5403-56

ՀՍՍՌ--Արև ՍՍՀ

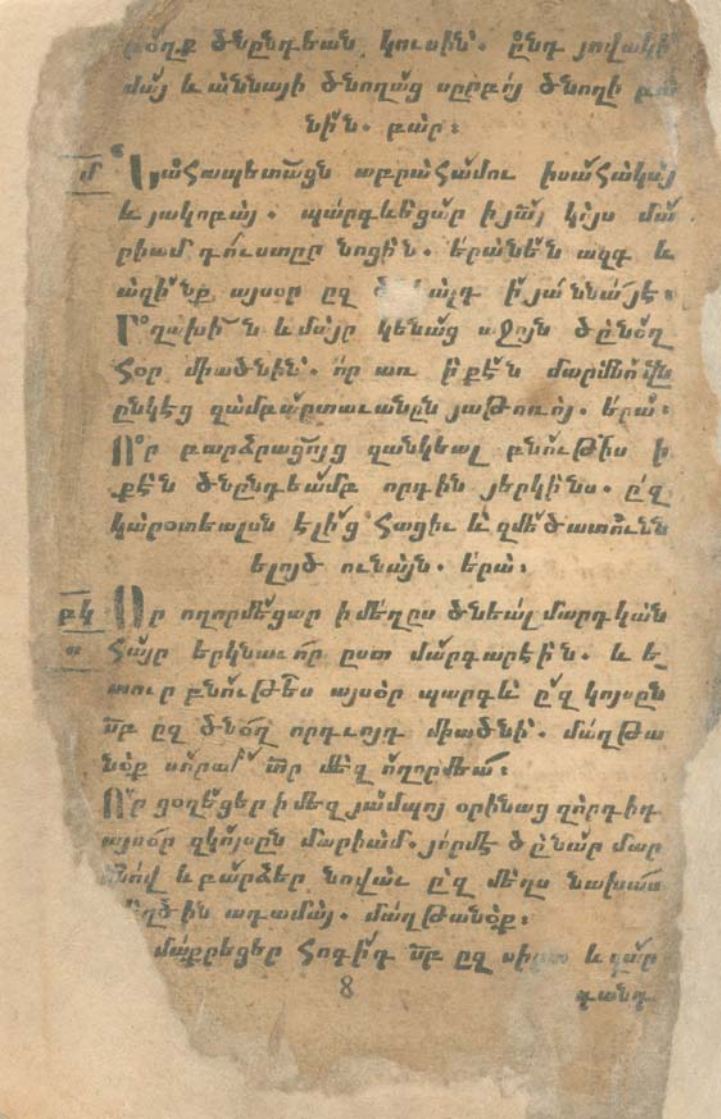

անդ մօր քո փառակից՝ այսօր յամե՛ն
ծառայ նորին եառ՛ր զ՚ի մայր բանին
զօրհնիչն և այլ՝ մաղթանօք սրբա՛ւ

Ո՚յսօր ցընծա՛ն երկնայինքն՝ և պարա
ռեա՛լ իբարձուա՛ս. երգե՛ն զերգըս հոգ
և՛որս յա՛ւ՛ր ծնընդեան սըրբուհւո՛յն.
Ո՚յսօր վերինըն սիօն՝ գոչե՛ զերգըս սրբ
բեհիցն. զերե՛ք սրբեան անսե՛լով յա՛ւ
՛ր ծնընդ։ Ո՚յսմր անտե՛ղք և լուսին՝
ընդ արևո՛ւ հըրճուեալով. գոչե՛ն զ՚ըզ լոյն
ի՛ հօրէ յա՛ւ՛ր ծնընդեան լուսոյ մօրն։
Ո՚յսօր ծերքն օրհնակա՛նք մա՛նկամբք
նորոյ սիօնի՛. երիտասարդք և կո՛ւսանք
խընդա՛ն ծնընդեամբ տիրուհւո՛յն։
Ո՚յսօր գո՛նդք առաքելոցն և պարըզ
նախատեսացն. յա՛ւ՛ր ծնընդեան մո՛ր
բանին երգե՛ն զ՚ըզ փառս իբարձուա՛ս։
Ա՛ւ կենա՛ց աղնկա՛ւ յադի՛ն նը կոյս. գո
զ՚ըզ հայրածի՛նըն բըղխեցեր զ՚ը ծա
՛ր և. և եառ՛ր իժամու զորդին պա
՛ղ մարդկան. զերոյ զմանրի՛նըն ձաշա
՛ւ անմահացեալ յուսով. վա՛ւ որոյ օրհնա
նե՛մք զ՚ըզ քե՛զ յաւե՛ր քո՛ ծնընդեան և
ա՛նաւո՛ր երկիր տիրուհի՛ և անդաստան
մաքուր

ամբոխը ի փշոց մեղաց. որ ըմպ բա՛ յանե՛ր և
նային առանց սերմանն ծընանը. որով զկի
նաց եւտուրըզ հանց սո՛վ եալ քնութեա՛ն. վա՛
յ՛ մե՛ թե՛ թէ՛ և յերկրա՛ յին ցանկութեց մե
կ՛ ... և վաստարան ածայի՛ն բոցոյն. որ
ըզ ցո՛՛՛ ն հայրապետուդիս անձրևեցեր և
բանական երկիր. որով բնութե՛ն բուսանի
արդ՛ արո՛ ւթե՛ ամե բոյսք. վա՛

ղ՛ Լ՛ յոր սիսն ծընեալ մանկո՛ ւնք ամե ա՛
ղ՛ ամ՛ ան՛ ան՛ ան՛. չնորհ՛ ա՛ զարդեալ՛ ք հո՛ գ
ւոյն սո՛ ւտ ածո՛ յ. օրհնեցէ՛ ք զՏայրն երկնա
ւոր յա՛ ւուր ծնընդեա՛ ն սըրբուհ՛ ւոյ կոյ
սին. յոր օրհնեցա՛ ՛ ք յա՛ նի ծից նախնո՛ յն
Լ՛ ըեամբ գա՛ ւ՛ ին անա՛ ր ատի՛ ՛ փերկեա՛ ք
ժո՛ ղովո՛ ւրդք. յա՛ ւուր ծնընդեա՛ ՛ ն մո՛ ր
անտա՛ ՛ նե՛ լոյն. գո՛ վեցէ՛ ք ըզ մի՛ ած՛ ին՛ որ
հա՛ ՛ ճեցա՛ ւ առնո՛ ւ մարմի՛ ՛ ն ա՛ ՛ ւա՛ ր՛ ին
լի՛ նա՛ նե՛. յոր օրհնեցա՛ ՛ ք յա՛ նի ծից.
Հա՛ ւատա՛ ւ ած՛ ո՛ ւ՛ ղիս չնորհա՛ ց հոգ՛ ւոյն լն՛
ա՛ ՛ ղ՛ ա՛ ր դեա՛ ՛ ք ա՛ ղբ՛ ք հե՛ թա՛ նո՛ ս ա՛ ց. յա՛
ւուր ծնընդեա՛ ՛ ն մո՛ ր բանի՛ ՛ ն ծնո՛ ղի ըզ
փա՛ ւա՛ կից որդո՛ ւ՛ ն զհոգի՛ ն բարեբա՛ ՛ նե
ցի՛ ՛ ք հո՛ գևո՛ ր ե՛ ր գո՛ վ. որ մա՛ ր բա՛ ր զ՛
դեա՛ ՛ ց զմա՛ ր մնա՛ ր ա՛ ն որդո՛ ւ՛ ն։

Երկոտասան նահապետաց չառաւելեալ
մայրն կենաց։

Ո՜հ քաշագեղ սըրբուհի կոյսն առեա
յովակիմ և աննայ սըրբեաս նեա
Ի տաճարըն նոքօք հետև եա
զպըտուղըն տուղին ընծայ ե

Ի ՍԿԶԲՆԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ՍՈՒՐԲ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՄԿՐՏՉԻՆ

Որ նախ մաց իմաստութեամբ տնօրինեցեր զփրկութիւն մարդկան, խորագոյն քան զամենայն հնարս հնարեցեր զաստուածութիւն ընդ մարդկութեան միացուցանել, զի ամենայն մարդ ազատեսցի ի մահուանէ, ողջանայցէ ոգի իմ ի քէն։ Որ զօրհնութեամն նախահարտեղծեցեր զամենայն արուսաց և էգ գազանս, պայծառացուցանէր վայելչասէր ծաղկեցուցեր զայսօր երկիր կիրճ երկնային. աղ։ Որ ընդ խոտոռմանն աբեղայ համարեալ պատուիրանն մերձեցար հրդեհ։ քան զայս նայականն և թագաւորականն գահակալեալ ցան միացեալ ցուցեր զայսօր իւրայնոյն։ աղ։ Ընդ ակնկիզեան ահ ահաւոր անբաւ զօրութեան։ որ յրկնէ զբանդ յաւիտենից խնամարկեցեր զերդիս ադամայ. գերագոյն այսօր ընդ հին փոխարկել ցուցեր ծընանդեան զամբ մի ածնիդ քո ընտրելոյ։ աղ։ Որ յանդիման եղեալ գանձուցեր զաշխարհս ամենայն։ այսօր մարդասիրեալ տնօրինաբար իւրայնոյն աթոռ հիմնեալ երկրի այսօր։ աղ։ Լիացաւ երկրե այսօր։ մեզ բարերար բոյսըն բարի։ շուխտաց ծաղիկըն դաշտաց միս մայրի

ընծայ արմատ տընկելոյն անմահութեան. այլ
զ ՚ԺԱ՚ր իվերայ քեզուվ քեզնից նըշտեալ հանգ
ի չինս բանդ ու ը ծ. այսօր հրաշափառ պար
գևօք ցուցեր ծնընդեամբդ իյանայե ա
Թոռ փառաց յերկրի զնըբըն մարդիամ. օրհ
նեալ ու ր ար ըծ հայ ըցըն ըմբրոց. ՚ԺԱ՚ր իւրըմ
նըն քորեբան վայլատակեալ հնուդ ու ծայնն
հնչմով ևշարժամբ յայտնեալ ի պակու
ցումըն ու ը մարգարէին. այսօր գը թուրթ
ևողջոյնն թը յարմարեցեր տեղի իքմանն.
անձառելի խոնարհութը ի սիգ հանդարտ
զօրնաւկեալըն մարդիամ. օրհ: ՚ԺԱ՚ր ի կանուխ ա
ժամանակաց աստուածգրեցեր զնօրհնու
թե քո ըզ տեղի. տաճար ևքահանք շինն
եալ բարձողն անուանըդ քումդ բարձրելոյ.
այսօր ստուգապէս յայտնեալ ցուցեր բնա
կարան ածուե քո զնը կոյսըն մարդիամ. օրհ
՚Ա՚զ ու ր օրհնեցեք բարձր արարչե ը զ ծը
նեալն այսօր ըզմայր մանուրբան ինըվ ի չո
կոյն. ՚ԺԱ՚ր իզօրից հոգեղինից եր գաբանեալ
սըրբուհին. ըզ ծընեալն այսօր օրհնօք
ընուԹե զմայրն ու բանին ի վերըբանն ըզ
ընուԹիս. բան: ՚ԺԱ՚ր ի գանձուց մարգարէից
ևերըգանիկ առաքելոյն օրհնաբանեալ ւ

[illegible]

Ա[illegible]ուածոյ խաղաղութեան աստուածա[illegible]
զնորին[illegible]. այսօր մարիամ սրբուհի[illegible]
ի փառս քո ընծայեաց մեզ լոյս որդւոյ[illegible]
որ[illegible]նաց. անդադար երգով աղաչել զքեզ
մի՛ շտ մեծացուցանել մեզ. Ողորմեա[illegible]
եւ արևմտից իմանալի. այսօր մարիամ հրա[illegible]
շագեղ ծննդեամբ իմանայիցն իմայրութիւն քո
հրաւիրեալ քե՛ն որդի աստուածոյ. անդադ[illegible]
Յանապատի ապրեցուցիչ եւ առաղաստար աբեղա
համեմատ ձի՛ծ ընկալաւ. այսօր մարիամ
[illegible]ասպարեզեան միածինն ծընունդ յայտ
նեալ ծնողաց. ի ծնողութիւն քո կոչեցեալ
միածին որդի աստուածոյ. անդադ[illegible]

Ա[illegible]նձառելի՛ դ[illegible] ա՛նղընական ի հրեղէն
նաց այսօր հայ ձեռայր ի հողեղինաց յայտ
նեալ թագաւորն ամենայն ըստ քո[illegible]
նըն մարիամ. աղօթիւք սորա ողորմեա մեզ
աստուած. Ի ժամանակի ծոցոյ ծընունդ հօր
կայ կան այսօր սրբուհիցեր յորովայնէ մա[illegible]
մանակաւ մայր իմօրէ անհաս մարդեղու
թիւն. աղօ[illegible]ի քան զարուսեակ անի
մայր ծընունդ հօր իյերկին[illegible]. այսօր ընդ

Ա 1347 / 3403-56

Гос. Библиот
ZUUՈ-ԱՐՑ

բարձր աբարհք ըզ նա՛ յաւիտեան.
Ա՛կայք փըրկեալք կենդարար իմմանէ.
բանին Տ՛ր իւրոգ՛նդ կուսին. ընդ երկ
նայնոյց դասուցն երգով ըզ ա՛ր. ա՛ր զա՛
նէնտ երկանց ծնընդեան նախամօրն Ե
լոյծ. ա՛նսերմանպէս ծնանելով յանապա
կան կուսէն. երգով ըզ ա՛ր. ա՛ր զբ վերջս
աբ՛ն նորոգեալ զէնք իշխանութե՛ան մեղաց
զնորոգող բնութեաս. երգով ըզ ա՛ր.

Ա՛ւրանէ լեր մարիամ ա՛ն զ աձանձին. զի ի մ
տաճարին մարդնցելոյ յանկարծ ակի եկեղ
ա՛ր. ըզ քեզ օրհնութե՛ մեծ ճանգ՛ցանեմք.
Ա՛ւրանէ լեր դաւանըն վահեալ ընդ որ չէդոք
ժըտեալ. բայց ա՛ր ա՛ծ խորհելի. ըզ քեզ.
Ա՛ւրանէ լեր աղաչեա՛ կընքեալ զըն՛ն կնն
գանութե՛ն. զոր ծարաւելոյ բնութեա՛ն
տուր իւրգ՛նութեամ. ըզ քեզ օրհնեա.

Ա՛ր յանկից անմարմնական զօրաց էակ
հայր անըսկիզբն. ըզ զըրադետ խըմբից
նոցա աւետաբեր այսօր առաքեցեր ա՛ն
բանի քո խորան սըրբութե՛ն. աղաչանաբ
սրբատոհմիա՛ մեզ ա՛ր. ա՛ր ի կաթուղ
ղոբէից բաղմաբաղ լոյս քան զըրեղ յատա
կեցիր հոգևնիւթեայ հաձեցար այսօր

Աբրահամ մարիամ Հոյս անանական. զի
Հայրական Ծոցոյ անմիկնելի որդին. Քրիստոս
յանձնառնու բնական յորովայնի։ Աբրահամ
եր երկին վերհագոյն քրիստոս հաղորդեն.
որ զանանուն երկնից և երկրի նա զանուն
առնուցու. Քրիստոս սիրեն հրեղէն լուսոյն աշտա
նակ. որ զարարչականն եղանակաց լուսոյն
Քրիստոս տանելով ծագեցոյց խաւարչուցս։
Աբրահամ սափոր ոսկի երկնային հացին.
որ զառն վերնասուն իջեալ զմանանայն կեր
նացս. նորոյս պարգևեալ կերակուր լինի։
Աբրահամ ամպ թեթև դեղմն իմանալի.
որ իջանական երկիր հեղեր զանձրև կեն
ացս. արդ հինս ընդ գործոց Հաստատ պահ
երեալ։ Աբրահամ դուստր լուսոյ
ընհարսնացեալ. քանզի յղացեալն
ակնմբեալ վերնոյն. որդիք ս
ընզ փառս ի բարձունս։

տրախչեր Պարիամ կոյս անապատ կան.
ոց սրբոյ Հոդւոյն մաքուր քնակա
ըանս
24

զանձամբ ելիր ըզ ծընունդ. և երկրպագեսցեն
նր ի կուսէդ մարգիսացաւ ասէ ծ։

գձ
ե

Ա՛ր գասուց երկնաւորացն ան՝ լմանալի. այս
ր հողե զնացդ յայտնեցեր ըզ ծա ծկեալ խոր
հուրդ. օրհնեալ է՝ ր ասէ հարցն մերոց։
Ա՛ր բազմաչեայ քրթքէից անատեսանելի.
կերպացեալ ըզ մեզ խոնարհ կուսէն տըն
ընաբար. օրհ։ Ա՛ր առաւել բանձրեալ դես
յաւիտեանից. մըշտընջենաբար ղս լըցուցիր
աղբիւր՝ կենդանարար. օրհ։ Ի զա՛ր օրհ
նեցիք բա՛ զձր արարիք ըզ նա յաւիտեան։
Ա՛ր ըզ կերպանըս ծառայի էառ. և ըզ
մեզս ի մարմնի իւրում դատապարտեաց. ան
դադար գովերով բա՛ ր։ Ա՛ր այսօր մարմնա
ցաւ նոյնբուռ կուսէն յաղագս անհնձից. և
եբարձ ըզ պատուհաս նախատեղծին. ժո
ղովուրդք առաւել բա՛ ։ Ա՛ր ընդ
նըս գերեաւ ըզ զօրութիւն մահու. այսօր բա՛
խի անապականութիւնս պարգևէ մարդկան. բա՛
հաճայք հոգևւ որ երգով առաւել ։ բա՛
նկանիմք առաքի՛ քն ասէ ծածկին. և ա՛ղա
չեմ՛՛ զանարատ ըզ կոյսդ։ Անբեխասեա
վա՛ն անձանց մերոց. և ա՛ղաչեա՛՛ զմիածինն
որդին։ Փըրկել ըզ մեզ ի փորձութենէ. և յա
ւիտեա՛՛ն վըտանգից մերոց։ 26 ( )

Ո՜րչափ մեք ընդ քեզ ածք ընդ անմարմին
ըն դասուց. որ իբրև ձուկն ոգ եղ բնակեալ
նայեաք քո աղբերաց. Ո՜վ մեք ընդ քեզ
խածին՝ որդի՛ լքեան ածք. որ ի կուսէն
մարմնացար. խնայ։ Ներեա՛ մեզ որ զկո
գիդ որ նորոգօղդ ես և կեանք. Ա՛մէն ասա
ասացուք փառք իբրև ձուկնս այ։

Ո՜գուն հրաշալի՛ որ անյայտեր իմ՛ի՛ զ
Ա՛բրանըն հարեակն անըմբռնելի. Կու
փայլականացեալ և ի մարմնի բնակեցար
վընաս պահելով զարարածս քո։ Ո՜գու
մըն հրաշագործ որ ի կուսէն ծագեցար.
Ձառագայթելով զարարածս ամենայն. եր
կի՛նըք ցընծայի՛ն և երկիրս ուրախանայր. և
քո ածը ընդ մարդկան շընորհեցար։ Ո՜
քեզ ապաւի՛նիմք ամենասըբուհի. գո
դոյն և հրաշալի՛ և բաշխօղ բարուե
ար բիւր ես ծարաւեաց և հանգիստ
տեղոյ. և երկեր վերընկալ ածայի՛ն բան
Ո՜ անճառելի՛ լուսոյ մայր և ըզբնակը
անըսկիզբ ընդ բնակից որդւոյն. որ հնուքբ
ծագրեցանեմք մե։ Ո՜ անհաս ոգիոյ հնուքն
և զանձնաձոր տաճարդ բանին

Ո՛ր ընաւ մեզ օծեալ ար իքաղաք գաւթի.
մանուկ խանձարրապատ եդեալ ի մէջ

Որդիդ մեծ և սքանչելի որ յայսմ
աւուր յայտնեցաւ. հովիւքն երգէին
ընդ հրեշտակ՝ որ կոչ տուն աւետիս
աշխարհի. Ընձեռաւ նոր արքայ ի բեթ
ղհեմ քաղաքն. որդիք մարդկան օրհ
նեցէք զնա. զի վասն մեր մարմնացաւ.
Յինքնաբեմն երկնից և երկրի ի խանձան
րուրս պատեցաւ. ոչ մեկնելով ի հօրէ
ինքն յայրին բանզիացաւ.

Յայսր ցընծան երկինք ի վերուստ մե
ծապայծառ աւետեօք. և արարածք ամե
նայն ղեցան հանդերձ փըղկուԹեա.
Յայսր յայրին ընծայեցաւ քո՛ն որդին
այ. Լհրեղինայ բանզմուԹիւնքն յերկնից
յերկիր վայր իջեալ. Յայսր հովուացըն
տեսեալ զարդարուԹեա արեգականն. և ընդ
հրեշտակս երգէին փառք ի բարձունս
այ.

Հօրէ ծագեցար լուսաւորել զարարածս
այդ ընԹեա արեգակն որ փառք
քեզ. Ընծայ ի յայրին ընծայեցաւ բեթ
ղհեմ. այդ. Հովուացդ յայտնեցար ի
կըտպագեալդ ի մոգուցն. այդ բարու

Յսօր քանն ի հօրէ ան-
ճառելի՞ և ան-
ըմբռնելի խորհրդով. իջ ձե՞
ռընկ կուսական արուեստիւ անօրի-
նաբար յերկրի երեւեալ։ Այնուհետեւ անժա-
մանակ ի հօրէ անսերման ի կուսէ. ի
գիւղ Յորդանան և լուաց զայսօր պատ-
ուիրեալն երկնից և երկրի։ Որ մկրտեցաւն զոգ
յորդանան և լուաց զմեղս աշխարհի.
զոր օրհնեմ Յո՞ն անդադար պարտիմք
ամենայն ցեղ ակնկիցըն հօր և հոգւոյն։

Այս իւրաքանչիւր ծագեալ ի հօրէ. և լուսաւոր
եաց ըմբռնեալ տիեզերս. ծնո՞ւնդ անապական
յանընտրելոյն. զոր միշտ փառաւորեն
դա՞սք հրեշտակաց։ Այսոքիւ ես իրեք առա-
նիկ ասեմ ընծայեալ յայրեն
մանո՞ւկ անժամանակ ի հօրէ. և ժամանա-
կիւք գոյացեալ ծնեալ լինի ա՞ղբ և մարդ
Ո՞վ հովուացըն տեսեալ ըմբռնի ծա-
ւմն աստեղն. փո՞ թագիս եկեալ տեսի
մանո՞ւկ եդեալ յանբանիկ մսուր։
միշտ փա՞ռ։ Այսընդա և ուրախ լեր անչար
ցեալ մարիամ. քանզի որ ի քէ ծընաւ
ի՞նչ ա՞ր է օծեալ իւքաւոքէ դաւթ
փառաւորեն. զա՞ք երջանիկ

ոեօքն ընթանալոք իայրն. ոաօսլն
նուաստանգեաչէր անտեսըն սերօքեքի՞
մանո՞վ եդեալ յանբանից մըտրը.
Ոյ իաեկով մոգուցն ըզ փայլուն աստեղն
սա զնա գուշակեալ լինի. զի իտեղ
մարմնացելոյն Ժամանեա՞լ ընդմա՞ մա
տուցանելովք զերկրպագութի՞ն.

Ոանաք անմարմնականք երկնաւոր զօրացն
քո՞ջ հմվուացն օրհնէին ըզ ծագումն
լուսոյ. մեծին ի հօրէ՞ մեզ ի փըրկութի՞
Նա մո՞ր ձգքն ատեղք նըշանաւ եկե՞ն
բեթլեհէմ՝ իմ՞ երկիրպագեն ան. և իայլոյ
մանուցին զընծայս խորհըրդով. Նա հ
վե՞ ձեզն երգեն ընդ հրեշտակըս փա՞՞ռք
քաւարձո՞ մ՞ հաս մեծ ինդ. այ՞ որ եկեր և փըր
կեցեր ըզ տե՞ղըս քոյով յայտնութե՞ղ
Ոյ՞ մեծանա՞զ լեա ևքան զերկինըս բարձրս
գո՞ն որ զանհա՞՞ սանելն ըզ տ՞րըն յոր
վ վայեն քո՞ կրեցեր. և ըզնծ՞ութե՞ աշխա
հի ծընանր. վ՞ ոյոյ ամենեքեան ըզ քե
ըշա մեծացուցանեմ՞ք. Ոյ՞ մ՞ նա՞պատ
երկրեալ մի՞շտ կոյս որ զանբա՞՞ սե
անն անձնաւոր յիշողացը. և ըզ վ
աքն ընծ ծընանելով իրէն. վ՞

Ի ՀԵՌԱՆԷ ՎԷՄՆ ԱՌԱՆՑ՝ ՀԵՌԱՒՆ ՀԱՒԱՏԱՐ
գանէք՝ և զուշակեաց զան՝ սերմն ըզ
ծնանիլ քո Տարսն երկնաւոր. մայր եւթա
ծընընդեան մը նալով կոյս. վե՛ր

Լանձն եղբայր առաքն օգ.

Ա՛ՒՐԱՔԻՉ Տօր և Տոգեւոյն՝ անըսկիզբն գո
որդի՝ անմայր յաւաջնահաս անդրա
նիկ՝ և ընդ Տօր յաւէտ տեառն. Լծոյդ
Տօր առաքեալ եդեալ իմ սրտիս յանբանից՝
բանդ աքեզ յայտնեալ. Ա՛ն ծընեալ իքա
զաքի դաւթի քարոզիչն Տովիւքն ընդ
հրեշտակս. և մոգք Տանդիպեալ աստեղեն.
Ա՛ր ըզ մարմնացեալըն աւետարար ի յորո
վայնի քում կրեցեր՝ որոյ ա՛ր և մեր
անՏաճանացեալ մայր. Ա՛ր զանտանելին կեց
ի յարգանդի՝ անանպականաբար կրեցեր
որդ. Ա՛ր զարարչակից բանըն գծոյացեալ
ըստուգապէս աշխարհի ծընող. որդ
Ա՛ր անչափ զքեզ բանիբ
ինչ՝ որ ի բերբեռակ շո՛ւն անբոզ
ա՛ր ալ ծ Տայրցըն մերոց. Ա՛ր տուր ե
ւեն երկինք ընդունիլ զանբաւ
նութիւնդ. յարգանդ կուսի
ծնաւ անՏասանալի ա՛ր ալ

գ

դ

ե

ցար մարդասիրաբար պիտ. քո՛ անվնակից
ցոյց գալըստեամբդ տղորմեա՛ մեզ աստ.
Որ յան՛մատոյց ըլլաս ծածկեալ ընդ հօր
և աջ հոգւոյն. իբր օրհնականին հանդ
էիր յաթոռ. այսօր խանձարրօք պատե
ցար և յանդանից մսուրը եդար. մարդ.
Որ երկիր ի փըրկութիւ ամպի մարդկան
թագաւոր փառաց քո անճառ խոնարհու
թիւդ. այսօր զմեզ դատապարտեալ
անձն իմ իմայն. նորոգեա՛ ի կեանսըդ
յաւիտենից. մարդա.

Ա՛ստ ընեալ այսօր ի բեթղհեմի յայրին
և դասալք վերին զբանաբերացն առնակացեալ
զամանեալ կա՛ր յիւն. զի տեսին մարդ
մնով ծընեալ ըզբանն աստ. Ո՛ր ընգան
էիւնք երեն այսօր ի բեթղհեմ իյայրին.
կոյսի ծընանիլ աստ և մանդ. աննպակաւն
մընալով կուսական. զրովա՛ն ինչ. զի
տեսին. Աստղըն գուշակեր մգոն առ
ի բերել զընծայս աստուածութեն. Ե
հովիւքն ընդ հրեշտակս երգեին սաղմո
սաք իբարձուն աչ որ առաքեալ ի վերը գնդ
կուսէ մեզ ըզ բանն աստ.

Ո՛ր ըզբանն աստ

Ի ՈՒՐԱԽՈՒԹԵՍՆ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ՅԻՍՈՒՍԻ.

ՅԱՅՍՕՐ գաբրիէլ հրեշտակն ցընծութեամբ երգեաց սրբուհւոյ կուսին մարիամ բերկրեցաւ կուսին եւ ամենայն երկիր. որ ծընաւ ընդ փրկիչ աշխարհի. Ընդաւետ լինի երկնի եւ երկրի ի կուսական յարգանդէ մեզ հեծնեալ յայտնեցաւ. աստ ոչ այլ ինչ մարդկան է. Յառաջընթաց փայլումն լուսոյ տիեզերական. մոգունքն հետեւեցան նմա. նոքա ի ծընեալ ընդ ոտս նորա երկիր պագին. եւ ընծայս մատուցին նմա. ոսկի. խունկ եւ զմուռս. Յայսմ օրհնեալ տօնի ուրախ լերուք

Գ

Ո՜վ Թագաւորն անմահ, քո՛ զեանկից հօր լե՛
հոգւոյն. որ տղայացաւն այսօր յանապատ
ի՛ւր կուսէն. փըրկելով ըզ մեզ ժողով
վո՛ւրդք օրհ: Ո՜րպէս էն արարածոց քո՛
փառաւկից հո՛ր ևս հոգւոյն. այսօր մըկր
տիլ ի յանձն եաւ ի ձեռաց հոգեղէնին
սըբբելով ըզ մեզ քո՛ հանապազ օրհ
Ո՜ զքեզ ես ծածկեն. աղբեր անըսպառ

ԻՆՁ ՔՒՐԻՍՏՈՍ ՄԵՌԱՒ ԵՒ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳՒՈՅ ԱՍՏՈՒԱԾԱՅԻՆ ԵՒ ՄԵԾԻ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ ՄԵՐ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՍՈՒՐԲ ԵՒ ԱՐԺԱՆԱՊԱՏԻ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ ՄԵՐ ՍԱՀԱԿԻ ԵՒ ՄԵԾԻ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ ՄԵՐ ՄԱՏԹԷՈՍԻ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳՒՈՅ ՍՏԵՓԱՆՈՍԻ ՆԱԽԱՎԿԱՅԻ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳՒՈՅ ՍՏԵՓԱՆՈՍԻ ՆԱԽԱՎԿԱՅԻ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳՒՈՅ ՍՏԵՓԱՆՈՍԻ ՆԱԽԱՎԿԱՅԻ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳՒՈՅ ՍՏԵՓԱՆՈՍԻ ՆԱԽԱՎԿԱՅԻ

ՍՈՒՐԲ ՀՈԳՒՈՅ ՍՏԵՓԱՆՈՍԻ ՆԱԽԱՎԿԱՅԻ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳՒՈՅ ՍՏԵՓԱՆՈՍԻ ՆԱԽԱՎԿԱՅԻ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳՒՈՅ ՍՏԵՓԱՆՈՍԻ ՆԱԽԱՎԿԱՅԻ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳՒՈՅ ՍՏԵՓԱՆՈՍԻ ՆԱԽԱՎԿԱՅԻ

ՍՈՒՐԲ ՀՈԳՒՈՅ ՍՏԵՓԱՆՈՍԻ ՆԱԽԱՎԿԱՅԻ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳՒՈՅ ՍՏԵՓԱՆՈՍԻ ՆԱԽԱՎԿԱՅԻ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳՒՈՅ ՍՏԵՓԱՆՈՍԻ ՆԱԽԱՎԿԱՅԻ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳՒՈՅ ՍՏԵՓԱՆՈՍԻ ՆԱԽԱՎԿԱՅԻ

ՍՈՒՐԲ ՀՈԳՒՈՅ ՍՏԵՓԱՆՈՍԻ ՆԱԽԱՎԿԱՅԻ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳՒՈՅ ՍՏԵՓԱՆՈՍԻ ՆԱԽԱՎԿԱՅԻ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳՒՈՅ ՍՏԵՓԱՆՈՍԻ ՆԱԽԱՎԿԱՅԻ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳՒՈՅ ՍՏԵՓԱՆՈՍԻ ՆԱԽԱՎԿԱՅԻ

ՍՈՒՐԲ ՀՈԳՒՈՅ ՍՏԵՓԱՆՈՍԻ ՆԱԽԱՎԿԱՅԻ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳՒՈՅ ՍՏԵՓԱՆՈՍԻ ՆԱԽԱՎԿԱՅԻ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳՒՈՅ ՍՏԵՓԱՆՈՍԻ ՆԱԽԱՎԿԱՅԻ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳՒՈՅ ՍՏԵՓԱՆՈՍԻ ՆԱԽԱՎԿԱՅԻ

ՍՈՒՐԲ ՀՈԳՒՈՅ ՍՏԵՓԱՆՈՍԻ ՆԱԽԱՎԿԱՅԻ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳՒՈՅ ՍՏԵՓԱՆՈՍԻ ՆԱԽԱՎԿԱՅԻ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳՒՈՅ ՍՏԵՓԱՆՈՍԻ ՆԱԽԱՎԿԱՅԻ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳՒՈՅ ՍՏԵՓԱՆՈՍԻ ՆԱԽԱՎԿԱՅԻ

զերեսս իւրեանց։ այսօր աղայաբար ի կու-
սակն ի ստեանցըն կերակրեցար մարդա-
սիրա՛ պես զքո՛ զ։ Որ յանպատուա՛ փա-
ռաց խո՛նարհեցաւ յերկիր։ ախտակիր
եղեր հոդեղէն բնութե՛ ան։ այսօր զգ
մեղա՛ցեա՛լ զգ նախահայրըն կենագործե՛
ցեր իկեանսըդ յաւիտե՛ նից մարգա՛ն։
Ո՛ զքեզ կոյս և մայր ևբենակարան աճա՛յիւն բ
ներմարդու թե՛ ան, գոհաբա՛ նեմք ևս երբ ջ
նեմք զեղեալ փրկօղ կենդանու թե՛ ան ագգ մ
մարդկան։ վն օրդ զգ քեզ աճա՛ճին և
կոյս լարեբա՛ նեմք զմայր և զաղախի՛ն
փրկչի՛ ն մերոյ։ Ո՛ նձնդըն հօր և հինդ
աւուրըն անժամանա՛կն յաւիտե՛նից ժա
մանակա՛ւ յորովայնի քոմ բնակեցա՛ւ և ի
հօրէ ոչ մեկնեցա՛ւ։ վն՛ օրդ։ Ո՛ նեաւն ի
քե՛ն ի խաչե՛լեալ և իյաթո՛ւ փառաց ընդ
հօր։ անարգեա՛լ ի մարդկա՛նէ փառաւորե՛
թե՛ ւ ե՛ւ թե՛ ։ Երկրպագեա՛լ։ վն՛ օրդ։
Ո՛ զքեզ ոչ միայն որդի՛ ք մարդկան այլ և
վե՛րինն զօրութի՛ ք։ դու՛ ք անմարմնոց հոգե
ղի՛ նաց հրեղի՛ նաց զբա՛ րթնոցն և՛ հրեշտա
կաց։ գոհաբա՛ նեն և վերս օրհնեն և՛ փա՛ռա
ւորեն զքո՛ զմայր և զաղախի՛ն փրկչի՛ ն։

բանին ասէ. Տէր, հայեցիր մեզ։ Եւ խոնար-
հեցաւ Տէր ամենայնի ի ձայն նոցա, եւ
գեցաւ ի սրեդ[ա]կին արդարութեան անդր
հիւզեան ասէր. զքեզ ընդ հրեշտակս բարե-
պաշտ ոչ ոք արժանի է ասել։ Ո՛չ այնչափ
տէ՛ր ի ձայնէ ձորոյ հոգւոյ եւ ի ձայնէ
ձորոյ հոգւոյ յայտնեցաւ հեթանոսաց
ձագկեա հաւատով երանութեան յայսմհետէ
ասէ. զքանզի ոչ ոք արժանի է ասել։ Ո՛չ
գեցար ի սրեդ[ա]կին արդարութեան անդր
հիւզեան ասէր. զքեզ ընդ հրեշտակս բարե-
պաշտ ոչ ոք արժանի է ասել։ Ո՛չ այնչափ
տէ՛ր ի ձայնէ ձորոյ հոգւոյ եւ ի ձայնէ
ձորոյ հոգւոյ յայտնեցաւ հեթանոսաց
ձագկեա հաւատով երանութեան յայսմհետէ
ասէ. զքանզի ոչ ոք արժանի է ասել։ Ո՛չ

Այսօր որ յաթոռս փառաց ընդ հօր
ծընանիր ի սըրբոյ կուսէ մարիամայ
ասա. մարմնացեալ բանն ծնանիր
լոյս ըզ սիրելսն յորդիս ընտրեալ չնորհա-
Այսօր անապարագրելի բանիդ հօր բարձ
մի՛ ի մըսուր յանբանից բոլոր
աշխարհ։ Եւ ի վերայ քերովբէից հանգչիր
ո՛ր նոյն ինքն ես Աստուածացեալ փառացն
հօր. ի յովհաննէ հայցիր մկրտիլ եւ
յորդանանու՛ա յորձանան. անաւրէնական
կոչմամբ ընդ տիեզերս հրապարեալ վ
Ո՛ր ծնեալն ի սրբոյ կուսէ ընկալցուք
ի սիրասէր մեծ[ա]ս[ա]ր հաւատով. ոգի՛ երեւ[ա]յ մա
իգ երկսեան սիմէօն, ()՝ ըհնեցուք զառաք
եան ի հօրէ որ ի խանձարուրս պատեցա
ա՛ւ վն՛ մեր. և փըրկեաց զմա՛զ յանիծ ին
ազատանք։ Ո՛ւրախ լեր անապատ ծաւրաւի և
ծաղկեա հաւատով երանութեան յայսմհետէ
տէ՛ր ի ձայնէ ձորոյ հոգւոյ եւ ի ձայնէ
ձորոյ հոգւոյ յայտնեցաւ հեթանոսաց
ձագկեա հաւատով երանութեան յայսմհետէ
ասէ. զքանզի ոչ ոք արժանի է ասել։ Ո՛չ

հեցաբ յերկինից փերկել զարարածս անյեղ
պէր ձև. մարմնացաբ ի կուսէն Էակից բան
եղ հօր. զբեզ ։Ո՛ր ի խանձարուրըդ պատե
ցար անեղանելի դ ոչ մեկնելր վ յանքընչին
փառաց հօր ի սկակից աբ հոգւոյն. զբեզ
Ո՛վ աբ Ա՛ի աբանմեռ օրհնե՞ր ցքէ զ
առաբ ի եհոմոտ բան՛ըձր արարչէբ ըզ նա
յաբհրեան։ Ո՛ առաքեալն ի հօրէ ղբանն
և զմանկացեալն ի կուսէն զանքընչելի.
մի՛ա ։Ո՛զ ծնեալն ի սբբոյ կուսէն և յան
բանից մեսուր եղեալ ըզ հաց կե՛նաց մի՛ա
Ո՛ր կբոպագեալն ի մոգից և զմկրտբը
տեալն ի յորդանան ի յոհ՛ան՛նէ. մի՛ա։
Ճածեն և սբբեբե՛ն. որ ըզ բանն աբեբ
անսերմն յընդ՛ունելբ յարգանդի կրնեբ.
անդադար՛ եբգով մեծացու՛ցանե՛մբ։
Ո՛ քեզ մայր կուսութե՛ն և յընդունե՛լոյ
սոյ. և առագաստ անձառելոյ բընա՛կ կո՛ղին
ի քեզ փեսայացեալ բանին. անդադար՛
Ո՛վ ընծա՛ն կնիք դատապարտութե՛ն. և
քեզ կանգնեցաւ մեղուցեալ մայրըն գո
րեալ՝ վն՛ որոյ ըզ քեզ ձածանե՛ն և կոյս. ան
Ո՛ր երն ի սկզբանէ առ աբե՛ծ և աբե՛ծ
բանն. կերպարանե՛ն անեղին և չամագոյ աբ

հոգւոյն. ի վերջին ուսումնոյ ծանուցեալ
մանկանց յանձն առնու իկնուսական աղ
գանդիդ. վասն փրկութեան աշխի մարդ
կան։ Ցառաջ քան զյարիտեանս որդի նա
խ յարի տեան այսօր յերկիր երևեալ ես
ժարդ կատարեալ. խնդրեցաք պատի
ղանի և դնեն յանգանից մեսրոբ. վասն
Թե Հայկ մերձ աստանի երևելի արդարոն
Թե արեգական. այսօր երկրպագի անեղն
յարևելից եկեալ մոգուցն. և փառաբանի
յերջանիկ իբաց օթևայ հովուացն. վասն
ր անատ ս և անքնին քառակերպելոցն
վերհագոյն. ի փրկել զմեզ եկեալ անմա
հից Թագաւորն օրհնութի առաքելոցն.
առաքե հրեշտակապետն մա սերոբէ
հողեղէն. ասե ետրն և արարչին առաքեալ
ի հօրէ մարմնանայ ի քենէն փրկչին.
ընկերսուն իյորդանան վրկայելով հօր և
հոգւոյն. ովասանան ի բարձունս երգեին
մանկունքն օրհնութի որդւոյդ դաւթի.
նթադաս մծամղի կանդատապարտ շա
ռաքիդ. վերացուսեալ յարմատոյն յեսսեա
զքեզ ես այհան կանչխաս վերա գնչեաց
ճշմարիտն շնորհացդ հոգւոյնընդունա

Հոկտեմբերի տասներորդ օրը.

Գ

Ինքնակոչ բնական տեսիլ փառաց քոյ տալուդ. որ իմիզ հրաշագործ ծեցաւ երևիլ լիով անճառապէս ի ծընունդ. այսօր ցընծան երկինք յայտնեցաւ տիեզերաց. Ալի մանուկան հոգեղինացն երգ գանկցի լուիլ բոցեղէն փայլմամբ. Թանիանի ցիկ հրաշ ինամոցին սիրեն գործեաւ յայրին այսօր դասակից եղեն հովիւքըն հանդիսի վերնոյն. Ի նդ հանուր ծաւալեցաւ ծագումն լուսոյ. մոգ՝ երքն հետևելով աստղեղէն գծիշակեալ ընդ ծնունդ յայրին. անդ մատուցանէին զընծայս ազգային ծնընդեանն.

✠ Ի՛ր յԵրուսաղէմ եւս ընդ հօր եւ որ հոգւոյ
անբաժանելի որդի. խոնարհեցաւ ի հայրական
ծոցոյ մարդեղեալ մարմնացաւ ի կուսէն
բանաձայնվ գայթակղութեան ժամն՛ա յանցանաց
նախահօրն. քեզ ի՛ր ըգեմք ընդ զոր հրէշ
տակացն ի մէջ հովուացն. օրհնեմք եւս քի՛ն
նախայաւիտեան նդ բան նդ։ Ի՛ յօր ծընաւ
որ ի հօրէ յառաջ քան զյաւիտեանս որդի.
Հառագայթ փառաց և ծագումն յանմահ
նելի՛ լուսոյն. աստղագուշակ տեսլեամբըն
յայրըն ի քէվանի և ի՛ մրսո՛ւբ անբանից բազ
մաց. քեզ ի՛ր ըգ։ Հառագայթ փառաց ք՛ս և
արարիչ բո՛լորից. ա՛ծ հրաշո՛ր իշխան հայր
հանդերձեալ լուսոյն. մանուկ երևեալ
մսոյս անփոփոխելիդ էյե՛ւթն. քեզ ի՛ր ըգ։
դկ Ի՛ր խոնարհեցաւ ի հայրական ծոցոյ բընա
հ կիդ յարգանդի կուսին. ա՛ր ըծ հայրցըն
մերոց։ Ի՛ր գրթացաւ յերկիր և ծնաւ ա՛
նախատ ազատե՛լ զախտ ի ծընունդս. ա՛ր ըծ
Լսարեբանե՛ մըբ զեակիցըդ հո՛ր և հո՛գ
ւոյն անդադար հոգևոր երգո՛վ ա՛ր ըծ
գ Ի՛ զ ա՛ր։ Հառաքեա՛լն ի հօրէ լո՛ս ի մա
տուցի՛ և բան. զեաւկէ ծա՛ցըն հո՛ր և հո՛գ
ւո՛ւյն. ծրհնեցէ՛ք և բարձր արարէ

Լսեցին աւուրեաւք իւրովք որ վասն մեր
մարմնացան ի մեզ. և ցընծութեամբ
յայտնեցան. ըզ քեզ քրիստոնեամբք ածա-
ծին կոչեն. Օ՛ի որում ոչընչն հանդուրժէ
ժխտի՛ն զոյացութեանդ սերտօրէ՛ն. նա
ընակեցաւ իքումս յորովայնի՛ ըզ քեզ.
Որմէ սարսեալ գնդապետի՛ն փայլակնա
յայտ լուսո՛ւն. իգիւրկէս քո ընդ նա
ընկալաւ. ըզքեզ ծառա՛։

Ոյսդ որ ի հօրէ առաքեցար յորժամ ի-
ջեր իյերկինից և մարմնացար ի սրբոյ կու-
սէն. գո՛ւ ես գառն այ և ծիծաղիր հօր.
Այսօր յայրի՛ն ընծայեցար փրկիչ և ի մա-
գուցն երկրպագեցար. և հովուացըն տես-
եալ ասէին. գո՛ւ ես. Նմանութի՛ւ աղաւ-
նոյ տեսեալ զհոգին սբ յովհաննէս. այլև
դակեր ասելով. սա է գառն այ որդի հօր
փրկաւորեալ աշխարհս սքանչելի մեծագործ
ծուարիբ. և կիր ի փրկել զաւրաւորս քո
աշխարհս մերոյ։

Ընձայր ի կուսէ անձառելի ծանօթ ի
հօրէ ոչ մեկնեցար. օրհնեմք ըզ քեզ
անհասանելի լոյս. աշխարհս մերոյ.
Աւրհնեցար յաչխարհին որ էջեր ի յորդա-

աղաւնիները
իկուսէն. որ նըշտահէրդ իքըրծէք՝ ու՞ր
Աստուածը մարմնացաւ եւ բնակեցաւ մեզ մէջ։
տոյց լուսոյն երկրպագեցէք։

յայտնութեան աշխարհի ծագեցաւ. անմա
րող. մեծաւ. Աստուածնընկալ տէրունական
կեցաւ. քրիստոս ասէջ. եւ փրկիչ անձինց մե
Աստուածդ քուսմանապականաբար ընդ

թեղըն մեծացուցանեմք։
րան զոր ոչ բոցակիր զեաց հուր ածուա
Աստուած մեզ հետ. քո ածածկին անա

որ լուսաւորեցաւ ըզ մեզ ծրհ։
զնորոգող և զանընապատ աղբիւրըն լուսոյ
Ո՛ ճաշակեցէք հոր և որդւոյ ըզ սբ հոգին՝

ծրհ։ Աստուած ըզ ձեռնադրեալըն յանբանից մըղ
տեր. և զմըկըրտեալն ի սբ յորդանան։ ծրհ։
իւրեք իկուսէն զերդեալըն յանբանից մըղ
Աստուած ըզ ծնեալ ըն

ծրհ։ Աստուած ըզ նահատակըն գործ ըլք ա
ծրհնեն ըզ նահ անդադար. զանընակիզա
ած՝ զանյայտնելի զթագաւորն ծրհնեցէք զ
գովեցէք եւ բարձր արարէք ըզնա յաւի
տեան։ Որ կն փառաք իւրերկինս անընդհատ
ըզգեանակեց որդին. և ի ջեաջ իւրերկնից
մարմնացաւ իկուսէն. ծրհ։ Ո՛ զ ծնեալ ըն
իւր ի կոյսէն զերդեալըն յանբանից մըղ
տեր. և զմըկըրտեալն ի սբ յորդանան։ ծրհ։
Ո՛ ճաշակեցէք հոր և որդւոյ ըզ սբ հոգին՝
զնորոգող և զանընապատ աղբիւրըն լուսոյ
որ լուսաւորեցաւ ըզ մեզ ծրհ։
Ո՛ զ կոչեսցուք զքո ածածկին անա
րատ զոր ոչ բոցակիր զեաց հուր ածուա
Թեղըն մեծացուցանեմք։
Աստուածդ քուսմանապականաբար ընդ
կեցաւ. քրիստոս ասէջ. եւ փրկիչ անձինց մե
րող. մեծաւ. Աստուածնընկալ տէրունական
յայտնութեան աշխարհի ծագեցաւ. անմա
տոյց լուսոյն երկրպագեցէք։
Աստուածդ իկուսէն. որ նըշտահէրդ իքըրծէք՝ ու՞ր

զքեզ բարեբանեմք։

Որ զանառանելին եհից ի գիրկս քո բարձեր.
որ զանառանելին եհից ի գիրկս քո բարձեր.
Անծիւղ լուծիւք և քաւիչ մեղաց ես կոյս.
Անկիզ մորենի և արօքէ հողեղէն ես կոյս.
քանզի պըտուղըն կենաց իքեն
ածեաւ մեզ. զքեզ բարեբանեմք։

Անկիզ մորենի և արօքէ հողեղէն ես կոյս.
քանզի պըտուղըն կենաց իքեն
ածեաւ մեզ. զքեզ բարեբանեմք։

Ալէլուիա. Ալէլուիա. Ալէլուիա.

Ալէլուիա. Ալէլուիա. Ալէլուիա.

Ալէլուիա. Ալէլուիա. Ալէլուիա.

Եւ խոնարհեալ առ ծառային եհեալ ըզ
մաքրումն հայցեալ։ Իր երկինք պատառեալ։
Հայր օրհնացեալ զորդին դաւանեալ։
Հոգին սբ իջեալ աղաւնահերպեալ զհաւ
քինն փարեալ։

այս լսելոյ ի հօրէ առաքեցաւ Ամբ
մեացաւ ի նմա կուսէն։ զի վերըստին
նորոգեսցես զապականեալն ադամ։
Որ աշխ իւրկրի երևեցաւ և ընդ
մարդկան շրջեցաւ։ և փրկեցիր զմ
տիեզերըս յանիծից ադամայ։
Վասն իւրկնից վրկայեալ հօր քո ձայն
ասէ դա է իմ որդի։ Ես քե հոգին զմ
քեզ յայտնեաց աղաւնակերպ երևմամբ։
Ի զքեզ որ հոգւով և հրբով մաքրեցեր զմ
զմարդկան աղտեղութիւն։ ոչ զնիծ և
զմ փրկիչ ամենեքեան օրհնեսցուք։
Փրկիչն երևեցաւ և զաշխարհս ապրե
ցոյց ի պատրանաց թըշնամւոյն։ որդեգրու
թիւն ընծրհելով ի ձեռն մկրտութեա
յորով կիզու զմեղըս մեր այսօր երև
եալ ապրեցուցիչն։ և զովացուցանէ զաշ
խարհս անձամբ ջրրն միս։

Ի զգուխա վիշապին փըրկիչըն ջա
ջաղխեաց ի յորդանան իգետն։ և ինքեան
իշխանութիւն զամենեսեան աշխրեցոյց։
Օ հիւն մարդըն նորոգելով փրկիչն իմրկ
ըստուածի գայ այսօր։ զի զապականեալ

Տ ընօրինեցաւ յարգանդի կուսին իսկա
կից հօր և որբ հոգւոյն. բանն առաքեաւ ի
ի հօրէ. յաղագս նախասահմանեալ մարդ
ոյն քառնալով զոյս հայհոյանս. ժողո
վուրդք օրհնեցէք զառաքեալն ի հօրէ
զայրծ հարցընդմերոց։ Նախայաւիտեան
որդին փառակից հօր և սրբ հոգւոյն. ի
յորդանան եկեալ մկնքարոզել էր՞վ
հանեալ. կերպացեալ ի մոր վայրագս ի՞մ.
նախահօրն եբարձ զմեղս. ժողովուր
աքրոզականն պարգևեցաւ չնորհք աղաւ
կերպ ի ջրմամբ սրբ հոգւոյն ջուրցըն
րբուեալ. և հայր ի վերուստ ասէ կայ
ել. կըրկնակի ծնընդեամբ դա ե որդի
սիրելի. ինաբան և մեք օրհնեսցո՛ զա
քեալն. Ի զոր օրհնեցեք բարձր արա
զըզնա յաւիտեան։ Նշարիչ էն երկը
երկրի աչք և ականջ գոլով. երկնա
սանսըյորդանան ... աճախանձը
մարմնով

լուվ ասծայինն ծա՛ գամ մէջ։

Ո՛ անբաժանելի՝ զոր բանըն հօր ևւ զանըն
կիզբն ևր զո՛րդ ևն։ որ խորհրդանան այծօր ըզ
մի՛ղ ղըս մե՛ռոյց ևւ զաշխարհըս լուսաւո

ղեաց

ո

Պատկերակից՝ ելիր հո՛ղեղէն բընո՛ւթենէս
տրնօրինեցար յարգանդի կուսին՝ բա՛ նդ
ա՛ծ։ ըզ մի՛ ս՛ ըս վերանորոգէ՛լ պատ
կեր։ Ա՛ երկացեա՛ ծրէլ ձաշակմանէ նախանձ
ա՛ղծին ըզ փառս։ մխսանգամ վերըստին
ընո՛ր հեղով։ զոր մի՛ ս՛ ըս վերանորոգէ՛լ
իփառս։ Ա՛ ընկըղտեա՛ ծրէլ ի յո՛րդանան ի՛
յովհաննէ։ ա՛ծայինն բնութէ՛ մարմնով ընդ
զոր ի՛ մէջն եկա՛ ըզ մի՛ իզ լուսաւորե

Ես ինչպե՞ս կարող եմ հաճելի լինել քեզ, որ իմ Տիրոջ առաջ
քեզնից ընդ ժամանակաւ լինիմ և հաճելի եւ մարմնացար իմ
համար կոյսէն. այսօր մկրտուիլ ես յորդանան իբր վհանդէտ.
առնելով զոր յանցանս նա առաջի իմոյ խոստովանիմ զոր
գործեմ. Ընդունելի՛ դու ինձ քանդ անմեղին քեզ իմ Տիրոջ
ընդ ժամանակաւ լինիմ և հաճելի եւ մարմնացար իմ համար
կոյսէն. ինձ եւ մարդ եղեր յանձնայ. այսօր մկրտուիլ
Յորդանան իբր վհանդէտ՝ առնելով զոր յանցանս նա առաջի
իմոյ խոստովանիմ. զոր գործեմ. Ընդունելի՛ դու ինձ քանդ
անմեղին քեզ իմ Տիրոջ ընդ ժամանակաւ լինիմ և հաճելի
եւ մարմնացար իմ համար կոյսէն. ինձ եւ մարդ եղեր յանձնայ
այսօր մկրտուիլ Յորդանան իբր վհանդէտ՝ առնելով զոր
յանցանս նա առաջի իմոյ խոստովանիմ. զոր գործեմ.

Այլ երանութեանն՝ Հաղթօղ՝ ի ագռաւին
արևուս՝ Լուսոյ առաւօտուս՝ Պայծառ ոսկի
լուսին՝ վըճիտ ոսկի զարմինն՝ Երկին ունի
Լիսմամբ՝ Եառնն տաղաւար ունի՝ Լուսն
երկնից՝

Յանձառ ի՛ւ Նա Ծնանդ՛ Աստուած մեր
Յարուցեալդն ի մեռելոց զնակարած
մայր Լո կոյս. որ զըզ ընդՋեցեալսըն յա
դամայ կենագործ անանպական. զքեզ մե
ծացուցանեմք որ օրհնեալդ ես ի կանայս.
Աստուածն երկնի և երկրի եղեր տանձար և
առաջնատ. որ զըզ ընդՋեցեալսըն մեր հրե
ղէնն որոգէ. զքեզ Աստուածն տիեզերաց
արբուցեր զըզ քո՛ սբ զըզ կաթն. որ զըզ ընդ
Ջեցեալսըն մեր վերըստին նորոգէ. զքեզ

Աստուած ես զաւետիս՝ Հոգւովդն ի հրեղէն ի հրեշտա
կէն ընկալար սուրբ խորհուրդ. երկրեալդ ես
ընդ քեզ զմարիամ Հարսնացեալ Աստուածկիզ
բըն բանըն Հաճեցար առնուլ մարդեղութեն
ըսկիզբն ի կուսէդ. քո՛ սբ ծնդ Թագաւորն
յաւիտենից Աստուածմբ ըզ քեզ սբ ծնդա
ծին՝ առ քո բարեխօսեա փըրկել զժողով
ուրդս իւր զոր գընեաց ժառանգաւորն իւրոյ

Աստուածացուցանեմք ըզ քեզ որ ի հօրէ բա նդ
և անՀառելի ծընունդ. որ ի կուսէն մեր
Աստուածն ցուցար մեզ. Աստուածացուցանեմք զը
քեզ որ կոխեցեր ըզ մահ սբ ծա շ՛ պիտ
ճլուածն զըզ կնիք մահուս. որ ի խաչէն

բարձրացաւ կամաւ հօր։ Եւ ծածուցանէր
ընդ քեզ որ թաղեցաք ինձ ի գերեզման ոչ
նիւ։ Հայերէնդ աւուր յարեաւ. ոչ խե
կին նոյս Համբարձաւ վասն ձեր հօր։
Ա՛ր զի հրեշտակին զձայնըն լուեա՞ւ մ
հիացեալ բերկրե՞ցար. քարեխօսեա՛ր
վասն մե՛ր. մեք օրհնաբանե՞մք զՔրիստ
եա՛լդ ի կանայս։ Ա՛ր զի հո՞ւրն ա՛ծ յորո
վայնիքո՞ւմ կրեցեր անկիզելի մորե՞նն.
քար։ Ա՛ր զանշօշափելին էեղ ի գիրկս քո
բարձեա՛լ դիեցուցեր կաթնասո՞ւն քար։
Ա՛ զ քեզ ե՛ւ բևեա՛լ գոհան ա՛ւ եզեկիել
ըմարգարէ՛ր. ընդ որ ոչ ոք էանց եթէ ոչ
ա՛ծ միա՞յն ա՛ծա՛ծ ինն կոյս. օրհնութի՞ւն
ածածուցանեմք։ Ա՛ զ քեզ որ ի՛մարեւտ՛ին
աւ մա՛լսեսիւ ըմարգարէ՛ր. զ նո՛ր խոր
հուրդ կռնա՛ւ յայտնե՛ցեր մարդկան աշ
գի. օրհ։ Ա՛ զ քեզ որ ի հօրէ ա՛նժամա՛նա
կա՛պեցն և ի մօրէ անթարգմանա՛բար. ի ժա
մանակի ծնընդեան իթողո՛ւթեան փըրկո՛ւթե.
յայտնե՛ցար որդի բարձրելոյն. օրհ։
Ա՛ր զի բանն ա՛ծ բաւական եղեր ընդա
ի յորովայնի մի՛շտ կոյս։ զքեզ ածածուցա
եմք որ օրհնաբանե՞ս ի կանայս։ Ա՛ր ի քեզ լու
ցոյն

ԱԿ

Ա՛րմենակ, տա՛ր այս ծաղիկները տատիկիդ, ու ասա՝ թող ջուր դնի։ Ես էլ կգամ, երբ ավարտեմ գործս։

ՄԱՅՐ

Նարա՛տ տատիկ, ինչպե՞ս ես։ Ես քեզ համար ծաղիկներ եմ բերել։ Ընդունի՛ր։

ՏԱՏԻԿ

Ա՛խ, իմ սիրելի թոռնիկս, ինչպես ուրախացրիր ինձ։ Ես հիմա կդնեմ ծաղիկները ջրի մեջ, որ չթառամեն։

ՄԱՅՐ

Նարա՛տ տատիկ, ինչպե՞ս ես։ Ես քեզ համար ծաղիկներ եմ բերել։ Ընդունի՛ր։

ՏԱՏԻԿ

Ա՛խ, իմ սիրելի թոռնիկս, ինչպես ուրախացրիր ինձ։ Ես հիմա կդնեմ ծաղիկները ջրի մեջ, որ չթառամեն։

ՄԱՅՐ

Նարա՛տ տատիկ, ինչպե՞ս ես։ Ես քեզ համար ծաղիկներ եմ բերել։ Ընդունի՛ր։

ՏԱՏԻԿ

Ա՛խ, իմ սիրելի թոռնիկս, ինչպես ուրախացրիր ինձ։ Ես հիմա կդնեմ ծաղիկները ջրի մեջ, որ չթառամեն։

ՄԱՅՐ

Նարա՛տ տատիկ, ինչպե՞ս ես։ Ես քեզ համար ծաղիկներ եմ բերել։ Ընդունի՛ր։

ՏԱՏԻԿ

Ա՛խ, իմ սիրելի թոռնիկս, ինչպես ուրախացրիր ինձ։ Ես հիմա կդնեմ ծաղիկները ջրի մեջ, որ չթառամեն։

Ա՛ղջիկն ածո՛ւթեն. յիմանալի զօրացն Ե-
ե՛ս մե՛ծացուցանեմք, Ա՛ղ քի՛ղ բնա՛կ
հրեշտակաց. ազգ մարդկա՛ն կենդա՛ն
Ա՛ղ քի՛ղ ածա՛ծ լինո՛ր վեր ծո՛ւնիս իզօրացդ
ե՛. բարձո՛ղ անի՛ծից և սրբե՛ զ հո՛ղեղէն. մե
Ա՛ղ քի՛ղ դո՛ւռն երկնից և ճանապարհ հա՛րքայ
ծնո՛ղ արարչին և մո՛րենի՝ անկի՛ղելի. մե՛ծ
Ա՛ղ քի՛ղ պայծառ եր կի՛նք և ամպ լուսեղէն
լուսոյ և առաւո՛տ այ՛ բանի՛ն մե՛ծացու՛ցե
Ա՛ղ քի՛ղ ամէն օ՛րհնեա՛լ ծա՛ծ լինի՛. մայրըդ
Ա՛ղ կո՛ւսո՛ւթէ՛. Ա՛ր յա՛րգան. Ա՛նհա՛սատ
Ա՛ն ան՛առ՝ ո՛ւռ՝ օ՛ր օրո՛ւմ. Ձ՛որմէ՛ սար.
Օ՛ քի՛ղ հայր՝ Ա՛ռաքեցեր. Ը՛ նորհ՛ք բա՛ն
Ա՛ղ քի՛ղ կոյս՝ Ծնո՛ւնդ՝ Ծննո՛ղ Ա՛ղ քի՛ղ
մայրն Ա՛ստուածածին՝ մայրըդ կենդանո՛ւ
թե՛. և առաքա՛ստ հրաւի՛ր ծա՛գմանդ. մայ
մայրն և՝ Ա՛ստո՛ւածածին կենդանո՛ւ
սոյն. անա՛րատ և ա՛նխա՛խտելի կուսո՛ւթի՛.
Ա՛նկէզ մոռենի՛ և տա՛ճա՛ր ընդ հա՛նո՛ր լու
մայր և աղա՛խէ՛ն մե՛ծացուցանե՛մք.
կուսից և պարծա՛նք ազգի՛ մարդկան.
Ա՛ստուածածի՛ն մարիամ ցանկալի՛
Ա՛ստուածածի՛ն մարիամ ցանկալի՛
ւի՛ր տա՛ճար բանի՛ն և ծո՛ւն երկնաւո՛րի՛. օրհ
ձոյս անհարսնացեալ. մայր անարատ Ե՛մմանո
ա՛ջին. օրհ. Ա՛ զքե՛զ ունի՛մ մե՛ք բարեխօս

մերոց։ Այնդա՛ւ ևս ուրախ լեր անդադար
դարձ օրհնեացս քոց ի քեզ եկեալ ամենայն
մեղ լոյս երեսաց ևս փրկիչ անձանց
ահ ծածկեանն և զմի՛ շտ կայան անդա-

ած ինն երկնային դուռն ածայիր ի
ձայնիւն աւետարանչիդ հրեշտակին
ուրախ լեր երկրեա՛ղդ ամէն ընդ-
քեզ։ Այ քեր օրհե՛ս բազմաձա՛ղ ընդ հօր անան
պականաբար բնակիչ հաճեցա՛ւ ի քոյս յո
բովայնի։ ուր։ Ոչ բռոցեղէն սրօքիւք չէր
չափահաս պահիւր։ այսօր իմիջ մարդ-
կան ի գերկրս հողեղինի յայտանեալ։ ուր։
Ո՛ անձառելի։ Ո՛ անհա՛սու։ Ո՛ բարերիցդ
Ո՛ւրախ եր ա՛ծ։ Այ քեզ լու։ Անայր ա՛ր
Ա՛ն զա՛ծած։ Աստե՛ւ տաւորո։ Աստ ուր։
Ոյս լուսոյ։ Աստեղծողին։ Ոյս ծագ։
Ընդակըզբն։ Հօրմէ կենդ։ Հօրմէ զար։

մայր։ քանզի ոչ ի քէն
իւրմէ կուգաս ի քեզ
պատուական գոլոյ ես ծածկեալ
քո ի մէջ մերոց կեցուցանել
մ Ա՛մէն։ Ա՛նապատական
մ Այր և կոյս աղաչեմ քեզ։ որ
միշտ աշխարհի։ քեզ երանեն
Անքո՛ւր աղաւնի՛։ Լո՛ւսոյ
հայր։ տաճար և ա՛թոռ այլ
Ո՛վ հանգեան Հոգի
Ո՛վ քեզ օրհնութի՛ւն
Արքա՛յ փառաց Քրիստո՛ս
ծնաւ զվերածագօ՛ղն երկնից։ ըզ
ան ոչ ի՛նչ եղեր բառնալոյ ի քո գիրկ։ և
արեգակ՛անն արդարու՛թեան եղեր արևելք։ ըզ
Նա՛ստա կոյս ածածկեալ մարիամ
և մայր քո։ յարգանդի տարար զանտանելին
յամգունց։ օրհնութի՛ւն ընդքեզ ածա՛ծկի՛ն
մեծացուցանեմք։ Ո՛վ քեզ երկնային դու
ուն զոր ետես եզեկիէլ։ և՛ արսն զոր ծա՛ն
եաւ գեդէո՛ն։ սերովբէ՛ հոգիդէն վե՛հագոյն
քերովբէ՛ից։ օրհ։ Ո՛րիս խորհուրդս սոսկա՛

պարծանաւէտն մարիամ։ մի՛ դատիր զբո
ծանք եկեղեցւոյ ։ քի՛։ Ա՛ր բան զարթ
քան զերկին՝ որ կին բարձրագոյն մարիամ
Ա՛քեզ եմք ապաւինեալ ։ քի՛ մայր ա՛ յ մերոյ
Ա՛ր զանձառե ։ Ա՛ր զարար ։ Օ՛ քե՛զ եզ
Ա՛ծ ածին ևաբ ։ Օ՛ քեզ մայր ։ վհա՛ լուծ
Ա՛զ քե՛զ ա՛ծած ։ վհա՛ պարծ ։ վհա՛ ձրէ
Ա՛ծածին ա՛ր կոյս ։ Ա՛ նա՛պատ ։ հո՛ւրբն կ
ատեանցն գուշակեալ մայր ե՛կ կոյս ։ հո՛
Օ՛ քե՛զ մորենի անկիզ լեառնէն վի՛ մածին
դո՛ւռըն փակեալ ևանդեւոր կ ընդ՛քեալ ։ նա՛
կաւսածնեցդ քո ոչ խախտեցան կ ընդ՛ք ։ հո՛
և զեւութի՛ քնութենն անբաղձ պահեալ և՛
ևուքե՛ մարդկան ։ հրաշափա՛ռ քո ծընունդ
Ա՛ծածի՛ն քո զորդի՛ն ։ Ա՛ յծ զօրի՛նըս բե՛
ևրեայն ըզ մեզ ։ հնգևոր երգով
գականն ա՛րդարութե՛ ՚ր լուսա
ծածի՛ն մայր ե՛կեղ ։ ծա՛գօղ արե
Ա՛ յլացեա՛ զբանն աստ մարմնով ծընա՛ր ։ ա՛զգ
խորա՛ն եղեր հնգեւո՛ն սըրբոյ ։ ի՛ հրեշ
կաց սպասաւո՛րեա՛զ գաթըրիել զքե՛զ ա՛ւետ
եաց ։ ա՛զգ ։ Տ՛եսանե՛ք ըզ սուկաւի՛ զհրաշ
լի՛ խո՛րհուրդ յայտնեա՛զ ։ ի՛ հնգեւո՛ն սըրբոյ
մե՛ծացուցանե՛մք ։ Ա՛ինպե՛ եղեր եկեղ

Առեալ յովսեփու զկոյսըն տիրածին
և զմանուկն Յիսուս քառասնօրեքին
Ծնաւ գիւ առտրակաց ըստ անդրանկածնին
Նաւերեալ ի տաճարն ըստ Հնոյ օրինին
Ոգին սուրբ ազդեալ ծեր սիմէոնին
ընկալ զմանուկն ի գիրկըս քոյին

ԱՌ ԱՄՆ ԱՆՁԵՒ ԱՍՏՈՒԱԾԱՅԻՆ ՀՈՐԻՆ ԵՒ ՈՐԴՈՅԻՆ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՒԱՏՈՅ ԵՒ ՀՆԱԶԱՆԴՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ ՍՈՒՐԲ ԵԿԵՂԵՑԻՆ ՀԱՅՈՑ ԱՐԱՐՈՒԱԾՈՅ ԵՒ ՓՐԿՉԱՐԱՐԻ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԱՍՏՈՒԱԾԱՅԻՆ ՀՈՐԻՆ ԵՒ ՈՐԴՈՅԻՆ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՒԱՏՈՅ ԵՒ ՀՆԱԶԱՆԴՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ ՍՈՒՐԲ ԵԿԵՂԵՑԻՆ ՀԱՅՈՑ ԱՐԱՐՈՒԱԾՈՅ ԵՒ ՓՐԿՉԱՐԱՐԻ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Ա

Արդարեւ արժանի եւ իրաւունք է երկրպագել զքեզ, ով Տէր, որ ստեղծեր զերկինս եւ զերկիր, զծովս եւ զաղբիւրս, զարեգակն եւ զլուսին, զաստեղս եւ զամենայն արարածս, եւ զմարդ ըստ պատկերի քում արարեր, եւ զանձն նորա սրբոյ Հոգւոյ շնորհաւք զարդարեցեր, զոր եւ ի պատուական արեամբ Միածնի քո Որդւոյ քոյ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի ազատեցեր ի մահուանէ, եւ զանձն նորա ի կենդանութիւն յարուցեր, եւ զնա ի դրախտ վայելչութեան հրաւիրեցեր, եւ զնա ի հարսնեաց քոց սենեակ ընդունիս, եւ զնա ի գահ փառաց քոց նստուցանես, եւ զնա ի հանգիստ յաւիտենից

աղաղակեը. ասդ արձակեա զձ ծառայս քո
զի ես զաղաւթս զայս առի առ քեզ. Եւ
ասաւ Եսայի՝ ոչ հոգեւոր ընդմանրն
կիւր. և ի գիրկսըն անկանի գլգուեցար.
ասէ՝ Տէր. Եսայ՝ եկիր ի տան Հաւրն անհասանելի փըր
նայր ի սըրբոյ կուսէն. ասէ Տէր ծառայըն մերոյ.
Եսայ՝ երկիր ի տան Հաւրն անհասանելի փըր
ասէ՝ Տէր ծառայըն մերոյ. Եսայ՝ երկիր ի տան Հաւրն անհասանելի փըր
նայր ի սըրբոյ կուսէն. ասէ Տէր ծառայըն մերոյ.
Եսայ՝ եկիր ի տան Հաւրն անհասանելի փըր
կիւր. և ի գիրկսըն անկանի գլգուեցար.
ասէ՝ Տէր. Եսայ՝ եկիր ի տան Հաւրն անհասանելի փըր
զաղաւթս զայս առի առ քեզ. Եւ
ասաւ Եսայի՝ ոչ հոգեւոր ընդմանրն
աղաղակեը. ասդ արձակեա զձ ծառայս քո

զօրութիւնքն.

ԻԴ. Ո՛ր փառաւորութեան իբարձեալ խմանալի

Ծայրէն քո ի տաճարին. ՟ր.

ցար վէ կատարեցեր ըզ փափագումն ըն

լեալն իգիրկսըն սիմէօնի. օրհ։

ԻՃ. Թո՛ղ զքոյ ծառայ ի խաղաղութեան ա՛ր

զա՛ծ որդին իգիրկս իւր բարձեալ մեր

ծնո՛վ։ զոր զօրք երկնից ի բարձունս հանա

պազ մեծացո՛ցանեն։ Հոգեւո՛վն գո՛ղէր.

ցընծայր ալեաքըն ծերո՛ւնին ասելով սա է

Թագաւո՛րն անմա՛հ։ զոր։ Ի՛րատանալով

անձկութիւր. արձանկեա զնս ի խաղաղութի՛ն.

անարատ ծընողի քոյ բարեխօսո՛ւթի՛ն։ զոր։

ԻՄ. Ո՛րոյ աւետեալ հրամանն իւր Հոգեւո՛յն։ ոչ

տեսանել զմահ մինչեւ տեսցէ զծնեալդ.

որ աղօթիւք ծերոյն սղոմոնա։ Ո՛րոյ ըն

կալեալ ի գիրկս իւր զծնեալդ և հայցէր

իկենացդ ըզմահ։ Լուարձակել ի խաղաղութի՛ւ

թի՛ն։ որ։ Ո՛րոյ սիմէօն իգիրկսըն գըգուա՛

ծայրէ քո ի տաճարին։ որ։

Օ՛. Ո՛ր փառաւորութեան իբարձեալ խմանալի

զօրութիւնքն. այսօր իսուաձայն եկիր յընծայ
ումն քրիստոս. որ ընծայես զարթածըս
բարձրելոյ քումմ Հօր: Աստղ երկու մանրմնով
բարձեալ եղեր ի ծերունուէն. որ բանիւ
զարթածս բարձեալ ունիս քրիստոս. որ
վասըն մեր մարմնացար ի սըրբոյն կուսէն:
Ամէն որոյ եմք ընդ սիմէոնի գոչեսցուք
որ ի հօրէ լուար լոյս ծագեցար մեզ եկեք
աղաղակ. փա՛ռք գալստեանդ քո՛ տէր:

Նըսեմի զբըն բանըն յանըսկըզբնանէն
ի հօրէ եւ սկըզբնաւորեալ ի կուսէն մար
միոյ զգեցմամբ. բովանդակելո՛վ յորովայն
նի եւ ընդ հօր գոհով. եւ սահմանեալ ժամա
նակաւ ծնեալ լինի այսօրուանէ եւ մարդ:
Ընտեալ ընդ օրինօք անհիւթականըն հո
գանիւթ գոհով. զի զհոգի ծնեալքըս հօրն
ընծայեսցէ ա՛ծ որդի՛ն որ ի ծոց հօր.
աղաչ քառանսորեայ բառնի ի գիրկըն ծո
ւոնէուն. եւ յայտանապէս ծանո՛ւցանի. ա՛ստ
ուած որոյ եւ սիմէոն ցընծայր հոգւովն
աստղապակերը ի տաճարին. արդ արձակե՛ս
զծառայ քո տէր ըստ բանի քումմ ի
խաղաղութիւն. զի ընդ հանուրք տեսի
զփըրկիծդ. այսպէ:

ԱՀ

Ո՛ր գերազանցեալ գլխոյդ առաքել քան զբնութիւն մարդկան երանեա՛ ԺԵ
լիդ ի հարցն աբ անտուն. ա՛ռ քո բա
րեխօսեա՛ վն՝ ա՛նձանց մերոց: Ո՛ր անձնաշակ
լինելով զբազմաժամանակեայ աւուրըդ.
յաժառութիւն բարձեր ընդ կարիս մարմնոյ.
ա՛ռ քո. Ընդմուռաց յիշմամբ առաքին քեզ՝
օգնականն լեր տանջանացս զոր յիշատակես քո.
զի՛ և զմեզ ընկալցի զօրհնաբանութիւն ** Ո՛ր ի հանդիպ քո ձգտութիւն երկնային
զբաւարութեանդն նայեցեալ զարմանային.
իմարմնի առեալ վզանմարմին իւրեանց
զոր վարս. ով ա՛ր հայր անտուն. բարեխա
սեա՛ առ քո վն՝ ա՛նձանց մերոց: Ո՛ր գերա
զոյն քան զբնութիւն հողեղինաց ժուժ
կալեալ. զանապատ տանջանաց համբերե
լով յաներևոյթ թըշնամեացն. ով ա՛ր.
Ո՛ւստի և մեք տանելով զձգտութիւնդ քո
ա՛ր զյիշատակս. որ եղեր նախընթաց բար
եաց կենաց ճանապարհին. փոխեցար յերկ
րայնոցս յանմահից գաւառիցն՝ ով.
Բախտաւո՛ր զբըն միանձանց երանելի՛ ա՛ր
հայր անտուն ի՛ս. վերնակաւն յուսոյն ակնա

Նելով զերկրաւորսն՝ զերկնաւորսն ընդունել։ Եւ զինո-
ւորեցաւ քեզ քո ամբ հարցըն մերոց։ ա՛ր
նամարտել ընդ դեմ չարին՝ զամենայնիւ
վիշապին նժուժկալեալ համբերեցաւ ազգի
ազգի վրշտաց քարալեծ կոչկոճմանն։ Եւ զին
ջանապատի բնակելովն աղօթանուէրն թևո
քըն հայեցեալ զոգ բազմութիւն լեգէոնն զո
րացն։ Եւ քաջալերեալ յորդորեաց զոմի անձ
ունան ամ։ Եւ զին։ Ի զ ամր օրհնեցէք փա՜ա
քանիցք այլ յիշատակի սորա բարձր ամրա
րեցք զոգնա յաւիտեան։ Ի վապաճրըս լերանց
քնակելով խաղաղն ազգեաց զոգ գնուելքն ի
յոյրս եւ ի ծերպըս քարանձաւաց. փա՜ւ չա
մանմանեալ մեծին եղև այի եւ յօշհանոնս մըկ
ըրաչին. վերաթեւեալ ընդ առաջ քեզ։ փա՜ւ
Ուրանմարմնական վարուք պայծառացեալ
իմարմնի զօրացեալ ոգի։ ո՛վ ըզ հայոց անտա
նեաց։ Եղեր օրինակ բազմաց եղեր դուռն
մըտից կենաց Ջանապարհին։ յիշեալ ըզ
մեզ առաջի քո՛ զո՛ ըզ եւ ամրժան ընդու
նակ աղօթից։ Ա՛ր առեր ընդ լուծ խո
նարհութեան համբերող խղճատանջութեան։
Ա՛պառնացեալ օրհնութեամբ ընդ հրեշտակա
կան խաշակօն անդադար սաղմոս երգու
թեան։

Թէ. յիշեսջ։ Ա՛ման որոյ և մէք այսօր
տեսնեմք զձ հանգըստեան օր յիշատակիդ
քոյ. անմոռաց յիշմամբ հոգեբուցիս ի քէն
զձ մեծ զողորմութիւն. քո՛ւ ո՛ր և արժան.

Ա՛ Երկնաւոր հօր ոգեւոյն բարձրելոյ զձ խաչելոյն
փրկչականն յորդեգրութիւն շընորհս ո՛ւ ո՛ր
հայր անտունիս. արժանաւոր երկնային կոչ
մանն ի հրեշտակական դասակցութիւն. օրհ
նեմք ի՛ քեզ ո՛ր զերրորդութիւն. Ա՛յսօր և
մանկունք ո՛ր եկեղեցւոյ տեսնեն զձ խաչակ
ո՛ն քո ո՛ր զյիշատակիս. ով ո՛ր հայր ձըգնա
ւորաց. զի՛ ընկալցին զանապական պարգև
սըն ի՛ քէ՛ հայ մերմէ. օրհ. Ո՛ առատապարգև
ևս վերք ընկալեալ ըզ փառաւոր յաղակողմանէն
քէն ընդ ի՛մ ասուն կուսանէն. հայցեսցես ի
քէն զձ թողութիւն մեղաց քոց. ի լըսել ըզ
ձայնն եթէ ելկայք օրհնեա՛լք հօր իմոյ
ժառանգեցէ՛ք զձ կեանսըն յա՛ւիտենից.

Ա՛ Պարծանք եկեղեցւոյ և ուրախութիւն հրեշ
տակաց. ով ո՛ր հայր անտուն. զպաշտօնեսն
մեր հանապազ մնաս ո՛ ո՛ր երրորդութիւնն.
Ա՛ր ի մարմնի կանո՛ւցեալ և զանմարմնոցըն
բերելո՛վ ի՛ քեզ զձ վարս. ով. Ա՛ստի՛ւ կ հոգ
ևորական լըցեալ ուրախութի՛ւ. ով.

Յ՚ինմահ Թագաւորին սիրելի զինաւորք.
պըտակ դուք ընկալայք ով՚ որ Թագաւորք.
Յերկրայն վերին զօրաց պատուեալն ահաւոր
Հնարհեաց ձեզ լուսեղէն խորան երկնաւոր.
Յլջեալ առ ձեզ ամպօք փառօք լուսաւոր.
Մատոյց զձ զբաբխոնն անԹառամաւոր.

ակ

Ժ

Ո՛ր զերկնասէրն Թագաւորութեանդ ըզքո զօրենակ ցանցեր իյերկիւղ. Հանատատելով զանձին Թագաւորութեանդ Թէոդոսի Թագաւորին յարդարութեան և յիրաւունս. բարեպաշտութեամբ սորա քրիստոս խընայեաց ի մեզ.

Ո՛ր զօրութեամբ նըշանի խաչի քոյ ձեր պատերազմելով. խորտակեաց զընդդիմին մարտ ըզ բնութիւն հեթանոսաց և հաստատեաց խաղաղութեամբ զնա զի կեղծցի. բարեպաշտութեան.

Ո՛ր եռանդ զնուաւնա արդարութեանդ քո արբայի. դաւաճլով ըզ ժողովուրդս քո արդարութեան ըստ հրամանին սըրբոց քոց պատուիրանաց. բարեպ.

Ո՛ր զարդարեալ գեղապանծ վայելչութեամբ նա զեկեղեցի. պնասակեցեր առաքելովք և մարգարեիւք և հաստատեալ ամրացուցեր նա Թագաւորօք. բարեպ.

Ո՛ր զինու զօրութեան հոգւոյն վառեալ ի պատերազմի. վանեցին ըզ ժողովրդին հերձուած ծուղակաց և ի հանապատս շրջեալ բիւս հաստատեցին ըզ սուրբ եղերս. բարե.

Աղբ ընտրեցեք յաշխարհն Թագաւորել
Ձեծին Թէոդոսի. Եւ կատարեաք զոչ կեա
նըս հաւատով ուղղափառութեբ. վերա
փոխեցեք այսօր յերկնից Թագաւորու
Թիւդ. բարեպ.

Ո՛րհնեմք զքեզ քրիստոս Թագաւո
րը. որ յաղթող խաչիւդ քով պըսակեա
ցեր ընդ սուրբըս քո պարգեւելի փառաք քո
ւրէն հաղորդեալ մերոց.

Այսօր ցընծան զըւարթութեբ երկնից
ընդ Ձրգնութիւնն Թագաւորին. քանզի
երգիչ բարեպաշտութեբ Թէոդոս մեծ
Թագաւորն ընդ վեց Թեւեաւն զօրան երկ
նից այ հաղորդեալ մերոց.

Այժ նորածեալք եկեղեցիք հիմնանաց.
ընդ սըրբոյն Թէոդոսի բարեպաշտ
Թագաւորի. երգեցցուք քեզ երգնոր
այծ. հաղորդեալ մերոց.

Զ որ օրհնեցեալք ընդ սրբոյն բարձր
արարեալք պայծառ բանըն հօր յաւիտեան:
Աղ իւրկրի ի պըսակեալ ի հրեշտակաց.
Ա իւրկիր նոցա բարձրացեալ բարեպաշ
տութեամբն իւրով ընդ սրբոյն բարձ.
Աղ հաւատով պարտեցաք ըզ Թըշնամին.

Ա՛ծաղօթի՛ւք Հիմնեցոյց ե՛ւ զնկեղեց
ընդ սըրբոյն բարձ։

բձ Ա՛ւ իւնս իմ Ա՛ստըւած փըրկիչ մեր լոյր
ո մեզ ո՛ր կարդամք առ քեզ բարեխօսո՛ւ
թեամբ ե՛ւ թագաւորի՛ն։

Ա՛ր բարեպաշտութեամբ Հիմնեցոյց զե
կեղեցի՛ սէ. և կարգաւորեաց ուղղափա
ռա՛ւթեամբ ընդ քո՛ Ժողովրդա։

Ա՛րդ անկեա՛լ աղաչե՛մք զքեզ մնդրդա՛
սէր ա՛ր. Յիշատակի սորա պարգեւեա՛ մեզ
զերկնայի՛ն քո զխաղաղութի՛ւդ։

ա Ա՛վ երանելի՛ կ բարեպաշտ թեոդո՛ս
մե՛ծ թագաւո՛ր. բարեխօս լեր վասն մեր
առ Թագաւո՛ն երկնաւո՛ր. Թո՛ղութիւ մեզ
ընդ մեղս մեր։

Ո՛ր երկրպագո՛ղդ ես քի կ հեմնադիր
սէ Տա՛ճարի. բարեխօս լեր։

Ո՛ր թագաւորաց ես իւրկերն պարծանք
կ իւրերկինն պըսակեա՛լ. բարեխօս։

բկ մկ Ա՛վ երանելի՛դ ամենայնի՛ն տիեզերա
կան իշխանութե՛ն ընկալար իւրկ զթագ
պարծանաց. ո՛վ թեոդո՛ս մե՛ծ թագա
ւո՛ր վա՛ղն մեր բարեխօսեա՛ առ Թագա
ւո՛ն երկնաւո՛ր։

Ար քոյ ին ար աղօթեւքըն վանեցիր զ
Թըշնամին. կ՚ելեալով ըզ սատանայ ընդ
երկնայինսըն դասեցար. ով Թէոդոս։
Աստի և մեք հաւատացեալքս տօնեմք
զքո յիշատակս. օրհնութի՛ առաքելով
ընդ քեզ պըսակողին. ով Թէո-

Ծ տական Ց ուցօղ Եղափառին.

Ար գերազոյն քան զ բնութիս հրաշի՛ գ
գործեցեր՛ իր որդի՛ աստուածոյ. ար Թագա՛ մ
աւո՛ ըն հայաստանեայց, գահաղանաձ
քո բարկութե՛ զնմարութի՛ ն կիրճաստ
փոխարկեա՛ լ. վասն որոյ մարկո՛ ւնք եկե
ղեցւոյ յիշատակ սորա՛ օրհնեն ըզ
քե՛ զ տէր։
Ար համանըմանն բաբիլացւո՛ ցըն բըռ
նաւո՛ րին. ի յանբաւնի՛ ց փոխեալ կերպա
րան յանբանական բըւնութե՛ ն նըւաճե
լո՛ վ զարբայն մե՛ ծ տըրդա՛ տ. վասն.
Ար ի ձեռըն մաղԹանա՛ ց սըրբոյն գրի
գոր. ի մարդկայի՛ ն բնո՛ ւթիս դաբ
ձո՛ ւցեր յանանցելո՛ ն իբնո՛ ւթե՛ ն նորա
տեղծեա՛ լ զարբայն մե՛ ծ տըրդա՛ տ.
վասն որոյ մարկո՛ ւնք եկեղեցւոյ յիշատա
կի սորա՛ օրհնեն ըզ քե՛ զ տէր։

Պատուիր զերազեալ չնորհօքն աստուածոյ.
պարտեցաց և ես հաստ զգլուխ գովեստից ։

Եղէք յամ ի մէջ պատուհասիցն քո
քեզ ընդ ամենայն. ըզ նա աղաչեսցես։
Ալ եղիցի գլուխ առաքելոց սըրբոց. և
նոցին ընկերացն եղբայրք տեառն իսա՛նկ դաւ
թիւ. ըզ նա աղաչեսցես։
Ալ երջանիկ լուսաւորչին զուարճանայր ※
արքային դաւիթ. և հնգեւովքն վերա
յր ի կամարըն լուսեղէնա. ըզ նա աղա.
հոգւոյն իւրեանց զուգակցեալ
ձգ սբ հոգւոյն. և ազատեր ըզ թագա
ւորն իդիւականն ախտէն. ըզ նա աղաս
Ալ հրաշազարդեալ գերաւ ի կարգըս
ձագաւորաց. և մանկակից եղիւ սբ առա
քելոցն. ըզ նա աղաչեսցես։
Եղէք յամ ի մէջ պատուհասիցն քո

ՀԱՐՈՒՑԱԾ ԱՐՐ ԴԱՒԹԻ ՀԱՐՑՄԱՐՏՈՒԹԵՐ

ԱՐՐ ԿՈՉԵՑԱԾ ԸՍԿԱՆՉԵԼԻՆ ՅԱԿՈԲ. ԱՂՕԹԻՒ
ԵՒ ՎԵՐՋԻՆ ՆՂԱՅԸ ՀԱՐՑՆԵԼ ՅԱԿՈԲԻ ԶԱՐՄԱՆԱԼ
ԳԱՂԱՓԱՐԸ ԴԱՒԹԻ. ԱՒՐ ՀԱՐՑՆԵԼ ՅԱԿՈԲԻ ԶԱՐՄԱՆԱԼ
ԶՆԱՒԱՆՆԻՍ ՈՐ ԾՆԱՒԱՒ ՆՈՅԻՆ ՀԱՄԱՐ ՄԱՐԻԱՄ
ՀՐԵՇՏԱԿԱՊԵՏ ԵՒ ՄԱՐԳԱՐԷ ՄԱՅՐ ՄԵՐ ՍՈՒՐԲ
ԵՐԳԱՀԱՐ ՔՈ ԼԱՅԱԿՕՐԱՅ ԱՐԴԱՐՈՅ ԱՂԱՂԱՒԱՄԲ
ԸՆԴ ՔՈՒՋ. ՄԻ՛ ԱՆԱՏԱՒ. ԱՒՐ ՆԸՆՏԻՍ ԻՔԸՆ
ԲԱՒԱԼ ՀԱՅԻՆ ՅԱՆԴՈՒՆԴ. ԻՐԻՇԱՒ ՈՂՈՐՄՈՒ
ԹԵՆ՝ ՔՈ ԶԴԱՒԼԹ. ԼԱՆՁՕԹԻՒԼ ՍԸՐԲՈՅՆ
ՅԱԿՕԲԱՅ ԽՈՍՆԱՑԱՒ Ի ՄԵՋ. ԱՅԸԺ ՀԱՒՈՒՐՑ.

Գ ԱՒՐ ԱՐ ՕՐՀՆԵՑԻՔ ԶԱՐՄԱՆԱԼ ԱՐԱՐՔ ԸՆԴ
ՆԱՅ ՅԱՒԻՏԱՆ. ԱՒՐ ԸՆՏՐԵԱՑ ԶԵՐԱՆԵԼԻՆ
ԸՆԴ ԴԱՒԹ. ՅԱՌԱՋՆՈՐԴՈՒԹԻՒՆ ԼԻՆԻՆ
ՕՐՆ. ԱՒՐ ԿԱՏԱՐԵՑ ԸՆԴ ԱՐԱՆԵԼԻՆ ԸՆԴ ՅԱՒ
ԿՕԲ. ՊԱՐԻՒՍԱՊ ՀԱՐՈՒՑԱՆԱՑ ՇԿԵՂԵՑՈՒՅ
ԻՒՐԱՅ. ՕՐՆ.

Դ ՆՈՒՍԿԻՉԸՆ ՄԱԾ ԼՈՒՅՍ ԻՐՈՒԱՅ. ՈՐ ԾԱԳԵ
ՑԱՒ ՄԵԶ ԵՂՋԻՒՐ ՓԱՐԱԿՈՒԹԵՒ Ի ՏԱՆԵՆ ԴԱՒ
ԹԻ. ԱՂՕԹԻՒԼ ՍՈՐԱ ԱՍՏԱԾԱՅ՛՛ Ե ՈՂՈՐ
ՄԵԱ ՄԵԶ: ՆԱՄԱՐՁԱՒ ՎԵՐՆՈՅ ԹԱԳԱՒՈՐ
ՅԱՒԻՏԱՆԻՑ. ՈՐ ՄԱՐԴԱՒՆ ԵՐԵՒԵՑԱՒ ՅԵՐԿ
ՐԻՒ ԶԱՒԱԿԸ ԴԱՒԹԻ. ԱՂՕԹԻՒԼ ՍՈՐԱ.
ՀՅԱՒԱՆՆԻՍԱՒ ԱՅԾ ԱՀԱՅՈՐ ԱՒՆՈՒԱՆԵՑԱՒ ՄԱՐԴ
ԳԱՐԵՆ ԴԱՒԹ. ԼԻՒ ՎԵՐՋԻՆ ՆՂԱՅԸ
ԱՒՐՆ ԿՈՉԵՑԱՒ ԸՍԿԱՆՉԵԼԻՆ ՅԱԿՕԲ. ԱՂՕԹԻՒ

Ե ՀԱՐՈՒՑԱՒ ԱՒՐ ԴԱՒԹԻ ՀԱՐՑՄԱՐՏՈՒԹԵՔ

ևմ ոչ ստեաց նըմա. ի պըտղոյ յորովայնէ
նք նըստուցանել ի յաթոռ նորա. օրհնե
ցէք զ տէրունեն նորա ամենայն երկիր.
Ա՛ղաչեաց մեզ առ զերդիցուր ի դասէն.
պատրաստեաց ըզ Քրիստ օծելոյ իւրոյ.
գովեցէք զ տէրունեն. նորա.
Ցակօբ ընտրեաց ինր առ ժառանգել
ուած ըզ նոր ժողովուրդ զ հոգևորն
նորայել. բարեբանեցէք զաստուածընեն
նորա ամենայն.
Ր՛հնեցէք զ տէր՛ յօրհնութիւն ի մի
նոր. քանզի ծագեաց՛ մեզ եղջիւր
փրկութեն՛ ի տանէ դաւթի կեցուցանել
զ մեզ կա մեցաւ. օրհնեցէք զ տէր՛
յօրհնութիւն նոր.
Ղաւազան ծաղկեա՛ զ յարմատոյն յես
սեայ. դաշի՛ թ մարգարէն և ի նոքի՛ն շա
ւաւիղ առաքեաւ յակոբոս անկանաստես
ասպաւանի՛ր բանին աստուծոյ. օրհ.
Քեկղեցի՛ս օրհնեցէք զ տէր. որ
րկոքո՛ւմբք ընտրեցուք առաքեալն
ակոբաս և մարգարէին դաւթի հա
ատեաց զհիմն՛ հնոյս սուրբ եկեղեցւոյ.
օրհնեցէք.

Մատթիանոսի Նախավկայի քարկոծումն

Ա՛ՀԱՏԱԿ բարի՛ քրիստոնեայ եղեր դու այսօր ի մէջ մեր. և մեղսոյդ ի վե՛րնատունըն խորհրդոյն յաւիտեան կանի՞ր։

Ա՛ր ընտրեցար ի դասս երկնաւորը զօրացն. պըսակեցար ի թագաւորէն. զանթառամ ընդ պըսա՛կն. և մըկրտեցար արեամբըդ քո՛վ սրբոյն առաքե՛ն վըկայ քրիստոսի՝ եր ստեփանոս. նախասարկաւագըդ մե՛ծ։ Ա՛նուռեաւը ընդ դէմ թըշնամւոյն. այսօր և գնեցեր արեամբըդ քո՛վ գարքայ երկնից. ի պարծանս ազգի մարդկան. ձրիգնաւեր քրիստոսի գոհութի՛ն երիցս սրբեալ՝ նո՛ր ընկալաւ զկ վկայդ իւր զստեփանոս. ի վերին տունն ա՛ս-

րո՛ւ հանդիստ։

Ա՛ր ընտրեցար ի կոչումն աւետարեկանն քարո՛զ առնել անժանաւորը լինելով ընդ ստեփանոս. բարեխօսեա՛ առ քո՛ վանս անձանց մերոց։

Ա՛ր խընդրեցեր զթողութի՛ւն վերայ քո քարաձի՛գ ժո՛ղովրդեան ընդ ստեփանոս. և այժմ վանքս քո ուխտաւորացս ա-

ղաչեա զընդաչքմէ հօր նըշառեար ըն։
Որ աբժանէ եղբը զմարտիրոսականն առ
նուլ պըտակ նահատ իվըկայս։ ա՛ռ պընա
կէչըն սըրբոց և վարըն մեր բարեխօսեա։

Դկ Ո՛ւռաքեալ և նահապետ կայ։ քի սո՛ւրբ
ստեփաննոս։ որ ըզ քարկոծումըն յանձն
առեր։ և յանմահ կեանսն փո՛խ
րանփոխեցաւ։ աղաչեա զմեզ չնորհել
մեզ ըզ կեանս անվախճան։

Ջո՛ւնկ անմահ իմանալի դրախտին չնորհե
ցաւ իհօրէ։ և լուսաւորեցաւ անձառապէս
այսօր ցընծա՛ն դասք հրեշտականցն ընդ
քո մեծապայծառ հըգնութեդ։ աղաչ։
Ո՛ծաստեղծ մարդոյն պըտուղ ընծայեցար
մեզ յանմարձենալի լոյսն։ և հայրենի՛ն
աւանդութե՛ն եղեր ժառանգորդ։ աղ։
Ա՛նապարհ վըկայից յետ քո գըտար։
և ձեծային փառացն արժանաւոր եղեր։
քանսարկո՛ւն զինու քո վիրաւորեցաւ։
և նախատեղծըն պայծառացեալ բերկ
րե՛ցաւ։ աղաչ։

Դասակարգեալ և մեք ընդ անմարմին
կան քաղմութի՛ն։ վերահայցիմք ընդ
հրեղէն լըզուացն։ աղերսանուիրը մաղթա
նօք։

նոք. Հայցեմք ի քէն մարդասէր փրկիչ.
խնայեա՛ ի մեզ ստեղծօղ մեր և կեա՛նք
այլ խարհի։

Ա՛նդ երկնային հոգեղէնացդ դասքն. գձ
այսօր ուրախանք զի յիշատակ սբ ըզբօյն ստե
փաննոսի. բարեբանելով զքեզ Տէր Աստ
ուած Հայրըն մերոց։

Որ հրաշալակերպ տեսլեամբ այրիաբար
պատերազմեալ. զքարկոծումըն յանձն
եառ. խոստովանելով զքեզ քրիստո
ս ուած Հայրըն մերոց։

Որ անպարագրելի ծածուկեալդ տեսօղ
և բարեխօս իւր ուխտաւորացս. այսօր
յիշատակաւ սբ ըզբօյն ստեփաննոսի. գո
վեմք զքրիստո ս ուած Հայրըն մեր։

Որ ըզ տէր փրկնէ մ ր ս ց ք և բարձր գ
արարիք զնա յաւիտեան։

Որ յերկնային զօրացըն միշտ օրհնի ք ս
ուած. այսօր յիշատակաւ սբ ըզբօյն ստե
փաննոսի. զքեզ տէր։

Հրաշալիք ծածկաբանութիք սբ ըզբօյն ստե
փաննոսի. քահանայիք ընդ վերին զօրացն
երկնից. զքէս գովէք։ գկ

Ընտրեցեալ ի մեզ տէր զնզ բանիւդ գբ
Թուեցէ

թունքեր քո զողմունքին. բարեխօսներքը
սրբոց նախաւկայեան քո և ողորմեա.
Որում զերկնայինսն բացեր ըզ դուռն.
ցուցանեցեր զանձառելի զխորհուրդս. սո
րին աղաչանօք խնայեա իմ մեզ տէր և ողո
Որ աղօթանուէրդ հայցմամբ ըզ թողու
թիւն խընդրեցուր իւրոց. անօրէնն ըսպա
նողաց իւրոց. սորին աղաչանօք.

Ա՛վ եկեղեցի Քաւառագանդ. առաքեա
կան քարոզութեցն արժանաւոր լինելով
երբ առեփանոս. հայատատութիւն իւրոյ
հայցեաս տէր և բեկեղեցւոյ.

Որ քոյին յօժարական հանդերձութեա
ընդ քարկոծումն յանձն առեր. շնորհեաւ
քեզ յոյժ լինել ջերմեռանդ քո. զի և
մեզ ուսուցցես փառաւորել սուրբ զոր
ծոդութիւնն.

Ղազարեր որ քարանձաւդքն լինէին իւր
քեզ նա խոդ իվերկայս. զի առցես ըզ հա
ւուցն ժամն զարի յարարչէն ամենեցուն.
Ա՛յժմ աղաչեմք ըզ քեզ և վասն մեր
քաջ նահատակ.

Յաճախասիրեալ և առանձինն մարտիրոս
որ. իւրեք պըսակեցար. Ա՛յրկնաշէն

ամենագոստին պայծառացեալ բարկրեցաւը.
աղաչեա՛ զՔրիստ շնորհել մեզ զի կեանս
անվախճան։

Որ քոյին համբերութիւնդ զի դրախտս
երկնից բացեալ տեսեր և զՔրիստ ընդ
աջմէ հօր. աղօթեկ՛ր ի վերայ քո քան
բաձգողացն. աղաչեա՛ զՔրիստ շնորհել։

Կ՛կեղեցիք արդարոց և ժողովք ուղղա
փառաց. այսօր զի յիշատակիս քո տօնեմք.
և արտասուօք քո Տայցեմք իբրեն ձի՛ շարիք
վրկայ քրիստոսէ. աղաչեա՛։

Ծընեալ այսօր երկեղեցի ես. զքո՛ վայ
ելլապէս տօնէ զյիշատակս. ո՛վ ընդ
ստէփաննոս. մեծ և պատուական անուա
նիդ ի վրկայս. աղաչեա՛ զՔրիստ շնորհ։

Նախանձաւիդ բարեաց ամ աշխարհի. և
լուսազարդ Ճանապարհացն եղեր ժառան
գորդ. ո՛վ ընդ ստէփաննոս. մեծ և պա
տուական անուանիդ ի վրկայս. աղաչեա՛։

Ստուգածայնին զինուս վառեցար ընդ հոգ
ւոյն. տեսանելով յերկինսն Տայրենի փա
ռաց զՔրիստն ես. ո՛վ ընդ ստէփաննոս.
մեծ և պատուական անուանիդ ի վրկայս.
աղաչեա՛ զՔրիստ շնորհ։

Պետրոս վէմ հաւատոյ՝ անյաղթելի՛ւ
դրանց դժոխոց՝
Պօղոս ընտրեալ անօթն՝ և տեսանող երբ
բոլոր երկնից՝

Այո երկոքումեքդ ընտրելովդ լռեսայուր
հո "իմ ուղղ. յօրհնաբանութիւն կոչել
պիեթանոս։

Այո ցանկալի ընտրելովդ առաքելոցդն
զանօթն ընտրութեամբ ձն, յայտնելովդ աշ
խարհի զանձառ տնօրէնութիւնդ քո զկար
գ "իւղ. յօրհնաբանութիւն կոչել
պիեթանոս։

Այո գերագոյ ընտրելոյդ առաքելոցդն
դասո ձց. անուանեցեր լինիլ վերանե
լիւն ըզ պետրո "իա. գլուխ ըն հաւա
տոյ հիմն եկեղեցւոյ։

Այո յառաջագոյն կոչմամբ. առաքեցեր
զանօթն ընտրութեամբ ձն, յայտնելովդ աշ
խարհի զանձառ տնօրէնութիւնդ քո զկար
գ "իւղ. յօրհնաբանութիւն կոչել
պիեթանոս։

Այո գերագոյ ընտրելոյդ առաքելոցդն
դասո ձց. անուանեցեր լինիլ վերանե
լիւն ըզ պետրո "իա. գլուխ ըն հաւա
տոյ հիմն եկեղեցւոյ։

Այո գերագոյ ընտրելոյդ առաքելոցդն
դասո ձց. անուանեցեր լինիլ վերանե
լիւն ըզ պետրո "իա. գլուխ ըն հաւա
տոյ հիմն եկեղեցւոյ։

Յընծայ այսօր եկեղեցի՝ ձմ. յիշ
տակաւ ընդ առաքելոցն ծն. հայտնի
առեալ ի վէր վիմիւ հաւատոյ "իմ. ի
զարդարեալ ի փառս մարմնացելոյ բանին՝
Այո զհնութեն անձառելոյ մեծանին. յայտ
նութեամբ հօր ի վերուստ գաւանեալ ձմ. ե
րանելովն արժանացեալ ընտրեցիր "իմ.
վեմ անուանելոյ ի դրանց գըժոխոց։
Այո անմարմնոց գասուց հրեղէնաց. հնազե
զեն բնութեամբ՝ գերազանցեալ ձմ. և բարձր
ցեալ էյերկինսն խորհ "իմ. անճառա
բանի՛ն արժանաւորեալ։

ջ՚քն ա՚չխարհի՛ ծ. հաստատեցե՛ր զերկիրն
ցե՛ւ քո քրիստո՚՚ս. մաղթանո՛ք սո՚ցա՛
խընայեա՛ ի մե՛զ։

5 Ա՚ր խոստացա՛ր տալ ըզ փա՛կանս արքայ
ո՛ւթե՛ւնէ յերկինից՝ երանելո՛յն պետրո՛սի. ո՛ր
հրաւի՛րեաց ըզ մե՛զ ի յայս կե՛նացքե՛ն յա
ւիրտե՛նից՝. աղաչանո՛ք սորա կե՛ցո՛ զմե՛զ
տէ՛ր ա՛՛ծ հա՛՛րցըն ը՛մերոց։

Ա՚ր ընտրեցե՛ր ի մարդկանէ հա՛ւատարի՛մ
նը զառաքեա՛լըն պօղոս. որո՛շեցո՛ւ յա՛ւե՛
տարանըն լի՛նիլ քե՛զ խոստո՛վանող. աղա՛
փա՛կօ՛ղն արքայո՛ւթե՛ւն երկնից՝ նը զառա՛
քեա՛լըն պետրոս արո՛ւթե՛ւ ժո՛ւժկալեա՛լ
քե՛զ խաչե՛ա կեցցա՛ւ. աղաչ։

6 Ի զ տէ՛ր օրհնեցէ՛ք զարձը ա՛րարչո՛ւ յա՛ղ
թողականն Հայնի՛ւ ը՛զ զնա՛կեա՛ն ի՛մ Հոգը
զոց։ Ա՚ր ընտրեաց զերանելի՛ առաքեա՛լան.
ամո՛ղըք Հաւատո՛յ սրի՛նք եկե՛ղեցւո՛յ. ի
տիեզերակա՛ն ի Հրա՛պարակին զղ.ատո՛ղա
կա՛ն ա՛թո՛ռըն՛ն չնորհե՛լով. բա՛ր. Ի՛ւլման
եա՛՛ղ աղաւնո՛յ ա՛րծաթապատ թե՛ւո՛ք ի՛գ՚ն
ո՛սկո՛ւց ձը՛ղմարի՛տ ն՛ը Հո՛գին. և՛ ըն՛ւսա՛՛
զարդ փա՛՛յլա՛ւ մը փարե՛ր ը՛զ նո՛ր ո՛ք. բա՛ր։

7 Ա՚մ ը՛ղ՛ք Հաւատո՛յ այսօր փա՛յլե՛ւն Հա՛յր

ն՛ը ի՛քո՛ ը՛ն եկեղեցւոջ. մարդանա՛կը փըը
կիչ տօնողա՛ցս ո՛ղորմեա՛։
Տ՛ար եհասո՛ւԹի՛ պետրո՛սի և պօղոսի քո՛
ն՛ը առաքե՛լո՛ցն. մարդանա՛կը։
Ի՛ սուսո՛ւերեա՛լ ի սոցա դի՛պուԹե՛նի՛ս
փա՛ռաւորե՛մ ը՛ն զերկրորդո՛ւԹի՛ւդ. երկա
քա՛նչիւրո՛ցն աղօԹի՛ւք տօնողա՛ցս ո՛ղորը։
Ա՛րանե՛լ ը՛ն ա՛ռաքեա՛լքն. ո՛րպէս զա
րեգա՛կըն ծագեցա՛ն ի յերկիր ը. արձա
կե՛լո՛վ լոյս ճառագա՛յԹս ընդ տիեզե՛րս։
լուսաւո՛րե՛ց՛իր ն զաշխարհս ա՛մենայն։
Ի՛մո՛ւմ ի հոդևորե՛ն բնո՛ւԹի՛ւն. չո՛րքեա՛րե
ցա՛ն վասը՛ն քո՛ր ը. եղեն լուսատո՛ւք տիեզե
րա՛։ ի՛ց. ևհրաւի՛րե՛ցի՛ն զերկեսը՝ ի յերկի՛նս
Հա՛րչաւրեցան վասը՛ն՝ քո՛։ զնա՛ աւետարա՛նն
իւրեանց յո՛ր ծո՛յս. հե՛ղին զա՛րիւնս իւրեանց
ի յերկի՛ր ։ի՛։ և պըսակեցա՛ն՝ յանանց
աւրքայե՛ն։
Ո՛ր արժանի՛ հրա՛շ լո՛ւսոյ ծա՛գմանդ. պա՛յ
ծա՛ռացո՛յց զոչ տիեզե՛րս ա՛ն՛ճառա՛պէս։
լո՛ւսո՛ւ յան ո՛ր ի հո՛ր ա՛ռաքե՛ցաւ։ առա
քեալա՛ն քա՛րոզուԹի՛ւն սրբոյ հո՛գւոյն պե՛տ
րո՛սի։ հրաւիրեալ հո՛գւով լի՛ւ լո՛ւսոյն
ա՛ն՛ըմտուեր։

Աղանդ

94

Հոգեւոր վարդապետ Ներսէս Շնորհալի

Ո՛վ Հայոց Հայրապետ եւ Վարդապետ,
Ո՛վ Ներսէս Շնորհալի, Ո՛վ Ներսէս Շնորհալի

Յովհաննէսի Աւետարանչին Ե։

դկ

Ե՛ր են յերեսս որդի միշտ յե[ղ]
անեղականալի ծընո՛ղն. Հայրական
զոր իվերո՛ւստ հընչեցին որդիք
որոտման. և յայտնեցին որդուց մարդկ
զձա՛ծ ծկապէս խորհուրդ.

Ո՛անն անընկիզելի ի կուսէն ակն զան
առաքեալ. ի յերկրի մարմնով երևե՛ցաւ
զոր տ՛սի՛ն քարոզք բանին Աստ
տուածն. և ծանուցին տիեզերացն ա՛
տըեւած և մարդ.

Ո՛սկապէս բանն ա՛ծ միացա՛ւ ի մարմն
անփո՛փոխ գոլով յերե՛ւեցաւ. որպէս եղե՛ւ
ակնատես որդիքն որոտման. և ընդ հա
նուր քարո՛զեցին զբա՛նն մարմին եղեալ

Ո՛ր անմահն ի հօրէ մարմնացա՛ւ ի կո
սէն Թանձրացեալ բանդ անընկըճելի
զոր իմարմնի՛ շօշափեցի՛ն որդիքն որոտ
ման. և հընչեցին ընդ տիեզերս զա՛
տիս կենաց.

Ո՛ր զանտեսդ յերից զլոյսդ ա՛նտանելի
պարագրեալ մարմնո՛վ ծա՛ծկեցեր. զո՛
իլերի՛ն ա՛ըտափայլեալ տեսին որդիք

երրոտման՝ և մաքրեցան անձամբ
ջուր պատնեշ լուսոյն։
Որ կենարար բանիւքն ամենահացեալք և մաք
հուեղէն գերութեանց. յանձն առեալ ըմպել
եղբայրակից էարբարանաց ընդ քեզ. ղի ընկ
ալցին իքէն ըզվիճակ ամենայն վախճան կենաց։ Ղ
Որ զամենայնըն յոչ ընչից արարեր և ըս
տեղծեր ըզ մարդն իյանմահութեան. ի
պատկեր ձեռուածդ քո ըզ քեզ օրհնեմք
անսկիզբն հայրըն մերոյ։
Որ զանկեանըն իմահ պատրանօք բանա
րկուին. կանգնեցեր իփառս անաշխն
գաղբատեամբըդ քո յարիսարկս. ըզքեզ։
Որ կոչեցեր ըզ տիեզերս ի հանապատս ձըշ
մարիտս. ընտրելովք քո առաքելովք. և ցու
ցեր աւետարանիչ զորդ իւն որոտման. ըզ։ Գ
Ըզ որ օրհնեցեք ես՝ և բարձր արարիք
ըզ նա յաւիտեան։
Որ ըստ կամաւոր յօժարութեանդ իւրեանց
զօրացոյց սբ զառաքեալսն. և հրաւիրեաց
յերկնից արքայութենէն օրհնեցեք ըզ՝։
Որ ընկալար ի կեանս անանպականըս զեր
կանիկ սբ զառաքեալսն. և գասեցոյց ի
խորանըս լուսեղէնս օրհնեցեք։

ո
ո Ա՛րդիքն սրտմմա՛ն սրբ իվերս[illegible]
ջեցին զբանըդ կենաց ծագեա՛լ ի հո[illegible]
և՛ զմ սիրեցեա՛ հրաւէրեցին յօրհնաբա[illegible]
նո՛ւթի՛ սբ երրորդութեդ. բարեխաւան[illegible]
թի՛ սուգա ո՛ղջմա՛ մեզ սրդի՛ աչ.
Ւանդ մարմնացար ի կո՛ւսէն քանզգքն
տեսին. ա՛ւետարանեցին յաշխարհի զ
գալո՛ստ միածնիդ. բարեխաւանի՛ր.
Օ՛ չարչարանս և զմա՛հ ընդ քեզ յանձն
առին. հաղո՛րդիլ փառաց քոյ սո՛ր ի
քո՛մ դալըստեանդ. բարեխաւ.
տ Յո՛գի՛ ըմ կանխէ՛ առ քե՛զ աչք. որ
ծագեցեր զբ լո՛յս հրամանի՛ քո յաշ
խարհս. ընտրեալ՛վք քո՛ առաքեալ՛վք. վա
սըն սո՛ւյն կենդ՛ զբ մեզ.
Ի ըշեա՛ր ընո՛րհք հոգւո՛յդ սըրբո՛յ ե՛
բարձրացեա՛լ ի վերայ խո՛րհրդոց երկնից
տեղեկացեա՛լ եղե՛ն անձա՛ն էութե՛ միած
նի՛քո. ա՛ւետարանեցին յաշ խա՛րհի. վա՛
հաւատո՛ղք եղե՛ն սո՛ւրբ զո՛րութե՛. ընդ ո՛ւնիլ զ
բաժա՛կ չարչարանաց միածնի՛ քո՛ սրդի՛
որոտման. և՛ընդ աջմէ դա՛տիլ. վա՛.
աա Ա՛ր յանըստուե՛ր ի լո՛ւսոյն ըն՛կալ՛ր ըզ
մէ ծագումն ընո՛րհից. ո՛վ երանելի՛ տէ՛

յՀանձնէ. Եւ Հրաշալագործ Աստուածն գիտասցէ յիւր
ձանձկութեան զաստիճանսն. Հայցեաւ ի
տեառնէ զԹագաւորութիւն յաւիտենից։
Որ փարեցաւ ըզ սաղմոսափեղկի պարանոցանն
զանմատոյց ըղձիւսոյն Եւ մաքրեցաւ ծրպես
զնկեր իւր. լուսազարդեաց և երևեցաւ
ըստ իմում սրբոցն ծրպես յաստեղս ամբ
գանկն. Հայցեաւ ի տեառնէ։
Որ ի կենդանի աղբերէն սրբեցն ըզ
բղխումն ընծրհից. Եւ ի թեւս Հոգւոյն
հանգչի յանխմանալին. աւետարանեցեալ ը
մըշտընջենաւորակից Հօր զեկից որդին.
Հայցեաւ ի տեառնէ։

Ի ըհոտասանից առաքելոց Վ. ըհատոսի։

Երանելի ես դու աստուածդ հրաւէր գործոց քոց ի սկզբանէ եւ ընտրեալդ յորովայնէ սպասաւորդ եւ քարոզ կամաց եվկայից սուրբ որդւոյն. քարեխօսեա ընդ մեզ առ նա վասն անձանց մերոց։ Որք առիք իշխանութիւն լուծանել զմարդկան. կապել եւ արձակել ի յերկինս եւ ի յերկրի. արձակեցէք զմեզ ի կապանաց մեղաց մերոց։ Խաչակցեալք ընդ քրիստոս եւ ընդ նմին թաղաւորեալք. ի միասանգամ գալստեան նորա նըշատելոցն գտաւորք. թողութիւն ինձ հնարհեցէք եւ մեզ մեղաւորացս։

✠ Օ՜ երկնաւոր եւ ի ծովակէն արարիչ ամենայնի որ սորդա մարդկան. որսալ զամենեսեան կամ քայլակաւն սեղանն. քարեխօսութիւն սուրբ քո խընայեա իմոյ։

Որոց հրամայեցեր հոտ անուշ լինիլ ընդ տիեզերս. ոմանց հոտ ի մահուանէ ի մահ եւ ոմանց ի կենաց ի կեանս. քարեխօսեա։

Որոց խոստացար ընծայիլ յաթոռ գործոց քոց. գործել զանգն իլել յանմեռանելի աւուրն աջեղին. քարեխօսեա։

✠ Օ՜ անաչառնորդա եւ զվարդապետս եկեղեցւոյ

ՅՈՐ ՊԱՀԵՑԵՐ ՅԱՂԹՈՂ ԶՔԵԶ ՀՈԳԻՆ ՄԵՐ ԻՍՔԵՐ
Ի ՅԵՐԿՆԻՑ ԻՋԵԼ ՓԵՐԿՈՒԹԻՆ ԱԶԳԻՆ՝ ՄԱՐԴԿԱՆ
ՁԵՌՔ ՀԱՐՑԸՆ ՄԵՐՈՑ։

ՅՈՐ ՊԱՀԵՑԵՐ ՅԱՂԹՈՂ ԶՔԵԶ ՀԶԳՆՈՒԹԻՆ ՍԸՐ
ԲԱՑ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ. ԱՅՍՕՐ ԵՒ ՄԻՇ ՔՆԴ ՆՈ
ՍԻՆ ՏՐՆՕՒԹԻՒՆ ՕՐՀՆԵՄՔ ՔԶՔԵԶ. ԱՄԷՆ։

ՅՈՐ ԱՌԱՒԵԼ ԲԱՐՁՐԱՑԱՒԼՈՒԹԻՒՆ ՅԱՒԻՏԵ
ՆԻՑ. ԱՅՍՕՐ ՆՈՅՆ ԴԱՍՍ ՎԱՐԿԱՒԻՑ ՔՈՑ ԲԱ
ՐԵՀԱՃԵՄՔ ՔԶՔԵԶ. ԱՄԷՆ։

Ի՛ՆՉ ՈՐ ՕՐՀՆԵՑԵՔ ԲԱ՛ՑԸՆԴ ԱՐԱՐԵՔ ԶՔԵ
ՆԱ ՅԱՒԻՏԵԱՆ։

ՅՈՐ ԸՆՏՐԵԱՑ ԶԵՐԱՆԵԼԻՆ ԱՌԱՔԵԱԼՆ ԼՍՆՈ
ՔՈՔ ՈՐԱՑ Ի ՀԱՒԱՏՍ ԶՔԵ ՏԻԵԶԵՐԱՍ ՔԱ՛Ջ։ ԲԱ
ՅՈՔ ԶՔԵ ԽԱԾԱՐ ԿՈՒԱՊԱՉՈՒԹԵՆՑՆ ՎԱ
ՆԵՑԻՆ ԼՍԵ ԶՔԵ ՀՅՈՒ ԳԻՏՈՒԹԵՐՆԴ ՀԱՆԴԵՐ
ՅԵՐԿԻՐ ԾԱՒԱԼԵՑԻՆ. ԸՆԴ ՆՈՍԻՆ. ԲԱ՛Ջ

յերկնից իմիջ սըրբոց անաքելից քոց.
աղաչանօք սոցա ողոր[illegible]ա՛.
Ո՛ր ի ձեռն սոցա ընծայեցաւ շընորհք
հոգւոյդ սրբոյ ընդ ամ երկիր. աղաչ.
Ո՛ր սոքօք լուսաւորեցեր մի կըրտութիւ
աւանդանին զհաւատսն քո ա՛ր. աղաչ.
Ո՛րք ի սկզբանէ պատուեաք եղեն ի տ
թագաւորից հօր. առաքելական կոչմամբ ըզ
տիեզերս հրաւիրեցին յուսով հանապահիկ
մաին. վարդապետութիւ սոցա ամենեք
եան ճրագնեսցուք ըզ ա՛ր.
Ո՛ր առանամեաք և սպանաւորք եղեն
մարմնացելոյ բանին. գերի իվերոյ անմահ
մոց դաստուցն հանդիպելով շնորհի. վար.
Ո՛րոց դասուղական աթոռ աշխեղ առեն
հանդերձեալ մընայ. կատարել իմիզ դա
տաստան ըստ գրեանցն աո սոսա անկ
ցու զըղջացեալ անձամբ պաղատելով.
հաշտեցուցանել սրբոցք ընդ ըմիզ զա
հաւատովքն.
Ո՛ռաքեալք այ օրհնեալք հաւատոյ կա
թուղիկէ եկեղեցւոյ. քարի այ երկնաւոր
վարդապետին աշակերտք. բարեխօսեցէք
ընդ[illegible] զխաղաղութի[illegible] ամ աշխարհի.

տեղք լուսամփոյլք. յի՛ թագաւորին վան
ջանց երկնատասան ականց պըսակ ոսկ եւ
անդրանիկ խորհուրդ եւ լոյս գերեզ
ման ոտից եղիսաբեթայ պէտոյ առաքելոյն ։

յանսանմանն ծովքն հօր գերեզ
թեց բըղխմունք լ՚որ առաքեալք
Ո՛ր պըսակ կոչ ես ոսկեղեցուցիչ ոսկ եւ առ
հանուր տիւ զերացիր ոսկ եւ առաքեալք բար
Ո՛ր սիրողդ ես արարչին արարածոց ոսկ
ոսկ եւ առաքեալք բարե ։ Ո՛ր քարոզդ ես ընդ
զընդին ոսկ յայտնապէս բար ։
Ո՛ր արժանի եղիր տեսանել մարմնով
Ո՛ր առիթ ըզ պատուհեր քարոզել աներ
կիւղ զբանըն կենաց յաշխարհի բար ։
Ո՛ր ամենայն հաւատացեալ ոսկ եւ առաքեալք
Ո՛ր ոսկ եւ առաքեալք բար ։

կամ լանջից ոչ բյօհաննէս Լ յայ կօբօս. բարե
Հայրաստուածդ այգեայն հրեղէն պարիսպք
Լ բարձր աշտարակք. ոսկեղէն բաժակք
Լ ժիր մատրեռուակք. Հայաստանեայց հայր
Հոգեւոր բարդուղիմէոս Լ Թադէոս. բարե
Վրիստոսակաև հօտին անմահ արօտք Լ
Ջուրք հանգըստաւեան. հրկիզող հովիւք
խաւարայ հոլանքք բանաւոր փարախն ոչ բըղ
Թօվմաս Լ փիլիպպոս. բարեխ.

Ի մաքրագործ հոգւոյն անօթ ընտրեալք
Լ ձիւնափայլք. Թագաւորք երկրի իշխանք
աշխարհի անպակաս գանձունց բաշխող
յակօբ ալփեան յուդա յակոբեան. բար.
Ո՛րքեր սըրբեան մի աղրուքէ խորհուրդ
կամաց Լ հազարապետք փրկողոց հընչմունք
բարբառք աւետեաց ընդ ամ երկիր ոչ բըղ
շմաւոն Լ մատաթիա. բար. Լանին կե
նաց կանուխ քարող Լ աւետարանիչ. երկ
փրկութեան հընչումն ամենայն. ազգի
մարդկան պարծանք ոչ բըղ մատթէոս. բա
Ընձեռելի դրախտին ամուէն տեսող Լ եր
կոր երկնից. նոր կանոնող բարձանց խորհ
բանալի. երիքտասանն նոր անուանեալ պա
տուհան հայր համատարած. բարեխ.

Յօթ անասնից աշակերտացն Քրի.

զեմքն արփեան հոգւոյն զօրութեբ. և առաքեցեր զբ ըզ ծառայս քո ընբ զառաքեանն. կոչել զհեթանոսս յարբունեան ու բախտութեբ խառնեցելոյ բաժակին. աղաչէ։

Ա՛ր աերականդ իշխանութեբ հաղորդս արարեր ըզ ս՛բ զառաքեանն. կանգնել և արձակել զորդիս մարդկան յերկինս և յերկրի. և ա՛ծոտական՛ ցլինել քեզ խոստացար յորժամ ընծայս յանբ՛ն դատողական. աղաչէ։

Ա՛ր ի հօրէ առաքեցար ի փըրկութբ[ն] մարդկան. վիճակին՝ որդի և բանդ ընծ. ըզ քեզ բա՛ր ընբանեմբ աբնծ հայր ջըն մերոյ։

Ա՛ր զընտրեաբան իբքն յառաջ քան զլինել աշխարհի. առաքեցեր ընդ տիեզերս ա՛ետառոյն արքայութեդ. ըզ քեզ բա՛ր։

Ա՛ր ըստ մարմնոյ չարչարանացըն քոց՝ եղեն կամա՛ չարչարակից ք. որոց ի փառըն հայրենի լինել նըման քեզ խոստացար. ըզ[ն] զոր օրհնեցեր ե՛ր՛ և բարձր արարեր զ ըզ նա յաւիտեան։

Հ՛կեղեցի՛ք հեթանո՛սաց հաստատեա՛ք առաքեալքն. զբան՝ն արա՛վ երկին՝ հաս

տատեցան. ծրհնեցէք ըստ ե՛ւ բարձր ար-
ձանաչեալք և ժողովուրդք միաբան ձայ
նիւ երգով. զլոյսըն աշխարհատ ծր ծա
գեցաւ առաքելովքն. ծրհ։

Այսր առաքելոյ միածնին որոմ ետուր
յաշխարհի զընտրեալսն քո ի սկզբ զբանիւ ճ-
ղաց "ՔՔՔ՝ջանիցք սոցա՛ ո՛ղղ ՃՃՃ՝րմեա մեզ
փառացըն հօր ձառնագայթ որ շնորհեցեր
աշխարհի լուսաւորիչ զառաքեալսն. աղա՛
ղեն դանարար սուրբ հոգի որ ի լերզուս
բաժանեալ հանգեար ի նոսա առաքեալսն.
աղաղ "ՔՔՔ՝ջանիցք։

Ո՛յսո՛՛ր երկնայնոցըն վայր իջեալ տո՛
նեն ընդ հոդեղեղեսս. զի շատանայ նոցա
ռաքելոցն քրի որք դասեցին զմ մարդիկ
ընդ հըրեշտակս. փառաւորելովք ն՛ք
զերրորդութիւնըն համակից։

Ո՛յսո՛՛ր պարակից եղեալ վերնոցն որդիք
նոր սիօնի իւրեանց ակն ունին հրեղէն
նաց. որովք եղեն ըզգեցեալք զ՛զ՛քն փա՛
Ո՛յսո՛՛ր քահանայք և պաշտօնեայք ն՛ք
եկեղեցւոյ տօնախըմբեն զի՛շատակ լու
սոյն ծագողացն. որով մաքրեալք ծ՛ու
թեամբ ն՛ք հոգւոյն. փառա։

Ո՛ռա

Աստուածդ. ընտրեալք ի սա
կզբանէ նախ քան զաշխարհս. ո՛վ մկ
րտիչ արժանի եղէք տեսանել զանտե
սին հրեղէնաց. բարեխօսեցէք ամե՛ն ըս
վասընն մանկանց երկնից։

Յարեկա՛ւմտ քրիստոսի. հաճելիապէս
ընծայեցինըն խորհրդոցն. ո՛վ՛ կրօ
ի հոսանո՛ւտ մեղաց ծուլէն վերածելք
զմարդիկ ի կեանս անմահ. բարեխօս։

Վերագո՛յն քան զերկնաւս. անչափե
յն հայրէք երանո՛ւթեան. ո՛վ՛ կրօ
ի զովընտեան տեառնէն նոյեմիք յերկո՛տա
սան աթո՛ռսըն քրիստոսի. բարեխօս։

Նո՛սք անմարմի՛նք հրեշտակաց. քե՛զ
գրանեն առնն ծերհնաչ կոյս մարի՛ամ.
ո՛վ՛ կրօ զեկակից բանն որ ընդ հօր կրե
ր ի քե՛զ ա՛նսերմնապէս. առ նա միշտ
արեխօսեա՛. վասըն քաւե՛լ մե՛ղաց
մե՛րոց։

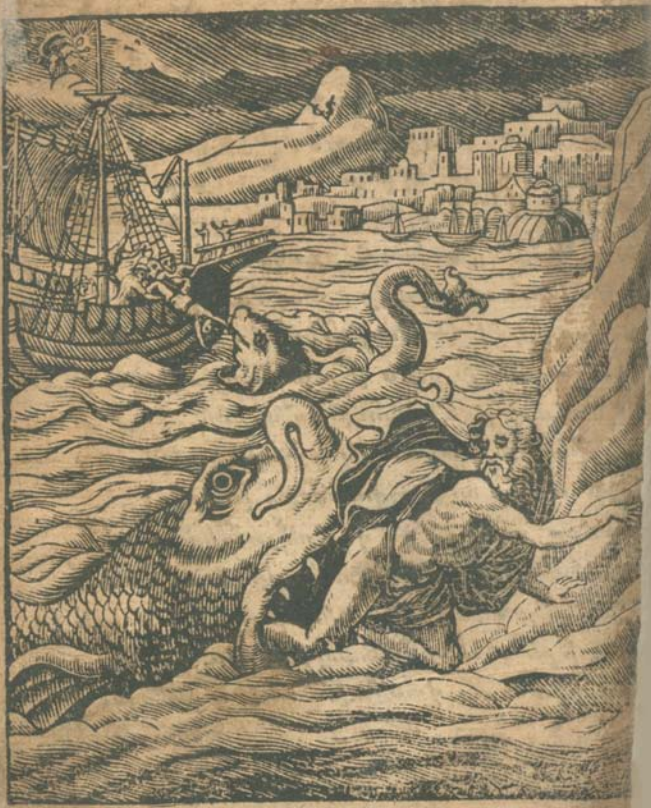

Յովնան ոչ կամեցեալ լինել գընալ
Նաւէն ի ծովն արկեալ և կիտէն կլլեալ
Եւ յետ երից աւուրց իցամաք ձգեալ։

ասաքեցը զյօնան՝ քարձրել մեծ-փ-քա
դ
մկ
ղաքին նինուէ։ Ը։ յայտնել զառաջ քո
զմարդասիրութիւն ՚ի՛՛նդ. ընկալ և զնո՛ւս
ապաշխարութիւն։ Ժ։ լեա՛լ իւիտէն երեք
տեսայ թանդամբ պահելով կենդանի Ը. յո՛
ընակ թանդամն քո և յարութիւն ՚ի՛՛. կեցո՛ւ
զնա զմեղօք ըզ մեռեալս։ ԺԲ լուսաւոր ձայնիւ
աղօթից՝ երկոտասան թիւրուց և մանկանց
տղայոց Ը. նեբրոզ գրՙեաց և երկնայնա
կի ՚ի՛՛. լուր այժմ և երկնէ որ կարգամն
առ քեզ։

կեալքըն պատուական՝ արեամբըդ քոյ սրբը
բո՛՛յ. փըրկեա՛ք ՚ի՛ ի հրոյն յաւիտենից։
Յնա՛՛ն մարգարէն աղաղակեը նինո
ւե՛՛ացւոցն. ա՛՛ձ երթ աւա՛՛րք և այլ
ոչ ևս իցէ՛՛ նինուէ։ Զայնի՛՛ հատաջ
մամբ պատմեն՝ ա՛՛ք ի՛՛ զ գրՙեա՛՛ծ.
փըրկեա զմեզ ի՛ մանտաւի թ հրա՛՛եղման
նէս ի՛՛ւ կեցո՛։ Նայա՛՛ ընդ լուսոյ
առաքատուն ողորմութի՛՛ քո դո՛ւռն. և
լըսար ձայնի տղայո՛ց անմեղաց բիւրաւորաց
փըրկի՛ լով ի՛ մահուանէ հա՛՛ւ մե՛՛ք ընդ
նոսին հայցեմք իքէն՝ փըրկի՛՛ւ ո՛ղորմ
մա՛՛ծ. փըրկեա զմեզ ի՛ սպառնալեաց գե
հենոյն. և՛ քեզ փա՛՛ռք յաւիտեա՛՛նս ա՛՛մէն.
Ա՛ր առաքեցեր զյօնան՝ քարոզել մեծ-ի՛-քա
ղաքին նինուէ ի՛՛. յայտնել զառաջ քո
զմարդասիրութի՛՛ ՚ի՛՛նդ. ընկալ և զնո՛ւս
ապաշխարութի՛՛ն։ Ա՛ լեա՛լ իւիտէն երեք
տեսայ թանդամբ պահելով կենդանի Ը. յո՛
ընակ թանդամն քո և յարութի՛՛ ՚ի՛՛. կեցո՛ւ
զնա զմեղօք ըզ մեռեալս։ ԺԲ լուսաւոր ձայնիւ
աղօթից՝ երկոտասան թիւրուց և մանկանց
տղայոց Ը. նեբրոզ գրՙեաց և երկնայնա
կի ՚ի՛՛. լուր այժմ և երկնէ որ կարգամն
առ քեզ։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՍԱՆԻՔ

Ա՛մենայն երջանկութեան՝ ընտրեալ ծառայ Աստուծոյ Եւ հաւատարիմ. յաղթող սպառազինն Քրիստոսի՝ երանելի նահատակ Գրիգոր Նարեկացի՝ ողջոյն քեզ ի Տեառնէ մերմէ Յիսուսէ Քրիստոսէ՝ որ տայ քեզ զհատուցումն վարձուց վաստակոց քոց, զի ընդ ամենայն երկնաւորսն ընդ հոգիս արդարոցն Եւ ընդ ամենայն սիրով անմահ ի խաչեալ յաշխարհին. երանելի՛ երանելի՛ երանելի՛ եղիցի քեզ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։

Ա՛ռաքելական ընդունելի ողջոյնդ՝ զոր առաքեցեր առ մեզ՝ ի ձեռն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի՝ ուրախացոյց զմեզ. լցաւ ձայնիւ մարգարէին՝ որ ասէ. Թողութիւն մեղաց։ Հանապատ առնէ Տէր զանձն պատուական տայր ժողովրդեանն. լուա՛ր բերանոց մանկանց տղայոց զարքայն երկնից յօգնութիւն կոչեին. ի լա՛ց

Ադամ անմահական փառաւք զարդարեալ։
զպատուէրն պղտղոյն չուտել յայ առեալ։

Լ ա ն ջ ն բ ո ա ն բ ա ր ե կ է ն գ ա ն կ ն.

Դ

ա՛ն որ ընդ հօր յերուսաղէմ ելեալ էր տասն եւ երկու ամաց, եւ ելեալ նոցա ըստ սովորութեան տաւնին, եւ կատարեալ զաւուրսն, եւ դարձեալ նոցա, մնաց մանուկն Յիսուս յերուսաղէմ, եւ ոչ գիտացին հայր եւ մայր նորա. կարծեցին թէ գայ ընդ ուղեկիցսն ի գնալ իւրեանց մի աւուր ճանապարհ, եւ խնդրէին զնա ընդ ազգս եւ ընդ ծանօթս. եւ ոչ գտեալ՝ դարձան յերուսաղէմ խնդրելով զնա. եւ եղեւ յետ երից աւուրց գտին զնա յեկեղեցւոջ նստեալ ի մէջ վարդապետացն, լսելով եւ հարցանելով զնոսա. եւ ամենայն որ լսէին զնա՝ զարմանային ի խելամտութեան եւ ի պատասխանեացն նորա. եւ տեսեալ զնա՝ զարմացան, եւ ասէ մայր նորա ցնա. Որդեակ, ընդէ՞ր արարեր մեզ այսպէս. ահա հայր քո եւ ես տրտմութեամբ խնդրէաք զքեզ. եւ նա ասէ ցնոսա. Ընդէ՞ր խնդրէիք զիս. ոչ գիտէիք՝ եթէ յայսոցիկ պարտ է լինել հաւր իմոյ. եւ նոքա ոչ իմացան զբանն զոր ասաց ցնոսա. եւ իջեալ ընդ նոսա եկն յանձն առնել զհնազանդութիւն նոցա. եւ մայր նորա պահէր զամենայն բանս զայս ի սրտի իւրում. եւ Յիսուս յառաջադիմէր ի հասակի եւ ի հասակաւորութեան, եւ ի շնորհս առաջի Աստուծոյ եւ մարդկան.

Ա կայք

գ

Ի՞ զ ա՛ր օրհնեցիք ձեզ բա՛ր ըձը արարէք զ
նա յա՛ւիտեան. Այր ըստ պահպ քառասն
օրեայ փըրկիչն պահելո՛վ հարնան
ցեա՛ւ եկեղեցի. զի՛ մըտցի՛ ի յառա՛ջա
քնդ փեսայի՛ն յարութեւնոյ. բա՛ր ըձը։

Ա

Ուրախացիր եկեղեցի՛ ձի՛ր. փըրկական
տնօրէնութե՛ն. մարմնացեալն ի կո՛ւսէն վա
սրն քո՛ այ հարցըն մերոց. Այ՛սօր ցընծա՛ն
հրեշտակ ադա՛մայ. քանզի որ ի սկզբա՛ն
ձրնադիր պահոցն ի դրախտին. վասն
մեր պահե՛լ մարմնո՛վ յանձն առնո՛ւ. ա՛րդ
Այ՛սօր երկրորդ ադամ վասն առա՛ջնոյն
անձա՛շ կ լինելով. ըզ ձաշակաց պըտ
ղոյն քաւեա՛լ ըզ պարտի՛ս. ա՛րդ ։

Ա՛կայք հաւատացեալք քրիստոսի. ցընծա-
ցէ՛ք պահեցողք. ընդ անմահին մա-
հո՛ւ մեռանելով մեղաց. զի յարութի՛ւնն
կենդանացո՛ւք արդարո՛ւթեամբ. քա՛րզ.
Ո՛ր ընտրեցար իսկըզբանե աննախանձն մ
կոյս մա՛րիամ. լինիլ տաճա՛ր սրբութե-
ա՛ն. աճառ լո՛ւսոյն որ ի՛ հօրէ. առ նա
մի՛շտ բարե՛ խօսեա՛ կեցուցանել զմեզ:
Ո՛ր առ ի՛քե՛ն երկրորդ ադամ վա՛ն առաջ
նո՛յն յա՛նցանա՛ց. բնո՛ւթի՛ւ մերո՛վ պա-
հե՛լո՛վ. զմահաբեր պա՛տուհասն լուծեա՛ր
զպատրանս. առ նա:
Ո՛րդ աղաչեա՛մ այր
ա՛յ ըզ ծննդեան խորհո՛ւրդն վա՛յելն մեր. զի
ընդ նմի՛ւ՛ն պահե՛լո՛վ. ե՛ւ յարութի՛ւ
նորա նո՛րոգիցո՛ւք. առ նա:
Ի՛մ հոգի՛ իմ Ո՛ղջ լի՛ր զնա՛ ա՛ծ:
Ո՛ր զառաջինն ո՛չ պահելով ըզ պատո-
ւիրանն մե՛ռաւ. ընդ որ հեցե՛ր ըզ քե՛զ օրինակ
մե՛զ պատուիրան կենաց. զի պահելո՛վ
կենդանա՛ցուք. ո՛ղո՛ր: Ո՛ր իմ՛ծրագրո՛ւրդ քո
կամաւո՛ր մահուա՛ն եկեղեցի՛ քո ձե՛ռ մե-
ռանելո՛վ օրինաց մեղաց. զի յարուցա՛ւ
ընդ քե՛զ նորոգեսցի ի փա՛ռս. ո՛ղո՛ր:
Ո՛ր
Ի բարձանց փա՛ռք յարութի՛ւն քո տէր:

Ո՛ր տըրտմակա՛ն չարչարանաց խաչի՛ քոյ
քո՛։ Ե՛կեղեցի՛ք հե՛թանոսաց. չարչարա
կից գոլով քե՛զ սըրբուե՛ք պա՛հք. փա՛
Տո՛ւր մեզ ու՛ր մահո՛ւ քո նըմանի՛լ մեռե՛
լութե՛ մե՛ղաց. զի՛ և կենա՛ց քո՛ց հա՛ղոր
դել. արժանասցո՛ւք կենդանարա՛ր արքայ
ու՛թե՛ն դ. փա՛։

Ո՛ր հայի՛ս քա՛ղցրութե՛ յա՛րարածո՛ւս
քո՛ հա՛յր ամե՛նակա՛լ. ո՛ր հնեաւ ևս
ա՛ծ հա՛րցըն մե՛ռց. Ո՛ր իջի՛ր ի փո՛ր
կի՛ր զարդարածո՛ւս քո՛ ո՛ղջի՛ մի՛ած ին՛. ո՛ր հ
Ո՛ր խնամե՛ս տե՛ս ութե՛ զարդարածո՛ւս քո՛ հո՛
գի՛ դ ձըշմարի՛տ. ո՛ր հ Ո՛ր ու՛ր Ո՛մանայն
գո՛րծո՛ք քո՛ ը՛նկ քեզ ո՛ր հնա՛ն. Ո՛ր յոչընչի՛
գոյացուցի՛ր զերկինս և զե՛րկիր. յի՛ հե՛ա
զմե՛ղ ու՛ր մարդասի՛րութե՛դ քո՛. ամե՛նայն
Ո՛ր անդադար փա՛ռաբանի՛ս իւ՛ր արարչա՛
ծոց. ը՛ ո՛ նկալ զաղաչա՛նըս ու՛ր եկնո՛ղ
ցուց քոյ. ամե՛նա՛յն։

Հայր քա՛ղցրա՛ւ ողո՛րմ. խոստովանի՛մ առ
քե՛զ ո՛րպէս զանա՛ւակ որդի՛ն. Թո՛ղ ինձ
ըզ մե՛ղս իմ և ո՛ղո՛րմեա՛. Տո՛ւր ո՛ր գըթած
ցո՛ւր իւ՛րն քա՛նանացի՛. գըթա՛ և յի՛ս իմ
զա՛ւա՛ղս և ո՛ղո՛։ Տո՛ւր ո՛ր դարձո՛ւցեր ըզ

մաքսաւորն իգիտութեն ճըշմարտութեն.
դարձի՛ և զիս ըզ մոլորեալս ևս՝ողջ։

Տէր ոը իվերայ քերծքէդ փոռաբանութիւն
քաղցրութեբ՝ խոնարհեալ ընկալ զաղաչանս մեր։ Տէր ոը շնորհեցեր ողորմութեն աղգի մարդկան. քաղցրութեբ՝
Տէր ոը ուսուցեր մեզ յայժ ժամ փառքս
տալ անուանդ քումմ սըրբոյ. քաղց։

Ո՛ր համագոյից ես հաստիչ հարցըն մերոց
աչքն. ո՛ւսո՛ մեզ անդադար օրհնել զքո
հաւոր անունն քո ն՛ր։ Ո՛ր երգեցողացն
աղօթիւք հրաշացուցեր իմձ հնոցին
ըզքո զանբաւ զօրութիւդ. ո՛ւսո՛ մեզ։
Ո՛ր ապրեցուցեր զերիս մանկունսն իմձ
հըրոյն բորբոքեալ բոցոյն. ո՛ւսո՛ մեզ։
Ըզ որ օրհնեցեք Ո՛ւրաբանութեբ բարձր
արարչեք յաւիտեան զնըրձն աբրահամու։
Օ՛անխմանալին իյո՛ւթեբ երկրաւորքս
ընդ երկնայինսըն. միաբանութեբ բարձր
արարչեք յաւիտեան զնըրձն իսահակայ։
Օ՛ անհնան ի բարձրութեբ. քահանայք և
ժողովուրդքդ միաբանութեբ բարձր արա
րեք յաւիտեան զնըրձն իշիր։

Ո՛ւրբ բանիւմ ողորմ. խընայեա յարատ

Ո՜ղջ ըղձ ամէն իմ զարտասուս աչիւնեմ
լոյս. ձեռ ձեռ տ՛ր ու՞ր ալէր։
Ես ես Թևեան սերս քեզն աղաղակեն ամէն
Ա՛ն թաքուստ ձեր ձեր ամէն ալէր։

տաստան. ողո՛ւ ընծաՒէք յաստանէ
տաճարիս՝ հրեշտակապետն. Եկո՛
ղէր ձայն փողոյն յահագին ածողին
իմ. Ո՛ղո՛ր՝ ո՛ր ելեալ ինձ ՚ի ՚ի
ձրացիմ՝ ցեղք ըզ ընայրի՛ տեա՛ն
ժողովուրդք. առաւել
աքաղանեցուի հրեշտակաց. քահանայք
ղովուրդք և բար. Ո՛ վաճառաքա՛նեն
անարժանոց հրեշտակաց. քահանայք
թեան. օրհնեցէ՛ք
երօթական աթոռ. օրհ՝ Ո՛ Թագաւո՛
րակ ըզնայրի՛տեան. Ի՛ ընծտեանէն
ոյց. ա՛ր. Ի՛ զ ա՛ր օրհնո՛ցեք և բարձր
վանքո՛ւմ փըրկեա զմե՛զ ի՛նէզ ջաց մա
ՒՒ՚ի զողորմա՛ծին՝ քո. ա՛ր. Ո՛ստ ողոր
ՒՒ՚ի ձրացիմ՝ ցեղք ըզ ընայրի՛ տեա՛ն
ընդ ա՛ր ըստացաւ ՚ի ՚ի
զանո՛ւն սո՛ր՝ ո՛ւրբ քո. Ի՛ սարձը ար՛ար՛եք
ըզ ա՛ր ստացա՛ւ ՚ի ՚ի
ՒՒ՚ր ձանակեա՛ր ե՛ս ի՛ յերկի՛նս ո՛ր հանա՛ւ զ ո՛ր հանա՛ւ զ ո՛ր
ծրքիմ. նա՛ւապետ բարւ փըրկեա՛ զնո՛
խաղ. Ի՛ խո՛րըս մեղաց ծովո՛ւ տարաբե՛ր
ծրքիմ հողմով անօրէնութե՛ ի՛մոյ. Թա՛գաւո՛ր
ա՛ր ձեռացի՛ց ցեղ ըզ ընայրի՛ տեա՛ն
ա՛ր ձեռացի՛ց ցեղ ըզ ընայրի՛ տեա՛ն

դատաւորը այնքան չարաչար հրապոր-
ձուելով զքրիստոնէութեան որդւոց մարդկան՝ որ
ի բարձանց փակեալ քեզ աստուած ծա-
րկնային զինուորութեանդն հրաշալի ձայն
նիւ. փառաբանեալ ասելով. որ նըստիս
քերովբէից փառ։ Երկրածին մարդկա-
կան սաղմոսիւք և օրհնութեամբ. աղաղակել
ասելով երրորդութեան անբաժանելի. փառ
Ո՜ առաւօտու զօրհներգութեանդ մարդա-
սիրութեանդ քո ընկալ Թագաւոր փա-
ռաց. և զմանկունս եկեղեցւոյ քո պահեա ի
խաղաղութեան։ Որ տեսօղդ ես խոնար
հաց յերկինից իջեալ երկիր. և տեսօղ ողոր
թեան աչօք մարդկան ըզ[illegible] սերոբէ
սըն սրբեսցաց համաձայնեալ քեզ երգեմք
երեք սրբեան սրբութեամբ խնայեա քաղ
Թէ յարարածըս քո. և զմանկունս
Ինձ օգնութեամբ քոյ անկ[illegible] այ իսրայէլ[illegible]
կեսցէ. և ոչ պահեսն զինել աջովն
բով. ինձ. Ո՜ի նա է աւր տերանց
աւրէն յաւիտենից. ինձ.
Յանդարձիւ զաչս իմ առ քեզ ար[illegible]
գաւորդ ես Թագաւորաց. փրկեա
մեզ և պահել յանեղեւոյթ Քրիստոս

Ո՛րեգան կարդարութեան յերից լուսոյդ ճա
գեաց մեզ փրկող. փրկուել լըզ մեզ.
Ո՛նձըն իմ սուռ քեզ պաղատի կարդամ
առ քեզ. հայր բանըմ գութ. փրը
կեա՛ զմեզ ևպահ.

Ո՛ամնոյ Շ աբանաք արեան Թէոդորոսի.

Ո՛ր ընտրեցեր իսկզբանէ զՀաճոյ եղեալ դա
սըն իմարդկանէ. որ և զիր նուիրեալ քեզ մի
թէոդորոս. զոր խաւնեցեր իդասս երկ
նաւոր զօրացդ. աղաչանօք սորա կեցո՛ զմեզ
զբիտոս Թագաւոր:

Ո՛ր յօրինակ աներևոյթ վիշապաձին զոր
և կոխել հրամայեցեր. աբեհաբար Թէո
դորոս զերևելի զչլուխ վիշապին խորտա
կեաց քոյով զօրութեամբ. աղաչ:

Ո՛ր ըզ հնազան արկեալ յերկիր բռնաբռնե
ցեր յոգիս սըրբոյն Թէոդորոսի. որ և
ըզ տաճարն լուցեալ ըզ կռոցն և մա
տոյց զանձն ողջակէզ քեզ պատարագ
ընդունելի. աղաչ.

Հօձէն խաբեալ Եւայ և ապրտղոյն կերեալ
մատոյց և առաքամ փառացըն զրկեա

Ո՛ր զօրէն սըրբութե՛ պահոց նախադ
խոդրախոհ ապաշխարութիւնդ. զոր ոչ
պահելով նա խաւտեղծեցաւ. ձա
կամաւք պըղտոյն ձաշակեցաւ զոր դուն
նուէր մեզաց համարիս. վասն որոյ չնոր
հակ մեզ ես որ ձաշակէ զոր քաղցրութիւն
քոց պատուիրանաց. Ո՛ր զանազան վիրօք
մեղաց հարեալ յորդիս լինելն մտանէն. և
իբրամպատիկ հիւանդութեան. կարօտա
ցաք մարդասիրիդ բանին որ ցաւըս
մեր. վասն որոյ բըժշկեա զմեզ քրիս
տո՛ս որպէս մարդասէր. Ո՛ր եկիր խփիր
կուրի մարդկան ծնընդեամբ կուսին
մարիամու. և կենդանարար քո յարու
թիւդ. հրաւիրեցեր զմահացեալսն իյարու
թիւն անմահութեան. վասն որոյ աղաչանօք

մո՛ր քո՛յ կեցո՛ զմեզ փըրկիչ.

Ո՛ր գերագոյն փառօք բարձրացուցեր
զմանկունս եկեղեցւոյ քոյ քրիստոս. խո
նարհութե՛ քոյ ձանաչարկիս. առաջնոր
դելով իյերկնայիսն վարըս հրեշտակաց.
աղաչե՛մք առաջնորդեա մեզ տէ՛ր իյայր
դարութիւն. Ո՛ր զգառնութեանն պըղտոյն

Ա՛ւ փըրկեցը զերկիս մանկունն ի հրոյն
բըռնութէ. փա՛ռ ի՛ զարթուցեալ ձեռ
ձր պարկէք ըզ նա յաւիտեան։ Ա՛ւակիցըն
հոր իջեալ ի հնոցն և թօթափիցը զոտըն
ի նոցանէ. և անկէզ պահեալ ըզ մանկունն
սըն ի հրոյն. օրհ։ Ա՛ւ մանկունքն ի հնոցին
գոհաբանէին՝ որ պահեցեր զմեզ ի հրոյս.
Ա՛արժանի արարեր օրհնել ըզքեզ աստ
և գովել զանուն քո յաւիտեան։

Օրհ կենդանոյս հանապազ զիս աչք
կոծէ։ Ա՛ընըդրկեալ ալիք թըշնամին
ինձ յարուցանէ։ Ա՛ւազպետ բարիքըդ
անձին իմոյ ապաւէն։

Ի՛համառանալ իմում առ քեզ գաչս իմ
օգնեա ինձ տէր։ Ի՛յօրհնութիւն նոր օրհ
նեացուք զքեզ քրիստոս փըրկիչ մեր։
Ա՛յցելո՛ւ մեր և փրկէ զհեգն զանձինըս մեր

Ո՛ր խոնարհեցար ի տկարութիւնս մեր մար
գա՛րէ տէր. օրհնեմք ըզ քե՛զ աստ
հաւրցո՛ւն մերոյ։ Ա՛ւ բարձեր զմեզ մեղս մեր
բարեբա՛նօրհ քո. ընդ հեղ բանաւոր հօտին
օրհնել զանուն քո անդադար. ա՛ստ.
Ո՛ր արարեր ըզ սքանչելիս՝ ի հնոցին. ա՛րա
ի մեզ զողորմութիւնդ քո մարդասէր. ա՛ստ.

գ Ի՞նչ օրհնեցե՞ք բարձր արարչէ ըզնա
յաւիտեան։ Կ՚ըսե՞ք Աւր ընչ հնար
ցին չիքոյց և զմանկունսն անպտղացոյց է
բո՛ր ցոյն. բարձր արար։ Կ՚ըսե՞ս
օրնութե՞ աբ հոգւոյն փըրկեցան անա
նիանքն. Աւերգէ՛ն միաբանութե՛ր բար։

ո Աւերձեմ յընկըղմիլ օգնեա՛ ինձ նաւա
պետ բարի. քանզի ծանրացան ի վերայ
իմ բեռի՛ն ըմբ մեղաց։ Կ՚ըսե՞ս յօգնել ինձ
փութա՛ քանզի խորըմբ չարեաց ընկըղմե՛ն
զիս յանդունդս. այլ դո՛ւ նաւապե՛տ լեր և
ի՛նձ ձեռն ընտե՛ր։ Փըրկեա՛ իվըտանգէ
ըզ նաւաբե՛կս ի յայնեաց ծովուս. քանզի
կորընչե՛մ ի մեղաց անօրէնութե՛ իմոյ։

ս Նաւաձրեա՛լ անհաւո՛ր տե՛ր փառըմբ քեզ։
Նաւրձրեա՛լ վասըն վերինն աթոռոյն. ան
ո՛ւր վերանալ տեսնի՛ն. բար։ Նաւրձրեա՛լ
ես դու յերկինս աբր ծ. յամ երկրի՛ն
փառըմբ քո՛։ բար։ Օ՛ի դո՛ւ բարձրացար
ըզ մեզ փըրկեցեր. նըստա՛ր ընդ աջմէ հօր
մեզ կեանըս շնորհեցեր. բար։

տ Աստուա՛ծ հարցըն մերոյ բարեբանեա՛լ
ե՛ս նունքի՛ յաւիտեան։ Ա՛մեն ուխտի՛ հար
ցըն մերոյ. ա՛ր մի՛ մատներ ի՛մ ասպատ վա՛նդ

Օրհնեալ Աստուածորդի՛ որ ծնար
զՓրկիչն մեր. Օրհնեալ Աստուած
որ ընտրեցեր զՄարիամ. Օրհնեալ
Աստուած որ ընդունեցար ի
Մարիամայ. Օրհնեալ Աստուած
որ ծնար ի Մարիամայ. Օրհնեալ
Աստուած որ ծնար ի Մարիամայ

մեռոց։ Ի՛ղդար ես յամենայնի՛ սէր կեցո՛ զան
ձինըս մեր։ Ա՛ւ այնքան ոչ դադարէիր զբոս
արկեա՛լ եր և գնայիր ի մէջ հընձոյն հըրոյն։
գ զնըշ՛ վառա՛ւորեի՛ն։ Ի՛զ սէր օրհնեցէ՛ք
բարձր արա՛րչէրը զզ նա՛յա՛ւիտեա՛ն։ Ի՛ջմանէ
սրդուհյա՛ն զոց հնոցին ցօղա՛նայր։ ա՛նդա
դաձր գովեցի՛ք զա՛։ Ցա՛ղթօղ զբուե՛ զօրհ
նաբա՛նան անպեցոյց։ ընդ նմա՛ն գովեցի՛ք
ա Ի՛դանչեմ զզ քեզ հա՛յր երկնաւո՛ր։ մի
դաձնե՛ցաներ զերեսա՛ քո յի՛նէն։ զի նե
ղեա՛լ եմ։ ես վանդա՛կեա՛լ լուր ինձ սէր։
Ա՛ղօրեա՛լ անձն իմ անօրէնութե՛ան։ մի կո
րըսաներ զիս սէր ստանօրէնութե՛ան իմոյ
որ խընդրեցի՛ր ես մոլորեա՛լ ոչխարիս։
Ո՛նարացեա՛լ մեղաց ընկըղմի անձն իմ։
ընկա՛լ զիս ոգի երբեմն զզ պա՛տրոյս։ որ
ծըփի՛մն ալեկոծեա՛լ յանցանաց։
ե Փա՛ռք պատի՛ւ և գոհութի՛ւն սէր անուանդ
քո՛մ սրբոյ։ Յա՛ռմ սրբոյ սէրդ զրուեցդ վայե
լե՛լ փառաւոր պատի՛ւ և երկրպագութի՛ւն։ Օ՛րհ
նեա՛լ սէր բարերար որ ուսուցեր մեզ յա՛յմ
ժամ փառըս տա՛լ անուանդ քո՛մ սրբոյ։
զ Փառաւորեա՛լ յա՛ւիտեա՛ն ա՛ղբ հարցըս մե
րոց կեցո՛ զզ մեզ։ Ո՛ր արարեր ողորմութի՛ն

քեզ։ Յանմարմնոյ վէրք օրհնեալ իմարդ
տէր. առաւօտուն աղօթք մեր հաճեալացին
իս ի քէն լոյս գիտութեամբ կարդամք առ քեզ
յիս փառաց բանդ աչքն որ ծագեցեր

Նիւս մերոց։

զարթուածքս քո՛ կ՚երգեմք առ քեզ լուր ձայն
քրօքէս և հայիս քաղցրութեամբ յարարածոց
քո՛ կ՚խոստո։ Ո՛ր նըստ[illegible]ս ի
գ քո՛ կ՚խոստո։ Ո՛զ որ օրհնեցեք ևբան զձր
աստուածեր ըզ ևայնժամ ևս։ Տիւբ և գիշերք
ըզ տէր օրհնեցէք։ ևաստ կ՚ելբան զձր
Ո՛ր ըզ տէր օրհնեցո՛ կ՚խոստո։ Ոսկ ևաստ
ևբ = ևս։ լբան կ՚զձր արար կ՚ըեր ըզ ընաչ,
ե Ո՛ր ևս ևրկնի և երկրի ըզ քեզ
օրհնեկ՚խոստո։ զընաստեղծ երկնից հնգևներ
երգով։ Օրհնեցէք ըզ քեզ քեր փառաց
Թագաւոր։ որ չնորհեցեր ըմեկ՚խոստո ձայ
նակից լինել զընաստեղծ երկնից։
Ո՛ երկրորդութեն անմահ աղօթիւք սըր
բեցք քո՛ կ՚խոստո կաստեղծ առ քեզ լուր ձայ
նիդ մերոց։

մկ Ոյս փառաց բանդ աչքն որ ծագեցեր
իս ի քէն լոյս գիտութեամբ կարդամք առ քեզ
տէր. առաւօտուն աղօթք մեր հաճեալացին

կանչ երկրպագեալ, զնախկեաղդ ի լոյս
անմահոյց կարդանքս առ քեզ տէր. առաւ
Արիք սրբութեան տէրութեան միանականն
ձեռութեան զնախկեաղդ ի լոյս անմահոյց:
Օգնական մեր լեր տէր և ապաւէն յա հզ
մեռանն ժամ ամրացոյ աներկիւղ զհաւա
տոցեալքս ի քեզ: Հայր բարկեմ ողորմ
որ խընամդդ ես յամէ զնորհեամեզ խա
ղաղութեամբ հաճանիլ ինաւասանգիտա:
Արդիդ միածինն որ ի կառոյց ես քերս
բեից զնորհեամեզ յաջակողմանն. դաւիթ
ընդ ոբբոս քո: Հոգիդ ձրշմարիտ որ միշտ
յանձամ փառոյդ բանբեանիս ընկալ զմ
մեր օրհներգութիւնս. ի ժամ երկիւղ:

Ի ելուդոյ շաբաթոյ սկիզբն կիրակէի
զնի հայցողեալ.

Ա՞նկուանքդ՞ն մ՞ր սիրոյն. փառաբանիչք գ
ն՞ք երրո՞րդ դո՞ղութեն. ըզ յիշատակ սրբոցն մե
կնուրդի հա՞յրապետին. տօնեցո՞ղ այսօր ընդ
զօ՞ս ա՞նմահմանցն. օրհնեցո՞ք զ տէր
յօրհնութիւն ինոր. Լ՞յարկէ՞ սրբութեն
և՞ի տեղոջ փառաբանութեն. ըզ յիշատա
Հանա՞ս տացեալք. ըզ յիշատ

Պահեը զերամ խոզին անսառակ որդին.
ցանկայը լնուլ զորովայն յագմամբ եղջերուին

Գկ Որ հնարէ քեզ անբարեկիրքն հայր որդւոյդ միածնին · զոր առաքեցեր իդաշտս մարդկան չխաբին · զի զքեզ ոչ ճանաչեն · զի ոչ գիտեն զքեզ ի մեղաց որդւոյդ քոյ չարչարանաւքն · Պարտ է քեզ քան զայլս որ զիրականն քո պատկեր · լուսով ճրագիդ քո գնտեսել վերականգնեցեր · կանգնեա՛ զանկեալքն մեղօք քոյիւ ի չար չարչարանաւքն Յարութեանդ զիւանաւակիցդ հոր զհոգեդ ձեռնարկ · որ նորոգեցեր ընդ հնացեալքս մեղօք հընձոյն ադամայ · նորոգեա՛ զմեզ իմեղաց նորոգութեանդ քոյ շնորհս · Երբ խաչ ցիր բարձրեցոյն հուպ անցեալ զբուրթեան · և բնակարան աբ հոգւոյն որով ծընաւ զանձն ածբարձրեա՛ խաչեա՛ վերոյ ի ծածկին մարդեայ։

Ոյս ի լուսոյ ծընեա՛նդ և ծագումն · որ ի կիր ի խընդիր մոլորեալ ոչխարի բնութեան · զոր ընդ խաչին բարձեր ի վերոյ ուսոյդ · մարթեա զմեզ ի մեղաց մերոց · Ընդ արբուց էից մարթուցեր · որ ածեր առնն քոյ ազեւ ի մեղաց գաչխարհս մարթելով · ի նման գրեթեալ զպատկերդ քոյ նորոգեցեր · նորոգեա զմեզ ի հնութենէ մեղաց · Անդ անառակեցեալ

Ալ ի վերդ ես քան զամենեսեան ամբարձեալ
հուրդս. փառաց թագաւորը խընայեա ի
մեզ։ Ալ միայն ոչնչիս զանմահութիւնդ եւ
զանեղութիւնդ փառ։ Ալ ընծայիս իբրեւ
երկրպագութիւն անբաժանելի փառ։
Ալ երկնչելագեալդ ես ի հրեշտակաց եւ
ի մարդկանէ փառ։

Ալ ապրեցուցեր զերկիս մանկունսն ի հնո
ցէն եւ զնա զձեզ ապրեցո յահագին հրոյն աղ
ա
ւր աշխ հարցըն մերոց։ Ալ ըզբ երգով օրհ
նութիւն ըզ հուրն իջոյ փոխեցիր եւ ոչ
զթագաւորըն յամօթ արարին։ ընդ նոսին
օրհնեմք ըզքեզ ա՛ր աշխ։ Ալ հարցըն մե
ծոց գովեմք։ ըզ քեզ եւ առաւել՛ բարձրա
ցուցանեմք։ որ զմիածինդ առաքեցեր փրկել
կոչ ըզ մեզ ա՛ր աշխ։ Ալ՛զ սո օրհնեցեք։ ա
Ալիւսանեւթիւն տուք վանս եւ բարձրա
բերեք ըզնա յաւելեան։ Ալ ի բարձունսըս
բնակեալ ըզ խոնարհսըս տեսանող ես մի
թաղանայք եւ պաշտօնեայք երկի տաճարդ
ևկեսանք։ անդադար պաշտելովդ ձեր
անստուածոց գովեցեք եբեր։

Վնեւթիւնդ ըզքննող գաղտնեացդ բ՛ զքեզ
զնոգաւոր խոյ զկիւրեղ նուիրեալ։ և

Ո՛վ երկրպագեա՛ղըն յա՛մարաբա՛ծոց համա՛ք
նա՛կա՛ն ձա՛՛յնիւ. բա՛րեբա՛նե՛լով ո՛՛ր՝
ո՛՛ր՝ Ա՛զո՛ւմե՛ն քո գերթո՛ւթի՛ւըդ՝ բա՛զմամի՛ղ
անձի՛ն իմո՛յ. ո՛ղո՛ր՝ ի՛՛ր ըմեա՛ ա՛՛ղջ քաւի՛չ ի՛՛ մ՝
Ո՛վ ի՛՛քե՛զ անյի՛՛շաչա՛՛ր ա՛՛ր մե՛՛ղայ չարի՛՛ն խոտո՛ր
մա՛մբ. ո՛ղո՛՛ր՝ ի՛՛ր. Ա՛՛քո՛ ի՛՛ միւսանգա՛մ գա՛լո՛ւ՛ը
տեառնըն յո՛րժա՛մ գա՛՛ա դա՛՛տե՛լ զերկի՛՛ր. ո՛ղ՝
Ո՛՛րհնե՛ա՛ցո՛ւ՛ք և գո՛՛վե՛ա՛ցո՛ւ՛ք առա՛՛ւե՛լ
բարձր ա՛՛րասցո՛ւ՛ք և բարե՛բանե՛ա՛ցո՛ւ՛ք
զա՛՛նո՛՛ւն քո՛. փըրկի՛՛ չ քե՛զ վայե՛՛լչ փա՛՛ռ՛ք՝
Ընդշա՛տ կ՛ք Լ՛՛մա՛՛ր դ՛՛ւկ՛ք Լ՛՛ա՛՛մ՛ ա՛՛ր ա՛՛ր ա՛՛ծո՛՛ց
լեզո՛՛ւ՛ք. ըզ՛ քե՛զ միա՛յն ո՛՛ր՛՛հնե՛՛ն փըրկի՛՛չ
քե՛զ Լ՛՛րկնա՛յի՛՛ն զ՛՛ո՛՛ր՛՛ե՛՛թ՛՛ե՛՛ր՛՛ն անդա՛դա՛՛ր ո՛՛ր՛՛հ
նուի՛՛չ մա՛՛տո՛՛ւցա՛՛նե՛՛ն քե՛՛զ. փըրկի՛՛չ քե՛՛զ՝
Ա՛՛ղո՛՛ղ ե՛՛ն Ճա՛՛նա՛՛պա՛՛ր՛՛հ՛՛ո՛՛ւ՛՛ք քո՛՛ւյի՛՛մ ա՛՛ր՛՛դա՛՛ր
ա՛՛ր ա՛՛ր՛՛ծ հա՛՛ր՛՛ցի՛՛ն մե՛՛ր՛՛ո՛՛ց. Ա՛՛զ՛՛գա՛՛ա՛՛ւո՛՛ր պա՛՛
տա՛՛ր՛՛ա՛՛գա՛՛ւ յա՛՛ն՛՛ձա՛՛նց խո՛՛ն՛՛ա՛՛ր՛՛հա՛՛ց ը՛՛ն՛՛կա՛՛լ. ա՛՛ր՛՛
Ա՛՛տա՛՛ձա՛՛ր՛՛ի սը՛՛ր՛՛բա՛՛ւ՛՛թ՛՛ե՛՛ա՛՛ն փա՛՛ա՛՛ւո՛՛ր՛՛ւ՛՛թ՛՛ի՛՛ւ՛՛ն
մա՛՛տո՛՛ւցա՛՛նե՛՛մ՛՛ք քե՛՛զ. ա՛՛ր՛՛. Ա՛՛զ ա՛՛ր օրհնե՛՛
ձե՛՛ք ե՛՛ւ բա՛՛ր՛՛ձր ա՛՛ր՛՛ա՛՛ր՛՛ք՛՛ք ըզ՛՛նա յա՛՛ւ՛՛հա՛՛տա՛՛ն՝
Տի՛՛ք և գի՛՛շե՛՛ր՛՛ք ը՛՛զ տէ՛՛ր օրհնե՛՛ց՛՛ք. և՛
ա՛՛ա՛՛ւե՛՛ա՛՛ց՛՛ի՛՛ւ բա՛՛ր՛՛ձր ա՛՛ր՛՛ա՛՛ր՛՛ք՛՛ք ը՛՛զ ը՛՛զ
նա՛՛ յա՛՛ւ՛՛հա՛՛տե՛՛ա՛՛ն՝ Ա՛՛ս՛՛ր՛՛ա՛՛յի՛՛ւ ը՛՛զ տէ՛՛ր օրհ
նե՛՛ շ՛՛ա՛՛ր՛՛ա՛՛ց՛՛ի՛՛ւ՛՛ք՝ Ա՛՛ա՛՛ն՛՛ա՛՛հա՛՛ւ՛՛ք՛՛ ա՛՛ն
գա՛՛ւ՛՛ա՛՛ր՛՛ը՛՛

Ա դադաթը բարեբանեցէ՛ք զանբծնելի՛ և
զայսանի՛ աճուրդն. և առաւել ՚ի լքեա՛ն
Ա եղի՛ք մինչև յերկինս և զարդար ըզ
ցասումըն քո՛ չարժեցաք իմիջ. տէր ընտ
մեծի՛ քո՛մ ողորմութեանդ ողորմա՛ մեզ։
Ի՛նչա՛ք մինչի՛ դըժո՛խս ընկղմեա՛ըք յանս
րնո՛ւթե՛ն մերում. տէր յիշեա՛ զմեզ գինո
արեան որդւոյ քո՛ և ողորմա՛։ Ջնա՛ծեա
ի՛մ՚ինչ ա՛ր՚նըչանա՛ խաչի՛ քո՛ զընդդիմամ
մա՛րտ և զանե՛րելոցն գազանն. և մի՛ տար
յա՛սպանա՛նութի՛ զքո՛ ժառանգութի՛ն։
Ընչմա՛ռք փո՛ղոյ սա՛ղմոսարանա՛ և՛ք՚նարհա
ծրդնեցէ՛ք ընդ ա՛ր՚ն իւրեա՛ն։ Ա՛րդեօք սի՛ո
նի՛ ցընծո՛ւք և՛ ուրա՛խ՚ըք գո՛վեցէ՛ք զերդի՛ն
միածի՛ն։ Ո՛ւ՚ր ընդ զՏո՛գի՛ն ա՛ճուն՚ք բա
րե՛քանեցէ՛ք. երգով և՛ ձայնի՛ց ցընծո՛ւք։
Ա՛նկո՛ւնք եկեղեցւոյ փա՛ռաբանի՛ք
ն՛ք երրորդո՛ւթեն՝. ծրդնեցէ՛ք ընդ Հայրն
երկնաւո՛ր ա՛ղաղակ երգով։ Պա՛շտօ
նեայք ք՚ի՛ լո՛ւսաւորեա՛ըք ա՛ճուրդ
նա՛ն։ գո՛վեցէ՛ք զերդի՛ն միածի՛ն ա՛ղա՛
ղա՛ճանայք Տո՛ւհւոր երգով ընդ սերո՛
քէն և՛ընդ քերո՛ւբէն։ բարեբա՛նեցէ՛ք
զՏո՛գին Հոգւոյն ա՛ղաղակ։

Ա հատա
ր. զի պահպանեա եմ ես յանցաւորս երկիր
ընէ ինձ։ Ա՛լրտնաւուաց իմոց մի լըսեր ա
զարհուրի սիրտ իմ՝ մանաւանդ զքեզ Թող
զայ իմոց ոչ ա՛րա զիս ա՛ր։ Յանցանաց իմոց
մի՞ ժամ ա՛պաշանք իմ այս ես՝ որ ի մեզ
եկայք արտաքս ծառայ քո. այլ զի ես ես
ընդ ձեզ օրհնեմ զԹագաւորն ամենայն։
քայլեն ընդ տեսիլ հրեշտակին Ձայնէ՛ր իր
ապրեցուցեր. գործ։ Օ՛ր հուրբեալ ա՛ր
Ա՛ր ընդ հո՛ւրըն չիջուցեր եւ զմանկունսն
գնեն ըզքեզ ևա՛ռաւել բարձրացուցանեն։
ցուք զանուն քո ա՛ր. Թագաւոր հըզօր եւ
զ
մեզ յողորմութի՛ւն քումմէ։ Լարձր արաս մի
փառաւորեալ յաւիտեան։
Ա՛ր ցերեկ մերոյ օրհնեալ ես տէր եւ գով
Տարեկն մերոյ օրհնեալ ես տէր եւ գով
փառաւորեալ յաւիտեան։
քեզ աղօթս փառաւորեալ յաւիտեան.
փա՛ռք ամենազօր տէրութեա՛նդ քո։
ամբառնա՛լով զաչս մեր կա՛րդամք առ
քեզ մարդասէր ո՛ր յա՛ւիտ՛ենից ես
Թագա՛ւոր ներտիս։ Լ՛ինդ հո՛վանեաւքդ
զո պահեա՛ զմեզ բնազմագո՛ւթ. ո՛ր յան
մա՛ր ըմնակա՛ն զօրացըդ գովի՛ս։ Փառա՛ք
Ա՛ր ցերեկ մերոյ օրհնեալ ես տէր եւ գով
փառաւորեալ յաւիտեան։

ա Պիտանի՞ է թեհան մը տունք փառս ի բար
ձունս Թագաւորին յաւիտենից։
Օ՛ նա փառաք ի փառաւորեալ. իւր
կենս և իւրկրի։ Ա՛ուսաւորեա տէր զան
ձինըս մեր. լուսաստուա տիեզերաց։
ե Ա՛ր հաւրցըն մերոց աչըք փառաւորեալ
յաւիտեան։ Ա՛րդարկեցից հօր արդիւ միա
ծին. կենդանարար տէր և յոյս աշխարհի։
Ո՛ստ ողորմութեա՛ քո՛ւմ կեցո զմեզ փըր
կիչ. և՛ձեր զանձն քո՛ւ փառաւորեացո՛ք։
գ Ի՛զ տէր օրհնեցէ՛ք և՛ըս ի՛րըր արարչեք
ըզնա յաւիտեան։ Ի՛ւիշեցք ըզ տէր օրհնե
ցէք և՛ առաւե՛ւ ա՛ւ և՛ըս ո՛րըր։ Ա՛օրայեկ ըզ
տէր օրհնեցէ՛ք։ Օ՛ Թագաւորն ամենից
ա՛մ ժողովո՛ւրդք. օրհնեցէ՛ք։
դ Ա՛ինս իմ Ա՛ղաչեա՛ ինձ աչք և իմ ականջ
ո՛ւռ ինձ. զի՛ անպատասխանի՛ ես՝ այ՛ մի՛ թող
ինձ տէր։ Ց՛առապարեա՛ք Ա՛նանապարհըք
քո՛ւ ո՛ւղիղ են ես միայն մո՛ղորեցայ դարձի
զիս. և՛ողորմեա՛ ինձ աչք։ Ա՛ւետա՛ն քո՛
Ա՛ատանաստանըք քո՛ արդարո՛ւն ես միայն
ես՛ մ՛ողորեա՛ քա՛ւեա՛ զիս. և՛ողորմ։
ա Ե՛րբ ա՛մ գայցես բանզա՛մ հրեշտակ
տէր ի դա՛ռեւ զերկիր։ Ե՛այն ա՛մ շարժ

զնորաթեքն երկնից տէր իւրհէ քումմէ։
Ա՛ր յայնմ աւուր լեր իմ ծգնական
տէր իմ եւ աջդ իմ։

Ա՛նկո՛ւնքըզն գերեալք իմ՛ի հնոցինըզ
քո՛ զ օրհնեին աջդ հա՛յ ըցըն մերոց։
Խոստո՛ւմն աբրահա՛մու զոր խոստացաւ
աջդ։ առաքեա՛ և փըրկեա՛ զապաւինեա՛լքս
իքեզ աջդ՛ հա՛յ։ Աղի՛ղ ըն ձանապարհըք
քո՛ աջդ։ մեղուցեա՛լ յանցաւորացս ողոր
մութի՛ չնորհեա աջդ հա՛յ ըցըն մե։

Ո՛ղ տէր օրհնեցե՛ք և բարձր արարեք զ
նա յաւիտեա՛ն։ Գ՛իշերըք ըզ տի՛ր
օրհնեցո՛ցեք։ ե՛ւ բար։ Ա՛սպասել ըզ
տէր ծ՛ըրհնե՛ա՛ցէ։ ե՛ա՛ր՛ւ բար։

Յոյս իմ ես դո՛ւ տէր քա՛ւիչ յանցանաց
իմոց։ մի՛ անտե՛ս առներ զբըղխութի՛ն արտա
սուաց իմոց։ ողորմե՛ա իմ՛ինձ աջդ։ Ո՛ւ՛ր քեզ
ապա՛ւինեցայ ո՛չ զանառա՛կ որդ՛ին։ Հայր
մե՛ղայ յերկինս և առաջի՛ք քո։ ո՛ղ։ փըր
կեա զինս աջդ ի բազում մեղաց իմոց։ արա
ժա՛նի քո՛ չին ե՛ք աղաչութե՛ա։ ո՛ղ։

Ի՛նդ առաւ՛օտս կանխեցից յանդ՛իմն
լ՛ինել քեզ։ Թագա՛ւոր իմ և աջդ իմ։
Ի՛նդ առաւ՛օտս լըսեցես ձայնի իմո՛ւմ

տէր Թաղաւոր։ Այս ըզ քեզ աղաչեմ
տէր նահապետ յաղօթս իմ. Թագ։

Ես աչք հարցին մերոց. յամենայնի աղա-
րեա և նա ըզ ես քո տերութիւնդ։ Արիք ամն
կռնեաք իշխանին հրեշտակայինն Ձայնիւն
ըզ քեզ փառաւորեին։ Այս երգելով զայս
ասէին. օրհնեալ ես քո տերութիւնդ՝ օրհ
նեմք և փառաւորեմք։ Ով տէր օրհնե
ցեք և բարձր արարէք ըզ նա յաւիտեան։
Որ զայրեցօղ գնութիւնն բոցոյն իջօղ
փոխարկելով. ի տուչ ըմանէ հրոյն զերիս
մանկունան անկէզ պահեալ. և բարձր։
Երաշխիւ ածայնոյն տեսլեամբըն ջորոր
դին. բերնանաւորըն պակուցեալ զՔրիստոս
բանսըն զուարճացոյց. և բարձր։

Անեղք իմ բազումն յոյժ ծանր են քան
զաւազ ծովու. քանզի քեզ ի միայնոյ մեղայ
ողորմած ինձ արի։ Ես ոչ ըզ դուն
ողորմութեամբ որ ողբալով կարդամաս քեզ.
քանզի քեզ ի. Հրեշտակս ըզ գերութենէդ
բո բազում ողորմ ես մարդասէր. քանզի։

Ամենայն երկիր տուք փառս ոչ ինչ որ
ես ինձ ափըրկեցաք ըզ մեզ։ Ամենայն հոգիք
Ձայնիւ ցընծութեամբ ոչ մեք բարեբանե

Ո՛ր զերծ՝ սանկ՛ահասցն փշրկեցիր ի
հնոցին. փշրկեա՛ զմեզ ի հզօրն յաւետեան
հից. աջո՛ծ. Ո՛պատնեշեցոյս ի քէն ծագեա՛
կանչեր տէր զիւրմէ՛ այն ես մարդա՛սէրն
աջո՛ծ. Դ
Դո՛րծեալ տեա՛ռն զմեզ տէր օրհնեա՛
ցէ՛ք ի գարձր արարո՛ք զեզ նա յաւիտեան։
Դիւ՛ր զբեզ տէ՛ր օրհնեա՛ զ...
ցէ՛ք ևբարձ. Ո՛սոյիչ զեզ տէր օրհնեացէ
և բարձր արարո՛ք զեզ նա յաւիտեան
ա՛լէլուիա՛ աէ՛ր զ՛լուիա։
Ո՛կեացէ՛ տէր ի վէր մեր ողորմութի՛ւնքո
և՛բան փրկո՛ւթի՛ւնքն. պահեցէ՛ զանձինս
մեր ի մեզա՛ց։ Ո՛ղորմութի՛ւնքո և՛ճշմարիտ
տուն քո և՛ լոյս երեսաց քոց. առա՛ջ
նորդեացէ՛ մեզ ի յարդարութիւն։
Ո՛ղորմա՛ծդ ես գըլխաւո՛ր և՛ երկայնամիտ
տէր ընկալ զաղաչանս մեր. բա՛րեխօսու
թի՛ւնբ սո՛ւրբ աստուածնէն։
Տէ՛ր ըզ լո՛ւր մի՛ սահանգամ՛ քո գալըստեան զ
լեա՛յ և երկեա՛յ. զի՛ ուսա՛յ ի սըրբոց պատո
ւիրանացն եթէ՛ գան դու՛ր ի գա՛տեղ ղերկիր
Տէր ի՛ջեցի՛ զեզ ջո՛ր զեզ գո՛րծս ի՛մ և՛ զաջո՛ր
հուրեցայ. զի՛ ծա՛նեա՛յ Հրշմարտո՛ւթի՛ զա
տո՛ր և՛ զանա՛ւրհնա՛ւ ըզ քո պատուասա՛ն։
Տէր

Տէր յիշեցի՝ և զիմ գործ արարչական սիրոյ
քոյ առ քո արարածս. և իջո՛ր գթած
քեզ ապաւինեալ անապատիմ. ողորմեաց ինձ
յաւուր յայնմիկ քոյս աջդ դատաւոր։

Ո՛ր օրհնեա՛ իշխեշտականց անդամդաձ.
հայր երկնաւոր ընկալ զաղաչանսըս մեր։
Ո՛ւռաջի՛ քո անկանիմք փըրկիչ. խնդր
եմք զթողութի՛ եաթղուխ յանցանաց մերոց։
Ո՛ր գիտակդ ես գաղտնեաց մարդկան
հոգիդ սբ. տէր և կենդանարար ընկ։

Ո՛րհնեցէ՛ք զՔ՛ սբ ընդ երկնայինսըն
նըմանեալ դասուց նոր ժողովո՛ւրդք ա-
սելով. քեզ հո՛ր տըւողի՛դ մեզ ըզ կեա
նըս փառք։ Ո՛րդեցէ՛ք տան երգ նոր ե-
կեղեցի՛ք ընտրեալոց ուրախ սիրանո՛ասելով.
քեզ ծո՛ւոյ ընծո՛ղի՛դ մեզ ըզ կեանըս
փառք։ Նո՛րոգեանեցէ՛ք զնո՛ւ ի սքանչել
լի՛ս սըրբո՛ւթեն նորա ձայնի՛ւ ցընծու
թի՛ւ ասելով. քեզ հո՛գւոյդ պարգեւողի՛դ
մեզ ըզ կեանըս փառք։

Ա՛ն ո՛ւրն տեսանն ակնո՛ւրիան ակնո՛ւրիան։
[illegible] հոգւո՛ւն ակնո՛ւրիան
ակնո՛ւրիան։

ընտեսքն մեծատանն. յորմէ երգէ [illegible] քաւութեան։

գ.

Ա՛ր արարեր զերուեքե զհմա՛նալեաց
աշխարհ վերին. և ի նմա՛յ հաստա
տեցեր տընաեա զպետս հրեշ
նանն. օրհնե՛մք զանհասանելի
թիդ. Ա՛ր տիրապետ մեծատուն
ծեր երկրորդ աշխարհ զգալի.
դրախտ նոր յարեւելս տընտես եղ
զմարդն առաջին. օրհ. Ա՛ր շինեցեր
բարձրագոյն զերկիղեցիդ խորհրդեամբ
և ի սմա՛ կարգեալ տընտես զքահանայս
նին հրշմարտութե՛ն. օրհ. Նահատակեալ
տաղաւար բարձօղ հիցս բարձողին. որ
ծրնաբ զնծ մարմնով զանմահութեաբ
ծրնունդըն Հնր. բարեխոսեա վասն մե

ՆԾՈՒԾԻՆ ՄԱՐԻԱՄ.

Ա՛ր զարիւրակնս առ իքեն կացեալ տընտ
նս բնութե՛ մերոյ. ի մանուածքե՛ զգ պա
տես եթող զոյց պարտապանաց. Թող
մեր զգ յանցանս ողորմութեբդ քո
Ա՛ր զպատմե՛ճանն առաջին զոր զգեց
հոգեւոյն. մերկացաբ մեր
պատրանաց. զգեցո
Ա՛ր. Նշածայլե՛ն կայծ

ընկեր յաւիտեան։ Աղ իմ իմ երկինքս
ի՛ զ աւր օրհնեմ հայեցեալ եմ բարձր աղբերէն
գովելով զանուն քո յաւ. յաւ. յաւ.
ներ ըզմեզ խաղաղ. աւ յաւ. Հայրեցաքոյս էր
ան ա՛ նուանն քո մեծ մի մնաս
աղաւորեալ անուն քո յաւիտեան զձ
ով յաւ. աւրեն հայրեցն մերոց։
Ա ամն ա՛ նուանն քո մեծ մի մնաս
ներ ըզմեզ խաղաղ. աւ յաւ. Հայրեցաքոյս էր
ան ա՛ նուանն քո մեծ մի մնաս
աղաւորեալ անուն քո յաւիտեան զձ
ով յաւ. աւրեն հայրեցն մերոց։

Ձայնեաք երգեմք ընդ վանս իւրաքանչիւր։
անաժանելի սբ երրորդութեան։ Համայն
Ալրով ևմեք ընդ հրեշտակացն դասս։ ց
հանգչիլ իգոճ նահապետին աբրահամ։
ի՛ ծնեալ ընդ մեզ ի հրոյ մեղաց ևտանջանաց։
ի՛ որոյ աղաչեսցուք զի զեզ տիր։
ներ հակառակաց տալով զոր պատ ընկա
լան։ Ա ի՛ զոյ աղաչեսցուք զի զեզ տիր։
ի՛ զաւր օրհնեմ հայեցեալ եմ բարձր աղբերէն
գովելով զանուն քո յաւ. յաւ. յաւ.
ներ ըզմեզ խաղաղ. աւ յաւ. Հայրեցաքոյս էր

ե

Ո՜վ երջանիկ ծնողք, որ ունիք զայսպիսի որդի, որ ձեզ ուրախացուցանէ ամենայն ժամ. ո՜վ երջանիկ որդի, որ ունիս զայսպիսի ծնողս, որ ամենայն ժամ ուրախանան ի քեզ. ո՜վ երջանիկ ուսուցիչ, որ ունիս զայսպիսի աշակերտ, որ ամենայն ժամ ուրախացուցանէ զքեզ. ո՜վ երջանիկ աշակերտ, որ ունիս զայսպիսի ուսուցիչ, որ ամենայն ժամ ուրախանայ ի քեզ. ո՜վ երջանիկ ամուսին, որ ունիս զայսպիսի կին, որ ամենայն ժամ ուրախացուցանէ զքեզ. ո՜վ երջանիկ կին, որ ունիս զայսպիսի ամուսին, որ ամենայն ժամ ուրախանայ ի քեզ. ո՜վ երջանիկ ծառայ, որ ունիս զայսպիսի տէր, որ ամենայն ժամ ուրախանայ ի քեզ. ո՜վ երջանիկ տէր, որ ունիս զայսպիսի ծառայ, որ ամենայն ժամ ուրախացուցանէ զքեզ. ո՜վ երջանիկ ամենայն մարդիկ, որ ունիք զայսպիսի Աստուած, որ ամենայն ժամ ուրախանայ ի ձեզ. ո՜վ երջանիկ Աստուած, որ ունիս զայսպիսի մարդիկ, որ ամենայն ժամ ուրախացուցանեն զքեզ. Ո՜վ երջանիկ ամենայն հոգիք, որ ունիք զայսպիսի Հայր երկնաւոր, որ ամենայն ժամ ուրախանայ ի ձեզ. Ո՜վ երջանիկ Հայր երկնաւոր, որ ունիս զայսպիսի զաւակս, որ ամենայն ժամ ուրախացուցանեն զքեզ. Ո՜վ երջանիկ ամենայն հոգիք, որ ունիք զայսպիսի Փրկիչ, որ ամենայն ժամ ուրախանայ ի ձեզ. Ո՜վ երջանիկ Փրկիչ, որ ունիս զայսպիսի հոտ, որ ամենայն ժամ ուրախացուցանեն զքեզ. Ո՜վ երջանիկ ամենայն հոգիք, որ ունիք զայսպիսի Սուրբ Հոգի, որ ամենայն ժամ ուրախանայ ի ձեզ. Ո՜վ երջանիկ Սուրբ Հոգի, որ ունիս զայսպիսի տաճար, որ ամենայն ժամ ուրախացուցանեն զքեզ. Ո՜վ երջանիկ ամենայն հոգիք, որ ունիք զայսպիսի Երրորդութիւն, որ ամենայն ժամ ուրախանայ ի ձեզ. Ո՜վ երջանիկ Երրորդութիւն, որ ունիս զայսպիսի պաշտօնեայս, որ ամենայն ժամ ուրախացուցանեն զքեզ. Ո՜վ երջանիկ ամենայն հոգիք, որ ունիք զայսպիսի Աստուած, որ ամենայն ժամ ուրախանայ ի ձեզ. Ո՜վ երջանիկ Աստուած, որ ունիս զայսպիսի մարդիկ, որ ամենայն ժամ ուրախացուցանեն զքեզ. Ո՜վ երջանիկ ամենայն հոգիք, որ ունիք զայսպիսի Հայր երկնաւոր, որ ամենայն ժամ ուրախանայ ի ձեզ. Ո՜վ երջանիկ Հայր երկնաւոր, որ ունիս զայսպիսի զաւակս, որ ամենայն ժամ ուրախացուցանեն զքեզ. Ո՜վ երջանիկ ամենայն հոգիք, որ ունիք զայսպիսի Փրկիչ, որ ամենայն ժամ ուրախանայ ի ձեզ. Ո՜վ երջանիկ Փրկիչ, որ ունիս զայսպիսի հոտ, որ ամենայն ժամ ուրախացուցանեն զքեզ. Ո՜վ երջանիկ ամենայն հոգիք, որ ունիք զայսպիսի Սուրբ Հոգի, որ ամենայն ժամ ուրախանայ ի ձեզ. Ո՜վ երջանիկ Սուրբ Հոգի, որ ունիս զայսպիսի տաճար, որ ամենայն ժամ ուրախացուցանեն զքեզ. Ո՜վ երջանիկ ամենայն հոգիք, որ ունիք զայսպիսի Երրորդութիւն, որ ամենայն ժամ ուրախանայ ի ձեզ. Ո՜վ երջանիկ Երրորդութիւն, որ ունիս զայսպիսի պաշտօնեայս, որ ամենայն ժամ ուրախացուցանեն զքեզ. Ո՜վ երջանիկ ամենայն հոգիք, որ ունիք զայսպիսի Աստուած, որ ամենայն ժամ ուրախանայ ի ձեզ. Ո՜վ երջանիկ Աստուած, որ ունիս զայսպիսի մարդիկ, որ ամենայն ժամ ուրախացուցանեն զքեզ. Ո՜վ երջանիկ ամենայն հոգիք, որ ունիք զայսպիսի Հայր երկնաւոր, որ ամենայն ժամ ուրախանայ ի ձեզ. Ո՜վ երջանիկ Հայր երկնաւոր, որ ունիս զայսպիսի զաւակս, որ ամենայն ժամ ուրախացուցանեն զքեզ. Ո՜վ երջանիկ ամենայն հոգիք, որ ունիք զայսպիսի Փրկիչ, որ ամենայն ժամ ուրախանայ ի ձեզ. Ո՜վ երջանիկ Փրկիչ, որ ունիս զայսպիսի հոտ, որ ամենայն ժամ ուրախացուցանեն զքեզ. Ո՜վ երջանիկ ամենայն հոգիք, որ ունիք զայսպիսի Սուրբ Հոգի, որ ամենայն ժամ ուրախանայ ի ձեզ. Ո՜վ երջանիկ Սուրբ Հոգի, որ ունիս զայսպիսի տաճար, որ ամենայն ժամ ուրախացուցանեն զքեզ. Ո՜վ երջանիկ ամենայն հոգիք, որ ունիք զայսպիսի Երրորդութիւն, որ ամենայն ժամ ուրախանայ ի ձեզ. Ո՜վ երջանիկ Երրորդութիւն, որ ունիս զայսպիսի պաշտօնեայս, որ ամենայն ժամ ուրախացուցանեն զքեզ.

բեւից. քանի՞սայ ք օրհնեալ ժողովուրդք
առաւել բարձը սրտ։

ո (Ո)նվ մեղաց իմոց զիս ազէկ ածէ. որ ես
նաւապետ բարի. չնորհեա ինձ նաւասկան
գիտ հայր ամենակալ։ Խնդրեմք պատրա
նաց զիս կորուսանեն. այլ գոհ նաւապետ
բարի. չնորհեա։ Որ մեայն իշխանդ ես
թողուլ զմեզ. ևս ես աղաչեմ զքեզ
ամէն զինձ զմեղս իմ հայր։

տ (Օ)րհնեմք զքեզ անընկիզական ձէնդ ընդ
հրեշտակս քո երկրկին։ Օ օր հանապ
պազ օրհնեացուք զմիմեանս օրհնեալ թագա
ւորդ. զի դու միայն ես փառաւորեալ ամէն
յաւիտեանց։ Նստ արժանի սըրբոյ
թէ քոմհանապազ քեզ վայելէ օրհնող
թէն. զի դու միայն ես փառաւորեալ
փառոյք քեզ ամէն։

յ (Օ)րհնեալ ես ամէն և փառաւորեալ անուն
քո յաւիտեան. ամէն հրճ հայրցն մերոց։
Օ օրհնեցգուք թէ երից մանկանցն ընդ ես
թագեսն բարեբանեմք. օրհնեալ ես ամէն։
Օ անյաղթելի հըզօր թագաւորդ. ընդ
քեզ բարեբանեմք. օրհնեալ ես։

ղ Ի զ ամէն օրհնեցէք և առաւել բարձը սրտ

ՀՈՐ ՅԱՅՏԵՂ ՅԱՅՆԸՄ ԱՀՈՒՐ ՈՂՈՐՄԱՑ ԱՆ
ԵՐԿՆ ՅԱՐՏԱՍՈՒԹԵՑԴ. ՈՐ: ՅԱՅՏՆԱՒՐ ԱՍՈՒ
ԱԼՈՒՄ ԳՐՈՂՈՒԹԵՑԴ. ՈՐ: ՅԱՅՏՆԱՒՐ ԱՍՈՒ
ՀԱՐՑԸՆ ՄԵՐՈՑ. ՄԻ ՄԵՐԺԵՔ ԶԵԶ ՄԵԶ ԻՒՐ ԲԱ
ԱՐԱՒ ԳՐՈՂՈՒԹԵՑԴ. ՈՐ: ՅԱՅՏՆԱՒՐ ԱՍՈՒ
ՀԱՐՑԸՆ ՄԵՐՈՑ. ՄԻ ՄԵՐԺԵՔ ԶԵԶ ՄԵԶ ԻՒՐ ԲԱ
ՀՈՐ ԵՒ ՆԱՀԱՏԱԿ ԵՍ ՅԱՅՏՆԵՑԱՒ ՔԵԶ ԶԱՅՍ
ԱՇԽԱՐՀՍ ՀԱՄԱՐ ԵՒ ՄԵՐ ՀԱՅՐԸ ԵՒ ՄԱՅՐ
ՄԵՐ ՀԱՄԱՐ ԵՒ ՄԵՐ ՀԱՅՐԸ ԵՒ ՄԱՅՐ
ՀՈՐ ԵՒ ՆԱՀԱՏԱԿ ԵՍ ՅԱՅՏՆԵՑԱՒ ՔԵԶ ԶԱՅՍ
ԱՇԽԱՐՀՍ ՀԱՄԱՐ ԵՒ ՄԵՐ ՀԱՅՐԸ ԵՒ ՄԱՅՐ
ՄԵՐ ՀԱՄԱՐ ԵՒ ՄԵՐ ՀԱՅՐԸ ԵՒ ՄԱՅՐ
ՀՈՐ ԵՒ ՆԱՀԱՏԱԿ ԵՍ ՅԱՅՏՆԵՑԱՒ ՔԵԶ ԶԱՅՍ
ԱՇԽԱՐՀՍ ՀԱՄԱՐ ԵՒ ՄԵՐ ՀԱՅՐԸ ԵՒ ՄԱՅՐ
ՄԵՐ ՀԱՄԱՐ ԵՒ ՄԵՐ ՀԱՅՐԸ ԵՒ ՄԱՅՐ

Ա՛զ ա՛ր օրհնեցէ՛ք բարձր արարէ՛ք զոր նըս-
տիք ի վերայ գահոյիցդ քոց, եւ ի վերայ
ամենայն երկրի քո՝ եւ ի վերայ ամենայն
ազգաց քոց, որ ի ներքոյ երկնից են, եւ
ի վերայ ամենայն ազգաց, որ ի ներքոյ
երկնից են, եւ ի վերայ ամենայն ազգաց,
որ ի ներքոյ երկնից են, եւ ի վերայ ամե-
նայն ազգա

բարեբա-
ջրհատոս փրկիչդ մեր։ Ասորեստանեայ քուս
Յիսուս ընկալ զմեզ որ դիմեմք առ քեզ։ Ո՛վ
Տէր օրհնեցո՛ զմեզ եւ զամենայն ինչս մեր։
Ո՛վ

Ուրբ աղբ հայր անբասկիզբն. աղ
խարհի աղորմած մարդասէր. աղբ
հարցըն մեղց: Ուրբ աղբ օրդիդ աղց
մեծին. մեղաւորացըս թողութիւն շնոր մի
հեա մարդասէր. աղբ: Ուրբ աղբ հո
գիդ ձըշմարիտ. ի հանաեալ բարկութէ
ամրացո մարդասէր. աղբ: Ի զտիր օրհնե գ
ցէք բարձր արարածք ըզ նայեալ ետեան:
ընծացըն ցօղանայր ընդ իջանել հրեշտա
կին. և մանկանցն օրհնաբանեալ ասէին. բա
ծարուցեալ աշարհանք բարբառիցեան զձ
քրիստոսական օրհնուեան երգելով. բա
րիստոս աղբ աստուածոյ. աղ
մեա: Ընօրէնութէ ի մեղս երկնեաց զնա
մայր իմ. աղաչեմ փըրկիչ. աղ
Ի լրասրեան մեղք անկանիմ աս քեզ
փըրկիչ մի անտես առներ. աղ
Անբասկիզբն աղբ զհայրն ամենակալ.
բարեբանեցէք ընդ զբաղթունս երկնից.
Օ սա ի հօրէ ծընեալ զնրդին միածին.
բարեբանեցէք հրեշտակայինք ձայնիւ:
Ոչ զնորոգող ոչ զհոգին ձայնիւ ցընծու
թէ. բարեբանեցէք անլռելի ձայնիւ.
Ստեղծած բարձրեալ ահաւոր. և սքանչել

Թերչնամարդիկ։

Ո՛վ Աստուա երկիւղածդ քոյ ընչեաց. եւ զերկիւղ քո յաղթեալ ընդդէմ աներեւոյթ

Հոգեւոր Աշխարհին։

Ո՛վ Աստուա երկիւղածդ քոյ ընչեաց. եւ զերկիւղ քո յաղթեալ ընդդէմ աներեւոյթ

Հոգեւոր Աշխարհին։

Ո՛վ Աստուա երկիւղածդ քոյ ընչեաց. եւ զերկիւղ քո յաղթեալ ընդդէմ աներեւոյթ

Հոգեւոր Աշխարհին։

Ո՛վ Աստուա երկիւղածդ քոյ ընչեաց. եւ զերկիւղ քո յաղթեալ ընդդէմ աներեւոյթ

Հոգեւոր Աշխարհին։

Ո՛վ Աստուա երկիւղածդ քոյ ընչեաց. եւ զերկիւղ քո յաղթեալ ընդդէմ աներեւոյթ

Հոգեւոր Աշխարհին։

Պարեն ընդ անմարմնոց զբօրաց հրեղէնս
մանկունք քառասնաթիւք սեբաստական
վարանզի արիացան դէմ անօրինաց։
Զմայրեալք սիրով վերին արքային փառս
Որոց իջեալ յիսուս ի լիճն սառուց
պըսակ լուսոյ շնորհեալ յերկինս հրա
րեաց։

րք տանապատեալք լինէին. որ իմ
անց անձամբ լի նեղութեամբ. ա-
ւելի երանելի քան զասուածոյն. ո-
րում հարցանօք նահատակեալք լի-
նէին. զի ես խնայեի իմոյ
անուանն. եւ ոչ ինձ ոք հարցանէր.
զի ես ոչ ունէի զի յիշատակ
դրեալ. որ
պատերազմեալք ընդ
նայ թեցին քաջութեամբ. սո-
ղոմոն ասէ
զի ես խնայեի իմոյ անուանն. եւ
զի ոչ ոք հարցանէր զիս. որ
զկնի
եկեալ երանելի քան զասուածոյն.
որում հարցանօք նահատակեալք լի-
նէին. որ իմ
անց անձամբ լի նեղութեամբ. ա-
ւելի երանելի քան զասուածոյն.
որում հարցանօք նահատակեալք լի-
նէին. որ իմ

սրբոց քոց քո խընա

գձ ՚Ի յսօր տօնելով զոչ յիշատակ քո՛ւ ևս
Տ թող վը՛հ կոչին. որք ի սեբաստիա՛յ արիա
բար ընդդիմամարտեա՛ք հնդքեցին զո
լութի՛ անօրէն կուռապաշտութե՛ն. բա
րեպաշտութե՛ զքրիզ դաւանեալ մինչև
կան ա՛ր եղբորդութի՛ն. օրհնեա՛ք տէ
տե՛ր ՚ի ծ՛ հա՛ բղեն ըմեզոց. ՚Ի ըզք հանգ
ածեա՛լք խրախուսե՛լով ընդ երկնայի
զի՛ նուագութե՛ն ըզն բովորիցն հոյլն. և
միաբան՝ ընդ՝ ե՛թե՛ յանկնակե՛ն խրեանց
քրիզ վ՛ճռա կա՛րդայի՛ն յօգնութի՛ն. ա
նա կարօղ զօրութե՛ըզ միշտ թագա
յա՛ւորեա՛ն. օրհ. ՚Ի՛ սկ բը՛ղխո՛մն
դաբա՛ղես ա՛ր արեանցն. ի ձո՛ւկ
տուանկան մարմնոցն ի դըժբղդա կ օդ
ե՛վ երկնա խնամ տե՛սչութե՛ զաւագա
արձանկ փայլմամբ բոլորեա՛լ պըսա

ողջո՛։ Յ՚յոր ասէ. Ո՞ր էր ես յորժամ հիմունս երկրի
հաստատէի. պատմեա՛ ինձ եթէ գիտես իմաստութիւն։
Գ Գիտե՞ս զի՝ որ չափս եդին նմա՝ կամ որ չափեաց զնա
ի վերայ նորա՝ կամ ո՞ւր հիմունք նորա հաստատեցան։
Կամ ո՞ր է որ եդ զանկիւնի նորա՝ եթէ գիտես։ Կամ
ո՞ր է որ ձգեաց ի վերայ նորա զչափ երկայնութեան
նորա։ Ընդ ո՞ր հիմունս հաստատեցան սոքա՝ կամ ո՞ր
է որ եդ զանկիւնի նորա։ Յորժամ միանգամ ստեղծան
աստեղք առաւօտու՝ օրհնէին զիս ամենայն հրեշտակք
իմ։ Եւ ո՞ր է որ զդուռնս ծովուն ամբարձ՝ յորժամ
ելանէր ի պատուհանոյ արգանդոյ իւրմէ։ Յորժամ եդի
զամպ զհանդերձ նորա՝ եւ զխաւարն զպատանս նորա։
Եւ կալայ զնա ի վերայ հաստատութեան իմոյ՝ եւ եդի
զդրունս եւ զդրամբս նորա։ Եւ ասացի՝ մինչեւ ցայսր
հասցես եւ ոչ յառաջագոյն՝ եւ ի վերայ ալեաց քոց
կալցի ալիք քո։ Ո՞ր է որ ճանապարհ բաժանեաց
լուսոյն՝ կամ ո՞ր է որ հեղոյ զլոյս ի վերայ երկրի։
Ո՞ր է որ բաժանեաց ջրհեղեղի ճանապարհ՝ կամ ո՞ր է
որ ճանապարհ կայծականց հրոյ։ Ո՞ր է որ ածէ զանձրեւ
ի վերայ երկրի՝ եւ ոչ ի վերայ անապատի։ Ո՞ր է որ
յագեցուցանէ զանդունդս ամայիս՝ եւ ծաղկեցուցանէ
զհանդերձ երկրի։ Ո՞ր է հայր անձրեւոյ՝ կամ ո՞ր է որ
ծնաւ զցողս սառնոյ։ Ո՞ր է որ ի փորոյ իւրմէ ելից
զսառն՝ եւ զսառնամանեաց երկնից ո՞ր է որ ծնաւ։
Ո՞ր է որ ածէ զամպս ի վերայ երկրի՝ եւ ոչ ի վերայ
անապատի։ Ո՞ր է որ ածէ զանձրեւ ի վերայ անապատի՝
ուր ոչ իմ է լցեալ ցաւ։ Ո՞ր է որ ածէ զանձրեւ ի
վերայ անապատի՝ ուր ոչ իմ է լցեալ ցաւ։ Ո՞ր է որ
ածէ զանձրեւ ի վերայ անապատի՝ ուր ոչ իմ է լցեալ
ցաւ։ Ո՞ր է որ ածէ զանձրեւ ի վերայ անապատի՝ ուր
ոչ իմ է լցեալ ցաւ։ Ո՞ր է որ ածէ զանձրեւ ի վերայ
անապատի՝ ուր ոչ իմ է լցեալ ցաւ։ Ո՞ր է որ ածէ
զանձրեւ ի վերայ անապատի՝ ուր ոչ իմ է լցեալ ցաւ։

ա

Այսօր ցընծան դասք հրեշտակաց. քան
զի անուանքն ձեր գրեցան ի դէպս երկնից
կենաց ովք չեն քառասնեակք. ընդ որս և
մեք երգեսցուք քեզ օրհնութիւն։
Ովք երջանիկ ճառագայթք որք զօրու
թեաւ ածայնէն ըզ պազմանն լընկէին եղ
կացուցիք և աղբեղիւք ըզ պականսն մերն
ջորջորդ տասինըն լըցուցեալք։
Ովք և սիրեցեալք ի քէն լուսաւորիչէ
այնքարչիւ. պարծանքդ մեր եկեղեցւոյ քա
րեխօսեցեալք առ տէր վասն ձայնից մերոց։
Այնուհետև տան ի ձայնակալսն ըզձն
տօնիւս. պայծառացեալ հաւատացեալք
պըսակողին. որք ի սերբաստիայ ծովն վազն
զծովածուփ կենցաղոյս լաճիւն ըզ վը
տանգ հրգնութեաւ սոցա՛ ըմբռնեալ թե
ցուած զհաշտութիւնն անձանց։
Որ ընձանձի մը երկնաւոր ճառագայ
թիւք տնազանա՛ յհրն ծովըն սաստկա
պատ լըճիւն. վասնըզի պատուական ա
րեանցըն հեղ ղէմ վ. զկապուտակ ըզ ծովըն
վասն բազմագոյնն երկիր. հրգնութեաւ սոցա՛։
Անգաւառ մը երկնաւոր. որ ընդ թիւս սըր
բոց քոց բարեգթութեաւ ընդունիր. զմաղ

ուրբաթ ընդ մեր օրհնեա. զի միայն
ցտեսիլ իբանտարկուէն ելցէ արտաքս ի
կոնդակատանէն քաղաքին. Ձրդնու։

Յայսմ մեծապէս պանծացեալ ցընծայ Ձ
սիոն. ընդ յաղթօղ Ձրգնուքեանն սբ ըբոց
քառանդին. որք հաւատով հանդիսա
ցան. և միանձնեալք աղերսին. օրհ
նեալ ես ամենազօր Քրիստոս որ անմահ։

Յայսմ կացեալք առաջի բըբենաւորին
յատենին ի սեբաստիայ և ըզ դառնու
թիւն սանտամանեացն հաւատով քաղց
րացուցին. և նոցա միանձնեալք աղերսին։

Յայսմ անբաւձեալք զաչս իւրեանց յեր
կինս. կոչելով ըզ քեզ տէր յօգնութիւն.
դեր ի վերոյ տեսեալ բոլորեալ պըսակիբ
յանմատոյց լուսոյն. և նոցա միանձնեալ։

Յայսմ բանեակ եղեն դրօնդ վերիննե
բուսաղեմի. կոչելով ընդ քառասնեան
սըն յանձառ ի վաղան և յայնապատում
ի կեանս. և նոցա միանձնեալ։

Յայսմ սեբաստիայ եղև երկրորդ յորդա
նան ի ջրմամբ որդւոցն աստուծոյ. և միայ
ն էրին անձառ պըսակքն ի վերոյ սբ ըբոց
քառանդին. և նոցա միանձնեալ։

Ա՛սե՛ւ որ ցՅՀՕՀաննէս ցՊ Ետրոս ցանդրէաս.
յաղօթս կացէք չընկնիլ ի մէջ փորձանաց։

Ո՛ր պատուիրան ձըշմարտութե՛ւ
ասա՛նդ ես ըզ ինձ ըզ քո՛յ քո՛ւն.
անսա՛ ձայնն ժանտանա՛կ ի ա՛ղօթել
միշտ սա՛ւ. ա՛ծ՝ հո՛գւո՛վ և ճշմարտո՛ք:

Որ ըզ քա՛ն քո՛ւ սրինա՛ց հնազանդեցեր
գործո՛վ մե՛զ տրի՛ւնակ. համեմատ ըզ ինչ
ընդ քե՛զ մերո՛վ տնօրի՛նաբար որո՛ւմ կըրկնի
ծո՛ւռն ա՛մենայն. Ո՛ր որոշ ի՛մաք պա՛
ղատեցո՛ւք սա՛ւ քե՛զ ձա՛ն. ընորհեա՛ մե՛զ
յա՛մ ժամ լի՛նել քեզ յանդի՛մա՛ն. մա՛
քո՛ւր աղօթի՛ւք ընտ ա՛նմարմի՛նսն որ
յերկի՛նս: Ո՛ղջա՛նոյն ա՛ստուա՛ծ ամենեցուն
անապակա՛ն քո՛ւմ ծըննդո՛ւն. զի՛ մանանի՛
ա՛ըս սըրտից մերո՛ւց. բայցե՛ս ողորմո՛ւ
թե՛ հայել ի՛ւր քո՛յ քո՛ւ:

Պատա՛ւո՛ւր արդարո՛ւթե՛ հնազանդեցեր
իմե՛զ ըզ միտս մեր. դատել զհնդի՛ և ըզ
մարմի՛ն. արդարա՛պէս դատմամբ ընտ
որինա՛ց քոյ՛ ձա՛ն: Ո՛չ ա՛նկրա՛ւ դատա՛
ւորին որ ի՛ քաղաքն բնութե՛ւ մերոյ. ո՛չ ու
նելո՛վ զերկիւղ քո՛ւ սո՛ւրբ. և ա՛նպատ
կա՛ւ ի՛ մարդկանէ ոչ սո՛ւնելո՛վ դա՛ս ո՛ւղղ

ՀԱՅԿԱԶՆ ԱՐԱՄԱՅԻ

Ա՛յլ ամենայն ինչ թողեալ՝ այրի՛ր հոգի՛ իմ պաղատի՛ր. ուստի զերաւունքս քո խնդրեմ դատաւորի՛ս. առնել ինձ դատաստան ի նմանէ արդար ընդ ոսոխիս՝ որ զիս ոչ ի մոռացումն առնու. Այլ ի մեծ կոյս ամբարտաւանութեան փութայդ պաղատիլ ի նա. զի հաշտեսցի ընդ այրի եղեալ հոգի՛ իս. եւ միաւորեսցի՝ դարձեալ սիրով ընդ հեռացեա՛լսն իւրմանէ։

Ա՛ր ի սկիզբն փըրկութե՛ն մերոյ օրինակի երեւեցաւ մեզ արդարեւ՛ն մեծահոյ. աստուա ծայինն վառեաւ բոցով ըզ մորենին՝ ան կիզ զելն. ինքնանո՛ւն կրնասակ ն ծնընդեանն. ծրհնեալ տէր աղ՛ ծ հա՛րցըն ըմբրոց։ Ա՛ր յօրինակ քո գալըստեան՝ յաշխարհս առաքի՛ցեր զմօսէս ի յեգիպտոս. ազատե լո՛վ զհին ի սրայէլ. արեամբ գառինն խորհըրդոյ ոչն եւ գնա՛ն գառն ձայ քո կենա րար արեամբդ ըզ նորս իսրայէլ. ծրհ։ Ա՛ր ինքնանո՛ւթե՛ւ սրմիր ծովունն բաժանե ցեր խաչիւն ըզ ծո՛վ աշխարհս կան. խոր տակ կըլ՛ւ զի մանալի զգլուխ վիշապին ի վի՛ ջնըրց. եւ առաքնորդեցեր ամպով հոգ ւոյն ժողովըրդեա՛ն քո ի յերկիրն նս. ծրհ։

Ա՛ր տէր ի՛ւ ա՛ր՛ւ՛ ի՛ ա՛ ա՛ ա

զայրի եղեալ իքէն զՏ՚գիս մեղ՚ ձք. մաք
փեմայ երկնաւոր Հ՚արսին քո եկեղեցւոյ.
փեմայ երկնաւոր Հ՚արսին քո եկեղեցւոյ.
թիւնք՚՚. խնայեա ի մեզ տէր ողորմութիւնք՚
սլմա գատել զանձինս ի բաւամբք և արդա
դատող բնութիւնք ըզ միտս մեր. զնորհեա
դատող բնութիւնք ըզ միտս մեր. զնորհեա
ո՚՚ատաչեմք արդարդ ո՚ր հայատատեցեր ի մեզ
մ՚՚հաբեր երկնաւոր ազատ լիով. բա՚՚
տուն իքէն ետուր նախնւոյ մօրն և այն ի
բա՚՚ (՚՚ա՚՚ կենդ՚՚ որ զանմահութիւն՚ պր
բարձրագոյն սերբ՚՚քէց զանտեսանելիքեաց
բարձրագոյն սերբ՚՚քէց զանտեսանելիքեաց
թիւն՚՚ բա՚՚ր խ՚՚սեա՚՚ ա՚՚ս ա՚՚ր վասըն մերոյ
փրկի՚՚ ՚՚ա՚՚թեա՚՚ն. ա՚՚յր սրբ՚՚թիւն՚ան
հանին բարձ՚՚ր որ զամենայն կրկ՚՚ զօրո՚՚
հ՚՚սառածածին գերագոյն քերո՚՚ք եւ
ձուխն՝ ընդ քէն. պատերազմեա՚՚ք ընդ
հո՚՚ք ձրշմարտութիւն՝ երկնք իւեա՚՚ն փոր
ժա՚՚նասցո՚՚ք հոգւո՚՚վ. ա՚՚. ա՚՚յր հ՚՚սոր պա
պահ՚՚ք. զի տեսլեա՚՚ն ա՚՚ծայի՚՚ն լուսոյն ա՚՚ր
պա՚՚ հ՚՚սոր ընդ մեծի՚՚ն եղիայի սրբ՚՚թեա՚՚ք
ելցո՚՚ք իւեա՚՚ն իմա՚՚նալի՚՚ ա՚՚ռ ա՚՚ր ա՚՚.
ցո՚՚ք պահ՚՚ք քառա՚՚նօրեայ ընտ մեծի՚՚ս. զի
ա՚՚ն ըզ ա՚՚ր օրհնե՚՚ցէ՚՚ք. ա՚՚. հ՚՚սոր մա՚՚քրի

Ա

Ա՛ր փառաբանիր ի տիեզերական ցնծագին հոր
և հոգւոյն. քո՛ւ որդի անստուածոյ. խոնարհ
հեցար ի հողեղէն բնութեան՝ համբերելո՛վ
խաչի վարձն մեր. վասն որոյ գթացա ի մե՛զ
մարդասէր փրկիչ։ Ա՛ր ընդ հինն մարդոյն
մեր մեղայի՛ց ի խաչին սպաներ. նորոգելով
զնո՛ր մարդն արդարութե՛ամբ. յոմանսն կե
նացն անվախճանից ի նորոգութի՛ւնն նոր
գամայ. վասն։ Ի ենդանաւորեալ քո յարու
թե՛ան անմահ Քագաւոր. կենդանացո՛ւ
զմեռեալըս մեղօք. կենդանակից գործովք
բարեաց ըստ լուսաւո՛ր քոյ պատուիրան
նաց. վասն։ Ընդ հեթ մեզ ի՛ր ըզգաստու
թե՛ արթնո՛ւն լինի՛լ ըստ դրնանապանին.
զի՛ ի բախեի՛լ ձեզ փեսային բացցուք ընդ
առաջս քոց մտից ընդ քեզ և հո՛ր քոյ և
հոգւո՛յդ լինի՛լ օթեվան. Երեցեսցո՛ւք
քրիստոնեութե՛ամբ ըզ փառս լրջարձակս

դ Այր ըղձն մերոց աղբ. որ ապրեցուցեր
զերիս մանկունսն ի հնոց ցնծն փա-
ռաւորեալ յաւիտեան։ Այրգիծ
մանկունքն ի հնոցին ասեն՝ Լուր ե
նեալ ես Թագաւոր ա՛նամ՛ն. փառաւո-
ր ի՛ջուցիչ՛ն ըզ ցրտոց հրոյն բարբառել
լոյ. Ձայնիւ քաղցրութեաբ երգեն՝ ի՛ն. փա-
գ Այ ըզ որ օրհնեցէք բարձր արարէք ըզնա
յաւիտեան։ Ո Թագաւորըն քրիստոս հրեշտա
կայիւն օրհնութեաբ. բարձ. Վաճանայք
ածաբանեալ ժողովուրդք առաքել բան.
ն Այմբառնամ առ քեզ աչս իմ նայ
ել ոչ ինձ գերծուիցէ քով և ողորմեա։
Պատճառ յոյս և ապաւէն իմ. զերծոզիս յո
րոգայթէ մեղաց. և ոչ։ Այրեցուցիչ իմոց
փորկիչ իմ. ապրեցո զիս յորոգայթէ մեղաց
տ Այր երկնի և երկրի ա՛րարիչ և յոյս մեր.
խնայեա յանձինսս մեր քո Թագաւոր
երկնի և երկրի։ Ղաչեմք ըզ քեզ այդ
ա՛րա փորկիչ յուսացեալդ իմ քեզ.
ե Այր ըղձն մերոց աղբ. որ ինեղուածեալ կե
ցուսցես զմեզ առաքեալ փառաւորեալ
յաւիտեան։ Հաղթող զօրութեաբ քոյ.
ի հնոցն ընկեցեալ պահէին մանկունքն որք

Ա՛ռաւել բարձրացար ես յանխտեան։
Ո՛չ որ ծրհնեցիք բարձր արարքը ընդ
յանխտեան։ Ձնագաւոր դողով անանձ։
բարձր արարքը ըզ։ Ընդատեալն յանտոռ
փառաց։ բարձր արարքը։

Ո՛չ մարդասիրը որ զմաքսաւորն արդա՛ո
բացուցեր։ քաւեա՛ զնա ըզ մեղաւորս։
Ո՛ր քո՛ղ նցիս հանդերձիդ քո զմերձեցեալն
իքեզ բնժո՛ղ հեցեր։ քա՛։ Ո՛ր բանիս հրաման
նի՛ք քո՛ զանդամալո՛ծն առողջացուցեր։ քա՛

Ո՛ւրախութի՛ւնք երկնից հոգեւո՛ր երգով։ ա
ի ձայն հընչմանդ զքեզ փառաւորեն։
Ն՛երկրաւորս տեսա՛կ բանաւորք հաւատ։
ձայնիւ երգով զքեզ փառաւորեն։

Ո՛տիրութի՛ւնըդ քո՛ հանապազ օրհնեմք։
որ ի բարձունս՛ նստեալ փառաւորեա՛։

Ո՛ր յամի ցուցեր ըզ քո՛ սքանչելութիւն։ Ո՛ չ
ի բոլորից փառաւորեցար երեսակ միութի։
զքեզ ընդ օրհնաբանելն բարեբանեմք։
Ո՛ր ըզ բոլոքորեակ ընդ հո՛ւրն խցո՛ղ փոխեց
ցեր։ Եւ զարգելեալսն ինքնին պահպանե
ցուցեր։ զքեզ ընդ ծրհ։ Ո՛ր ըզ բնութի
թի՛ թագաւորն խորտակեցեր։ Ե՛ զյուսա
ցեալսն ի գերութիւնդ քո՛ փառաւորեցեր։

գ զքե՛զ ընդ օրս։ Պատրաստ ա՛ն ընդ ա՛ր օրս
նեցե՛ք զբարձր արարչե՛ք յաւի՛տեան։
Պ՛ինչ՛ըք ընդ տէր օրն նեցե՛ք ա՛յլ նըզ
տեա՛ն ի յաթոռս փառաց։ ընդ քա՛րեա
նեա՛ն ի հրեշտակաց։ ընդ նա անդադա՛ր
օրհնեցե՛ք զնա։ քար, ա՛սացէ՛ք ա՛ր օրհ
նեսցե՛ զնա։ Ա՛ր յա՛յնէ փառաց ա՛ծ-ութեան
դո՛ղա՛ն զբաւթո՛ւնք երկնից։ ընդ նա։
ա Ա՛ր զա՛ղաղա՛կ կընո՛ջն այլագո՛ւ։ ա՛ռ ըն
կա՛լա՛ր փըրկիչ մա՛րդա՛սիրապէս։ Ա՛զ մա
ա՛պաշ խա՛րո՛ւթե՛ն։ ա՛րա՛ արժանի՛ ըզ ձայն
մեղո՛ւցէ՛լոյս ընդո՛ւնո՛ղ։ Ա՛ր հնա՛զանդմա՛զ
ձայնի՛ աղախնոյն։ ա՛ջ լըսե՛ցէ՛ր փըրկիչ ըն
դունակ մե՛ղաւորաց։ Ա՛զ զի։ Ա՛ր զառա՛զ
նա՛պարգևի՛ քո նըշխա՛ր։ ա՛ջ խնայե՛ցէ՛ր ըն
ձեռե՛լ չա՛նըն հո՛վուասիրի՛։ Ա՛զ զի։
ա Ա՛յրկնայի՛ն զօրո՛ւթե՛ցըն զինուորե՛ա՛ն քե՛զ
երկի՛ր սըրբե՛նի՛ք կա՛ն յանդա՛դա՛ր փա
ռաբա՛նո՛ւթե՛ն։ Ա՛ռաքե՛լոց Ա՛մարգարե՛ից
ը՛ն գա՛սք փա՛ռաբա՛նե՛նասո՛ւյ փա՛ռ ո՛ւք
վե՛րա՛ծ-ագո՛ղի՛ք ը՛զ լո՛յս։ Ա՛ւ մե՛ք հանդի
սակից ք ընդ նո՛սի՛ն։ փո՛խան ո՛կեա՛յք ընդ
ը՛ վե՛րի՛ն զօրսըն ը՛ դո՛ջ ե՛լո՛վ սա՛սա՛ցո՛ւ՛ք
փա՛ռ ո՛ւք ի՛ բարձո՛ւ՛ն ա՛ստո՛ւ՛ած։

Ալ շմարտաւպէս գոհանամք ըզքէն. որ
ե ամենայն մարդիկ ասեն զմեզ ստախօսս
եւ խաբեբայս. ոչ ինչ ասելով զոր ոչ
ունիմք. այլ զամենայն ինչ ճշմարտու-
թեամբ խոստովանելով. որ ունիմք ի
մեզ. եւ ոչ ինչ ծածկելով. զոր ոչ ունիմք.
զ ի մեզ. զի ոչ ինչ ունիմք ի մեզ. որ ոչ
ունիցիս ի քեզ. եւ ոչ ինչ ունիցիս ի քեզ.
որ ոչ ունիցիմք ի մեզ. զի ամենայն ինչ
ի քեզ ունիմք. եւ ամենայն ինչ ի մեզ
ունիցիս. զի ամենայն ինչ ի քեզ ունիմք.
եւ ամենայն ինչ ի մեզ ունիցիս. զի ամե-
ի նայն ինչ ի քեզ ունիմք. եւ ամենայն
ինչ ի մեզ ունիցիս. զի ամենայն ինչ ի
քեզ ունիմք. եւ ամենայն ինչ ի մեզ
ունիցիս. զի ամենայն ինչ ի քեզ ունիմք.
եւ ամենայն ինչ ի մեզ ունիցիս. զի ամե-

նիչ՝ ք ա՛ն։ Օրհնութիւն նոր երգե-
ցէք ա՛ն եկեղեցիք սըրբոց։ որ ուրախ-
ք ք վերի՛ն սիո՛նի որ հնաբանիչ ք ա՛ն։
Խանապազ օրհնեմք զք քեզ ա՛նհասանե-
լի փըրկիչ։ որ միայնդ ես փառաւորեալ

տէր յարարածոց քոց։

Տէր ա՛ծ մեր։ որ հաստատեցեր զք լոյս
և զխաւար ի սկզբանէ։ օրհնեա՛ք ես ա՛ր
ա՛ծ հարցըն մերոց։ Անրգաւրէն դա՛նիէլ
աղօթէր առ ա՛ր ա՛ծ։ ապրեցուցանել զե
րիս մանկունսն ի հնոցի՛ն ի բաբելո՛նի։
Խորձր արարէք զա՛ծ հարցըն մերոց յա
ւիտե՛նից։ որ ապրեցոյց զօրհնաբա՛նս ի ձե
ռաց մա՛հու։ Ո՞ւր ա՛ր Ո՞ւր նա՛ անդադար
բարձրացուցանեմք։ Որ ի տուէ օրհնի՛ն ան
դադար ձայնիւ սրբոէ՛ն։ ամբոդկամբք։
ի գիշերի՛ լայմ ժամու։ ըզնա՛։ Օ բոլոր
քեա՛զ զս հուրըն չի՛ջուցի՛ն աղօթի՛ք ն՛ր
մանկունքն ի հնոցին։ Ա՛ զս հրաշալի՛ զս
ձայնն ը հրեշտակ ա՛ երգել ի նա՛սեղով։ ըզնա՛
Ո՞նկան իմ առաքի՛չքդ՝ ո՞ւր տե՛ր բ՛ր բանդ
մա՛մեղ։ ո՞ւր ըմեա՛ Ո՞ղջակէզ առ քե
փըրկի՛չ՝ ո՞ւր ըզ քանանացւոյն զձա՛յն բա
Աքսաւորին հառաջմա՛մբ։ կարդա՛մ առ

առաջի՛ քոյ իմ ջուրաչարը վարձ։ քո։ ողորմե։
գին պաշտաւանա՛ Ցոյս։ որ ամենի՛վ կամ
մեղեր։ | ո՛ւր որ ձայնի ողբալոյս լացաւ
մեղ։ ողորմեացի՛ լի՛ր հոր ինձ բաշխա
ծա՛ծւ։ զի կարօտ եմ ես չնորհի՛ քոյ և ողոր
ո՛ղորմեացի՛ ինձ քա՛ ողորմութիւնդ քուկ մե

ո՛ր ամենայն իւրեանց ողորմութիւնդ ցուցանե՛լով ըզ զօրութի՛ն անեղ բնութեդ մի
ո՛ր զերիս մանկունսն ի՛ հրոյն փրկեցեր
ո՛ր ամենայն իւրեանց ողորմութիւնդ
ո՛ր ամենայն իւրեանց ողորմութիւնդ
ո՛ր ամենայն իւրեանց ողորմութիւնդ

Ա՛նկա՛ռ ար զաղաչանս իմ և զհառաչանս
սըրտի իմո՛ց. որ աղաղակեմ առ քե՛զ
քանանացի՛. ողորմե՛ ։

Ա՛ր քարձանց վրէժ վայելէ՛ օրհնութի՛ւն
ա՛րդ. Ա՛ր անմարմնոցըն դասուց հաւատի՛ք
ես բարի՛նք. քե՛զ վայելէ օրհնութի՛ւն։
Ա՛ր մարմնաւորաց աղա՛ղ. արարո՛ղ ես
ձեռի՛ւք. քե՛զ վայելէ ։ Ա՛ր մեռեալ֊
ըցըն յա՛րութի՛ւն ես ձառնի՛նք. քե՛զ վայ֊

Ա՛ն կուն ք ըզ ա՛ր օրհնեցէ՛ք որով ա՛ն
նո՛ւնն որ էն. և միշտ եղիցի՛ անուն աւ՛ն օրհ
նեա՛լ ։ Ա՛ղաղակեմք լուսոյ զարդարութ՛ց զալ
գլա՛ս մարդկան թագաւորն քո՛. և միշտ։
Ա՛ղերձ լուսոյ տո՛ւք ըզ փառս՛ս հօրըն
լուսոյ. որդւոյն միածնի և՛ սո՛գւոյն
յաւիտեանս ամե՛ն ։

Ա՛յ զքե՛զ կարդամք յօգնո՛ւթի՛ւ որ ա՛նքուն
ա՛նկամք պահեա զնա՛րայ՛ն. և զի՛ս փըր
կեա՛ ի փո՛րձուածէ՛ն. ա՛լէլուիա՛յ ա՛լէլուիա՛։
Ա՛զ քե՛զ աղաչեմ՛ք տէ՛ր անսա՛ա՛ նեցի՛ր պահ
եա՛ զոհ՛սըս մեր. և զքո՛ն ըզ ի պա՛տուերքանի՛ն։
ա՛լէ ։ Ա՛զ քե՛զ փառաւորեմ՛ք տէ՛ր ըզ նըս
տիս ի վե՛րայ ջրե՛ք կերպանն և՛ ընդ անեաց
հան ի՛ս քաղցրութի՛ւն յաւիտեանս քո՛։ ա՛մէ֊

Պատկեր Սբոյն Գրիգորէ Հայոց Լուսաւորչին.

Յաղօթս զուարճացեալ ցընծայ եւ կեղե-
ցի. դրախտ ածատունկ ծաղկեալ
յորմէ տրբաւ մեզ տունկն անմահ
հանեալ ի գերեզմանէ. եւ պըտ-
ղաբեր եղեալ ըզ սիրեղերս ամ-
նայարուն. որոյ հաւատացեալքն ձրի շնորհաբար որթոյն. մի-
շտահաճ հայրապետն ածայր ի քէնն. յորմէ
բղխեաց քաժակն հրաբխարբուր տրտմե-
ցուցչ ազինն. որով արբեալ ըզ մայրեցաք
յերանութենի հոգեւոր. Պատմանաբերք

ղաց։ Ցեռեաչ ընդ ոսկւոյ ակամբք պատո
ւական մարգարտաշար հիւսեմք զքրիստոս
նաց քոց Թիւ երը գրիգորիոս։ գեղարանօք
անուօք և առաքանօք զարտհնար տանջեալ
դանդաչնաւանդս և գայլս ահ ծաքան բե
րանոյդ։ Լահատակ բարի քրիստոս։ ար
քայիւն զինաւոր տէր գրիգորիոս։ ստորա
գլուխ կախմամբ դառնահոտ շընչմանն աղ
բիաբար տարար։ զի ուղեսցես զգնացս
ոտից մերոց երկինս։ առաքիղէսազարդ
ճանապարհին կենաց։ յերկրին առեռեաց
հեռացող տէր գրիգորիոս։ մոխրաշունչ եղեր
քաղաքս ընկալեալ հոգի աշունչ ընկամբդ
պարգեւելով ուրախութեն մեզ օծեալս։ Ա
կիաձոյլ գերագոյն պատուական գընչխոյն։
հանճանաչեալ հոգւով հայր գրիգորիոս։
կընտրեալ հարուածոնքդ եդեալ ի մանուա
ծոյ գլուխդ։ որով զարձրացան գըլ
խոք կորացեալ մեղօք։ Ննաշխարհիկ պար
ծանք հողեղէն գնուեցես։ չարչարանօք
ճուժկալեալ տէր գրիգորիոս։ տատասկաւ
տանջեալ քերանօք քերեալ և կանպարաւ հա
լեալ։ խանձողեցան ներշխարհք քո ոսկե
րդ։ Պարանկից հոգեղինաց երկնայինս զօ
րացն։ սըրբեալ փայլ ղեստիւք տէր գրիգոր
ոս։ ի խոր վերապէն իջեր ես տըղմին ի մէջ

գահընդունելութեան օձիքն, զի փըրկեսցես զմեզ
իջեր վիշապին։ Ո՛ երմեռանդն աղօթիւք
և հոգևոր սերով. վաստակեալ յուսով տէր
գրիգո՛րեան. զանկեալքս խորհրդոյն խորհ
անդընդոց զվերաւորեալքս մեղօք. վերաբե
րեա ընդ քեզ յերկնային խորանն։ Աստին
քաղցրութեե մեզ իմ վերուստ շնորհեալ. և
բիւր հընկէք ամէք իմ վերապին հրդնեալ
ամէնայն տեսլեամբն եղեալ բժիշկըդ զմ
հարուածեալսն ի դիւաբաց խոց սաստից. և
լուսափայլ ամենից բըղխմամբ հաստատեցեր
ի հաւատս։ Ոսկեղի՛ տեսլեանն իմ վերուստ
յայտնեալ. մարգարեական հրաշ հոգւով տեսա
նող եղեր. բացման խորանին վերնակա՛ն յար
կին և երկնային լուսոյն. խառնեալ ով մարդ
կան ընդ հրաբուխն զօրացն։ Ա՛ րդագոյն
արեամբ վըկայեցեալն. մանր ըստացա երկիր
իւյաղտոյ մեղաց. ոչ և հիմնեցաւ խորան խոր
հըրդոյ տաճարն տէրունեան չինեալ. յորմէ
բըղխեաց աղբիւր քաւութեան մեղաց։
Ցանկն այ տեսանող բարի. արժանացեալ
շնորհիւ տէր գրիգո՛րեան. կործանիչ բաց
նեաց բակտիչ մեհենից զօրութիւն խաչին.
քահանայապետ ընտրեալ ճշմարիտն յայտնու
թիւն։ Ա՛ռաքելական աթոռ տէր գրիգո՛րի

ծու յորդառատ ջանիւ Հոգեւոր ծնընդեամբ լուսաւորեցեր զմեզ Հայաստան աշխարհս. ընդ ամենեցս շինեալ խորան փառացն ձերոյ Քանկալի սրբոքեից անմաքրութեանն վարուք մաքրեալ փայլմանով տիրը գրիգորիանս. յորոնա պատի քնակեցար Հանգոյն յօՀանուս և եղիայի Հրեղենաբար. օրհնեալ դիր ձեր ձայնն պատգամաց նըման մեծին մասիսի։ Լինել ընծեցար մեղաց տառապեալ որդեացս. ձեռագործ ծընօղ Հայր գրիգորիանս. Հայցմամբ աղօ թիւք առ Հայրն երկնաւոր խընդրեա. կա տարել զընթացսըս մեր ուղղափառութեաբ. փըրկաչէտ մահուանն կենարարը քանին. կենդանի վըկայ տիր գրիգորիանս. առ ծը նեալն ի Հօրէ որդին միածին լոյսըն Հըշմա րիտ Հայցեա. լուսաւորել զանձինսըս մեր ձայնի գիտութեանն։ Լինաբ քաղցրաձա ձայնի Հոգւոյն. յօրինեալ մարմնով և մասամբ Հոգւոյն. առ բղխեալն ի Հօրէ փառակից որդւոյն ձեր Հոգին մաղթեա. զի մաքրեսցէ զմեզ ի մեղաց մերոց.

Երկինք ամ այսօր ցընծացէք ընդ մեծապայծառ փառսըն սեպհականի գե րազանց լերինն. քանզի ինձմէ բնա ցաւ ոբն գրիգորիանս սիրեն լուսոյ Հայծատա նեայց ձեր եկեղեցւոյ. որով ցընծայ ի փառս

հեռ

Ո՛ր ի հօրէ ա՛ռաքեա՛լ ա՛ծրեգա՛կն
ա՛՛՛յդ օր. Ծագեցեր ընդ տիեզերս
ըզ լոյս քո ա՛ռաքելո՛վքն. ըզ քեզ
բարեբանե՛մք ա՛՛ր Ծ հա՛յրըն մերոյ։

Ո՛ր փո՛խանակ ա՛ռաքելոյն. ա՛ռաքեա՛լ լի
քա՛՛՛րոզ. առաքեցեր հայանտա՛նեաց ընդ
ա՛՛ըրն գրիգո՛ր. ըզ քեզ։ Ո՛ր ըզ խաչա՛ըն
ա՛՛նգի՛տութե՛ն հիւսէս սակա՛՛՛նաց. հա՛լա
ծեցեր լուսափա՛յլ բա՛՛նիւ սրբո՛յն գրիգո
ր՛ ըն. ըզքեզ։ Ո՛ր զ՛որ Ո՛՛նդ լուսաւորչին լո՛ւս
աւորեալ նո՛՛վա՛ բարձր ա՛րարչ ըզ
լոյս ա՛՛նե՛ստուեր։ Ո՛՛յսօր ժո՛ղո՛վուրդք
հայաստա՛՛՛նեայց ա՛շակերտե՛ալ ճշմա՛՛ր
տուԹ՛ե՛ լուսե՛ւոյն սրբո՛յն գրիգո՛՛՛ր ո՛՛ր ի՛՛ր ա՛.
ո՛՛ր հնեցեք ըզ լոյս անընակի՛զն բարձր

պկ
ՀՀ

Նուաստ
բաշխող որդւոց Թորգոմայ յորդիս լուսոյ
Այսօր զանապական հոգւոյն պատգնեն
բաղերին։ եկայք վերապատուեսցուք։
Այսօր վիմանալի լուսոյն ծագօրէն ի ա
խաւարի ընստեալոցս։ զդրիգորիոս ած հայ
կին։ բարե։

Այսօր վիմանալի լուսոյն ծագօրէն ի ա
խաւարի ընստեալոցս։ զդրիգորիոս ած հայ
կին։ բարե։

Ո՛ր կոչեցեր զմ հեռացեալն ի հարսա ո
նիս քո միածնին։ լմպել զբանաձայն իմա
տութե ի ձեռնէն սընբրոյն գրիգորի։ բա
րեխօսութե սուրա ողորմած մեզ տէր։
Ո՛ր գերագոյն քան զ քնութե էարչարա
նօք քո ընտրելոյն։ դարձուցեր զմ մոլոր
եալն ի գիտութե ճշմարտութե։ բարե։
Ո՛ր ի վերայն անդընդայինն ջաղխեր նո
վաւ զգլուխ վիշապին։ ի գբն ներքնումն
ի ջմամբ նորին բարձրացուցեր զմեզ իյեր
կինս։ բարե։

Այսօր զանապական հոգւոյն պատգնեն
բաշխող որդւոց Թորգոմայ յորդիս լուսոյ

նովսէս Ծերեցեաց։ Եկայ։ Ի յայսմ ազգայնոյն
բանին պատմուին ի Հայաստան աշխարհին.
աշակերտեսցուք նըման մանկտանէնք. Եկայ։
Ի յայսմ երգել եկեղեցւոյ վք ի բարվք
ընդ հրեշտակս յիշատակի լուսաւորչի՛ն
վասն քո բանձրանա աստուածդ։

Գ Ի յայսմ տօնի՛ եկեղեցի ուրախութիւ՛ն
մկ ընդ յիշատակ սըրբոցն գրի՛ գրի՛. որով
լուսաւորեալ պայծառացաւ վայելչակե՛ս.
ի հանդերձեալս յոսկէ հուռըս զարդարի
եաւ լի պըտակեալ. օրհնեցէ՛ք մանկտի՛նք
զքրիստոս Թագաւորն։

Ի յայսմ ցընծա՛ն նորընծեալ որդիք
լուսոյ յիշատակաւ սո՛ւրբ լուսաւո՛րչին.
որով հրաւիրեցան ի հարսնի՛ն առնա
պակաս. մըտանել ընդ փեսային երկնա
ւորի ի յաւուրս գամատրէն լուսեղէն. օրհ.
Ի յայսմ քահանա՛յք հոգևո՛ր պատարա
գին ըսպասաւո՛րք վերապատուեն զք
քահանայապե՛տըն նո՛ր. որով երկնայնոց
քահանայո՛ւթեանցըն հաղորդեալք. յոր
վերափոխեա՛ւ այսօր մըտանէ՛ ի սըրբոյ
Թիւն սըրբոց միշտ գտարեխնսել առ տի՛ր
վաղըն մեր. օրհնե՛։

Դաւիթ Սաղմոսէլ Լաթեան. Աբգարեանք

Հնոյ Խրայիմեան։

ԸՆԴ ԱՐ ԸՀ ԽՈՐՀՈՒՐԴ ՔՈ ԳԱՀԸՍՏԵԱՆԳ
ՅԱՌԱՋԱԳՈՅՆ ԳՈՒՀԱԿԵՑԸ. ՄԱՐԴԱ
ԸՐԿԻՒՔՆ ԻՍՐԱՅԷԼԻ ՂՐՕՍ ԸՆՏՐԵՑԸ
ՅԵՏ ՄՕՍԷՍԻ. ՈՐՔ ԽՕՍԵՑԱՆ ՀՕԳՒՈՎ ՍԸՐ
ԲՈՎ ԶԱՄԱՓԱԹԻԿ ՕՐԻՆԱԿՕՔ. ՏՈՒԸՐ ՄԵՂ
ՓԸՐԿԻՀ ՅՈՂՈՒՐՄՈՒԹԻՆ ԱՀԸ ՄԵՂԱՑ ԸՂ ԹՇՂՈՒ
ԹԻՆ. ՅՄԵՐՁԵՆԱԼ ԱՄԱՑ ՎԵՐԸՆԻՆ ՂՐՕ ՏԵՍԱ
ՆՕՂՔԸՆ ՃԱՆՈՒՑԻՆ. ԸՀ ՀԱՍԱՆԻՀ ՄԵՐ ՓԸՌ
ԿՈՂՆԴ ԱՌԻ ՎԱԽՃԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿԻՆ. ԵՐԻՒՔ
ՅՈՒՐՔ ԻՄՔ ՄԱՐԴԿԱՆ ՉԳԵՑԵԱԼ ԸՆԴ ՀԵՂՕՔ ՃԱ
ՌԱՅԱԿԱՆ. ՏՈՒԸՐ ՅՎԵՑԵՐՕՐԴ ԱՒՌԸՐ ԶԱ
ԴԱՄ ՍՏԵՂԾԵՐ ԻՒՐՕՔ ՔՈ ՏԻՐԱԿԱՆ. ՈՐ ՈՉ
ԱՊԱՀԵՒՔ ԸՀ ՊԱՏՈՒԻՐԱՆՔՆ ՄԵՐ ԿԱՅԱՑ
ԸՀ ՍՊԱՏՄՈՒՃԱՆԻՆ. ԻՍԿ ՆՈՐ ԱԴԱՄԴ ԻՎԵՑ
ԴԱՐՐԱՆ ԱՅՑ ԱՐԱՐԵՐ ԿՈՐՈՒԱԵԼՆԻՆ. ՏՈՒԸՐ.
ՏԱՃԱՐ ԼՌԱՑԻ ԱՆԸՍՏՈՒԵՐԻՆ ԵՒ ԱՌԱՋԱՐՍՏ
ԱՆՃԱՌ ԲԱՆԻՆ. ՈՐ ԸՀ ՆԱԽՆԱՅՈՒ ՄՕՐՆ ԼԱՅԻՆ
ԲԱՐՁԵՐ ԶԱՆՔԱՀԱՐՆ ՏԸՐՏՄԱՐԻՆ. ՀԱՅԵՑԵԱ
ՅՈՐԴԱՑԻ ՔՈ ՄԻԱՀՆԻՒ ՀՕՐ ՀԱՇՏՈՒԹԵԱՆ
ՄԸՋՆՈՐԴԻՆ. ԲԱՒՌՆԱՐ ԻՄՆՈՂ ԸՀ ԽՈՒՄՈՒ
ԹԻՆ ԼԱՏԱԼ ՂՐԳԱՑՈՑ ԶԼԱՆՂԱՂՈՒԹԻՆ.

ՅԱՍՏ ԱՒԵՏԱՑԱ ՄԱՐԳԱՐԷՆՆ ՈՐ ԱՌ ՓԸՌ
ԿԵԱՀԱՔՑ ԱՐԵԱՄԲ ԳԱՌԻՆԴ. ՁԸՆԱԾԱՄՔ ԼԱՒԵՔ
ԱՌԱՔ

ծառք ան՝ տանուն ընդ գալոստ տնոյդ կըրկ
նակի. ընորհեա մեզ որ ընդ այդ՝ րոցն ընդ
առ քեզն տընկեալ ծառոյն. ամ՝ ժամանակով
ըզ ուաղճանալ հայերկրորդին ընդ քեզ ցըն
ծալ: Ալ՝ մին նըման տայ անեծուս զաքաըհաս
նոր սիօնի. եթէ ուրախ լեր ահա գայ առ
քեզ խոնարհ և հեզ արքայ. նըստեալ էշի և
յաւանակ կըրկին ազանց գալ օրինակ. նըմա
նեալդ յաթոռ քերծքեց նիստ գըլխոյ
իմոր հոգիս: Ո՝ աչեղ փառաց քոց երևե
ուն որ լինելոցն յերկրորդումն. էտես
դաւիթ յառաջագոյն ծանոյց կանխամա
զդմամբ հոգւոյն. թէ յայտնապես ա՝ծ
գայցէ հուր առաջի իւր բորբոքէ. յայն
ժամայ բիմ՝ զ խնայեա գըլխաքս և ծոցոմեա՝
Ը՝ծածին անհայրանացեալ յերկրէ յերկինս
հարսն ընծայեալ. յոր ժամ բազմիս լուսոյ
նըման քո մի՝ ածին ընդ յաջակողմանն. յայնժամ
մաղթեա ընդ մեր ըզ նոյն փըրկել ըզ մեզ
յահեղ բոցոյն. հա՝ մագ՝ ալիլ ընդ ա՝ րդա
րոցն երգել քեզ փառս ընդ երկնայնոցն:
Ի՝ր յանձառելի՝ ծոց հօր ծա՝ ծկեալ անքըն
նին ծընօւնդ և բան. և՝ի հրեշտակաց երկ
ըպագեալ փառաբանիր. ըզ քո՝ զ բարեբա

անձինքը
ասէ մէ ։ Ա՛ղ քեզ տէր ամենակալ
քեզ օրհնեմ զքեզ տէր քեզ փառս մա-
ր ի հանգիստ զերկիս մանկունսն անարդ մի
ցուցեր ։ օրհ ։ Ա՛ղ ա՛ր օրհնեցէք ՚Ո ա՛րա գ
լիցին աչք ձ ։ Ե՛ք արձակէր ըզ նա՛յ
ւիտեան ։ Ո թագաւո՛րըն ք՛ս ։ Ե՛ք արձ ։
Ո նորոգո՛ղ սրբ զհոգիկն ։ Ե՛ք արձակէր ։
Ա՛ղ մեղս իմ խոստովան լինիմ առ քեզ ա
ք՛ս ։ որ միայնդ ես բազմագութ թողու
թէ՛ ողոր՛մեա՛ ինձ աչք ձ ։ Ա՛ղ տէր ո՛ր
չըշմարտութե՛ց ես սիրող ։ Ե՛ք ննջեցե՛ք ըզ
ծածո՛ւկըս գաղտնեաց սըրտի իմոյ ։ ողոր՛
Տո՛ւր ի՛նձ ցընծութի՛ փըրկութե՛ն ։ Ե՛ հո՛գ
ո՛վ տէրութե՛ըդ քո՛ հաստատեա՛ զիս ։ Ե՛
քեզ յիշեա՛ զիս՝ տէր ի քո՛ւմ յա՛ըբայո՛ւթե՛ դ
Յիշեա՛ զմե՛զ տէր՝ յորժամ գա՛ս թագաւո
ւթե՛ըդ քո՛ ։ Ա՛ն ննջեցեա՛լ մե՛զ տէր զթող
ութի՛ բազմամեանցս մե՛րոց ։ Ասո՛ մե՛զ
այ՛ փառս տա՛ մե՛ծ տէրո՛ւթե՛ըդ քո՛ ։
Ո՛րհնեա՛ տէր այ՛ըծ հայրըն մե՛րոց ։ Հ
Ա՛մենազո՛ր թագաւո՛ր յաւիտեանի՛ց ։ օրհ ։ ող
ո՛ղ ։ Ա՛ղ քեզ տէր ամենակալ ։ Ո՛ր քեզ

Ո՜րհնեմք զքեզ անբծական հայր. որ
յայմ ժամ օրհնին ի դասուց սերովբէից

Ո՜րհնեմք զքեզ անբծական հայր. որ
զթողութիւն բազում յանցանաց խնդր.

Աղաչ քեզ քո՛ որդի այլ. ընդ որհնեալ
որ ելեր անպարեզոյ յանապին հրեղէն.

Արդ զինչ արարիցէ մեզ ուզեալ անձամբս.
Մեղք յանցանաց զին՝ ալեկոծեն. և
մեղք ինձ բազում զին՝ յանդիմանեն.

Ո՜րհնեմք զքեզ անբծական հայր. որ
բազում ողորմութեամբ ուսուցեր ընդ
ընձեռնայ յաւիտեան. Տնօրէն ևագիշերք ընդ
տէր որհնե՛ցեք զհնամբ ևաստ՝ ուսուցեալ բան.
Խորայէ ձայ՝ լըսայ զտէր որհնե՛ զձայ՝ ո
ցեղիւ. Ո՜ասուէ ուսուցիչ. տէր ևարարիչ
ամենայնի. ամ գործք որհնեցէք. Լ
բազմացուսյ ուցեք ընդ ընձեռնայ յաւիտ.

Ո՜րհնեմք զքեզ անբծական հայր. որ
ի դասուց սերովբէից

Ո՜րհնեմք զքեզ անբծական հայր. որ
յայմ ժամ օրհնին ի դասուց սերովբէի

Ա՛ի ածութեն երբոր դուն ինձ ոչ տա
ի հանդերձեալ քոյ դատաստանէդ։
Ո՛վ կեցիչ և ապաշխարութեա՛ աղբեւրդ
ի հանդերձեալ քոյ դատաստանէդ։
Տէր որ ի մէջ լերկին. ազգերդ ցուցեր
զ ջուրն ի վէմ ու Տէր ի սըրտե խմէ.
հան ինձ արտասու ապաշխարութեան։
Ո՛վ ի ածութեն երբոր դուն ինձ ոչ տա
դարձ փառաւքանիւ ի դասուց սըրբոցն։
Ընդ ազգաւոր բերանով անհանգիստ բառ
բառով. բարեբանեմըք որ զհոգիդ որ
փառակիրդ ես հոր և որդւոյ։

Հ Օրհնեա՛ տէր ամսոյս ծրհնեալ։
Օրհնեա՛ տէր ամէն որ ցօղիցեր երից
մանկանցն. օրհնեա՛ տէր ամէն օրհնեա՛։
Օ Թանձրացեա՛ հնուրըն չինջոյց զբօրբոք
եա՛լ բոցոյն. ծանծուցեա՛ բընանաւորին
աֆ՛՛սնը. ևե՛ն բարեբանեմըք զքեզ տէր։
Գ Ի զատէր օրհնեցեր և բարձր արարեր ընկնա
յսւիտեան։ Գ իշերք զտէր օրհնեցեր
ևառաւեւ՛՛՛ ա՛՛՛լբա։ Ի՛ զտէր օրհ
նեսգ Տէր որ ի բաբելոն պառաքեցեր զտ
փաճին որդիդ. եւ՛՛ զհոնը հրնոցին
չինջուցեր յերից մանկանցն. ընդ նոսին
օրհնեմք զքեզ գովեմք և փառաւորեմք։
Տէր որ ի մէջ լերկին. ազգերդ ցուցեր
զ ջուրն ի վէմ ու Տէր ի սըրտե խմէ.
հան ինձ արտասու ապաշխարութեան։
Ո՛վ ի ածութեն երբոր դուն ինձ ոչ տա
դարձ փառաւքանիւ ի դասուց սըրբոցն։
Ընդ ազգաւոր բերանով անհանգիստ բառ
բառով. բարեբանեմըք որ զհոգիդ որ
փառակիրդ ես հոր և որդւոյ։

նելի. որ ի հրեշտակաց անդադար ըստ
նաբանիւք. Լինամարմնոց զինուորութիւք.
փառաբանեն զքեզ ի հեհան հայր ըստ.
Որքեք կերպեան կենդանիքըն վայելուչ
աղաղակեն առ քեզ ի հեհան կից որդի
ևբանդ ըստ. Լինանուագիք ա թռչուց
գովեն զքեզ. ամենամուրբ հոգի և
բոլորից ըստ.

Ե Որհնեալ ես տէր ած հարցըն մերոց. և
օրհնեալ ես անուն ս բ փառաց քոց. ըստ.
հայրըն մերոց. Լանդի նըւաղեցաք մեք
քան զամ հեթանոս. վս անուան որբոյ
քոյ կեցո զմեզ. ըստ. Որհնեալ ես տէր
որ նստիս ի քրովբէս և հայիս յանդունս
թագաւոր յաւիտենից ըստ. Լզտէր օրհ
նեցէք. ե և բարձր արարէք զնայուած
տեա ն. Որյորընչէ արար զամ արարած.
ե և զարդարեաց բանիւ օրհնեցէք. ե և.
Որ ի անդադար օրհնեն ամ արարածք.
քահանայք ածաւել գովեցէք. ե և.
Ե ղուցեալ անձամբ կարդամ առ քեզ
հայր երկնաւոր. օգնեա ինձ ինեղութեան.
որ մեղջիս եմ մեռանել օգնեա ինձ.
Ի բրաւորեցայ ես յանբուժից թըշնամ

այն քրիստոնեից. քրիստոնեաց զիմ
զհիանդութիւն. որ մեղքս եմ մեռանել.
Այլոցացայ ես ոչ զնչխար կորուսեալ.
խնդրող գերելոյ. խնդրեա զիս ընդ
մոլորեալս. որ մեղքս եմ մե.

Օրհնեմք զքեզ ամենայն անբասկելքն ս
հայր անհայտանելի և փառաւորեալ յամ
մարմնոյ զհնուորութենէդ. Պահեմք զքեզ
որդի հօր արարչակից բանդ. նորոգօղ և
կեանք ազգի մարդկան. թագաւոր յաւի
տենից. Քեզ բարեբանեմն ամ ազին
մըշտընջենաբաղխ անբասպաս աղաչեր
սբ հոգիդ զըշմարտութենէ.

Ընտրեա և հայրըն մերոյ բարեբանեալ ե
ես լայ ամ տեառն. Ո՞ւր արդար ես յա
մենայնի. տեղր կեցցէ զմեզ.

Առաքեմ զ փառաւորեալ տեղր կեցո.
զտեղիս օրհնեցից. և բարձրանարիցք գ
ընդ նա յաւիտեան: Տիւք և գիշերք
ընդ ամ օրհնեցից զքեզ և առաքելոցդ բարձր
արարիցք: Լսայցէ զձայն ընդ տէր օրհ
նեսցէ զձայն ամենայնի. ամ գործք օրհնե
ցէք և բարձրացէք զքեզ ընդ յաւ

Ա Ղաչանք քեզ տէր քաւեա՛ զիս. և ողորմեա՛ ինձ տէր։ Ա Ղաչանք եմ բանաւոր հօտի քո և առ քեզ ապաւինիմ հովիւ բարի խնդրեա՛ զիս զոր մոլորեալս. և ողորմեա՛։ Ո Ծուխ աղաւթից ելիցէ ածեալ եւ առ քեզ աղաւթիկ նաեւ պատարագ բարի։ փոխ կեա՛ զիս ի վերստին տէր. և ողորմեա՛։

Ո Րհնեմք զքեզ քրիստոս մարդասէրդ տէր. խնդրեա՛մք յայտարարել քո. Նորոգ երկնաւորիդ և մարդասիրի. օրհնութեամբ և փառաբանութեամբ։ Օ՜ի աստ քեզ տէր տէր ես անչափ մեր. ի քեզ յուսացեալք պահեա և կեցո՛ զմեզ։

Ա Ստուածն ողորմի մեզ օրհնեալ. յայսմ հեթանոսին ընկալ յաւիտեան։

Ա՛ստուածն ողորմի մեզ օրհնեալ. յայսմ փրկաւորեալ անդունդն ողորմի մեզ օրհնեալ. յայսմ։

Ընայեցն աղօթք իմ տէր ի տաճար սրբութեան. և առաքեա՛ իմոյ տեսութեան զթութիւն ի վերուստ սրբութիւն քումմէ։ Հովանասցի՛ ինձ քո տէր ի վերայ ստեղծուածոց քոց. և առաքեա՛ իմոյ տեսութեան զթութիւն քո ի վերուստ սրբութիւն քումմէ։

Ո՞նձն քո յանիտեան։ Ո՞րչափ ա-
ստ
ծ տիրը աչքդ հարցըն մերոց։ Ա-
ման աբրահամ ո՛ւր սիրել
ւոյ քոյ միա՞ մերժիր զմեզ. աչքդ հա-
Ո՞ր առաւել բարձրացեալդ եմ յանիտե-
նից. գովեա՞լ ես փառաւորեալ. աչքդ.
դ
Պ՝որձըդ ա՛ն ըզ ա՛ր օրհնեցիք. ևբարձր
արձիք ըզ նա՛ յանիտեան։ Պ՝իշերք ըզ
ա՛ր օրհնեցիք Ո՞ ա՛րարիչ են ա՛րարածոց ա-
ննա՛յն ա՛ղի՛նք. օրհնեցէ՛ք և գովեցէ՛ք ա՛ն
գադա՛ր ձա՛յնիւ. ևս։ Ի՛նչ ըզ ա՛ր օրհնեսցե
Ո՞ թաղաւո՛րն թագաւո՛րաց և տէրն տե
բանց. քա՛հանա՛յք և ժողովո՛ւրդք սո՛ւրբ
եկե՛ղեցւոյ. օրհնեցէ՛ք և գովեցէ՛ք Տէ՛ր
ևո՛ր ե՛րգով. ևբանր։
ո
Ո՞ր հուրեա՛լ դո՛ղացա՛ւ ա՛մէն ամէ՛ն
անձն իմ. յա՛ղե՛ր զ քոյ գաւա՛ռսա
նա՛ց դ յանդերձի տա՛ն Ջանացն։
Պ՝անզի կամա՛ւ մերձեցա՛ւ իմ զ՛ղէ
մ ճամբա՛ս. աչդ կա՛յ ևմա՛ւ ինձ յան
ներելի՛ պա՛տուհասն։
Պ՝ըդ անկեա՛լ ազա՛ւթս փըրկիչ ևս
բարերար խնայեա՛ յիս իմ՛ղուցեա՛լս. և
դ՝ղորմա՛ց ինձ բա՛ժմամբդ։

ՀԱ. Հոր որդի իմ ի մանկութեան իմմէ. մի թո՛ղ
զնա՛ ընդ զիս ՚ի ճշ՛ր ՚ի ճշմարիտ իմ. Հոր որդի իմ
իմ ժամանակին ծերանա՛լ կամի. մի թո՛ղ
Հոր որդի իմ ի միւսանգամ գալո՛ստեան նորին
ջո՛. մի անտես առնե՛ր զնա տէր ՚ի ճշ՛ր իմ.

ՀԱ. Ա՛ստուածածին կոյս մա՛ր տեառն իմ. զի՛
՚ի ճշ՛ր եւ անպարտ եղե՛ր ՚ի Տեառնէ. Ա՛յր զհո՛գիդ
՚ի քո մի՛ հարկներ յի՛նչ ն. զի՛ ճշ՛ր.
Ա՛յր փըրկեա՛ զնա յահ՛ագի՛ն հըրոյն.
զի՛ ճշ՛ր.

ՏԱ. Ո՛ ճառաւօտո՛ւ զարի՛ւթիա. և զբա՛նաւո՛ր
պա՛շտօնն. մնտո՛ւցանե՛մք քե՛զ մարդա՛սէր.
Ն՛ահագ ի՛ զարձա՛նց երկիր. և լո՛ւսաւո՛ր
րե՛ցեր. զարարածո՛ց քո փըրկի՛ր.
Ա՛յր հա՛ստատո՛ւն արածքեր զեկե՛ղեցի՛
խա՛չիւ քո՛վ. փա՛ռք գալըստեա՛ն քո՛յ տէր.

ՏԱ. Ա՛նխեա՛ ՚ի քո ժամ առաւո՛տո՛ ՚ի ս՛ս.
օ՛րհնե՛ մ՛ք զքե՛զ տի՛ր ընդ զըւա՛ն
թո՛ւնս ե՛րկնից.
Ա՛յրա՛ զմե՛զ արժա՛նիր ա՛ր՛ո՛ղ ըմ՛ս՛ւթե՛
քո՛ւմ. զի՛ օ՛րհնեսցո՛ւք ըզ քե՛զ տի՛ր.
Ա՛րբ ա՛ստո՛ւա փըրկի՛ չ մե՛ր փըրկըմ
եա՛ւ զմե՛զ յո՛րժա՛մ գա՛ւ ի նո՛րոգե՛լ

զե՛ւ իր.

ՀԱ. Հո՛ր որդի իմ ի մանկութե՛ւ իմմէ. մի թո՛ղ
զնա՛ ընդ զիս ՚ի ճշ՛ր ՚ի ճշմարիտ իմ. Հոր որդի իմ
ի ժամանակին ծերանա՛լ կամի. մի թո՛ղ
Հոր որդի իմ ի միւսանգամ գալո՛ստեան նորին
ջո՛. մի անտես առնե՛ր զնա տէր ՚ի ճշ՛ր իմ.

Եւ զի սիրեցին զաղաղաւոս կոչեաց։
յարոյց գերեզմանէն և կեանսս շնոր
հեաց։

Կանոն Յարութեան Պ. ձայնի

Ա

ՅՕՐ ԳՈՐԾՈՎ ԻՐՈՒ

Թանիայ. քո ամենազօր հրամա
նաւըդ. ձայնեցիր ըզաղաւրու
և դժոխացաւ մանգ. դըժոխք պարտեցաւ ա
պականութիւն լուծաւ. կենդանարար քե
կեցոյ ըզմեզ մեզ. Յ՛յաւր գոլով իբեթանիայ
զքո զաշխարհակեցոյց նբ զյարութիւդ.
յաձաշագո՛յն ծանուցեր անապականաբար
կոչնաժբ զչորեքօրեայն ի թաղմանէ. կենդ.
Յ՛յաւր գոլով իբեթանեայ. եբրայեցւոց
մանկունքն ըսբանչացեալ ասէին. զմարիա
մե՛ և զեղբայրն ի թաղմանէ յարուցեալ
որդւոյն մարիամու. կենդ.

✠ Կենդանութեդ բաշխող քե՛ իբեթա
նիայ եկաւորեալ այսօր. բարեկամին ղա
զարոս պարգևեր զկենդանութիւն.

Ցընծացին ամենայն հրեշտակք ընդ մարդ
թանկ և ընդ մեծարեալն. ուրախացեալ և ասեն
մարդ. Տարցանեմք ոչ եթե ընկեր ես մեր
նա ոչ զնա ծանեալ բարբառով յարուցանեմք ի մե-
ռելոց ըստ երեքօրեայն. և զուգընթաց ձայ
նին մեռանէն ելին արտաքս անհապկան։
Ձայնին ձայնեմ գոչմանըն սարսեցին զգ
դողալով կարապետք դժոխոցն. և մե
ռանէն ելին արտաքս անհապկան։
Կացեալ ի դուռս այրին և ձայներ աղ
աղարհոյ բարբառովն ի գերեզմանն. գան
զարթ ելին արտաքս անհապկան։
Նչեալ ի գերեզմանեն երիզապին ոտ պա
տանեացն մեռանէն. հրամայեաց լուծա
նել ի կեանսըն յաւիտենից։
Ձայնին գոչմամբ ձայն արկեալ առ ղա զ
զարոս կոչեցեր ի Թաղմանէ. այստեղա ծ
տարցեն մերոց։
Ոչ զարտասուս մարեամն և մարթայր ոչ
անտես առարեր բարերար. այլ ծ տարցէ։
Օ երիքօրեայ զմեռեալն իշխանութեա
նապկան կոչեցեր ի Թաղմանէ. այլ ծ։
Պատճառ ոչ ոք զտեր ծրհնեցեալ ե
րամբ զոր արարեր զոչ նա յանդեսան
Գնեցեր

Գ[ի]շերք ըզ տեր օրհնեցէք ո[ր] հ[ո]ղն
ի փառաւկից ի բեթանիայ եկիր[ն] այսօր
յարուցի՛ առնելովք զազարու. օրհնեցէք
և գո՛վեցէք բարձր աբարիք զ[ո] նա յաւի
տեան. Լ՚սայեկ ըզ տեր օրհնե՛սցէ:
Ն՚ւ լուծեա՛ զ[ո] զօրութի՛ն դիժոխոյն.
ա՛ծաբար կո՛չեաց զ[ո] մեռեա՛լ չորեքօրեայն
ի թաղմանէ. օրհ:

Դ՚ո ո՛ր ի չորեք կերպեան կենդանեաց փա
ռաքանի՛ն ի բարձունս. աստո մարդանա՛
րա՛պէս փրկի՛չ ի բեթանիայ երթալ
յանձն առեր. աղբե՛ր կենաց մեր և
յո՛յս ողորմեա՛ մեզ:

Ո՛ր յարտասուս մարիամանց գթացեա՛լ ար
տասուեցեր և ասացեր ցնոսա. ո՞ւր եդ՛ք
ե՛ս յարուցից ըզ սիրելին իմ զղա՛զար. ող
ջ՚ծայի՛ն արարչագործ ձայնի՛ւդ քո ք՚ա
ի թաղմանէ կոչեցեր զղազա՛ր նոս. ցո՛ւ
ցո՛ր կենդանեաց և մեռելոց աշխ աղբ:

Ո՛ղբեւր անմահո՛ւթե՛ւն բղխեա՛լ ի բե
թանեայ. կենագործեաց ըզ ղազարոս ի
թաղմանէ.
Յանիսեա՛լ մարիամանցն արտասուալից հա
ռա՛չմամբ. գոլո՛ն կենդանացեալ զչորեք

րեայ զմեռեալն։ Յայնժամ ձայնէ
ընչմանըն սաքսեցին դողալով դողժոնջք.
Ընդ իսպառնդ մեռեալն ըզ գեցաւ զան
մահուրեան։

դկ Յիսո՛ւս միածինն անմահութեց պատ
ստ ճառուն երևեցաւ ըմբ՛՛զ. խափա
մկ նեց զգօրութիւն մահու։
Ըզխամ՛՛մբ արտասուաց մարիամու և
յրթայի՛ անկեալ առ ոտսըն տեառ՛՛ն.
նդրկիր զնեարգեալն եղբօրն։
ան՛՛ բանն աճ կենագործեաց ըզ
զարոս ի թաղմանէ՛՛. և եկեալ ար
տանքս անապական։

դշ Ը իմերկնից ըմբեր բանդ ամբ մար
ղեաչ ի բ՛՛ զոյ կուսանն. յարուրթիւն
տը բանբեկամին քոմ ղազարոս.
թգ ալըստեաննըդ քոմ քրիստո՛՛ս
անմահ։

Ո՛ղջ ղազարոս հրեշտակաց մարդ
կանց արտասուեցեր. ողբակից
յրթայի եղեր մարիամու. փա
կեսաց և անճահճութեն. ձայնին
ղաղուցեր ըզ մահ. և նորոգե
քօրեայ զմեռեալն. փոր

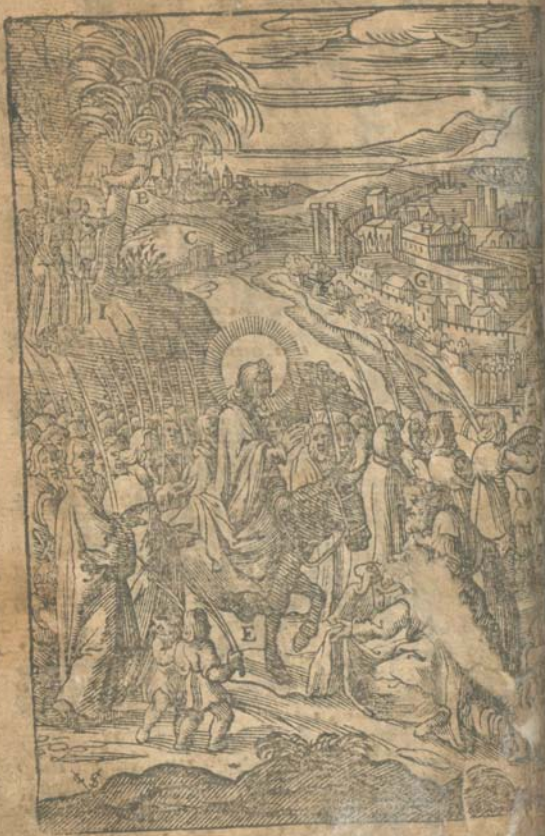

Մանկունք Եբրայեցւոցն Հանդ-
ուրք. զանմահ Եր թագաւորն օրհ-
տոյք.

[illegible]ր վեր օրհնիս յաթոռըս քերո[illegible] աձ
[illegible]ն. ի վերայ նըստիլ յաւանդ
[illegible]կր հաձեցար. բարեբանեաձ որ [illegible]
[illegible]ի կենցղացանել.

[illegible]ստի և մեք զյաղթականն օրհնութեանցն
[illegible] ձայն. մատուցանեմք քեզ թագաւոր
[illegible]ացն ընդ տաղանդ օրհնաբանելով. բարե
[illegible]ան ի բարձունս ալէլուիա բարե
[illegible]ն եկեալ անուամբ տն ալէլուիա.
[illegible]րհնութեանդ որ գալոցդ եմ անուամբ
տն ալէլուիայ.

[illegible]այսօր զանբանկիզըն բանն որ յաթոռ
[illegible]ացն ընդ հօր կերկրի երևեալ տեսանք.
[illegible]րբեանկան ձայնիւն օրհնեացուք օրհ
[illegible]ալ եկեալ անուամբ տն.

[illegible]այսօր յաւանակ քերօքեալ և տղայն
[illegible]ձայեցուց բարեբանեն. օրհնութեանդ
[illegible]ուր գալոցդ օրհ.

[illegible]այսօր զուարճացան տիեզերըք գալըս
[illegible]եամբ տէր որդւոյն յերուսաղէմ. և գո
[illegible]էին հընչմամբ երգով. օրհ.

[illegible]որ իբրօքեանկան աձիւս ընդ հօր հրա
[illegible]ր բանդ ասէք. այսօր խոնարհութեա

Ա՛ռաքել Երզնկացի. Ա՛ռաքել Երզնկացի. Ա՛ռաքել Երզնկացի.

պատճառ չկար ինձ համար
այսօր մեռնելու։ Ես վերջապես
չափահաս եմ։

Ոտքերը ես տակաւին ոտքիս վրայ
միաբանաբար եմ դնում։ Ծրագիրս
ծրագրի դաւթի՝ օրհնեալ եկեղեցու
համար է։

Աւազակը մեռնելիս ասաց. Քո գալստեան ժամանակ
հանդերձ ամենայն սրբոց վրայ։
Խնդա՛ յոյժ դուստրը վերին սիրոյն.
ահա թագաւորը քո գայ ընծաեալ քեզ
բանակի նորոյ. արդարը ես փրկուիչը քո
կոչ ես կեցուցանող։
Ողջարձակները եւ բերկրութեամբ ծաղկեալները
ոչ մահուն զոտորս ծածկեալքս հաճատով
լսեսայ։ Օրհնեալ որ եկիր յանուն Թագաւորի
տիեզերաց։

Ո՜ջ[illegible]ատոս թագաւո՛րն ո՜[illegible]ին եւ առ
յաջեալ փառաց. տեսայք իւրքակ նման
տեսիլ ինոր յաւազակէ։
Ո՛նդ սահմանելեաւ ահրեշտակին դամբ
եբրայեցւոց. ծերքն ոտան վրայ ձիթենեաց
եւ տղայքն արմաւենոյ։

Եկնաք յերուսաղեմ. ո՛վսանըմա՛ն
վէր երգե՛ց ՚ի ՚ձայն մեր նորոյ ա՛ղբա՛թիդ
ծերոյ ՚ի տղայոց ծնանա՛ցեալ ՚ի ՚ձեզ՝ ո՛վ
տոմո՛ց. ո՛վսանըմա՛ն ՚ի՛ յօր ընդ
առանձի՛ն նորոյ ՚ի ըմստեա՛ղ զարեբանեցա՛ւ ի
ուղո՛ց. ո՛վսանըմա՛ն ՚ի՛ յօր ընդ
ՀԲ նա՛ւաց նէ՛ր ծերոյ ՚ի տղայոց ծնանա՛ցեալ ՚ի վ՛ե՛ր. ո՛վսանըմա՛ն ՚ի՛ յօր ընդ
ՀԳ ՚Ի յօր ընդ հոգեբերկրպա՛նն դասո՛ց օրհ
ծերոյ ՚ի տղայոց վառա՛ծ ՚ի ՚ձեռն ՚ի՛ յօր ընդ
ՀԴ ՚Ի յօր ընդ հոգեբերկրպա՛նն դասո՛ց օրհ
ՀԵ նա՛ւաց նէ՛ր ծերոյ ՚ի տղայոց ծնանա՛ցեալ ՚ի վ՛ե՛ր. ո՛վսանըմա՛ն ՚ի՛ յօր ընդ
ՀԶ ՚Ի յօր ընդ հոգեբերկրպա՛նն դասո՛ց օրհ
ՀԷ նա՛ւաց նէ՛ր ծերոյ ՚ի տղայոց ծնանա՛ցեալ ՚ի վ՛ե՛ր. ո՛վսանըմա՛ն ՚ի՛ յօր ընդ
ՀԸ ՚Ի յօր ընդ հոգեբերկրպա՛նն դասո՛ց օրհ
ՀԹ նա՛ւաց նէ՛ր ծերոյ ՚ի տղայոց ծնանա՛ցեալ ՚ի վ՛ե՛ր. ո՛վսանըմա՛ն ՚ի՛ յօր ընդ
Ա ՚Ի յօր ընդ հոգեբերկրպա՛նն դասո՛ց օրհ
նա՛ւաց նէ՛ր ծերոյ ՚ի տղայոց ծնանա՛ցեալ ՚ի վ՛ե՛ր. ո՛վսանըմա՛ն ՚ի՛ յօր ընդ
Բ ՚Ի յօր ընդ հոգեբերկրպա՛նն դասո՛ց օրհ
նա՛ւաց նէ՛ր ծերոյ ՚ի տղայոց ծնանա՛ցեալ ՚ի վ՛ե՛ր. ո՛վսանըմա՛ն ՚ի՛ յօր ընդ
Գ ՚Ի յօր ընդ հոգեբերկրպա՛նն դասո՛ց օրհ
նա՛ւաց նէ՛ր ծերոյ ՚ի տղայոց ծնանա՛ցեալ ՚ի վ՛ե՛ր. ո՛վսանըմա՛ն ՚ի՛ յօր ընդ
Դ ՚Ի յօր ընդ հոգեբերկրպա՛նն դասո՛ց օրհ
նա՛ւաց նէ՛ր ծերոյ ՚ի տղայոց ծնանա՛ցեալ ՚ի վ՛ե՛ր. ո՛վսանըմա՛ն ՚ի՛ յօր ընդ
Ե ՚Ի յօր ընդ հոգեբերկրպա՛նն դասո՛ց օրհ
նա՛ւաց նէ՛ր ծերոյ ՚ի տղայոց ծնանա՛ցեալ ՚ի վ՛ե՛ր. ո՛վսանըմա՛ն ՚ի՛ յօր ընդ
Զ ՚Ի յօր ընդ հոգեբերկրպա՛նն դասո՛ց օրհ
նա՛ւաց նէ՛ր ծերոյ ՚ի տղայոց ծնանա՛ցեալ ՚ի վ՛ե՛ր. ո՛վսանըմա՛ն ՚ի՛ յօր ընդ
Է ՚Ի յօր ընդ հոգեբերկրպա՛նն դասո՛ց օրհ
նա՛ւաց նէ՛ր ծերոյ ՚ի տղայոց ծնանա՛ցեալ ՚ի վ՛ե՛ր. ո՛վսանըմա՛ն ՚ի՛ յօր ընդ
Ը ՚Ի յօր ընդ հոգեբերկրպա՛նն դասո՛ց օրհ
նա՛ւաց նէ՛ր ծերոյ ՚ի տղայոց ծնանա՛ցեալ ՚ի վ՛ե՛ր. ո՛վսանըմա՛ն ՚ի՛ յօր ընդ
Թ ՚Ի յօր ընդ հոգեբերկրպա՛նն դասո՛ց օրհ
նա՛ւաց նէ՛ր ծերոյ ՚ի տղայոց ծնանա՛ցեալ ՚ի վ՛ե՛ր. ո՛վսանըմա՛ն ՚ի՛ յօր ընդ
Ժ ՚Ի յօր ընդ հոգեբերկրպա՛նն դասո՛ց օրհ
նա՛ւաց նէ՛ր ծերոյ ՚ի տղայոց ծնանա՛ցեալ ՚ի վ՛ե՛ր. ո՛վսանըմա՛ն ՚ի՛ յօր ընդ
ԺԱ ՚Ի յօր ընդ հոգեբերկրպա՛նն դասո՛ց օրհ
նա՛ւաց նէ՛ր ծերոյ ՚ի տղայոց ծնանա՛ցեալ ՚ի վ՛ե՛ր. ո՛վսանըմա՛ն ՚ի՛ յօր ընդ
ԺԲ ՚Ի յօր ընդ հոգեբերկրպա՛նն դասո՛ց օրհ
նա՛ւաց նէ՛ր ծերոյ ՚ի տղայոց ծնանա՛ցեալ ՚ի վ՛ե՛ր. ո՛վսանըմա՛ն ՚ի՛ յօր ընդ
ԺԳ ՚Ի յօր ընդ հոգեբերկրպա՛նն դասո՛ց օրհ
նա՛ւաց նէ՛ր ծերոյ ՚ի տղայոց ծնանա՛ցեալ ՚ի վ՛ե՛ր. ո՛վսանըմա՛ն ՚ի՛ յօր ընդ
ԺԴ ՚Ի յօր ընդ հոգեբերկրպա՛նն դասո՛ց օրհ
նա՛ւաց նէ՛ր ծերոյ ՚ի տղայոց ծնանա՛ցեալ ՚ի վ՛ե՛ր. ո՛վսանըմա՛ն ՚ի՛ յօր ընդ
ԺԵ ՚Ի յօր ընդ հոգեբերկրպա՛նն դասո՛ց օրհ
նա՛ւաց նէ՛ր ծերոյ ՚ի տղայոց ծնանա՛ցեալ ՚ի վ՛ե՛ր. ո՛վսանըմա՛ն ՚ի՛ յօր ընդ
ԺԶ ՚Ի յօր ընդ հոգեբերկրպա՛նն դասո՛ց օրհ
նա՛ւաց նէ՛ր ծերոյ ՚ի տղայոց ծնանա՛ցեալ ՚ի վ՛ե՛ր. ո՛վսանըմա՛ն ՚ի՛ յօր ընդ
ԺԷ ՚Ի յօր ընդ հոգեբերկրպա՛նն դասո՛ց օրհ
նա՛ւաց նէ՛ր ծերոյ ՚ի տղայոց ծնանա՛ցեալ ՚ի վ՛ե՛ր. ո՛վսանըմա՛ն ՚ի՛ յօր ընդ
ԺԸ ՚Ի յօր ընդ հոգեբերկրպա՛նն դասո՛ց օրհ
նա՛ւաց նէ՛ր ծերոյ ՚ի տղայոց ծնանա՛ցեալ ՚ի վ՛ե՛ր. ո՛վսանըմա՛ն ՚ի՛ յօր ընդ
ԺԹ ՚Ի յօր ընդ հոգեբերկրպա՛նն դասո՛ց օրհ
նա՛ւաց նէ՛ր ծերոյ ՚ի տղայոց ծնանա՛ցեալ ՚ի վ՛ե՛ր. ո՛վսանըմա՛ն ՚ի՛ յօր ընդ
Ի ՚Ի յօր ընդ հոգեբերկրպա՛նն դասո՛ց օրհ
նա՛ւաց նէ՛ր ծերոյ ՚ի տղայոց ծնանա՛ցեալ ՚ի վ՛ե՛ր. ո՛վսանըմա՛ն ՚ի՛ յօր ընդ
ԻԱ ՚Ի յօր ընդ հոգեբերկրպա՛նն դասո՛ց օրհ
նա՛ւաց նէ՛ր ծերոյ ՚ի տղայոց ծնանա՛ցեալ ՚ի վ՛ե՛ր. ո՛վսանըմա՛ն ՚ի՛ յօր ընդ
ԻԲ ՚Ի յօր ընդ հոգեբերկրպա՛նն դասո՛ց օրհ
նա՛ւաց նէ՛ր ծերոյ ՚ի տղայոց ծնանա՛ցեալ ՚ի վ՛ե՛ր. ո՛վսանըմա՛ն ՚ի՛ յօր ընդ
ԻԳ ՚Ի յօր ընդ հոգեբերկրպա՛նն դասո՛ց օրհ
նա՛ւաց նէ՛ր ծերոյ ՚ի տղայոց ծնանա՛ցեալ ՚ի վ՛ե՛ր. ո՛վսանըմա՛ն ՚ի՛ յօր ընդ
ԻԴ ՚Ի յօր ընդ հոգեբերկրպա՛նն դասո՛ց օրհ
նա՛ւաց նէ՛ր ծերոյ ՚ի տղայոց ծնանա՛ցեալ ՚ի վ՛ե՛ր. ո՛վսանըմա՛ն ՚ի՛ յօր ընդ
ԻԵ ՚Ի յօր ընդ հոգեբերկրպա՛նն դասո՛ց օրհ
նա՛ւաց նէ՛ր ծերոյ ՚ի տղայոց ծնանա՛ցեալ ՚ի վ՛ե՛ր. ո՛վսանըմա՛ն ՚ի՛ յօր ընդ
ԻԶ ՚Ի յօր ընդ հոգեբերկրպա՛նն դասո՛ց օրհ
նա՛ւաց նէ՛ր ծերոյ ՚ի տղայոց ծնանա՛ցեալ ՚ի վ՛ե՛ր. ո՛վսանըմա՛ն ՚ի՛ յօր ընդ
ԻԷ ՚Ի յօր ընդ հոգեբերկրպա՛նն դասո՛ց օրհ
նա՛ւաց նէ՛ր ծերոյ ՚ի տղայոց ծնանա՛ցեալ ՚ի վ՛ե՛ր. ո՛վսանըմա՛ն ՚ի՛ յօր ընդ
ԻԸ ՚Ի յօր ընդ հոգեբերկրպա՛նն դասո՛ց օրհ
նա՛ւաց նէ՛ր ծերոյ ՚ի տղայոց ծնանա՛ցեալ ՚ի վ՛ե՛ր. ո՛վսանըմա՛ն ՚ի՛ յօր ընդ
ԻԹ ՚Ի յօր ընդ հոգեբերկրպա՛նն դասո՛ց օրհ
նա՛ւաց նէ՛ր ծերոյ ՚ի տղայոց ծնանա՛ցեալ ՚ի վ՛ե՛ր. ո՛վսանըմա՛ն ՚ի՛ յօր ընդ
Ի՛ ՚Ի յօր ընդ հոգեբերկրպա՛նն դասո՛ց օրհ
նա՛ւաց նէ՛ր ծերոյ ՚ի տղայոց ծնանա՛ցեալ ՚ի վ՛ե՛ր. ո՛վսանըմա՛ն ՚ի՛ յօր ընդ
ԻԱ ՚Ի յօր ընդ հոգեբերկրպա՛նն դասո՛ց օրհ
նա՛ւաց նէ՛ր ծերոյ ՚ի տղայոց ծնանա՛ցեալ ՚ի վ՛ե՛ր. ո՛վսանըմա՛ն ՚ի՛ յօր ընդ
ԻԲ ՚Ի յօր ընդ հոգեբերկրպա՛նն դասո՛ց օրհ
նա՛ւաց նէ՛ր ծերոյ ՚ի տղայոց ծնանա՛ցեալ ՚ի վ՛ե՛ր. ո՛վսանըմա՛ն ՚ի՛ յօր ընդ
ԻԳ ՚Ի յօր ընդ հոգեբերկրպա՛նն դասո՛ց օրհ
նա՛ւաց նէ՛ր ծերոյ ՚ի տղայոց ծնանա՛ցեալ ՚ի վ՛ե՛ր. ո՛վսանըմա՛ն ՚ի՛ յօր ընդ
ԻԴ ՚Ի յօր ընդ հոգեբերկրպա՛նն դասո՛ց օրհ
նա՛ւաց նէ՛ր ծերոյ ՚ի տղայոց ծնանա՛ցեալ ՚ի վ՛ե՛ր. ո՛վսանըմա՛ն ՚ի՛ յօր ընդ
ԻԵ ՚Ի յօր ընդ հոգեբերկրպա՛նն դասո՛ց օրհ
նա՛ւաց նէ՛ր ծերոյ ՚ի տղայոց ծնանա՛ցեալ ՚ի վ՛ե՛ր. ո՛վսանըմա՛ն ՚ի՛ յօր ընդ
ԻԶ ՚Ի յօր ընդ հոգեբերկրպա՛նն դասո՛ց օրհ
նա՛ւաց նէ՛ր ծերոյ ՚ի տղայոց ծնանա՛ցեալ ՚ի վ՛ե՛ր. ո՛վսանըմա՛ն ՚ի՛ յօր ընդ
ԻԷ ՚Ի յօր ընդ հոգեբերկրպա՛նն դասո՛ց օրհ
նա՛ւաց նէ՛ր ծերոյ ՚ի տղայոց ծնանա՛ցեալ ՚ի վ՛ե՛ր. ո՛վսանըմա՛ն ՚ի՛ յօր ընդ
ԻԸ ՚Ի յօր ընդ հոգեբերկրպա՛նն դասո՛ց օրհ
նա՛ւաց նէ՛ր ծերոյ ՚ի տղայոց ծնանա՛ցեալ ՚ի վ՛ե՛ր. ո՛վսանըմա՛ն ՚ի՛ յօր ընդ
ԻԹ ՚Ի յօր ընդ հոգեբերկրպա՛նն դասո՛ց օրհ
նա՛ւաց նէ՛ր ծերոյ ՚ի տղայոց ծնանա՛ցեալ ՚ի վ՛ե՛ր. ո՛վսանըմա՛ն ՚ի՛ յօր ընդ
Ի՛ ՚Ի յօր ընդ հոգեբերկրպա՛նն դասո՛ց օրհ
նա՛ւաց նէ՛ր ծերոյ ՚ի տղայոց ծնանա՛ցեալ ՚ի վ՛ե՛ր. ո՛վսանըմա՛ն ՚ի՛ յօր ընդ

Ո՛րհնեալ եկեալ անուամբ տեառն. օրհ
նեա՛ւ մեր գալոցդ եաս։

Յոհան ՌԺԲ ուղիտն նոյնոյ ծաղկաբերեի։

Աջգաւուր գնդիվ քո յաչխարհս մե
տեր իբաղաքն երուսաղէմ ծմ. նըս գ
տեա՛լ ի վերայ հոդեղէն նոր յա
նանակի "ր. կոչել զՔրիստոս յերկրը
պագութիւն։

Ո՛րքան ոստովք ձիթենեաք ևտղայքն
նռամիք անմանեաց ծք. և երամ երամ
գասուքն աղաղակէի "ր՛ն. ովսաննա
օրհնեալ եկեալ իյանունըն տ՛ե։

Յընծայեաւ նըք սիօն բերկրեցան նք
եկեղեցիք ծ՛ք. և խնդութիւնք թագաւոր ե
լեն ընդ առա՛ "ր՛ք. օրհնեցի՛ն զքաղհատ
գո փըրկիչ յաչխարհս։

Յորժամ եկըն յն յերուսաղէմ իքա
ղաքն ծն. ընդ առաքեալքն ծերքն ոստովք
ձիթենեօ "ր՛ք. և զամառաւած որդի՛ն փա
ռաւորեի՛ն։

Իլեռնէ ձիթենեաց առաքանեցին
մինկնանքն ըզ հանդերձս իւրեա՛ծնց.
վ՛ոստս իծառոց բերեալ մատեցանե

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Յօձէն պատրեալ Նախնեացն և պղտորէր
կերան. զբերմամբ յանմահ կեանաց զզ
ուծրեան զզ գեցան։

ընդ այնմ զի զնացեալ կայհակն. վնդ՚որ և
մեք պղաչեմք զի դադարեցես ընդ մեզ քո.
Ա՚յլ դու զարձրեալ փըրկիչ ոզ վանըն
մեր խանդրհեցար. արժանի արա ընդ մեզ
ընդել զբաժակ պատուիրանի կենաց քոց
առ. որով կացցո՚ւք յաջմէ քումմէ ի հան
դերձեալ քո՚մ դալըստեանն։

ՄԿ Ձ՚նէք զանուանըն այն. Ո՚ր ա՚յ կէ լուսին
այլ ըստ՚այ. ա՚յսպէս զ՚կէ լուսին։
Ա՚յսօր ընդ զօրս երկնից հանդաձ՚այնեալ
մեսսեանական Հայնիւ ե՚ղջ՚մբ ասե՚ լով
ա՚ՀՏ՚ՎԿՆ՝ Ա՚ՎԿԱՆՈՐՔՍ ընդ երկնային
սըն հաղեղ՚նքս ընդ հըմնել խո՚նարն. մեսս

ՀԲ Ա՚ր յանկից գոյացո՚ւցեր զքո ընտրեալսն
իակոբեանն. իպատակեր ձեռ՚ն՚ձեցեր զո
ստեղծեր զմարդ ի հողոյ. ա՚ն՚անգնել նմա
զանպա՚տում՚ըդ կեա՚նն. Ա՚յլ պատրանաց
բանսա՚րկուին իդ՚ըսխաբէն արտանքս անկ
եալ. ի՚յաւե՚ժ կենդանութենեն մա՚հ առեր
պըտղով մեռա՚նել. մերկացաւ ըզ փառս ան
բասուեր լուսոյն. Ա՚յլ դու փըրկիչ զա
րձար որ մարմնացար ի՚նք կուսէ՚ն. և հող
մարդ արեա՚նըդ քո բաշձեր զյանցանսն նո
խաստեղծ էն. փըրկո՚ւմ ըզ մեզ յանիծ ի՚ց
նորա

արժանաց

Ծնաւ այնչափ եւ կերկնաշունչ քանդակուած ճշ-
գրտութեամբ զանազան պատկերացն ի վերայ
քարանձաւին, զոր ոչ կարեմ ասել, թէ ի ձեռն
որոյ վարպետի եղեալ էր. այլ միայն զայս
գիտեմ, զի ի ձեռն հրեշտակաց ստեղծեալ
էր. զի մարդկային ձեռք ոչ կարէ այնպիսի
գործ ստեղծանել, որ ամենայն մարդկային
իմաստութիւնս գերազանցէ. եւ ոչ միայն
զայդ, այլ եւ զամենայն գործս երկնաւոր
զօրութեանց ի մի ժողովեալ էր ի նմա. զի
ոչ ինչ էր, որ ի նմա չգտանէր

ՀԱՅՐ ՄԵՐ ՈՐ ԵՐԿՆԱՒՈՐ ԵՍ ԱՍՈՒՄ ՔԵԶ ԱՅՍ ՕՐՀՆԵԱԼ ԱՆՈՒՆԸ ԻՄ ՈՐ ՉԵՍ ԳԻՏԵՐ ԶԻՆՔԱՆ ՀԱՐՍԻ

ո Ա՛զ քեզ խորհեցայն ի քո մանկութեանդ՝ զի
յաւիտենից. որ բանիւ զարարածս խոր
հրդով հիմնեցուցեր. Ա՛զ քեզ որ արա
րիչդ ես մեծութե՛ արձաթով վաճառեին
յանձն առեր զնա՛մ հանգերձով վանքն մեր
Ա՛զ քե՛զ որ թագաւոր թագաւորաց ի
ծառայէ դատապարտեալ. զի՛ ըզ մեզ
փրկեացես ի յաւիտենից անդամոյ։

տ Ա՛յսօր եկեալ կամաւ փրկիչն աւե՛լմատ
նիլ յանօրէնն Ժողովրդեն. վանքն փոր
կութե՛ հեթանոսաց. Ա՛յսօր մատնի բանն
իւ բանաւո՛ր հօտեն. և յաւուրջնոց դատա
պարտի յանօրինաց Ժողովրդեն. վանքն.
Ա՛յսր հոգն ըզ աշրըն դատապարտէ. և որ
ծաթոյ վաճառի՛ արարիչն արարածոց. վան

հբ Ո՛վ ընբանչելիք այսօր տեսանելով
մկ յաշխարհի՛ ի մէջ հօղեղինաց. արարած
արարչին ըսպանութե՛ խորհեն զհորհուրդ
Ո՛ր բանիւն իւրով զերկին ես և զերկիր ստա
տուեալ քո՛ էջ գոյացուցանել. վաճառի՛
այսօր դի՛ արգելն ընդ երեսունն արձաթոյ.
Ո՛վ յո՛դ սա արտասուս զի՛ երկնաւոր վարդ
պետի՛ն սպանուե՛ խորհի՛ զհորհուրդ մատ
նելով անօրինաց զի՛ խաչեսցի ի մէջ երկրի։

Երաձգօղն երկնից մըշտընջ
աւր հօր ի՞ դրդին. Ներգործ
իմմիւս իւրոր քան զ հրա
ծառայն առեալ զ կերպ անկողնայ
ածուքեաց. Յանիւն զմաքրելոցն ջր
զտոյն լըւանայր. զի զխոնարհութիւն
նոյա՞ տըպաւորեսցէ. Երրորդ՞ թեան
գո՞լ օթեմեան. Յաղէխ զմարմին իւր
զարիւն չնո՞ր ուխտ անուանեալ.
շատա՞կ կամաւոր մահուանն. մերձեց
կ՞նա՞ սըրբութեաբ.

✝ Ա՞ղբեր լուսոյ և ճառագայթ անչ
նիկ լոյս. որ լըւա՞նա՞ լոյանձն ա
զտոյ աշակերտա՞ցն. մաքրեա՞ իւ
զ մեզ խաւարչն խորհըրդոյ ևլուս
րեա՞ զմեզ. Որ մարմնով և արեամբ քո
ցեր զ թողութեա՞ մե՞ղաց. որ ըմի
պատարագիս իմեզ անձա՞խապէ՞ ձս.
Որ քան զ այս նոր ուխտ ցուցեր
առաքնոյ քոյ. մահացեր՞ ա՞ցս ի մա
մանե նախահօ ձրն. մաք.

✝ Որ հագ իյերկինս և ի վեր երկրի. այ
յանձն առեր լըւանալ զոտս աշակերտաց

Ա՛ղաչեմ քեզ Տէր Աստուած իմ մեղաց թո՛ղց։
Ա՛ր բարեբանիս յիմանալի զնաւարթնոցն։
Հաձեցար մարմնով պատուարգիլ։ արդ և
զիս արժանի ա՛ծային շնորհիդ։ Ա՛րդ
ա՛ծո՛ւա քո՛ զօրեա՛ի վերնատունըն բազմե
ցար։ կենա՛րար բաժանա՛ւդ զոր մե՛զ փրկե
ցիր։ փրկեա՛ և զիս յաւիտենից իհրէն։

Բ՛ղխատես ա՛ղբ ո՛ր վա՛նըն մեր խոնարհե ※※
ցար ի համա՛ռ չարչա՛րանս։ լո՛ւացեր
զնոս աշակերտացն այսօ՛ր ի ն՛որ վերնա
տունն։ ա՛ղաչե՛մք փրկիչ ո՛ղո՛րմած։
Ա՛ր կա՛ղմեցեր սե՛ղան խո՛րհրդոյ։ և՛ սո՛ր
բո՛ւցեր յանմա՛հական բաժակէն։ սրբ
զոց զոց առաքելոցն այսօ՛ր ի ն՛որ վերնա
տունն։ ա՛ղաչե՛մք։ Ա՛նքրեա՛ զոր մեռա և
վերհա՛ղորդեա զի և մե՛ք հաղո՛րդեցուք սրբ
բութե՛ան։ ընդ սրբոց զոց առաքելոց։

Ա՛ր վա՛նըն մեր յերկրի երևեա՛լ զամենայնն ※※
կատարեցեր ո՛ր սուրբ ինա՛ցն։ ա՛յսօր կա՛տա
րո՛ւմն ըստուերական տե՛ղի՛ն։ ո՛ղորմի՛
ձի՛ ո՛ղո՛րմած։ Ա՛նդր Հո՛գւոյն և
գա՛լո՛ւստն ա՛նո՛ւրոյ ո՛ր դա՛մատապարտե՛ցոյց զոր
մե՛զ ի վարձին։ այսօ՛ր խոնարհեցա՛ր ի լո՛ւ
վա՛ղ զո՛տս աշա՛կերտացն։ ո՛ղորմի՛

բաշխեը զմարմինդ քո. նորոգելով զ-
մահացեալսն յանցանաց ի պատրանաց թըշ-
նամւոյն. օրհ. Արեք Աստուածոյ փառաց
հոր և պատկեր բնութեան. որ զգե-
ցան այսօր զգեստ ծառայական կերպի.
զի նայ ամ ազինք օրհնեցէք հոգևոր եր
գով. Որ անճառ խոնարհութեամբ իմաքը
նման ոտից աշակերտացն. զի մարդկային
ազգի գընացս ուղղեաց ի յերկինս. զի
Որ բաշխմամբ կենդանարար խորհըրդոյ
անպակաս ճաշակմամբըն. հրաւիրեաց
զի մեզ յերկնից արքայութեն. զի
Որ՝ օրհնդ. զի գիտաց ծառայի զի փաձանիլ
յանձն առեր. օրհնեմ ըմբ զիւ կամաւըր
չարչարանս. Որ՝ ամ երկրորդ
գալն դատաք հրեշտակաց խոնարհեցաւր ի
լուանալ զոտըս հողեղինս. բայց զհակել
ոքաք զի գաւրշապարս նախահօրն. բայց
զհակեամ զհոգւոյ իմոյ զհիւանդութիւնս
Որ ի խորհուրդս փրկականս եկն ղեց
այ բաշխեցեր աշակերտացն զմարմնիդ
քո. նորոգելով զի մահացեալսն ի ճա

Յե անձառելի իւր խոնարհութեանն.
այսօր եկեալ կամաւ ի խաչ վաճառ ազգիս
մարդկան։

247

գլ. Ա

Յայսմ ի կատարումն ամացն ընթ-
րեաց նոր ուխտ զշաբաթս
թե՛ք. ի վերնատունն ընդ
հըրդոյ տաքամերժեալ յաւդան ի հօտէ ն
փոքրոյ ուստի և գոմ գառն ոչ՝. դիմեալ
կամաւ ի մահ խաչին առի բառնալ զմեղս
աշխարհին. վասն որոյ խնայեա ի մեզ ք՛ն
կամաւոր քո չարչարանաւք. Յայսմ որ ի
հրեղէն զօրաց երկնից միշտ փառաբանեալ
երկրըպագիւք բանդ. աղօթիցիր առ հայր
մարմնով ընկալեալ ընդ հօր ըզ քո վասն
իմ զպատճառանս. ուստի կամաւ կրեալ
զնըկիւղ ի հրեշտակաց զօրանայիր զօրա
ցօյցիչդ երկնաւորաց և երկրաւորաց. վասն
Յայսմ յանուանէ նըշանակեալ հրամանաւ քո
կամաւորեալ յաշակերտաց դանդ քոյ նզիչդ
վիճդ քո Հայրեալ ցերկուսեցաւս հնազանդ
մարգարէին. որ և կապեցար անկարկինդ
իյանդայի և ի կայիւսեայ դատապարտեալ ի
ծառայ ապստակեցար և նախատեալ
Քո՛ կերպարանդ նըզ հօր ըզ նկարող. վասն
Յայսմ ըզ վիմէն հաւատոյ ջուրփեալ փրկ
ձեզ՝ն խաչեալ թե՛ մեռ. առ ի քէն թա

ոտն ծառայացան ևհեղբայրըք քո ևհայելըք
գնըք պատմեցին ոըք ի գըստրաց և ի փառի
սեցուց. և չուրք եղեն շնըրք քառնումք
զինուորըք պիղատոսի և հերձդնի. վասն
զի մեծ ըզ վարդապետն ընդ երեսն
արծաթոյ հըրեշտըն մասանէր.

Ա ընդ որում ես համբուրեցից ասէ ըզ նա
կալարծուք. ով համբոյրն նշոյլ էանն
Աստուծի մահու. Ա երկացաւ յինքեն
զնծայլին նա հոգին. և ըզ գերեալս ըզ
սատանայ նա հանդերձ արկաւ զի երեսն
Ա գիշերին յորում մատնեաց փըրկիչըն
մեր ի մահ խաչին և ըլ ի լեառնըն ձիթենեաց
աղօթելովք զայս ասէր հայր անցո յինէն
զբաժակս. Ա ոչ այնօրէն աշակերտին թո
ղեալ ըզ գնա սերոյ նորա և փութայր առ
քահանայան. ասէր ի նձ զի նչ կամիք տալ
զի մատնեցից ըզ վարդապետն. Ա ողովեալ
հրեշտեցն կըշռեցին արծաթ բազում.
ամենալտարան առ պիղատոս ասեն ի խաչ
հան ի խաչ զի հայհոյէ ե օրինաց.

Ա ջըն յերկնից անընկալելն որդի. ի հողի
ղկն և բնութեանդ մարդկային զջարբարանըս

արեգական, և վարագոյը տաճարին ցնդէր
ի մէջտեղէ։ Եւ ասէ Տէր Աստուած ցհրեայսն
զի ես եմ Աստուած երկնից և երկրի, այսօր տեսաք իմ խաչիս
զի ես եմ ի խաչին, խաւարեցաւ
արեգակն, և վարագոյրն տաճարին ցնդէր
ի մէջտեղէ։ Եւ ասէ Տէր Աստուած ցհրեայսն
զի ես եմ Աստուած երկնից և երկրի, այսօր տեսաք իմ խաչիս
զի ես եմ ի խաչին, խաւարեցաւ

Եւ ընդ ամենայն երկիր մեծ երկիւղ եղև։ Եւ
յայնժամ

պատուհասել հողեղինաց այն որ անտեան
և հրեղինաց. տարեալ պաշտօն իւր ծա
ռայեցն այն որ պաշտին իսրաէլեից: Այ՛թէ
ասէ ելից և վարդապետքն բոլորից. զ
շակերտացդ և զծառայից զնոքա պուտաց
հնոյ աղտից. մի՛ մեանց և դուք համաբանու
ցուցեք ընդ նոյն խոնարհութիւն. բարձրաց
լոյն իկործանումն և անկելոյ բնութեանդ
կանգնումն: Որ մաքրեցեր յաւազանին
մանուկ ձեռօք զոտոն նոցին. և ոտասուերք
խոնարհութեամբ յաղթող լինիլ չարհնազար
տին. և զնեմ լաւ զտիղմըն մեղաց անդնդա
նեաց սըրբոյ գընդին. և ըզ գընացս ուղղեա
զոտին խոնարհութեամբ ելից յերկինս:

Օ՛րհե. Լ՛ուսաւոր ըսա զօգոնիա.
Լ՛ոյն ասէն ասեմ.

Լ՛ոյս զօրէ՛ն սըրբ մըսխալ զոր խօսեցա՛ն
իւնայի՛. Էկեր ըզ գառն օրինակին և ըզ
բաղարձն ընդ եղեգին. ըզ հինն իննորս
փոխելով ըզ ստուերն իլոյս ճըշմարտելով.
փոխան գառին ինքըն գոլով գառն աշխարհի
ընդունելի: Այ՛նդ բաղարձե՛ն հաց անխմոր եւ
ըզ մարմինն իւր զերկնաւորն. ըզ կուսածինն
անաղբիւրաւորն զանապական և զկոգևորն.

ընդ ոչխարին արեան՝ ուխտին եւ մեզ
զարիւն իւր ուխտ կըտրկին։ Եւ եղեգան
գառնաթոռնին փրխանն ըզ վարս ածաչին։
Յիսաքարէն արանաձեռ զՏացըն կինաց եւ
քաղաքըն։ Եւ ըզ բաժակն ուրբաթարար
որք յամսոյ տըրտմեցելոց այս նոր ուխտ
ի խոյ՝ արեան փոխան՝ հընոյ ուխտին
արեանց։ զոր յիշատակ իմ առնիցեք մինչեւ
եկից ես մեւս անգամ։ Յաղովեաքս իւրէն
հայցեմք ընդ ժողովեաւ մեռոսանին։ որ
զկնարարըդ քո մարմին բաշխեաւ եւ ուսուր
ընդ բաժանին։ ընդ հրեայ եւ մեզ որ ընդ
նոսին հաղորդ լինել քոմ հեղանին։ կենաց
հացիդ յոր վայելեցիմք եւ ըմպելոյդ ուս
ծարա տըմ։ Յըսըտրելոց աշակերտաց յուս
դաս մեկնաբ լինք գառանցն։ զբարձող մե
ղաց գառն ոյ մատնիչը իմաց ընդ արծա
թոյ։ Յըսնեցիսըն հոգեւոր մերձ ժընկիրն
ևնենգաւորն։ ուստերով ընդ վարդապետն
յաչխարհ զխաչելութիւն։ Յոյսն խոսք
աղերսալ ըսաւարելոյն վանըն գարձն։
Յիմն ի ձէնջ ասէ եղբարք զիս մատնելոց է
առ իմանչ։ պետրոս լըսեաւ զայն զարհուրելոյ
և անկն արկէր առ յովհաննէս։ Տէրոյն

Ա՛յր կապանաց մարդկան լուծ ինչ որ կա
պղծալր ընդ կապելոյն. զի՛ս արձակեա յինք
նախապէս մեղաց կապից դըժոխեանցն. որ
ընդ մեղօք պարտաւորին կացեր անմեղդ ի
յասեննին. յորժամ փառօք գաս Տէրդ նոցին մեր
դատեցես զնա ընդ նոսին. Պատկառանօք
հինն անդամայ որ ձառեցաւ վասըն նորոյ.
ընդ ջուրս զամօթ մեղաց լըրբին որ՛ով զերեսս
իմ ծածկեցին. որ նեղեցեր շար ծառայիցն
ածեալ ձեռօք քեզ ապստակին. Հար ուժ
գնակի զդեմըս չարին որպէս և զհս եհար
ուժգին. զի այնըպէս լուսոյ յառաւօտին ի
յուրբաթու հընոյ զատկին. կայր առաջի
դատաւորին ծառայն նըստեր ի յասեննին.
ի հարցանել պիղատոսի ուրն ոչ առնէր պա
տասխանի. զի կանխասաց գերըն լրացին
ինչ ես մարդ որ ոչ խօսիմ. Ամենակալն
յաղթ զինուորացն արկին հանդերձ նախա
տանաց. այնմ որոյ զգեստն ի լոյս փառաց
էրեւ զօթ ոչ զինքն ամբարձ. ի ծառնըն

Ի՞նչպէ՛ս ց արեգականն զի տիւն արար գի

Ոտն ՚ի ոտն կոխել.

Տ՚րաժեա՛լ ձեռք ընդ ձեռաց ոտք ընդ ոտից ընթանալեաց. փայտ ընդ փայտի դառնալն պրտոյտ կեանք ընդ մահու փոխարկել լով. ի մէջ երկուց անօրինաց կայր մեր կացեալ տուօղն օրինաց. զի՛ր ոչ տեսին անգէքն կուրացք բաց ի մեայն յաւաշտակաց.

իջեա՛լ կատակէ՛ին զգլուխն եղեգամբ հար կանէին. պ՚ըսակ խ՚փշոց բռնո՛ր եին ընդ փո՛ւշ մեղացըն բա՛ր ձողի՛ն։ Պ՚ոսկալին՝ սերով բէ՛ից բառնայր ի՝ քեամբ ընդ փայտ խաչին. մինչ ի տեղի՛ գողգո՛թային յո՛րում եդեալ մա՛րդն առաջին. ե՛տուն ընկե՛լ գինի՝ զվրէ սեամբ և՛ կերակո՛ւր լեղեաւ խառնեա՛լ. որով զպրտղոյն դառնըն՛ ճաշակ փո՛խեաց մեզ քաղցր և՛ ախորժա՛կ։ Պ՚ըրնակա՛նքըն զա՛ր հո՛ւրեա՛լ տեսին ըզ տ՚ըրըն մերկացեա՛լ. և՛ըզ հանդերձըն բա՛ժանեա՛լ պատմո՛ւճանին վրի՛ն ձակ արկեա՛լ. ըզ ձեռանն և զոտսըն ծա կեցին՝ ընտ յայտնապէ՛ս դաւ թեան ձայ նին՝. ընդ փայտ խաչին բա՛ւ ե՛ւ եցին զմա տո՛ւնան որ գրեաց իտա՛խտակի՛ն։

Ո՛ւեն Ի՛.-եթոփն ըստ Պ՚ոփէոսի.

Տ՚րաժեա՛լ ձեռք ընդ ձեռաց ոտք ընդ ոտից ընթանալեաց. փայտ ընդ փայտի դառնալն պրտոյտ կեանք ընդ մահու փո՛խարկել լով. ի մէջ երկուց անօրինաց կայր մեր կացեալ տուօղն օրինաց. զի՛ր ոչ տեսին անգէքն կուրացք բաց ի մեայն յաւաշտակաց.

չերանման. զընտուհերըն քոզ արկ մերկու-
թեն զի՝ մի տեսցէ ակն անարժանն ի մէջ
օրեայն ընտեմացաւ յորժամ ադամ մեղաք
առաւ. ի յինեներորդն ի լոյս դարձաւ
յորժամ մահուամբ մահըն լուծաւ.
Յօղերը արտօսրըը ցաւագին մայր ան որ կայր
մերձաւոր խաչին. յորժամ լըսեր ընդ ծաղրա
ւին բարբառելոյ իւր միածնին. ետուն
քացախ խառնեաւ լերդն այնմոր բըղխեաց
գետ յադեանն. և ի վիմէն վընտակ բարր աբ
բոյց տոհմին դաւանաղուղ։ Ի ծածեալ յեր
երդ ժամու ճաչին զմիաբան նախանձոյ մօրն
եւային. ի վեցն անկեալ մարդն աւաջինն
հաւանական բանիւ նորին. ի սոյն ժամու
ան ի խաչին զի քաւեսցէ զմեղըս նոցին.
և յորժամ եղ ադամն հինն եղ զաւազակն
ի մէջ դրախտին։ փայտելի բարբառ ընդ
իմ եղև եղի առ հայր գոչէր. զինգին կա
մաւ հոգի զհոգիս մարդկան նոյն
ընծայէր. երկիր հեծմամբ սասանեցաւ և վա
րագոյն ընդ մէջ հերձաւ. վէմք իրենք ան
պատառեցան և գերեզմանք մեռեալ բացան
և յարոյցն ի սքանչելեացն մեծ մերմեռվ վեր
խաչեաւ. մերով բնութեամբ մեռանի ան
մահ

նիզ ն. Հրեղէն պատճառ զարդուն զոր
ջուցն զարձեալ կրկնին ոչ ընդհատ առաջ
զեցուցեալ զարդարեալ ի ծաղկանց ոսկեղ
ցեղ ի ցաւոց նեղիմանհընարին. առ
ասատիկ եւս զհարուածն գանին վասն զա
ընդ հօր փառաւորէ.

Գլ

ծրոգաղ տիեզերաց տէր զգեցուցեալ
մեզ լոյս փառաց. արկար զգեստ ի
զինուորաց զգեստիւք կարմիր նմ
խաստանաց. մերկեալ ինէ ն զգեստ մ
զոյ տըբտմագոյնն արեամբ ներկած. և զ
գեցոյ զնըրբախալին զպատմուճանն իմ զ
ռաջիր ն. Հրէից ամբարտաւանդ ի ծունր
իջեալ խաղ առնէին. ծածկեալ զգլուխ
կըռփէին և եղեգամբ հարկանէին. ևս
անկեալ մինչ ի գետին ի հնազանդիլ կամաց
զարին. մի թողուցուս խաղալ զովին այլ
կանգնեացես զիս վերըստին. Ամէն զո
ընդդէմ մարմինն յետ վըշտաց դառնաւորին
սաստիկ եւս զհարուածն գանին վասն գա
նից նախատեղծին. զի՞ս որ յոտից մի՞ն
ցըգլուխ ցաւոք նեղիմանհընարին. առ
ջուցն զարձեալ կրկնին ոչ ընդհատ առաջ
նիզ ն. Հրեղէն պատճառ զարդուն զոր

զգեցուցեր ահաբեկին փոխան պըղտակ ի փշոց եդին մըշակք այգւոյն իսրայէլին. ըզ փառս մեռցն հանցես յիւնէն զոր յիս է հաւր իմ թըշնամին. և ողջացո զխայթուածն վէրսն զի սպիք մեղացն ըզննջեսցին։

Օրէն Բ. ի ետոլան ըստ Ա՝ոդիեսի։

Ի տուն ըմպել ըզեզ ըզ լեզուին՝ և ըզ քա- ** ցախին ի ծարաւին։ արբեր կատաւ զի քաղց բասցին ձեռնակք պըտղոյն դառնագունին. ըզ դառնութիւն։ Թունաւորին զոր իմա սունս հոգւոյս արկին. հերքեա ի բաց հանդերձ սովին և քաղցրասցին սեր քո ի սէր։ Ստե՛ղնեալ ծառայ մահաբերին այն որ բուսաւ ի վիշտ դրախտին. փոխան բարձեր ըզ փայտ խաչին ի գոդգոթայ հաներ տեղին. զի՛մ առ իմեղս անկեալ զոդի և ծանրա գոյն բարձաւղ քեռւին, բարձ իւսոյդ ըստ ջխարին հանի յերկինս յուխտաւոր տեղի՛ն Խուրքաթե՛ ժամ երբ՛ր դին բևեռեցաւ ձեր իխաչին. լուծեր զանցանս նախաս տեղծին և կապեցեր ըզ Թըշնամին. զնո՛ ամրացո ընդ հնվանեաւ կենդանարար քո նշանին. և ի ծագելն յարեւելից լուսաւո րեա լուսով նորին։ Որ անեաւ աւանդակին

քաջերը ըզ գնուն ադին դրախտին. լսա
Հաւատով սընտի նորին կատարեցեր ըզ
խընդրելին. տուր և ինձ որ ընդ նըմին
լըսել ըզ նոյն պատասխանին. այսօր ընդ-
է ցիս յադին իմ Հայրենիս քո աւազնի։

Օրհն Ի. Հոգոյն ըստ Մատթէոսի.

Նարբառելով զելն ի լին Հիմունք երկրի
տատանեին. և վարագոյր տիւն ծրինին վե
րուստ ի վայր պատառեին. աղդ ընդ վի
մանն ոգք շարժեին. շարժեաց զանձրևք
սերտս ի քարին. ընդ պատառել վարագու
րին. զիմ պատարեա ըզ գիր պարտին.
Ուրեգական լոյս քոնդակեալ խաւարանայր
միջորեին. և գերեզմանըք բանային մեռ
մինք սրբոցըն յառնեին. ընդ խաւարիլ
լուսաւորացն մաքրեա լինէն զգործ խա
ւարին. ընդ մեռելոցն ոգք յառնէին կանգ
նեալ զիաղոք մեռեալ Հոգիս. Նոր սերոյ պա
տուիրանին գործով լըսցիլ եղեր բանին.
առքեցելոցն առ Հայր յերկինս քարոզել ըզ
մեղս որ ի խաչին. ինձ ոգ Հոգեւովս հաւա
տացեալ երկրապագեմ քեզ միածին. քարոզ
ըզ լուծուսն Հրամանին միչ յիշեսցին մեղքն
աւազնի։ Ապրեցին սանդարամետք իյա

ւանդ ՚ի ձեռն առ հայր զՅոգիդ. որ ի գլուխ հան
էջիր ներքին՝ ի քոյին մահու ևխնաւա
րին. կամեցիր զիշխանսըն մանաչին՝ Տանել
զՅոգիսն որ ի քոնմէն. և զիս հանցիր որ
ընդ նոսին քանտէ մեզանց աղբանիդ ։

Ողբ Ս. Աստուածածնի։

Ղբերացն անասելական որ յետ անհնձան
անմահ արար. քո՛ղ ելեալ էքէն վերստին կըս
կին ի նորոգութիւնն կողաձկին. քանց ըզ քե
րան իմ յարբեցուցիլն քո ածրեան կենարա
րին. լըսա դարձեալ յաւազանին Քրիստոս հնոր
հօք այլ աւրհնաւօքդ։ Քանմանհիւ մեռանե
լոյ զմեռեալ Յոգիս կենդանացո. Քանզմանդ
ինոր գերեզմանի զՔանդեալս ի մեզ ըս վե
րածեա. ի գերի՝ ներքնութեան իջանելով ի
գերոյ մեղաց վերաձեցեա. ի տառապեալ մահո
քո բնակելով լուսաւորեա և զիս Յոգւով.
Ա՛րա իմ ապաքէն աղաղակէ քանդ որ ընդ
Յօր ի սկզբանէ. որ կամաւոր վանքն
մարդկան կրեցեր մարմնով զայս ամ. ինձ
լըսելի արա ըզ ձայն յարքայութեանդ ըզ
քո հոչման. ընդ ժողովոյդ անդ անգրան
կանցն օրհնել ըզ քեզ միշտ յաւիտեան ։

Պատեալ եւ կրտաւօք զմարմին յի-
գնեն ինորաւիսը կոյս գերեզմանի։

266

Պարգևատուն ամենեցուն այսօր խնդ-
րի պարգև ի պիղատոսէ. և արկօղն
զոչ լոյս ոչ զօթոց հատանել պատիւ ի Տէր
յօսափայ. Պղծանատուն ամենեցուն այսօր
դընի իսոր գերեզմանէ. և գանձն անմահ
հոգւոյն կընիք ի մատանեաւ քահանայիցն.
Պրարածոյ փրկութեն քո այսօր եղաւ
իսորափոր վիմն. զոր ծրհնեն զօրք երկ
նից երգով պահպանի ի զինուորացն.
Պենդանւոյն յաւիտենից քո այսօր խընդ-
րի պահ մեռեալ ի պիղատոսէ. և մերկութեն
ծածկոյթն ահա մեռանի յանձն առնու այս
տիլ ի յովսեփայ. Պնահատութենէ տրտմող
քո այսօր ի հող մահու խոնարհեցաւ. և
բնակեաւն իլոյս անմահից թաղեցաւ մար
մնով ի սիրտ երկրի. Պրեգակն արդարու
թեն քո այսօր եղաւ ի գերի սատերա
կանի. և փառաւոր հօր Հաւատացեալ ծած
կեցաւ վիմով ի միջ երկրի.
Պաւազան լոյն մարմնով քո այսօր դընի ի
կոյս գերեզմանի. և լուծիչն երկանց դը
ժոխից մատանեաւ կընիք քահանայից.
Պրիստոս բնութիւ արարիչն ամենեցուն

խընդրիլ
Լատին արարչածից քոյ. այսօր հաձեցար
ա Ո՛ր բաշխօղդ ես բարութեանց Հ՚ապարգ
թագաւորն ո՛ր պահի ի զինուորաց գ՚անձն
անմահութեան. ե՞ւ բարձր
Օրհնեմ Տէր զՏէր որ ընտրեաց զիս ընդ
ձեռն անարժանիս ի գինուորութեան
Ջնծութեամբ արարածոց քոց այսօր արտա
սուք ոչ մեռանիլ խորհրտմանզգեցիցն. և
բանբրմամբ անմահութեան խընկիր ի զգաս
տիցն իւրաքանչիւրից։

Ղ Օ քոյ օրհնեմբք թագաւոր յաւիտե
նից ամենայն. ալ՚ի հանդիսն մերոց.
Օ որ ոչ բնութեամբ արարածոց զաւրեցե տա
նիւր. մահուամ ոչ սահմանեալ դընիր ի
նոր գերեզմանի. նո՛ր զի՛ս ընդունելով
մեծդ. գովեմբք ըզքեզ տէր։ Ո՛ր անփակ
գրով հանստաւորեալ քարտեզ. կենդանի ման
տանեալ անկորուստ պահելով բոլ մեզ
հմաւտով երկրորդութեամբ. գովեմբք ըզ
Ո՛ր ձեր օրհնեալ մարմնոյ ձեր և բարձր արա
րիչ ոգիք. զնա յաւիտեան։ Օրհնեմ մարմ
ձեր. Օ քո թագաւորն յիմանալի զօրացն
անկիւ պատուական. ե՞ւ բարձր արարիչ.
Օրհնեմ մարմնացեալ Օ անյաղթելի ըզ
թագաւորն ո՛ր պահի ի զինուորաց գ՚անձն
անմահութեան. ե՞ւ բարձր
ա Ո՛ր բաշխօղդ ես բարութեանց Հ՚ապարգ
Լատին արարչածից քոյ. այսօր հաձեցար

Յովհ՚ ի քեզ համառօտացեալ պիղատո
սի. զի և մեզ ընծայեցեալ զպարգևս
ողորմութեան քո։

Որ զանձամբ զոչ լոյս փառաց էբղիւ զբ
նոյ ընդ քեզ արևակը. այսօր անձամբ խոնարհ
հուրբ պատեցար երկրաւորի ի գերեզման
նի տրքնեալ. զի ընդ հընձուբի մեղաց մե
ծոց նորոգեսցես ի կեանս անմահ։

Որ յհնութեանդես ընդ հօր անեզարած
լեի բանդ. այսօր մահասանեաւ քահա
նայիցն պարագրիր երկանձն առաքր անկո
ղնպատելի գանձ. զի ընդ մեզ փրկեսցես
իյանցանաց մեղաց մերոց։

Յովհ՚ ի ձրշմարիտ և արդար հայ
ցէր իպիղատոսէ զհատարակաց ընդ պօր
գեատուն. որ տրեալ ընծայ զանձ ան
կորպատելի։ Պատեալ ի քեզ ձբ կերտուած
զմարմինն աւրինական զարիկօնն ընդ լոյս
ոյ զօթոց. որ ընդ գեցոյց ընծայ ընդ գեստ
անկորպ։ Երդ ձբ ի նորատփոր ի վիմի
եմատանեաւ կընքեցաւ. որ զհատանատեղ
ծըն կենդանացոյց. և զմարդկայն կաւ
պանըս մահճաւ երկրէ։

Յովհ՚ ի քեզ համառօտացեալ պիղատո

Յաւրհնեա զտունս սոցա որ ընդ քեզ յուսան, եւ զամենայն զոր ինչ ունին. զի դու ես տէր ամենակալ, եւ ամենայն զօրութիւնք երկնից քեզ պաշտեն, եւ քեզ փառս յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Աղաչեմ զքեզ տէր յիսուս քրիստոս, որ ասացեր առաքելոցդ քոց. Խաղաղութիւն թողում ձեզ, խաղաղութիւն իմ տամ ձեզ. մի՛ նայիր մեղս մեր, այլ հաւատս սրբոյ եկեղեցւոյդ. եւ շնորհեա նմա խաղաղութիւն եւ միաբանութիւն, որպէս է կամք քո. զի դու ես աստուած խաղաղութեան եւ սիրոյ, եւ քեզ փառս առաքեմք հաւր եւ սրբոյ հոգւոյն, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Աղաչեմ զքեզ տէր յիսուս քրիստոս, որ ասացեր առաքելոցդ քոց. Խաղաղութիւն թողում ձեզ, խաղաղութիւն իմ տամ ձեզ. մի՛ նայիր մեղս մեր, այլ հաւատս սրբոյ եկեղեցւոյդ. եւ շնորհեա նմա խաղաղութիւն եւ միաբանութիւն, որպէս է կամք քո. զի դու ես աստուած խաղաղութեան եւ սիրոյ, եւ քեզ փառս առաքեմք հաւր եւ սրբոյ հոգւոյն, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Յաւրհնեա զտունս սոցա որ ընդ քեզ յուսան, եւ զամենայն զոր ինչ ունին. զի դու ես տէր ամենակալ, եւ ամենայն զօրութիւնք երկնից քեզ պաշտեն, եւ քեզ փառս յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Աղաչեմ զքեզ տէր յիսուս քրիստոս, որ ասացեր առաքելոցդ քոց. Խաղաղութիւն թողում ձեզ, խաղաղութիւն իմ տամ ձեզ. մի՛ նայիր մեղս մեր, այլ հաւատս սրբոյ եկեղեցւոյդ. եւ շնորհեա նմա խաղաղութիւն եւ միաբանութիւն, որպէս է կամք քո. զի դու ես աստուած խաղաղութեան եւ սիրոյ, եւ քեզ փառս առաքեմք հաւր եւ սրբոյ հոգւոյն, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Տո՛ւք օրհնութիւն առաւուն անստուեր
յարուցելոյն ի մեռելոց։
Նա՛ զգեաւոյսդ գերեզմանց մահուամբն
իւրով. և զհընչեցորըն կապեանց. տո՛ւք սքոյ
Տէր հզօր զօրութեբ իւրով. ա՛ր կարօղ
ի պատերազմի. տո՛ւք։

Յարուցելոյն ի մեռելոց քրիստոսի ան
տուեր. երգեսցո՛ւք ընդ հրեշտակս ծրհ
նութիւնս ալէլուիա ալէլուիա։
փրկողին տիեզերաց կենարարի յարու
թեամբն. երգեսցո՛ւք ընդ հրեշտակս
ծրհնութիւնս ալէլուիա ալէլուիա։
Նկայք մանկունք առաքեալքն երկնաւորք
փեսային. երգեսցո՛ւք։

Երրայրեայդ ի մեռելոց կենդանութեբ
պարգևատու քոյ անմահ թագաւորը.
ընդ երկնային՝ն զընտրեա՛ն. նո՛ր ծրհ
նութիւն քեզ երգեսցո՛ւք. ալէլուիա։
Երմահուամբդ ըզ մահ լուծեր զանեա
հութիւնն մեզ շնորհեցեր կենդանարար
քո յարութեամբդ. ընդ երկնայի՛ն։
Որ ի յերկինսն հա՛մբառնաձար եւ ընդ ա
ջո՛ղ նըստար յաթոռ փառաց քոյոդ
աստուածա. ընդ երկն։

Գ[illegible] ի մեռելոց սրբոյն մեր [illegible]
եւ յոյժ զգաստութիւն մտաց ևս ժխտող

17 ժէ 272

18 273

ի՞նչեա՛ւ տան գանե՞ա՛ս մարդկա՛ն։ յարեաւ
խաչելեա՛ն և յարո՛ւց զի՛ զնդ ի՛նքեան։
ա՛ր ծ։ Ա՛ւ ա՛ր ծրՀնեցէ՛ք և բարձէ՛ք այս
ըն՛ք զնա՛ յա՛ւիտեան։ Ա՛։ յսօր ա՛րքն մեր
յարեա՛ւ եկայ՛ք պարե՛ցո՛ւք ընդ Տրնէ
տա՛կս։ յաղթակա՛ն մրդո՛վ օրՀնեցէ՛ք։
Ա՛։ յսօր սիւն լուսո՛յ ծագեա՛ւ ա՛ր եկեղեց
ւոյ։ յարե՛ցեա՛ն ի մեռելոց ք՛ս։ օրՀ։
Ա՛։ ծածկե՛ն տա՛ճարն լուսո՛յ ո՛ր մարմնո՛վ
պարագրեա՛ւ անճառաբա՛ր ծընա՛ր զի բանն
ա՛ր ծ։ զքե՛զ բարեբա՛նեա՛ւ մե՛ծացո՛ւցա
նե՛մք։ Ա՛։ ուրախ լեր և բերկրեա մարի՛ մե՛ւ
կոյս։ քանզի ծընեա՛ւ ի կուսէդ այսօր
վի՛րջնաւո՛ր յարուԹե՛ ծընո՛ւ և կոյս գերծե՛ց
մանկա՛ն։ զքե՛զ ՀրնծաՀ և զուարճացեր
Տաբան ի յերկրկրի՛ երկնի՛ց։ քանզի այսօր
երկնայնոցն իմե՛ւ տայն քե՛զ զաւետիս
յարուԹե՛ միածնի՛ որդւո՛յ քո։ զքե՛զ։
Ա՛։ յսօր զի պատե՛ք էարշարանացն եւնց ի՛ա
րայելի՛ փոխեցեր։ ի փըրկուԹի՛ Տոգւոյ զա
տի՛ կո՛ւ յարուԹե՛ քո՛ ք՛ս։ Ա՛։ յսօր ընդ ար
եա՛նցն օրինակի՛ն ա՛նբա՛ն գառնա՛նցըն գե՛ն
մանց։ պարգևեցեր մե՛զ գառնա՛ւ ի՛ն։ զարի՛ւն
ընդ քո՛ փըրկակա՛ն։ Ա՛։ յսօր ընդ անդրանկացն

Ո՜վ յաղթող

ցնծացար մեզ ծնեալ։

Եւ յերրորդ աւուրն յաթոռոյ յարութեան
քո իգերեզմանն ի քէն նշոյլ մարդ ծնեալ։
Ընդ հրեշտակսն ի գերեզմանն ի քէն նշոյլ մարդ ծնեալ։
Ընդ հրեշտակսն ի գերեզմանն
Ընդ հրեշտակսն։ Ընդ հրեշտակս։ Ընդ հրեշտակս։ Ա
Ընդ հրեշտակս

ցրի կուռակային ծնողներուդ ազատեցնելը
զինք բռնութենեն ամուսնութիւնը պարտա-
ւորեցնելու համար։ Ոչ ոք կրնայ ձեզ ստիպել
հանդիսին։ Երկար սպրբեան ձայնին ետեւ
անց կնոջ երեսին ու հարցուց թէ ինչո՞ւ
հարցնէ մեզմէ։ Պատկերակին երեսը հոգ-
նեցաւ ու ըսաւ թէ ինչո՞ւ ինքն չհարցնէ
իր սիրտին։ Ես ալ ուզեցի ըսել թէ ինչո՞ւ
ինքն չհարցնէ իր սիրտին։ Ես ալ ուզեցի ըսել
թէ ինչո՞ւ ինքն չհարցնէ իր սիրտին։ Ես ալ
ուզեցի ըսել թէ ինչո՞ւ ինքն չհարցնէ իր
սիրտին։ Ես ալ ուզեցի ըսել թէ ինչո՞ւ
ինքն չհարցնէ իր սիրտին։ Ես ալ ուզեցի
ըսել թէ ինչո՞ւ ինքն չհարցնէ իր սիրտին։
Ես ալ ուզեցի ըսել թէ ինչո՞ւ ինքն չհարց-
նէ իր սիրտին։ Ես ալ ուզեցի ըսել թէ ինչո՞ւ
ինքն չհարցնէ իր սիրտին։ Ես ալ ուզեցի
ըսել թէ ինչո՞ւ ինքն չհարցնէ իր սիրտին։
Ես ալ ուզեցի ըսել թէ ինչո՞ւ ինքն չհարց-
նէ իր սիրտին։ Ես ալ ուզեցի ըսել թէ ինչո՞ւ
ինքն չհարցնէ իր սիրտին։ Ես ալ ուզեցի
ըսել թէ ինչո՞ւ ինքն չհարցնէ իր սիրտին։
Ես ալ ուզեցի ըսել թէ ինչո՞ւ ինքն չհարց-
նէ իր սիրտին։ Ես ալ ուզեցի ըսել թէ ինչո՞ւ
ինքն չհարցնէ իր սիրտին։ Ես ալ ուզեցի
ըսել թէ ինչո՞ւ ինքն չհարցնէ իր սիրտին։
Ես ալ ուզեցի ըսել թէ ինչո՞ւ ինքն չհարց-
նէ իր սիրտին։ Ես ալ ուզեցի ըսել թէ ինչո՞ւ
ինքն չհարցնէ իր սիրտին։ Ես ալ ուզեցի
ըսել թէ ինչո՞ւ ինքն չհարցնէ իր սիրտին։

ըզ մեզ. ա՛ըՀ. «Բանզի միոյն յանցանօք
ամենեքեան մեռանք. այլ ի խաչելըն քո քս
ամենեքեան նորոգեցաք և փառս. ա՛ըՀ.
Ը Ըզ ար օրհնեցէք և գոհ՛ացէք ձեր արարչ՛ք
ըզ նա յաւիտեան. Ար գազմաց հանգ
էին յանապատս իւրեանց. ըզ մահ խանձի
իսանձն էառ վե ադգն մարդկան. օրհ.
Ո՛ր իկողմանէ արեան աղբեր էն նորո
գեցան աթարր ծք և անմահացան. օրհ.
Մ Ըզ քեզ երկիւղ. Ըզ քեզ որ. Ըզ քեզ
ո Քնենկիզբըն քահդ անգաժանել ծը
նունդ հնր. որ վասըն մեր մարմնացար ի
կուսէն ըզ մահ խանձի իսանձն առեր և
թանձեցար յերկրի. Ըզ յսօր զանմահ և զա
նապական մարմինըն ետն. կանայք ոչ մե
ռեալ խաչնկել խընդրեին. այլ հրեշտակին
ձայնեալ ասէը. զի խընդրէք զկենդա
նին ընդ մեռեալս. Ա՛յ ըզ թըշնամին
կապեաց և ըզ դըժոխս աւերեաց յարու
ցեալ ի մեռելոց քս ասէ. պարգեւ անգի
մարդկան զմեծ զոդմունս։
Ո՛սկեալի տեսիլ հրեշտակին իփառս
ետր քո գերեզմանին. ըզ պահապանացն
զարհուրեցոյց։

ե. ԱՂԱՉԵԱ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ ՅԱՅՍՄԱՆ ՊԱՏՃԱՌՈՎ ԵՒ ՀՐԱՄԱՆԱՒ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳՒՈՅ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ՍԿԶԲՆԱՒՈՐԱՑ ՍՈՒՐԲ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱՑՆ ՔԱՀԱՆԱՅԻ ՊՐԿԵԱՆ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱՑՆ ՍԱՀԱԿԻ ԵՒ ՄԵՍՐՈՊԻ

Տ ՅԻՇԵՑԷՔ Հ ՏԷՐԹ ԱՆՈՍՈՑ. ԻՆ ԳԱՐՆԱՆՈՑ ԼՈՒՑԱՆՈՑ
որդեակդ կը ղրկի քո ամէն ըլլալէդ
առաջուն և գիշերուան լուսաբերը։
ըզ գլուխ մարգարէին. չիշէ՞ս զՆոր
բովդիադ. ի պարզևէ մատնին խնդրելդ
ձիանալոյ և գիւաբուծութեան յանխոնջից.
և պատմող ամենայն օրինացն. Հերդիկը
որդոյն էր. յառաջընթաց կարապիկ
Ալէշմալիա մարգարէ և ձեռնադրող
մեղ արտօրհ բարեբաստութիւն. ըզ ծագումն
Ծնունդեան կանայ ոց. քարոզիչը յանապատի
Ալրկնաքաղաքացին յայտնի ՚ի ՚ի
թափառեցաւ իդասս անմարմնոց. սրդ.
դոյ. գլխատեալ այծքի հերոդիադին. վկ
թառոյ յանապատի և կատարիչ խոհեմ
Ամարդ յերկիր երեւեալ. աղօ. Ձայն բար
կանայոց. որ ըզ քեզ մեզ յայտնեաց ՚ի
ելքն ըզ մարգարէին ՚ի ծնունդեան
տուն ՚ի ՚ի մեզ ՚ի ՚ի։

Աղաչանք առ Աստուածածին

Ողորմած Տիրուհի Աստուածածին, որ ծնար զՔրիստոս Աստուած մեր, զՓրկիչ հոգւոց մերոց, զՓրկիչ մարմնոց մերոց, զՓրկիչ ամենայն աշխարհի, զՓրկիչ ամենայն արարածոց, զՓրկիչ ամենայն ստեղծուածոց, զՓրկիչ ամենայն արարչութեան, զՓրկիչ ամենայն հոգեւոր եւ մարմնաւոր բնութեան, զՓրկիչ ամենայն տեսանելեաց եւ անտեսանելեաց, զՓրկիչ ամենայն ամենեցուն, որ ծնար զՔրիստոս Աստուած մեր

Ա՛ր վերջաւորն նորոգեցերը զմեզ ի հնու-
թե՛ն
մ
թեն նոր օրհնութիւն տացուք. և անդա-
դար բարեբանեսցուք։ Ա՛ր տաճարիդ
անձամբ լուսոյն որ ի հօրէ նոր երգս եր-
գեսցուք. և։ Ո՛նոր խաչանարանիդ հրաշա
լի նոր խաւնըմանն բանին համարձին.
Հոգեւոր երգով բարեբանեսցուք։
Ա՛ր վերջաւորն նորոգեցերը զմեզ ի հնու-

Յ Յայտնեցեալ ասեն իւրեանց ամենայն
մարդկան. եւ լուծեր զկապանսն մեղաց
մերոց. Ո՞ր վասն մերոյ փըրկութեանն քրիստոս
մեռաւ. Ո՞ր վասն մերոյ փըրկութեանն քրիստոս
յարեաւ. Ո՞ր վասն մերոյ փըրկութեանն քրիստոս
յերկինս. Ո՞ր վասն մերոյ փըրկութեանն քրիստոս
ի ձախակողմանսն հօր նստաւ. Ո՞ր վասն մերոյ
փըրկութեանն քրիստոս գայ դատել զկենդանիսն
եւ զմեռեալսն. Ո՞ր վասն մերոյ փըրկութեանն
հաւատամք զամենայն ինչ որ հաւատայ սուրբ
եկեղեցի. Ո՞ր վասն մերոյ փըրկութեանն
ընդունիմք զմկրտութիւն միով մկրտութեամբ
ի թողութիւն մեղաց. Ո՞ր վասն մերոյ փըրկութեանն
ակնկալիմք զյարութիւն մեռելոց. Ո՞ր վասն
մերոյ փըրկութեանն զկենդանութիւն հանդերձելոյ
դատաստանի. Ո՞ր վասն մերոյ փըրկութեանն
զերեցիր ընդ տիեզերս ողջոյն. Յոյս յարութեան
մեռելոց. այլ քեզ կենաց ի փըրկուդ Քրիստոսէ
ունիմք. Ո՞ր վասն մերոյ փըրկութեանն
զամենայն ինչ ի քեզ ունիմք. Ո՞ր վասն մերոյ
փըրկութեանն զամենայն ինչ ի քեզ ունիմք.
Ո՞ր վասն մերոյ փըրկութեանն զամենայն ինչ
ի քեզ ունիմք. Ո՞ր վասն մերոյ փըրկութեանն
զամենայն ինչ ի քեզ ունիմք. Ո՞ր վասն մերոյ
փըրկութեանն զամենայն ինչ ի քեզ ունիմք.
Ո՞ր վասն մերոյ փըրկութեանն զամենայն ինչ
ի քեզ ունիմք. Ո՞ր վասն մերոյ փըրկութեանն
զամենայն ինչ ի քեզ ունիմք. Ո՞ր վասն մերոյ
փըրկութեանն զամենայն ինչ ի քեզ ունիմք.
Ո՞ր վասն մերոյ փըրկութեանն զամենայն ինչ
ի քեզ ունիմք. Ո՞ր վասն մերոյ փըրկութեանն
զամենայն ինչ ի քեզ ունիմք. Ո՞ր վասն մերոյ
փըրկութեանն զամենայն ինչ ի քեզ ունիմք.

ոգի

սրբոյ հոգւոյն, որ անմահնեալ գործ իւր հոգ-

Այնքան յերկինից ուրուք ոչ եւ մարմնացեալ իւր

եղեց. քահանայ ձայնք հոգեւոր երգոյ վերայ

Աւրհնեալ ես քո յարուցեալն յիւրաքանչիւր

հրաշալի ըմբռ յարուցիչն ամ ծ որդւոյն.

ժողովեցեալ ձայնիւք բարեբան անկլով. քար.

Աւրհնեալ ես գովեցեալ ըմբռ յարուցեալն յիւրա-

քանչիւր գործոց քոց հոգեւոր երգով վերայ

տանուրք բարեաց յաշխարհս. Ալէլուիա. Ալէլուիա.

զարարածս ամ. Ո՛ երգք երկնից ընդ երկրի

եւ հոգեզէն բարբառիւք երգեցին. ամէն

օրհնեալ ես քո յարուցեալդ.

Այնքան յերկրէն բանդ մարմնացեալ իւր հոգ

ոյ ձայնն ամբոխ կամաւ զհայրն եւ զհոգին

հարան ի ձայն ամէն. Ալէլուիա. Ալէլուիա

Ալէլուիա հոգ եւ հոգեւոր բանդ ամ ծ ի

գերեզմանն ի ջերմ ընկալեալ անապական մարմն

ամէն. Ալէլուիա. ի մեռելոց յաւերս երե

բոյդ ամ լուծանելով զհշխան խաւարին

ամէն. Ալէլուիա. Ալէլուիա. Ալէլուիա. գ

ձեզ բարձրարարք ընդ ընկալեալ եւ

հրաշալի ըմբռ յարուցիչն ամ ծ որդւոյն.

Ժողովեցեալ երդք բարեբան անկլով. քար.

Աւրհնեալ ես գովեցեալ ըմբռ յարուցեալն յիւրա-

եղեց. քահանայ ձայնք հոգեւոր երգով վերայ

տանուրք բարեաց յաշխարհս. Ալէլուիա. Ալէլուիա.

զարարածս ամ. Ո՛ երգք երկնից ընդ երկրի

եւ հոգեզէն բարբառիւք երգեցին. ամէն

ձեզնն ամ ինչ ինչ ալէլուիա եւ լոյս փառաց ծագեաց

ՀԱՅՈՑ ՀԱՐՑԱՍԱՆՔ

Ա

Քանչելի հրեշտակն ասեն ցընծութեամբ
ի ջուրս ի գերեզմանն հարկանեն զքար. փող
յարութեանն ահ. Ի հարկանել փողին
սահանայիքն զարհուրեցան և եղեն զհեն.
իչխանն ահ մեռեալ. Զայն եղև ի հրեշ
տակէն բարբառ եղև ուրախութեամբ
յարեաւ Քրիստոս փառք յարութեանն ահ.

Ո՞րբքն փո՞ւ կեցե՞ք երկեա՞ք ես աշակերք
ասացն Քրիստոսի. խաղաղութեան ընդ ձեզ.

Այս ըստ ընթ ընթացս առեալ աճումն
ոչն է.

Ա

Որ յանկոտ փառացդ նըստիս ընդ հօր.
օրհնեալ ես ի դասուց քերովբէից օրհ
նեալ ես ի շարս սրբոց հայրցն մերոց. Ա՛ր ե
կեր ի փըրկել զոչ նախահայրն առաքեալ ի
Հայրմանէ մանաքեր պըտղոյն. օրհ.
Ա՛ր փոխանակ ծառոյն գիտութեան եղեր
զոչ խաչ քո ահ. Ա՛ր շըրջուացեր զքեզ

զանձնաղբերքդ. ծրց. Ի զաւրս օրհնեցէք զ.
Աբրահամ սրբոյ ի քո ընտիր յաւիտեան.
Որ երկոյն զվանգաւոր երկնընդունակ խոր
ծոյն. ծրց. Ի զաւրս օրհնեցէք զ. Աբրահամ
օրհ. Որ երգոյ զի փշաբերը անիծադրօն
թիւն բուսանէրին. բնաւեալ ի վերայ
խաչի Քրիստոսն. օրհ. Որ ձայնեացոյն զի
լեալ գանուածն վանն աղքի մարդկան.
և պարգևեաց զի մորմի և զարիւն իւր
զանապական Քրիստոսն. օրհ.

Որ խոնարհեցաւ յերկնից ի հայրական ո
ծոցոյ. միածինն որդի անատուծոյ և առեր
մարմին ի սրբոյ կուսէն. վասն մերոյ
փրկութեան հղտեցաւ. Ի նզդ մեզ աշխա
հըմեցաւ ընդ մեղաւորացս. և կոխեցաւ
զի գլուխ վիշապին և ջինջն խայթոցք
մահաբերին. և փրկեցաւ զի տիեզերս ող
ջաւեռեցաւ զի մեղս մեր ի վերայ խաչին.
և համբերեաւ մահու իջիր ի գերեզմանն.
կենդանանութիւն շնորհեցաւ նըզատեցս
ի խաւարն. և զօրութիւն յարութիւն ող

Քրիստոս զի յարութիւն ա՛ծ որդւոյն տ
այնօրինեսցաւ առաքելոցն և բարեմասնիցս
հրեշտակացն. երկնիւն երկնոր անըսա

լե՛ ձայնիւ։ Զայն ա՛ՀԵղ գաբրիելեան
փողոյն. ա՛յսօր գո՛ղէը ա՛ւետարա՛ն ա՛ւե
տիք ե՛ն ա՛շխարհի՛ երգ։ Ո՛յս մե՛ծ և ա՛մ
հա՛ւոր. ա՛յսօր ծա՛գեաց ա՛ր եկեղեցւոյ
յարու՛թեա՛ն իմա՛ստից ք՛ս. երգեսցուք։

Ո՛ՂՂ

Ո՛՛ղղանելի՛դ ա՛ծ իմ՛ը յերկնից էյե՛ղ
կա՛նքս. և ա՛նձառե՛լի ծա՛գմամբ տրնօրի՛նե
ցար յարգանդի՛ կուսի՛ն աւրեգա՛կն արդա
րու՛թե՛. օրհնե՛մք ըզ քե՛զ ա՛ըծ հա՛յցէն
մե՛րոց։ Ո՛նմեկնելի՛դ իհօր և եկե՛ր կա՛մաւ
իմա՛հ խաչի՛. և ընդ հարութե՛ան պատ
ժեալ ի՛ սպանդ վա՛րեցար ա՛յլ ի ծո՛ցոյ հօր
ո՛չ բաժանեցա՛ր. ըՂՏ։ Ո՛նահա՛տ թեանց
տրու՛զ ք՛ս իմի՛ըր ի՛ հո՛ղ մահո՛ւ. կատարելով
զոդբո՛ւմն հո՛գ երգողին եդա՛ր ի գբի
նե՛րքնո՛ւա՛ն. ա՛յլ ակնարկելո՛վ քո ի գըժ՛ոխս
հանե՛ր զոլ կապեալսն քաջու թե՛ և տրքնէն
ջնջի՛ն ի՛ տանայնս. ըՂՏ։ Ո՛՛զ ա՛ր օրհ՛ն եցիք
և բա՛ըձր արարի՛ք ըզ ընա՛ծ յա՛ւիտեան։
Ո՛՛ր անապակա՛ն թաղմա՛մբն եւյոյ զա՛
նէ՛ծս երկրի՛ւ իքանեցո՛վ ի ստորինս ա՛զատու
թի՛ն ընդերձա՛ց նըստեցո՛ւցն ի՛ խա՛ւարի՛։ ըՂՏ։
Ո՛՛ր կենսա՛բեր յարու՛թի՛ւն իւրո՛վ ա՛զատեաց
զա՛դամ ա՛նս իկեա՛նս ա՛նմահ։ և ա՛ըբ մա՛ր

Ցնով և արեամբըն Տրտւիրեաց ըզ մեզ
յերկնից արբշռութենն. օրհ.

Ո՛կեր ի տեսութենէ անտեսանելիդ ընծ
և մարմին զգեցար ի սըրբոյ կուսէն. կեցո
ցիչ ևյոյս մեր կեցոյըզ մեզ. Ապչի համբե
րեցեր վա ազգի մարդկան. և մերմիվըս
չարչարեալ փըշկեցեր ի մահուանէ. կեցո.
Ո՛դար ի գերեզմանի կեանք աչխարհի
և յարուցեալ յերրորդ աւուր զմարդիկ
ի կեանըս փոխեցեր. կեցուց.

Ո՛րգեացուք քեզ ընդ հրեշտակս յաղ
թական օրհներգութենս. Որ մահուամբ
քո մեռուցեր զմահ. և յարութենէ պար
գևեցեր հոգևնրեւթ բընութենս: երգես,
Որ ցուցար մեզ ճանապարհ նորոգման և
մաքրեցեր զաղտեղութիւն յանցանացընն
զոր պատրեաց թըշնամին. երգես.

Ա՛նխեցին կանայք իւղաբերք ի գերեզ
ման և առեին զյարութիւնըն տեառն,
Լացաւ գուռըն յարութեան գերեզմա
նիս կընքելոյ լոյս ծագեաց տիեզերաց.
Յարեաւ տէրն ի մեռելոց հրզոր զօրութիւ
հաստատեաց զհինն ևնկեցոյ սըրբոյ.
Ողջաւորեաց զծնեալ ի վերայ հեթանոսաց.

Ա

Ա՛ր ի յերկնից կոչեր անընկիզեն
ասէր բան ևս ելոյս. զբեզ ամենեքեան
ակն ունիմք ընդ քեզ. ոչ ևս հարցցեն մեզ.
Այր ի խաչէն բաւեցեալ և չկոչեր զանդ
ընդ իւրում խաչելութեանն տեսեալ զբեզ ամե-
նեքեան ի գեղեցկանկ երգոյ հայրենաւոր
քաղցր ձայնիւ երգեսցեն. զբեզ ամենեքեան
ի յարութեանդ քոյ յաւուրս երրորդի. զբեզ ամե-
նեքեան ի քարոզութեանդ քոյ ի լերինն ի
Գալիլիա. զբեզ ամենեքեան ի համբարձմանդ
քոյ ի լերինն ի Ձիթենեաց. զբեզ ամենեքեան
ի գալստեանդ քոյ ի վերջին դատաստանին
ակն ունիմք ընդ քեզ. ոչ ևս հարցցեն մեզ.
Այր ի խաչէն բաւեցեալ և չկոչեր զանդ
ընդ իւրում խաչելութեանն տեսեալ զբեզ ամե-
նեքեան ի գեղեցկանկ երգոյ հայրենաւոր
քաղցր ձայնիւ երգեսցեն. զբեզ ամենեքեան
ի յարութեանդ քոյ յաւուրս երրորդի. զբեզ ամե-
նեքեան ի քարոզութեանդ քոյ ի լերինն ի
Գալիլիա. զբեզ ամենեքեան ի համբարձմանդ
քոյ ի լերինն ի Ձիթենեաց. զբեզ ամենեքեան
ի գալստեանդ քոյ ի վերջին դատաստանին

ԵՐկբօրդ պատճառ մը զքեզ զբաղեցնէ ուրն սրբոյն առաքելոյն Յակոբայ մեզ ուսուցանէ ասելով. Խոստովանեցարուք միմեանց զմեղս ձեր. Այլ աշակերտեալք իսկբօրդ առաքելոյն. ոչ ասեն փառասիրել զքեզ ի սակաւ սրբոյն Յովհաննէս քո. զոր հիմնեցուցեր ի վերայ վիմի հաստատ. տէր ոմն է. Այլ կայք ժողովուրդք ծոր ի հերձանոցս. ցընծալ եւ զբաղ առնեսցուք զնաւակատիս մեր եկեղեցւոյ. բարեբանելով զտէր ոմն. Այդ պէս օրհնեցեք եւ առասել բանիդ պատրիարքդ զոր նա յաւետեան. Այնպէս անմնացեալ կան քաղցրութեանն զոր զքո թագաւորն որ եկաւորի այսօր ի քեզ եկեղեցի. եւ ամաչին զքեզ զուլեցեք եւ առասել. Այլ կայք հաստատ ցեսցէք ի սրբոյդ հերձեալ յեկեղեցիս օրհնեցեք զնոսա. արտարեք ոտանց ոչ բռնանալ ինչ եւ յանկիւնս սեղանոյ եւ առասել.

Այսօր հրեշտակաց քաղցրութիւնք ընտանակից լինին ընդ մեզ. քանզի երկնաւոր թագաւորն եկաւորի ի քեզ եկեղեցի. Այնպէս եւ զուարճացիր հարսնացեալ ընդ եկեղեցի. քանզի զքեզ ստեղծանոյ

Ո՜վ Հարյա-
ծիածի՛ն երկն ես փրկչական ըզ մեզ։

Ա՛ռաջին պատուն առաքին ծառայն ըզ
նախանատեղծն մահացոյց ինկ օրէն
Ա՛ռաջին պատուն առաքին ծառայն ըզ
կայէն ծիրանի՛ երթէ. ըզ ընտ հո՛։
երբորդութե՛ն երեք սըրբեաւն հրեշտա
զերկինս ես զմ՛ երկիր. ի փառս ամենայն
որ պատրաստ՛ զործ ստեղծմանդ վայելեցոյց
նալի՛ զերըս հրեշտա՛կաց. ըզ ընտ հո՛։
Ո՜ անմահ զերկնասուրբ զթագաւո՛ր թին
որ լոյս մե՛ծ ծագեաց անձառելի՛ ծագ
մանդ. որ հաստատեաց զերկինս ես զմ՛ա
բանեա՛ն. ըզ ընտ հոգևոր երգով. օրհ.
Համագոյակա՛ն էս քեզ բանն ի հօրէն
Թիւրեան քո՛ ցո՛ւցեր. օրհ. Լ՛ուսո՛ւ օրհնո
ցեալ հրեշտա՛կ երգեր արարչի՛ն ի յանիւտեան.
Ո՜ անընկճելի զբան զանմնասո՛ւնդ զերբորդ
ութին. որ նոյն ի նըմն իւր ա՛նհաղ բնու
թե՛ն գոյացոյց յո՛չընչէ զամենայն արա՛
րած. ըզ ընտ հոգևոր երգով. օրհ.
Ո՜ անմահ զերկնասուրբ զթագաւո՛ր թին
որ լոյս մե՛ծ ծագեաց անձառելի՛ ծագ
մանդ. որ հաստատեաց զերկինս ես զմ՛ա
նալի՛ զերըս հրեշտա՛կաց. ըզ ընտ հո՛։
երբորդութե՛ն երեք սըրբեաւն հրեշտա
զերկինս ես զմ՛ երկիր. ի փառս ամենայն
որ պատրաստ՛ զործ ստեղծմանդ վայելեցոյց
կայէն ծիրանի՛ երթէ. ըզ ընտ հո՛։

Ա՛ռաջին պատուն առաքին ծառայն ըզ
նախանատեղծն մահացոյց ինկ օրէն
Ա՛ռաջին պատուն առաքին ծառայն ըզ
Թիւրեան քո՛ ցո՛ւցեր. օրհ. Լ՛ուսո՛ւ օրհնո
կաւ՛սի՛ն բնակեցար Ա՛ծընա՛ր որպէ՛ս
վերնա՛կ. որ ըզ մահ կնիքեցեր Ա՛ւետա
ցեալ հրեշտա՛կ երգեր արարչի՛ն ի յանիւտեան.
Ո՜ անընկճելի զբան զանմնասո՛ւնդ զերբորդ
ութին. որ նոյն ի նըմն իւր ա՛նհաղ բնու
թե՛ն գոյացոյց յո՛չընչէ զամենայն արա՛
րած. ըզ ընտ հոգևոր երգով. օրհ.
Ո՜ անմահ զերկնասուրբ զթագաւո՛ր թին
որ լոյս մե՛ծ ծագեաց անձառելի՛ ծագ
մանդ. որ հաստատեաց զերկինս ես զմ՛ա
նալի՛ զերըս հրեշտա՛կաց. ըզ ընտ հո՛։
երբորդութե՛ն երեք սըրբեաւն հրեշտա
զերկինս ես զմ՛ երկիր. ի փառս ամենայն
որ պատրաստ՛ զործ ստեղծմանդ վայելեցոյց
կայէն ծիրանի՛ երթէ. ըզ ընտ հո՛։

Ա. ապաւորին յաւիտենից մեռուսցնէք
զերկնաւորութիւն որ իւրոյն մարմնացաւ.
հաստատեաց զաշխարհս իսանաւասս
սանելի. փառք նմա այժմ եւ յաւիտեան
որ կամաւ համբաւը մահու խաչի շնչ
բանն. եւ եհղեղ զարիւնն իւր նք իփրկու
թիւն տիեզերաց. փառ. Ա. ապաւեն յարու
ցեալ ինորափառ յվիմէն. լուսաւորդեաց
զկեղեցի իւր նք. իփառս եւ իգովեստ
անուան իւրոյ. փառ.

Ա. երկրկնայնն զինուորեալ զդէմ միշտ
երկրպագեմք քոյ թագաւոր. ընդ
հօրդ եւ նք հոգւոյն. օրհնեալ ես որ
եկիր հարցն մերոց. որ խոնարհեցաւ յան
ձառ փառաց եկեալ իշխանութիւն խմայհ
խաչին դերեզմանեցաւն դժոխք. յաշխարհ
փառաց քոց. օրհ. Ա. հրաշափառ քո
յարութիւնդ կենագործեցեր զիս զմեղաւոր
զմեռեալս. եւ համբարձաւ փառօք ի
երկինս. օրհ: Ա. որ ի Ա. քոյ թագա
ւորն քաղցրաձայն երգով օրհնեցեք եւ
բարձր արարեք զնա յաւիտեան.
Ա. պատուական խաչելութիւն հրաշագործ
գեաց զմեզ փրկութիւն յաւիտենից ընկալեցեք

ժէշ. օրհնեմք զքեզ ա՛ծ հարցն մերոց։
քեցե՛ր զզ միածի՛ն որդեդ քո՛ի փրկիչ։

ե Ընկճեցաք ա՛ծ եւ ամենաթզոր որ առա
ի մեռելոց. քո՛ քրիստո՛ս։ Ո՛վ քրիստո՛ս
քարուկր առ ն՛ը կանայն յարեաւ ա՛ն
ուղուժեա ահեղ հրեշտակն իվե՛մին որ
քարուկր ա՛ն. քո՛։

զ Ո՛վ քրիստո՛ս քեզ փառք վայել երկայ
նաձգիտ տէր։ Որ կնեալ ես քո յարու քեզ
ասացեա՛ծ որ զզ մա՛հ մահո՛ւ ծանուցի
քոյին կամաւոր մահուամբդ. քո՛։

է Որ յարո՛ւթե՛ զզ փառաք վայել երկայ
նաձգիտ տէր։ Որ կնեալ ես քո յարու քեզ
ասացեա՛ծ որ զզ մա՛հ մահո՛ւ ծանուցի
քոյին կամաւոր մահուամբդ. քո՛։

ը Ընտա՛ր յա՛ծոց փառաց. ո՛ր
ա՛ծ ընդ ա՛ծս ա՛ծոյ ա՛ծոց
ընդ վերջ ա՛ծեան սրբեցաք դաս.
գովեցեք զքրիստոս արա։

ը Ա՛ծ ինչ իմ ա՛ղերձեա՛ իմ
ո՛ղջ ընդ ա՛ծս։ Ա՛ր իմ ղ՛ոյ
ա՛ծ եւ վասն մե՛ր մարմնացար իսքրիստ
կոսե՛ն. ո՛ղջ։ Ա՛ր իմաչ՛ն տարածեցեր
զա՛նարատ քա՛զուկըս քո. ա՛վ մե՛ր հե
ղեր զարիւնքո ա՛ր. ո՛ղջ։ Ա՛ր իգերեզմանի
եդար անմահական ա՛յրուցեա՛ զ նորոգե
ցեր զաշխարհս. ո՛ղջ։ Ա՛ր իյերկինս համ
բարձար ա՛ծեան արքայ եւ ընդ աջմ հո՛ր
նըստար յա՛ծոց փառաց. ո՛ղ։

Ո՞վ ընաւ ի հօրէ անչափ մի՛ երթիր ի կուսա-
կան ուրովայնէ երևեալ մարմնով ի փըրկու-
թիւ մեզ. օրհ։ Որ նըստա՛ս ի քո բօքիս Հայր
մարմնոյ վերը օրհնի՛ս քրիստոս սըրբասաց
ձայնիւ. Համբերեցի՛ւ չարչարանաց իմոյ
ընկեր քաջիդ խորտակեցեր զի զօրու-
թիւ մահու. օրհ։ Ո՛վ տէր Յ՛ովհաննէս ա՛ռ
զիմ՛ոք զքո՛ գո՛վեցեք. զյարուցեա՛լն ի
գերեզմանէն ա՛ռ նախնական մարմնո՛վ։
Ո քաջուց հրեշտակին լըսեա՛ւ կանանցն
ընթացեա՛լ պատմիչն աշակերտացն ասե
լով յարեա՛ւ ա՛ըծ ամե։ Ո՛ւր մեք ընդ նո՛ցին
երգակցեա՛լ հանցո՛ւք զօրհնութի՛ւն. փըր
կո՛ղն ըզ մեզ ասելով յարեա՛ւ ա՛ըծ. ամե։
Ո՛ղբ ա՛ր ևս մարմնացա՛ր ի կուսէն. ևս զհո
ղեղէն բընութիւնս ա՛զատեցեր ի մեղաց։
Ո՛ղբ ա՛ր բևեռեցա՛ր ի խաչին. ըզ մեռա
նիլ յանձն առեր կենդա՛նատու մեռանի՛լդ։
Ո՛դա՛ր ա՛ր ի նորա՛փոր ի վիմի. ևս մատան
ա՛ւ կընքեցա՛ր գանձդ կենաց աշխարհի։
Ո՛ղբեա՛ր ա՛ր աւերեցեր ըզ դըժո՛ւխս. իյեր
կի՛նըս համբա՛ռնար ևս ընդ ա՛ջմէ հո՛ր նըստար։
Ո՛ղբիստոս յարեա՛ւ ի մեռելոց։ Ո՛ընդ արդեան
լոյն առաւո՛տուն կա՛նխեա՛ւ կանանցն ի

գերեզմանն ասելով. քո յարեաւ ի մեռ-
նելոցն ասելով զի՞ խնդրես զկենդանին ընդ մեռեալս. քո-
թուածութիւք ալ ո՞ր կանայք եւ պա՞տ-
ճեաք աշակերտացն ասելով. քո-

ԿՂ Որ զծառայի զկերպարանըս յանձն առեր վասըն մեր. եւ խոնարհեցար կամա-
ւիւր մեռանելոյ. օրհնեա՛ զմեզ ի ո՛ր ոտն հարցըն մերոց։ Որ խաչեցար հաճութեամբ
հօր միածնին որդի՛. եւ թաղեցար ի երիք օրեայ ըստ բնութեան մահու լուծիր. հրչ։
Որ փառաւոր յարութեամբդ քո կանգնեցեր զմեզ մահացեալսն. իւրովիք համ
բարձար ընդ աջմէ հօր նըստուար. օրհ։

ԳՂ Զո՛ր ո՞ր օրհնե՞ցեք եւ բարձը արա՛րէք
ըզ նա յաւիտեան։ Հրաշալի յարութի՛ւ
փըրկչին ո՛րըդեցանն ա՛րարածք. միաբան
նուիրե՛ք օրհ։ Կոչեցիր սարսեցին դըժոխք
տեսանելով զի Թագաւորն անմահ. միա՛-

ԴՂ Թո՛ւնա՞ս իմ Որ իջեր յերկինից բա՛ւա-
ր՛ըծ առեր մարմին։ Խ՛րխ՛ն ըստ մերոյ բը-
նութե՛ան. վանըն յանցանաց նա՞խահա՛ղ
ծրի՛ւդ ո՞ր ըզրկեա՛ք մե՛զ աստուա՛ծ.
Խ՛նայեա՛ն բնութեացըդ կամա՛ւորապէս փըր-

Ալ երբեքօրեայ Թաղմամբ փըշրկիչ ՝ որ զայ
բերելով ի ջրե՝ ը կ գերեզմանն ընդ.
պես յանձն առեր. Ես խաչիդ և մահուդ համ
Ալ ըզ կերպանըն ծառայել ձըշմարտա
պես ըզքեզ օրհնե՛մք այժմ հայրըն ը մերոց։
Ալ երբ յարձակ քան զ յանիտեանըս
բա՛ նգ ըստըեածծ. վասըն մերոյ փըշրկու
թեան առեր մորմին ը՝ ՚ն ը կուսէ՛ ՚ և
ընդ քեզ օրհնե՛մք այժմ հայրըն ը մերոց։
Ալ երբ յարձակ քան զ յանիտեանըս
բա՛ նգ ըստըեածծ. վասըն մերոյ փըշրկու
թեան առեր մորմին ը՝ ՚ն ը կուսէ՛ ՚ և
ընդ քեզ օրհնե՛մք այժմ հայրըն ը մերոց։

ջոյ փըրկչէ՝ ի մէրոյ։ Ա՛ւ հրեշտակըն զ-
ղըս անմշուհս ի յօծ-ումըն կենարար մոր
րուժանն հանդերձ խըսկըք։ Ի-երբ-իմ զիւ
Ա՛ն խաչին կանայքն ընդ առանձին ինդ
ընդ քե զ յանպատուհամ ի կեանն։

գ զօ՛րսն՝ ք. ընդ քիզ։ Ի՛ զ ա՛ր օրհնեցեալ
Ա՛մէնայն անձինըք քա՛՛՛ծր արարիք։

Օ խաչեա՛ն իմ ըրկրի և զիդեանն ինող
գերեզմանի. ամե՛։ Օ յարուցեա՛ն իւխա՛
նութեամբ և զաւրօ՛ղն դըժ-ոխոց. ամե՛։

ե Ա՛ր համագոյ դես հօր և՛ա՛ հոգւո՛ն ան
բաժանելի կամ միութեն խոնարհեցար ի
բարձանց և առաքը մարմին ի կուսէն. յա՛
ղա՛ց ա՛նկե՛՛՛ղծն յանդգնա՛ծիչ կենաց քանս
ա՛րկուին խաբա՛մբ։ Ա՛ր դատաւո՛ր դես
ծանծկելոց դի՛ատող այսօր ի Տնդէզ դատա
պարտեա՛լ բարձար ի խաչ և՛ քեզ ա՛ կերակ
ըղեցար յա՛ղ գա՛ նկե՛՛՛ղծն ի՛ ձա՛շակմանէ
մահաբեր պըտղոյն։ Ա՛ր կենդանութի՛ դես
ամենեցունն այսօր ըզ մահ խաչի ի յանձն
առեր եդար ի սերտ երկրի և՛ երրորդ
աւո՛ր յարեար։ Հնարհեա՛ մե՛՛ զ վերածել
ընդ քե զ յանպատուհամ ի կեանն։

պատրաստեալ ընդ ամենայն զգեստուք
ոսկեղինաց, եւ ընդ ամենայն զարդուք
ոսկեղինաց, եւ ընդ ամենայն զարդուք
ոսկեղինաց, եւ ընդ ամենայն զարդ

պըտղոյն։ Այլ զբերուէ խաչիդ քո՝ հիմնե
ցուցեր զկաթուղիկէ եկեղեցի՝ բընակ
դան սբ. Բրդուժեան։ Լուսաւորիչդ զ
հեթանոսս ի սմա կըրկնակի ծնընդեամբ։

ա Վ զյարուժիւնն քրի սմանէ անբաժան օրհնես
ցուք. զի նա միայն ընդ փառս սուրբ
յաւիտեան։ Վ զՀառնագայթ յարուժեան
տէառնընչով հրեշտակին. նա զբրանայր ի
պատմել զվկայսն յարուժիւնն։
Զայն աւետաց լընդհին առաքեսեան
ձբ կանայքն. ի հրեշտակէն դասնայինն
ուրախուժեամբ յառաքեալն։

ա Ո Լիւծ պերակայն խընդուժիցն աւետիքս
ճրանելի կանանցն ուսեալ ի հրեշտակէն. աներկիւղ խընդուժեամբ լբերկ
րանիցդ ուրախուժեամբ ընծանայինն պատ
մել աշակերտացն սաստ[illegible]լվ։
Ո՞ր մնհուն երկիւղիս՝ ընդ մեռեալսդ
համարեալ կաթեալ նա ինքն իշխանու
թեամբ յարուցեալ. զմահուն լցեր զիշխա
նուժիւն և կեանդ անուժիւն պարգևեալ
ամ զգի մահ[illegible]կան։ Այլ ի քաց եդեալ
զվ հրէականն երկիւղն ըզ կարծիսն.
նախաժամանեցին ի պատիս՝ այնորիկ. որ

ՀԱՐ

ՀԱՐ

կիր զանապանկան մարմինդ։ Ո՛չ եթէ լե
ւեաք ի հրեշտակէն որ այս սէր. ա՛լ՛՛՛ լսի
րեա՛ ի մէ՛ռելոց ձեզ կեանքս պարգեւեաց։
ա՛ Ո՛չ զաթէր ևս ձեզ կանայքն ծղբալը վ վիս
թապէս եկին ի գերեզման քր՛ ա՛ր է խնդն
կիր զանապանկան մարմին դ։ Ա՛նդ բա՛ւ աւե
տաւ՛ր հրեշտակին ՚ր գոչէ՛ր ա՛ւ երկն
նիկ կանայսն. զի խնդրէք զկենդանին
ընդ մեռեալս. քանզի յարեա՛ւ ա՛ր և՛ա՛ւ
րեաց ըզ դրժո՛խս։ Պատմա՛լ երանելի
կանանցն զյա՛րու թի՛՛ն ան աշակերտացն
ուրախացեա՛լք ընթա՛նային պետրո՛ս ևյո
հաննէ՛ս ի կեա՛նատուս գերեզմանն։
ՀՀ Վա՛ռ ա՛ւորեա՛լ սրդի՛ ան։ որ եկիր կամաւ
իջար՛ար՛ նս. ա՛ր ա՛ըծ հա՛յցն մերոյ։
Տարածեցեր զամենազօր բազո՛ւկս քո՛ի
վերա՛՛յ խա՛չ մա՛՛՛՛ր՛ էլ՛ն. և՛ երկիրըս հի՛ա
ցեալ սասանեցաւ և դո՛ղալով երերեցաւ։ ի
յա՛ղէ վառաց քոց ա՛ր ա՛ըծ։ Ո՛՛՛ տեսեալ
ա՛րի գա՛կանըն զարարիչդ ի վերա՛՛յ խա՛չ
մա՛՛՛՛՛ր՛ էլ՛ն. չհանդո՛ւրժեա՛լ չարչարանաց
սարսիւդ խաւա՛րեցոյց ըզ ըլլան ի մէ՛ջ օրէի
ԳՀյա։ Ո՛վ ա՛ր օ՛րհնեցեք բարձր ա՛րարեա՛ք
յա՛ւետեան։ Ո՛՛՛ զինաւո՛րըն գեղարդեամբ

քեն յարձակեալ. խոցեա՛ց զկնի կ՚ենաղրելն
բար։ Աւստի աղքեւր կենդանաբար բղղ
խեալ լե՛ա՛ց զտիեզերս իմեղաց բար։
Յամենայնի բանզե՛մ ողբմ աչք նայեա ա
յիս գլխաւեհամբ ևխնայեա զի՛ դո՛ւ
միայն ես մարդասէր։ Ա՛ւ խաչիւդ քո
կենարարա պահ՚նա. և յարուեհամբդ
քո փըրկեա և անպէցո՛. զի՛ դո՛ւ միայն
Ա՛ւ ի միւսանգամ ի գալստեան քո՛ ա՛ր.
վերնէն զիս նորոգեա և անպէցո՛ զի՛։
Ա՛յսօր յարուեիւն քի՛ տնեցի՛ք հաւա ա
տացեալք. ի մի՛ աչք հայր ամենակալ։
Ա՛յսօր և կանայք ի գաղաբեր՛ք աւետիս
տալով աւաքեալն. ծո՛ր ըհնեն զաչք հայ։
Ա՛յսօր և հրեշտակք ի յերկինս հոգևո՛ր
հընչմամբ երգով. ծո՛ր ըհնեն։
Ո՛ր յաւետենից ես աչ և ա՛ր ամենայն ե
կենդանութե՛ն. խոնարհեցար ի չարչարա
նըս հանբերո՛վ խաչի և մահու. զբե՛զ
ծրհնեմք աչ՛ք հայրըն մերոց։ Ո՛ր ամենայն
բարութե՛ց ես ար և՛ ի քրիստոսական աթո՛ռ
նըստես. եդար ի նորափառ վիճակ անապա
կան մարմնով. զբե՛զ Ո՛ր ես ակն ցդ ես հա՛ր
և՛ն՛ք հոգևո՛ն. ի՛ջնը իդ՛ժոխս փըր՛ր

ցիր զգերեալսն աւերելով զմեզ. զբե-
գ Ի՞չ ետր Աւդով օրհնութեամբ բանզր
աղաւնեաք յաւիտեան։ Որ երկիր զմ զո
ընութիւնըս զժժոխոց՝ խորհրդով սնո
ընկնութեան իւրոյ։ զբիսաո՞ս Թագաւոր
փառաց փառաւորեալ ի զօրութ զերեզ
նոց. եկայք ժողովուրդք երգով։
Որ քանի՞ գթացաց զաղաղակ քանն
քան ի հօրէ իւր. Եւ մահո՞ւ խաչի զմե
նայնըն վասն մեր հանգերձեալ յաղթեաց
մահու ի չխաւնութեամբ. եկայք ժողո
ո Քրիստո աղբ որ տաղաչեցեր զհո
ւրս քո ի խաչին. Եւ լուաչեր զմ կնիք գա
տապարտութեան մերոյ. ոդղ ողորմեաց
Ի խաչին բևեռեցար և հեղմամբ արեանդ
քո փրկեցեր զմ տիեզերս ի մեղաց. ոդղ
Ա՝ղեցար ի մէջ երկրի Եւ երբրդ աւուր
յարեար զմ ընժխա աւերեցեր քանիս. ոդղ
ո Խաչանիշ փայտէն զմղրդեցան դե
ժնիք. զնրութեամբ սուրբ հոգւոյն նո
րոգեցաս երկիր. ոդղ սա որ խափանեաց
զմ մեզ։ Հրեշտակն աւետեր կուսին մա
րիամու. սա է իսկզբանէ բանն որ յա
ռաջ քան զյաւիտեանս ծրգե. սա է Թա

ա՛ռ՚ծր մ՚ձրմ՚ն պ՚ռ՚պ՚գ՚ր՚լ ի կ՚ռ՚ս՚գ՚ն, ծ՚ղ
մ՚կն՚ղ՚ն՚վ յ՚ն՚ր՚ք՚ն՚ն յ՚գ՚ն՚ռ՚թ՚ն՚ն ք՚ռ՚ա՚պ
ե՚ր՚ք ո՚ղ՚ջ՚մ՚ռ՚ա՛ն։ Ո՚ր ա՚ն՚կ՚ա՚ս դ՚ե՚ս յ՚ռ՚ր՚
ք՚ռ՚ա՚ծ՚ո՚ղ ն՚ք՚ռ՚ա՚ն զ՚ե՚՚մ մ՚ի՚տ՚ք՚ս դ՚ե՚ր՚ռ՚ա՚զ՚ն՚ց՝ ա՚ռ՚
ն՚ր՚կ՚ի՚ն՚ք ո՚չ ք՚ռ՚ա՚ւ՚ք՚ն տ՚ա՚ն՚ի՚չ յ՚ա՚ր՚գ՚ա՚ն՚դ՚ե՚լ կ՚ն՚
ս՚ի՚ն կ՚ր՚ե՚ց՚ր՚՝ ք՚ռ՚ա՚ն՚գ ե՚ր՚ք՚ծ ո՚ղ։ Օ՝ ջ՚ր՚ջ՚ա՚ռ
ն՚ք՚ռ յ՚ա՚ն՚ձ՚ն ա՚ռ՚ե՚ր ա՛խ՚տ՚ա՚կ՚ի՚ր հ՚ո՚ղ՚ե՚ղ՚ի՚ն՚ա՚ց
ե՚ղ՚ե՚ր վ՚ա՚ռ՚ն մ՚ե՚ռ՚ո՚յ փ՚ր՚կ՚ո՚ւ՚թ՚ե՚ն ի գ՚ե՚ր՚ե՚զ
մ՚ա՚ն՚ի ե՚գ՚ա՚ծ՚ր՝ ա՚ն՚կ՚ո՚ր՚ծ՚ա՚ա՚ծ պ՚ա՚հ՚ե՚լ՚վ զ՚ա՛ն

ք՚ռ՚ա՚ծ՚ք՚ն ք՚ա՚ն՚դ ե՚ր՚ք՚ծ ո՚ղ։

Ա՛ռ՚ա՚ւ՚ո՚ռ՚ե՚ա՚՚ կ՚՚ ք՚ո՚՚ յ՚ա՚ր՚ւ՚ա՚թ՚ի՚ւ՚ն՚դ։
Ո՚ր յ՚ա՚ր՚ե՚ա՚՚ ր՚՚դ ի՚՚ մ՚ե՚ռ՚ե՚լ՚ո՚յ յ՚ա՚ւ՚՚ռ՚ը ե՚ր
ք՚ո՚ր՚դ՚ի՚ ք՚ր՚ի՚ս՚տ՚ո՚՚ ա՚ն՚ո՚ր՚դ՚ի՚ ա՚յ՝ վ՚ի՚ա՚ռ՚ա՚ւ՚ո՚
Ո՚ր յ՚ա՚յ՚ե՚՚ ր՚՚դ ք՚ա՚ռ՚ը՚ն՚ա՚ւ՚ո՚ղ յ՚ա՚ր՚ւ՚ա՚թ՚ի՚ւ՚ն՚ք ք՚ո
ա՚յ՚ր ե՚ր՚կ՚ի՚ր շ՚ա՚ր՚ժ՚ե՚ց՚ա՚՚։ վ՚ք՚՚մ՚ք պ՚ա՚տ՚ա
ռ՚ե՚ց՚ա՚ն՝ ք՚ր՚ի՚ս՚տ՚ո՚՚ ա՚ն՚ո՚ր՚։

Ն՚ա՚ձ՚ն ա՚՚հ՚ե՚ղ յ՚ա՚ր՚ւ՚ա՚թ՚ի՚ւ՚ն՚ք ք՚ո ա՚յ՚ր զ՚ա՛ր՚հ՚ո՚ւ՚ր՚ե՚
ց՚ա՚ն զ՚ի՚ն՚ո՚ւ՚ր՚ի՚ա՚ց՚ը՚ն դ՚ա՚՚մ՚՚ա՚ք՚ն։ յ՚ա՚ր՚փ՚ի՚ա՚
փ՚ա՚ռ՚ը՝ հ՚ր՚ե՚շ՚տ՚ա՚կ՚ի՚ն ի՚՚ջ՚՚մ՚՚ն՚ն և դ՚ո՚ղ՚ա՚ղ՚ի՚՚ չ՚ա՚ր
ժ՚ե՚ց՚ա՚՚ ե՚ր՚կ՚ի՚ր։ Ա՚՚ռ՚ա՚ւ՚ո՚ռ՚ե՚ա՚՚՚ ն՚ ա՚ր ք՚ա՚ն՚ա՚ն
ց՚ը՚ն դ՚ի՚տ՚ե՚ր՚ի՚՚ զ՚ի՚ ի՚՚մ՚ա՚ն՚փ՚ո՚ր գ՚ե՚ր՚՚ զ՚մ՚ա՚ն՚ն՚
ք՚ա՚ր՚ի՚ն՚ի՚՚ զ՚ի՚՚ւ՚ղ ա՚ն՚ո՚՚՚՚՚՚ չ՚ո ի՚՚ յ՚ա՚ծ՚ո՚ւ՚մ՚ը՚ն կ՚ե՚
ն՚ա՚ր՚ա՚ր ժ՚ա՚՚մ՚ա՚ն՚ո՚՚ յ՚ն ա՚ն՚պ՚ա՚տ՚ա՚ռ՚ի՚՚ ե՚ս ա՚կ՚ա՚ն՚ո՚ւ՚
թ՚ի՚՚՝ ո՚՚՚՚ տ՚ե՚ս՚ա՚ւ ի՚՚ ք՚ա՚ր՚ւ՚ծ՚ա՚ք՚ն վ՚ա՚ռ՚ա՚

Ա

Ա

Ա

Ալ ինչո՞ւ իշխանութիւնդ բամբասուի ի վերայ
քոյ խոչին՝ կամեցա՛ր զի՛ շնորհն մերձ
առնէր. զմտիտս գերեալսըն յաղտամոլ
կենադրծեաց ի կեանս անմահ. օրհ.
Ալեայաւ՝ տեառն որդին փառակից հօր
և սուրբ հոգւոյն դընէր՝ ի նոր գերեզ
մանի. նոր ներոգել զիս ըզ հընանա
ցեա՛լըս մեղօք. օրհ.
Հոյնթեանան սերօքդ ընդատուիր ի վեր
քոյ վիմէ՛ն. համրկանէ՛ր փոշի յարու
թենէն ան. պահպանացոյց
յաչէն՝ եղէ՛ն ո՛րպէս մեռեալ. օրհ.
Հոյդրդս արա՛ ըզ մե՛զ ան ընդ սըր
բոց քոց աւազանէդ՝ ընդ
մեռանել ըզ քեզ ի յարութենի՛ քո. արժա
նաւորեա՛ տէ՛ր տեսանել ըզ քեզ ի
միւսանգա՛մ քո գալըստեանն. օրհ.

Թագաւո՛րն քո՝ ա՛ս օրհնութեա՛ն երգո՛վ ձեզ
բանբեռանեցի՛ք ա՛մ երկիր.
Ո՛ր ծառոյն երկնի՛ւ և երկրի՛. մատուսցո՛ւք
երգո՛վ գոհանա՛նութի՛ւն ա՛մ երկեր.
Ո՛ր ծրծրդուն ի՛ւր ա՛մ ա՛ստուա՛ծ ուղեն՝
մատուսցո՛ւք պատի՛ւ երկրպագուն ի՛ւր
յաւիտեա՛նս անկո՛ն.

Ա՛ստուածային բնութեան եւ բանի հնո
առաքեցեալը ի հայրական ծո
ցոյ Աստուծոյ մարմին ի սըր
բոյ կուսէն. որ աշխարհս մեղ
այնկաւոյդ ի փըրկութենէ մեղ թագաւորը
անմահ յանձն առնելը ըզ մահ խաչի. ա
իջեալը ի գերեզմանն անապական. որ աշխա
յարուցեալ ի մեռելոց երկրորդայ ըլյո
ծագեցաւ տիեզերաց. ի շխանութենէ լու
ծեր զերկինս մահու. որ աշխ. Ի զ աւրօր
նեցիք բարձր աւրարիք զթագաւորն ամե
նեցուն ի շխան հայր միշտ ներկայ ան
ո յարուցեալն ի մեռելոց քո աշխ. ժողո
վեալդ առաւել բանիր աւրարիք ընդ նմ
ո անապական լոյսն ի հօրէ ծագեալ աշխ
զհոգին. քահանայք ընդ սերնդեսըն գո
վեցէք. առաւաւել բարձը.

Ա՛ր յարեալդ ի մեռելոց քոյ աշխ. ա
մեղ կեանսըս շնորհեցեր ողորմեա.
Ա՛ր զանկեալն ինչ անհնազանդ ի մեղս. պատո
անակաւն անբասիմեալդ քոյ կանգնեցեր. ա
յ յարուցեալդ քոյ զաշխարհըս կեցուցեր
ի ըզդ զմունդս դըժոխոց փըշրեցեր. եւ
Բարեաւ տէր, որ ի գերեզմանէ

Ի՞նդ յառնե՛ լ փըրկչին մեր՝ յ երկը
չորժեցա՞ւ ա՛ռ. վկ մըք պատմե՛ցա՛ն։
Ա՛ռաքայթեա՛լ լոյն ի վե՛րայ վնմ՝ ո՞ր՝ն
զարհուրեցո՛յց ըզ պահա՛պա՛ն՝ նն ա՛ռ-
դրա՛ն՝ ն գերե՛զմանի՛ն։

Օ՛ ա՛ծ-ային ըզ գերե՛զմանաւ՛ն բո՛ր տ
րեա՛ լ դա՛րձ հրեշտակաց. առ ա՛նկէ՛ն
ըզ տ՛րըն յա՛ ի՛ր՝ ըզ՛ւեա՛լ ի՛ գերե՛զմանէ՛ն։
Ի՛ ա՛սէ՛ր կանա՛յք ե՛կէ՛ն ի գե՛րեզման՝
փըրկչի՛ր ի՛ր՝ն ա՛ն՝ո՛ւշ ի՛ւղք և՛ խըն՛կո՛ք.
յօ՛ժա՛ռե՛ ո՛ր՝ հա՛յ զմե՛ռելո՛ւն տէրո՛ւն՝ նական՝ն։
Ի՛ ա՛ռա՛ւա՛յծ-ա՛ռ հրեշտակն. ն՛ըստէ՛ր ի վ՛ը
վկ՛ի՛ր ի՛ր՝ն ա՛ւետարանէ՛ր կանանցն.
յա՛րեա՛ ո՛ր՝ հա՛յ ա՛ռ փըրկչէ՛ն տի՛ե՛զերաց։

Ա՛ռա՛ջի յա՛ւետեա՛ն օրդ՛ւ փա՛ռաւո՛ր՝ ի՛ց հո՛ր ՀՀ
հա՛՛ր հոգե՛ւո՛ն. ո՛ր մի՛շտ յա՛ն՛ձնա՛ւ փա՛ռաւո՛ր
բա՛րեբա՛ն՝ն ի՛ վերի՛ն զօրութ՛ւ. ըզ՛ ք՛ե՛ղ
ո՛ր՝ն՝ ա՛ն՛ք՛ ա՛ն՛ըծ՛ հա՛յրըն՝ մե՛ր՝ո՛ց։
Ա՛ղեաւ մա՛ր՛դ ա՛ծ՛ ըմ՛ա՛րիտ ե՛կէ՛ք կա՛մա՛ւ ի՛
ջա՛ր՛ջա՛րան՝ն՝. և՛ բա՛ր՛ձ՛ա՛ր ըզ՛ փա՛յտ խա՛չի՛ն՝ ա՛ն՝
պա՛՛ր՛տական՛ մա՛՛հ՛ն՛ա՛. ըզ՛ Ա՛ղե՛ր՛եզմա՛՛ն՛ն
ի՛ջէ՛ր խա՛փա՛ն՛ի՛չ մա՛՛հ՛ն՛ա՛. ե՛ր՛ե՛ք՛օ՛ր՛եա՛յ յա՛ր՛ո՛ւ
ցե՛ա՛լ ըլ՛յո՛ ծ՛ա՛ղե՛ց՛ա՛ր ստո՛ւե՛ր՛ա՛ն՛ըն՛ա՛ստա՛ն՛ցո՛ւ ըզ՛
Ը՛ զ՛ա՛՛ր՛ ո՛ր՛ զ՛ն՛ե՛ց՛ի՛ք՛ զ՛ ք՛ա՛՛ր՛ձ՛ր ա՛ր՛ա՛՛ր՛ք՛ ո՛՛ր՛ հա՛՛յ՛ ք՛ զ՛ն՛ա՛

ՀԱՆԴԻՊԱՏ ԱՂՋԱՏ

Ո՛Հ ՔՐԻՍՏՈՍ ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՍԻՐՈՎ ՍԻՐԵՑ ԶՄԵԶ ԵՒ ՄԵՐ ՄԵՂՔԵՐՆ Ի ԻՄԱՆ ԱՐԵԱՆ ՍՐԲԱՑԱՒ ԶՄԵԶ ԱՐՅՈՒՆՔՈՎ ԻՒՐԵՒ ՔԱՀԱՆԱՅ ԵՒ ԱՐԱՐԱ ԶՄԵԶ ԹԱԳԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՅԱՒԻՏԵՆԱԿԱՆ ԱՍՏՂՈՅ ՀՕՐ ՄԵՐՈՅ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳԻՈՅ ԵՒ ՍՐԲՈՅ ԱՍՏՈՒԱԾԱՅԻՆ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳԻՈՅ ԵՒ ՍՐԲՈՅ ԱՍՏՈՒԱԾԱՅԻՆ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳԻՈՅ ԵՒ ՍՐԲՈՅ ԱՍՏՈՒԱԾԱՅԻՆ

Ո՛Հ ՔՐԻՍՏՈՍ ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՍԻՐՈՎ ՍԻՐԵՑ ԶՄԵԶ ԵՒ ՄԵՐ ՄԵՂՔԵՐՆ Ի ԻՄԱՆ ԱՐԵԱՆ ՍՐԲԱՑԱՒ ԶՄԵԶ ԱՐՅՈՒՆՔՈՎ ԻՒՐԵՒ ՔԱՀԱՆԱՅ ԵՒ ԱՐԱՐԱ ԶՄԵԶ ԹԱԳԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՅԱՒԻՏԵՆԱԿԱՆ ԱՍՏՂՈՅ ՀՕՐ ՄԵՐՈՅ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳԻՈՅ ԵՒ ՍՐԲՈՅ ԱՍՏՈՒԱԾԱՅԻՆ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳԻՈՅ ԵՒ ՍՐԲՈՅ ԱՍՏՈՒԱԾԱՅԻՆ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳԻՈՅ ԵՒ ՍՐԲՈՅ ԱՍՏՈՒԱԾԱՅԻՆ

Ո՛Հ ՔՐԻՍՏՈՍ ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՍԻՐՈՎ ՍԻՐԵՑ ԶՄԵԶ ԵՒ ՄԵՐ ՄԵՂՔԵՐՆ Ի ԻՄԱՆ ԱՐԵԱՆ ՍՐԲԱՑԱՒ ԶՄԵԶ ԱՐՅՈՒՆՔՈՎ ԻՒՐԵՒ ՔԱՀԱՆԱՅ ԵՒ ԱՐԱՐԱ ԶՄԵԶ ԹԱԳԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՅԱՒԻՏԵՆԱԿԱՆ ԱՍՏՂՈՅ ՀՕՐ ՄԵՐՈՅ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳԻՈՅ ԵՒ ՍՐԲՈՅ ԱՍՏՈՒԱԾԱՅԻՆ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳԻՈՅ ԵՒ ՍՐԲՈՅ ԱՍՏՈՒԱԾԱՅԻՆ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳԻՈՅ ԵՒ ՍՐԲՈՅ ԱՍՏՈՒԱԾԱՅԻՆ

ՀԱՅՈՑ ԶԵՆԱՒ ՄԵԶ ԱՊԱՏԱՐԱԾ ԱՆԱՐԱՏ
ՔԱՒԱՆ ՄԵՂ. ԻՄՎԵՐԱՒ ԽԱՉԻՆ ԿՈՒԱԿԻՑ ՀՈՂ
ԱՒԵԼ ՀՈԳՒՈՅ ՄԵՐՁ ՀԱՆՑԵԼՈՒ ՄԵՐՈՑ.

ՀԱՅՈՑ ԹԱՓԱՆՑԱՒ ՄԵԶ ՍՐՕՔԵՒԱՓԱԿ ԴՈՒՌԸՆԴ
ԴՐԱԽՏԻՆ ՀՐԱՒ ԼՐԵՑՈՒՑԱ ԻՒ ԿՈՉՈՒԱՆ ԱՐՔԱՅԱ
ԿԱՆ ԱՂՂԱՆՈՅՆ ՏԿՕՐՈՒՆԵԱՆ ՄԱՐԴՄԱՆՑ ԵՒ
ԱՐԵԱՆ ՄԵՂ ՀԱՆՑԵԼՈՒ. ՈՒՆԵ ՀՐԱՇԱԼԻ ՅԱՐՈՒԱ
ԹԷ՝ ՔՈ ՔՒՆ ՏԻՆԿՎԵՐՔ ԵՍՄ ՆՈՐԱՓԵՏՈՒԸ
ԶՈՐԴԱՐԵԱԼ. ՄԸՏԱՆԷՆ ԻՅՈՒԱՋԱԱԾ ԸՆԴ
ՓԵՍԱՅԻԴ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ՄԵՂ ՀԱՆՑԵԼՈՒ.

ԶԱՐ ՄԸ ՕՐՀՆԵՑԵՔ ՈՒՂԱՒԱԾ ԶԱՐԾՐ ԱՐԱ
ՐԵՔ ԸՆԱ ՂԱՒԻՏԵԱՆ. ՈՒ ԱԴԱՄԱՅԻՆ ԸՆ
ՊԵՑԵԱԼ ՄԻ ՄԻՆՉ ԻՒ ՔԱՒԱՆԿԻՒՆ ԱՐՂԱՆ
ԽՈՒՀԻՆ ԶԱՐՁ ՈՒԼ. ԱՐՕՐԵՔ ՍԱՐԱԿԱԼ
ԴՈՂԱՅԻՆ. ԱՒԱՒ. ՈՒՐ ԶՈՂ ՁՕՂ ԱՆԱՊԱՀԱՆ
ԱՐԵԱՆ ԻՒ ԿՈՂԱՀՈՒ ՄԵՂ ԲԵՐԵՆ ԱՐԲՈՂՑ ՄԻԵ
ՂԵՐԱՑ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԸ ՀԱՒԹԱՆԱՆԱՑ ԱՒԱՒ.

ՈՒՐ ՄԸՐԱՄԱՀԱՂՈՐԴ ՔՈ ՉԱՐՉԱՐԱՆՔ ԽԱՒ
ՀԻՆ ԱՂԱՒԵՂԵՐ ԸՂ ՄԱՐԴՆ ԻՒ ՄԸՐԱՄԱՂ
ԳՆԱՑ ՓԱՅԵՏՆ ԵՒ ԻՒ ՄԵՂԱՒԱՃԱՌԱԿ ԱԲՏՂԻՆ.
ՔՒՆՔԴ ԵՒ ՄԵՂ ՈՂՈՐՄԵԱՑ. ՈՒՐ ՄԱՀՈՒԱՆՔ
ՔՈ ԿԵՆԱՆԻՆ ԵՒ ՄԵՌԵԼՈՒԹԵՆՔ. ՅԵՐԿԻՒ. ՆՈ

ընդունել աստուածութեան. Քանի խոցերը
Յուդայի վրայ ցուցանելով ըզ
ձեռքերն ու ոտները. Քանի
Եւ յանմահականն Հաշտեցան. Քան
վերածածը ըզ մարդն առ կենաց փայտ
ցեալ բնութիւն. Քան
ծառն ի դրախտին. Քան
ՏԵՍԻԼ փայլակնամաճիւ զբազարձնոյն ի վի
մին հընչեցեալ առ խըղճակազգեաց կա
նայ ցան. փարատեցոյց զբերկիւղելն ցըր
մութին. Պահապանքըն պակուցեալ ա
քեզ լինէին. Եւ կանանցն առաւոտեան
եան լմայ մնդնե յաղթեալ և ծանուցա
մայ. Յարութիւն առաքելոյ առ երկնի կա
ռաքեալն. փութացարուք ի գալիլեա
և աստանիցէք զկենագործն ըզ քո
ՅԱՆՁԱՆ փառաց խոնարհեցար ևըզ
գեցար ըզ հոգեղէն բընութիւն. վերք սո
զանկեալն ի գերմանէ յանմահական ի
կեանս. ըզ քեզ օրհնեմ զի անապականը
քոյ նդ ա՛ սատանայ. Հնազարտակա
մայնու գաստապարտեալ ի վերայ խաչին.
րը փո խանակ կ դառնուցե սըտոցն ար
բուցեր մեզ ի տիզախոց կողէդ. ըզ քեզ
Հրեայքըն ի դրժոխս ցուցանելով ըզ
զբնութեն աստուածութեդ. Քանի խոցերդ

խմեաքլի՞ց ազատեաց զմեզ մեզ. օրհ։

զմեզ զչարէ խարդախողին խափանեցեր
ընդ զօրութիւն մահու. ընդքեզ։

Ի՞սուսէ աճուրեցա՞ն քո քե՞ս. լուսաւորե
ցեր սե զեկեղեցի՞ն. պահեա զսա ան՞ն
շարժ յաւիտեան։ Ցո՞ն այսօր յերուսա
ղէմ. հաւատացելոց բազմութեաբ. զհաւա
կատիս սե եկեղեցւո՞յ. պահեա զսա։
Լացան գրո՞նքդ հաւատոյ նո՞ր սիոնի.
ընդունիլ զանմահ փեսայդ յառաջաստ.
բաշխե զմարմինդ և զարիւն՞ն։ պահե

Ո՞ր եկիր կամաւ հօր ի խաչ ելանել դ
վա՞ն ա՞զգիդ մարդկան։ Թագաւո՞ր փա
ուաց քո՝ ամենեքեան օրհնեա՞լ օ ճ
ցուք։ Ո՞ր մահո՞ւ խաչի՞ն համբերեցեր վա
սն մեր. ամենևեցի՞դ ի հօրէ։ Թագաւ։
Ո՞ր երեք օրեա՞յ թաղմամբ պահեցա՞ր կեն
դանի յարո՞ւթիւն մեր և կեա՞նք. Թագա։
Ո՞ւ տէր օրհնե՞ա՞լ ցեզ և քարձր ա՞րա գ
րե՞ք ըզ նա յա՞ւիտեան։ Ո՞ր իվը՞ խա
չին երեղ զա՞րիւն իւր քե՞ս. և փրկեաց
զարարա՞ծս իմ մե՞ղաց. օրհ։ Ո՞ր ընդ մահ
հոխեաց դընձո՞ւխս աւերեաց. յարուցեալ
խմեաքլի՞ց ազատեաց զմեզ մեզ. օրհ։

փառաց ՅԾուԹԻՆն. գՆՂՇ ԺՄՆ ՃՐՆՄՐ
Ի՛սրայէլ ըզ ՇՐ օրՀնեցէ՛ք Տ՛Ի. ՈՐ յԱՅՏ
ՏԵՐՆ ի յաՅԹոռ փառաց. ըզ զա ԺՄՐԵԼ
նաՄՆ ի հրեշտակաց. ըզ նա անդադար,
ըզ ՇՐ օրՀնեցէ՛ք Տ՛Ի. ՈՐ ՀաՍանաՐ Ե՛ք Տ՛Ի
ըզ գերեաՄՆերն փԸՐկեցեր զՀոյՄՆԷդ. ՈՂ
փառաբանական հՀոր որդի՛ որ վանքն ՍՒ՛ր
խաչեցա՛ր. զգՇՄԺՀոս առերեա՛ լսրեաՐյա
ուՐ երրորդի՛. փա՛ռք յարուԹԻ՛ն քո ՏՐ.
Հրեշտակապետի՛ն ի՛ջնուՄՆ. որ ըզ պահ
պան երկի՛ղ. զարհուրեցոյց առ
գրանքն գերեզմանին. փա՛. Ա՛ռ ըստ՛ղ
լո՛ւեալ կանանցն առաւտուանն՛ր առՒ՛վ
յարեա՛ք ՀՀ յարուցի՛չն մեռելոց. փա՛. ա
ՈՐ բարեբանական՛դ. ես ի գառուց քերՐ՛ք
ից անմահ Թագաւո՛ր. ՏՐՀնական՛ լեռն ԼՂՈՎ
եաՀ յաւետեան. ՈՐ խոնարՀեցաւ յԵՐկինց
և առաՐ մարմին զնախաստեղծին ադամայ.
ՏՐՀ. ՈՐ նըստի՛ս ի վերա՛յ ՀորեքՀերսական
կենդանեաց ՀՀ աՐքա՛. ՏՐՀ. Ա՛ոՐԾԸՀ ա՛ն
ըզ սուր օրՀնեցէ՛ք Տ՛Ի՛ք բարՁր ա՛րարչից յա
ւի՛տեան. Ա՛ՐՀՐԸՀ ըզ սուր օրՀ. Ո՛ՐՀ նըս
տեա՛ն ի յաՅԹոռ փառաց. ըզ զա ԺՄՐԵԼ
նաՄՆ ի հրեշտակաց. ըզ նա անդադար,

թունք երկնից. ըզ նա անդադար օրհ-
նէ ամէն երեր բան եղ աշխարհ մարմնա-
ցեալդ իհուսէն կամաւ հօր և հոգւոյն.
ի քէն երկնաթիւն ոգիդ մարդկան.
Ի գերեզմանէ եղեալ անապական զի
զհոգեղէնութիւնըս մեր բարձեր. ըզ գե-
րեալսըն փրկեցեր ի ձեռաց մահու.
Ո՛ս յերրորդ աւուր յարեար ածեալ ի
յերկինսըն համբարձար ընդ աջմէ հօր
նըստար. փառաւորեալդ ի հրեշտակաց և
երկնըպագեաց դրդ ի սերնդեցից.
Կանանցըն կանխեալ ի թաղումըն կէս-
դանեայն տեսին ըզ վէմն ի դրացն իր
բաց մերժեալ. ոմանք ըզ գերեզմանն
ամուսնացն տեսանէին և տրտմութեամբ լայն
յուսահատեալք. Այլք խաչեցեալդն
զի լաւ յուսահատեալ. քանզի չէս փա-
ռօք մեծաւ յարեար.
Ոմն ի քահանայից երկրպագեան նըշա-
նակիս յաթոռ. աննկատելի Հայիս օրհնին
զպատմուճան դո-
ւոյց հոգեւոր երգով. աշխ հարցըն մերոց.
Ոմն ի վեցթեւեան արօքէսդդ հայեցիս
եխնամիս զքո զարարածըս. ընդ ձեռնաս
խոչիւգ զմեզ ապրեցուացես. աշխ.

ողջ-ողջ
ողջ-ողջ
ողջ-ողջ

զարհուրեցան կարապետքն դէ-
րանցն ասելով. համբարձիք իշխանք
ձեզ դրունըս ձեր իւրեր։

Յորժամ իխաչին զհեթեւեցաւ քրիստոս ած հ
և զադամ նորոգեցեր ի նախաստեղծ բընու-
թենն. օրհնեալ տէր աստծ հարցըն մերոց։
Որ ի սպասաւորէն ապտակեցար և ի զինա-
ւորէն գեղարդեամբըն խոցեցար. օրհ։
Թաղեցար ի մեջ երկրի և յերրորդ աւուր
յարեար ամենակարող փրկիչ. օրհ։

Պարծիք ահ ընդ ահր օրհնածցիք և բարձր դ
արարիք ըզ նա յաւիտեան։ Պարիշերիք ընդ
ահր օրհնածցիք Որ ելեր յերուքեհ ի բար
ձունս և ի հօրէ առաքեցար իւրերիքը. վա
ստր մեղաւորացս յիշեա զքեզ ահր։ Ողորմիլ
ըզ ահր օրհ։ Որ բանիւ քո բարձեալ ու
նիս զահր արարածս. և ի խաչին վասն
մեր եւեհեւեցար. յիշեա զմեզ ահր։

Ընդ ոչնեղականից բանըդ հօր և եղելոց պատ ո
ճառ որ ծընար ի կուսէն. ըզ քեզ ծա նեաք
ահր ամենայնիւ ողորմեա ազգիս մարդկան։
Որ ծնեալ ոչ ահաւոր և դառաւատ ի կենդա
նեաց և մեռեալ որ ի խաչին եւեհեւեցար.
ըզ քեզ կենդանութեամբ աղաչեմ

ապարգևատուս առատ ողորմութեան. ոչ
յարեաւդ ի մեռելոց. ըզ քեզ.

ՈՒր ի վերդ ես քան ըզ միտս և զխորհուրդս
դրես համագոյական եղբօրդ արարող. ի
հօրէ առաքեցար վասն մեր և մարմնացար ի սո
ի կուսէն. ընդքննիչ իւրեաց ծածկ
բինեցար յարգանաւտ կուսին. ապրեցուցա
նել զնախաստեղծին ծընունդն. և վերջս
տի՛ն նորոգել ի փառս. ըզ շատացար մեր
դեղանիլ ածէ. այլ և խանձել համբերութեամ
զքո թանգութիւնդ յանձն առեր զերկբօրեայ.
և յարուցեալ ընդրոգեցեր զաշխարհս.

Ո՛ւ ծածկին որդի աստուածոյ. զանհետանալ
նուամբն սըրբոց մարգարէիցն աստանօր
լուսաւորեալ պայծառացուցեր. օրհ
նեալ ես ո աստուա՛ծ հայրըն ըմերոյ.
լամաւորութեամբ եկիր ի ջրըշարանն. և
ըզ մեղաւորսն փրկեր ի վերոյ
կենսատուիդ. և ըզ նոյն կենդանի
փայտ մեզ ընդհանցեր. օրհ. Թանգալի կա
ղնւոյն վերաւորեալ ընտ խաչ հայրն. ի քո յա
նարատ ի կողդ ընկալաւ զքո խոցոտմանդ գե
ղարդեանն. և անապականն արեամբդ
քով լուսաւորեցեր զնա զնկղեցիդ. օրհ.

Ամբարձաւ Տէրըն մեր յերկինս՝ ասէ
Լիվ աշակերտաց ՚ցն. Նըստարջուք ի
քաղաքի յերուսաղէ՚մ. մինչև
զնուացեալք զօրութիւն ի բարձ ից.
Ի՚նա անեաւ ընդ առաքեալքըն միախորհ
ակրճ ՚ն. միաբան նըստէին ի ՚ն վեր
ա՚ն. և անկն ՚ն գալըստեան
Հոգւոյն. Ձանկարծակի եհաս ի նմա
քէ լուսոյ փայլմ ՚ն. եվեկեալ զնա
ցաւ ի ՚ն առաքեա՚ն. մինչդեռ
նըստէին ի ՚ն վերնատունն.

Ամբարձաւ Տէրըն մեր քն՝ օրհնութի
նդ ամպս երկնի ՚ց. և առաքելոցն երկ
պագեաք դարձան յերուսաղէ՚մ.
Հաւանութի վեր առաքէին զաղօ ՚թս.
Ընտեալ էին երկեներըս բիւրաւորը զօրօք քոյ
մութի հրեշտակա ՚ց. որք պաշտակէին
և ասէին՝ ՚ն. օրհնեա՚լ եկեալ իսանո՚ւնըն
տ՚ն. և ընտեալ ընդ այմ ծ՚նողին. կա
րելով զչխնատացեալ պարգե՚ շան. մի
սիթարիչ ՚ն հոգին գայ առ ձե՚զ.
զբերացուցանել վճռ զնղմութի՚ն.

Օրհնեսցի պըտակ քաղցրութե ՚ն՝ որ հ

Ե Թէն խրնվ. ծրՀ. Լ՝ զ տ՚ր Լ՝ [illegible]

ե՛մ զկ ա՛նրս պարդևեաց. հրաշալի յայրու-

թե՛ն. ծրՀ. Լ՝ ը՚զ մա՛Հ կոխեաց զ՚ա՛ն ա՛րծ

նախասահմանեաց ի վերայ խաչին. զի նաև

ցըն մեռցի. Լ՝ր վասըն յանցանացն ադամայ

սեն տրնօրինաբար. ծրՀ նեաւ ա՛ր ա՛րծ Հար

ան՚ըսկիզբն ա՛նեղ մարմնացա՛ւ ի սրբբոյ կու

սանն զբազմա՛պտիկ գիմա՛ստնե՛ր ըս քո քե

Ա ագո՛ւմըն միածնի որդւո՛յ քո յե՛րկին ից

եան զբայ յե՛ր վմայ. և յեկեղեցւո՛յ քո՛ ու

հիացեա՛լ հարցա՛նէին ե՛թէ այսուվե՛ր դիմ

յայտնեցա՛ր իշխա՛նութե՛ն և պե՛տութե՛ն ո՛ր

ե՛մ զկ ա՛նրս պարդևեաց. հրաշալի յայրու-

հոգի
հայրացն մերոց։ Ալ յանըսկզբնականն ի
ծնեալ ի կուսէն. անմահ. փառա-
փառաւորեալով զանուանն քո սուրբ աղօթ ե
ս
Ալ զքեզ աղաչեմք ողորմեաց մարդասէր,
տէր զի հրաժարեցար յարքունեացն երկնից
հրաձև փայլակնացայտ լոյսն ածգեաց զգա-
ցեալ ի հրանկի զմանկունս լուսոյն. ա՛ յսօր
ցեալ ի հրանկի զմանկունս լուսոյն. ա՛ յսօր
եաւ ի հրաւիրոյ վիմին. պահապանքն պակու-
ռւթիւն. ա՛ յսօր ամպ լուսոյ սիւնն դուրս
զհայոց գերեալսըն յաղտամայ կենաց օրէն
Ծնեալ ի կուսէն. անմահ. փառա.
փառաւորեալով զանուանն քո սուրբ աղօթ
Հայրացն մերոց։ Ալ յանըսկզբնականն ի

ջըմմբ ձայ՞ն ինչ զարարած ըս գոլացո
մ ւցեր. և զլուսաւորսն խաւարեցո՛ւցե՞ր
որդե՛։ Որ ընդ մեռեալսն համարելով
զթաղո՛ւմն ընկալար բովանդակելի՞
մի՛րմնի՛վ. յարուցեալ յերկրորդ ա՛մ՞ա
ւուր հրեշտակացն աւետարանի՞չ թէ՞. քա
րո՛զեցար աշակե՞րտեալ կա՞նա՞նց. որդե՛։
ա անձառելի՛ յարութեանն հրա՛շ շացեա՛լ
հրեշտակն գոչէր առ կանայսն ասե՛լով.
յարուցեալ է տե՛՛ր ի գերեզմանէն։
Որ եակին զա ընդ հօր զա՛՞ հաւո՛ր յա
րութի՛՛ն քո ի գերեզմանէն. սրբեալ կանայք
կանայ քըն խընդութի՛՞ քարոզէի՛ն։ Նո՛ր
եաւ ա՛ն ի մեռելոց և զզօրութեա՛ն դեւ՛՞
ից խորտակեաց. և զաղգս լեա՛լսն ինձա
կո՛րզեաց ըսքանչե՛լի՛ յարութե՛ն իւրով։
ա անգա՛ւր քո՛ս հակից հօր և հո՛գւո՛ն.
որ վա՛սն մե՛ր մարմնացար ի՛՛ր կրնա՛ն.
թագա՛ւոր փառաց քո՛՛ քեզ փառք Որ կա
մաւո՛ր մահուամբդ ըզ մա՛հ մեռուցի՛ր.
և ա՛նանապա՛հ կեա՛ն յարութե՛՛ղդ քո՛ նորոգե՛
ցեր զմեզ ըստեղծո՛ն. թագ։ Որ կենդանարա՛ր աղ
եա՛մբդ քո լուսաւո՛րեցեր զմե՛զ զմեղ կեղեցի՛։
Երգեմք քեզ ընդ հրեշտակսա՛՞նեալ թագ։

ԴԿ ԿԱ ԾԱՀԿՐԱՇԱՅԱ ԽՈՐՀՈՒՐԴ ԱՌԱՆ ԴԱՒԹԷ՝ ԱՌ ՄԵԶ ՀԱՍԵԱԼ ԶՈՐ ՀՕԳՒՑ ԼՒՆԱՑՈՒՆ Ի ԱՊԱՇԱՌԱ ՆԿ՝ ԻՐԱՒՔ ԼՐԱԲԱԼ. ԵԹԷ ՈՀՆ ՄԻԾ Է ԱՅՍՕՐ ԻՄՈՅ ԴԱՍՀՆ ՈՐ Ի ՅԵՐԿԻՆՍ, ՎԱՆԶԻՆ ԻՆՁ ԱԲՆԻՆ ՎԵՐԻՆ՝ ԵՐԿՆԱՒՈՐԻՆ ՈՐ Ի ՅԵՐԿՐԻՔ. ԸՍՏ ԴԱՍԻՆՑ ԵՐԿՆԱՅՆՈՑՆ ՈՀՆԿՆ ՈՒՐԱԽՈՒԹԻՔ. Ի ՏՐԻՀՏԱԿԱՑՆ ԱԿԱՆՏԱՒՆ ՄԻՆՉ Ի ՅԱՒԹԻՒՆ ԿԱՏԱՐԵԱԼ։ Ա՛ՍԿ Ի ՀՕՐՐՈՐԴՑՆ ԴԱՍՔ ԱՊԱՇԱՍԱՆ ԵՂԵԱՒ ԼՒՆԱՑՈՐՑԻՆ. Ի ԴԱՍԻՆ ԻՒՐ ՓԻՒԹԱՑԵԱԼ ՈՒՐԱԽՈՒԹԻՒՆ ՈՀՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ. ԶՈՐ ՀԱՐՑՄԱՆ ՄԻ ԻՆԱՆԻՔ ՏԵՂԻԿԱՆԱՅՐ ՄԱՐՄՆՈՎ ՀՐԻՇՏԱԿԻՆ։ Ա՛ՐՔԱՆԶԻ ՄԻԾ ԱՅՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ Ի ՓԸՐԿՈՒԹԻՒՆ ԱՆԱՑՈՐՑԱՑ. ՀՐԻՇՏԱՏԻՉՆ ԱՒՄԱՐԴԿԱՆ ԱՌ ՀԱՒԱՏԱՐԻԿ ԿԱՏԱՐԵԱԼ. ԵՐԿՈՑՈՒՆՑ ԱՓՈՓԻՑՆ Ի ՄԻԱՍԻՆ ՅԱՐՄԱՐՈՒԹԻՒՆ, Ա՛Ր ԶԻ՝ ՀԱՐԺԵԱԼ ՆԱ ԽԱՆՁՈՒ ԵՐԻՑԱԳՈՒՆ ՁԱՒԱԿԻՆ. Ի՛ ԴԻՒՑ ՄՂՈՐԵԱԼ ԼԻՆ ԿՈՐՈՒՍԵԱԼ ԱՆԱՌԱԿԻՆ. ՀՐԱՄԱՅԷ ՀԱՅՐՆ ՎԵՐԻՆ ՈՒՐԱՑ ԽԱՆԱՐ Ի ՄԻԱՍԻՆ։ ԱՒ Ա՛ՐՈՅ ԼՍՔ ՄԵՔ ՀԱՒԱՏՔ ՍՏԵՓԱՆՔ ԸՆԴ ՆՈՍԻՆ. ԵՐԳԵՑՈՒՔ ՕՐՀՆՈՒԹԻՆ՝ ՀԱՍԱՐԱԿԱՑ ՓԸՐԿՈՂԻՆ. ՈՐ ԵՔԱՐՁ ԶՔ ԽՈՏՈՒԹԻՔ ԵՒ ՀԱՒԱՏԱՏԵՑՑ ԶԽԱՂԱՂՈՒԹԻՆ.

Յ՚յսեր ցընծայ եկեղեցի՝ երկնաւորաց և երկրայնոց. քանզի մեկնեալք ի միմեանց ընտանեաց հօրըն յանցանաց. միաւորին վերըստին արարչական խնամոյն Քրիստոսի։ Յ՚յսեր զգեհեն համայնից՝ ի մանալեաց և ըզդալեաց ոչ ևս մարդն ի պատկեր իւր ստեղծ զանկեալն ի պատրանաց. օրհնեցէք որդիք մարդկան՝ կանդնեալք երկրորդ արարչութեանն։ Ո՚ր զհանդերձեալն խորհուրդ հոգեւոցն յայտնեաց տեսանողացն. և եկեալ կատարեաց հնոր և հոգեւոյ առաքմամբ. օրհ։ Ո՚ր ի լերումն քոյորեց՝ տնօրինականն մեծ խորհրդոյն. առեցեալ ած ի միջոյ փառաց հայր վերս համբարձաւ. օրհ։ Ո՚ր տեսեալ ամօսածնին՝ ի հիացմանն զղջ վերինն. բաժակաւելով ած միաւանս եթէ այսով եկեալ յերկրի. կարմրացեալ հանդերձ ձիւ ի տիգախոց բըղխեալ կոխեցն։ Ո՚ստեր լըռեալ ի նմանէ զարժանահաս պատասխանին. եթէ զգերեալ ազգ մարդկան ի գերողէն արեամբ գնեցի. յորմէ օրհնութիւնք նըմա ի փըրկելոցս արեամբ նորա։

Յ՚յսեր արարիչդ արարած ծոյց որ նորա հրաշ արարչութիւնքդ զարդարեցոյ զեկեղեցի.

ընդ քեզ զբարեբանեմք ամենայն հայրցն մերոց։
Հայսօր կենդանիդ յաւիտենից։ որ ըզ
մեղօք մեռեալ բնութիս զարձրացուցեր
փառօք յերկինս։ ընդ քեզ բարեբանեմք։
Հայսօր որ զտարագրեալքս ընտ յանցա
նացն։ գնրագոյն քան զառաջինն ընդ քեզ
յաթոռ հօր հանդուցեր։ ընդ քեզ բար։
Ի զ որ օրհնեցեալք եւ բարձր արարեալք
ընդ նմա յաւիտեան։ Հողովուրդք հեթա
նոսաց որք ընդ հրեշտակսն բարձրացայք։
որով զանձամբ փառան ընկալայք։ երգ։
Համանայք և պաշտեցնեայք որք ընդ
քրօքեսըն դասեցայք։ ընդ նոսին հաւա
ստեալք որ դասեցայք։ երգ։
Ճաճիւն մայր լուսոյ արեգական արդա
րութեան արևելք։ որ ի խաչն աշխարհիս
ծագեցեր ընդ լոյսն գերազանց։ օրհնու
թեամբ ընդ քեզ բարեբանեալ մեծացեալ
մեզ թեթեւ լուսաւոր ան ընդունակ խո
նաւութեան։ որ ըզ ցողն կենաց ի ցամա
քեալ բնութիս ցողեր։ երգ։ Ամբօքեալ հոգի
ովն և մարմնաւոր քերօքեն։ որ զանանձն
իսոցունց յորովայնի քումմ կրեցեր։ երգ։
Որ բանիւ բանդ հնձր գոյացուցեր զհամ

նալ՝ սգ. ի պաշտօն փառաց քոց և ի ակից
փառակցացդ. ողորմեաց մաղթանօք սուրբ
երկրորդ. բանաւորացս։ Որ անձառ պարգեւօք
գեղօք քոյ զառաջինսըն լընուս. և ի ձեռն
ընշիր որ ի խոնարհ քան զոչ նն. ողորմ։
Որով և մեք վերջացեալքս յամենառատ քո
ընորհէ. ձոխանամբք նորոք գերի վերոյ
քան զարժանն. ողորմ։ Ա՝ որոյ և մեք հան
գիսացեալք ընդ նոսին. տօնեմք ցընծու
թիւ զհաստատակաց զփրկուածն. վայելեալք
յանդիման ճշմարիտ քո պարգևին։
Բայց հանապազ պարտ է մեզ ի հաստատ
անախտ բընութիւն. բարձրանալ քերօքեք
և վեց թևեան սերովբէք. բարեխօս լերուք
առ տէր հանդիսակից ձեր տօնողացս։ Ընդ
ձեզ ընդ վերինք և զօրութիւնք հրճուին. ի
խանութիւնք վճհագոյնք և քահանայապետք
երկրորդք. բայ։ Հրեշտականապետք երկնա
որք և հրեշտակաց զինուորութիւնք պետու
թիւնք բարձրացեալք ի քահանայապետութե
երորդ. բայ։ Որք ի սկզբանն փրկութե
ի քաջ հովուէն յայտնութեն. անքան հօտի
ցըն հովուաց երգակցելով երգեին. ընդ
նոսին համաձայնեալ երգեմք և մեք զփառս
ի բարձունս։

դկ
ե

Ի՛ր զամենայնիւր զերուեհիդ. քո
ցո՛ւցեր ի բաբելոն. փըրկելով զե
րիս մանկունսն իհնոյն ըզ քեզ
օրհնե՛մք անսպա՛ռ հայրըն մերոյ։
Ո՛ր ըզ բազմազե՛ղ ներողութե՛ն ըզ քո ցու
ցեր զօրաց երկնաւորաց. տարածելով
զբազո՛ւկըս քո՛ իխաչին. ըզ քեզ օրհ։
Ո՛ր ըզ բազմագո՛ւթ ողորմութե՛ըդ քո
ցուցեր առ ամզգըս մարդկան. թաղելով
իսիրտ երկրի զի՛ զմահու բարձցես զեր
կիւղ. ըզ քեզ օրհ։
գ Ի՛ պէ՛ս օրհնեցէ՛ք բարձր արարքե՛ը ըզ նա՛
յաւիտեան։ Լանուն ա՛նեղական խոնարհ
հեալ ի հո՛ղեղէն գոյացութե՛ան։ համբե
րեալ չարչարանաց զմա՛հ խաչի՛ ի յանձն
եա՛ռ. բար։ Լո՛ւ ինչե՛ալ իդերեզմա՛ն անա՛
պական և՛ ե՛ռ մարմնով. յարուցեա՛լ յերրո՛րդ
աւո՛ւր լոյս ծագեա՛ց ա՛իեղերաց։ բար։
Լո՛սկ հրեշտակա՛պետն ինչեալ իգերեզմա՛
նըն կենսատուին. աւետեա՛ր առ ե՛ր կա
նայսն ե՛ր յարեա՛ւ իմեռելոց. բար։
ո Հա՛րեա՛ր երեքեցո՛ր ա՛ռաքելոցն. և մե՛զ
փըրկի՛ր ողորմա՛ծ։ Վերջ։ Թագաւո
րե՛ղ անմահի՛ն. երկիրպագանե՛մք և զյարու
թի՛ըդ

Թ՝ընդ քո փառաւորմ՛ն։ Փառք փըղ
կ՛ղ՝ն դ և միածնի՛դ անմահն։ փը՛ղկեա՛ք
զժողովո՛ւրդըս քո՛ զոր ըստացա՛ր պատուա
կա՛ն արեամբ՛դ քո՛վ սը՛րբո՛վ։

Յ՝ՈՐժամ եկին՝ ի գերեզմանն՝ ի՛ւղաբե՛ր
կա՛նայ՛քն։ Ա՛ռաքեին ըզ խո՛՛նկան ի խընկե՛լ
զնապա՛կան մարմի՛նն։ Յ՝ՈՐժամ հրեշ
տակն աւետարանեը յա՛՛րեաւ՛ք։ պատ
մեցէք աշա՛կերտացըն զյարու՛թի՛ըն տ՛ն։
Ի՛՛սկ նո՛ցա զարհո՛ւրեա՛՛լ վա՛սըն ահա՛գին
տեսլեանն։ պա՛՛տմե՛ին աշա՛կերտացըն
զահա՛գին տեսի՛ըն։

Ա՛յսօր ցընծա՛ն երկի՛նք և երկի՛ր յա՛րու
թի՛՛ւդ քո՛ տ՛ր։ ա՛՛ռ՛ր ծ հա՛՛ղցըն մեզ՛ց։ Ա՛յսօր
նորոգեա՛ն տ՛՛ղեզ՛՛ք ամենայն յա՛րո՛՛ւթի՛՛ւ
քո տ՛ր։ ա՛՛ռ՛ր ծ։ Ա՛յսօր հրեշտակապե՛տն
աւետարա՛՛ւ նեը զյարո՛՛ւթի՛՛ւ քո տ՛ր։ ա՛՛ռ՛ր ծ։
Ա՛զ տ՛ր օ՛՛ր՝նեցէ՛՛ք բա՛՛ռ՛ր արա՛՛ր՛՛ք ըզնա
յա՛՛ւետեա՛՛ն։ Ա՛՛ր ջ՛՛ր՛՛ջ՛՛ա՛՛ն՛՛ք խա՛՛չ՛՛ն
փըղկեա՛ց զտ՛՛ղեզ՛՛ըս։ և՛ հեղմա՛՛մբ աըեամբն
իւրո՛վ զքա՛՛ղա՛՛ղ՛՛ն մե՛՛զ չընո՛՛րհեաց։ բա՛՛ր։
Ա՛՛ր ե՛՛ր՛՛ե՛՛ք՛՛ո՛՛ր՛՛ն՛՛ա՛՛յ Թա՛՛ղմա՛՛մբ զդ՛՛ը՛՛ժո՛՛խս աւե
ր՛՛եաց։ և՛յա՛՛րո՛՛ւթի՛՛ւն՝ իւրո՛վ զյա՛՛րո՛՛ւթի՛՛ւ
մե՛՛զ պարգևեաց։ բա՛՛ր՛՛ձ։

Ո՛ր ըզ կերպարանսըս մահացու բընութեա՛ն
ազգն մարդկան. յանձն առեր ետ՛ր
բանդ Հաւկից հնր. Ա՛ստկեր կամ՚ն ի խաչ.
Ո՛ր ի վերայ նախատե՛ցն ըզ մեռանի՛լ
յանձն առեր. համբերելո՛վ չարչարանաց
ի խաչին բա՛ր ձրացար բանըդ գոյակից հնր
Ա՛ի քեզ եր գերեզման. Ո՛ր յերրորդ աւուր
յարեար զմահու լուծեր զի՛ շնանութի՛ն. որ
Հանգերլով զըմբըռնեա՛ցն ի՛ նմանէ բանըդ
փառաւո՛ր հնր. Ա՛նըստար ընդ այ՛ժմ հնր.

Ո՛վ Հրեշտակն յերկնի՛ց աւետաւո՛ր եր
Ջանիկ Ա՛ստ բ կանա՛նցըն. քարոզեր ա՛նբ՛ղծ.
Ի՛ ձե՛ւ մա՛ զ վերըստի՛ն լոյսըն ծագեա՛ր ի՛մ՚ էն
խաչ. Ո՛յսօր տեսի՛լ ահեղակերպ հրեշ
տակապետի՛ն մերձեալ ի գե՛ւնդ զինուո
րացն. այսօ՛ր սըրտաբե՛կեալ պահա՛պանացըն
զարհնա՛բեալ վե՛ռանէ՛ն. Ի՛ ձե՛ւ մա՛ զ վեր.
Ո՛յսօր ցընծա՛յ եղէ՛մըն վերի՛ն այսօր ցըն
ծայ սիո՛ն մայր եկեղեցի՛. քանզի փըրկի՛չըն
մեր յարեա՛ւ և աւերեա՛ց ըզ դըժո՛խս. Ի՛
մե՛ մա՛ զ վերըստի՛ն լոյսըն ծագեա՛ր ի՛ հնր.

Փառաւո՛րեա՛լ է անո՛ւն քո՛ տ՛ր. տի՛ր ա՛մ՚ր
ա՛ըծ հայրըն մերոյ. Ո՛ր ի բարձո՛ւնըս բը
նակեա՛լ ես. և հայիս յարատեւո՛ւթիւն քո

քահդրութիւնէ. փառ։ Որ իւրեկին երեւի
ցար և ընդ մարդկան շրջեցար. Թաղա
ւորչաւետնէից. փառ։ Ի զատկի մանուկն
արարած ծագ օրհնեմ զքեզ. և բարձր արա
րիչդ զի կեաչըն իմ փըրկութիւնի մարդկան.
Որ էակեցն երկնօր և ներք հոգւոյն. իւրեկ
ին երևեցաւ. ամեն։ Որ հրեշտակ
կոչն անտեսանելին է. իվերայ խանչին
տեսանի. ամեն։ Որ սրօքէնցն անհասա
նելինէ. իգերեզմանի եդանի. ամեն։
Որ քրօքէնցն անիմանալինէ. իյերկրոր
այրեանը յարեաւ. ամեն։

Ով հրեայք ի՞նչ պղծեցիք զմեզ ձեր ճշմարտ
Որ ի հօրէ առաքեցար անբաժանելի որդի.
Ահ ալերքայ կուսէն ծընար. ողջ.
Որ ի խաչն բևեռեցար ձեռն ի ձեռ. և ի հօրէ ոչ մեկնեցար. ողջ.
Որ երեք օրմանի եղար թաղաւոր ան
հաղ. և իյերկրորդ աւուր յարեար. ողջ.
Որ իյերկինս նըս համբարձար ամենայնա
րծող. և ընդ աջմէ հօր նըստար. ողջ.
Հրեշտակացըն դանդաղ յերկնէից իյերկիր
վայրաբերեալ իսպառ ծորեցան ձեզ.
Հրեշտակին ձայնեաւ. ցընծայր կոյսըն ձեզ

և ընթացեալ առաջանկերտսըն այսոմիկ
կենդանին յարեաւ. զերկունըս մահու
երկնից և կեանըս պարգևեաց աշխարհի.

ԻԵ Որ յառաջ քան զծնիլն անուն քո էրկրի
ըի երևեցար. և ընդ մանդկան չըըջե-
ցար ամբ ծ հայըցըն մերոյ. Կամաւորա-
պէ ս անչընչացար և ի ծոց հնը ա-ադե-
ցեր զքո ըե զմ գերդ. ամբ ծ հայ.

Նո ըզ հրաշալի անունըդ քո մարգարէն
վերագոչեաց. հոգի երեսաց ը մեր ըրիս-
տոս քր ս. ամբ ծ. Ո զ որ Ինքեանն
թէ ծրհնե ցեկիք և առաք հետ
քան ըզծր պարարիք ըզ նա յաբիւտեան.

Օյարուցեալն ի մեռելոց քս և զկենդա
նին յաբիւտենից. միաբանութեամբ.

Որ ըզ դրունըս դըժոխոց վերացեաց և զար
գելեալսն ինման կորըեաց ի կեանս. միաբ.

Որ վհատչըն կընքելով յարեաւ և դրօքըն
փակելով եմուտ առ աշակերտան. միաբ.

Ելըեր յերկնից միածին անմահ կենդանի ի
հօրէ. հովանացեալ սբ հոգւոյն քան ընդ
մարմնացար ի կուսէն. Որ կերի և ըմպեցար
ընդ մարդկանացն ըստ ձեռք սր զեր
կին արարչին տարածեցեր ի խաչին.

ոչ մեռանիլ յանձն առնուր կենդանեան
տուն մեռելոց։

Երջանիկ քո՛ տէր որ զյարուցիչն ա
մարմնոյ զկանայսն լուսաւորեաց անեղի վ
Ո՛վ խընդրե՞ք ըզ կենդանին ընդ մե
ռեալս. չէ՛ պատ այլ յարեաւ։

Նընչակիզքըն բանդ որ յանձառ աղբոտ
նըստիմ՝ զքեզ տեսայք իմ խաչին. վն
արիչ ածոց քոց փրկութեան. այլ՞ չ
հայրըն մերոց։ Ո՛վ քեզ որ անձ ընկեր նդ ես
կենդանեամ՝ն ընպատասխուրին ապատա
կեալ. ևս զնաւորըն գերազդեալքըն խո
ցեալ. զանարատ ըզ կոյսըն իմ խաչին. այլ՞
Որ թագաւորդ ես անմահ՝ն զմեռա
նիլ յանձն առեր. ևս ըզ թաղումն ե՞ր
օրհնեցեալ Յոսէի՝ն ըզ բանդ գ
արարեր ըզնա՞ յաւիտեան։ Ո՛վ թագաւորըն
մեռեալ ևս ըզ խաչեա՛ն իմ՝ն իմ՝ն ծնօրինա
ևս ըզ լերկ դնունութե՛ն հաշակեալ վա
րըն մեր. առաւ։ Նանարատ գառն աշ
պատարագեալ. ևս ըզ խոցումըն գնո՛զար

գեաձեն առեալ ի կոշն. և ընդ փըրկական
արիւնն ՏՀՂ քիվրեամ ախեզերքեց. առա-

ա Ասըն մերոյ փըրկուԹեանն խոնարհԵցաք
իւրմէնէց և ի ԱՏՐՈՎ կուսէն մարմնացաք
ածին բառնալ. տէր ողորմեաւ մեզ:
Ընդ ջմարտապես մարմնացաք և ընդ մարդ
կան չըղջեցաք կատարեցեր զամենայն. և
ՏՐՈՎ ըհնեցեր յառաջին անիծեցն.
ածին: Ի բրիստոս որդի աստուծոյ ի
մեռելոց յարուցեալ. և ի ՏՐՈՎ կերկինսը
համբարձաւ. ածին:

ա Փառք յարուԹեան քոյ տէր.
Խչէլ իւյանձն առեր գեՔնած և
ընդ մահ ճաշակեցեր. զամենեսեան յարու-
ցեր ջՏաւատացեալսն իքեզ որք աղաղա-
կէին ասելով. փառք:

Ի Ամըք պատառեցան ի խաչելուԹեանն
քոյ աեր. և գերեզմանք բացան. զընծորք
զարհուրեցան և մեռեալըք յարուցեալ
աղաղակէին ասելով. փառք:

ա Յարուցեալն տէր ի գերեզմանէն ահ
պակերպ փայլմամբ. պատառեցար երկին
վէմ և ևրկիր սասանեցար ի քոյ հրա-
բանութեամբ մեծ կարապետին:

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Աստուած ողորմեա՛ ինձ ըստ մեծի ողորմութեան քոյ։ Եւ ըստ բազմութեան
ողորմութեանց քոց ջնջեա՛ զանօրէնութիւնս իմ։ Զի զանօրէնութիւնս իմ
ես գիտեմ. եւ զմեղս իմ առաջի իմ է միշտ։ Քեզ միայնոյ մեղա՛յ եւ
զչար առաջի քո արարի. զի արդարասցիս ի բանս քո. եւ յաղթեսցես
յատենի քում։ Ահա՛ յանօրէնութեանց ծնայ. եւ յմեղս ետուն զիս
մայր իմ։ Ահա՛ ճշմարտութիւն սիրեցեր. զանյայտս եւ զգաղտնիս
իմաստութեան քում յայտնեցեր ինձ։ Սրբեսցես զիս ի մեղաց իմոց
եւ սրբեցայց. լուասցես զիս եւ սպիտակասցայց քան զձիւն։ Լսելի
արասցես ինձ ուրախութիւն եւ գոհութիւն. եւ ցնծասցեն ոսկերք
խոնարհեցուցեալք։ Դարձո՛ զերեսս քո յանօրէնութեանց իմոց. եւ
զամենայն մեղս իմ ջնջեա՛։ Սիրտ սուրբ ստեղծ յիս Աստուած. եւ
հոգի ուղիղ նորոգեա՛ յինէն։ Մի՛ մերժեր զիս յերեսաց քոց. եւ
զՀոգի քո սուրբ մի՛ խլեր յինէն։ Դարձո՛ զուարճութիւն
փրկութեան քոյ ինձ. եւ հոգւով գերագոյնով հաստատեա՛ զիս։
Ուսուցից զանօրէնս զճանապարհս քո. եւ ամբարիշտք առ քեզ
դարձցին։ Փրկեա՛ զիս յարեանց արեանց Աստուած. Աստուած
փրկութեան իմոյ. բարձրասցի՛ լեզու իմ զարդարութիւն քո։
Տէր զբերանս իմ բա՛ց. եւ բերան իմ պատմեսցէ զգովութիւն քո։
Զի եթէ կամեցեր պատարագի՝ տայի՛ր. ողջակէզ մի՛ հաճեսցիս։
Զոհ Աստուծոյ հոգի խոնարհեալ. սիրտ սուրբ եւ խոնարհեալ
զԱստուած մի՛ արհամարհեր։ Արա՛ բարեհաճութիւն Տէր ի բարի
կամս քում զՍիովն. եւ շինեսցին պարիսպք Երուսաղէմի։ Յայնժամ
կամեսցիս պատարագ արդարութեան. զընծայս եւ զողջակէզս։
Յայնժամ մատուսցեն ի սուրբ սեղանի քում զեզս։ Փա՛ռք Հօր եւ
Որդւոյ եւ Հոգւոյ սրբոյ։ Որպէս էր յսկզբանէ եւ այժմ եւ միշտ եւ
յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։

Ի Հայր մեր որ յերկինս։ Եւ մի՛ տանիր զմեզ ի փորձութիւն։
Այլ փրկեա՛ զմեզ ի չարէ։ Զի քո է թագաւորութիւն եւ զօրութիւն
եւ փառք յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։

Ի Հայր մեր որ յերկինս։ Եւ մի՛ տանիր զմեզ ի փորձութիւն։
Այլ փրկեա՛ զմեզ ի չարէ։ Զի քո է թագաւորութիւն եւ զօրութիւն
եւ փառք յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։

Ի Հայր մեր որ յերկինս։ Եւ մի՛ տանիր զմեզ ի փորձութիւն։
Այլ փրկեա՛ զմեզ ի չարէ։ Զի քո է թագաւորութիւն եւ զօրութիւն
եւ փառք յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։

Լուղաբերի՞ց կամ հանեցին եկեալ. ի
ա՛ւրբք գե՛րեզմանն. եւ ո՛չ էր զնա
ընդ հրեշտականպատերն ընդ Յիսուսէ՝ որ
ա՛ռ ո՛չ էր զնա՝ ընդ հրեշտականպատերն
յանդրեան՝ քա՞մ ան՝ ընդ Թադէոսէրն։
Լրիկնահրա՛ւ շը՛ յա մեծ ճանգեալ ի
ա՛ւրբք գե՛րեզմանն. եւ ո՛չ էր զնա
բեան պանդանանցն ի՝ երկիւղալից ընդ՝ առ
նեին. այլ քա՛ր՝ զ հրեշտականպատերն որ
գոլե՛ր առ կանայսն. ո՛չ էր զնա։
Լ՝ ընթացեալ պետրո՛ս ա՛ւ յոհաննէս.
ի ա՛ւրբք գե՛րեզմանն. եւ ո՛չ էր զնա
պե՛ալ վարշամակերն ևս՝ ընդ կըտաւսն.
այլ քա՛ր՝ զ հրեշտականպատերն որ գոլե՛ր
առ նոսա. ո՛չ էր զնա։

Ա՛ր անբաւելի յաղթո՛ղ զօրութեամբ
թագաւոր ես երկնի՛ և երկրի՛ քո՛ւ անձ.
ո՛՛րհնաբանե՛մք զ՝ զքե՛զ։
Ա՛ր փառակցութեամբ ընդ հօր վեր
օրհնի՛ս յանմահից՝. և խոնարհեա՛ր մեր
ըզ գեցաբ փառաց թագաւոր. ո՛՛րհ։
Ա՛ր կա՛ր ողապէս ըզ մե՛զ կոխեցեր և յա
քեցեա՛ր լուսաւորեցեր ո՛՛ր զ՝ երկեղեցի՛ ան
մահ հո՛ւրբ՝ն. ո՛՛րհ։

Պետրոսի դասը առաքելոյն
ըստ խոստման քանիցն ,
Քարուսատ Հոգւոյն սրբոյ յօր

Կոնան Պենտակոստէն Երկոտասէ.

ԳՁ ՈՒՐԱԽՈՒԹԻՒՆ ՅԱՅՑ ՄԱ ՀԱՒԱՏՈՅ

Ասոյ իջանելովն մեծաձայն հընչեց ամէն իւրաքանչիւր ոք զբանս իւրեանց. քանզի անհաւատք էին զայնոսիկ՝ որ լսեն. միմեանս ասէին՝ թէ ընտիր փայլման հրաշալիսեաց զանկիզն լի զաշակերտսն. Պետրոս. միանգամ ելեալ՝ ոտն վերընատանէր։ Այն նիւթականն՝ աղաւաղեն. այնքընընելի որ քեզնէ ընդ խորհուրդս սուրբ. զոր առեալ ի հօրէ պատմեցաւ մեզ. զոր միանգամ գալոյն Պետրոսի զոր քարոզեցին և համաձայնական են։

Երկնաւորի իջեալն ընդ երկիրս ի հօրէ հոգւոյն սրբոյ. որով սուրբքն այս բացան անմահական բաժակ Պետրոս. Լե հրաւիրեցին զերկիրս իջեալ նա։

Աւետարարք ընդ մարդկանցն հոգի. զոր ժողովեալսըն միաբան կան սիրով

Ար գընաց իւր ի Թէոց հնդումբ. այսօր ի հրե-
ա հնգիւ. օրհնեաւ ես Թագաւոր անմահ ։
այսօր իջեր յերկինից՝ ի դաշտս աւետարեցար
Ար ի ծընօրհական՝ կամաւորդ հանգիստ.
յաւետարեալդ ազգ հոգւի. ողջոյն։
հրեղէն լեզուս բաժանեալ հանգեաւր
ողջոյն Ար անբաժանելի ես յայր ծնեալ էր ի
դաշտս աւետարելոցն իջեր բընակիլ ազգ հոգւի.
Ար զայս լընուս զծրնեալ քոյ. ես ի
մանկիկըս յերկնից ազգ հոգւի. ողջոյն Ար
զայսմիկ ես ար ծնեալ. ես ի ձայն հընչ
գալըստեան մեզ հնգուեցին սըրբոյն. մեզ,
ուարձացայիք ի արարածդ. Ար շնորհիւ
շնորհաց հնգուեցին սըրբոյն. մեզ։ Այսօր ըզ
ծածկեն աւետարեալք, զարդա՛ս ըսասելք ի
ցանելով ղէր լծողըն ի հնօրհս։ Այսօր ցըն
ընդ գա՛ղտեաս հնգուեցին սըրբոյն. մեծացու
թ Այսօր ընծա՛յ ժողովուրդք. ցընծացէ՛ք
նըք լեզուօք. ան բանն ընտրեալ է։ Օրհն.
դէն. Օ՜ կեանըն այսօր ամէն հրեղէն
Ա՛ղօթըն ի հնօրհն ղէական որդւոյ. ի բեհե
բաղխր արարչի՛ք ի ընկալ յաւիտեան։
Ա՛զ ամէն Օրհնեա՛ք ։ Ա՛ՐՐ ՔԱ՛ՀԱՆԱՅ
դէն ազ գալուստ հնգուեցին զայս. օրհն.

ղէչն լեզուս բանժանեալ հանգեաւը յանա
քեալսըն ն՛ը հոգի. ծրհ. ա՛ր խնամեա տես
չուԹէ՛ զքո զարմրանծս. այսօր ե՛կիր ի հան
տառել զեկեղեցի՛ քո ը՛ր հոգի. ծրհ.

ա՛ր ի հարաշարժ իւյահհհզբա՛ր՛ն յոռ
ամ ի բոլնեալ անհամաձայր իւյահհհ՛ր՛զուդ
տիրանալ ն՛ը հոգին այսօր. իւրկնի՛ց
սա՛ստիկ հե՛զեալ. իդանա անաքելոցն
լըցուցիչ բոլորից ըզ ը՛նա՛ծրհնեսցո՛ւ
հք ե՛րկը՛ըսպագե՛ւ լո՛վ ա՛ր յանըսկիզբն
ե՛ւ միշտ իւյահհհ՛ա՛ն. նոնանագոյ բրնու
Թը՛ան՛որից բանժանմամբ իւյահհհ՛ուդ
արարչակից ն՛ը հոգին այսօր. հրով
բանժանեա՛լ լե՛զուս քարո՛զեցն՝ իլոյս
ածեալ զանգը՛ս մարդկա՛ն բանժանմամբ
պճնապե՛ս շընո՛րհացըզ. ա՛ր իվերայ ջո՛ւր
ցըչն գոմհհհ՛ւրվ գոյացոյց զարարածս.

ընթացան

գիծ գասան երկուտասան. որք առ իբեն մերկ
տիկ հընչմամբ. երևեցաւ ի վերնաատանն հո
Պ արասափելի հոգմոյ նըմանն ահեղագոչ սաս
բանի քոմ զհալածօղս. ահրեղ։

Պատմութիւն Ղազարայ ի մեռելոց յարուցելոյ.

Ես ես ես

ՀԱՅՈՑ ՔԱՀԱՆԱՅՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅՈՑ ՔԱՀԱՆԱՅՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅՈՑ ՔԱՀԱՆԱՅՈՒԹԻՒՆ

ընդհանդ։ Ա՛խ, ոչ ոք այրագիտէ իմ ինչ ըլլալիքս ահագին ի հոգւոյն սրբոյ. քանի՞ ։ Այր քահանայութեան վերապատուեալ իբրեւ օծմամբ նոր հոգւոյն. քան ի՞։ Այր առաքեցեալ ի հօրէ հոգիով անեղ ի հայ մանգիլ. այդպիսիներէ մեծարելի նայիլը քեզ ակնկալեն. ի՛նչ մեխիթարիչ է նա ուրիշներն. այդպէսիք քեզ ողողիմեա։ Այր իջեր տիրապետ յերկնից սանտիկ հոգւոյ նըման ոչ ոք յայտնապէս. և ի հրեղէն լեզուս բաժանեալ հանգեալ իւրաքանչիւրն առաքելոցն. այդպէս Այր արբուցեր երկնաւոր գինեաւն իմաստութեան զհոգիս սրբոց քոց առաքելոցն. որք արբուցին տըրտաղցեալ հոգւոց այդպիսի ըզ բաժակն ուրախ արար յայգւոյն եդեմայ. այդպէս։

Այր երկնային զօրս անմարմնոցն նախ հղեր աճառատապես հոգիդ ճըշմարիտ. զոր այնէն և զքեզ ըստգոյն քո խնամատարեսցէ. ի՛նչ փառաբանիչ ոչ երկրորդութեանդ. զնոսին փառաւորեմք զերեսակ միութեանդ։ Այր ղկերպարանն ոչ այլն ստեղծեալ երկրորդութեանդ խորհրդակցութեան.

դանաբար. և ընդ ծնեալսն առ ի նմանէ [illegible]
սեցաւ օրինաւք և մարգարէիւք ինքն ընդ նոսա
յերկրի՝ որդի լինել Աստուածոյ. յետ յարութեանն
քրիստոսի կոչին. մերձենալ իւիւրնատունն
դրօքըն փակեալք հնարեցաւ ըստ առա
ջին փրկչանն զգալ մեռեալսն. առա
քելոցն ասաց. առեք հոգի սբ. ընդ նո

Լուծմունք տասնիւրց.

Այսօր երկնայինքն մարմնաւոր ընդ
երկրաւորացն նորոգութիւն. քան
զնախորոգումն հետ հոգին ի չքե
նաբ վերնատունն. որով նորընծեցան ի մահ
առաքեալքն. Այսօր հոգւովն ի Քրիստոս ընծայ
ցընծայ ընդ հօր հաշտութեամբ նորոգեալ որ երբէք
զհոգին՝ ի մարդկանէ զմարմնոյն եղելոյն դարձ
եալ վերըստին ընդ նոյն պարգեւէ. Այսօր
մանկունքն եկեղեցւոյ ուրախանան ընծայութեամբ
զաւետաստնաբ հոգւովն. որով զարգարեցան
ի զգեստսն լուսափայլս և գերապայծառս.
երգեն ընդ սրբեալսն զերկնաբ սըրբեանն.

Որ զմիածանեալսն աշտարակին բաժանեն
մամբ լեզուացըն քահանայ. այսըր ըզ բաժան
նեալ լեզուս աշտաց միածանեալ դարձ

ձեռ[illegible] [illegible]ն. [illegible]
նեցնել զնդիկն այ. [illegible]
առաջնորդեաց երկոտասանն ցեղիցն իշխ[illegible]
[illegible]ն. այսօր երկոտասան առաքե
լոցն առաջնորդէ [illegible]ն. [illegible]
[illegible] հոգին ան զչ բեռնել չար
տարաւետ խորանին. այսօր չինէ զմար
դիկ խորան սրբ երրորդութեան. [illegible]
[illegible] բոլորեցաւ ես պատճառէից անպատճառ դ
ութիւն եւ սրբոց պատճառաւ. հայր անճ[illegible]ն եւ հ
անըսկիզբն. որդւոյ պատճառ անժամա
նակ ծնընդեամբ եւ հոգւոյն բղխմամն անք
ննաբար. օրհնեալ ես որ ամէն հայ բղեն ը
սրբոց [illegible] կնամբ հօր եւ որ հոգւոյն անեղա
կից բանիւ ասուածած. ի հայրա կան ծոցոյ
իջեր աւետեր գաբրիէլի. որ զչ հոգին
բերկրեալ կուսին. յորմէ ծընաեր մար
[illegible]ել անճառաբար ի հոգւոյն սրբոյ. օրհ
[illegible] մարգարէիքըն գուշակեցեր հոգիդ
յառաջագոյն զաշխուստ քրիստ էս կոչին.
եւ իյորդան գան վը կայնեցեր աղաւնակերպ
[illegible]մամբ իվերայ մարմնացեալ բանին. օրհ.
զ ա[illegible] օրհնեցեք բարձր արարիչ զչ նա գ
[illegible]ն. [illegible] այսօր համագոյակիցըն հօր և

եւ ծիրգեայ հոգին. հրաշափայլ ծաղկամբ իջ
եալ ի վերնատունն մկրտչաւետաց զդա
ւառաքեալսն ի հուրն անկիզելի. զոր տե
ր. յոյժ արարչական հօր եւ ծիրգեայ հո
գին. բազմահաճ անհեթեթական ջուր կեն
դանի յեղէմ. խմաստութեամբ եւ մաքրութեամբ
մկրտից. զոր տե
ր.

ո Որ ի վերայ բազմախառն գաւազանին յես
սեայ հանգեար երկնաստիպեան շնորհք.
հոգի սաստուծոյ եւ իմաստնութեան. հոգի հե
զութեան եւ զօրութեան. հոգի գիտութեան եւ
գիաւութեան. հոգի երկիւղ աստուածութեան. աղաչեմ զքեզ ընդ հանուր եւ մեզ ողորմ
եա զբազում պարգեւանդ. որ զգուշակեալքն
քո եասցեաւ եչից օծեալն իւքէն մարմնով
եակ հոգի տէն ի վերայ իմ. զոր ի տնօրէն
նութեանդ խոնարհութեամբ ընթերցեալ որ
վասն իւր զբանն մարգարէին. աղաչեմ զ
որ զառաքեալսն առ ի հօրէ եւ ի հոգւոյդ
բան նիւն յայհայտ. մարգարէիւ իւր ըն
նուցեր զոր ի դիմաց մարդայեղէնս բար
բառիւր առ մարդկութիւն տէր տէր առա
քեաց զնա եւ հոգի նորա. աղաչեմ զքեզ

ո Վնդ երկնայինոց հոգեղէնաց դասուց

ֆան երկունք ծնընդեան նախամօրն. քան
զի զծնեալսըն մարմնով իմանՀ եւյապա կա
նուխն. վերըստին ծնանի հոգին յոր-

լուսոյ հօրն երկնաւորի. վե-

** Ա՛ր համագոյդ ես հօր և որդւոյ անձառ
բար բղխուսն ի միշտ էին. ա՛ր յօր բղխ
ներ ջուր կենդանի յերուսաղէմ. հո
գի՛ սէր ոգոր՛ րմեաւ. Ա՛ր ազարչակից ես
հօր և որդւոյ. որով կենդանանեալք ի
ջրէրց սրբութեք. ա՛ր յօր որդիս սէր
ծնանիս ի՛ջնէրց. հոգի՛. Ա՛ր փոխակից
ես հօր և որդւոյ. և քննես զոր խորհուրս ա
տենից. ա՛ր յօր խորհգիտս իմանտից
գիմաստս աշխարհի արուեստըս. հոգի՛.

գկ Ա՛ր անքննի՛ նդ ես յէութեան համա
ս պոյ երրորդութեն. երեք սըրբեան մի տէ
րութեն միով բնութեք աստուծութեն. ըզ էն
քան երեքեանսն մեք ասելոյ ճշմարտ հայր
յանուանէ քան զյաւիտեան ծնեալ որդի. յոր
ճառագայթեալ անորիկ քաջ անմանմ. ըզ
Ա՛ր ես պատճառ որդւոյ ծնընդեամբ հայր
ծագումն անճառ. անեղականից սէր հո
հօր և որդւոյ հաւասար. ըզ քեզ

ԳՈՒՄ. ԲԱՐՁՐ ԱՐԱՐՔ.

Ա.ՂՐԻՒՐ կենաց բաշխող Հոգիդ Տիրոջ
ի քէն ի բարձանց. զանառակաւն պարգեւելոյ
քոյ բաժանեցեր յաւուրն Պենտեկոստէի. Որ ի վեր
քան զամենայն գոլով ստեղծական զարա
նեալ. ի քէն ի Հօրէ առաքեալ ես ծնանել
նոր երկիր ու. Որ զարդարեալ նորոգես
միշտ զՆորոգն քո զեկեղեցի պէսպէս շնորհաց
քով պատգաւորք փայլին մանկունըք սորա։
Ոտքիք հրեղինացն. այսօր ասենեն ընդ
ամէն ըզ գալստեան հրեշտէին աստուածոյ։
ՅԱՒՈՒՐ յառաջ նըշանակէր զառաւոտս
ճշմարտոյն յառաւօտ նըշանակէր զառաւոտս

Հոգւոյն։ ԱԱ Ըմբռն հասատոյ զմայրական
անմահականն բաժակաւն այսօր բաշխէր
Յաղթառեալց։ Պետոյց այս գնացիւք ցըն
ծայ քաղաքն այ սիօն մայր եկեղեցի։
Ա անո որոյ և մեք երրեակ և մի աճ-
Թեանն երգեմք ընդ փառս ի բարձունս։

Լանջն հինգերորդէ ասացն օգն.

անընկղճելապէս բազխեալ ի
հօրէ զհնգին հաշմարեան՝ որ
կէ հանելմամբ ձայնի ընդ ի վերնա
տուեանն այսօր նըմանն սաստիկ հոգւոյ՝
ըմբռ փառաւորեմք հոգեւոր երգով։

Օ համագոյակիցըն հօր և որդւոյ զբաշ
խօրըն ընտրեաց։ որ ի հրեղէն լե
բաժանեալ զբանն ընտրութեան ըն
ւաց ընտրեաց սբ առաքելոցն։ զոր փա

Օ աղաչեմն խնամատարեա զոյ կանայրեա
անձնասւորութեաբ՝ որ խօսեցաւ յօրէնս և ի
մարգարէս և յաւետարանն։ զոր փա

Եյսօր ցընծան դասք առաքելոցըն գան
տեառն հոգւոյն ձայ։ զորս մըխիթարեաց
փրկանակ բանին մարմնացելոյ եղեալ ընդ
նոսան։ փառք ընդ

ձայնիւ

ձայնիւ։ Ա՛յսօր բը՛ղխեանց ջո՛ւրը կենդա-
նի յո՛ղեղեմ յորմէ լը՛ցան գետը ա՛ծխնի՛ք։
Ա՛ն ընթացա՛ք ա՛րբուզին տե՛ղւոյն զբա-
ռանը՛ստ և աղբիւրն եդե՛մն։ փառա՛ք
Ա՛յսօր ցօղո՛վ իմանալեա՛ն յամպոց հոգւոյն
ղուա՛րթացան բոյսք ա՛կեղեցւոյ։ պտո՛ղք
տացան գա՛ջտք արդարութե՛ան և գեղե՛ցկա-
ցան անանա՛պատք մաքո՛ւր կուսութե՛ան։ փառ։

Ա՛նեղանելի՛դ ա՛ծ և ե՛ղբ՛ոյս էա՛կ որ բեր
առաքեցի՛ր յաշխա՛րս զանե՛ղականից քո՛ զՀո-
գի՛դ։ ի փառա՛ս միածնի՛ որդւոյ քո՛յ։
օրհնեա՛լ ես ա՛ծ աստ՛ծ հարցըն մերոց։
Ա՛ւրհնեա՛լ ես ա՛ծ ա՛ստ՛ծ ծնողդ ամենայն
որ ետո՛ւր միսիթարիչ առաքեալից քո՛ց սուրբ
քո՛ց։ զՀոգի՛դ քո տերակից գո՛ղով։ օրհ։
Հո՛գւդ ա՛յ անե՛ղ էութե՛ն։ կանա՛ռեա՛լ
անձնասո՛ւրութե՛ամբ։ և կանա՛ռող բա՛ղորիս
ընդ Հո՛ր և բո՛ղ որդւոյ միաւո՛րեալ բնու-
թե՛ամբ։ օրհ։ Ա՛յլ ա՛ր Ա՛ստուածային Հո՛գիք
զՀոգին ա՛ստ գո՛վեցէ՛ք։ զբա՛կիս ընդ
Հո՛ր և որդւոյ երրո՛ր սո՛ւրբեան Ա՛ամնին։
Ա՛յլ Հո՛ւրն երկնային զա՛ւրկեա՛ւ բանի՛ն
յերկիր բանա՛ւո՛ր։ ո՛ր մկրտո՛ւեաց այսօր
զառաքեալն իւ՛ր վերնատա՛ունն։ ա՛մենա-

Ո՛վ ելոյն ի հօրէ ջա՛ռա՛ւ տաբե՛ւղխա՝ աղբ
իւ՛ր իմա՛ստից. ո՛ր խօսեցա՛ւն ըզ հին
և՛ նո՛ր օրէ՛նս ա՛ստուածո՛յ. ամէ՛ն։

ա Ո՛յժեր ա՛ր ո՛ղորմա՛ծ քո՛վ յաշխարհ. և
ըզ մե՛ռեա՛լ բընո՛ւթի՛ւն ի կեա՛նս վերածո՛
խեցի՛ր։ Ո՛յժեր ա՛ր ա՛ռ հա՛յր փառո՛ք ի՛ւր
կենա՛. և մ՛ղխիճ՛ա՛րիչ առաքե՛լոցն ա՛ռա՛ք
ցեր ն՛ո՛ք զՀոգի՛դ։ Ո՛յժեր ա՛ր այսո՛ր ըզ
գա՛նձդ ե՛րկնայի՛ն. և զաշխե՛ցեր առատա
պէ՛ս այ՛ո՛րգե՛ս աղբ՛ա՛տ բընո՛ւթե՛ւն։

ա Ո՛յսո՛ր աղբ՛ի՛ւր գիտո՛ւթե՛ւ բըղխե՛լ ի
ն՛ո՛ք վերնատա՛ն. յո՛րմէ՛ լըցան սի՛ւնգերք
գնացի՛ւ՛ք գետո՛ւն ո՛ւռոգմա՛մբ։ Ո՛յսո՛ր ի
ջնա՛ւ իւ՛րկի՛ր. հո՛ր ա՛ւետի՛ք իւ՛ր բա՛ժանց.
տա՛ւ ա՛ւետիս ա՛դամայ գա՛ռնա՛ւ յեգե՛մ
վե՛ր բուսի՛ն։ Ո՛յսո՛ր խընդա՛ւ նո՛ր սիո՛ն՝ ո՛ր դ
ո՛ւվ ի՛ւ՛ր ո՛ւվ զոր ծընա՛ւ. օծմա՛մբ հո՛գ
ւոյն նո՛ր ո՛գեա՛լ յո՛ր դի՛ւ՛ս լուսոյ և՛ ստուե՛ր
եան։ Ո՛յսո՛ր ի՛ւ՛ր ձա՛յն գո՛հութի՛ւն՝ ցնդ
ընդ հո՛ր և սրդո՛ւյ. հո՛գ ե՛ք ա՛մ օրհնե՛
ցե՛ք զե՛ր ի՛ւ՛ր սըրբեա՛նն ե՛րդո՛ւմ։

Ո՛յսո՛ր ցընծա՛մբ երկրաւո՛ր քո՛ղ գո՛ղ
ընտե՛ա՛ն երկնայի՛ն. և պա՛րե՛լով ընդ
հրե՛շտակս երգե՛մ ըզ փա՛ռս ի՛ւ՛ր ա՛ւրհնե՛ս։

Նժահաբար բաժակ հեղեմ ի լեր դէմ
Կնոց տէր հոգի. զոր արբին ի վերնատունն դաւաճանքն տէր ի կէս
աքեղեցան. օրհնեաւ ես ի հոգիդ ձրի
ամբիծ: Առատապէս ծաւալեալ ի մէջ
հաւրըն կենդանի. քանզի արբեալք առա
քելոցն ևարբուցին ամէն երկրաց. օրհ:
Յաւր մեծապէս ցընծան եկեղեցիք
հերձանոսաց. ըզ մայրաքաղաքութիւն
իբրև կենդանարար բաժակ. օրհ:

Ընձակիզեան աղբ ես հոգի. զմարդ**
կութենէ նախագծուածն արտաքոյ
լեալ լուսազարդեցեր. աւետարանչ ես հե
ղեալ յառաքեանն: Ընժամանակ իրդի
մի ծնեալ. ըզ խոստացեալ պարգեւս աւե
տեացն ի վերնատունն աւարտեալ ըստ
աւ: Ընմիտեալ հայր երկնաւոր. զոն
բաժանելի լուսոյդ ըզ ծագումն հողե
ղենացըս չնորհեցեր. աւ:

Ընձառելի բերկրութեամբ ի հօրէ հոգիդ աշ
ձըշմարիտ. այսօր ի վերնատունն խորհըր
դոյ խոնարհեալ հանգեար յառաքեալն.
աղ ծ հաղորդեալ մերոց: Ընքընդել ի խորհդ

Ա՛ր հրաժարեցիր ծառայելմամբ յառաջ քան զաշխարհ նոգիդ ճշմարիտ. Ա՛ր հրաժարեալ
քո ի հայրական իսկութենէն յառաջ բան խաչ ազգիւր լուսոյ. Ա՛ր ի հայրական իսկութենէն յառաջ բան
զամ լուսովքն զուարճացուցեալ լըցեր զաւաքեալն. աղաչանօք սոցա ուղղեալ
Ա՛ր վերստին քո հրեղինացն հիացմամբ
ցուցեր. նոյն ինքն իմանալի աշխարհին լու
սովքն զուարճացուցեալ լըցեր զաւաքե
Ա՛ր զաշխարհամաճ խաւարն ընկղզեալն
ի լոյս փոխեցեր. ա՛յսօր հրաշալի աշխարհին
լուսովքն զուարճացուցեալ լըցեր զաւա
Ա՛ր հրաժարեալ ծառայելմամբ յառաջ քան
զաշխարհ նոգիդ ճշմարիտ. Ա՛ր հրաժարեալ

երկրպագեմ քո. օրհնեալ ես Տէր զիս
ընդ ամէն հօր. զուարճացեալ սուրբքո
* համբառնալ բանին յերկինս և ինձսոսկալ
երկիւղ քո. օրհնեալ ես Տէր զիս զա-
նազան հրաշալեաց քոց. օրհնեալ ես
Տէր որ տեսանես զանդունդս. նստեալ
ի վերայ քերովբէից. օրհնեալ ես Տէր
ի տաճարի սրբութեան քո. օրհնեալ ես
Տէր ի յերկինս տաճարի փառաց քո.
օրհնեալ ես Տէր որ ընդունիս զերգս
հրեշտակաց. օրհնեալ ես Տէր որ ընդ-
ունիս զերգս սրբոց քոց. օրհնեալ ես
Տէր որ ընդունիս զերգս մանկանցն
որ ի տաճարի սրբութեան քո. օրհնեալ
ես Տէր որ ընդունիս զերգս մանկանցն
որ ի տաճարի փառաց քո

քոզ բանին։ Ինամահամաքեալ գունդքդ
սըրբոցդն իվերնատունէնդն խորհըրդոյ։ Կամ
զարձամամբ աչաց սպանեցինն հոգւոյն։ օրհ։
Ինկարծահաճա հընչմամբ հեղեալ կեն
գանձըր աղբիւր լուսոյ։ անմահականն
կենաց լուսով զարդարեալ։ որք օրհնէին

զքեզ հայր զառաքող հոգւոյն

Ինեզմնեալ հոգիք սրբ որ ևս ընդ հո
վառանից։ եւ ակից գովի ծրացանն բա
նին։ անհասանելի գաղտ հայրըդն մերոյ
Ի բ քաջառակերպեան աթոռոյդ բազմե
հանդչիս։ եւ սըրբաբանեալ օրհնի՞ս իհրե
ղէն լեզուացդն։ անհասա։ Ի յօր մարդա
սիրապէս ածաբաշր ի քնար ի սրբ վերնա
տունն։ եւ ըզ հրեղէն լեզուս բաժանեալ
հանգչէիր ի նոսա։ անհասա Ի զ որ օրհ
նեցեր բանիարտեալ զհոգին ճշմարիտ
ած։ Ո մխիթարիչ սրբ հոգին որ վի
ճան միածնին ի զ աշ ի հօրէ։ որ հրաշա
զարդեացդ ընդ սրբ զառաքեալսն։ բանիր
Ո երկնային ծորանսըն հեղեալ ի սրբ
երնատունն։ որ ամենազօրդ հրաշինեացդ

ընդ սրբ զառաքեալսն։ բանիր։

Ոգիդ ճշմարիտ։ որ ղամենայնին ըզ

հոգի՛։ Ես ամէն օր քեզ կ՚աղօթեմ, Տէր Աստուած, որ
ինձ ներողամիտ ըլլաս, եւ ես ալ ներողամիտ կ՚ըլլամ
ամէն մարդու, որ ինծի վնաս կամ չարիք ըրած է։
Ես ամէն օր կ՚աղօթեմ, որ ինծի ներողամիտ ըլլաս,
որովհետեւ ես ալ ներողամիտ կ՚ըլլամ ամէն մարդու,
որ ինծի վնաս կամ չարիք ըրած է։ Ես ամէն օր կ՚աղօ-
թեմ, որ ինծի ներողամիտ ըլլաս, որովհետեւ ես ալ
ներողամիտ կ՚ըլլամ ամէն մարդու, որ ինծի վնաս կամ
չարիք ըրած է։ Ես ամէն օր կ՚աղօթեմ, որ ինծի ներո-
ղամիտ ըլլաս, որովհետեւ ես ալ ներողամիտ կ՚ըլլամ
ամէն մարդու, որ ինծի վնաս կամ չարիք ըրած է։ Ես
ամէն օր կ՚աղօթեմ, որ ինծի ներողամիտ ըլլաս, որով-
հետեւ ես ալ ներողամիտ կ՚ըլլամ ամէն մարդու, որ
ինծի վնաս կամ չարիք ըրած է։ Ես ամէն օր կ՚աղօթեմ,
որ ինծի ներողամիտ ըլլաս, որովհետեւ ես ալ ներո-
ղամիտ կ՚ըլլամ ամէն մարդու, որ ինծի վնաս կամ չա-
ր

Յանկին կարապետ եղեալ գայ յանապատէ.
և ազդողական ձայնիւ յերկրի քարոզէ.
Սուրբն Հոգի Յովհաննէս որ և մարգարէ. Ած-
որդւոյն գուշակ եղեալ մեզ յայտնէ

ակ

Ա՛րեգականն արդարութեան Քրիստոս
արուսեակդ առաւօտեան. նա
խընթացդ Հանապարհդ պրպտոյն
առաւօտոյ տնօրինութեան ձեր յօհան
նէս. առ քեզ բարեխօսեա՛ վիճ անձանց մե
րոց. Լուսաբերիչդն անձառ խորհրդ տեսանող
իմաստից. զ հոգեւոյն. ի յորովայնէ մաքրեալ
տանձար առաւօտոյ ևբնակարան ձեր երրոր
դութեան. առ քեզ. Լուսաբերիչ հրեշտակա
պետն առաքեալ առ զաքարիաս. աւետա
րանել զի հրաշալի ծնանիցի քո ձեր յա
մուլ ծերոյն եղիսաբեթ. առ քեզ. Լուսա
պետն երկնից զօրացն ընտրեալ քահանայա
պետին. յորժամ մըտանէր ի սըրբութի
սըրբոցըն խընկարկելոյ ըստ օրինացն ի
առաջարին. առ քեզ. Լուսե տեսեալ զանհե
թականն լուծեալ մարմնոյ յաշխարհ սերղանոյն
պակուցեալ յերկիւղ մահուն սահանելով ա
հաստատուիր բանիւ հրեշտակին. առ քեզ.
Ո գերազանցն քան զ բնութիւն լըսեալ ի
դանակ ծընընդեան նըշ ն քոյ. սուակացե
հիանալոր զաքարիայ և համրացեալ պա
ժիւր պատգամաւորել լեզուաւ. առ քեզ

ՀՕՐՆ. ՈՒ ՔՀ ԱՐ. ՀԱՅՐԸՆԴՈՒՄ ՄԱՐԴԱՇՈՒՆԱԿ
ՄԱՐԴԻՆ ԵՐԿԸՐԱՊԱԳԵԼՈՎ. ՈՒՌ ՔՀ ԱՐ.
ՆՈՒՄ ՄԵՐ ՔՈՅ ՕՐՀՆԱՆ ՆԿԻՐ. ՈՒՌ ՔՀ ԱՐ.
ՔԵՐ ԸՆԴ ՄՈՐԳԱՓՐՔԻՑՆ. ԱՆԱԽԱՅԱՃԱՓՐ ՀԱՏ
ՀՈՂՑՆ ԱՆՁՈՒԿ ՉԱՐԱՊԱՓՐՏԻՆ ՆՈՐ ՕՐԻՆԱՑՆ
ԸՆԴ ՈՒՌՔԵՐՈՑՆ. ՈՒՌ ՔՀ ԱՐ. ՀՅԱՆԱՊԱՆՈՒՄ
ՀՐԵՇՏԱԿԱՆԱՆ ՎԱՐՈՒՔ ԲՆԱԿԵՑԱՓ ԸՍՏ ՄԵՂՆ
ՍՑՆ. ԿԸՐԱԿՐԵՒՔ ՄԱՐԱՆԱ ԼՒ ՄԵՂՔԸՐ ՎԱՅՐԵՔ
ՆԻՐ ՀԻՆ ԱՆՈՐ ԱՊՈՒԱԽՐԱՆԱՑ ՕՐԻՆԱՒ ԿԱՑ.
ՈՒՌ ՔՀ ԱՐ. ՈՒ ՈՒՐԱՊԱՅՃՈՒՌ ՀՆՈՐՀՕՔ ՆՓՈՒՆՑՆ
ՓԱՐՏ ԸՐԱՒՔ ԸՍՏ ՆԵՐՔԻՆ ՄԱՐԴՈՑՆ. ԻՒՐ ԱՓ
ՍՈՔԱՓՐՔԱՑ ԱՄԱՆ ԸՍՏ ՈՐԱԿԱՆ ՍՈՒՏՈՎԸՆ ՃԱՇ
ԿԱԼ ԸՍՏ ՍՐԲԱՐԱՔՆԻՆ ՀԱՐՑԱՆԵՑ ՆԱՀԱՆ
ՀՕՐՆ. ՈՒՌ ՔՀ ԱՐ. ՀՍՐՀՆԴՈՒՄ ՄԱՐԴԱՇՈՒՆԱԿ

Կայեցաւ
ասպանդէզ. որդին մաղ. Ալ ցաւելոդութիւն վը
յանէ. մարդ զինքն ընդունելու ատեն. ան
գանի՝. առաքեցաւ Ձօյնն յանգստութե.
զլուխ մը չկայ. Ալ սըրբոգրութեց մը կուսակից
որդին՝. իր յանվերադրոյն հայցեցը մարդիկ յոր
դանանաց. զլուխ մը չկայ. Ալ զինուածկաւոր խոր
հուրդ մը ըլլալու. կարապետին
յայտնաբար հոգին ապաշխարելու իմ
Ալ ըլլալուր փափաք անընտանութը լոյս իմա
նալն. որ իր զինքն էրգեր. իսկ հարսին
քոյ եկել ես՝ տայ ցոյց. զոր խոստացար քեզ
բարեկամն և փեսաները քո յօժանակ՞.
որպէս մաղթանք ողջոյն ամեն. Վասն
երպէսզի անհամ և անտես խոսրովքե՞ հոգ. սըր
բութեցնելու և տալ զ բոլորին. խոնարհեցաւ
իր յորդան մա՞նան. հայցեցուր իմանալ
ին. մարդ բութեցնել զլուխ իւրաքանչ զի մեղ
ապաւինեցի. որպէս մաղ. Ալ ցաւելոդութիւն վը

որ ըզ հնդրն ընչե մերով բնութիւն մկնե-
Ղ՝ներովքն յորովքն երկրըպագող քի-
տեղ ընչե վասըն մանկանց սկսեղծուր.
գեա կանայից. որ ըզ տնօրէնութիւն ե՛ւ որդ-
այն ի յարգանդս ծանեար հոգ՝ւոյն աղա-
Աւրգաւրեցից գնրաւգոյն և՛ մեծ է ծնունդն
իհարկ երգիմք ըզ փառս իբարձուն.
Ղ՝յաւր ցընծան դաւք աւրաքերոյն. տօնակ
խըմբերով զիշատակ մեծի մկրըտչի ծն.
որ առաքելոյն է սկիզբն և մարգարէից լը
րո՛ւմն. ընդ նոսին և մեք բղխեցելոյն
Ղ՝յաւր ցընծան հոգիք աւրգաւրոյ. նահա
պետաց և մարգարէիցն ծց. ձայնակիցք լի
նիլ մեծին ի ծնունդըս կանա՛նց. եր
գըն զօրհնութիւնս որդւոյն միածնի.
Ղ՝յաւր ցընծան հրեշտակք ի յերկինս. մի
ջատակաւ հողանիւթ հրեշտակի ծն. որք
համագասեալք ձայնին բարբառ՝ո՛յ.
երգեն զօրհնութիւնըս հօր ի բարձունս.

տեղը ի յորդանան. աղաչ. Յանապրուն
բրնաց Ա՛նախասակիզբն շնորհաց. որ հոգ
ւոյն ի դրժոխս քարոզեցեր զգ փրկու
թիւ գալըստեամբըն քո. աղաչ.

Ջ Ա՛յսօր ցընծայ եկեղեցի ի հոգեւոր հա
ւանիս. զոր պատրաստեաց Հայն բարբա
ռոյ հարսըն մանըրը փեսայիւ.

Ա՛յսօր փեսաւըն և բարեկամն ընդ ին
կնաւոր փեսային. միաւորեաց զեկեղ
ցիս փոխանակըմբ իւրըվ հարսին.

Ա՛յսօր շնորհեցաւ մեզ դեղ կենաց նըշ
խարք սուրբն ոսկերաց. ի ձեռըն ս՛ը լու
սաւորչի՛ն և հայրապետիս աշխարհի.

Յոհան յօհաննու վրդպչն.

Ջ

մարգարէ քարոզեցեր և զթա
գաւորի՛ն զինաւոր. որ և ի ծո
նունդըս կանայ նց մեծ կոչեցաւ. յօրհ
նութիւնըս հոգեւորըս պատուեցուք.
Օ միածնի՛ն և կարապետ աւետարանչաք
րիզ Հայն. որ յորովայնէ զքո յառաջ գու
շակեաց. յօրհ. Օ յանապատի քննադիւ
շնորհացըն քարոզեալ. որ և ի դրժոխս
եզ փրկութիւն քարոզեաց. յօրհ.

արացեք
գ Նանու. սովաւ. Ո՛զ ուր օրհնի՛ ցիկը և բարձր
ձեռնադրեաց զզ քեզ ի յորձանսըն յորդա
յհայել ի փառըս քո՛ ք՛ս. սա արժանանա՛կ՞ս
Ո՛ր վերթևևան սրօքն ոչ իշխեին
Ո՛ր մեծ ի ծնունդըս կանանց իքեն՝ վրնայե
ցաւ. ի յորովայնէ՞ յանաւջ գուշակեաց
զանձաւ քո զմարգարէութիւն. սովաւ զզ.
Ո՛ր մեծ ի ծնունդըս կանանց իքեն՝ վրնայե
ցաւ. ի յորովայնէ՞ յանաւջ գուշակեաց
զանձաւ քո զմարգարէութիւն. սովաւ զզ.
Ո՛ր յորովայնէ ընտրեցար յաստուծ՞ մ՞ւծոյ. գ
քարոզէր ձըչմարիտ որգւոյն աս. տէ՞ր
յօհաննէս. անդադար բառնէիսօսաս վայն
անձանձ մ՞ըրց. Ո՛ր յանապատէ կոչեցար
խոսաց մ՞ռնչ. մըկըրտէ զզ գոլորիցս բար
ձողըն մեղաց. տ՞ր յօհ. Ո՛ր զմարգարէ՞ցն
ընկալար զզ պաց մ՞տիւս. ևւ՞ զ ընորհըս
ձըչմարիտ սբ առաքելոցն. տ՞ր յօհ.
Ո՛ր մըեգնութ՞ըն հերօդեայ ընկալար
զզ վաց մ՞խաձան. ևւ՞ դասս հրեշտակաց
վերակացեցար. տ՞ր յօհ. Ո՛ր մարգարէ՞ցն
իջեր՞ց իդ ըզ մ՞ծոխս. անբ՞տարանեցեր
զզ գաղտուստ որդւոյն աս. տ՞ր յօհ.
Ո՛ւռանձանայ այսր եկեղեցի քո՛ ք՛ս. գ
ի տանս՞ըմբե՞ զ զոր յիշատակի կարա՞ս
պատին քումբ յօհաննու. սովաւ զզ քեզ
մ՞շտ օրհնե՞մք աչք հարցըն մերոց.
Ո՛ր մեծ ի ծնունդըս կանանց իքեն՝ վրնայե
ցաւ. ի յորովայնէ՞ յանաւջ գուշակեաց
զանձաւ քո զմարգարէութիւն. սովաւ զզ.
Ո՛ր յորովայնէ ընտրեցար յաստուծ՞ մ՞ւծոյ. գ
քարոզէր ձըչմարիտ որգւոյն աս. տէ՞ր
յօհաննէս. անդադար բառնէիսօսաս վայն
անձանձ մ՞ըրց. Ո՛ր յանապատէ կոչեցար
խոսաց մ՞ռնչ. մըկըրտէ զզ գոլորիցս բար
ձողըն մեղաց. տ՞ր յօհ. Ո՛ր զմարգարէ՞ցն
ընկալար զզ պաց մ՞տիւս. ևւ՞ զ ընորհըս
ձըչմարիտ սբ առաքելոցն. տ՞ր յօհ.

Վերջանիկ ասր ոչ գրիգոր սրբոյն զՔրիստոս պաշտօնեայ. եւ առաքինորդ հոգեւոր հօտին. Յիշեցէք զուենմեզ բարեխօս առ յիսուս միաբինն. եւ աղաչեմ զվայրկեան ուխտաւորացս. Յանխափանելիցն զերեսս զՔրիստոսէ յանցանաց. իքեզ աշակերտելոցս

Վերանեալ ասր ոչ գրիգոր զքեզ ունելովք սրբ բարեխօս առ քիս վանէն ամենայնից մերոց. Որ իմոյնքեց բընանաւորին ոչ գանգիտեցեր. զքեզ Որ ընդ անմարմնոցն դասս վերակացեցար. զքեզ

Ձմեռան ձրշմարիտ ոչ ծայնին օրինաւնանցն. գի Եհատատուքեն հաւատոյ ազգի մարդկան ասր ոչ գրիգոր. ի մաղթողական աղօթս քոյ հայեցեալ վանքն մեր ի քրիստոսէ. Լուսաւոր եալ լայ քոնանայ ապետ ձրշմարիտ. եւ հովիւ հոգեւոր բանաւոր հօտի ասր ոչ գրիգոր. ի մաղ. Պըսակ վայելչութեն եկեր զնցոյ քրիստոսիմ սի. եւ առաքինորդ կեր նալն յաւետնիկ ասր ոչ գրիգոր. ի մաղ. քս անուկը կոչնամբն ծագեցար ոսկ ասրծ ոչ գանկն. եւ լուսաւորեցեր զ

ՅՀ

Ի՛ր առաքեցեր զՍիրելն և զՀաւատարիմ քո պատմօղն ի զՆը գրիգոր. և ի ձեռն նորա լուսաւորեցեր զՀայաստան աշխարհս ի քո. ըզ քեզ միշտ օրհնեմք սուրբ Հոգին մերոց. Ի՛ր ետուր համբերութեան անտանելի չարչարանաց սրբոյն գրիգորի. և նովքին ժուժկալութեամբն լուսաւորեցեր զՀայաստան աշխարհս. ըզ քեզ միշտ օրհնեմք. Ի՛ր նորին սուրբ ադօթիւք բարձեր զխաչեալն կռապաշտութեանէ ի Հայաստան աշխարհէ. և արարեր երկրապագուս ամենայն ազգս դուրեկեդ. ըզ քեզ միշտ Ի՛ զ ամենայն օրհնեմք. և բարձր արարիք զՆա յաւիտեան. Ի՛ր դիւահարքն հաւանացեալք և հնազանդեալք յորդւոց գրուեցին սրբոյն գրիգորի. օրհնեմք զքեզ և բարձր արարիք զքո ծնն ամենեցունց. Ի՛ զանծուութեամբ ծնեալ ի սուրբ

Գ

ցուրբ փառք ի բարձունս ամէն։

Երկայք աշակերտեալք ընդ նմանէ երգեցեալ պատմող ձեծայինն սրինաց տէր ի՛ր ի՛ր գրիգոր. Երկայք լուսաւորեալք ի ձեռն։ Վահանայապետ ամէն տէր տէր ի՛ր ի՛ր գրիգոր. Երկայք լուսաւորեալք ի ձեռն։ Վահանայապետ ամէն տոսի ի՛ր զոր չարչարանքս յանձն առնող վասն գոհութեան։ Այծ խոստովանողն քրիստոս ամէն տէր ի՛ր ի՛ր գրիգոր. Եկայք հաւատացեալք. ի ձեռն նորա հանցուք այ ձանց մերոց տէր ի՛ր ի՛ր գրիգոր. Եկայք հաւատացեալք. ի ձեռն նորա հանցուք այ ձանց մերոց տէր ի՛ր ի՛ր գրիգոր։ Լուսաւորիչ ան կնաց. քանեա տէր զոր յանցանս մեր։ Լուսաւորիչն աղօթիւք որով ուսաք ճանապարհ լոր մեզ ծր միայոյ ես քանզիւմ ողորմ։ Լուսաւորիչ աղօթիւք որով ուսաք ճանապարհ պետին քոյ և վճ կայիրն. կիւցո զմեզ քանզ ուամ ողորմ։ Լուսաւորիչ աղօթիւք որով ուսաք ճանապարհ

ի՛ր ցուրբ փառք ի բարձունս ամէն։

Երկայք աշակերտեալք ընդ նմանէ երգեցեալ պատմող ձեծայինն սրինաց տէր ի՛ր ի՛ր գրիգոր. Երկայք լուսաւորեալք ի ձեռն։ Վահանայապետ ամէն տէր տէր ի՛ր ի՛ր գրիգոր. Երկայք լուսաւորեալք ի ձեռն։ Վահանայապետ ամէն տոսի ի՛ր զոր չարչարանքս յանձն առնող վասն գոհութեան։ Այծ խոստովանողն քրիստոս ամէն տէր ի՛ր ի՛ր գրիգոր. Եկայք հաւատացեալք. ի ձեռն նորա հանցուք այ ձանց մերոց տէր ի՛ր ի՛ր գրիգոր. Եկայք հաւատացեալք. ի ձեռն նորա հանցուք այ ձանց մերոց տէր ի՛ր ի՛ր գրիգոր։ Լուսաւորիչ ան կնաց. քանեա տէր զոր յանցանս մեր։ Լուսաւորիչն աղօթիւք որով ուսաք ճանապարհ լոր մեզ ծր միայոյ ես քանզիւմ ողորմ։ Լուսաւորիչ աղօթիւք որով ուսաք ճանապարհ պետին քոյ և վճ կայիրն. կիւցո զմեզ քանզ ուամ ողորմ։ Լուսաւորիչ աղօթիւք որով ուսաք ճանապարհ

ամենայն ըստ կարգի գրանաւորութեան. իսպարեւ
հան մեղապարտ ազգին լուսաւորիչ մեր
Ընորհեցեր. վասըն որոյ բարեխօսութիւ
որա փրկիչ կեցո զմեզ. ամէն իջոյ
յայհաւոր գալըստեանն։ Երաշխաւոր
մաշմամբ երանելին ձեզ գրիգոր. զանտա
նել իր զոչ չարչարանս իյանձն կնա. և
ծրիւք հընգօք ամաք իմէջ թուանա որայն
քանակիւր անդընդայի ն տանջանօքն իվի
րապին. վասն որոյ. Երաշխագործ քո բա
նիւդ ամեծ ոդորմութիւդ. եղեալ բըժ
շկիւր զմ հարուածեալսն իդիւահարեալ
ասատին. երկրպագուս առնել ով
մինեանան ձեզ երրորդութիւդ. վասն որ
գիտ իմովիւ քոյ բանաւորը հօտի ձեր ձեզ գրի
ջիր գոնը. հաստատեցեր գհիմունս եկեղեցոյ
իհայաստան երկրի իվերայ հիման ձեզ
ամուրքելոյն։ Իմովիւ քարուի ամառաքնորդ
կենացըն յայնմանէ ձեր ձեզ գրիբար.
հաստատեա զանձինըս մեր հաւատով ձըշ
մարտութեան մեզ իվերայ հիման ձեզ եկե
ղեցոյ. Ի՛ւրդ ապաշխարեմք զգործ հայրը վար
գապետ և ձեր. բարեխօսեա քրիստոս մեզ
ըստ կեցուցանել զանձինըս մեր.

Ալ կուշեցաք յորդորեցուցէք. Հօրն մերում դէ
ինաւորիով երանելի՝ որ այս գործիցս. Եւ հր
եղեր վըկայ՝ ձըշմարիտ քրիստոսէ այ
մերոյ վասն այս ժողովըրդեան քոյ.
Հայցեաս ի նմանէ զքաւութիւն.
Ալ հաղորդութիւնըդ վասն ստացողի՝ քոյ
ժողովրդոյդ սեփական՝ նա լիցի ընտրեալ.
Եւ նորափետուր զարդարեցեր ծընընդ
եամբ նըման առաջի նոին վասն այս ժող.
Ալ մոլորեալ ցաս ի խաւարի. բայց ի զդո
ան լուսոյ ձըշմարիտ այն գիտութեն. Եւ
ա ժանաւորս արարեր զայ միշ ժառան
գորդ լինել կեանցըն յաւիտեան նոցա. վասն

Կանծ ոգեսաց եւ ընտանեաց ոգեյն գերեզման ընտանեաց

Ո՛ր ընչ լայս ածային քոյ գիտութեն
հիւսիսական ազանց ծանգեցեր. և
ի խաւարչ կուապաշտութեն վերա
ծեր ընչ միշ ի ձեռըն այ ընտանորչին.
օրհնեմք ընչ քեզ այլ ծ չմոռցըն մերոց.
Ալ վերնատին զարդարեցեր զեկեղեցիս
հայաստանեայց. ուրիխոփայլ ճառագայ
թիւք լուսաւորեալ շաւուիղըք սըրբոյն
գրիգորեան. ծոց. Ալ ընչ բանն քո հրամա

Նի քաղցրութեան Հաւատացեալոց. յանդիման
նեղլով ըզ բնութիւնն թագաւորաց եւ
իվերայ ամենայնի քո օրինաց նահատակ
գ. ցան. օրհ. Ի՛զ որ օրհնեցեալք ևս բարձր
արարեալք ընդ ընտիր յաւիտեան.
Ո՛ր գերագոյն հնոյ օրինաց քահանայու
թեան զնորըս զաղդարեաց. եկեղեցիք
հիմնանոսաց ընդնորոգօղ բնութեանց քոց.
օրհ. Ո քահանայապետըն Ճըշմարիտ լուս
կարգին մեքսիսեդեկի. իյիշատակին քա
հանայապետացս աստուածայինոյ քահա
նայից հոգևոր երգով. օրհ.
Ո՛ր հրաւիրեցեր զորդիս մարդկան յորդե
գրութեն հօր քոյ ոչորդի աստուածոյ. եւ կոչե
ցեր արքայութեան քոյ ժառանգութեն
իՀոգւոյն սրբ. հայրապետացն. աղօթիւք
սոցա ողորմեա. Ո՛ր լուսաւորեցեր զեկե
ղեցիս հայաստանեայց լուսով քրիստոսի քով.
եւ զարդարեալ նորացուցեր պայծառ ծա
ղամբ շնորհաւիղօք սըրբոյն գրիգորի. աղօ
թիւք սոցա ողորմեա. Ո՛րք զընթացա լեր
եանց կատարեցին ըստ հաճոյից կամաց
քոց քոյ. նահատակեալըք Ճրագնութեան
ընդ դեմ թըշնամւոյն. Ո՛փոխեցան երկ

Ա՛յսօր երկնաւոր քահանայութեան
ղերդ քահանայք ձեզ եկեղեցւոյ. ընդ-
հանրապետս ազգիս երկնօրհ պատո-
հեալ բանբերանեցէք զՏ՛ողին Ա՛ստուծոյ.

Երգեցողով ըստ փառս իւրաքանչիւրոյ.

Ա՛ծային հաւատոյ հարցըն սըրբոց դա-
ւանութիւն. ծագեցաւ քեզ ընդ հանուր
լոյս հայաստանեայց ձեզ ուղղափառիս. ան-
դադար բարեխօսեա վասն անձանց մերոց.
Լուսաւոր հօտիւք ընտրեալ հովիտ ձեր
քաջ. ի հօրէն լուսոյ բերդ հաստ շնչաւորիդ
բարի տո՛ր վերնայս հօրէն մեծի համաձայն
ման. քաջութեամբ զանօրինաց խորտակիեալ
զգաստիկըն. տո՛ր ձեզ յուսկն. անդադար

հոգիդ Ժամանակաց. յայտնեցիր սրբոյն
Ներսեսի ի սուրբն աղաչանօք խնայեաց ի
մեզ քո: Ո՛վ վերակացու պատուիրանաց Քո
զաւրէն երկնաւորի. ըզ բաժակ մահու
ընկալար ի Թագաւորէն և փոխեցար ի
յերկինս ի լուսեղէն յաւուրս գաղատեան:

Ո՛վ սքանչ տունկ եկեղեցի ըզ կիլիատակ սրբոյ
գ
բոյն Ներսեսի. հայրապատ նահատակ լուսաւորչին
հոյակապ նորոգող ընտրեալ ի գլուխ
հօտին քրիստոսի. աղաչանօք սորա կեցո զմեզ տէր
ողջ հաւատով ըզմերոց: Ո՛վ յարմատոյն սուրբ
ցահատիւ վերաբուսեալ ծաղիկ հաւատոյ.
Ներսէս Ներսէս սիրեն հայաբուսն նահատակ ջուխտ
ի ղանմահ տընկոյն ալըստղ լուսոյ ծագ լու
սաւորչին. աղաչ: Ո՛վ ծովնիս ի հրեղինաց
անլըռելի ձայնիւ հըրաչմամբ. ընդհեցեր
մեզ դեղ կենաց զանմարմնական վարուք
մաքրեալ ըզ հոգանիւթ նըշխար սրբոյն
գ
Ներսեսի. աղաչ: Ո՛վ զտէր ծրհնեցեք բարձր
արարեք ըզ նա յաւիտեան: Ո՛վ յայտնեաց
սրբոյ ըզ գանձն ձեծայն հայաստանեայց
եկեղեցւոյ. ըզ հայրն երկնաւոր. ծրհ
ծագեաց սրբոյ լոյս խաւարչոյն ի յորդո
հոգւոյն լուսոյ. զծրդին միածին գո

Աստուածածնի պատկեր ձեռագրեալ ի Վենետիկ ի Սուրբ Ղազար

Ողորմեա՛ մեզ, Տէր, ողորմեա՛ մեզ, զի յոյժ լցեալ եմք անարգութեամբ. զի յոյժ լցեալ է անձն մեր նախատինս հպարտացելոց, եւ անարգանս ամբարտաւանաց։ Ողորմեա՛ մեզ, Տէր, ողորմեա՛ մեզ, զի բազում է մեզ ամենայն անարգանաց եւ նախատանաց։ Ողորմեա՛ մեզ, Տէր, ողորմեա՛ մեզ, զի բազում է մեզ ամենայն նախատանաց եւ անարգանաց։ Ողորմեա՛ մեզ, Տէր, ողորմեա՛ մեզ, զի յոյժ լցեալ եմք անարգութեամբ. զի յոյժ լցեալ է անձն մեր նախատինս հպարտացելոց, եւ անարգանս ամբարտաւանաց։ Ողորմեա՛ մեզ, Տէր, ողորմեա՛ մեզ։

էտրկաբ կանայք ըն վառեցան զի նոս թաւ
գաւօրըն պերճացեալ զօրութբ և փառք
իմանալ ի կուսէն պարտեալ անմահքը
ողովեալ բազմութբ աղգաց և ազանց
ի զօրեին առաւ մի նահատակ քանզի հաս
եալ ի թիկունս անբերելի օգնութբին խոր
տակեաց յայտնապէս ըզ գաղտնի պատե
րազմն վերայ միոյ պատուականն մարգ
արտն խնդացին ցընծացիվ աւյ հեթա
նոսք աւրևմտից յարևելս ընթացեալք
հանին քարոզել յայտնապէս ըզ էրքնաղ
տեսութբն ոնան թագաւորք և երկրայն
խընդութբ որսայ յանձն առին ըզ գաղտ
նի մեծութբին պարգևել իրերաց խոստա
նային բանիք և ծածկօրէն հընարիք գործա
նալ ի միմեանց խորհուրդ հոգևոր յընդու
թբ ցընդ յայտնիւր և երկուընքն փըրկութբ
ի խարհի ճեպեին քանզի կամքն վերին
հրամանին քաղցրացեալք ի ջուրցին ի վե
րուստ ըզ պարգևս փըրկութբն ոնանք
կուսանք ազգըս բազումս և մարմրնք մանկունք
ըզ հրաշապարակս ծերոց իգ իրկըս
սրբութբ ազոթից և պահոց աճեցին
հաւատով զարգացեալք ի քս ոնայք պա
տուականք քաղաքաւ և ազգաւ վաճառա

կանք ահաւասիկ այնպիսի մարգարէներ. եւ դուք զանձինս գրաւականս բազմաց. եւ եղէք փըրկանք անճանաչ աշխարհի. ոչ միայն մեծ խորհուրդ եւ անուանի ցանկալի. ընտրեալ իյերկրի եւ դասեալ ընդ հրեշտակս. եղբըր ըլնալ սըրբուածներ կուսանաց. վարդապետութեան արանց արդարոց. Զմեզ նմանիլ կարօտին ամէն հոգիք. միացեալըք սըրբութեամբ եւ սիրոյն քրիստոսի. զի մանաւանդ ձերովք մեզ համապարհ հորդեցիք. եւ անկէ ամէն մարդոյ առաջ ծաղկավարըք ճարտարըք հոգեւոր հրմտութեամբ. թեթեւաբեմ ուշն մարմնով եւ մտօք սըլացեալք. ընդ երկինս անապարհըս ծովածուփ կենցաղոյս

անվընաս նաւեցիք եւ հասիք առ քրիստոս։

Ընշմարիտ որթոյն քրիստոսի շառաւիղք. եւ ողկոյզք աքսիեալք երկնաւոր մշակին. կըխեցայք աքցանութեամբ ի հընձանըն ձերը զի ուրախ լինիցիք անմահական բաժակսն։ Ներժեցին ըզ կարիս մարմնական կենցաղոյս. զի ծանեան եթէ երազ է եւ սուտ պատճառանք. ոչ հետացան ի գընդգունըս փափկութեան. ի մացան եթէ անոտի է անցաւոր մեծութիւնս։ Զանդաստանըս հոգեւորս ակընթիկ եւ սպասնց վանատակեալըք յուսոյ

թե՝ վարատեցին ընչ խաւար դիւապաշտ
մոլորութեանն։ Ընծայութիւք տնկեա
ցուք ընչ յիշատակըս նոցունց. զի և նո
ցին հաղորդիցուք փըրկութեան։ խընդրե
լով յարտրչէն ընչ պարգեա երկնաւորս և
զդասիլն ընդ նոսին իյարկսըն լուսեղէնս։
Ընծաեալը մաշեցան յուսացեալք իմ
ծութիւն և կանայք վիհատինք գերազան
ցեալք յաղթեցեն բռնըվմռք ոակեզնք
հրով հոգւոյն վառեցան։ Ջահազդեաս
եալք իքս և դասեալք ընդ հրեշտակս։
Փառաց ի փառըս բարձրացեալ պարծին։
ի պատիւ ևի փառս երեսուն և եօթեանքն
քանզի այս է թիւս երանեալ կուսանացն
որք անթառամ պսակեցան յանվախ
ման յաւիտեան։ Վասն որ ցընծութիւնդ
եա քոյս ահա։ և ուրախութիւնն ամենայն
արդարոց։ քաղցրացոյն վասըն մեր աղա
չանըք սըրբոցն։ չնորհելով զթողութիւն
մեր բազում յանցանացն։

Ընկալ զբըն բանն ահա որ վա մեր հայ
բեր մահու։ բառնալով ընչ դատաւկնիք
անիծիցն առ իմնջ։ գերապատիւ մանք
րութիւնդ ընդ մարդիկ վերագրեաց։ խնայակից
իւր եվրկայք կամաւոր մահուամբն իւ

րեան ց։ Պ՚ի մամա՚ բատ գողով սըրբոցն ընդ
կռա՚պարիշտ պաշտամունն. երբեմնիկ ձա՚
կա՚տամարտք յայտնեցա՚ն անպարտելի՚ք.
զի՚ զա՚ծ բռնօրէց տիրաբար սիրեցին. էակ
ցին հնար հեռուեալ ստացա՚ն զք Թագրն պա՚ր
ծանաց ։ Ա՚ն Թագրեա՚լք զմահն խրոխ
տումն ընդդէմ մեղա՚ցըն վառեցան. Թոպե
ցան յերկո՚ւնս գանից գերիվերո՚յ քան զք
անուԹիա՚. ժո՚ւժկալեա՚լք ի փորձ բանից
գերարանա՚ց և կապանաց. ի մըրցմունըս գա՚
զանաց սրո՚յ և հրոյ մեծամարտեա՚լք։
Ի ըլկանա՚լք և քերա՚նօք զարեան վ՚ըտա՚կսըն
հոսեցին. խորհրդոց ոչ խո՚տորումն և ոչ
փո՚խա՚դրութի՚ն բառնա՚ց. ծա՚ղի՚կըք նրբեա
ղե՚ղք յաննիւթ ծաղի՚կըն յոդեցան. կա՚
տարեալըք քա՚ջութի՚ք զբաբի՚ն մուրկասըն
կա՚պտեցի՚ն։ Հրո՚վ հոգեո՚յն զինու վա՚ռ
եալք զք հալածի՚չըն վանեցի՚ն. Ձ՚ինեցան
զե՚նմա՚ մբ սրոյ իբանաւո՚ր ողջակիզո՚ւմն.
զա՚մբարշամբ լուսոյ կե՚նաց զիւաւար մեղա՚ց
փարատեցին. Ձ՚ոխաբար հեռուեցան լուսա՚
շաւիղ ընդ պողոտա՚յն։ Ո՚ր ժ՚ամեցի՚ն կոր
ծանեցի՚ն զք մահսա՚ծ զք մեքենայն. յա՚յլ
Թեցին կա՚բեա՚ց մարմնոյ և հեշտալի՚ գըրգա

Թիւն ինչ ընչհնոցէ մեր քաղցեմ յանցանացն,

Ե. Յաւր զանցաղ Թելի սրբոյն Հռիփսի
մեայ ընդ յիշատակս տօնէ՝ ե՛ք եկեղեցի.
քարեբանելով ընդ անմարմնական զինո
հրուէթիան՝ ընդ ա՛՛՛ ածծ հայրցն մերոց.

Զ. Յաւր հրաւիրեցաւ յերկինս արքայու
Թելն սրբոյն Հռիփսիմէ. և արհանգաւ ընդ
դիմամարտաւ յաղթեաց բռնաւորին.
խոստովանելով զՔրիստոս Թագաւորն. ընդ

Է. Յաւր պայծառացեալ ի կամարսն լուսե
ղէնսն սրբոյն Հռիփսիմէ. և հիւսիսական
նաց տունողաց ծառայց փառաւորել սբ զեր

Ը. րորդուԹինն. ընդ Ի զ ա՛ր Ի զ Քս Թագա
ւորն օրհնեցէք զնա՛ նոր երգով օրհ
նուԹեա՛ն. Ա՛ր պայծառագեցաց վայելէս
Թէ պըսակեաց զսբ սրբոյն Հռիփսիմէ և
զգայիանէ. օրհնեցէք զնա՛ նոր երգով
օրհ. Ա՛րդ վարդապետն հեղմամբ սբ ար
եանցն. նորոգեաց զաշակերտեալն ի ձե

ռըն սրբոյն գրիգորի. օրհ.

Ը. Ա՛ա՛ սբոյ քաջքր ընդ դուռըն հաւատոյ
սրբոյն Հռիփսիմեայ. խոստովանիլ զՔ
ուԹիւնդ քո մարտիրոսուԹեա՛ք ի մեջ հայա
տանեաց. ՁաղԹող զօրուԹեա՛ պայծառա

եաց վայելչութեամբ տօնեն այսօր. Եկայք՝
ելանենք սրբոցն հետ ի սուրբ տաճարն Տեառն
եւ ընծայեսցուք սրբոցն պայծառատեսից
ցնծութեան խադեակս. Թեան կենաց.

Պարկեշտ ճշմարիտ կանայքն աշքըն հոգւոյ ի
մանկունս. Եղեն սիրելիք քրիստոսի՝ եւ ընդ
կալան զանապական ըզ պըսակն. Այլ ճշ
մարտն տաճարը սրբութեան ծնրադրեցան այ. շինե
ցան ի վերայ հիմանն առաքելոց եւ մարգ
արէից. Առաւել ճշմարիտքան ըզ լուսաւորսն
ի մէջ առեղացք. փայլին ոսկեղինք ի գաւսըս հրեշ
տակաց դասուցըք վերինն երուսաղէմի.
Ընդէ՞ր քրիստոսի սրբոցն վրկայիցն. Մի
ակայք հաւատացեալք ըզ չըգնութիւնըս
սոցա՝ հըրաշիւ կենացն. Աւծիչ կենդանութեան ձե
զանէ՞ւ փառաւորեցաք. Ո՞ւաղչեա
ցիք հոգւոյ սիրոյն ձեր ընկերցըն. զի
ի տեղւոջ հեզման արեան ձերոյ դասք
հրեշտակաց տօնեն ընդ մեզ. Եկայք՝
Ելանձարիւ հոգւոյ սիրեցեալ մեծ վրկայիս
հետց. Եկեղեցիք սրբոցն պայծառատեսք.

Ի սկսեան սքեսիսոյն առնդիսոյ.

դկ Ա՛ւ ես պարծիս այսօր ընդ քեզ եղեցի. ով վընչայ
մկ ուրիշ ընդ առնդուխտ. որ ըզ Հայրակատարն
քո թողեր զպատուն. վասընդ քրիստոսիկ
էյդոս հաճ հրեր զայլ ունդ քոյ. Հշակերտե
ցար առաքելոյն Թադէոսի. ես ի հաւատոյ
ձէջ համարիս հաստատեցար. ոչ խանդակե
լով ընդ հեթանոսական պաշտօնն. որ
ժանիք եղեն հայոյ վերայ ազ առ հայր.
Ա՛ր ըզ տիկնուքեր ընդ քոյ թողեր ըզ փառս
ամ ծայրն փոռաջքըն զարդարեցար. այսր
դասակցեալ ընդ զբաղթունս երկնից.
վս մեր առ տէր աղաչել բարեխօսեա.

Ի սկսեան պատմութեան հն օրդ.

ակ Ա՛զքիզ քանդաք այ ամատաճար անապա
կան. ուծացարդ հրեշտակզեան ան
հղ վախճանն փոռաջքըն պըտակեաց սուրբ
հոգին. ամ յաւէտ ժ ուրախանան միշտ հա
ւատացեալք. Ի՛քիզ ծագեալ ի համագոյի
ցըն այ արդարութեան արեգական. որ լուսա
ւորեալ փարատեաց ի քէն ըզ խաւարն ան
գիտութեան ամ հաստատեաց ըզ հիմունըս քո
ի վերայ հիման առաքելոյց ամպգարձ ես.

ՀԱՅՐ ՄԵՐ ՈՐ ԵՐԿՆԻՔՆ ԵՍ ՍՐԲԱՑԵԱԼ ԵՄ ՔՈ ԱՆՈՒՆԴ. ՊԱՀԵՑԷ ԶԱՅՍ ՈՐՊԷՍԶԻ ՉԱՓԱՀԱՐ ԼԻՆԻՍ ՔԱՀԱՆԱՅՔ ԵՒ ՄԻՇՏ ԱՂՕԹՔՈՎ ՀՈԳԱՑԵԱԼ ԵՄ ՔՈ ՍՐԲՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ. ՈՐ ՈՒՆԻՍ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳԻ ՔՈՅ ԵՒ ՄԱՐՄՆԻ ՔՈՅ ՍՐԲՈՒԹԻՒՆ ՊԱՀԵՍՏԱՒՈՐԵԼՈՅ ՀԱՄԱՐ ՍՈՒՐԲ ՄԿՐՏՉԻՆ ՔՈՅ ՀԱՄԱՐ ՍՈՒՐԲ ՍՏԵՓԱՆՈՍԻ ՔՈՅ ՀԱՄԱՐ ՍՈՒՐԲ ԳԱՅԻԱՆԷԻ ՔՈՅ ՀԱՄԱՐ ՍՈՒՐԲ ՀՌԻՓՍԻՄԷԻ ՔՈՅ ՀԱՄԱՐ ՍՈՒՐԲ ԳԱՅԱՆԷԻ ՔՈՅ ՀԱՄԱՐ ՍՈՒՐԲ ՍԱՐԳԻՍԻ ՔՈՅ ՀԱՄԱՐ ՍՈՒՐԲ ՀՈՎՀԱՆՆԷՍ ՄԿՐՏՉԻ ՔՈՅ ՀԱՄԱՐ ՍՈՒՐԲ ՍԱՀԱԿԻ ՔՈՅ ՀԱՄԱՐ ՍՈՒՐԲ ՍԱՄՈՒԷԼԻ ՔՈՅ ՀԱՄԱՐ ՍՈՒՐԲ ՍԱՐԳԻՍ

օրհնութիւն քեզ ընդ երգեցողս մեր նկուն-

ան։ Ալ ի սկզբանէ իմաստութիւն հաստատեաց զերկինս
եւ զերկրի հնօր իմաստութեամբ. զոր նա մեզ
խանդակաւ տեսութիւն ընշխարակեաց մեծիմ
խորհրդովն երկնաճանգոյն իւր պինդ լծոյ
ընծայ. լուսաւորելով փառօքն աստուածեղ։
Ալ զի խորհրդոյդ անապական տեսութեան
թեզդ քոյ իսկզբան կոչեցեր. տնպաւորե
լով տապանակին ածայինն ուխտի կտակա
րանաց բանիդ ձոյ։ փառաց անճառիդ տե
ղի հաստատեաց։ Ալ ի կեանս վերածդ
ձիլ բնութեան։ դարձմամբն յորդանանու
ջրինա կենցեր. ել զի բրտնութեանի մահու ել
դեժիխոց կործանմամբն երիքզուկն տանալի
նակաւ խաչին հրաշագործեալ նոր կենդ։

Պայծառացեալ դիմօք Տ[ի]ն մեր յայտնի.
աշակերտաց իւրոց փառաւք սուսկալի.

ԱՀ ՅԱ Ա՛ր է լերինն այլակերպեալ ցուցեալ զերկնային քո զծնօրուքիդ. զքեզ փառաւորեմք իմանալիս լոյս:

Ա՛ր ըզ Հառաջայթ փառաց քոց ցուցեալ երեգաւկնակերպ փայլմամբ զարարածոցս լուսաւորեցեր. զքեզ փառաւորեմք իմանալիս արեգին տեսլեամբ զարհուրեցուցեալ զքո զաշակերտսն. ի Թաղմիւքեն հրաշիցն ի սէր ձեռացն փառացդ քոց. զքեզ փառաւորեմք երբեմն աշակերտացն հրաշալի տեսլեամբ. պայծառացեալ ի Թաբոր լերինն. Ա՛ր զերկրաւոր միութեն զանտանելիս ըզ լոյն. տեառնեղբա՛ր կենդանեացն մեծաց ցոյն. Հանդիպեալ նախահարցն տեսանել զքեզ. Հայցեմք ի քէն ասեն զարուրք և մեզ ասա լինել: Ա՛ր ասացուք երիս առաքեալսդ ձեն և ժողովսի և եղեայն. և փառաւորեսցուք Հաւասապահ զերկրաւոր միութեն:

ԱԿ Ո՛ անձառելի խորհուրդ. ընդ երկրորդ
Ե գիտեմ. այսօր լերինն երեւեցուցեր աշակերտաց քոց ձեր. ընդ ձեզ Հայրդն մերոց. Մոսկալի Հիացմամբ զայլակերպութիւնն քո տեր. այսօր տեսեալ առաքելոցդն յերկն

ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ԿԱՐԱՊԵՏԻ ՎԱՆԱՑԻ

ՀԱՅՐԱՊԵՏ ՏԵՐ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍԻ ՎԱՆԱՑՈՅ

ըզ գայթ՚ակ՚ան։ Եւ չնորհեա տեսանել ըզ
քեզ և լսել ըզ հայրական ըզ ձայնն։
Եթե դա է ծրդի իմ սիրելի։

Դկ 1 Ճրիսնըք ցըննծ՚ացե՚ն ա՚ռաջի՚ քո՚ ա՚ր.
մկ ծր ներևեցաք իփա՚ռս անտո՚ւժո՚ղ հո՚ր. ա՚ռ
անդամ գո՚ւշակե՚լով զգա՚ստ. վասն
որոյ ա՚ստուա՚ծա՚յի՚ն լո՚ւսո՚վ ի՚ն. զաղդարանա՚լ
ըզ քե՚զ հրաշա՚լի՚ ձա՚յնի՚ն ս. ընդ երկնա՚յ
լի՚ հնան եղկրաշի՚նքս ըզ քեզ ը ա՚ռաքեա
նե՚ա՚մբ ըզ Թաբո՚ր լե՚ր.ան։ Օ ո՚ր տեսեա՚լ
ա՚ռակալի՚ զանա՚պատկան լո՚ւսո՚յն ճա՚ւսլուն.
յա՚յլակերպի՚ն քո՚ ք՚ե՚ ո՚րդի՚ ա՚ստո՚ւա՚ծո՚յ.
ա՚ռաքե՚ցոյց և՚ մարգարե՚ցըն պա՚հպանե՚լ ըզ
ա՚ր հո՚ւրե՚ցյա՚ն. վասն։ Ո՚ր զանձառե՚լի՚ խոր
հո՚ւրդ ս՚ը ե՚ր՚ո՚ր՚դո՚ւթե՚ն.։ սի՚մո՚ն ի՚ւ վի՚մ՚ի՚
ճանո՚ւցե՚ր. ե՚ր՚ո՚ւթա՚կի՚ տա՚ղաւա՚ր՚ա՚ցըն յեր՚ին
մա՚մբ. և՚ սի՚ր՚ելի՚ ի՚ հո՚ր՚է՚ վ՚ր՚կայե՚ալ ձ՚ր՚չմա
ր՚ի՚տ ը մի՚ա՚ճի՚ն ո՚ր՚դո՚ւ՚ի՚. վասն։

Դկ 11 Ւ՚ր՚ա՚խա՚ցի՚ր ը ա՚ր՚ւսա՚կ կո՚՚ւսի՚ւ՚՚ա՚ց տի
ձ՚ր՚ա՚մ՚ա՚ձ՚ա՚յր այ՚ս՚օր ո՚ր՚դի՚ ա՚՚ա՚ն ք՚ո՚. զ՚ս՚ա՚յ
ր՚ե՚ն՚ա՚՚ն՚ի՚մ՚ն վ՚ա՚ի՚ր՚ե՚ա՚ց զ՚վ՚ա՚՚ա՚ ն՚ի՚մ՚ա՚
յա՚՚ր՚ա՚ձ՚ի՚ն. յա՚՚ն՚ձ՚ն ա՚՚ր՚ա՚մ՚ զ՚ա՚ի՚՚ա՚՚ն՚
ձ՚ա՚՚ն՚ի՚՚ա՚ մ՚ե՚ր՚ս՚ Ա՚ն՚ի՚մ՚ա՚ ձ՚օ՚ն՚կ՚ա՚ Ե՚՚ հ՚ե՚ն՚ի՚՚ա՚՚
ա՚՚ա՚ ա՚ա՚ա՚ա՚ն յա՚ն՚ո՚՚ն՚ն՚ ն՚ո՚ր՚ա՚. ց՚ե՚ր՚ն՚ծ՚ա՚ն

Թանգագին քարերով զարդարված գահ։
Նստելիս ոտքերդ պիտի դնես գահի
վրա։ Ես եմ Աստված քո։ Ոչ ոք
պիտի ունենա ինձանից զատ ուրիշ
աստված

ղէնս խոնարհեաւ լսողս արփիական. այսօր,
ՈՒր գերագոյն փառաւքը պայծառացոյց
զադամն առաջինն. իր հաշտմամբ պլուղոյն մերկացաւ ըզ փառս անպատուեաց.
այսօր վերըստին փառաւք զարդարեաց,
ՈՒր ինանխնամն երկեալ մօտիկ ամպովք
խնայ. այսօր լուսափայլ ամպովք ի թաբոր յայտնեալ վերկայեաց. դա է իմ որդի
դրմա լըսարուք. ՈՒր իյերկինս վերացոյց
հրեղէն կառօք զհեղհան. այսօր վայրաքեր
բեալ ի թաբոր հանդերձ մօտիս. խո

սեին վերինքն որ յերրորդաւորմ.

Ո՛յսօր ըզ խորհուրդ անճառելի աճուն
թեր[ը]դ քոյ քո. ըզ ծածկեալն իսկ զա
նէ յայտնեցեր աշակերտացն ի թաբոր լե
րինն. օրհնեալ ես ա՛ր ծա՛ղ բըղն ի մէրոյ.
Ո՛յսօր զառաքումն մարգարէիցն իքէն
ծանուցեր առաքելոցն. ըզ մօսէս հրճե
ղէնաս աճապարն կոչմամբ ի թաբոր լերինն.
օրհ. Ո՛յսօր անտեսանն յետուքեր հայր ի բա
ձայ երևեալ երկրի. ըզ ծընեալդ ի սըրբոյ
կոյսէն դաւանեաց որդի քո սիրելի. օրհ.
Ո՛զ ա՛ր օրհնեցեք բարձր պարարեք ըզ նա
յաւիտեան. ՈՒր վերացաւն այսօր ի կուսա

ծին

Ես մարմնոյն. զգերանպայծառ լոյս աճիւնք
քեն. ընդ ո՞ր. Որ յայտնեաց այսօր իմաս
ծոր լերինն. զմի՛ւնութիւն երրորդութեն,
ընդ ո՞ր. Որ զմիասանգամ խորհուրդ գալ
ըստեղծանն իւրոյ. տրտպատարեաց ծագմամբ
արփիական լուսոյն. ընդ ո՞ր.

Որ զձառագայթս աճապարն ցուցեր այսօր
մարգարէ՛ն. որո՛վ ցանկալին տեսանել
զանտեսանդ սե՛ր ծածկեցե՛ց. լոյսդ անձառելի
ողջմի՛ւմեան. Որ զդաւանո՛ւմըն պերծո
սի զի քեզ որդի՛ հօր աստուածոյ. Հայր
ի՛յայտնող. վերկայեաց այսօր որդի՛ ի՛ւր
դաւանի՛ւր. լոյսդ. Ո՛ նորհեա տէ՛ր և
մեզ ճշմարտորացս ի միասանգամ քոյ գալըս
տեսանն. տեսանե՛լ ընդ քեզ հայրական
փառաք ինորոգե՛լ ընդ տիե՛զերս. լոյսդ.
Ընծա՛յ այսօր փառաք մանկնին. լեառնըն
Թաբոր հանդերձ հերմոնի՛ով. բարձրա
ցեա՛լ գերագոյն սինա՛՛՛յ. և ելք այտո՛ւ
ծոյ դուռն երկնից ինմա. Ընծա՛ն այ
սօր լերինք ա՛յ. արարածին երեսա՛լք ընդ
առա՛ջ ձգ. պարակցի՛ն յառ իտեռնական լե
րա՛՛՛ն. դասք առաքե՛լից և մարգա՛
րէից. Ընծա՛յ այսօր լեառնըն վերին
սիոնի.

Ղազարոս Աղայեան

Այսօր երկինս բան մ՚ունի ծանուցանելու ինծի. ըլլայ կեանքն իմ ինծի խորհուրդ այլ նեաց աշխարհաքաղաքն. ծառայի ըլլալ կերպարանքին ծառայելով ամենքի. Այսօր հընչեցաւ յառաքեալսըն հայրական բառն յերկնից. ասե դա է որդեակ իմ սիրելի ընդ որ հաճեցայ. որ ըլլալ ինծի ամենայն ծառայն կերպիւ ծառայեաց ծառայական. Այսօր վիմին հաստատուն յայտնեաւ գնոյն հուրգ երբորդութեանն. երբեմն յօրինմամբ

Ա՛յսօր ցո՛ւցեր ի Քաւթօր զանատանելն լու-
սոյդ փայլումն. Ծա՛գեցար աչխարհի որ
դարուԹե՛ աբեգականն. յայտանելով աշա
կերտացն ընդ պարագրեալ աՀԹուԹիւնդ.
Բերվի՛ աՏիւս զարհուրեալ ընտրեա՛լ դա
սուց առաքելոյն. Ճրագակի՛ խորհրդով
յօրինեա՛ն քեզ տաղաւարս. որով ըզ մեզ
սըրբեացես լինիլ տաճար քեզ հո՛գևոր.
Ա՛յսօր զխոր հնուԹիւն անձառ զՀաՀեաւն դ
յա՛ւիտեանից ե՛յտագոյց. յայտնեցեր փա՛ռօք
ի ՔաՀօր լերինն. ա՛ՀՀ ե՛ Տ՛ասրցըն մե՛ռոց.
Ա՛յսօր բըղխեա՛ն մարմնեա՛վ յարմատոյն
յեսսեա՛յ գաւազան. Ծաղկեցա՛ւ լո՛ւսով
ի ՔաՀօր լերինն. ա՛ՀՀ ե՛ Տ՛ասրցըն մե՛.
Ա՛յսօր անմահո՛ւԹե՛ հնո՛ւ անո՛ր բուս
րեա՛ց ի ՔաՀօր. Քա՛ղցրեալ ընդ արմատոյդ
զդա՛սս ա՛ռաքելոյն. ա՛ՀՀ ե՛ Տ՛ասրցըն մե՛.
Ա՛զ ա՛ր ծ՛ՀՏնեցե՛ք ի՛ բարձր ա՛րարիչդ ըզ

յաբիտեան։ Օ լոյս փառացըն Հօր ծա
գեալ այսօր ի լերինն Թաբոր. ժողո
վուրդք բարձ։ Օ ամենասուրբ Հոգին. ո
ինմանուէլի լուսափայլ ամպով յայտնեցաւ
ի Թաբոր. ժողովուրդ Օ յաբիտենից Հայր.
որ երևեցաւն այսօր յերկնից վկայեալ
միածնին. քահանայք բարձ։

Ո՛ր յանընդհատ լեզուն այնչափ ծըն
եալ. և սրբոց ականըն ծածկեր թևօք. այս
որ ըզ պարագրեալն մարմնով ցուցեր զնծ
նեալն քոյ զփառս աշակերտաց քոց ետ.
քո՛ ամենապատիւ ծաղկեալդ. ժողո
վուրդ մեզ աղաչեա։ Ո՛ր զբստուերական օրէն
ժողովրական տառիցն. ի սրինգեականըն խո
սեցեր լերին. այսօր ըզ ժողովս և զհեղինա
ածեալ ի մեռելոց և կենդանեաց ետնկել
փառավոր քոց. քո՛։ Ո՛ր զծըրնական մածիկ
դարըստեան քոյ տէր. ի Թաբորական ծա
նուցեր լերին. քանզի տեսին զաղաք առա
քեալքն զքո նախատարան եկեալ փառօք խո
սէին զելից յերկինս զխորհուրդ. քո՛։

Ո՛ յայսր ընդ հրեշտակս ի բարձունս ցըն
[illegible] ի ծագել իմանալի
[illegible]

Աւետման Տեառն Մերոյ Յիսուսի.

Ի յաւր ժողովեաց սբ բռնն ի միասին
եբրանելն առաքեալ Հրն և ա
կուսանքն. Զի հազագեսուք
պայծառանայցեալք լուսոյն ի
բերկանց. և միաձայնեալ Հք ասել ի
նեալ եւ ամէն օրհնեալդ ի կանայս
Ի յաւր գնելով զսբ կոյսն առ դրանն
գերեզմանին. ապաստին և ակնուն
ան Հրն ի քն գոչեն. գեր ի վերոյ
տեսեալ զարարիչն երկեալ բազում հրճ
տանիք. և նոցա միա. Ի յաւր տեսեալ զսբ
կոյսն Թեռուցեալ լծդս. և ամպեղէն
կառքն ի վեր հանեալ յերկինս.
մրտանելով յերկնային խորանն ընդ
ի մասուրն կուսանան. և նոցա միաձ.
Ի յաւր ընդ բազմաչեայ քրօբէան և ընդ
վեց թևեան սրբքն մրտանելով յօրն
ատեղեան խորանն. տեսանելով զանմ
զն աթոռսն զոր պատրաստեալ ի քէզ
տերունեան. երգեմք և մեր քանելով օրհ
Ի յաւր զաղատիչն յանցանաց նախամօրն
զսբ կուսիցն Թեռուցեալ մայրն. փո խաղրեալ
զանն աստուածածին յերկնային տունն դաւեր

ՀՈՒՐԱՆ ԵՐԿՆԻՐՑՆ ԶՔ ԾԱ՛ԳՈՒՄՆ ԱՆՀԱՒԵԼԻՆ՝
ՓՈՒՆՑ ԶՔԵԶ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻ՛ ՀՈՏ ՄԵ՛Զ ԾԱՆՐՈՒԹԱՆՆ ՄԸ,
ԳՈՎ ԶՔԻՉ ԸՆԴ ՄԻ՛ ՀՈՏ ՄԵ՛Զ ԾԱՆՐՈՒԹԱՆՆ ՄԸ,
ԿՐԾՑԸ ԼՔՈՒՄ ՅՈՐՈՎ ՎԱՅՆԻ. ԱՆԴԱԴԱ՛Ր ԵՐ
ՀԱՐԱՒԱՆԱՑԱՒՔ ՎԵՐԱՊԱՏՈՒԱ՛Ծ ՄԸ. ԶՔՆՈՒՄՆ
ՂԵԱՒՆ ԱԼԸՔ ՔՆԱՒՈՐԱԿԱՆ ԱՆԱՊԵՐՄԱՔԱՐ
ՊԸ ԿՑԱ ԱՅՏՈՒԱԾ ՅԱՅՏՆԻ. ԶԱՆԿԱՑԱՒ ՆԵՐԻ
ՄԱՐԱՆԱՅԱՐԿ ԿԱՄԱՐԱՆԱՑՄԱՆ ՅՈՐԻՆԵՑՔ
ՀԱՒԱՏՔ ԻՒՐԱՔԱՆՉԻՒՐ ԵՒ ՄԱՂԹԱՆԱՒՈՐ
ՈՐ ԱՌԱՒԵՏ ԲԱՆԱԼՈՒՑԵՒՆ ԵՒ ՅԱՒԻՏԵՍԱՒ
ՈՒ ԲԱՐԵԲԱՆԵԱՑՔ ԱՆԴԱԴԱ՛Ր ՄԵՂՔ ԻՎ
ՐԻՆ ՁԵՐԱՑ. ԵՒ ԶՔ ՎԵՐԱՓԻՆԵԱՑՔ ԲԴԱՍՏ
ԱՒԱՔԵՐՆ Ց ԵՒ ՄՈՌԱՑԱՐԵՑԻՑ. ԸՆԴ ՈՐՍ ԵՒՔ
ՀԱՒԱՏԱՑԱՑՔ ՎԵՐԱՊԱՏՈՒԱ՛Ծ ՄԸ. ԶՔՆՈՒՄՆ
ՅԱԾՄԱՄԲ ԶՔ ՀԱՆԳՉՏԱԵ՛Ա Ն ՏՕՆՍ. ՈՐ ԱՌԱ

ապականեր իր հօրէ սահմանեցաւ. իւրովհե-
ր՝ բարձեալ կրնցեր դիւցազանելով մաղ
ձայելոյդ. իբրեւ ըզ կնասական քո սրբ ըզ
կնիճն. այն. Տէղափոխեալ ըզ քեզ ի վերնա
կան իկառըս քերբէականս աստուածա
մայր. ապաստանարեալդ իսեբրայեցից. և ընդ
ընդպատեալդ յանմարմնական զօրսն. անդ.
Ո՛ր ունիս իշխանութիւն մահուս. և կեն
նաց. քրիստոս Թագաւորը վհատաց դող ը
մեա մեղ ելեծ. Յօնելով ըզ յիշատակ
կնասի սէծ որդւոյ մօր. Տրիշտուին Տրեչ
ակք իւրովհետև ևցընծային դասք առա
քելոց և մարգարէից ընդ կնասակահն
ոճս. դող. Վերչ միայնոյ մեր և կնասի
մաղթեմբք հայցելով իքեն. բարեխօսեա
անդադար առ որդիդ քո և սէղծ մեր.
փրկել ըզ մեզ ի փորձութենէ և յամե
նայն վըտանգից մերոց.

Անընկիզելի սէծ անհասանելի բնութի
և հանգուցեալ ի հրեղէն կառս. վասն
որոյ գովելով ասեմք ծրհնեալ ես հայր
անընկիզելի սէծ. Արգարատասեալ և
ծերանազգեցեալ հրաշափառագոյն կոյս.
զոր առեալ որդւոյ վերափոխեալ դասեաց

յանպատճառ ի կեանս. վա՛յ որոյ գուլիցի
ասել ՚ի ծերութիւն եւս որդի ունել. եւ
ՈՒնհասանելի հոգւոյն զօրութեան ՚ի բոլ
քանութիւն համառաւած լոյսն ըզ կուսական
անձամբն. վերափոխելով յանպատմելի եւ
յանհասանելի՛ եւ յանճառ լոյսն. վա՛յն որոյ
բարեբանելով ասեմք. ծերութիւնդ ես հո

գիդ Աբրահամ ասեն

Ի ՆԹԱՌԱՒ. Հայ մեղա. Թաղեաքս.

Կանոն երէցութեան օրհ.

Ոյսօր զանձառելի ծնընդեանն քոյ
ուրբ ըզ սպասաւորը խորհրդոյն.
ի հնոցանին գոյացուածոյ հրեղէն
փոխադրեցեր ի երկիրն. Այսօր զանա
նելի բանիդ բարձրն ըզ քերովբէն հո
ղեղէն. բարձրացուցեր խստորայնոցն գի
րակայիցըն կայծ նոս. Այսօր զանապա
կան կոյսն որ ըզ քեզ մանրուս կաթամբ
կերակրեաց. ի զգայականէն փոխեալ բնու
թեանցն յիմանականացըն խորհ նոս.

Ոյս անբընին ծածկեաւ ի ծոց հօր.
ո՞ ծածկեցաւ լքեն մայր ևկոյս. այսօր
ի քեզ՞ անմարմնականն դասուք հրեղ

Նացըն. փրխաձդրեաց զզ քեզ լուսանփայլ
ամզօք ի լոյս անբնստուեր. Նանին անմար
մին որ ի քէն մարմնացաւ. Ել գիրկըս քո
բարձեաւ կրեցաւ մարիամ այսօր եկեաց
բանզուրթ զօրօք հրեշտականացըն. վերա
ցոյց զզ քեզ հրանկերպ կարօք ի լոյսն։
Լուսեակ հրաշից փառաց միածնին. զո
ւարձացան դասք առաքելոցն. Ել ընդ
վերի՛ն զբնաւրթուանըն հանճաձրնեալք
նոր օրհնութի՛ւն քեզ երգանակեցին օ՛րհ
նեա՛լդ ի կանայս։

Ոհ զմիածնի՛ որդւոյ քոյ զանանկարան. զնա
խանձըն երկանց զարձօղն. այսօր գանձոյ
ցեր ի փառս առաջինն. ընդ քեզ բարեբան
նեա՛լ աձըձ՝ հայրցըն մերոյ։ Ոհ զի ծնօղ
հօր լուսոյդ ընդ ծագօղն. որ մարմնով ծը
նաւ ընդ քեզ. այսօր փոխեցեր ի կեանս ան
պատում. ընդ։ Ոհ զփառակից հօր հոդ
ւոյդ ընդ տաճարն. զան ի բէն. հովանա
ցեալ այսօր հանդրեցեր ի լոյսն անմատոյց.
ընդ քեզ. Ի՛ զուր Ի՛նդ որդւոյն միածնի՛
զմայրն ամէն օրհնեա՛լ մարիամ. գովերով
բարձր պարտիք ընդ նա յաւիտեան։

ոչք վայր ի ջուրս ընդ մի ածնին ի փոխումն
ածամոցն եգիպ՛ոսի։ ծրհնեցեք զի
հայրն երկնաւոր քաջ։ Այսոր ընդ դանդաց
աերծոցէ ինձ։ ոչք պարանոցաւ չուրզ զ
գերեզմանաւ սըրբոյ կուսին Եղանակէ
ի՛ ան։ գովեցեք զՔրիստն միածին քաջ։
Այսոր ընդ հրեղէն քերովբէ՛ ին։ ոչք
զգերովբէն հողեղէն վերամբարձին ձայ
նիւ վոզոյ իյեր՛ երկի՛ ան։ բարեբանեա
ցեք զՀոգին Ճշմարիտ քաջ։

Աստուածածին ամպլոիսաւոր։ որ զ
ցօղըն կենաց հեղեցյերկիր քանեաւոր։ և
զնախանձորըն չիջուցեր պարտեաց զՀնար
անդադար ձայնիւ զքեզ քաջերգանեմք։
և հոգևոր երգով վերածացուցանեմք։
Ցե՛ղն անտանելի քանին։ և երկիր վայ
րափակ յորում լոյսն ագանիցի։ և արևելք
արեգական արդարութեան։ անդադար
զ քո կատարումն մարգարէիցն։ կու
սական քո ծնընդեամբ արմով բնութեըն
քակտեցան օրէնք։ հրաբաւն սուրբըն փո
խանդրեաւ ի լուսաւ Ճիմ խորանան։ անդ։
որ անմարմին բնութեա՛ ստուածութեն
քոյ ետ։ մի ացաւ մարմնով յարգանդ կու

Աղաչանք

Այսօր զղուարձացան հրեշտակք իմ ի սրտի ինձ. ընդունելով յերկրի զմայրն բանին այ յիմանալի խորհուրդս ամենահից։ Այսօր ցընծացան դասք առաքելոց ընդ մեզ. տեսանել ընդ ընդրկեն տերանց խոնարհեալ յատեան դատին ամենասքանչ հոգւոյ ի ժողով ևկեսիոն։ Այսօր ևս մանկունք եկեղեցւոյ. ուրախ խնդրեալ ասեն յերկրի զի փոխեցաւ կենդանի յերուսաղէմ քաղաքն վերին։

Լանաս

ԱՅՍՕՐ հրաշալի փառ կոչմամբ հոգևոր
ժողովեալ սբ. ՀՈՐ առաքելոցն
եւ խմաստունն ՅՈՎ. կճառ
նացն. պայծառացեալք խմաստութեամբ յիշո
կնային փրկուածն պատուական ծամօք. և համա
ձայնեալք ամենեքին զի
մէն օրհնեալ սբ. ըստ ուխտի. ՈՒ այսօր տեսեալ
հրաշիքով դասուք վայր իջեալ յերկինից զոր
դի ՈՒ մեծին ՅՈՎ. հրաշալեալ փա
ռօք. գերապայծառ մաքրեալ հոգւովն յա
ւանդումն ամենայն ճշմարտին իւրոյ. և
ՈՒ այսօր ըզ բնականն հոգւովն սբ. ըզ վեր
նականն հրաբուխն սեռիցըն փրկագրեալ յեր
կինս. մշտանկրկին իվերին ճրագասէր.
հայրապետն անապական յանմշտանելին
եղականացս ընդ երրորդութեանն. և հա
ՈՒ այսօր ըզ նախանձորն երկանց բարձողն
կոյսական ծնանդեամբ զանհանգանգեալ
մայրն. մեծ ճին իջեալ փառօք փրկագ
րեաց յմանկան և յանպատում գերագոյն
քնութենն. վասն որոյ սրբօքեանքն ձայնիւ
քաղցրագեղմամբ սբ. ըզ
մեծ հայ վարդապետն ՈՒ այսօր ըզ հոգի

Ա՛ր ըզ գատանկնիք երկանց անիծից նա
Հ
խաւարն երկիր. միանձնի որդւոյ քոյ ծնընդ
դեռ մեզ կոյսըն մարիամ. այսօր յառաջ քան
յանապատն եւ փառսըն դարձուցեր սովաւ
ըզ նախաստեղծըն զոր միշտ ունեմք
բարեխօս. ան քեզ տէր ամէն հայրըն ի
մերոց։ Ա՛ր ի ծնօրդ անմարմնաբար ծրնեալ
որդի նախ քան զյարիւրեան եւ մարմնով
ծրնար ի սըրբուհի կուսէն. այսօր խո՛նար
հեաւ յերկինս յինըսըն փոխեցեր զտնօրէնու
թեան քոյ զբնակարանըն. զոր միշտ ու
Օ՛ր մաքրեցեր ի բնակութիւն քոյ էիւկ
ցի՛ն հոգւոյդ ճըշմարիտ. եւ լըցեր անձա
ռելի՛ եւ ճոխ արփեան շնորհօք. այսօր
գերագոյն հրեշտակացըն դասեցեր ըզ հո
գեղէն բնութեանըն. զոր միշտ ունեմք

գ Ի՛նչ եւ ըր ծրհնեցիք Յարքեր ա՛րարիք զՀ
ծանգօղ իմանալի լուսոյն զոր միա՛շտ կրկնո
Ա՛ր յանմարմնոց զինուորս Թեանց եւ ի դա
սո՛ւց հոգեղինաց վե՛ր հանդերձեալ այսը
անտուա՛ծամայր. ուստի եւ դասք հոգե
զինացըս փառաբանե՛մք. զոր ծանգօղ ես
Ա՛ր ի վերնեւնան սրօքեից եւ՛ի բազմա
ջեւ՛ք զրօքեից փառաբանին երգով անտո
ւա՛ծա ծին. ընդորս եւ մեք համա՛ձայ
նեալք բարեբանե՛մք. զոր ծանգօղ.

մ Ի՛նտուա՛ծածին գերանգին երկնից ցնո
ցա՛ր խորհո՛ւրդ եւ անագանատ զքանզի ծանգեալ
լոյսն իւ՛հօրէ բնո՛ւԹեաց ելից անտա՛նելին
այրա՛զգեցաւ իւ՛քոմ յո՛րոյ վայնի. հոգեւոր
երգով զոգ զքոզ զմա՛ր հա՛ւ ծնո՛ղ ես ծանօ՛ւցանե՛մք
Գոհանա վա՛կեալ զքեզ երգեկիւթ յառաջա
գոյն ծանոյց կոյա՛ նո՛րատ. ընդորս եմ՛ւ տա
ա՛նտեսն յերից բանն անմարմնո՛ն որ իւ՛հօրէ
եւ՛ի մարմնով ա՛մենայնէ՛ն մնա՛լով կո՛հան
Թեդ. հոգեւոր. Ա՛ ե՛րգավո՛ւխնա՛լ զոգ զքոզ ի
յերկնայինն խորհո՛ւրդն այսօր որդի՛ն քո
մա՛ր ծին. ուստի եւ դասք առաքե՛լոցն եւ ի
մա՛ատեա՛ն ե՛ր կո՛հանացըն միանձայնելով գո
վեի՛ն զքեզ մա՛յր անհարանացեալ. հոգեւ

Տուն և տաճար յերկրի Ի.Ի կազմ
սեղն անտանելոյն և յարկ անուան
28 ՆԸ 448

Քառնե մեզ սովաւ։ Այր զմեռեալն ի
քրիստոս աւրէ ։ զաւազանն զօրութեանն
կեցոյց զաղաւատարուժութիւնն խաչի քո
զոր ընտրեցար ։ Ամէն։ Եւ ասէ զաղօթս
զայս։

Տէր Աստուած մեր որ ընտրեցեր զմեզ
ի ծնանելոցս ի ջուր եւ ի հոգի սրբութեան
եւ ետուր մեզ զշնորհս զաւազանիդ զոր
ընդունիմք ի մեռանել ի քեզ եւ յարուցեալ
ընդ քեզ ։ Եւ ի մեռանել զմարմինս ի
մահ քո ։ եւ ի յարուցեալ ի հոգիս ի կեանս
յաւիտենից ։ Տէր Աստուած մեր որ
ընդունիս զանձինս մեր ի ջուրս զաւազանիդ
եւ ի հոգի սրբութեան ։ ընդունի զաղաչանս
ծառայից քոց ։ եւ ի մեռանել զմարմինս
ի մահ քո ։ եւ ի յարուցեալ ի հոգիս ի
կեանս յաւիտենից ։ Տէր Աստուած մեր
որ ընդունիս զանձինս մեր ի ջուրս
զաւազանիդ եւ ի հոգի սրբութեան ։
ընդունի զաղաչանս ծառայից քոց ։ եւ
զանարատ բաղումս զոր ի խանձիլն առ
տարածեցեր ։ քակ ամէն ։ Եւ ընդ
յաղթութեան ետուր մեզ սովաւ ։ զի
ընդ կնքանըս մեր պահեսցեն ։ Այր
զաշխարհս

Ճաշակմանէ փայտին յանցանացդ. կենաց
փայտիւքն կենագործեցեր. սուրբ.

✝ Աղերս խաչին օգնական հաւատացելոց.
կանգնեցաւ իւրկիրն յարքեօղ թըշնա
մեծին. եկայք ժողովրդեք երկրպագեա
ցուք. Աղաւնին որ ի բարձրացաւ իխա
ղին և զմեռեալսըն մեղաց փայտին Ճաշակ
մամբ. իսամ նորոգեաւ կենդանացոյց.
Ալմուսանգամ գալըստեան որ ի դր
ան. ոչ խաչն երևեր ևաղաւաւորէ. զի

Նա է յոյս հաւատացելոց.

Յ Ոյսըր պատուական խաչին քոյ սպրե
ցուցեր զոդ ժողովուրդս քո. որ ի գիտա
զան զօրո քեզ ևփայտ կենաց. որոյ հան
ցըն մերոց. Թանգի անմահացաք կեան
ցըն փայտիւ ի Ճաշակմանէ մահաբեր
պըտղոյն. որ կանգնեցաւ քաւութիւն
մեր կենդանեացս քոմեռելոյն ի
Ա՛ր հանգչեալ կամաւ ի խաչ քո ջո
տարան եցեր զոդ բաղուկըս քո. ժողովել
զոդ հեռացեալ ազգ մարդկան սա քով
Եւ ահ. ոչ ոչ. Ալ ոչ օրհնեցեալ Ադամ ի
բարձր պարտիք զոդ նա յանհտեա
Ալյսըր որդին միածին զանպարտա

ընկա իւր. տարաճեցաւ ի վերայ ե՛ր
խաչի՛ն. առաւե՛լ. Յանդի՛մ յաղթեցաւ
մահո՛ւ հզօրը զօրութի՛ւն. Եւ կո՛չեցաւ ըզ
ոտնե՛րս իւրովքութի՛ւն. Եւ ի կեանսըն յաւի՛տ
տեւնէց. առաւե՛լ.

Այ՛ր Եւ կո՛յս. Այ՛ր Եւ կո՛յս. Վա՛հ հա՛ճե. մ
փայտ կենաց որ փոխանակ մահացո՛ւ օ
պըտղո՛յն ըզ քե՛զ պըտղաբերեցո՛ր. պարըտ գ
պեալ պահեա՛ զուխտս հա՛ւատացելոց.
Վա՛հ բացա՛ւ մե՛զ զա՛ն նապարհ ծառո՛յն կե
նաց. իսրովբէ՛ական պահապանութի՛ւնն.
պարըտ Վա՛հ ա՛զատեցա՛ւ նախահայրն ի
զաչկմանե պըտղո՛յն. Եւ քե՛զ երկըրպա
դին ամենայն հա՛ւատացեալք. պարըտ.
Նուաճեալ փայտ գիտութի՛ւն ըզ մե՛զ ս
իկենացըն հանեա՛լ աբրաքսեցոյց. որով
յանցա՛ւ մայրն եւայ Եւ պարտեաց ըզ
նախահայրն. Ո՛վ փայտ խաչի՛ քոյ կե՛ն
սատու զա՛ւազան զօրութեա՛ն կենաց
մարդկա՛ն Եւ յոյս հաստատութե՛ն. առա՛ջ
նորդ եղև մե՛զ ի կեա՛նսըն յաւի՛տեանի՛ց.
Ո՛տըր մե՛զ նըշա՛ն յաղթո՛ղ ա՛զ զխաչ
քո՛. զի՛ սովա՛ւ մըտցուք ըն՛դ նե՛ղդռնո՛ւն
անձկացեալ Հանապարհի՛ն. որո՛վ ցան

Օրութիւն սիրոյդ խաչի քոյ զքո դէմ
որ կանգնեցաւ ի փրկութիւն
աշխարհի. սա՛ ի պահեստի ընդ ձեզ
մեզ յամ փրկութենէ: Լանջի ի սմա
արձրացաւ ա՛ծ և ի սմա հնդեր ընդ պա՛
տուական նո՛ր զարիւնդ. սա՛ ի՛ր ընդ
քո միւսանգամ ընդ գալստեդ ընշանա՛
խաչի քոյ ցուցցի աշխարհի. սա՛:

Աստուածգանձ ոգեմայ ի կենագործ ի
դրախտին. խաբեմամբ պատրանաք վայ
րին ծառոյն գիտութեա՛. օձաքմամբ պատ
րանաքըն ձաշակեալ ի պղտղոյն. և եղև
վայրաբնակել մայրաքաղաքն երուսաղէմ:
Լրևեալ ի դրախտին ընծայեցին ընդ փայտ
խաչին. և եհեկեալ կատարիւրը ի տեղւոջ
կառափնեա՛. զարձրանայր ի դիտին տար
րեղէն փայտակերտըն. ո՛ր քառաթևըն պա՛
հապան անձանց մերոց: Լանին անեղ համա
գոյ որ ընդ հնդ և սո՛ր հոգւոյն. երևեալ
ի երկրի պայծառատացան արարածք. հնչե
ցին կարողութեա՛ն ևնդ մեզ վերադրեաց
յորդեգրութեա՛ ընշնորհս:

Այսօր ընդ ամենայն լուսաւորս երևեալ ի
ընշան

ծառգմամբ հրաշափառապէս ընկ[illegible]զ
ցուցաւ. իւրոցն[illegible]ւթիւն ընդդէմ թըշ
նամւոյն. առ[illegible]ւաւ ամէն:

ՔԿ Ա[illegible]ր յաթոռ փա[illegible] Ա[illegible]ր կանգնե[illegible] Ն[illegible]ւ զոր[illegible]
ԳՃ Ա[illegible]ըբուքիւ[illegible]ն սրբոց չնորհեցեր եկե
✠ ղեցւոյ ս[illegible]ր զոգ խաչ քո ա[illegible]ր. քանզի հն
ղուսիւք ձրդմամբ անարատ ձեռին քոյ
իւամն. համահաւանքեամ առ քեզ զհամա
րէն սեռըս բանականի[illegible]ն կենդանեանց.
աղաչեմք զոգ քո[illegible]զ ա[illegible]ր. պահպանեա զոգ
մեզ ընդ հովանեաւ խաչի քոյ սո[illegible]ւրբ.
Տեսի[illegible]լ անձառելի խորհըրդոյն զոր յա
ռաջադոյն ցուցաւ լուսածիւն ա[illegible]ր նը
շանն. քանզի սերմբելն բոցեղէն հրա
նիւթ պարուրանակեր. իմիջ պանծալի և
վայելուչ գրա[illegible]խտին. աղաչեմք զոգ քե
Ա[illegible]րկնաչա[illegible]փ ցուցաւ սանդ[illegible]ւխ իմանա
լի Ճանապարհ առնելով որդւոց մարդ
կան[illegible] ընդ դուռըն կենաց մըտին. քանզի
խորհըրդեամբ ցուցաւ ըսքանչելի[illegible]ն յա
կօրեայ. երկնաւոր զօրացն էջք և ել[illegible]ք
ա[illegible]րգանն. աղաչ[illegible] փայտ կենա[illegible]ց զոգ սա հնգ
ա[illegible]վքն վերագոչեաց գերահրաշ [illegible]ա
տուն. քանզի արարիչն արարած[illegible] բարձ

Օրհնեցէք զԱստուած յեկեղեցիս, զՏէր յաղբերակէ Իսրայէլի։

Անդ Բենիամին փոքրագոյն իշխան նոցա, եւ իշխանք Յուդայ գաւազան նոցա, իշխանք Զաբուղովնի, իշխանք Նեփթաղիմ։

Հրամայեաց Աստուած զօրութեան քումմէ, զօրացո զայս, Աստուած, զոր գործեցեր մեզ։

Ի տաճարի քումմէ ի վերայ Երուսաղէմի, անդ ընծայեսցեն քեզ թագաւորք ընծայս։

Սաստեա գազանի եղեգանց, ժողովի ցուլոց ի գոմս ազգաց, որ մերժին զանձինս ի փորձ արծաթոյ։

Ցրուեա զազգս որ պատերազմս կամին։

Եկեսցեն պատուականք յԵգիպտոսէ, Եթովպացիք արագ մատուսցեն ձեռս իւրեանց Աստուծոյ։

Թագաւորութիւնք երկրի երգեցէք Աստուծոյ, երգեցէք Տեառն։

Երգեցէք Աստուծոյ որ նստի յերկինս յերկինս յարեւելս։

Ահա տայ ձայն իւր ձայն զօրութեան։

Տուէք զիշխանութիւն Աստուծոյ։

Զհանդէս նորա ի վերայ Իսրայէլի, եւ զզօրութիւն նորա ի ամպս։

Սքանչելի Աստուած յերկնից սորա, Աստուած Իսրայէլի, նա տայ զզօրութիւն եւ զհզօրութիւն ժողովրդեան իւրում։

Օրհնեալ Աստուած։

Փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյ սրբոյ։

Ի սկզբանէ էր Բան, եւ Բանն էր առ Աստուած, եւ Աստուած էր Բանն։

Ամէն։

Ողորմեա մեզ, Տէր, ողորմեա մեզ։

Ողորմեա մեզ, Տէր, ողորմեա մեզ։

Ողորմեա մեզ, Տէր, ողորմեա մեզ

մարդկան վերադասիլ ընդ վերին զբաւորն
ընդ ինորհեալսն քրիստոսէ ի յոյս. որդւոց
գաղիցն վերապէս առուցեալ. ուր եղեալ
ընդ վկայսն հաւատոլովք. ասէ. մարդ
հիմն ոչ եկեղեցւոյ. Որ ընդ վերնումն
զայս հրաշալագործս ցեր. քանզ չափ բանակցո-
թեամբ հիմնականքն էին. ընդ պարծանսն և
ընդ փայլեալ ընդ փառսն տանն աստուծոյ. այ
մարդ այս վերնոյն ոչնչ քան ընդ սուրբ-
զանգուածոցն մեր ծանապարհորդ փառաց
ընդ ընկերակցեցեալ. եւ լուսաւորեալ քանզ կարգն
կարգեալ խորանն դասուիւ հրեշտակաց.
ընդ նա ամենայն արարածոցն ծառայ
նորոգեալ. Որ ինքնագոյ հրաշքիւքն ընտիր
ոգոյ իւրոյ հիմն ոչ ոք պատճառէր.
Ոչ ընորհեալ մեզ կենաց տէր ասէ զկնի
դարձագիրն քոյ ծառայական կերպով. քերթ
լիով ընդ ասելովքդ ընդ վերնոյնմանիւ
մարդ ի փառսն ոչ ոք երկրորդութեանդ.
Կեցո զմեզ ծառայիդ քոյ զոր ի հռոմայ
գաղիցն վերապատուեցեր. ուր եղեալ
ընդ վկայսն հաւատովքդ. ասէ. մարդ
հիմն ոչ եկեղեցւոյ. Որ ընդ վերնումն
զայս հրաշալագործս ցեր. քանզ չափ բանակցո-
թեամբ հիմնականքն էին. ընդ պարծանսն և
ընդ փայլեալ ընդ փառսն տանն աստուծոյ. այ
մարդ այս վերնոյն ոչնչ քան ընդ սուրբ-
զանգուածոցն մեր ծանապարհորդ փառաց
ընդ ընկերակցեցեալ. եւ լուսաւորեալ քանզ կարգն
կարգեալ խորանն դասուիւ հրեշտակաց.
ընդ նա ամենայն արարածոցն ծառայ
նորոգեալ. Որ ինքնագոյ հրաշքիւքն ընտիր
ոգոյ իւրոյ հիմն ոչ ոք պատճառէր.

Ընպատմեմըն կառք անք ընեելիք
խորհըրդոյն ընդ ընտանեաըն ով
սն երբք քառաթեւ. Լ՚՚՚ սա ձեր
առնաթեւից յարաթռելոց սրծբեից ան
տեսաբար ա՚՚՚հիւ պատուեա՚՚՚ր քեզ
երկրպագմընք յօգնութեն մեզ ժամա
նեա՚՚՚ր ես ես ի մոտ. Ընդ յաղթելիր ընդ
շան անպարտելիր զօրութեն ընդ ընտանեաըն
ով ա՚՚՚ր քառաթեւ. Լ՚՚՚ յայհարկութեն
ապրստամբից երեսցար. որք ընքեն ահիւ
սարսեալ դողան ևանդընդմայր կորընն
ձեր ի՚՚՚ն. քեզ երկ. Ցյառաջագոյն տես
եալ զքեզ մարգարէն զայքարիա. ա
տանակ ոսկի եօթնաջահեան լուսով պայ
ծառացեալ յերկրի ով ա՚՚՚ր քառաթեւ.
Լ՚՚՚ի վերայ որ տաճարեալ անկութ
գոյին գոյացեալ ի մէ՚՚՚ր բընութեան. Լ՚՚՚այ
բերայիս կողին մարգրեաց զարտեղութիւն
ա՚՚՚զգի մարդկայ ի՚՚՚ն. քեզ երկ.

Ընդ երեւելոյն քո իթաղմանէ ով ա՚՚՚ր
քառաթեւ. Լ՚՚՚ յահէ քոմմէ կորեան
գընդրզ զօրաց բանսարկուին և ընդ
յառնել պատանեայն զնուարհատան հան

Գ՝ որդւոց արդանդ։ օրհ։ Լ՝ զ՝ որ օրհնեցեալ
սուրբ զօրացեալ՝ որ ընդ քարձեալ բանդ
պարծանս կեաց պարհիւն. զի գուշակեալ.
նապարհ ծառայն կենդ։ զոր հրամայեցից
պարհիւնա կեաց։ օրհ։ Լ՝ յօր զի
զայս մեզ չնորհեցեր։ օրհ։ Լ՝ յօր զի
կանխանդ քո նրշան փոխանակեալ կենդ
ընդ։ Լ՝ յօր ընդ գիտուն թեան փայտ՝ն մա
հու որով նախահայրըն մեղացաւ։ զի փրկ
չին պատարագեալ հեղեր զարիւնդ իւրոյ
կուրքն։ օրհնեալ ես որ ար՝ծ հայրըն մեր
ընդ։ Լ՝ յօր ընդ գիտուն թեան փայտ՝ն մա
հու որով նախահայրըն մեղացաւ։ զի փրկ
չին պատարագեալ հեղեր զարիւնդ իւրոյ
կուրքն։ օրհնեալ ես որ ար՝ծ հայրըն մեր
ընդ։ Լ՝ յօր զի չնորհեցեր։ օրհ։ Լ՝ յօր զի
նապարհ ծառայն կենդ։ զոր հրամայեցից
պարհիւնա կեաց։ օրհ։ Լ՝ զ՝ որ ընդ քարձեալ բանդ
սուրբ զօրացեալ՝ որ ընդ դիմ՝ մարտուն թեան։
վա՛ նեղ զղօրուն թիւնը՝ս թըշնամուն։
Լ՝ վաւ զ կեանըս մեր խաղաղացո մի՛ն
բարեգործութ։ Լ՝ փըրկեա յա՛ մեղայն փո՛ր

ձուն թենէ։

Լ՝ յօր զենար գառն աստուածոյ։ վասըն
յա՛նց նաց նա խա՛ստեղծին ի վերայ խա
չին պատարագեալ հեղեր զարիւնդ իւրոյ
կուրքն։ օրհնեալ ես որ ար՝ծ հայրըն մեր
ընդ։ Լ՝ յօր ընդ գիտուն թեան փայտ՝ն մա
հու որով նախահայրըն մեղացաւ։ զի փրկ
կանխանդ քո նրշան փոխանակեալ կենդ
փայտ մեզ չնորհեցեր։ օրհ։ Լ՝ յօր զի
նապարհ ծառայն կենդ։ զոր հրամայեցից
պարհիւնա կեաց։ օրհ։ Լ՝ զ՝ որ ընդ քարձեալ բանդ
սուրբ զօրացեալ՝ որ ընդ դիմ՝ մարտուն թեան։
վա՛ նեղ զղօրուն թիւնը՝ս թըշնամուն։
Լ՝ վաւ զ կեանըս մեր խաղաղացո մի՛ն
բարեգործութ։ Լ՝ փըրկեա յա՛ մեղայն փո՛ր

Ի՛ր ծագեցեր մեզ լոյս մեծ ըզ
նշան յաղթութեան խաչի՛ քոյ թա՛ղ
գաւառ յաւիտեան։ Ա՛ստուած պա՛հ
բիւրազամբուխ հաւատացեալ ազգ քոյ զաչ
տաճարակ հոգւոյ յերեսաց թըշնամեացն։
աղաչեմք ըզ քե՛զ տէր պահպանեա ըզ
մեզ ընդ հովանեաւ խաչի՛ քոյ սո՛ւրբ։
Ա՛ պրսակ զարդարեալ ի հնձոյ խմա
նալի՛ լո՛ւսոյն. Ա՛ն եդեալ իդլուխ մեղաց
ցեղոյն. վայելուչ երանգաւոր ներկեալ ա՛
րեամբ Ա՛ջրով. ի տիգախոց կողեդ զոր
ի զինաւորչի՛ն ընկալար. աղաչեմք ըզ.
Ո՛ր զանդունդս մեղաց ծո՛վուն սրվա
քաճա՛նեցեր. Ա՛ զբըռնաւորըն ծածկե
ցեր խորքըն յաւիտեա՛նական հրով.
հանգեր ըզ ժողովուրդս քո ի բնակու
թիս երկնից անկեալ զօրացն. աղաչեմք.
Զ ողաբարձ նըպատակ օրինակեալ քաւա
րիւ սո՛ւրբ խաչին. Ձ Ա՛ծուցանէր մե՛սխ

Ա՛յսօր երկոսիս համար մեծ ճաշ գարաւայթի. նշանակի՛ն որ անտառծոյլ մերոյ փա՛ռքդ յերեւայ. ինձանակատիկս որ յերուսաղէմ. ժողովուրդք բարեբանելով ընդ քրիստոս առ մեզ գան, նեցո՛ւկք ուրա՛խ խնդութեա՛ն. Ա՛ն նզի նշանիդ հայք կենան սատու՛ն եր խաղաւայթին. արդ գանկնակերպ փայլեսմա մբն ըզ ձեզ ի վա՛ն զձեզ՝ նցի՛կ ըզ լուսոյն. ի յաթռւ՛ն ց յայտնանալ. ժողո՛ւ րդքդ կընկերեսիդ ցո՛ւ ցանել. ա՛ն հնդ ևնդ՛ան քանչ հրաշի՛ք ցուցանե առ ն գոր գարաւայթայ. նշանին տէրունական կանո՛ն

Ա՛ր քրիստոս անտառածծ. որ առաւել քան զպրեհգանկն ըզ նշանդ քո յաղթօղ հրաձիգ ցուցեր գե՛ր ի վերոյ սրբոցն գողգո՛թայ.

վնաս որոյ ըզ քեզ քաջ բերեալ նմանեմք աչք
հայրըզեն մերոց։ Պա՞նդխտ պայծառ ևս
փըրկական խաչ քո՞ւ։ զարդարեաւ ի
լուսոյ յերկընից ցոլացեալ երևիւր յերե
սաց ըղձմ. վնաս։ Ո՛ւ բո՞ցաճաճանչ փայլ
մանը աբեղակնայիցըն յաղթեալ
գայթից։ Ե՞ր յա՞հ ընդնակ և ակն
հե՞տ ևեթ ի քաւարանն իմաղթանս։ Ո՞
Ի զա՞ր օրհնեցէք։ ե՞ւ զարձը անդրէք
ընդ նա յանիւտեան։ Ո՞ր զահաւորը խոր
հրդոյ միաւանգամ գալըստեանն իւրոյ
քո։ տըպաւորեաց այսօր փայլմամբ ն
խաչին որով երկիրս պանծացաւ։ ե՞ւ զան
Ո՞ր աշաւորը ձևոյ ցուցաւ ցընծացաւ
երկնաւորք։ և զընդհուպ ևաղայինն դասք
սանդարամետից։ ե՞ւ զբո։

Յ՞այսօր նըշան յաղթօղ ևրևեալ իւյերկրի
պայծառացաւցոյց ըզ տիեզերս։ զկո՞ն յաղ
թութե ետուր ըզ խաչ քո՞ւր։ անպրեցու
ցանել ըզ մեզ ի պատրանաց թըշնամեայն։
փայտ կենաց կանգնեաւ ի մէջ տիեզերաց
յոյս և անապաւէն ազգի մարդկան։ սո՞
պայհետց ըզ մեզ յայմ վըտանկից մերոց։
ամէն։ Յաղթօղ զօրութե խաչին քոյ

պահեա՛ զմեզ քո՛ս ա՛ծ ո՛ր տա՛րածեցե՛ր զմ
ձեռնո՛ց քո իննմա՛. Լո՛ւծե՛ր զկնի՛ք դա՛
տապարտութե՛ն յանցանա՛ց մե՛րոց. ապրե՛ս
Ա՛ստի՛ւծ քո՛յ քո՛ս երկրպագո՛ւն արարածո՛ց տ
ա՛մ ո՛ր ի՛ փրկութե՛ մե՛զ կանգնեցա՛ւ.
սա՛ տե՛ղւոյն մե՛զ պահապա՛ն յաղթո՛ղ.
անդրեցուցանե՛լ զմե՛զ ի պատրանա՛ց քա՛ն
սարկուի՛ն: Ա՛մէն քարձրացար քանձո՛ղ
անիծի՛ց. ո՛ր փառաւո՛րեա՛ս ընդ հո՛ր.
Ժողովե՛ լ ըզ հեռացեա՛լսն կենսաբե՛ր
փայտիւն. ապրե՛ս Ո՛վա՛ւ լուսաւորեցան
արարածո՛ց ա՛մ. սմա՛ տպաւորե՛ին արգելեա՛լքն
ի մե՛ղսանե՛ր քա՛նտին ո՛ր աղատեա՛ց զմ
մե՛զ ի պատրա՛նա՛ց քա՛:

Պա՛ր՝ ծունա՛կեա՛լ պա՛հբե՛ին յանեղո՛ւկ՝ն ստ
դրախտի՛ն՝ն զմ ձա՛նապարհս ծա՛ռի՛ն ղե
կե՛ն՝նաց. քրիստոսի՛ն՝ն հո՛ղքըն քա՛
ցեղե՛ն արօքե՛ւք. ա՛յսօր արտափայլեա՛լ
ցուցո՛ր յերկրի ա՛ծազարդ փայտ կենա՛ց
և՛ փրկո՛ւթե՛ն. զքեզ երկնչին մա՛նկո՛ւնքդ
ա՛ծ եկեղե՛ցո՛յ: Ա՛ստի՛ւծ ծառո՛յն
վերածեցուցա՛լ խոյ յոդջակե՛ր՝ն փո՛խա
նակ ի՛ ա՛ահակա՛յ. ա՛յլ ի՛ վերա՛ն՝ն յքո՛յ
զկնաւ գառն ա՛ննման. ի՛ հաշտութի՛ւն

Ա

ՈՒՐԲԵ զնաչ քո չնորհեցեր զիս եկեղեցւոյ քումմ որբոյն, որով դատանպարտեալ պարտեցայ թըշնամւոյն։ Ովա՜ս պահպանեա զոչխարս քո քեզ։ որով երկնըպագեմ քեզ ընդ հօր և հոգւոյն։ քեզ ապաւինիմ քեզ։ որ գալոցդ ես խաչիւ։ որպէս զի փրկեսցես զմեզ յայնմ աւուր երանեղ[illegible]

Ա[illegible]

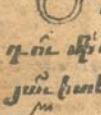

ՈՒՐԲԵ զնաչ քո չնորհեցեր զիս եկեղեցւոյ քումմ որբոյն, որով դատանպարտեալ պարտեցայ թըշնամւոյն։ Ովա՜ս պահպանեա զոչխարս քո քեզ։ որով երկնըպագեմ քեզ ընդ հօր և հոգւոյն։ քեզ ապաւինիմ քեզ։ որ գալոցդ ես խաչիւ։ որպէս զի փրկեսցես զմեզ յայնմ աւուր երանեղ[illegible]

յերկիր ձեր նըշանին. արժանի արա զմ
ծառայս քո վերըստին նորոգմանն. զի ո՞
Ա Սաչ քո եղիցի մեզ ապաւէն ի բոյանիչ
փայլմանըն խրթով. խորտակեաց զմ թըշ
նամին և եղիցի ըզմ դատակիք. անուա
նակ փայտըն կենաց ի փըրկութիւն տիե
զերաց։ Ա երառեալ ցընծան երկինք և
երկիրս ուրախանան. ընդ յայտնել սըր
բոյ խաչին սեռականն Ադա քառաթեւին. որ
զնշխարըս լուսաւորեցուցանէ արեգականն
կերպ Քառատոյթիւք։ Ցընծացաք երու
սաղէմ. բերկրեցան հաւատացեալք. նո
րահրաշ զարգարեցան քանզի տեսին զյաղ
թող նըշանն. արարած ամենայն ի
լուսոյն պայծառանայան։

Ա՛ր ըզ լոյս անձառելի՝ ձեռնթեթեղ դէ
զոյ քրիստոս. իւրմէ յերեսաց խաչին ծագէ
ցեր այսօր ի լեռնէն վարդագոյ. օրհնեալ
եր աստուած մեր։

Ա՛ր զհաւատոյ և զմիաբանագամ քոյ գալըստ
եան երևեցուս. ծանուցեր այսօր նըշանաւ
խաչի քոյ Քառատոյթեղւոյ յերկրի. օրհ։
Ա՛ր եռաւոր նըշան երկիւղածաց և զէն ընդ
դէմ թըշնամւոյն. պատհպանեա զմեզ

ըզ հաւատացեալս անուանէր քրիստոս սըրբոյ. օրհնեալ. Ա՛զ ո՞ր օրհնեցէք. բանիւ աւրաւէք ըզ նա յաւիտեան։ Ա՛ր զաղգ-աւրեացն այսօր ըզ նըշան խաչին. երկնայինն լուսով պայծառ քան զարեգակն ըզ ո՞ր։ Ա՛ր յայտնեացն այսօր ըզ փըրկական նըշանն հրեշտակացն իւրմամբ ի լեառնն վարագայ. ըզ ո՞ր։ Ա՛կայք փըրկեալք կե նաւրար խաչիւն. քրիստոսի փըրկչին մե

ղոյ. ի սմա երկըրպագելով. ըզ ո՞ր։

Ո՞ր լուսոյ մաքրեամ սիրտ կոյս. որ ընդ լոյսն առ ի հօրէ ծընաւր մաքրեալ. և եղեր աթոռ աւրէնդական արդարութեան. հոգևւորդ երգով ըզ քեզ սըրբեր՞ւհի՝ մաքառողացդ անեմք։

Ո՞ր սրբոյ էիցդ գերազոյն եւին աթոռ. ի ծառ կենաց անմահական պըտղոյն. տա պանակ կտակիդ բանին և ասփորդ ոսկի երկնայինն մանանայինն. հոգևւորդ երգով ըզ։

Ո՞ր ևրեացաւ սրբոջէ ափակ դուռըն դրախտին. ևբեև տըւաւ մեզ վայրն անմահութեան. զոր ինամ զենեաւրն անմահ այսօր յերկնից լուսաւորեաց։ հոգևւորդ։

Ո՞րդ քեզ կաթուղիկէ եկեղեցւոյ ընդ

հողին. զայդ թանկանն զոր պատուական զնծ
ընկալաւ նա նըշանակ. մատուցանեմք զօրհ
ներ զուարթի միշտ իւ բարձրնալ։
Այս կամաւ քո քրիստոս Աստուած ամենա
զօր որ հոգւոյն. և դասուք հրեշտակաց
թռուցեալ երկնորին. իւրեանըն վարձա
գայ բոլոր ակն ինամ։
Այսօր ժողովուրդք երկրպագեցուք
աճապարին նա նըշանակիս. համաբարձեալ միա
բան զոր ձեռաս ձեր իւ սըրբութին. և զոր
բնակեալն յամս միշտ փառաւորեսցուք։
Հրաշափառ տեսութի իւ կաթուղիկէ
եկեղեցւոջ տեսանի. գործարան մահու
մահուամբ առեալ գոլ կենաց. և ամենայ
ցուցիչ նախատեղծին՝ մահուամբ գոլ
ընդ հօդ յարութեան։
Պարգեւ գերագոյն պարգեւն այսօր հա
ւատացելոց. և ամենայնիւն իւ կենաց առնու
իւր զորըս վերին լեառն և թռուցեալ վերա
գայ իբրև նակիլ իւ տեղւոջն սըրբութե։
Այսօր ժողովուրդք ընդ հոգեղինացն
տանաւորեսցուք. երկրպագեսցուք ա
յսին ն նըշանիս. փառաւորեսցուք զ
հրաշագործ պարգեւաց տըւօղն։

երկնքում

Ո՛ր զմեզ նախնեացն ամենեքեան միտիւ փայտ կենաց շնորհեցեր. և ետուր յաղթութիւն մահացուս բընութեան. իմամբ բանիւդ հո-

✠ Ո՛նձառելի երկնուժն երեւեալ գըշխոյին նըմտեալով յատենի յերգեմ. խընդրիր զպատուականն փայտ խաչին. որ զմեսիայն բեռնեցուցին. Ո՛ճառասոտ հրամանաւն ժողովեալ հընդկից. ցուցանելով նըմա զպատուական փայտ խաչին. որ երեալ բարձրացաւ արարչին. ա՛րարածոց. Ո՛նդ յայտնիլ սըրբոյ խաչին և ի տեղւոջըն սրբոցն. բուրմամբ անուշահոտ խընկոց. Եւ լըցան տիեզերքըդ մեծապէս պարգեւօք.

✠ Ո՛ր զմեզ նախնեացն ամենեքեան միտիւ փայտ կենաց շնորհեցեր. և ետուր յաղթութիւն մահացուս բընութեան. իմամբ բանիւդ հո-

մանն. Հաքարոզէ՛ր նոցա զնոր ուխտ՝ որ էր այրիւք. մեծացուցանէր՝ վ
ըզ ծննեալսն ի կո՛ւսէ ն. Այս խոշտան
կեալ ըզ դասս հրէ՛ից. խոստովան
նէ՛ր յո՛ւդա. եկեալ ի տեղին գողգո
թայ հա՛սա՛տուվ. Հաքարոզէ՛ր նոցա զնո
ռըն ընդ որ եմո՛ւտ քա՛նն ա՛րծ. մեծա՛ Այս
համբարձեալ ըզ ձա՛յնըն յօ՛ւդա՛յի խոնդ
բելով ի տունէ ըզ տեղեալն ա՛մբաւն ա՛ռ ը՛զ
խաչն. Եւ հա՛ւատո՛ւվ գո՛չէր ե՛կայք երկը
պագեացո՛ւք ա՛ծո՛ւին ա՛ն ընդ շնո՛ւ. մեծա
Յ՛այծր խընդրի պա՛տուական փայտ խաչին
աւանդեա՛ն ի գողգոթայ. ի ձե՛ռն ա՛ծո
ա՛ր դրչխոյին. ե՛րկայք հաւատացեա՛ք ե՛րկ
ըպագեացուք ա՛ծո՛ւին ա՛ն ընշանին. Յ՛այծր
ընծայէ գողգո՛թայ ը՛զ ծա՛ծկեա՛ն իւերկ
բի՛. վե՛րաբերեա՛լ անուշա՛հոտ խընկովք. ի
ձե՛ռն երանե՛լոյն յօ՛ւդայի ե՛րկ Յ՛այծր ի՛մ
ռըն փըրկական ա՛ր խաչին կենա՛գործ ի պա
տա՛նին մա՛ռանալ. Ա՛ղաչանա՛տո՛ւ զկնո՛րծա
նո՛ւմն ի՛ւր. ի՛սկ մե՛ք ընդ հա՛ւատացեա՛լք ե՛րկ
Պա՛տի՛նեցաք ի խաչ քո՛ տա՛րո՛ւիչ յաւի
տենից. ո՛ր ե՛տուր մե՛զ պահպանո՛ւթիւն
Թողո՛ւթիւն գե՛ղմ Թըշնամո՛ւն. աղաչե՛մք ա
վա

Լ՚ամէն սրբոց Աւետեաց։

Ակ Ո՛ր զՅծ-այի՛ն զօրութի՛ւդ քո՛ Ծա-
նուցեր Հո՛գիդ Ճըշմարիտ՝ բա՛ղ
խելո՛վ իշխանա՛ծաբ ը՛զ պարգե՛ւս
տեա՛ն ողոց մարգարէից իսկ ը՛զ ա-
ւրեխնա՛ւթի՛ւն սոցա խրնայեա՛ մե՛զ
Որ մաքրեցեր զնա՛կարան Ա՛ծո՛ւթեդդ
քո՛ զ՚ը զ մարգարէի՛ն. Լ՚ այդ ը՛զ հե՛ղեր յանձինս նո՛ցա. զանա՛պական և
ղեկնայի՛ն ընորհաց քո՛ց ը՛զ խո՛ւմ. բա՛
Որ յայտնեցեր զ՚ը Ծածկեա՛լ խորհո՛ւրդ

քոյոց

քո՛յոց սէրըդ ոչ. Եւ անձառելի ապաշխարեցի
զանառողս արարքըս տնօրէնութեանդ քո՛մ
Էակդ բանիդ աստուածոյ. բա՛ւ

** Ո՛ր առաքեցեր նախընթաց քո՛մ գալըս
տեսանդ ո՛չ ըզդմարգարէսն. աւետարանել
տիեզերաց զի՛ ջուրն քո՛ի հայրանայն ծո
ցոյ ի փըրկութի՛ն հե՛թանոսաց. բա՛ւ իսկ
սուրբ՝ սուգա՛ քո՛ խընայեա՛ ի մե՛զ:
Ո՛ր խոնարհեցար յանպատո՛ւմ փառաց ո՛ր
դի՛ աստուածոյ. Ե՛ր կի՛ր ի կատարումն մար
գարէիցըն նախաձայն քա՛րոզութե՛ն ան
ձառ խորհրդովդ. բա՛ւ: Ո՛ր լուծեր կե՛
նարար մանուա՛մբ քո՛ ո՛ր զերկուսըս մա՛
հու. ի՛ջանե՛լով ի դըժո՛խըս վե՛րացեր
ընդ քե՛զ զհո՛գիս արդարոց մա՛րգարէիցն
ի լոյսն ա՛նըստուա՛ծդ. բա՛ւ:

դշ Ո՛ր ընդ հողեղէն բնութե՛ մերոյ խա՛ռ
նեցար ըզ բանակա՛ն հոգւո. ո՛ւնիլ զորո
թի՛ ընդ ո՛ճնելոյ զածայրն և զհո՛գևոր ըզ
շնո՛հս ի՛ջնալ ի վերնո՛ւստ. օրհնեա՛լ ա՛ր
ա՛ծ հա՛ւրըդն ը՛մ՛րոց: Ո՛ր ընդո՛ւեցեր
մարդու հո՛գւոց խօսայէլն զհո՛գի մարգա
րէո՛ւթե. որո՛վ ծա՛նո՛ւցեր յառա՛ջագոյն
բանզապատի՛կ օրի՛նակօք զանձա՛ւելի՛ խոր

քան զաճառքինն. և գերծաբերդ վայելչ
Թէ տեսանէր զքեզ ծանուցին իմաստիւ

Հոգեւոյն. բարեւ։

Ո՛յսօր ժողովուրդք որք ի հեթանոսաց
հրաւիրեալք յառաջագոյն մարգարէիւ ձե
գալ առ ածն աբրահամու յերկնըրպաղո
Թէ՛ ասէն. օրհնեցէք զի ահ յերկինս ընդ
երկնաւորացն։ Ո՛յսօր որդիք դպստեր վի
րին սիօնի. չի նեռալք իվէր հնման առաքե
լոց և մարգարէիւ ծց. որք և ընդ զառա
տաքուղիս վրտակ հոգեւոյն իյաղթերացն
իսրայէլի. յերկնէղեցիս սրբոյ՛ ծց. օրհնե
ցեք ընդ ահր յօրհնութիւն ինոր։ Ո՛յսօր վե
րին զօրացըն հաւաքեալք. դաւք նո
հաւատաց և մարգարէիւ ծց. երգեն ա
ղերգըս հոգեւո՛ւ մրբս. իյիշատակի սոց
երգեմք և մեք զի փառս ի բարձունս։

Ո՛յսօր ցընծայ զուարճացեալ եկեղեցի
հեթանոսաց. տօնելով զյիշատակ մեծ
նահապետին և հօրըն հաւատոց աբրահա
մու. օրհնեցէք մանկունք սիօնի զհայրն
լուսոյ այնըմբռնելի։ Ո՛յսօրնոր իսրայէլ կ
ջեցեալ մարգարէիւքն առ ածն. տօնեա
ցընծութեամբ ընդ տօն հովուացն իբեթ

Ա. ՅՈՒ ՏՈՒՅ ՊԷՏՈ ՄՈՒԹԱՒԷՆ։

Ո՛Ր յերկնային զինուորութեդ ան
դադար ձայնիս. երկիր սըրբեան
օրհներ դուրթ փառաբանիս. Տար
ցըն մերոց աղօթ օրհնակալ ես յաւիտեան։ Ո՛ր
Ո՛ր շնորհեցեր մարգարէից. աւետարա
նել ըզ կենսատուր տնօրինութեդ քո ի
նոսա կուսէն. Տարցըն մերոց։ Ո՛ր պարգեւօք
նոցա Հոգւոյդ վերատիսեցեր ըզ սիրելի որդի
քո յերկնային խոստանան. Տարցըն մերոց։
Ո՛ զոր օրհնեցիք. և զարձր արարիք ըզ նա
յաւիտեան։ Ո՛ կեղեցիք հեթանոսաց կոչե
ցեալք իւք յաղագս ոչնչի. օրհնեցիք
ըզ սուրբ և զբա։ Ո՛ Տանայք և պաշտօնեայք.
ընդ վերին զբաղութեան Տոգևոր հընչէ
ամբ երգով գովեցիք ըզ սուրբ և զբա։
Ո՛ր ըզ ծածկեալ խորհուրդ կենաց տնօ
րինութեդ քո յաւ։ ընդ Տանուր ազգ

մարդկան յայտնեցեր մարգարէիւք. ըզ
Յոգւովն լուսոյ արբգականդ արդա
րութեան։ Որք ուսուցին իւրեւ երկնըպա
գել քոմ տէրութեանդ. ևայնոքիկ քարոզե
ցին ընդ փըրկութեն հեթանոսաց. Եթէ
գայ մեսիայ Թագաւոր իսրայէլի։

Որք տաճարի նըմանութեամ ցուցին զոր
գաւնատ սբ կոչեսին. ուստի տըւեալ երկն
մեզ հաց կենաց անմահութեան. զոր օրհնեն
անգադար երկնային զնուիրութենէքն.

Ա ըզգս առանձ մարգարէիցըն հրաշալի ձայ
նիւ անդադար օրհնաբանեն ընդ մարմնա
ցեալն ի սբ կոյսէն. որ երեւեցաւ մեզ իփըր
կուն։ Որ նեղութեն էր զարչաւանսս յանձն
առին կամաւորապէս. Ժամանակեալ համ
բարձաւ ի վերնատունըն սուրբ. որ Յերկիւղ
քարոզեցին յաշխարհն ընդ հրամանաւ սո
գէղուէ մարմնացելոյն ի սբ կոյսէն. որ։

Ա ւաւագայթ անձառ լուսոյ անկ ընկալ
տէրութեն. յառաջագոյն հրաշացուցեր
զսեռսդրութեն մարգարէիցն. ի քանեւրի վի
ստորինս ածային անօրինութեաբ։

Որք զոր տաճարի հաւատոյ հիմնեցուցին
ընդ հօգ սբ հոգւոյն. յոր եմուտ քանն ածն

Ա՛նձն արդոյ ընդգմանչացն։

Ա՛ր զարդարեցի՛ն տնօրինաբար զի՛ մակ
ըք զարդարեցի՛ն տնօրինաբար զի՛ մակ
մատոյս ա՛նեղին. հա՛ստատելով յերկ
ի՛ր ըզ գեր կե՛նդանի տո՛վուել ըզ ղզ
տա՛ն նո՛ր խորհի՛լն. ե՛րգով քաղցրութե՛
ընչմամբ զնո՛ր օրհնե՛սցեք։ Ա՛ր զերկրա
ո՛ր ա՛ծուե՛լ փառաց խաւար կո՛չ եցին. ա
պաւինելով իւրոյս ա՛նմահ փեսային անձո՛

բանիւն արժանի եղիցեն. երգ։ Աւրք ըստու-
թիւ հնօր խմաստութեանն էին անեղին. հա-
տատեցին զաթոռ սրբոյն գրիգորի թարգ-
մանութիւ նըշանագրութե. երգ։ Աւրք
նորափետուր բանիւ զարգարեաքք պա-
ծառազգեցան. եկեղեցիքք հայաստանեա-
յ ձեռնըն սրբոյն սահակայ. երգ։

✝ Աւրք թագաւորաց աղգաց էաղանց գե
րագոյն ցուցին. արփիափայլ զերգըս հո
գևորս ընտրեալ դասուց վերին սիրեսի.
անմատոյց լուսոյն երկրըպագեացուք։
Աւր խորհըրդեամբ ճշմարիտ լուսոյ փա
ռաց անեղին. նըկարագրեցաւ մեզ գիր
կենդանի անգաստ մաքուր մեծին մեսրո
պայ. անման։ Աւրք զծածկեալ խորհուրդ
ած գիտութե՝ անօրինաբար յայտնեալ ծա
նուցին՝ հանգոյն սրբոյն մեծին մովսէսի.
անման։ Աւր յօրինակ ճշմարիտ սիրոյ ած
առաքելոցն՝ աղբերաբար ի ձեզ էհաս
նոգի ընօրհաց բըղխուն անբասաս. անմ
Աւր երկոքինըմբք ած լուսաւորչաք տանըն
թորգոմայ. հայաստատեցաք զեկեղեցիս հայ
աստանեայց. զլոյս խմաստից ի մեզ ծագե
ցուք. մաղթանաք սոցա՝ ընդ խընայեսցեն ի մեզ.

Աբանչելագործ աչքե. որ ցնուցեր զմեզ դէ
պատչելիս քո ազգի մարդկան. օրհնեմք զ
զքեզ աչերդ աչքե հարցըն մերոց.
Որ ի ձեռն երանելի վարդապետին սրբո
ըդ ողորմութեն ազգի մարդկան. օրհ.
Որ սովաւ լուսաւորեցեր զմտիեզերս. սո
րին բարեխօսութե պահեա զմեզ. օրհ.
Հ զաւ. Ա՛մէնայն գործք այ և ամէնայն գ
արարածք օրհնեցեք. սուրբք և խոնարհք
սըրտիւք գովեցէք. և առաւել և բարձը
արարէք զնա յաւիտեան։
Հրեշտակ երևեցաւ իւրերկրի. և վարս ու
նէը այ հաճոյական. յիշեալը զմեզ ան
դադաւր երանելի աբ վարդապետ. որ ընդ
հըրեշտակս օրհնեա զմեզ յաւիտեան։
Ստացող երգը պատուերանաց աբ հոգ
ւոյն. և ապրեցաք ի հաղբից հրապոր
ղին. կատարեցեր զառաքինութե. և փոխե
ցար ի հանգիստըն յաւիտենից։
Հրդ եկայք ամենեքեան միաբան. առ
ցուք օրինակ ճգնութեեան զերա նէին.
զի նմանիցուք վարուց նորա. և փոխիցուք
ի կեանսըն յաւիտենից։
Որ ընդ հնոր ա՛ծ-ային առ ի վերուստ ի-

ջեամ յերկնից. պարգեւեցեր հիւանդական
նացս. ի ձեռըն ձեր վարդապետին. աղա-
չանօք սորա ողորմեա մեզ ամենեսեան ։

Որ զանմարմին պարուճակող բանի զգրա
ւորական զերմաստ հոգւոյն ընդհեցեր
որդւոց Թորգոմայ. յայտնեաւ տեսլեամբ
ի ձեռըն ձեր վարդապետին. աղաչ ։

Որ զգիտութիւն քո զերկնային ևս զհոգևոր
զերմաստութիւն. առատապարգև ծաւալեցեր
յեկեղեցիս հայաստանեայց՝ ի ձեռըն սրբո
ւոյ Թորգոմանեցւոյն. աղաչ ։

Ընծայեալ ընդհանուր լուսաւորիչ ի յիշատա
կի ձեր վարդապետին խնդրելոյ ի քէն ձեր.
կենցաղասէրըս մեր։ Ո՛չ զղջմունք ի
սորըդոյ վարդապետին ընկալցուք ի սէր
տոյս մեր հաւատովք. բարեխօսութիւք սորա
ձեր։ Ոսոսաւորեալ ընդ անմարմնական բազ
մութիւնն։ Ո՛ի սորըդոյ հոգւոյն և պըղտակ
եալ ի ձեռըն սորին բարեխօսեսցե ձեր։

Ցմահ եալ ի մօսէսի տէր վարդապետ
ի բերելով ընդ գիր ծրինաց ի հայաս
տան աշխարհս. որոյսմ՝ ի լուսաւորե
ցան ազգ որդւոց Թորգոմայ։

Պանդխտեալ նա արժանաւորեցաւ կալ իսկ

նէ՝ ակն վճռաբար նուիրեցաւ. եւ ընկալ
լեաւ զի պատգամեցաւ կենդանին տալոյ իւ
րոյ նեղեալ ծնողացն զանազանին. որոյ ժամ ա՛վ լու
սաւորեցան ամենայն ոգիք որդւոյն յանկարծ.
Ոչ ոգաքեմք զքոյին հեզութիւնդ տէր
վարդապետ. բարեխօսեա առ հայր
իւրում կենդանի վասն քոյ աճնողացս. քան
զի քեզ ամենայն լուսաւորեցան մանկունքն
նոր եկեղեցւոյ.

Կանոն սքանչ ելոյ ի Պետրոսէ Պետիկոյ հայրապետէ.

գ-կ

Յաղթող եւ յարոյց հայրապետ նորին ա
ծին՝ մօտեսի. բարձրեալ խաչին պար
ծանացն ընդ դիմամարտ հանդիսիւ զեղ
ցիկ զքո՛ն ոնունիսք բարեխոս առ հայրսդ
կին վասն մեր. Ուրախութեամբ ընդ հնդ
ոյն յանապատեաց կոչեցար. առաւել պատիւ
մեծութեան նորին ի մեծին յօհաննու. եր
գա կցելով ընդ վերնոյն. զքեզ՝ ա
ւարտող եղեր զծրութեանդ զարմանդ
նորին. նորա ի մեծին պետրոսի. հո
վիւ հնորհեալ յայլ ընտրեալ հօտին քրիստոսի. զոր
Ուրախացան զոքեքդ երկնից ընդ քոյ մեծի
նորին գնութեանդ. որ ի մարմնի կառուցեալ նորին

վերին զբաղմունքն. զի քո՛ զ ունիմք։
Ի ըղձամբ մեր քո՛ եթե արտասուաց կենագործ
ծնեիր ըզ մեռեալս. նմանապէս փրկչին յի՛
կենագործողին զաջարձու. զի քո՛ զ
Այժմ մեք ձայնիւ ցընծութեա՛ տանք մեզ
զքո ընթացիկս. պատուեսցի վրկայ
քի՛ ընդ հայրապետդ յակոբ. զի քո՛։
Յանձն առեր զջարչարանս վասն նոցին
տապալանին. ի հրեշտակէն ընկալար զփայտ
փրկութե՛ աշխատիս. զի քո՛։

Ա՛ռաջ ես տէր և՛ սուրբքս հանգուցեալ։
Ե բարեբանեա՛ զի՛ ի վերջին զօրաց և՛ սըր
բոց քոց. տէ՛ր ա՛մէն հաճեցիր մեզ։
Օ արժանաւո՛ր համարաժամ ի ցասմա
նէ քումմ հրամանի՛. բարձ ի մե՛ նջ բա
րեխօսութե՛ և աղօթի՛ք սրբոցն յա՛կո
բայ. տէ՛ր ա՛մէն։ Ի՛քն հայցեմք զօգ
նութե՛ամե՛նաբե երբ՛ երդութե՛. օգնեա՛ մե՛զ
մե՛զ ի նեղութե՛ մե՛ր բո՛մ. բարեխօսու։
Ի զ՛ տէր օրհնեցէ՛ք Օ քրիստո՛ս Թագաւոր
յիշատակի՛ սուրբ բարձր արարչի՛ք յաւի
տեան։ Որ ընտրեաց զերանելի ըզ հայրա
պետն։ ի լուսաւո՛ր զմանկո՛ւնըս սո
ցին զկրեցոյ. զի՛ս Թա։ Որ բանակատարած

անձանց. զ՚քս թա.

Ո՚րկըրպագեմք առաջի տէրողորմեալն ընշ
խարանց. Ջ՚քգնա՚ւորիչն քէի և պատուականն
վրկային. որ ի՛ պարծանք աշխարհի և
բարեխօս վասն մեր: Ի՛զ Ջ՚քգնութիւնըս
սորա առ քեզ ունելիք բարեխօս. և ա՚ղա
չելմէք սովաւ հրաշագործեա յերկրի զ
բժշկութի՛ հեւանդաց. որ ի՛ պար:
Ջ՚նծութէ՛ տնեսացուք ընդ յիշատակըս
նորա. հա՛ւատ տացեալ ժողովրդէք ի փա
րըս ամենազօր տէրութեանն. որ ի՛ պար:
Ա՚մէնըք հաւատոյ և պարծանըք ըս
եկեղեցւոյ. և հովիւ՛ քաջ ընթացաւ երկնա
ւոր հօտաւարեաին. յառաքելական աթո՛ռ
նըստաւ՝ ընտանեալն ըս հայրապե՛տ:
Ա՚նգաւրեր լուսափայլ. և լուսաւորիչ
տիեզերաց. սիւն լուսոյ սըրբութե՛ կանգ
նեալ ի մէջ հայաստանեայց. յառաքելական

Յ՛ոդանիւթ բարուրանաց եւ բարեխօս առ
ատս վանըն մեր. բարեբանող բանիւն կե
նաց՝ եւ պարծանք եկեղեցւոյ. յառա-

մկ Յայրապետ ս՛ք եւ անբիծ՝ եւ ընտրեալ յո
րովայնէ. սքանչելագործ վըկայ՝ եւ պար
ծանք ազգի մարդկան. առ քեզ բարեխօսեմ
վանըն մեր քո ծնողացս. Տ՛ր վիր հոգեւոր
բանաւոր հօտի. լուսաւորիչ տիեզերաց
սիւն լուսոյ կանգնեալ իմէջ եկեղեցւոյ.
առ քե՛ս Յաստատուն հաւատով ընթանալ
ի գլուխ եկեղեցւոյ. պայծառ քարոզ տիե
զերաց՝ եւ պարծանք ազգի մարդկան. առ
ո՛տն ձաւրի քումմ սըրտիւթե երկրպագեմք
քոց նըշխարաց. փառաւորեմք զձր յիշա
տակի կատարման քոյ հանգըստեան. առ

գկ Ո՛ր յանապատէ կոչեցար յառաքելական
աչ թոռո բանիւ մեզ յայծք. բարձրացուցեր
զեղջիւր սիոնի՝ ճըշմարտութեան մեզ ման
սամբ նոյեան՝ տապանի՝ ն՝ Ո՛ր արդարու
թիւ եղեւսուվ քո փայլման նոր աբեգական
պայծառ քան զարփիւն վառեալ զձրմե
թեան մեզ յառնել ի հրաշ պատանեցն.
Ո՛ր միութեամբ սըրբութիւ եղեալն մարքուր
որպէս զանմարմին. զարմացեալքեր ըզ

ղօրեա վերի՛ն հիացուցիչ զարարած ս.
Հոգւոյդ աղաչեմք զգքեզ հայրդ գերթած.
Հմվիւս բարւոյ. մնդթանեաք հայցեա առ
աւր վս եկեղեցւոյ. միշտ անշարժ պա
հել յաւիտեան։

Ղանոն մանկանց Յեղկեհեի.

Այսօր անմեղ սբ մանկունքն իսրայա
կան հասատակին. նահատակք
ձան ջարդարանօք վերկայք եղ
ն քո մարդեղութեդ. սբ սիրդ ս հայր ղը
ցնը մերոց. Յերեսաբոյսք իմօրէ. նորաբուղ
բոնք իհասատակին. նահատակեալք ի պա
տերազմի. և ընկալան ընդ ջարշարանս. վա
րձն քո համբերելով սբ սիրդ ս. Հոգւոյդ բա
րեխօս առ քեզ ունիմք զերբանելն սբ նա
հատակսն. որք վասընն քո ջարշարեցան ի
ւերկնէիմ նահատակեալք. վասընն քո համ
զուր օրհնեցէք Յոհովվուրդ այսիշատա
ս սուցա բարձր արարիք ընդնայաւիտեան
Ամատաղատուրեկ նահատակք իսրայա
կան երամոց. սրամխողխող եղեալք ի
դերկրէս մերոյն կատարեցան. Յոհովվուրդ
յանձնեալ գառինք իտանկ ևմրամ
թայ։

թայ. որք մնտուցան նբ պատարագ ի տ
րովդ որպէս զաբել ի կայե նէ. ժողով
գ ՚Ի յաջր տրդայք սոբնդեայք կոտորեալք
ի հերովդի այ. եղէն ձբշմարիտ վկայք
ծընընդեան քոյ ամէն. բարեխաւսեաբ սոցա
փբկիչ ողջ ՚Ի յաջր կատարիւբ
բան մարգարէին որ ասէ սկը. ձայն գուժեաց
ի հառամայ լացումն ողբոումն ևս աչխարհին.
բարե : Յաղկեցաւ բեթլեհէմ հեղմամբ
արեան որ տրդայոցն. բերկրեցաւ ևս հառ
քել անուշահոտ պատարագօք. բարե
՚Ի յաջր ընդ դասս հոգեղինաց երկնաւոր
զօրացն. վերառեալ տնեմբք զյիշատա
կըս սբրբոց մանկանցն. որք կոտորեցան
եբեթլեհէմ. և դասեցան ի դասս վերին
զբաբենոցն : ՚Ի բերտմբտեալ հերովդես
ցասմամբ մեծաւ ևսպառնալեօք. քանզ
ձայն լբեաւ զարարչէն ի բեթլեհէ
հրեաստանի. զորհուրեալ դողացաւ ի
րածին թագաւորէ ն. ՚Ի բանկոնեթ
զայրացեալ առաքեր ի բեթլեհէմ. և զ
նորէ ն զ հրամանըն պատուիրեր զօրա
իւրոց. կոտորեցէք ասէ անողորմ զն
բահաս մանկունան : ՚Ի փութացեալ

Ի սկսեալ Աբէլ Հրեշտակապետէն Միքայէլէ մինչև
զ-Մեծն Աթանաս երիցոյն գործոց։

յորդառատ վըտակաց բանի եղբայրն ի հոյ
Թանասան. ի ձեռըն լուսափայլ բոյն նման
Ա՛ի կայք լուսատարփակք ժողովրդոյ հին
ցեղք ևբարձր արարչէ ըզ նա յաւետան.
Ա՛ր ըմբռնեալ ըզ ոմն ի նոցանէ. ըզ
Ա՛ր ըզ ոմն ի նոցանէ. ըզ
ցեղ լըսին ըզ ոմն ի նոցանէ հաւատով եր
ձեալին ծագմամբ ի նոյնոհաց հնգուտիւղ լը
ալ հոյրապետացն. ըմբռնեալ ի նոյնոհաց հնգուտիւղ
Թեղ՝ հաբսին եկեղեցւոյ ցուցեր ի ձեռըն
ծածկեալ խորհուրդ անպարագիր ա՛ծու
ա՛ծ հարցըն մերոց. Ա՛ր զանձաւելի
կին որդի. ի յերկնից կամաւ հօր իջեր
Ա՛ր եղեր յառաջ բան զյաւիտեանս ա՛նըս
ամի ի հարէ ևյորդի ևյայտնեալ հոգին.
բնաբս ա՛ր երրորդ ըԹեն ընդ հանուր քա
հօտէ գառանց. Ա՛ն զհաւատըս ձըշմա
Հովիւ ըլք քաջք հերքեցին ըզ գայլսն ի
մամարտ մոլուԹէ հերձուածողացն. Ա՛ղ
քար պատերամարտք. վանեցին զընդդէ
ցոյ. Ա՛րք զինու հոգւոյն սրբոյ աբիա
ի վերայ վէմի հաւատոյ հնման ա՛ր եկեղե
ամատեցին զառաքելական քարոզուԹի՛ն

ինչպէս ալ ամէնն առաւոտուն ընկերակցելով
տունէրէն ելլել կ՚երթային Հայրապետանցն.
Ես ալ ընդ երկայնութիւն այսօր
կ՚ուզեմ խոսիլ ընդ քեզ, սիրելի Թէոփիլոս,
դէպքերուց զորս ես ինքս տեսի եւ ականջալուր եղայ
անոնց որ ականատես եղեր էին եւ ծառայեր
խօսքին. ուստի գրելով կարգաւ առի քեզ
հաճոյանալ, որ ճշմարտութիւնը գիտնաս
զոր ուսար. որպէս զի ես ալ ճշմարտութիւնը
գրեցի, որ ինչ որ ուսեր էիր զանոնք
ստոյգ գիտնաս. ուրեմն ես ալ
որ ամէնէն վերջ եկայ, ինձմէ առաջ
շատեր ձեռնարկեցին գրել զանազան
պատմութիւններ, որոնք ինչպէս
մեզ ծանօթացան, եւ լուսաւորեցան
ըստ այնմ ինչ որ մեզ
աստուածային Հաւատացեալք, որ էին հօրէ
սկզբանէ ականատեսք եւ ծառայք
Բանին. ես ալ հետեւեցայ
ամենայնի ճշմարտութեամբ
սկզբանէ ի վեր, եւ կարգաւ
գրեցի քեզ, պատուական Թէոփիլոս,
որ գիտնաս ճշմարտութիւնը
ուսած խօսքերուդ.

զիտուհետ
ոչ ոք լսանաւանիցէ նոցին խորհուրդ յայտնելոյն
եւ ոչ ոք ասիցէ ցնոսա զի ընդէ՞ր այդպէս առնէք.
Եւ ասէ ցնոսա. Ո՞չ գրեալ է զի տուն իմ տուն
աղօթից կոչեսցի ամենայն ազգաց. եւ դուք արարէք
զայն ի գայլ յաւազակաց. Եւ ուսուցանէր զամենայն
աւուր ի տաճարին. եւ ժողովեալ էին գրագէտքն եւ
քահանայապետքն եւ ամենայն ազգ ժողովրդեան
կորուսանել զնա. Եւ ոչ գտանէին զինչ արասցեն
նմա. զի ամենայն ազգ ժողովրդեան կախեալ էին
ի բանս նորա. Եւ յետ երեկոյին ելանէր արտաքս
ի քաղաքէն. Եւ առաւօտուն անցեալ տեսին զթզին
զի ցամաքեալ էր արմատիւք. Եւ յիշեալ Պետրոս
ասէ ցնա. Վարդապետ տես զթուզն զոր անիծեցեր
ցամաքեալ է. Եւ պատասխանի ետ Յիսուս եւ ասէ
ցնոսա. Ամէն ասեմ ձեզ եթէ ունիցիք հաւատս
առ Աստուած. եւ զայս լերինս զայս ասիցէք թէ
վերացիր եւ արկանիցիս ի ծով. եւ ոչ տարակուսիցի
ի սրտի իւրում. այլ հաւատասցէ թէ եղիցի զոր
ասէ. ամենայնիւ եղիցի նմա. Վասն այսորիկ ասեմ
ձեզ. զամենայն զոր խնդրիցէք յաղօթս հաւատայք
թէ առիք եւ եղիցի ձեզ. Եւ յորժամ կայցէք յաղօթս
թողէք եթէ ոք ունիցի ինչ ընդ ոք. զի եւ հայրն
ձեր որ յերկինս թողցէ ձեզ զյանցանս ձեր. Եւ
եթէ դուք ոչ թողուցանէք. եւ հայրն ձեր որ յերկինս
ոչ թողուցանէ ձեզ զյանցանս ձեր. Եւ գան կրկին
յԵրուսաղէմ. եւ յորժամ էր նա ի տաճարին մերձեցան
ցնա քահանայապետքն եւ գրագէտքն եւ երէցքն
ժողովրդեան. Եւ ասեն ցնա. Ընդէ՞ր այսպէս առնես
զայս. կամ ո՞ւմ իշխանութեամբ առնես զայս. կամ
ո՞ւմ իշխանութեամբ առնես զայս. Եւ պատասխանի
ետ Յիսուս եւ ասէ ցնոսա. Հարցից ես ձեզ մի բան
եւ դուք պատասխանի տուք ինձ. եւ ասիցեմ ձեզ
ի ո՞ւմ իշխանութեամբ առնեմ զայս. Մկրտութիւնն
Յովհաննու յերկնից էր թէ յմարդկանէ. պատասխանի
տուք ինձ. Եւ նոքա խորհեցան ընդ միմեանս եւ
ասեն. Եթէ ասիցեմք թէ յերկնից. ասիցէ մեզ. ընդէ՞ր
ոչ հաւատացէք նմա. Եւ եթէ ասիցեմք թէ յմարդկանէ
զամենայն ազգ ժողովրդեան վասն զի ամենեքին
զՅովհաննէս իբրեւ զմարգարէ ունէին. Եւ պատասխանի
տուեալ ասեն ցՅիսուս. Ոչ գիտեմք. Եւ Յիսուս
ասէ ցնոսա. Եւ ես ոչ ասեմ ձեզ ի ո՞ւմ իշխանութեամբ
առնեմ զայս. Եւ սկսաւ առակս ասել ցնոսա. Այր
մի տնկեաց այգի եւ ցանկապատ արար շուրջանակի
նորա. եւ հատոյց հնձան. եւ շինեաց աշտարակ.
եւ մշակեցոյց զնա երկրագործաց. եւ գնաց ի
գաւառ. Եւ յորժամ եհաս ժամանակ ղրկեաց առ
երկրագործսն զծառայ. զի ի մշակացն առցէ ի
պտղոց այգւոյն. Եւ նոքա բռնեալ զնա ծեծեցին
եւ արձակեցին ունայն. Եւ կրկին ղրկեաց առ նոսա
ծառայ այլ. եւ զնա գլխահարեալ արկին եւ
անարգեցին. Եւ երրորդ ղրկեաց. եւ զնա սպանին.
եւ բազումս այլ. զոմանս ծեծեցին եւ զոմանս
սպանին. Եւ մնացեալ էր նմա միայն որդի սիրելի.
եւ ղրկեաց զնա առ նոսա վերջին. ասելով թէ
ամաչեսցեն զորդւոյ իմոյ. Եւ երկրագործքն
տեսեալ զնա ասեն ընդ միմեանս. Սա է ժառանգ.
եկայք սպանցուք զնա. եւ մեր եղիցի ժառանգութիւն
նորա. Եւ բռնեալ զնա սպանին եւ արտաքս
հանին զնա ի մերձ այգւոյն. Ընդէ՞ր ուրեմն առնիցէ
տէր այգւոյն նոցա. Եկեսցէ եւ կորուսցէ զերկրագործսն
եւ տացէ զայգին այլոց. Ոչ զայս գրոց ընթերցեալ
էք. Զոր արհամարհեցին շինողքն զնոյն եղեւ
գլուխ անկեան. ՅՏեառնէ եղեւ սա. եւ է հրաշալի
յաչս մեր. Վասն այսորիկ ասեմ ձեզ. զի առցի
ձեզանէ արքայութիւն Աստուծոյ. եւ տացի ազգի
որ արասցէ զպտուղս նորա. Եւ որ անկցի ի վէմ
այդ՝ ջախջախեսցի. եւ յորոյ վրայ անկցի՝ հարցէ
զնա եւ մանրեսցէ զնա իբրեւ զհողի. Եւ լուեալ
գրագէտքն եւ քահանայապետքն գիտացին եթէ
ցնոսա ասէ զառակսդ. Եւ խնդրէին ձեռնակալ
լինել նմա յժամուն յայնմիկ. եւ երկեան ի ժողովրդենէ.
զի գիտացին եթէ ցնոսա ասէ զառակսդ. Եւ
դարձեալ ղրկեցին առ նա զոմանս ի գրագէտ
ձեւանալոց. զի բռնեսցեն զնա ի խօսից. եւ
մատնեսցեն զնա իշխանութեան եւ ի ձեռն
կալութեան տեառն. Եւ եկեալ ասեն ցնա. Վարդապետ
գիտեմք զի ճշմարիտ ես եւ ոչ ինչ հոգաս
զոք. զի ոչ նայիս ի դէմս մարդկան. այլ ճշմարտութեամբ
զճանապարհ Աստուծոյ ուսուցանես. Արդ
հարկ է մեզ տալ կամ ոչ տալ. Եւ նա գիտացեալ
զանիրաւութիւն նոցա ասէ ցնոսա. Զի՞ փորձէք
զիս. բերէք ինձ դահեկան մի զի տեսից. Եւ
բերին. եւ ասէ ցնոսա. Ո՞ւմ է պատկեր եւ գիր
այս. Եւ նոքա ասեն ցնա. Կայսերն. Եւ Յիսուս
ասէ ցնոսա. Տուք զկայսերն կայսեր. եւ զԱստուծոյ
Աստուծոյ. Եւ զարմացեալ էին ի նմանէ առաջի
ժողովրդեանն. եւ զարմացեալ ի պատասխանի նորա
լռեցին. Եկեալ ոմանք ի սադուկեցւոց որ ասեն
զհարութիւն չլինել. հարցանէին զնա. եւ ասեն.
Վարդապետ Մովսէս գրեաց մեզ. եթէ եղբայր
ոմանց մեռանիցի եւ կին թողցէ եւ զաւակ ոչ
ունիցի. առցէ եղբայր նորա զկինն եւ յարուսցէ
սերունդ եղբաւր իւրոյ. Եւ էին եղբարք եւթն.
եւ առեալ առն կին մեռաւ զաւակ ոչ ունելով.
Եւ առեալ երկրորդն զկինն մեռաւ եւ նա ոչ
զաւակ ունելով. Եւ երրորդն նոյնպէս. Եւ
եւթնեքեան ոչ զաւակ ունելով. Եւ յետ ամենեցուն
մեռաւ եւ կինն. Յարութեան ուրեմն յորժամ
յարիցեն ո՞ւմ կին լիցի. զի եւթնեքեան ունէին
զնա կին. Եւ Յիսուս ասէ ցնոսա. Որդիք աշխարհիս
այսորիկ կնանան եւ կանայք. Եւ որք արժանի
եղիցին հասանել յաշխարհն յայն եւ ի յարութենէն
ի մեռելոց. ոչ կնանան եւ ոչ կանայք. Եւ ոչ
կարեն ևս մեռանել. զի հրեշտակաց նմանք են
եւ որդիք Աստուծոյ եղեալ յարութեան որդիք.
Եւ զի մեռեալքն յարիցեն. եւ Մովսէս ցայրն
յայտնեաց. որպէս ասէ Տէր Աստուած Աբրահամու
եւ Աստուած Իսահակայ եւ Աստուած Յակոբայ.
Ոչ է Աստուած մեռելոց այլ կենդանեաց. զի
ամենեքեան կենդանի են նմա. Եւ պատասխանի
տուեալ ոմանք ի գրագէտսն ասեն. Վարդապետ
բարւոք ասացեր. Եւ ոչ ևս համարձակեցան
հարցանել նմա զոչ ինչ. Եւ ասէ ցնոսա. Զիա՞րդ
ասեն զՔրիստոս լինել որդի Դաւթի. Եւ ինքն
Դաւիթ ասէ ի գիրս սաղմոսի. Ասաց Տէր Տեառն
իմում. նստիր ընդ աջմէ իմմէ. մինչեւ եդից
զթշնամիս քո սաստ ոտից քոց. Դաւիթ ուրեմն
տէր կոչէ զնա. եւ զիա՞րդ որդի նորա լինի.
Եւ ամենայն ազգ ժողովրդեան լսէին նմա. Եւ
ասէ ցաշակերտսն իւր. Զգուշացարուք ի գրագէտսն
որ կամին երթալ շրջազգեստ. եւ սիրեն
ողջոյնս ի հրապարակս. եւ նստել ի ժողովս
առաջնորդաց. եւ ընդ ճաշիս կալ. Որ ուտեն
զտունս այրեաց եւ երկայնակի աղօթս առնեն
առ ցուցումն. նոքա առաւել դատաստան կրեսցեն.
Եւ նստեալ Յիսուս դէմ գանձանակացն՝ տեսանէր
զկերպ զոր ձգէին ժողովրդեանն ի գանձանակն.
եւ բազումք հարուստք ձգէին բազումս. Եւ եկեալ
այր մի աղքատ այրի ձգեաց երկու լումայս որ
է դրամ մի. Եւ կոչեալ զաշակերտսն իւր ասէ
ցնոսա. Ամէն ասեմ ձեզ եթէ այրի աղքատ
այս առաւել քան զամենեսեան ձգեաց. զի
ամենեքեան յաւելուածոյ իւրեանց ձգեցին. եւ
նա յանդամոյ իւրոյ ձգեաց զամենայն զոր ունէր
զկեանս իւր. Եւ ոմանց ասելոց վասն տաճարին
եթէ քարամբք գեղեցկաց եւ ընծայիւք զարդարեալ
է. ասէ. Եկեսցեն աւուրք յորս ոչ մնասցէ
քար ի քարի որ ոչ քակտեսցի. Եւ հարցանէին
զնա ասելով. Վարդապետ երբ ասացեր զայս
եւ ո՞րպիսի նշան լիցի յորժամ սկսցին այսոքիկ
լինել. Եւ նա ասէ. Զգուշացարուք մի մոլորեցուցանիցեն
զձեզ. զի բազումք եկեսցեն յանուն իմ
ասելով թէ ես եմ. եւ ժամանակն մերձեցաւ. մի
երթայք զհետ նոցա. Եւ յորժամ լուիցէք զպատերազմս
եւ զխռովութիւնս. մի զարհուրիք. զի
զայս պարտ է նախ լինել. այլ ոչ անդէն գայ
վախճան. Եւ ասէ ցնոսա. Յարիցէ ազգ ի վերայ
ազգի եւ թագաւորութիւն ի վերայ թագաւորութեան.
Եւ երկրաշարժք մեծամեծք եղիցին ըստ
տեղեաց. եւ սովք եւ մահք. եւ տեսիլք սոսկալիք
եւ նշանք մեծամեծք յերկնից եղիցին. Այլ առաջ
քան զայս ամենայն ձգեսցեն ի վերայ ձեր զձեռս
իւրեանց եւ հալածեսցեն զձեզ. մատնեսցեն ի
ժողովարանս եւ ի բանտս. տարցեն զձեզ առաջի
թագաւորաց եւ իշխանաց վասն անուան իմոյ.
եւ եղիցի ձեզ ի վկայութիւն. Դիցէք ուրեմն ի
սրտի ձերում մի նախապատրաստել զպատասխանի
ձեր. Զի ես տաց ձեզ բերան եւ իմաստութիւն
զոր ոչ կարասցեն ամենայն հակառակորդք ձեր
դիմանալ եւ հակառակել. Եւ մատնեսցին ձեզ
ծնողք ձեր եւ եղբարք եւ ազգականք եւ բարեկամք.
եւ զոմանս ի ձէնջ սպանցեն. Եւ եղիջիք
ատելի ամենայն ազգաց վասն անուան իմոյ.
Եւ ոչ անկցի մազ մի ի գլխոյ ձերոյ. Ի համբերութեանն
ձերում կալջիք զանձինս ձեր. Եւ յորժամ
տեսանիցէք զերուսաղէմ պատեալ զօրօք. յայնժամ
գիտասջիք եթէ մերձեցաւ աւերումն նորա. Յայնժամ
որ ի Հրէաստան իցեն փախիցեն ի լերինս.
եւ որ ի մէջ նորա՝ ելցեն. եւ որ ի դաշտս՝ մի
մտցեն ի նա. Զի աւուրք վրիժուց են սոքա. զի
լցին զամենայն որ գրեալ են. Վայ հղեացն եւ
կերակրեցուցանողացն յաւուրսն յայնոսիկ. զի
լինելոց է նեղութիւն մեծ ի վերայ երկրի եւ
բարկութիւն ի վերայ ազգիս այսորիկ. Եւ անկցին
ի բերան սրոյ եւ գերեալ տարցին ի մէջ ամենայն
ազգաց. եւ Երուսաղէմ կոխեսցի ի հեթանոսաց
մինչեւ լցցին ժամանակք հեթանոսաց. Եւ լինիցին
նշանք յարեգական եւ յլուսնի եւ յաստեղս. եւ
ի վերայ երկրի նեղութիւն ազգաց. որք ոչ գիտասցեն
զինչ արասցեն ի ձայնէ ալեաց եւ ի շառաչելոյ
նոցա. Եւ մարդիկ հոգեսցին ի սոսկալեաց եւ
ի սպասելոց որ եկեսցեն ի վերայ տիեզերաց.
զի զօրութիւնք երկնից շարժեսցին. Եւ յայնժամ
տեսցեն զՈրդի մարդոյ գալ ի մէջ ամպոյ զօրութեամբ
եւ փառաւ բազմաւ. Եւ սկսեալ այսոքիկ
լինել ի վերայ ձեր՝ ուրախ լերուք եւ ամբարձէք
զգլուխս ձեր. զի մերձեցաւ ձեր ազատութիւն.
Եւ ասէ ցնոսա. Տեսէք զթուզն եւ զամենայն
ծառս. յորժամ ծաղկեալ ծագիցեն՝ տեսանէք եւ
գիտասջիք եթէ մերձ է ամառն. Նոյնպէս եւ դուք
յորժամ տեսանիցէք զայս լինելոց՝ գիտասջիք
եթէ մերձ է արքայութիւն Աստուծոյ. Ամէն ասեմ
ձեզ եթէ մի անցցէ ազգս այս մինչեւ ամենայն
լինիցին. Երկինք եւ երկիր անցանիցեն. եւ
բանք իմ մի անցանիցեն. Ձգեցէք ուրեմն ի ձեզ
զանձինս ձեր. զի մի երբեք ծանրասցին սիրտք
ձեր ի գինարբուսութենէ եւ ի հարբեցութենէ եւ
ի հոգս կենցաղոյս. եւ յանկարծ հասցէ ի վերայ
ձեր աւուրն յայնմիկ. Զի որպէս որոգայթ մտցէ
ի վերայ ամենայն երեսաց երկրի. Արթնացարուք
ուրեմն ամենայն ժամ աղաչելով զի արժանի
արասցի ձեզ փախչել ի զայս ամենայն որ լինելոց
են. եւ կալ առաջի Որդւոյ մարդոյ. Եւ էր զցերեկ
ուսուցանէր ի տաճարին. եւ զգիշեր ելեալ
հանգչէր ի լերինն որ կոչի Ձիթենեաց. Եւ ամենայն
ազգ ժողովրդեան կանուխ կանուխ գային առ նա
ի տաճարն լսել նմա. Եւ մերձեցաւ տօն խմորոցն
որ կոչի Զատիկ. Եւ խորհէին քահանայապետքն
եւ գրագէտքն զիա՞րդ սպանցեն զնա. եւ երկնչէին
ի ժողովրդենէ. Եւ մտեալ սատանայ ի Յուդա
որ կոչի Իսկարիովտացի. որ էր ի թուոյ տասնեցն.
Եւ գնաց խորհեցաւ ընդ քահանայապետսն եւ
ընդ զօրավարսն զիա՞րդ մատնեսցէ զնա ցնոսա.
Եւ ուրախացեալ եղեն. եւ ուխտեցին տալ նմա
արծաթ. Եւ նա խոստացաւ. եւ խնդրէր զժամ
յարմար մատնել զնա ցնոսա առանց ժողովրդեան.
Եկն աւուր խմորոցն յորում պարտ էր մատաղ
մորթել. Եւ առաքեաց զՊետրոս եւ զՅովհաննէս
ասելով. Գնացէք պատրաստեցէք մեզ զզատիկն
զի կերիցուք. Եւ նոքա ասեն ցնա. Ուր կամիս
պատրաստեսցուք. Եւ նա ասէ ցնոսա. Ահա
յորժամ մտանիցէք ի քաղաքն՝ պատահեսցէ ձեզ
մարդ մի ջրով կուժ բարձեալ. զնա հետեցարուք
ի տունն յորում մտանիցէ. Եւ ասասջիք տանուտերին
տանն. Ասէ քեզ վարդապետն. Ո՞ւր է
սենեակ հիւրանոցի ուր զատիկն ընդ աշակերտս
իմ կերիցեմ. Եւ նա ցուցցէ ձեզ վերնատուն
մեծ. հարուստ. անդ պատրաստեցէք. Եւ գնացեալ
գտին որպէս ասաց ցնոսա. եւ պատրաստեցին
զզատիկն. Եւ յորժամ եղեւ ժամ՝ նստաւ եւ
տասնեքեան առաքեալքն նորա ընդ նմա. Եւ ասէ
ցնոսա. Ցանկութեամբ ցանկացայ զզատիկս
զայս ընդ ձեզ կերակրել յառաջ քան զչարչարանսն
իմ. Զի ասեմ ձեզ եթէ ոչ կերիցեմ զայն
մինչեւ լցցի նա ի թագաւորութեան Աստուծոյ.
Եւ առեալ բաժակ եւ գոհացեալ ասէ. Առէք
սա եւ բաժանեցէք ընդ միմեանս. Զի ասեմ ձեզ
եթէ ոչ խմեցից յայսմհետէ յպտղոյ որթոյ մինչեւ
թագաւորութիւն Աստուծոյ գայցէ. Եւ առեալ
հաց գոհացեալ բեկ եւ ետ նոցա ասելով. Սա է
մարմին իմ որ ձեզ տրեալ է. զայս արարէք
յիմում յիշատակ. Նոյնպէս եւ զբաժակն ետ
նոցա յետ ընթրելոյ ասելով. Սա է բաժակ նոր
ուխտ յարեան իմում որ ձեզ եւ յամենայն ազգաց
վասն թողութեան մեղաց. Զայս արարէք յիմում
յիշատակ. Զի որպէս զհաց զայս ուտիցէք եւ
զբաժակ զայս արբիցէք՝ զմահ իմ պատմեսջիք
մինչեւ գայցէ. Եւ ահա ձեռն մատնչին իմոյ ընդ
իս է ի սեղանոյ. Եւ Որդի մարդոյ երթայ որպէս
որոշեալ է. բայց վայ այնմ մարդոյ որով մատնի.
Եւ սկսան խնդրել ընդ միմեանս թէ ո՞ր իցէ
արդեօք ի նոցանէ որ զայս արասցէ. Եղեւ եւ
հակառակութիւն ի նոսա թէ ո՞ր իցէ արդեօք
ի նոցանէ որ մեծ համարեսցի. Եւ ասէ ցնոսա.
Թագաւորք ազգաց տիրեն նոցա. եւ որ զօրութիւն
ունին ի նոսա՝ բարերարք կոչին. Դուք ոչ
այդպէս. այլ որ մեծ է ի ձէնջ՝ եղիցի իբրեւ
զկրտսերն. եւ որ առաջնորդ է՝ իբրեւ զծառայ.
Զի ո՞ր է մեծ. որ նստի ընթրեալ. կամ որ
սպասաւորէ. ոչ որ նստի ընթրեալ. Այլ ես ի
մէջ ձեր իբրեւ զծառայ եմ. Եւ դուք էք որ
կացէք ընդ իս ի փորձութիւնս իմ. Եւ ես ձեզ
հաստատեմ զթագաւորութիւն որպէս հաստատեաց
ինձ Հայր իմ. Զի ուտիցէք եւ արբիցէք ի
սեղանոյ իմոյ ի թագաւորութեան իմում. եւ
նստիցիք ի վերայ աթոռոց դատելով զերկոտասան
ցեղսն Իսրայէլի. Եւ ասէ Տէր. Սիմոն Սիմոն
ահա սատանայ խնդրեաց զձեզ զի մաղեսցէ
իբրեւ զցորեան. Եւ ես աղաչեցի վասն քո զի
մի պակասեսցի հաւատք քո. եւ դու երբեմն
դարձեալ հաստատեա զեղբարս քո. Եւ նա ասէ
ցնա. Տէր ընդ քեզ պատրաստ եմ եւ ի բանտ եւ
ի մահ երթալ. Եւ ասէ. Ասեմ քեզ Պետրոս. ոչ
կեցցէ այսօր աքաղաղ մինչեւ երիցս ուրասցես
զիս եթէ ոչ ճանաչեմ զքեզ. Եւ ասէ ցնոսա.
Յորժամ առաքեցի զձեզ առանց քսակի եւ
պարկի եւ կօշկաց. միթէ պակաս ինչ ունէիք.
Եւ նոքա ասեն. Ոչ. Եւ ասէ ցնոսա. Այլ այժմ
որ ունիցի քսակ՝ առցէ. եւ նոյնպէս եւ պարկ.
եւ որ ոչ ունիցի՝ ծախեսցէ զհանդերձ իւր եւ
գնեսցէ սուր. Զի ասեմ ձեզ եթէ պարտ է զայս
որ գրեալ է լցցի ի վերայ իմ. Եւ ընդ անօրինացն
համարեցաւ. զի եւ զայն որ ինձ վասն է
կատարումն ունի. Եւ նոքա ասեն. Տէր ահա
սուր երկու ի սմա. Եւ նա ասէ ցնոսա. Բաւական
է. Եւ ելեալ գնաց ըստ սովորութեան իւրոյ
ի լերինն Ձիթենեաց. եւ աշակերտքն հետեցան
նմա. Եւ եկեալ ի տեղին ասէ ցնոսա. Աղաչեցէք
զի մի մտանիցէք ի փորձութիւն. Եւ ինքն
հեռացաւ ի նոցանէ իբրեւ քարի նետումն. եւ
դրեալ զծունկս աղաչէր. Եւ ասէր. Հայր եթէ
կամիս՝ հեռացո զբաժակս զայս յինէն. բայց
ոչ կամք իմ այլ քո լիցին. Եւ երեւեցաւ նմա
հրեշտակ յերկնից զօրացուցանէ զնա. Եւ եղեալ
ի տագնապի՝ յաւելուածոյ աղաչէր. եւ եղեւ
քրտինք նորա իբրեւ զկաթիլս արեան հոսեալ
ի վերայ երկրի. Եւ յարուցեալ յաղօթից եկն
առ աշակերտսն եւ գտ զնոսա ննջեալ ի տրտմութենէ.
Եւ ասէ ցնոսա. Զի՞ ննջէք. յարուցեալ
աղաչեցէք զի մի մտանիցէք ի փորձութիւն.
Եւ դեռ նորա խօսեցեալ էր. եւ ահա բազմութիւն
եւ որ կոչի Յուդա մի ի թուոյ տասնեցն
առաջի նոցա գայր. եւ մերձեցաւ ցՅիսուս
համբուրել զնա. Եւ Յիսուս ասէ ցնա. Յուդա
համբուրով զՈրդի մարդոյ մատնես. Եւ տեսեալ
որ ընդ նմա էին զոր եղեւ ասեն ցնա. Տէր եթէ
հարցուք սրով. Եւ հարին մի ոմն ի քահանայապետէն
զծառայ նորա եւ կտրեցին զականջ նորա
զաջ. Եւ Յիսուս պատասխանի ետ եւ ասէ. Ձգեցէք
մինչեւ զայսքան. Եւ մերձեցեալ շօշափեաց
զականջ նորա եւ բժշկեաց զնա. Եւ ասէ Յիսուս
ցքահանայապետսն եւ զօրավարսն տաճարին եւ
ցերէցսն որ եկեալ էին առ նա. Իբրեւ ընդ
աւազակ ելէք հարկանել զիս սրով եւ գաւազանաւ.
Ամենայն աւուր ընդ ձեզ էի ի տաճարին
եւ ոչ ձգէիք զձեռս ձեր ի վերայ իմ. այլ ձեր է
ժամ եւ իշխանութիւն խաւարի. Եւ բռնեալ զնա
տարան եւ տարան ի տուն քահանայապետին.
Եւ Պետրոս հետեւէր հեռուստ. Եւ վառեալ հուր
ի մէջ սրահին եւ նստեալ ընդ միմեանս. նստէր
Պետրոս ի մէջ նոցա. Եւ տեսեալ զնա աղախին
մի նստեալ ընդ լոյսն եւ հայեցեալ ի նա ասէ.
Եւ սա ընդ նմա էր. Եւ նա ուրացաւ ասելով.
Ոչ ճանաչեմ զնա կին. Եւ յետ սակաւ մի տեսեալ
զնա այլ ոք ասէ. Եւ դու ի նոցանէ ես. Պետրոս
ասէ. Ոչ եմ. Եւ ընդ միում ժամու անցելոյ
ասէր այլ ոմն. Ճշմարիտ եւ սա ընդ նմա էր.
զի եւ գալիլեացի է. Եւ Պետրոս ասէ. Ոչ գիտեմ
զոր ասես. Եւ անդէն դեռ նորա խօսեցեալ էր
ընդ նմա՝ ոչ կեցցէ աքաղաղ մինչեւ ուրասցես
զիս երիցս. Եւ դարձեալ Տէր հայեցաւ ի Պետրոս.
եւ յիշեաց Պետրոս զբանն Տեառն որ ասացեալ
էր ցնա. Զի ոչ կեցցէ այսօր աքաղաղ մինչեւ
երիցս ուրասցես զիս. Եւ ելեալ արտաքս լայր
դառնապէս. Եւ էին արանց որ կալեալ զՅիսուս
ծաղր առնէին նմա եւ հարկանէին. Եւ ծածկեալ
զնա հարկանէին զերեսս նորա եւ հարցանէին
զնա ասելով. Մարգարէացո ո՞վ է որ զքեզ հարկանէ.
Եւ զայլ բազում հայհոյութիւն ասէին
ցնա. Եւ իբրեւ եղեւ ցերեկ ժողովեցաւ ազգ
ժողովրդեան եւ քահանայապետքն եւ գրագէտքն
եւ տարան զնա ի ժողովարան իւրեանց. Եւ
ասեն. Եթէ դու ես Քրիստոս ասա մեզ. Եւ նա
ասէ ցնոսա. Եթէ ասիցեմ ձեզ ոչ հաւատասջիք.
եւ եթէ հարցից ոչ պատասխանի տայք ինձ. եւ
ոչ արձակեսջիք զիս. Յայսմհետէ Որդի մարդոյ
նստիցի ընդ աջմէ զօրութեան Աստուծոյ. Եւ
ասեն ամենեքեան. Դու ուրեմն Որդի Աստուծոյ
ես. Եւ նա ասէ ցնոսա. Դուք ասէք զի ես եմ.
Եւ նոքա ասեն. Ընդէ՞ր ևս վկայութեան կարօտ
եմք. զի մեք ինքեանք լուաք ի բերանոյ նորա.
Եւ յարուցեալ ամենայն բազմութիւն նոցա տարան
զնա առաջի Պիղատոսի. Եւ սկսան մեղադրել
զնա ասելով. Զայս գտաք խռովեցուցանող
ազգիս մերոյ եւ արգելուչ հարկաց կայսեր
ասելով զանձինս Քրիստոս թագաւոր լինել. Եւ
Պիղատոս հարցանէ զնա ասելով. Դու ես թագաւոր
հրէից. Եւ նա պատասխանի ետ եւ ասէ.
Դու ասես. Եւ Պիղատոս ասէ ցքահանայապետսն
եւ ցամբոխսն. Ոչ գտանեմ ես ի մարդոյդ
զոչ ինչ մեղադրելի. Եւ նոքա զօրանային ասելով.
Խռովեցուցանէ զժողովուրդս ուսուցանելով
ամենայն տեղեաց սկսեալ ի Գալիլեայ մինչեւ
ցայսր տեղի. Եւ Պիղատոս լուեալ հարցանէ եթէ
Գալիլեացի է մարդն. Եւ գիտացեալ եթէ ի
հրամանէ Հերովդի է՝ առաքեաց զնա առ Հերովդէս
որ եւ ինքն էր յԵրուսաղէմ յաւուրսն յայնոսիկ.
Եւ Հերովդէս տեսեալ զՅիսուս ուրախ եղեւ
յոյժ. զի էր ի բազում ժամանակաց ցանկացեալ
տեսանել զնա. վասն զի լուեալ էր զնմանէ. եւ
յուսայր զի նշան ինչ տեսցէ յնմանէ արարեալ.
Եւ հարցանէր նմա բազում բանիւ. եւ նա ոչ
պատասխանի ետ նմա. Կային եւ քահանայապետքն
եւ գրագէտքն կատաղի հարկանելով զնա.
Եւ Հերովդէս ընդ զօրսն իւր արհամարհեաց զնա
եւ ծաղր արարեալ զգեցոյց զնա զգեստ սպիտակ
եւ առաքեաց զնա առ Պիղատոս. Եւ եղեն
բարեկամք Հերովդէս եւ Պիղատոս յաւուրն յայնմիկ
ընդ միմեանս. զի յառաջագոյն ի թշնամութեան
էին ընդ միմեանս. Եւ Պիղատոս կոչեալ
զքահանայապետսն եւ զիշխանսն եւ զամբոխսն
ասէ ցնոսա. Մատուցէք առ իս զայր զայս իբրեւ
զխռովեցուցանող զամբոխն. եւ ահա ես առաջի
ձեր հարցեալ ոչ գտի ի մարդոյդ զոչ ինչ մեղադրելի
յորոց զնա դուք մեղադրէք. Եւ ոչ Հերովդէս.
զի առաքեցի զձեզ առ նա. եւ ահա ոչ ինչ
արժանի մահու գործեալ է նա. Ուրեմն պատուհասեալ
արձակեցից զնա. Եւ պարտ էր նմա
արձակել զոմն ի տօնի. Եւ ամենայն ազգ ժողովրդեան
գոչէին միաբան ասելով. Զայդ մարդ
մեզ արձակեա. եւ զՎարաւբա. Որ էր ի բանտ
արկեալ վասն խռովութեան եղելոյ ի քաղաքին
եւ սպանման. Եւ Պիղատոս կամեցաւ արձակել
զՅիսուս. եւ նորա գոչէին ասելով. Խաչեա խաչեա
զնա. Եւ նա երրորդ անգամ ասէ ցնոսա. Զի՞ չար
արար այս. ոչ գտի ի նմանէ զոչ ինչ մահու
արժանի. Ուրեմն պատուհասեալ արձակեցից
զնա. Եւ նոքա զօրանային ասելով. Խաչեա
խաչեա զնա. Եւ Պիղատոս հրամայեաց լինել
որպէս խնդրէին նոքա. Եւ արձակեաց զոմն
զոր խնդրէին նոքա. որ էր ի բանտ արկեալ
վասն խռովութեան եղելոյ ի քաղաքին եւ սպանման.
Եւ զՅիսուս մատնեաց կամաց նոցա. Եւ
իբրեւ տարան զնա. կալան զՍիմոն մի Կիւրենացի
որ գայր ի գեղջկութենէ. եւ եդին ի նա զխաչն
տանել զնա զհետ Յիսուսի. Եւ հետեւէր նմա
բազում ժողովուրդ եւ կանայք որ եւ սգային
եւ ողբային զնա. Եւ դարձեալ Յիսուս ասէ ցնոսա.
Դստերք Երուսաղէմի մի լայք ինձ. այլ լայք
զանձինս ձեր եւ զորդիս ձեր. Զի ահա գան աւուրք
յորս ասասցեն. Երանի ամուլ եւ արգանդ որ
ոչ ծնաւ եւ ծիծ որ ոչ կերակրեաց. Յայնժամ
սկսցին ասել լերանց. Անկարուք ի վերայ մեր.
եւ բլրոց. Ծածկեցարուք զմեզ. Զի եթէ զկանաչ
փայտ այսպէս առնեն՝ զչորոցն զի՞նչ լիցի.
Եւ տարեալ զՅիսուս եւ զչարագործսն երկուս
ընդ նմա. եւ ի տեղին որ կոչի Գանգաթա. անդ
խաչեցին զնա. եւ զչարագործսն. զմի ընդ աջմէ
եւ զմի ընդ ձախմէ. Եւ Յիսուս ասէ. Հայր
թող նոցա զի ոչ գիտեն զոր արասցեն. Եւ
բաժանեցին զհանդերձս նորա եւ վիճակ արկին.
Եւ կային ժողովուրդն տեսանէին. Եւ նահապետքն
հեգնէին ընդ նմա ասելով. Զայլս կեցոյց.
կեցուսցէ զանձն իւր եթէ սա է Քրիստոս ընտրեալ
Աստուծոյ. Եւ զինուորքն ծաղր առնէին
նմա. մատուցանելով նմա քացախ եւ ասելով.
Եթէ դու ես թագաւոր հրէից կեցո զանձն քո.
Եւ էր եւ գրութիւն ի վերայ նորա. Սա է թագաւոր
հրէից. Եւ մի ոմն ի չարագործացն որ
կախեալ էր հայհոյէր զնա ասելով. Եթէ դու ես
Քրիստոս կեցո զանձն քո եւ զմեզ. Եւ պատասխանի
տուեալ միւսն նզովէր զնա ասելով. Ոչ
դու երկնչիս ի Տէր զի ի նոյն դատաստանի ես.
Եւ մեք արդարեւ արդարութեամբ. զի զոր արժան
է ընդունիմք վասն չարեացն զոր արարեալ
եմք. այլ սա զոչ ինչ անիրաւ արարեալ է. Եւ
ասէր ցՅիսուս. Յիշեա զիս Տէր յորժամ եկեսցես
ի թագաւորութեան քում. Եւ Յիսուս ասէ ցնա.
Ամէն ասեմ քեզ եթէ այսօր ընդ իս եղիցիս ի
դրախտի. Եւ էր իբրեւ ժամ վեցերորդ. եւ խաւար
եղեւ ամենայն երկրի մինչեւ ժամ իններորդ.
Եւ խաւարեցաւ արեգակն. եւ վարագոյրն տաճարին
պատառեցաւ ի մէջ. Եւ Յիսուս աղաղակեալ
ձայնիւ մեծաւ ասէ. Հայր ի ձեռս քո աւանդեմ
զհոգի իմ. Եւ զայս ասացեալ ետ զհոգի. Եւ
տեսեալ հարիւրապետն զեղեալն եղեւ ասէ. Արդարեւ
մարդ սա արդար էր. Եւ ամենայն ազգ
ժողովրդեան որ եկեալ էին ի տեսիլ այն եւ
տեսեալ զեղեալսն դարձան ի տուն իւրեանց
ծեծելով զկուրծս իւրեանց. Եւ կային հեռի ամենայն
ծանօթք նորա եւ կանայք որ եկեալ էին
ընդ նմա ի Գալիլեայ տեսանէին զայս. Եւ ահա
այր մի անուն Յովսէփ որ էր խորհրդական
եւ արի. եւ նա ոչ հաւանեալ էր խորհրդոյ եւ
գործոյ նոցա. եւ էր ի քաղաքէն Արիմաթեայ.
որ եւ ինքն էր ընդունայն արքայութեան Աստուծոյ.
Եւ գնացեալ առ Պիղատոս խնդրեաց զմարմին
Յիսուսի. Եւ իջուցեալ զնա ի խաչէն
փաթաթեաց սուդարիոյ եւ եդ զնա ի տապանի
քարեղէն. ուր ոչ ոք էր եդեալ մինչ ի նա. Եւ
աւուր պատրաստութեան էր. եւ շաբաթն մերձենայր.
Եւ կանայք որ եկեալ էին ընդ նմա ի
Գալիլեայ հետեւեցան եւ տեսին զտապանն եւ
զկերպ եդման մարմնոյ նորա. Եւ դարձեալ
պատրաստեցին զհոտս եւ զիւղս. եւ զշաբաթն
հանգեան ըստ պատուիրանին. Եւ մի ի շաբաթուն
կանուխ կանուխ գնացին առ տապանն
բերելով զոր պատրաստեցին զհոտս եւ զիւղս.
Եւ գտին զքարն զատեալ ի տապանէն. եւ մտեալ
ոչ գտին զմարմին Տեառն Յիսուսի. Եւ եղեւ
զի զայրանային ի մտաց իւրեանց. եւ ահա
երկու արանց կայր առաջի նոցա հանդերձ
փայլուն. Եւ երկնչէին նոքա եւ խոնարհեցուցանէին
զերեսս իւրեանց ի յերկիր. եւ

գետը հրաշագործ։ Ես գնաւանիցին ընդ
Ի՛նչ իմաստ։ Որպէս գնաւանիցին ընդ
գնաւար։ Գա՛ւ ոչ Երկանիկ գնաւանիցեղ Երկանիկ
ատակա՛ն։ Ասէ՛ Ես մանկանիցիկ տուաւ
կանոնականս համանգամայն ազգաց։
Տեսի Ես յոյնս առնի գան ծագեալ ի
հօրէ։ գաւանի ծընունդ Հոգ արքայած։
մի՛ շտ համագոյակից ընդ հօր և հոգ
ւոյն։ Եվ լուսաւորդ բանիւք հերքեալ
զհերձուա՛ծս։ նը զի վեցին զարիանս և
զանդն իւր պիղծ։ Որոմտ անիծից կըր
կին ընձիւղեալ մի հեղոն հայհոյիչ գայ
ապականիչ յարձակեալ։ Ի՛ղեաղբը
զընտ՛ան ի հօմտե գաւանց։ Ես գանձաւիծ
ընդ մա՛ծ խարդաւանեալ ի վի՛ս հն.
նը զի վեցին զանկեղծն զհայհոյիչ լերուն
Ի՛ս ի՛ղեաղբ հանդիսի՛ն հերքեցին
գետը հրաշագործն։ Ես գաւանիցին ն

Ի ստոյն յօհաննա աւետարանին.

Ի յայնմհետէ էր ի հոգւոյ ընկալեալ զնա ։ եւ ասէ ցնոսա յիսուս ։ մի՛ զիս մերձենար ։ զի ոչ եմ դեռ համբարձեալ առ հայր իմ ։ այլ երթ առ եղբարս իմ ։ եւ ասա՛ ցնոսա ։ համբարձանիմ առ հայր իմ եւ հայր ձեր ։ եւ աստուած իմ եւ աստուած ձեր ։ գայ մարիամ մագդաղենացի ։ աւետելով աշակերտացն ։ եթէ տեսի զտէր ։ եւ զայս ինչ ասաց ցնա ։ եւ ի միում աւուր շաբաթուն ։ էին աշակերտքն ժողովեալք ։ եւ դռունքն փակեալք ։ եկն յիսուս ։ եւ կայր ի մէջ նոցա ։ եւ ասէ ցնոսա ։ խաղաղութիւն ձեզ ։ եւ զայս ասացեալ ցուցանէ նոցա զձեռսն եւ զկողն ։ եւ ուրախ եղեն աշակերտքն ։ տեսեալ զտէր ։ եւ ասէ ցնոսա կրկին ։ խաղաղութիւն ձեզ ։ որպէս զիս առաքեաց հայր ։ նոյնպէս եւ ես առաքեմ զձեզ ։ եւ զայս ասացեալ փչեաց ։ եւ ասէ ցնոսա ։ առէ՛ք հոգի սուրբ ։ եթէ որոց մեղս թողուցանէք ։ թողեալ լինին նոցա ։ եւ եթէ որոց կալցուք ։ կալեալ լինին ։ եւ թովմաս մի ։ ոչ էր ընդ նոսա յժամանակին ։ յորում եկն յիսուս ։ ասէին ցնա աշակերտքն ։ տեսաք զտէր ։ եւ նա ասէ ցնոսա ։ եթէ ոչ տեսից ։ ի ձեռսն զգամանս մեխացն ։ եւ դնիցեմ զմատն իմ ։ ի տեղի մեխացն ։ եւ ձեռն իմ ։ ի կողն նորա ։ ոչ հաւատամ ։ եւ յետ աւուրց ութ ։ էին աշակերտքն ժողովեալք ։ եւ թովմաս ընդ նոսա ։ եկն յիսուս ։ եւ կայր ի մէջ նոցա ։ եւ ասէ ցթովմաս ։ մատո՛ զմատն քո ։ ի ձեռսն զգամանս մեխացն ։ եւ դիր զձեռն քո ։ ի կողն նորա ։ եւ մի՛ լիր անհաւատ ։ այլ հաւատացեալ ։ եւ ասէ թովմաս ։ տէր իմ եւ աստուած իմ ։ ասէ ցնա յիսուս ։ զի տեսեր զիս ։ թովմաս ։ հաւատացեր ։ երանի՛ նոցա ։ որ ոչ տեսին ։ եւ հաւատացին ։ զի ոչ ամենայն ։ նշանս ։ եւ զայլ ։ ոչ գրեցաք ։ ի գրքիս ։ եւ ոչ ամենայն ։ ուսմուն

Ա. ոչինչ կրնայ ըսել.

Ա՛ր լուսով ամպային բանին զարդարելը քե զինվորեցնել. և գնաալն անգիտութեան հալածելը յոգւոց մարդկան. որ ի՛նչ ալ ընե դրիգոր քարևնայ լեր վայրն մեր առ մեզ ծին բանըն հօր։ Ա՛ր զհամագոյ ըլլնալ միանականն երրորդութեանն. յայտնի ցեր եկեղեցւոյ խոստովանիլ միութեբ. որ վ Ա՛ր զվերջնական տնօրէնութեն մարդացեալ լոյն վասըն մեր. ուսուցեր մեզ երկրկուղ նոր խառնուածովն ընթանալ. որ վ։

Ա. ոչինչ նկատողութիւն տալու.

Ո՞վ ատեան ա՛նանց ժամանակով. դ-կ ղերանալ՞ն նկ՞ատելոյս. որ՞ չէ մալ մեզ վարս ըստացեալ անհամեմատ մարմնաւոր ցեր զերծուղութի՞ն մեղաց։ Ա՛ւ թախտի՞ն ամեն մարդ սիրօն և զարդարութեամբ զբո զառաքսատ պ՞ատճառ ալիս. վ՞ր՞ անմարդ մի՞ն ըներ ատոյ յաղթանդամ ներս նկ՞ատելոյս. ատե։ Ա՛ղթանդամ՞ն մեղուցեալքս հայցմամբ ի բեզ ամենասո՞ր մարդութի՞ն վ՞ր. նկատելոյս մեզոյ

Շ ոսկան եպիսկոպոսի

ԶԷ ԱՒր հմանամա՞ն մածիկնեղեայն Լեւոնեան
նա՛ մըշակըրաշին. յանապատի բնակեցաւ
հրեշտակական վարուք ձրիգնեալ. եփա
թեր ձատոց ծաղկի վարդից. զանուշահո
տութիւնն քի բուրեալ կենաց կենդանեաց
վերկենաց. ով երանելի՛ նա եւ ամենայն
առաքեալ բարեխօսեա վասն քո՛ անճառեայ
ԱՒր յոկնայի՛ն վրտակաց հոգւոյն որ
թեր զգեհոմանէական չնորհաց. որպէս եւ վեր
նատանէն դաւաք առաքելոցն եղեր ղեկա
ղուացն. զոր առատապէս մատուցանեալ
ծառայեցեր ընդ տիեզերս յաղթութեամն ոգւոյ
ծարաւեաց. ով երա՛ն ԱՒր աւծատո՛ւնկ
խմանալի ծառոյն կենաց ոգկոյզն եքէն
արտաքաղեցաւ. որով կերակրեցեր. եւ կեր
բակերս միշտ ընդ մանկունս ես կեղեցւոյ. որ
քայց Լեռն երկնից դըսպիր. եւ վարդապետ

Ա՛յս յարկնուիրանաց ու խոհ ան՛ըն առ դէ
Ձաբէ. Ժողովեալքս անտանօր ի խորհուրդ
պայտմանն պաղատանաց յաւուրս ձգնայ ն՛ը
պատարագիս. խընկոք անուշի ուք խո՛ւմբ
առեալ պարե՛մք իւրեանց այրել սրտից խորո
նից. ուղղութեա՛ն ընկալ զաղօթս մերոյ՛ զուա
րե՛ան անո՛ւշահոտ խընկոյ տաշխից ևս կի՛ն ա
մանաց. ևս զոյ մատուցողքս պահեա սրտից
թե՛. միշտ ևս հանդիսապատ զքեզ սպասաւորել.
բարե խնդութե՛ան մեր քոյ ևկուսի. ընկալ
զաղաչա՛ս ոս քոց պաշտօնէից. Ա՛ր գերիւղոյն

ՙքան զերկինըս պայծառացուցեր ա՛ր զնկե
ղե՛ցի՛ արեամբ քովք՛ քո՛ս. և ըստ երկնայնոցն
կա՛րգեցեր ի սմա զդա՛սս առաքելոյ և մարգա
րեից՝ ա՛ր վարդապետաց. այսօր ժողովեալ
դա՛սք քահանայից սարկա՛ւագաց գերապրաց և
կղերիկոսաց. խունկ մատուս ցանկա՛լիս աստ՛ուծ
քոյ ա՛ր յօրինակ ընտ հնո՛ւմըն զաքաքիայ.
ընկալա՛ ի մէ՛ն ջ՛ զ խընկանուէրըս մաղթա
նըս ա՛ղ զպատարագն աբելի՛ զնո՛յհ և զաբրա
համ՛ս. բա՛րե խո՛սուն թէ՛ վէրի՛նքդ զօրաց.
մի՛ լտանիշար՛ պահեա՛ զանթո՛ւ հայկազնեայ.
խո՛նդա յոյժ դուստրը լուսոյ մայր ա՛ր կա
թո՛ղնի՛կ մանկա՛մբք քով սիո՛ն. զարդա
րեա՛լ պճնո՛ւհաց հա՛րսըն պանծալի երկնա
ւո՛ր ն՛ըմա՛ն լուսաճա՛ռ խորան՝ զի՛ օծեա՛լն ա՛ծ
ո՛ւն իւ՛րն անձա՛խապէս ի՛քե՛զ միշտ պա
տարագի՛ս. հո՛ր ի հաշտութի՛ւն մե՛զ ի՛քա՛ւութի՛ւն
բաշխե՛ զմա՛քմի՛ն և զա՛րիւն իւր ա՛ր. վասն
ի՛ւր կատարմա՛ն ա՛ր. տնո՛ր ինո՛ւթի՛ւն՝ շնո՛ր
հել զթողութի՛ւն կանգնողի՛ տաճարիս.

Ը աւրհնեալ եղիցես խոստմնաւորեցեալ.

բա՛ց ՙանո՛ւրս վե՛րջին ժամանա՛կի՛ շինեա՛ց իւր
տուն զեկե՛ղեցի՛. հո՛ր գրի՛ծ երկնա՛ւո
րի՛ լսմանութի՛ւնի բան և ո՛րդի՛. ե՛ւ ընդ սո՛ւրբ

Ո՛հ

Աստուածնե՛ր տեղւոյ կացեալք. հարցանեմ զձեզ
ընդ երկնմարգարէն. ով երթայ ի լեառնըն տն.
կա՛մ ով կացցէ ի տեղւոջ իւրում սրբոյ թե՞

Ա. ՊՈՂՈՍԻ ԳՈՒՆԵՑՈՒ.

Լ ՈՒՑԱՆՔ ԱՅԴՊԻՍԻ ՆՈՒՐՀԵՒ ԵՐԱՆԵԼԻՔ ՄԸ ԲԱՑ
ՀԱՆԴԵՐԱՐ ԱՐՔԱՅԻՆ ԴԱՒԹԻ. ԼԱՆԱՐՔԱՆ ՔԱ
ՔՒԹԻՆ ԵԼ ԱՐՔԱՅԻՆՈՍ. ՅՈՒՐԱԽՈՒԹԻՒՆ
ՀՐԵՇՏԱԿԱՑ. ԼԵՆԴ ԱՇԽԱՐՀՍ ԱՄԵՆԱՅՆ
ԶՐՆԾՈՒԹԵՆ ՄԱՐԴԿԱՆ. ՈՒՏԱՑՔ ՔԻՉ ԱՆՈՒՆ
ՔԱՀՂՁՈՒԹԵՆ ՅԱՅԱՊԱՐԻՍԻ ԱՀՂԱՆՈՒԹԻՒՆ ՈՒՂ
ԱՐՔԱՅԻՆ ԴԱՒԹԻ. ՅԱՂԹԵՑԻ ՐԱ ԹԱԳԱՒՈՐՆ
ԽԱՀԻՆԷՆ ԶՐԻՍՏՈՍԻ. ՀԱՑՈՒՑԵՑ ՈՒՐԱԽՈՒ
ԶԱ ՏԻՆԶԵՐՈՒԱՄ. ԼԱ ԱՂՕԹԻՒՔ ՍՈՒՐԲ ԿՈՒՍԻ

մեզ զօրավէն դ։ Այսուհետև ընդ ամարին նդ ընդ
հոգւոյն քոյ փրկանս։ Եւ խաչին և աթեամբ
դնեցեր զարքայութիւն։ առեր ի խանութեն
բարեխօսութեն։ ազգաչնա զաշխ։ ալ փրկ
եացե ըզ մեզ ի հանապազորդ կրծանմանէ նս

Ի տրտունն կիրակէ երեքշաբ.

Բկ Ձայնմատոյց բարեաց քաղցրը չունաւիղ
վերատեսեալ ծաղիկ հանապատ. գեղ
վայել էջերեթե. զարդ եկեղեցւոյ պըտղա
բերեալ ըզ քրիստոս ։ բ կիրակոս. տընկո
ղին զքեզ քրիստոս տառսի բարեխօսեան վասն
անձանց մերոց։ Այսօր նոր մեր բարե
պաշտի որդի. և երկնաւոր հանդիսագրի
հանհատակ. քանզ ըսպանաւալ ն. զի նո
ւորեալ հոգւով տըղայ գոլով մարմնով.
մարտ ընդ անօրէնան եդեալ պըսակեցար
ով ։ բ կիրակոս. տընկողին ըզ քեզ։
Ցոդ քաղցրութե ծաւալեցաք յանդա
ռնն ձեր. յորժամ պատուականն ար
քանդ ձեր հեղն կերկրի. երկնայինքն
ուրախացան ըզ ձեզ կինքեանս ընդ ունե
լով. մայր որդւով երկրեալ ով ։ բ յո
զնոս. տաղծողին ըզ ձեզ քրիստոս
բարեխօսեցիք վասն անձանց մերոց։

Գ. Յիշատակ վրկային, որ ի Ներսիսեան մատենադարանին Վենետկոյ

Ի թուականութեան Հայոց ՌՃԽԹ. ի ժամանակս Ներսիսի Շնորհալւոյ կաթուղիկոսի Հայոց, եւ Ներսիսի Լամբրունւոյ կաթուղիկոսի Կիլիկեցւոց, եւ Ներսիսի Մոկացւոյ կաթուղիկոսի Աղուանից, եւ Ներսիսի Տարօնեցւոյ կաթուղիկոսի Վրաց, եւ Ներսիսի Ամատունւոյ կաթուղիկոսի Սիւնեաց, եւ Ներսիսի Կոգովտեցւոյ կաթուղիկոսի Ռշտունեաց, եւ Ներսիսի Ծարեցւոյ կաթուղիկոսի Ծարայ, եւ Ներսիսի Ռշտունւոյ կաթուղիկոսի Ռշտունե

ԳԱՐ։ Ա՛րբ մաքրեցի՛ն զանձ՛նա իւրեանց
ընդ միջոցեալ չէ՛ զշմարի՛տ տա՛ճ՛ն հնգին.
եւ փրկո՛ւթե՛ւ ըմպելո՛ւ զխաչին սուրբ
առատ փրկո՛ւթե՛ւ զոր ընդ նմա՛ եդ ի գերեզման.
ատրճանակ զոր ունէր ի ձեռին իւրում
ա՛ռ ի նմանէ եւ ի գլուխ զարկ ինքեան.
ա՛յլ ոչ ինչ ասացեալ ի նմանէ։ Ա՛յլ

Թեսալ

ձեզմէ։ Այլ կինասէրը Թագաւորին ընդու-
դատողն արեամբը իւր պատակեցեր զի-
նաշատակ. որ վանեցեր զեզ Թշնամին. վա-
ռեցար ընդ դէմ մահու. վարդան քաջ
աստիճանաց. վառեցար զինու հոգւովն. ա-
ռաքինեաց. վառեցար զինու հոգւովն. ա-
Աւրհնեալ պատանեաւը և զօրագլուխ ա
մարտից ձեմարշ. նահատակք քրիստոս. պատ
բանեցէք. զի ցընծասցուք յաղԹանակաւ
ընդ ուրԹեն. նեղեալ էր ցաւ յանօրէնաց
զաղաւԹէն. Աչք շնարհոտ վրկան սրբոցդ եր
զայս տեսեալ. զօրաց. Ճայեցեալ էին ի քէզ
ըզ կատարումն. մաք իկ արեամբ յաղԹող մա
Թեն. վարիս գանամ. ձերոց ուխ
քէն. ընդ հրեշտակս յաւիտեան անմահս
քէն. վարիս գանամ. ձերոց ուխ
քէն. ընդ հրեշտակս յաւիտեան անմահս
քրիստոսէ. վիշխանակից աւիտեան զանձ
նաւԹեալ. վիշխանակից աւիտեան զանձ
զամբարշտացն սրդ. արագաւատ ջանիլմամ մբ
զերծ ՚ի ձեռաց յայ ղԹողք. պատակեալ ՚ի քէզ ի
ԹաԹաւորեալ զանձ ի հանուցիչն զանձ
ԹաԹաւորեալ զանձ ի հանուցիչն զանձ
ուԹեալ առնուլ ըզկ վրկՀ խաչեալ ուԹեալ. հան
աստ
դ կ

Աքրիացեալ ՚ի քէզ ո՞ հանկուանական քաջ
զեղ
դ կ

Աթրակ պատանեաւը և զօրագլուխ ա
ազգինեաց. վառեցար զինու հոգւովն. ա
բիանաբ ընդ դէմ մահու. վարդան քաջ
նահատակ. որ վանեցեր զեզ Թշնամին. վա
դատոյն արեամբդ. քով պատակեցեր զի
զեզմէ. Այլ կինասէրը Թագաւորին զինու ի

ՀԵ

Ա՛ր անդադար փառաբանիս յանմարմնեացն
զքո անչափ սէր լուսոյ ծնունդ զաւակ կոչէ.
ընդ քեզ բարեբանեմք ամենայն հայրցն մերոց.
Ա՛ր իշխանաւելդ քոց սրբոցդ քարոզեցին.
պըտակեալ ցուցեր զՀոգւոյն աշխարհս
ընդ քեզ: Ա՛րք արբեր ընդ Հուրըն կենդա-
նիըն հրաւիրեաքն իվերնատունն յորդա-
բուղխ գանձիւ ընորհաց լուսաստուղ եղեն
մանկանց. արեամբ մկրտութիւն ընդ քեզ:

Ա՛զ տէր Ա՛ստուած ազգդ ևս ազնիւ. ամ
գործք այդ. զթագաւորն ամենեցուն. ծիր
նեցիք զՀայրն երկնաւոր. ևս բարձր արարիք
զ նա յաթոռ տեառն: Ա՛ր հալածեաց զհա
մեղաց ի տանէ Թորգոմական. զՀան
ամենեցուն գովեցիք զնոր
ևս բա. Ա՛ր պըտակեաց զՀայաստան
անբաժանչ լուսաւորչիք. բարեբանեցիք
Հոգին ծորդիք լուսոյն որ ի

վարդ-

նային առաջատեղն։ Բրիստոսի Թագա-
ւորին՝ սրօբէական Ձայնիւ Հընչմամբ։ Եր
գեսցուք զերգս՝ օրհնութեան փրկեալք
արեամբն իւրով սրբբով։ զի գրեթուէ
խոնարհեալ ընկալցի զաղաչանս։ Թնդու-
թիւնի չնորհեսցէ մեր բաղձալ յանցանացն։
Պայծառացան այսօր ը՛ր ե՛կեղեցիք։
լուսաւորչօ՛ք կենդանեօք։ որք իդիծ՛ց դ
իւրեանց ծաւալեցի՛ն սրբ լոյսն ամենեցուն
հայելի՛ աչա՛ց ըզ ա՛ր սիրողաց։ Ալահա
նա՛յ պատուեա՛ք ծծմամբ ա՛ր հոգւոյն։
նախակարգեա՛ք յաւաջնորդութիւն փա
փագո՛ց վերնոյ յարկին և՛ անդատի՛ւ
պատրաստեա՛ք բարեացն։ այսօր փա՛ռք
ցա՛ն երկնից ի՛ն։ Օ ուարթնոց երկ
նի՛ց եղև ցնծութի՛ն տեսանելո՛վ զա
րեամբ զաւդարեալսըն կոչելով յուրախու
թի՛ն ա՛ծ ային և՛ լուսաւորի՛ն ընդ առաքեալսն
պատրաստեա՛ք նոցա՛ դյաղթանակ մար
տի՛ն։ Լ՛մպարը շաւղ և՛ան սրբբո՛ց մատու-
ցան ձեռնո՛ք։ նուիրակա՛ն պատարագ ըն
ծայեց Թագաւորին երկնաւորի։ որ հրաւի
րեաց արեամբն իւրով լինի՛լ կըցո՛ր
խանձի՛ն սեղանոյ։ կամակար մըտա՛ք զի՛ն

Ի ԳԻՒՂԷ ՎԱՆ ԵՐԻՒՍՂԷՄ ԱՌՈՒՆ ԱՐԱՐՉԱԼԵՆ. ԵՒ ՎԱՆ ԵՐԻՒՍԱՂՈՅ ՂԱՐՈՅՆ.

Ո՛րարշալեան զանին Հրամանն՝ իւեր կրօր դուսն աւուր սկզբան. ըզ ջուր սըն իջ ոյնն գաւազանեաց. Հաստատ տուել պարսնակ անց. որով զաշխարհս Հ ղեղինաց՝ անջը ըպետեաց ի Հրեղինաց՝ ընդ նոսին որդիք լուսոյ՝ տուք օրհնուել երրեակ լոյսն՝ Հայր՝ Որդի՝ Հոգի. Ամէն. Ձայն ըսբ բանդ սրօքեից. ՈՒթուք անեղ ձայնութիւնն Համաձայ երրորդութեն. բարե լաւ լերուք առաւօր վերմանկանց եկեղեցւոյ. ընդ Ո՞ր բացոյն իշխանութիւք՝ և անփոփ Իշխանութիւնք. ան յաղթելի՞ սբ զրու

Յովան ապարշէն զերկինս իվեր հաս
տատեաց ։ և լուսատուաց պարուց օրէ
նըս կարգէ ։

նուիրեալ անձամբ լուսոյն. Հօր եւ որդւոյ եւ սուրբ
հոգւոյն. Ամէն. Ամէն. Ամէն.

Ի սկիզբն բանն էր ընդ Հօր՝ արարչակից եհաս գշ
մարգոյ. յերրորդ աւուր՝ զբուսոյն զատուցեր.
ըզբազում եւ զտունկսն բազմախոցոյց՝ ի սկ իւրեր
ընդ դարձեալ զքուսոյն հեղղեղ ցա
մաքեցոյց. զնոյ տապանաւն իւր ապրեցոյց.
ըզկենդանեսց սերուս անձեցոյց. ութ օրի
նուիրեալ անձամբ լուսոյն. Հօր եւ որդւոյ եւ սուրբ

ղողբամբ՝ անտեսս չարնել զգործ ըս ձեռացն
ընդ. Ի՝ ամէն անմարմնոցդ պետս թէ՝ հրեշ
տանիպետըք բարբառեցեք՝ հիգիք հրեղ
էնք և սպասաւորըք՝ հրեշտակաց զնուիր
ուեք. մաղթեցեք զերն տրանց վերդկան
երկրաւորաց. ընդ. Ի՝ երկնաւորաց դասուց
վերնոյ՝ օդհնաբանից քոց զբարեխնոյ. քամ
զրասցէ առ քեզ գբեթածն. որ վն մեր ձայն
մաղթանաց. զիրս և տացես մեզ պահպանել
յայսմ հետ մինչ ի վախճան. ընդ. Ո՝ Տրու
թեց և տէրութեց. իշխանութեց և պետու
թեց. ե՞ւ ժ առնուս սերոյ. որք ի բերկինս պա
տանոք. ընկալ զաղ ուրախութիւն վերոյ
մեղս և յերկրս թեր. ընդ. Նոսին տրհնել հոգ
ւով զբեզ ընդ հօր միածնով սրբով. ի՞ վ
Լուռ վան երդոյն ասուլսուեն. Ա՝ էյցհոնէս գրուէն.

Ա յե՛ւ ընդ ա՛յլ առակ.

Ոչ ընդունաւ՛ ոք զբան իմաստնոյ. և ժառանգ
տղոյ եղեալ ոչ լսէ հարկաց. որ՛ոչ ոք
փոխանակեաւ՛ոք զանցաւորս առիթ՝ զա՛յ
նացն ընդո՛ւնել. բարեխօսեցե՛ք
ա՛ռ ա՛ծր վասն ժանկա՛նց երկ՛ղ ցո՛ւյց.
Ա՛չհամա՛ռիկք պա՛նծա՛լք և սիրեցեալք
յե՛ր բկնաւո՛ր հո՛ղբն. որ՛ոչ ոք մի՛կ բրած
ցա՛յ ընդ քե՛ր արեամբ՝ ձերո՛վ ի՛ մահ խա՛
չին. բա՛. Ա՛ռաքեա՛լ՝ ոք ցանկա՛լիք և՛ օթե
վանք հո՛գւո՛ն ձըշմարտո՛ւթե՛ն. որ՛ոչ ոք
յա՛ղթե՛ցի՛ք հոգւո՛վ՝ պարա՛ց և ցանկա՛
թեց բա՛. Լո՛վելո՛ք՝ զի՛ւր ոչխա՛ր ըհո՛ւ. և՛ բաղ
ձալիք՝ վերնո՛ւն ընկե՛նութե՛ց. որ՛ոչ ոք
երանութե՛ մասի՛ն հասի՛ք քան զմե՛նա՛ն
ո՛ղբե՛. մա՛ր դ՛ևան. բա՛. Ա՛մաւո՛ր պա՛
տրագ մա՛նկունք տի՛ք և կատարեա՛ք
իմաստութե՛ք. որ՛ոչ ոք փոխանակ կաթիլն
արբի՛ք զգինի՛ն զմայլեցո՛ւցիչ. բա՛.

Ա յե՛ւ ընդ ա՛յլ առակ.

Ոչ այնպիսի՛ լուսոյ աստղ՝ լի՛նի լոյս. քան
զա՛ղ ի լո՛յս անմատոյց. հայր երկնաւո՛ր
դասուց լո՛ւսոյ ղրկեա՛ց ծո՛ր հեա՛լ ի ծա
ղե՛լ լուսոյ առաւօտուն՝ ծագեա՛ ի հո՛գւո՛յն

ՎԵՐ

ՆՈՒՐ ՀԱՅՈՒԹԻՒՆ.

Ա

Ա

Ա

ցուրտ
ալաղաղեցու՛ զի ընդ աքդարըն դայի
խաղաղ չեն ախտը գազայեն. բամբալքն պատ քեզ
քանաքնեցան՝ զմեզ բանակըք հրեշտա
կաց. ծուք պարակից. մեզ լինելով ըզ
քեզ ընդ հօր փառաբերելով.

Ա, ԻՒՆԵՐՈՐԴ ԾԱՂՈՒ.

** Ընձէտրակցեաք քեզ տէր՝ լսեայ՝ երիւք
ժամոս խաւարելոյ. պայծառացեալ յինն
երորդն՝ խոստ լըբման մահու ատուերին.
ջահըդ լուսոյ մեծանպայծառ՝ աւանդե
ցեր զհոգիդ առ հայր. ուահիւ կըտրո
քեզ էյերկինս՝ ըզ մեզ ուղեցա հոգւով
քոյով. ՚ՈՒանդամեալքդ անթեղցան գնա
պեալ հոգինն արձակեցին. վերմք իվիճդ
պատուհասեցան՝ խոտալանաց մեռեալք յա
րեան. տարերք երկրի տատանեցին. հաշ
խաղ հեղ ախտը գազայեն. բամբալքն պատ քեզ
քանաքնեցան՝ զմեզ բանակըք հրեշտա
կաց. ծուք պարակից. մեզ լինելով ըզ
քեզ ընդ հօր փառաբերելով.

գործոյ՝ եւ զոչ գիշերը՝ ի հանգիստս քնոյ.
Լինին անեղ անբնակ ըզբան ծրտունդ անձ
ձեռս օրդի և բան. որ արարիր ըզ տիե-

այեաց սիրոյ հայրեդ. զբերեան ծ-
ի քո սահեցեալ գործըս ձեռաց.
Ե՛ւ զոչ բանակըս հրեշտակաց առու-
պահապան մեզ արկարացու. փըրկեա վան
ձինս ի փորձանաց ի խաւարչի չըզկոտ
գիւաց. զի՛ ի տուընջեան և դիշերի
առցուք քեզ փառս անլըռելի.

ի՛ւ ես էիմեստն ծոմս խոպոպոնէն.

Ըզբեռս զհոգւի զիմոս և զմարմին.
ցին. Ալըբեռս սըրբեան երդիք՝ սո
մեզ խնայեա. Ո՛րըչ օրըբեան երդիք՝ սո
ըն ներեսիան խոցոյիլը. Իրով ազըբոյն ի
մեզ խնայեա. Ո՛րըչ ըզըբեռս ի մեզ գըլեա.
ամէնայ, խընդրըտաւ ըզ մեզ գըլեա.
ըզ ևիր ըզ զաղաչանս. Ո՛ր ծառայիդն քոյ
Ալ՝ Հայրապետին աբըրահամու. Հայ ցմամբ
սուսաւորակին յիշեայ ըզ մեզ յօրն ա՛հագին.
ըզ մեզ տէր բարերար. քեզ պատասխանիք
անցաւ. փրկանս մահուն քոյ կենդանաբար կեցո
թիս քեզ ոգեցաւ. շնորհեա՛ եւ մեզ լինել
ամենայն ոգեցաւ. շնորհեա՛ եւ մեզ լինել
այժմ մեզ օգնական. եւ ի ժամ ընդունելոյն՝ և
ֆոքը. Ո՛ւ ցեր յայնժամ ընդունելոյն՝ և

Աքէն հայցէ՛ մէք Հայր զըԹուԹեանց և
աչք մըխիԹարեԹեանց. ի տըխրուԹիւն
գիչերացն ու ՚ի ջերմեռանդ ժամուս. մըխիԹա
րեա զզ մեզ ի տըրտմուԹեանց մեղաց. և
շնորհեա զուարԹուԹիւն ծնօղաց մեր
գարնաԹե. այդ չանց ամ՛ աք ՚ի չաչ
նէն և ամենահ՚ն աչդարից։ Ա՛սա քահ
րագո՛ն աչխարհն քոյ Հրամանէ կոչման
արդև աստուածոյ. Եկեալ եմք առաջի
քոյ երեկոյիս աչխատեալք և ծանրաբեռ
նեալք. ԹեԹեւացո՛ իմ անըզուԹե՚ մեղաց
զանձինս. և զօրացո՛ քառնաչ կամաս զզ
քո՛ղձո՛ր լուծ քոց պատուիրանաց. այդ
չանս ամ՛ աք. Պահպանէ՛մք առ քեզ հոգ
ւով և Հանգըստեան Հասեալ ժամուս մեր
գաչտեր Հնձի աստուածոյ. յորժամ նորի
գես զերծաս երկրե. և վերըստին ստա
նաս զո՛գիս մարդկան. նորագիւտուԹ զար
գանեա զզ նոյն ջերեպալըն մեր ՚ի զ ծնեալ
սըն ի քէն ՚ի ձեռ առաչնեան. այդ չանց ամ՛
ամ՛ աք ՚ի ձեռ աչխարհին և ամենահ՚ն աչդ.
ց կենդանագիր անարատ ծընողիդ քոյ.
Հպարծիդս արա՛ և զզ մեզ ըստ ընդ
Ի՛նքնասի՛ր քո յատենի դատաստ՚ն ա՛հ ղ.

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ԱՂՕԹՔ

ԱՍՏՈՒԱԾ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱՑ ՀԱՅՈՑ

Ո՛վ Տէր Աստուած մեր, որ ամենայն ինչ ի գոյ կոչեցեր, եւ ամենայն արարածոց ստեղծիչ եւ արարիչ ես, որ ամենայնի հոգաս եւ ամենայնի տնօրինես, որ ամենայնի տուող ես եւ ամենայնի պարգեւատու, որ ամենայնի հոգաս եւ ամենայնի խնամ տանիս, որ ամենայնի տիրես եւ ամենայնի իշխես, որ ամենայնի ծառայեցուցանես եւ ամենայնի հրամայես, որ ամենայնի ներես եւ ամենայնի թողուս, որ ամենայնի ողորմիս եւ ամենայնի գթաս, որ ամենայնի գիտես եւ ամենայնի ծանուցանես, որ ամենայնի ճանաչես եւ ամենայնի հոգաս, որ ամենայնի ծանուցան

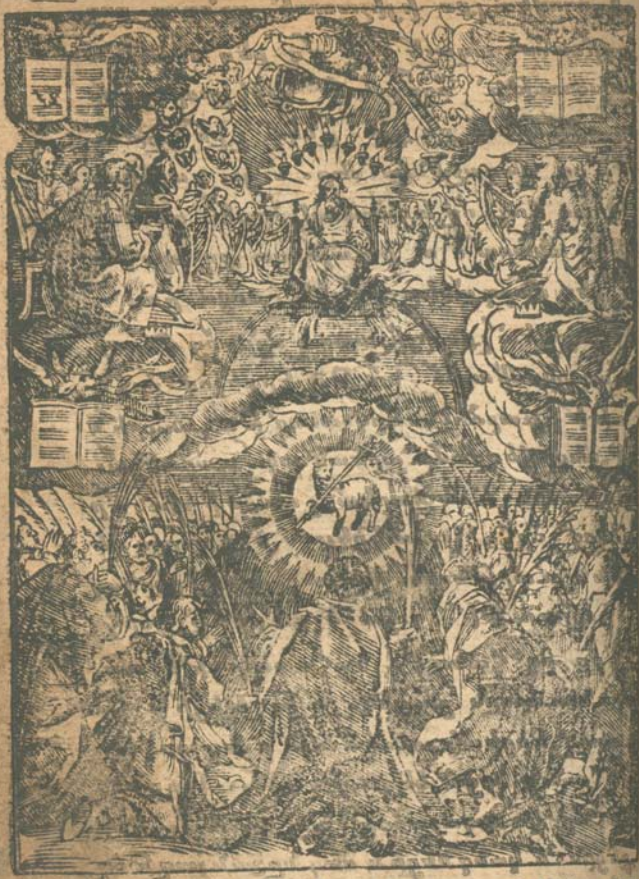

Ոչ կայն առաքին աշխատութեան Վասն հնո-
ցուն այլ վասն բնութեան Հանդերձապատմութեան և ա-
ճառինն ի Հեսու իւրեանց ի յայտնութեան ։ ։ ։

ա՛ստուածեալք և ժողովուրդք՝ երկրպագ
զեսցո՛ւք տեառն Թեզղ քոյ։

Ո՛րով որ յառաջ քան զյաւիտեանն ի հ
հօրէ առաքեցար. և լուսով իմանալեաւ
ըղձից զարարածս. օրհնեալ ես Թագաւ
որ յաւիտենից։ Որ ընդ լռին իսկզբան
հե հանատառեցեր վերըմտին. և պիտա
աւրն անգիտութեանն յարուցեր զքո
հալածեցեալ. որ։ Աւետիս ես մեզ լուսա
աւրեալ քոյ ընդ լռեսեղէն զրուաքենից
հրեշտեցուք ցանծութեբ իյարութեան երե
կոյս. որ։

Ո՛րպէս աչք ածարիչ յաւիտենից. որ
լուսով իքերօքս խնայեաս յարա
ծածըս քո. աչք հայրըն մերոյ։
Ո՛րպէս աչք Թագաւորըդ մեր քո որ
իջեր ի հօրէ. և մարմնացեր իսըրեայ կու
սէն. աչք։ Ո՛րպէս աչք. որ աղբիւրդ
ս անըսպառ. լըցուցեր ընդ մարգարեան
զառաքեալն աւետարանել ըզ քեզ աչք
հայր աչըսկիզբն. որ խնամես ոչ զա
րարածըս. գործըք քո ըզ քեզ օրհնեն
նառաւել բարձրացուցանեն զհաւոր

ՀՈՎՀԱՆՆԷՍ ԱՂՕՐԿԱՑԻ

Ա. Ով ոք ատէ զեղբայր իւր՝ մարդասպան է. եւ գիտէք զի ամենայն մարդասպան ոչ ունի զկեանս յաւիտենական յինքեան մնացեալ:

Բ. Որում ոչ է սէր՝ մահու մէջ կայ. եւ որ ոչ սիրէ զեղբայր իւր՝ մահու մէջ կայ:

Գ. Ամենայն որ ատէ զեղբայր իւր՝ մարդասպան է. եւ գիտէք զի ամենայն մարդասպան ոչ ունի զկեանս յաւիտենական յինքեան մնացեալ:

Դ. Որում ոչ է սէր՝ մահու մէջ կայ. եւ որ ոչ սիրէ զեղբայր իւր՝ մահու մէջ կայ:

Ե. Ամենայն որ ատէ զեղբայր իւր՝ մարդասպան է. եւ գիտէք զի ամենայն մարդասպան ոչ ունի զկեանս յաւիտենական յինքեան մնացեալ:

Զ. Որում ոչ է սէր՝ մահու մէջ կայ. եւ որ ոչ սիրէ զեղբայր իւր՝ մահու մէջ կայ:

Է. Ամենայն որ ատէ զեղբայր իւր՝ մարդասպան է. եւ գիտէք զի ամենայն մարդասպան ոչ ունի զկեանս յաւիտենական յինքեան մնացեալ:

Ը. Որում ոչ է սէր՝ մահու մէջ կայ. եւ որ ոչ սիրէ զեղբայր իւր՝ մահու մէջ կայ:

Թ. Ամենայն որ ատէ զեղբայր իւր՝ մարդասպան է. եւ գիտէք զի ամենայն մարդասպան ոչ ունի զկեանս յաւիտենական յինքեան մնացեալ:

Ժ. Որում ոչ է սէր՝ մահու մէջ կայ. եւ որ ոչ սիրէ զեղբայր իւր՝ մահու մէջ կայ:

ա Ալ՚ գնաւ՚ երբ՚ք՝ քի՝ հեղմամբ՝ արեան ձե
րոյ զուսպաչաւոթ՚ի՝ քաւեցի՛ք յաշխարհե.
ևս ձանձապարհս արդարութ՚եան դարձու
ցի՛ք ըզ մեզ երեսս. Ալ՚ ըշմարտութ՚եանք
րզք ևլուսաւոր՚իչ՚ըզք տիե՛զերաց ևք պար
ծա՛ք՝ ևկեղեցւոյ՝. ևյոյս հաւատացե՛լոց.
Համբերութ՚ե՛ ձերով ընկալա՛յք ևքե՛ն ըզ
պըսակս անառականս. ևդասաւո՛րեցայք
ի յերկինս ընդ անմա՛րմնոցըն դասս.

ա Յաղթո՛ղ նահատակք ըն՛ք՝ քի՝ որք քաջնա
թե՛ մարտեան ընդ թըշնամւոյն. ևրզ
բըռնութ՚ի՛ լուծին ըզ տանջանաց՝. զի՝
զանտանե՛լի ըզ վերան ի յանձն առին.
Ոյոյս փա՛ռաց փարե՛ր ըզ նորքո՛ք՝ ևհրէշ
տակք երկինս ուրախանան. զի՝ կարա
պետք եղեն՝ տիե՛զերաց՝. ևլուացեալք
ա՛ղտաւորաց. Ոանսք անմարմինոցն աղաղա
կեն՝ ևասեն. փութացարո՛ւք ըզ հետ կո՛չ
ման՛ըն ք՛ի՝. ևխընկազգեցա՛ք վշ՛նլեցեք՛
յաւետենից ի յաղքայ՛ութ՚ի՛ն.

ա Պարծա՛նք՝ հաւատոյ ն՛ք ձրգնա՛ւ
րաց՝. որք ըզ մարմի՛նս իւրեանց ի վերայ
քո պատա՛րագեցի՛ն՝. ևհեղմամբ արեանն
իւրեանց նորո՛գ ե՛ցի՛ն զաշխարհս.

Դանաւորեաք ընդ անմարմնոց բազմու
թեան. փայլեն ոգի զարեգակն իմչ աստե
ղաց՝ զի չհոգիս մարդկան լուսաւորեցին
աւազանին լուսոյ ընդ եկայք ժողո
վուրդք ամ. եւ հաւատացեալքք քին. ի
ձեռն սրբոյ մարտիրոսացն առաքեսցուք
գոհութիւն փառք ի բարձունս ամ։

Ստաճարի՝ հանգըստեան սրբոց վշ
կոյեցն. զաղաչանքս մեր մի անտես առ
ներ որ կարդամք առ քեզ ամ. սոցա
բարեխօսութիւք ելեցո զմեզ՝

Որք զամ անուանեցդ քո հեղին՝ զոչ պա
տուական նք զարհուրս իւրեանց. արիա
բար մարտեան ընդդէմ թշնամւոյն եւ
զօրացան ի պատերազմի. սոցա բարեխօս
պարծեսցին նք զքք քո ամ ի հանգիստս
իւրեանց. որք տանջանաց անօրինացքն
համբերեցին. եւ անճապաղան պսակացն
արժանի եղեն. սոցա բարեխօս։

Ընդունաւորքք քին. մոլորեալոց առաջ մի
նորդք. ուղեւորք կենացք յաշխարհին
հեղմամբ սուրբ արեան ձերոյ։
Ոչ որք կատարեն զայիւտակս ձեր.
աղբեւրին յաղերսին կենաց։

Ո՛նոխակալ լ՚ երանելոցդ մի՛ ո
զո՛ւխ թողուս քո. մի՛ մերժեր զմեզ
յողորմութենէ քումմէ՝ որ աղեր
զե հարցն մերոց. Ա՛խաւտեղծ ինն այցող փրկ
կիչ փրկեա՛ զմեզ յարժանասին նեղ
ջաց մերոց. վե՛ր ընտրելոցդ քոց սրբեաց. ո՛ր
Ա՛ւանեալ փառաւորեալ ի տանջարին սրբ
քոց քո՛ց վկայից. մի՛ անտես առներ զաղա
աչեաց քոց վկայից. մի՛ անտես առներ զաղա
չանս մեր. այլ ընդ նոսա յաւիտեան։
Ա՛ւանդ ապրեցելոցն ի հնոցին երկաթակնքելոյ
գոլ՚ սոցա. օրհնե՛ցեալ ես գործ քո սո
ըզ ա՛ր. և՛ քարձ։ Ա՛վկայարանս սրբոց
քոյոց ընդ ե՛ւթասցուք անսկըզբ. ար ժա՛ն անսո
եա՛ ըզ մեզ հասանել քեզ վասն ժո
ւանդութե՛ սրբոցդ ելոյս։ Ա՛ւետաւե՛ր
քարձրեալոցն անո՛ւն քո ա՛ մ յաւիտեան։
Ե՛ղիմք ա՛րեան սրբոցդ վը՛կայից հա՛յ
տեաց ընդ մե՛զ քե՛ւ։ Ի փրկեա՛ցյա՛վ փորձու
թե՛ւ Ա՛րք նահատակեցան վասն քո՛ ի
մա՛ւ. վի՛րաւորնա՛լըք յաղթեցի՛ն թըշնա
մո՛ւն սո՛ւցին։ Ա՛րք միացան ի սէր ահա՛ւոր
քոյ աղաւթե՛ըդ։ Ա՛ մա՛ռնալո՛ւն զանձինս իւ
րե՛նց պատարագ քե՛զ և զեղուա՛ն սո՛ւցին։

ի՞նչ փոփոխանօք մերձենամք առ ընթերցո՛ղ հայր
Ղեւոնդ. որ միայնդ ես մարդասէր.
մոռնալ. խնդրեմք ի քէն զի թողո՛ւթիւ
ա՛ղբեր ի կենաց աշխ. և բնդհանո՛ւր ողոր
ամենեքեան միաբան. օրհ.
հօր և քաւարարանիկ իւրեանո՛ց մարտիրոսաց.
հանդուցեալ. օրհ. ովհ. ներսէս ընդ ամէն
ովհ. սըրբոցն ես բնակարան և ի ծ՛ըտո
կեր և բանաձրադարձեր զի նա յաւիտեան.
զի ձեզ չէ՛ս. ի՛նչ աւր օրհնեցեր. գովե դ
գոն ի քո փառս. ընդ նոսին կենագործեա
դանայան. և թագաւորեալ զոր վայել ես
քեզ չէ՛ս. ովհ. մեռանի ընդ քեզ և ակն
դակ առնչանա. ընդ նոսին օրհնեմք զ
գոլով յօժարութեբ յանձն առին զդժնի
աշըն հարցէն մերոց. ովհ. քաջակից քեզ
ես. ովհ. ընդ քեզ եբաւ ընդ քեզ չէ՛ս
զբարեաց զոյութեան իւրեանց.
հնձի. որ միայնդ ես հզօ՛ր. և պահես
ամ սրբոցդ. ովհ. քեզ տ
ցըն ժողով. զամբարեւորին և զանեղբ
զբօրց. ովհ. քեզ չէ՛ս մարտիրոսդ
տակից. արդարոց անձինք և հոգիք ա
Օ՛րհնեա՛ զքեզ աշըխ զօրք ամ հրեշ

տեսանց ընդ մեզ սուրբ ոգին քաջալերութիւն. որ
ոչ ապաչէնդ ես կենաց. և փրկութեան
մերոյ. խաղաղացոյ ընդ կեանսս մեր երկ
նային քո խաղաղութիւնդ. որ միա
ծնն Հրեշտակաւորացն այսօր. եկայք հաւա
տացեալք օրհնեցեալ զարդ յիշատակի նո
վճակիցն. ոչ էր ըզ մահս իւրեանց կանգ
նեցեն յերկրի աշտարակ հզօր. յոր պատ
իխնեալ ես ամենեքեան. եկայք հաւա
հնդումն արեան սուրբ մանրեանց ըզ տիե
զերսս յանօրէն կռապաշտութենէ. և խանձ
նեաց ըզ մարդիկ ընդ երկնային զօրու
թեան. եկայք հաւատացեալք օրհնեցեք
զարդ ըզ բնակեանն ի մէջ սրբոց։

Որ օրհնիս յանմարմնական զինուորու
թեց. վերագոչեմք առ քեզ տէր. անօթիւք
սրբոց մարտիրոսաց՝ խնայեա ի ժողով
ուրդս քո միայն մարդասէր։ Որս ընտ
րեցեր յամս ազգաց երկրի լուսաւորել զ
գին մարդկան. աղօ. Որ գան հայրական
իշխանութեանդ պըսակել ըզ ածելս քո. աղօ
Եկեք սրբոց մարտիրոսաց փրկիա ըզ
մեզ ի հրոյն յաւիտենից. միայն մարդա
Որ բանանան հրեշտակք խորհին ընդ

փառաց։

Ո՛վ Աստուածածնի՛ կոյս, ազատվնո՛ղ սուրբ մատուածանկի՛ն, քեզ. աղաչանո՛ք սուրբ Աստուածածնի՛ն, Որդւոյ քո Քրիստոսի Աստուծոյ մերոյ, զի խնդրուածս մեր ընծայեսցէ. սոցին բարեխօսութեամբ փառաց, Հաւր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյ սրբոյ, Երրորդութեան միասնական, Աստուածութեան մերոյ։ Ամէն։

Փառաւորեա՛լդ փառօք երրորդութեան մի, Տէր, փառաց արժանի արա զմեզ ծընեալս աւազանաւն. երկնային քոյ ժառանգութեանդ։ Ընդ ամենայն նահատակացն բերկրի ընկալ. սոցին բարեխօսութեամբ փառաց, Հաւր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյ սրբոյ, Երրորդութեան միասնական, Աստուածութեան մերոյ։ Ամէն։

Ո՛վ յոյժ ցընծայ վերին եղէմ. ընդ ունայն լուիլ զմտաս յարկիսըն լուսեղէն. ոչ թալան նման ևս հրճուական ածելոյ. փառաց։

Ո՛վ ամենայն սուրբ մարդիկ, որ ի սկզբանէ աշխարհի հաճեցարուք Աստուծոյ, ընդունելի լիցի ձեզ ամենայնի ողորմութիւն Աստուծոյ. զի ամենայն ինչ ի ձեռն ձեր ընդունի Աստուած, եւ ի ձեռն ձեր ընդունի զաղաչանս մեր առ Աստուած։ Ամէն։

Ո՛վ ամենայն սուրբ մարդիկ, որ ի սկզբանէ աշխարհի հաճեցարուք Աստուծոյ, ընդունելի լիցի ձեզ ամենայնի ողորմութիւն Աստուծոյ. զի ամենայն ինչ ի ձեռն ձեր ընդունի Աստուած, եւ ի ձեռն ձեր ընդունի զաղաչանս մեր առ Աստուած։ Ամէն։

Օրհնեմք զքեզ տէր. անբակիզ
բոցն հայր ածիդ հաւրցըն մերոյ
Գովեմք զքեզ տէր. միածինն
ձեր որդի աստուածած հաւրցըն մերոյ.
Խոստովանեմք զքեզ տէր. ձըշմարիտ
գոլ հոգի ածիդ հաւրցըն. Լիով սէր ծրծ
նեցիք թաւրձըր արարչէք յաւիտեան.
Ո՛ր փառաբանեն զօրք երկնաւորաց զըք
աւրհնութիւնըն. քաւրւ։ Արուամ երկրպագեն
գասք հոգեղենաց սըբոց վըկայիցըն. քաւ
Լ՛ուսեալ եմք խոսիլ վըկայիցն. և անձկ
եմք զքեզ ձեծ ողորմած. Ո՛ղջ անդ
մեր միւ անտես առներ. բարեխօսեցիք
սըրբոց քոց եւ՛ղորմած. Փըրկեա զմեզ
յաւրենէ. և ի նեղչաց մերոց. քաւրե.
Ն՛որհեա մեզ քեզ թագաւոր. կատարել
ի հաճոյս քո զչիշատակ սըրբոցն. Աւրհ
նել զանուն քո տէր։ Ա՛րք հեղման քոյ
ձեր արեան. և քաւրէարանաց քոց եղեն
հանդերձք ձեր վըկայքն. Ա՛լէլուա։ Ա՛ղ
աչեարհիր. Ա՛ղբաք միշտ աղաչեմք, և փա
առաւորեմք անդադար ԻրեղՒվ օրհնու

Թեր ձեր զերկրորդութիւնդ համագոյ.

Ա՛րք իմաստի անօրինացըն յայտ թեցի

պարգևաց զնոքա հնազանդ ընշմարտութեան. բայց
կեցո՛ զմեզ Տէր Աստուած մեր, եւ ժողովեա՛ զմեզ
եւ փրկեա՛ զհեթանոսս, որ խոստովանիմք զանուն
սրբոյդ. պարծանիմք ի քեզ. Ո՛վ Թագաւորդ
յաւիտենից, Աստուած երկնաւոր եւ երկրաւոր,
որ ամենայն զօրութեամբ քով ստեղծեալ ես
զերկինս եւ զերկիր, զծով եւ զամենայն որ
ինչ ի նոսա է. որ ամենայն ազգս մարդկան
կամիս զի կեցցեն եւ ի գիտութիւն ճշմարտու-
թեան գալ. Ո՛վ Տէր, որ ոչ կամիս զմահ մեղ-
աւորին, այլ զի դարձցի եւ կեցցէ. դու լուր
աղաչանաց ծառայիցդ, որ կանչեմք առ քեզ
ի ժամ նեղութեան մերոյ. եւ ոչ ունիմք ապա-
ւէն բայց միայն զքեզ, Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս,
որ ասացեր. Ես եմ յարութիւն եւ կեանք. որ
հաւատայ ի յիս, եթէ մեռանիցի՝ կեցցէ. եւ
ամենայն որ կեայ եւ հաւատայ ի յիս, մի՛ մեռ-
անիցի յաւիտեան. զայս ամենայն հաւատամք
եւ խոստովանիմք. ապաւինեալք առ
քեզ փրկիչ՝ աղաչեմք զքեզ մեզ փրկել՝ ա-
նարատ պահել զհաւատս քո սուրբ. զի
նախ զքեզ ճանաչել՝ ապա եւ զամենայն
ազգս հեթանոսաց. զի ոչ կարեմք ի քեզ
հաւատալ՝ զոր ոչ ճանաչեմք. զի ոչ ճանա-
չեմք՝ զոր ոչ լուաք. զի ոչ լուաք՝ զոր ոչ
ոք քարոզեաց. զի ոչ ոք քարոզեաց՝ զոր ոչ
առաքեցեր. զի ոչ առաքեցեր՝ զոր ոչ կամե-
ցար. զի ոչ կամեցար՝ զոր ոչ ոք ինդրեաց.
զի ոչ ոք ինդրեաց՝ զոր ոչ գտաք. զի ոչ
գտաք՝ զոր ոչ ոք գտաւ. զի ոչ ոք գտաւ՝
զոր ոչ ոք ինդրեաց. զի ոչ ոք ինդրեաց՝
զոր ոչ կամեցար. զի ոչ կամեցար՝ զոր ոչ
առաքեցեր. զի ոչ առաքեցեր՝ զոր ոչ ոք
քարոզեաց. զի ոչ ոք քարոզեաց՝ զոր ոչ
լուաք. զի ոչ լուաք՝ զոր ոչ ճանաչեմք. զի
ոչ ճանաչեմք՝ զոր ոչ հաւատամք. զի ոչ
հաւատամք՝ զոր ոչ խոստովանիմք. զի ոչ
խոստովանիմք՝ զոր ոչ պարծանիմք. զի ոչ
պարծանիմք՝ զոր ոչ սիրեմք. զի ոչ սիրեմք՝
զոր ոչ ոք սիրեաց. զի ոչ ոք սիրեաց՝ զոր
ոչ ոք գտաւ. զի ոչ ոք գտաւ՝ զոր ոչ ոք
ինդրեաց. զի ոչ ոք ինդրեաց՝ զոր ոչ կամե-
ցար. զի ոչ կամեցար՝ զոր ոչ առաքեցեր. զի
ոչ առաքեցեր՝ զոր ոչ ոք քարոզեաց. զի ոչ
ոք քարոզեաց՝ զոր ոչ լուաք. զի ոչ լուաք՝
զոր ոչ ճանաչեմք. զի ոչ ճանաչեմք՝ զոր ոչ
հաւատամք. զի ոչ հաւատամք՝ զոր ոչ խոս-
տովանիմք. զի ոչ խոստովանիմք՝ զոր ոչ
պարծանիմք. զի ոչ պարծանիմք՝ զոր ոչ
սիրեմք. զի ոչ սիրեմք՝ զոր ոչ ոք սիրեաց.
զի ոչ ոք սիրեաց՝ զոր ոչ ոք գտաւ. զի ոչ
ոք գտաւ՝ զոր ոչ ոք ինդրեաց. զի ոչ ոք
ինդրեաց՝ զոր ոչ կամեցար. զի ոչ կամեցար՝
զոր ոչ առաքեցեր. զի ոչ առաքեցեր՝ զոր ոչ
ոք

ա Այսօր տեսնեմք զմեզն սըրբոց վըկայից
որք արեամ՝ մեռնահատակեալք փոխեցան ի
գործս վերին՝ զբարեմնութեն։ Զրնտրեալսըն մար
տեան ընդդէմ խորհրդոց թագաւորաց. զոչ
յաղթողական՝ նն ընկալեալ զպսակս
փոխ։ Զորոց օրհնեալ եղեն
զանձառական՝ նն ընկալեալ զկեանս. և
բարեխօսեն մեզ ամէն վասն անձանց մերոց։

ա Վերանեալ նըբ վըկայք. որք արժանի
եղէք մարմնով և արեամբ դասակից լինել
զբարեմնոյ երկնից։ Ռաղաքավարեալք ի
մարմնի և հետևողք որդւոյն աստուծոյ.
մարմնով ոչ սասըրեալք ի հօրէ. պայծա
ռացեալք ի հոգւոյն սրբոյ. բարեխօսեք
ցեզ առ ամէն վասն անձանց մերոց։

Զ Ինչեա զմեզ այնչ փըրկիչ մեր. յորժամ
գան թագաւորութեըդ քո. կեցո զմեզ
մեզ բարեխօսութեբ սրբոց քոց։

Ընորհեա մեզ թողութիւն երկնաւոր
թագաւոր. ընկալ զաղաչանըս մեր կեցո
զընորհնութիւն ինոր օրհնեացուք զքեզ
քո՛ թագաւոր. որ վասըն մեր մարմնա
ցար կեցո զմեզ քան։ Օհայր և զորդի
և զսուրբ հոգին փառաւորեմք ասելով.

Երբ որբեան ճրուքն կեցո զմեզ քան
ու
Որ պընակիչդ են ՝ մ մարտիրոսաց
Եյաղթօ՞ղ պահեցեր զոյութեամբեան ի
քեզ քե՞ փառաց Թագաւոր. բարեխոսու
Թե՝ սրբոց՝ մարտիրոսաց պարգևեա զոյ
խաղաղո՞ւթեդ երկրպագուացս՝ ամե՛ն
ու երրորդո՛ւթեդ: Ողբ մանեցին
զար նձին իւրեանց քանզքանա՞ց լե՛
մին՞ու. Ե՞ՀԵ ղմա՞մբ արեանն՝ իւրեանց
եղեն վըհա՛ք քոյ կամ մա՞ւր մին՞ուանն՝
բարեխ: Ողբ զոյ խա՛մար կուսապաշտու
Թեցըն վա՞սեցի՞ն յաչխարհիս. Ե՞ր ե՞ն
Թաղեա՞լ կործանեցին զոյ եւելիար պա՞
տերազմա՛զք ի՞հանդիսի. բարե:
Ո՞րպաշտօնս ՀՐԳնու՛Թե պատերազմակ
ընդդի՞մ Թըշնամւոյն. Ե՞ արիաբար վա
ռեալք զինո՛ւ ա՞ր հոգեւո՛յն. յաղԹեցեք
անճե՛ռնացն. ո՞՛վ ու՞ր վը՛կայք զոյ ձեզ ո՛ւ
նիմ՝ք բարեխօս ու՞ր ա՞ր վանն անձաց
մերոց: Ո՞նատանելի՞ չարչարանացն եղէ՛ք
վըհա՛ք Հըշմարտո՛ւԹե՛ն. Ե՛ խաչակի՛ց ք
եղէ՛ք որդո՛ւոյն աստուածո՛յ. զոյ բաժա՛կ
մահու արբէ՛ք ո՛ւրախո՛ւԹե՛ն. ո՞՛վ ու՞ր
ՅաղԹանակ Հանգերո՛ւԹե՛ն կանա՞ր եցէ՛ք

ՀԶ

Ա՛ր ինձ ծրհնեցէ՛ք. բարձր ձրարձէ՛ք քաղ-
քաղցրաձայն հընչմամբ երգելով. ըզ-

ՀԶ

ըզ ինձ տանջանս անձրնաց վայրն
քո յանձն ածին այսօր նը վրկայ քն.
ըզ Աբգնուրիւն ըս տայ բարեխո-
քեզ ունիմք. կեցո՛ զմեզ ա՛ր ամէն հարցէն
մերոց։ Ա՛ր ես ըզ մահըս դըժընդակըս բ
ըեզով արի՛ւաբար հանդիսացեալ ի մարտի.
ըզ. Ի տանջարին Աբգնա՛ւորաց հանգըստեա՛ն

ՀԶ

Ա՛ր ձեր ծրհնեցէ՛ք. բարձր ձրարձէ՛ք քաղ-

ՀԶ

ՀԶ

ՀԶ

ընծայելն քեզ ՝ քո բանաւոր զենուրդ-
ներուդ համար։ Ո՛վ Աստուած իմ ողորմած
ու գթած, զգաստութեան մտքս իբրեւ նշոյլ
մը լոյսի ցուցուր, զոր իմ վերջի արեւ ևիմ
ջահ նաց. զպատուական մահ

սրբոց մարտիրոսացն. քանզի նայեցաւ տէր

եւ ասաց. Ո՞ր փառաբանեն ի քարձունս զտէր
զի ոչ ոք ի ձեռն մարդոյ կարէ ելանել
յերկինս. եթէ ոչ ոք իջանէ յերկնից
եւ ասէ. Ես եմ ճանապարհ ճշմարտութիւն
եւ կեանք. ոչ ոք գայ առ հայր
եթէ ոչ ինձանով. Եւ ոչ ոք գիտէ
զհայր եթէ ոչ միայն որդի
եւ որում կամիցի որդի յայտնել.
եւ ոչ ոք գիտէ զորդի եթէ ոչ
միայն հայր

ՀՏՕ

Ա՛յո՛ր հրեշտակաց դասքն ի լերկինս ու-
րախանան՝ ի վերա «Ի՛ՀՀՀՀՀ՛ՀՀ ձըգնո՛ղքե
սըրբոյն։ Ա՛յո՛ր ձըգնաղեաց սըրբոյ
գաւազն իւր երկրի պըտակ՛ցան երկնայինք
եղէն փառաւքն։ Ա՛յո՛ր անմարմնոց կենսոյ
ո՛ղքերքն մեծապէս ոտ՛նեն. քանզի երկրա-
ւոր զի՝ նա՛ւորաց բազմութի՛ւն ընծայեցան
ի խորա՛ «Ի՛ՀՀՀՀՀ

որք

Ջ

զգնաւորըք ձըշմարիտք վըկայք քրի. որ
ր՛ ին. որ յերկնից վա՛ր անկան.

Ա

յսօր մարտիրոսաց դասքն ցընծացեալ
բերկրի՛ն ընդ առաքեա՛լ տեառն քրի որդ
ւոյն աւ՛ր. Ձայն յերկնից վըկայեալ ասէ.
եկայք օրհնեա՛ծըք հո՛ր իմո՛ յ ժա՛ռանգ
գո՛րգք երկնից խորանացն. Ալ ըզքեզ տեղի
անկեալոյն՝ պա՛տուհասմբ՛ողական թըշնամո
ւ՛ն. որ յերկնից վա՛ր անկաւ.

Ա

ռաքեալքն յաղթօղք քրիջք յմարտի
եր՛անելի ձե՛ռ մա՛րտիրոսք. որք վա՛ճառեալ ըզ
թըշնամի՛ն խորտակեցի՛ք. Երկիւղածացըն
դա՛ռքըն ազա՛տ ճանկից քո՛ւ ելի՛ք աղեղ
ո՛ղըն զուա՛րճացա՛ք բերկրին. ընդ վա՛ր
դա՛գ՛ոյն ձեր՛ հե՛ղու՛մն արեան. որք վա՛ճա
ռեցի՛ն զնթա՛ւա՛մ պըսակըն ձեզ աւա՛նդեալ
մընայ. քան զակա՛նըսս պատուակա՛նըս

Գ

ճըճագոյն հրով իւ՛ր. որք վա՛ճա
ռեցի՛ն զնթա՛ւա՛մ պըսակըն ձեզ աւա՛նդեալ
մընայ. քան զակա՛նըսս պատուակա՛նըս
ճըճագոյն հրով իւ՛ր. որք վա՛ճառեցի՛ն

Ա ուրբա՛թ ես ա՛ր զօրո՛ւթեա՛ց. որ յանմար
ոսկերքդ սուգ հիւանդացս ըմբռնիչ՝ աղա՛
աղա՛. Տա՛ստ ես ա՛ր հոգուո՛յն. կենդանի՛
եան սուգ մեծարի մայր սուգ ցմահ լինիցի
ընչա՛ր սո՛ւրբդ խընայեա՛ի մեզ. Հե՛ղումբ ար
խարհա՛ք սուգ ի մէջ եկեղեցւոյ աղաչեսցուք
Ա յսօր հիշատակ սո՛ւրբացն. և փայլե՛ն նըշ
աստրանկեալ փայլակն. և հրեշտականցեա՛ք
իդեաս նորուն վերակարգեցա՛ն. սո՛ւրբդ.
ցեցա՛ն. սո՛ւրբդ. Ա՛ր ի սկզբան շինուցի՛ն զը
քո. և անմահնե՛լն սիրով ընդ քեզ խաչեա՛կ
Ա՛ր ես զխաչս իւրեանց բարձին ըզ կնի
տեցա՛ն. սո՛ւրբդ աղաչե՛ մեզ ողորմած.
Ա՛ր ըզ բանա՛կ մահու ընդ քեզ սո՛ւրբին
ես մըկրըտու՛թե՛ արեան ընդ քո՛ւ մըկըր
Ա՛ր ըզ քանա՛կ մահու ընդ քեզ սո՛ւրբին
օրհնե՛մբ ըզ քե՛զ գովե՛մ և փառաւորե՛մ.
Ա՛ր ըզ բանա՛կ մահու ընդ քեզ սո՛ւրբին
ցեալքս իքեզ կանաւրեսցո՛ւք զյիշատակ սըր
բոց վըկայիցն. և ընդ նոսին համաձայնեա՛լք
ընդ մանկանցն. օրհ. Ա՛ստի և մե՛ք հաւատա
զերա՛նալոյն և ըզ մահ. և ձայնակցեալ ե՛
Թէ՛ արիաբար ձգձնեալ. աո՛ւհամարհե՛լով
օրհնե՛ն ըզ քե՛զ գովե՛ն և փառաւո՛ր քայնո՛ւ
ուխէ՛ քուռմէ պատերազմաւո՛ր յաղթեցին
Թըշնամո՛ւն. և դա՛ժան ցեալք վէ՛րին զօրացն

տակ սոցա։ Այլ ոչ եւ դեղ կենդանի պար-

սրբ

կին սրբ Հայրապետացն։ Ա՛րդ յանուն քո
ողորմած մեզ առ աջ՛ջ մեր ի յիշատա
մանօղք եղեն փրկողին զինքեանս. բարձ
ուց. որք հինգմեր արեանն իւրեանց նը
ՕՐԿՐԱՊԱՏԵՑԻՆ ի սըրբոց, Հայրապե
բարեբանի սըրբոցս ձայնիս. բարձր
ւոյն. որ բնակեալ ես ի լոյս անմատոյց զ
նա յաւիտեան։ Ո՛Հակիցն հօր և հոգ
Լ՚ԱՐ առ օրհնեցեք. բարձր արարեք ըզ
սակս անպատկան ի քէն ընկալան. սոյնպ
ընդհա. սոյնպ Ա՛րդ զըՆթացս իւրեանց
կատարեցին հաճոյիւք քո՛ ք՛ն. և ըզ պըր
ահեղագոյն Հրաւիրեցեր յորդեգրու թեան
սուեալ եղեն ի սէր բազմոց հօրն. և ըզ
հան՛ ըզըն մերոյ։ Ա՛րդ ի սկզբանէ պա
ուացան ընդ անմարմին բանաւոր թեան.
սոյնպ աղաչանօք խընայեա՛ ի մէզ աբար
ն զ հայրապետացն։ Ա՛րդ Հաղորդեցան չարչարանաց քոց քո
Ա՛րդ Հաղորդեցան Հարցանանաց քոց քո
կենդանանաց ի մեծըն սիօն։
նորդել մեզ յերկինսն վերին. իբաղաք
ստուածն որ արեանէն իւրեան. Ի՛շխա
դևաբանք մեզ ի քէ՛ իբերժ շխոթել պա

անեղին

ընդունող հոգւոց մերոց. որ իբարձուն
վեհ և ի բերս հանգուցեալ. և դու ես
յուսացեալդ. որ իբար() ըՀՆնալ գո
լուսոյ. դու պըշակ պարծանաց ի քեզ
ծրոցքն՝ և ամենայն ի մեզ. Ա՛ու ես դուռըն
կեալդ եմ խըղճացեա՛ ի մեզ. Ա՛ու ես դուռըն
ի քեզ կարդայի ես յգնութեի՝ ես զ մար
դանաձեալդ ընդ հրեշտակս. և կոչ
եալդ իերկրի. պայծառացեալդ իյերկինս. և
կեալդ ի հօրէն. և ուսանօղ բեալդ
իաներկայս եւյաղթօղդ ի մարտն և պըշա
ցընծութեբ տօնեսցուք. Ա՛նպի տեսողդ
սըբոց վըկայիցն. և կոչ եալդ ժողովուրդդ
խոստովանեալ և անօթիւք սըբ գնաւորացն՝
խորանս իլուսեղէն տապգաստին. բարե
մարգ ես յաղթօղդ խպատերազմի. Ա՛ն դու ես
տեզերս ի դիցապաշտ մոլորութենէ՝ և զ
մեզ արբ աբեհան իբերեաց ագատեցին ըզ
մայր աբ աբեհան իբերեաց ագատեցին ըզ
լով իամ ըզ նըշանս յաղթութե՛ Ա՛ն հեղ
ցին ըզ հեմանըս ի թագաւորէ. կանգնե
ցիր ըզ հեմանըս ի թագաւորէ. կանգնե
ի քեզ կարդայի ես յգնութեի՝ ես զ մար
դանաձեալդ ընդ հրեշտակս. և կոչ
եալդ իերկրի. պայծառացեալդ իյերկինս. և
կեալդ ի հօրէն. և ուսանօղ բեալդ
իաներկայս եւյաղթօղդ ի մարտն և պըշա
ցընծութեբ տօնեսցուք. Ա՛նպի տեսողդ
սըբոց վըկայիցն. և կոչ եալդ ժողովուրդդ
խոստովանեալ և անօթիւք սըբ գնաւորացն՝
խորանս իլուսեղէն տապգաստին. բարե
մարգ ես յաղթօղդ ի մարտն և պըշա
կեալդ եմ խըղճացեա՛ ի մեզ. Ա՛ու ես դուռըն
լուսոյ. դու պըշակ պարծանաց ի քեզ
յուսացեալդ. որ իբար() ըՀՆնալ գո
վեհ և ի բերս հանգուցեալ. և դու ես
ընդունող հոգւոց մերոց. որ իբարձուն

աջ երկիր հօր իմոյ են կենդանիք։ Համ
նայ յաւիտեան։ Այլ որ ՚ի ՚ի ՚ի

Այսօր եւ հրաշագործ ուրախութեան
ընդ կանչու. յաղագս անօրէն եւ ընդդիմադիր
ոչ ոք յաղթեցին անօրէն, քան զնահատակացն.
Արդ ով նահատակ յաւիտենից, ոչ
նեցաւ իմաստից հոգիք կերպարան կենդանի
նման. հիմունք հաստատեալ ի վերայ
քարանձաւ ժայռոյ. ի ներքոյ սեղանոյ
Այսօր եկեղեցի քրիստոսանուն յիշատակ
առաքեալ սրբոցդ վկայիցն. որք բարեխօսեն առ
աստուած վասն մեր. Այսօր ի հեղձամղձուկ արեանն տացան դատաստանք հրաշագործացն
խնամարկեալ. մի ապականութեան տեսանել ընդ
մարդկան. Այսօր եւ մեք քրիստոնեայք հաւատով
ցեան. կամարարեցուք զկամս յիշատակ սրբոցդ վկայիցն. որք բարեխօսեն առ տէր.
Փառք քեզ քրիստոս հայրդ երկնաւորդ. որ նոյս
տիս ի քո ծառայս. եւ բանիբեանիս ի դաստուց
աներկիւղից. Այ քրիստոս գովեմք քո Աստուած
փառաց քոյ. հաճաձայնեալ ընդ սբոյս
քոյ յեկեղեցին աղաղակից. Սըրբութեան զան
ձինդ մեր եւ տաճարացո մեզ երկրորդութեան
Քրիստոս կենդանարար մեզ հոգի.
Պարծեցին սբոքըն փառօք. եւ ընծայեցին
ցին ի հանգիստս իւրեանց. քանզի ընդ
հուպ եւ ընդ սմուս ամուսնացեն զարմի հա

զ մարմինն և զարիւն. Հանդերձեալ
յաւետեան վասն անուանդ քոյ
սրբոյ. բանիևմսութիւն։

Ա՛ր ըմբռնուեցեալն սերմն անձինք յաղ
թող վրկեցին. արժանաւորք ընդունե
լոյ ի յառաքեալսն լինիմք։
Օ՛ի զմահ քո՛ն մեռցաւ ըզ քոյ արեամբդ
իւրեանց շինուցին. եւ ըզ տիեզերս հրա
ւիրեցեր՛ն յօրհնաբանութիւն։
Հրեշտակք արեան խրոխտ մեզ ձեռնա
պարհ հոգեգեղն. եւ առ՝ քո՛ մեզ դուռն
կենաց բացին ի յերկինս։

Որք եկեալ եմք ի պատուել զյիշատակ
սո՛ր վրկչին. առ ձո՛ւք ընկերդն ըզ գո
նութեն. մաղթանկեալ առ քո՛ս սո՛ր փառքդ
քեզ փա՛ռս ա՛ռ քո՛ւք քեզ տէ՛ր սո՛ր ծ։
Ընդառ ես հրեշտակա՛ց. սո՛ւրբ ես ի սե
րովբէից. եկեր երեւեցար մարմնով. փա
ռացեր մե՛զ ասել սո՛ր փա՛ռս քո՛ւք։
Յանմանրմնոց ես վեր բերհնեալ. ի մարդ
կանէ եկերըպագեալ. քեզ փառք վայե
լ պարհս. յամենայն ժամ ասել՝ տէր
փառք քեզ փա՛ռս քո՛ւք քեզ տէ՛ր
սո՛ւրբ ծ։

Եւ լուայ զձայն յերկնից՝ որ ասէր ցիս գրել
երանելի մեռեալքն՝ որք ի Տէրն ննջեցին՝ այժմ
վաղվաղակի՝ զայս ասէ Հոգին՝ զի հանգեսցին
յաշխատութեանց իւրեանց։ Տ եսայեան 14։

Եւ ասեղծ ժամբ ընտրեալսն իւրեանց ի
և բարձր արարացն սէր զանուն քո յա-
ծառայից քոց ընդ ուրեքս քան զերկնեսցն
ջեմք ընդ քեզ բանիբարս. Հանդոյն զկնի
զընծայեցեալսն ընդ ուրս. Այսպէս Հ
ընդ ուրեքս ձայնիւ կենարգարդն
բանմամբ. աղերսմամբ ձայնիւ կենարգարդն
ծերևնի ցեղք. եւ բանիբ ասելիք ընդ նա ոտ
ւիտեան. Նոցին Հ ուր գայլոյն ե զօրու-
ժամանաւորեալ. տէր ի՛ր ասէ ծ հա. Ի զայր
յա-խաւարէն կենդանւոյ հանդ ընտեան
կալ. տէր ի՛ր ասէ ծ հա. Ո՞րս փոխեցեր
կեանդ ես. զայրացար ի մահկանացուս
ժամ և կոխեցեր ընդ մահ. տէր ի՛ր
ասէ ծ հարցան մեզդ. Ո՞ր մահկանացուս
ՀԱՅՔ

Ա՛ՆՈՆ Հաւուցնոց ՆԵՐՔԻՆԵԱՅ Ի ՏԷՐՈՒԹԻՒՆ.

տուեցիր ըզ մեզ. ընկալ և այժմ զմեզ ընդ
քեզ եաւետիս իքեզ ոչխարդ հաւատով. զսա
մեծիւ քնարդ ողորմութեանդ։ Որ ընորհօք ազ
հոգեւոր լուսաւորեցեր. յիշատակիդ իւր
եանց զհոգիս նոցա ընկալ մարգասեր. ըստ
Որք հաղորդեցան մարմնոյ և արեանն քոյ
որ. հանգո զհոգիս նոցա ընդ ե՛ղբս քո ք՛ս
ձըր քանզի գիմնք ե՛ք ամենեան քոյ ես։
Ի՛ք վայելէ ձեզ օրհնութիւն. որ յոր
ութիւնդ ես ձայնիս յանփոփոխից ընկալ
ցիլոց. Թագաւոր և իշխան վերը օրհնեմք
զ՛ք զ՛ս։ Որ միւսանգամ գալըստեանդ
քոյ քո փառաց Թագաւոր. ի ձայն փո
ղոյ նորոգիլն հոգիք ընկըճեցելոցն. և յան
նէն իմռութենէ անապականն մարմինք։
Ո՛ անո՛ր որոյ՝ և մեք ըզ քեզ աղաչեմք
հայր երկնաւոր. զասաւորեա՛ ըզ ընկեր
ցեալսն մեր ի վերինդ քո երկիր. իժո
ղովս անդրանկաց գրեալոց երկինս։
Ձայնարկեալ կենարարին ձայնին բար
բառովիւ. ասէ եկայք օրհնեալքդ հօր
իմոյ. ժառանգեցէք պատրաստեալ ձեզ
ըզ կեանսն ի հանդերձեալ երկիրն։
Ունդ առաջ երանելի քեզ հաւատով իջե

ՀՈԳԻՆ ԾԱՌԱՅԻՑ ԴՈՂ ՔՆԱԿԱՆ Ի ՏԱՌԱՍ ԱՆԴՐԱՆԿԱՑ ԳՐԵԼՈՑ ԻՅԵՐԿԻՆՍ։

Ո՜հ հոգին ծառայից դող քնական ի տառաս անդրանկաց գրելոց իյերկինս։ Ինակաւ վասըն սոցա ըզ բանաւոր պատարագս ինձ ի ձեռն ձեր ընծայեցեալ։ Եւ ընդրկեալ նոցա ըզ թուղթիւն գտանել յաւուրն յետնումն։ Հաշտեաց ի ձեռն ձեր մարմնոյ և արեան քոյ որ։ Եւ պարգեւեա նոցա դասիլ յաջոյ կողմանն քումմէ։

ԱՌ ԱՆՀԱՒԱՏ ԱՆՕՐԻՆՆԱԼԹԵՔ ԻՒՐՔՈՒՆ ԹԻՒ ԱԶԳԻՆ ՄԱՐԴԿԱՆ ԽՈՆԱՐՀԵՑԱՐ ԲԱՆԴԻՉԻՆ։

Ա՛ռ անհաւատ անօրինալթեք իւրքունթիւն ազգի մարդկան խոնարհեցար բանդիչին։ այսր հանգոյժ և զմեր ըզնչին ջնջեսցան ընդ ձեզն քո սուրբ միայնդ եւ մարդասէր։ Առ անչարչարելի ժարմնով եկիր կամաւ իջմարգարանն և խոյանիր ընդ բեհեղեցար հեղիր զալիւնդ իւրքունթիւն թիւ։ այսօր Առ թաղմամբ երեքօրեայ զ[illegible] բըռնաւորիչ մահու լուծեր։ և կոխ ցեր

ՀԱՅԿԱԶՆՅԱՆ

Ա՛ր ասկե գիտցիր զմեզ հետ ուրիշ բան չկայ
Ա՛ր քաղցած ես գոռալիքդ ուրիշ է. Ա՛յ քաղա-
քացի, ինչո՞ւ ես գայլասես նման. բան-
ասիքդ ինչ է, ո՞ր ես գալիս. ուր ես
գնում. ինչո՞ւ ես գոռում. ինչո՞ւ
գերշեռած ես. ինչո՞ւ ես
ուռած. ինչո՞ւ ես
կատղած.

ՀԱՅԿԱԶՆՅԱՆ

Ա՛յ քաղաքացի, ես քեզ չեմ ճանչնար. ես
հրգիռվ Թամազուր վաճառ-
մամուր խոնարհութիւնդ
ձեռք
ծիրկել ըզ պատրեանն ի՞նչ կա-
օրհնեմ ըզ քեզ աչքդ հարցնեն մորդ.
Ա՛ր լուծեր ըզ մահ. Ա՛վերածեր ըզ նընջ
ցեան իր գոյժ խոց. անչընչացիր զոր
իվր խաչին. Ա՛ւ իջանիր ի գերեզման
Թագաւոր անմահ. օրհ. Ա՛ր ընտաւր ընդ
աքմէ հօր. և հրաւիրեցիր առ քեզ ըզդա
ւանօղըս քո. այժմ առաքեա՛ր ի մեր ըզ
նընջեցս սրտին գանակից լիր իւրոցդ քոյ.
օրհ. Ա՛ զաւր երկնից. քա՛ր ի՛ ըմբռնա
րեք ըզ նա յաւիտեան. Ա՛ր վաճառք հօրդ
ես երբեք ըզ նա յաւիտեան. Ա՛ր վաճառք հօրդ
ես երբեք ըզ նա յաւիտեան. Ա՛ր վաճառք հօրդ

սրբոյն Ներսիսի ընդունի հոգի որ ի սո-
րա մկրտեցան.

Ա

Ա՛ր Թագաւորդ ես Թագաւորաց. և
բաշխող՝ կենդանութեան մարդկան. այսօր մարդասիրու-
թեամբ քո ընդ նընջեցեալսըն մեր ընկա-
ւ
ի հանգիստ ընդ սեբեւս քո սուրբ հայր
մեր ։ ։ր յամենայնի
զ
մարդկան. յայնմ աւուր ահեղն
դատաստան զարդս որդւոց
եան, և կոչել ի դատաստան զամենայն
դողայն արարածդ և ձանձնել արօրեակդ
փրկչին. յորժամ հարկանիցէ հրեշտակապետ
զաղաղակ մեծ և ասիցէ. Յարիջարուք մեռեալք
դողայն արարածդ և ձանձնել արօրեակդ
ամենայն ազգ մարդկան. յայնմ աւուր ահեղն
դատաստան. յորժամ ելիցեն գրքերն փրկչին
Թեր. յառնելոյ ամենեցուն ի դատաս
տան ահաւոր. յայնմ աւուր ահեղին. յո
հան ոսկեբերանն մեր ընդ նընջեցեալսն.
Ի հանգիստ ընդ սեբեւս քո։ Յորժամ ձառա
պայքեաց Թեոդորոս փոխն եկեղեցւոյ.
Ի դղեակս Թեոդորոս հրաշեղ ցերեկս բանիւն յայնմ
աւուր ահեղին, յիշեա։ Յարիջարուք
դողայն արարածդ և ձանձնել արօրեակդ
փրկչին. յորժամ հարկանիցէ հրեշտակապետ
եան, և կոչել ի դատաստան զամենայն ազգ
մարդկան. յայնմ աւուր ահեղն

Երջանկայինն Ձայնիս օրհնութեամբը զա-
ւակ երանելիդ Թոռնոց. Ո՛դորմ-
եա՛ ինձ եւ զմեր ընդ նըմ-
ա՛ն ողորմեա՛ եւ տո՛ւր
ցաւոցն մեր ընկա՛լ. Ո՛դորմ-
եա՛ եւ հանգո՛ց.
Ո՛ր յաճախ ձայներ գոչմանըն զո՛ր
հոգ՛ւոյն գերեզմանք ուռնային ձայնք.
յայնժամ ածեալքն լուսով պսակ՛ս ըն-
ծայեցեալ. Ո՛դորմ-
եա՛ եւ հանգո՛ց.
Ո՛ զ տէր օրհնեցէ՛ք զմ՛ս՛ր՛ս բարձր գ-
արկէ՛ք զ նա՛ յաւիտեան. Ա՛մ՛ն
եաւ ի հօրէ. զմ՛ս՛ր՛ս Թաղել հոգ՛ւոյ
հանգո՛ցեալ՛ն օրհնեցէ՛ք. Ո՛ր խրատ
ա՛ր բանակըս հրեշտակաց միաձո՛ր զՀա
ստացեալն անուանն իւրոյ. գ՛ա՛ս՛ա՛ւորե
լո՛վ յաջո՛ղ ա՛ն դ՛ա՛ն. Ե՛ւ
Ո՛ր կո՛չեցեր առ քեզ տէր զ տի՛ղ՛ա՛ր
ա՛ն՛ զ՛ն՛ կա՛լ զ մեր ընդ՛ն՛ջ՛ե՛ց՛ե՛ա՛լ՛ն ի գո՛ղ
հայրապետին աբբահամ. ո՛ղորմ՛ած տէր
փո՛ր՛կ՛ի՛ւ և բարերար. Ո՛ր Թո՛ղո՛ւ Թո՛ղ ես
զ՛ա՛ղ տէր. Թողո՛ւ զ մեղս մեր ընդ՛ն՛ջ՛ե՛ց՛
լո՛ղն կա՛ր՛օ՛ղ տէր և Հ՛ղ՛ո՛ր՛ղ. ո՛ղորմ՛ած
Ո՛ր լսեա՛ր ես տի՛ե՛ր՛ա՛յ՛ զ՛ս՛ տէր. լսո՛
ա՛ա՛ւ՛ո՛ր՛ե՛ա՛ և զ մեր ընդ՛ն՛ջ՛ե՛ց՛ե՛ա՛լ՛ն լսո՛
տէ՛ր երանելո՛ց զ՛ո՛ր՛ա՛ր՛ո՛ց՛ն՛ն՛ո՛ց՛ն՛. ո՛ղոր
ե՛ր՛ջ՛ա՛ն՛ա՛կ՛ա՛յ՛ի՛ն՛ Ձ՛ա՛յ՛ն՛ի՛ս՛ օ՛ր՛հ՛ն՛ո՛ւ՛թ՛ե՛ա՛մ՛բ՛ զ՛ա՛ ա՛
ա՛ւ՛ա՛կ՛ զ՛ա՛ր՛ե՛ր՛ջ՛ա՛ն՛ա՛կ՛ա՛յ՛ի՛ն՛ Ձ՛ա՛յ՛ն՛ի՛ս՛ օ՛ր՛հ՛ն՛ո՛ւ՛թ՛ե՛ա՛մ՛բ՛ զ՛ա՛ ա՛

թիւք յիշեա զՔրիստոս զոր ընկերացաւ. որ
կենայ. ստեղծ։ Ո՛չ ժամանակաւոր ց զոր աղօ
ձայն փողոյ գալոստեան քոյ ահ
գինն. և հարկաւոր փող յաջորդեն մեզոյ. և մեզ
գնեցեալ տասիմբք փառաւոր գոչեսցեն զոր
ան։ Ո՛չ ժամ առնէ. վկայութիւնն որ
և աբբեք զո պարծեցեալ իբեզ. և մեզ չնորհ
ես՝ ցոցես վերակիւ կալ եւյջմե քոումէ։
ամագաւոր անահ. արարիչ յաւ իսնէից
մարդասիրութիւնդ զոր խնայեա յանձինս
մեր. ստեղծիչ կենդանեաց և հանգու
ցիչ նոր ջրերց։ Ի խորհին բեռեալ.
զհաշտու ւո ծերը զեխանու թիւն. յաւիտ
ջոյց ողորմածութեան վերածեր յանմահ ի
կեանս. ստեղ։ Ո՛չ ժամանակաւորաց զոր աղօ

ԺԱ

Ա

Ա

Ա

Նայն ժամ ընդ այն լինի։

առաջ տանուն յօհդս. Եւ այնպէս յամե-
նի վերին ևղէմ Թըռչին ամպոք ընդ
տակից ամպովք ընթանան։
արդարոյց ու խիւրաւոր բանակըս հրեշ
նորոգէ։ Ոսատուր են Ճանապարհք
հօր ու ընդ հնոցիդեն բնութիւն հրեղէն
Պ. ալից և մեծինելն փողով և փառօք
բանվեր ցն աբրահամու. փառըս տաք։
աբժանի և ըզ մեր ըզ ընծայեցեալսն ընդ
Ալը նորոգող ես աշգի մարդկան. արա՛
կարգեա և ըզ մեր ընծայեցեալսն. և պարգ.
թող ես կոչելոց. ընդ աջմէ դասելոցըն
տաք անուանեալդ քոմ սըրբոյ։ Ալը հրաւէ
Ալը հայրդ ես բարեխնամ. գըթած իմըր
ընծայեցեալսն. և պարգևեա մեզ փառս
մեզ. աղաչանօք առաջինին. Քո՛ յիշէ։
զատիկ. Քո՛ յիշէ։ Ալը մարմնացեալ վանըն
մեց վերս օրհնես. առ քեզ կարգաւոր ես պա
պետս նոցա ընդ նըբոս քոյ։ Ալը յանապատ
զընծայեցեալսն իւրա անուանդ քո։ Եւ հանգոյ
տաւուրք հայցեմք իւրեն. Քո՛ յիշեա՛
ա գիշերոյ կանխեա՛ սաղմոսիւք Ալը ա
ւալին պայծառացո ըզ զհոգիս ընծայիցդ։

Պատրաստ եմ ամուսնանալ քեզ հետ, սիրելի՛ հարս։
Ես ալ պատրաստ եմ ամուսնանալ քեզ հետ, սիրելի՛ աներ։

Աղջիկը դեռ չի վերադարձած։

Ո՞ւր է հարսս։ Ինչո՞ւ չի գալիս իմ մոտ։ Ես ալ ուզում եմ նրան տեսնել։

Աղջիկը դուրս է գալիս։

Աղջի՛կ, հարսս ո՞ւր է։ Աղջի՛կ, հարսս ո՞ւր է

ՀԱՄԼԵՏ

Ո՛չ, ոչ մի կերպ։ Ես ուզում եմ միայն ասել, որ
ինչպես որ մենք ենք ասում, թե ժամանակը
ժամանակ է, այնպես էլ ասում են, թե ժամանակը
ոչ ժամանակ է։ Ներողություն, որ ես այդպես
խոսում եմ, բայց ես ուզում եմ իմանալ, թե
ինչպես եք դուք ապրում։

ՈՍՐԿԵՆՍՏԵՐՆ

Ինչպես մյուս մարդիկ։

ՀԱՄԼԵՏ

Ինչպես ոչխարները։

ԳՈՒԼԴԵՆՍՏԵՐՆ

Ինչպե՞ս։

ՀԱՄԼԵՏ

Ուտում են խոտ և ջուր խմում։

ՈՍՐԿԵՆՍՏԵՐՆ

Ինչպես մարդիկ, որ ուտում են իրենց ուտելիքը
և խմում են իրենց խմելիքը։

ՀԱՄԼԵՏ

Ինչպես որ ասում է Ֆալստաֆը, ինչպես որ
ասում է Ֆալստաֆը։

ՈՍՐԿԵՆՍՏԵՐՆ

Ինչպե՞ս։

ՀԱՄԼԵՏ

Ինչպես որ ասում է Ֆալստաֆը։

ՈՍՐԿԵՆՍՏԵՐՆ

Ինչպես որ ասում է Ֆալստաֆը։

ՀԱՄԼԵՏ

Ինչպես որ

ցաւ. Ով ոչ, այլ առ քեզ միայն պարզաւիտ
Հայր երկնաւոր. ահ երկիւղ իմ. ծգնեա՛ ինձ։

Աղօթս վճռապիտիս դադար է։

Ո՛վ երկնագործ էստարար զիս ահ ի ձանձալէ
Հիւ՛ղթեամ քանզի խլնդ երեցի գայլ ահ քեզ
Դառնալ անդրէն ի հո՛զկոլմէ ստեղ
Ծար ձգ. այլ առ քեզ միայն պարզաւիտ.
Հայր երկնաւոր. ահ երկիւղ իմ. ծգնեա՛ ինձ։

Աղօթս օրհնեալ ելք ատ. կոց ահ ինձ։

* Ձաւատ ունեմ վստահ հոգւով խաղաղութեամբ.
** Երթ առ արարիչըն հայրենիով. ահ ինձ
Հանգոյ. Ես ատեր հոգի իմ ընդս այս
Հեա. զի քոյ խաչիւ և յարութեանդ հաճ
տուիր թագաւոր երկնաւոր. հանդոյ
զհոգի սորա. յիշեալով սորա զհաւատոյ.
Ի քաղաք ուրախութեանց և ի քաղաք թա
գաւորին մեծի. ուր ժողովք սրբոցն
են ի խաղաղութեան. գնասցես յուսով. և
հանգիցես ընդ հրեշտակաց դասս. տե
սանել զլոյսն յաւիտենից։

** Երբէցաւ անձն իմ ի հոգ յորմէ ստեղ
ծեր զիս. և հոգւոյս մերկնեալ կենդ. ահ
զատ ինեալս կիցեա ի քեզ առ ելատեան.
Աղաչեմ եմ անարատ ձեռաց քոց ահ

ան[illegible] ըզ մեռեալսն։ Ընդհուպ եւ մեծ քա[illegible]
[illegible]ք, զարմացի՛ր վերակացին յաչխարհս յայնմ[illegible]
[illegible]ան փիլիսոփայական ուրմամբ. Ա՛ւա՜ղ հագին զծրու[illegible]
[illegible]ան վասըն մերոյ փրկութեանս։

մարդկան նորն գին։ յայնմ ա՜ւուր ա-
Ձայն մեծ ի դրախտեն՝ և ի հրեշտակն
հրաշալի փողոն։ ուր հաղորդեալ մարդի՝ ը-
ձեռն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։ ի
ձեռն ժողովրդոց բազմաց։ աղաչանօք ա-
ծածանին և ամենայն քրիստոնեայ։ յիշ-
ման մեծի Աստուածածնին։ որ յաղթող
մեզ խնդատացաւ։ յիշ։ Հոգեկ. Ճրագ-
լոյս մեր ընդ ամենայն ի միասանգամ գալ-
ստեանն ընդ յաղթեալ։ Ողջոյն միածին։ որ
ծին ի փրկութեան։ յիշեա՛ զՀոգիս նոցա
ընդ ձեռն մերոց։ և հանգոյն ընդ ամե-
նայն քրիստոնեայ մարդկան։ առաքինեցեր
զի միայն ես ողորմած։ որ գերեզմանքդ իւրա-
նոցս լուսեղէնս։ քահանայ մեր ա՜յդ առա-
ջի իմ ամենայն ազգաց։ ի մեծ ուրախու-
թիւն ամենայն ազգաց։ ի մեծ ուրախու-
թիւն ամենայն ազգաց։ ի մեծ ուրախու-

Ընծայիլ քո յատենիդ դատաստուր ահեղ.
Որ զերկնաւոր մահու. յիշեա՛ զի նոր նո-
Ահագնէ՛ և կենդանց. և խնայէ՛լոզ քո լու-
Ամենայն երկրի։ Ո՛ր ունիս իշխանութիւն
Ա՛ն նշանաւ փառաւք. զի դու ես տէր ամե-
Ընդ ձեզ նոյն ցեղասէրն ըմբռ յորժամ գայցես
Ա՛ր խոնարհ՝ ցաւ յերկնից բամբ՛նդ աղբ-
Հանդուսցես ընդ ծառայսդ քո. և զհոգիս
Նոցա դասեսցես ընդ ա՛ջոյս քո. մի՛
Ա՛ր խոնարհ՝ ցաւ յերկնից բամբ՛նդ աղբ-
Հանդուսցես ընդ ծառայսդ քո. և զհոգիս
Նոցա դասեսցես ընդ ա՛ջոյս քո. մի՛
Ա՛ր ես երկայնամիտ. ոչ ո՛ւր. քանզի լաւ
Խակաղ. հանգո՛ զհոգիս քոց ծառայից. զի
Մի՛ գայցէ տնաւնկ ամաչեալ. յա՛ւուրս
Ահեղ. ա՛ստենի՛ն։ Օ՛ յիշատակ հրաժա՛ր
Լոյն ի հաճոյս քեզ ընկալցիս. ի՛ զո՛ւարթս
Մեր ընկալ. ո՛ւղ զաբելին զնո՛ր և զաբրա
Համուն. զի մի՛ ի խորհուրդ քոյ սիրողաց

Յիսհաւոր քոյ գաղըստեանըն յորժ
ընդ ջըցելոց հոգիդ ձըշմարիտ։

Ո՛րպէս ըզքեզ· որ նորոգողդ
քեզ· որ յարուցիչդ ես նըւիրեցելոց· որ
դիմիդ միածին։ Ո՛ղբերը անընպատ
յորմէ բաշխի ամենեցըւոյն չընչին։ ը-
նդ ջըցելոց հոգիդ ձըշմարիտ։

Ո՛րպէս ըզքեզ· որ նորոգողդ
քեզ· որ յարուցիչդ ես նըւիրեցելոց· որ
դիմիդ միածին։ Ո՛ղբերը անընպատ
յորմէ բաշխի ամենեցըւոյն չընչին։ ը-
նդ ջըցելոց հոգիդ ձըշմարիտ։

Յիսհաւոր քոյ գաղըստեանըն յորժ

գան ու իւրեանց ձեռքին քո զծրուագդ
և նրշան ա՛ր խաչին պայծառանայ իմ
երկիր։ Աբրգին տարբերք երկրի իձայնէ
հընչմա՛ն փողին։ որ գոչէ զկենդա՛նութեն.
ամե՛ն արիք։ ելէք ա՛ր կենդանեաց և՛մ
ռերց։ Ո՞վ նորհեա մեզ ար տալրուքն ի
ծագել արդարոյ խաչին։ զբա՛վ եղէ մեզ փրկ
կութեն։ զի նովաւ ելցուք ընդ առաջ այ
րդեադդ ո՛ր իւրերկինից։

Ո՛րպատա՛ս ա՛ր ծ. յիշեցա՛ր զընդ ջեցեալսն
ի նա՛ր անուննդ քո։ Ո՛չ գի՛նա արեան
քոյ ա՛ր յիշեցա՛ր և՛ հանգո՛ ընդ ե՛ր
ջեցեալսն մեր յիշեա՛ր։

Ո՛րպա՛ս կան արդարութե՛ն քո. և ա՛պա՛ւէն
յոյսացելո՛ց ո՛ր ևրդ մե՛զ մեռնել մար
մի՛նըն կենդանացո՛ւցեր փրկիչ. ընկալ զ
մեր ընծջեցեալսն. և՛ հանգո՛ ընդ ե՛ր
Ո՛րպա՛ս կարդա՛ք ա՛ն ձա՛մբըք բեկչե՛լ
և արտասուա՛ւքն հա՛ւաչա՛ք նո՛ք. ո՛ր ի
քե զմա՛նըն զաղաչո՛ւ արտասուեցեր փրկ
Ո՛րդեն հայցե՛ր մե՛զ բռնկմա՛ն ողորմութե
և պա՛տգե՛ւէ կենդանո՛ւ։ ո՛ր աւազա
կին ըզգրա՛խտըն ժա՛ռանգեցո՛ւցեր փրկ

արդի են, Հայաստեցիք բառանալ զի մեզ ոչ
ընդունին քրիստոնեայք։ Այնուհետև բազում
անգամ ի մեզ եկեալ, ի մեր տունս մտեալ
եւ ի սեղանոյ մերոյ ուտելով, զհաւատոյ
մերոյ փորձեցին զմեզ, եւ ոչ գտին ինչ
ընդդէմ ի մեզ։ Ապա ասացին մեզ. Ընդէ՞ր
ոչ կամիք ընդունել զմեզ ի հաւատ քրիստոնէից։
Եւ մեք պատասխանի ետուաք նոցա.
Զի ոչ գտաք ինչ ընդդէմ ի մեզ, զոր
ընդունիցիմք զձեզ։ Եւ նոքա ասացին.
Ոչ ինչ ընդդէմ գտաք ի ձեզ, բայց զի
ոչ ուտէք զխոզ։ Եւ մեք ասացաք նոցա.
Ոչ ուտեմք զխոզ, զի ոչ ունիմք ի մեր
երկրի զայդ անասուն։ Եւ նոքա ասացին

Ալ ի յերկրին երկնցար, ամէն մարդկան ո
թշնամի

Ալ ամպրիչդ ես հրեղինաց եւ հեղեղիչ
նաւից, եւ մրջիւնքն ինաւուր, փառաբանիս իբա
նաւոր պաշտօնեից։ Իբրեւ ի հայելի մարդ
թողուլն չնորհեաւ ընդ քեզ մերոց։

աստ առեր՝ ըզ գերեզման։ Ի՛ զ գին
ըզ ծովմանն. և ելբանելով զո ի դժո՛խս
Ա՛ր զարձցաւ ի խաչին վա՛ ագամայ նո
գոյացուցիչ հոգւոց մեր նըշխեցելոյն,
տեան. որ կենարարդ ես մարմնո՛ց. և
Փառք քեզ տէր փառաւորեալ յաւե՛
ժառանգորդ լինի՛ լ խոստացար. զհնա՛
տաճա՛ս զաղետս զալըստեան քոյ աւե՛ր. ըզ նըշ
կի՛ց արարեր. և՛ երկնից արքայութեըդ
ցեր մեզ մահացելոցս. ի քէն. ի՛ նորժամ
նըստիս յաթո՛ռ փառաց դատողական իշ
խանութե՛ն. և փառաւորես առ ի քէն փա
ռօք ըզ գին նա արեա՛ն քոյ աւր. ի քէն.
Ա՛ր ա՛նբաւ քո մարդա՛սիրու թիւդ գո՛
թացար յաչըդըս մարդկան. ծընա՛ր ի
հո՛սկէն. ըզ ծընեա՛լս նո՛ւ նո աւազանա՛ն
ըզ նըշ ջեցեալըն ա՛մեր ընդ ո՛ւրբաթ քո
հա՛նդէ՛ս թաղաւո՛ր յաւիտե՛նից. Ա՛ր ի
վերայ խաչի՛ն զե՛նա՛ր որպէս գառն. և
զմարմի՛ն և զարիւնըդ քո բաշխեցիր ի
փըշկու ծի՛ն աչխարհի. զհաղորդեա՛լս
մա՛րմնոյ քոյ և արեան. ըզ նըշնջեցեալըն.
Ա՛ր զատ նըմանո՛ւթե մա՛հու քոյ տը՛ նկա
կի՛ց ա՛րարեր. և՛ երկնից արքայութեըդ
ժառանգորդ լի՛նի՛ լ խոստացար. զհնա՛
տաճա՛ս զաղետս զալըստեան քոյ աւե՛ր. ըզ նըշ
ցեր մեզ մահացելոցս. ի քէն. ի՛ նորժամ
նըստիս յաթո՛ռ փառաց դատողական իշ
խանութե՛ն. և փառաւորես առ ի քէն փա
ռօք ըզ գին նա արեա՛ն քոյ աւր. ի քէն.
Ա՛ր ա՛նբաւ քո մարդա՛սիրու թիւդ գո՛
թացար յաչըդըս մարդկան. ծընա՛ր ի
հո՛սկէն. ըզ ծընեա՛լս նո՛ւ նո աւազանա՛ն
ըզ նըշ ջեցեալըն ա՛մեր ընդ ո՛ւրբաթ քո
հա՛նդէ՛ս թաղաւո՛ր յաւիտե՛նից. Ա՛ր ի
վերայ խաչի՛ն զե՛նա՛ր որպէս գառն. և
զմարմի՛ն և զարիւնըդ քո բաշխեցիր ի
փըշկու ծի՛ն աչխարհի. զհաղորդեա՛լս
մա՛րմնոյ քոյ և արեան. ըզ նըշնջեցեալըն.
Ա՛ր զատ նըմանո՛ւթե մա՛հու քոյ տը՛ նկա
կի՛ց ա՛րարեր. և՛ երկնից արքայութեըդ
ժառանգորդ լի՛նի՛ լ խոստացար. զհնա՛
տաճա՛ս զաղետս զալըստեան քոյ աւե՛ր. ըզ նըշ

աչքեան քոյ յիշեա կենագործոյ աչքիսդ
հի. և հանգչեսցեն արժանաւորեա

յերրորդաղէմբէն վերի ն։

Ա Ռնդ զնաւթլունս երկնից մրհնեցիք զ
նըստանայն ի յաթոռ փառաց. զի հանգուս
ցիք զոչ նըմին ճառագայթ իւր յաւիտենից.
ի միւսանգամ փառաց խըղճ գալըստեան։
Ա Ռնդ սերովբէիցըն սրբաձայնց ձայնիւ դո
վեցիք զնըդին մի ծին. զի հանգուս։
Ա Ռնդ քերովբէիցըն փառաբանութեանց գա
րեբանեցիք զՀոգին ձըշմարիտ. զի հան
Հ նանալն վիմածին՝ աղբիւր յորդառատ
բարուրանաւ ծաղկանալ՝ այդի վայելուչ սրո
քիկ հողեղէն. ըմբռնուղ բանիւն տունկ
անթառամութեան. տաղաւար հոգւոյն. առ
ծընեալն իքեն միշտ բարեխօսեա անդադ
ար հայցմամբ. ընդհարձակ գթութեամբ
մեր նըշնջեցեալըցն. փախիկութեամբ դըրախտին
բացօղ բանալի. քիւ բարձող նըմանող
երկնից. սափոր ոսկեղէն լի մանանայիւ
գոնափայտն ծաղկանալ յարմատոյն յեսսեայ.
առաջնոր լուսոյ մայր. աստ ցօղ բարձրա
ծաւալ ցանկալի զուարթնոցն. նիւթեա
ցիր, սրտիքդ գեղ մարգարտափայլ հիմն

քո՛ նե՛ր առաջնաստ. եւ ընդ վերին գերան
զ ընկերացեալսըն մըտանել ի յերկիր այլոկ
աստուածոց ծառայել. արարիչն իւրոց մեղ
գին կընդա՛նարար. աղաչանո՛ք նե
ար։ Ալ ինձա՛ն հայցմ՛ք իքէն նե՛ր չի
ւ իշխանութի՛ դատե զմ արարածս.
ր փառակից կենդանին յաւիտենից.
Ալ յայնժամիկըս հայրենի՛ կանաս. ընդ
ւ բարձր արարէ մ՛ք զ նա յաւիտեան։ —գ
ընդ աչմէ՛. Ա՛զ տե՛ր ծրհնեմ՛ զ՛ք
ընկերացեալն ի վերինդ քո՛ երուսաղէմ.
Ալ ընտրեա՛ս ի վերայ բանմանեաց քերբէ՛ի
թանգա՛ւոր խաղաղութե՛. հանդո՛ւ և զ մեր
զ ընկերացեալն ի վերինդ քո՛ երուսաղէմ.
ընդ աչմէ՛. Ա՛զ տե՛ր ծրհնեմ՛ զ՛ք —դ
ր փառակից հօր հանդերձեալ են զայ
ի դատել վերկիր ածեզա՛կն արդա՛ —դ
րո՛ թե. զի զ հողեղէն զ բընու
թի՛ս մեր վերառեալ նորոգեսցե՛ս ի կեանս
ընդ աչմէ՛ քո՛ տէր ամէն հա՛ըցն ըմեր։
Ալ ամէնին բարկութի՛ զդատես զ հզ
նացեալս մեղ զ լուսատո՛ս ոչ երգեցող
լուսաւորեա՛ և զ մեր զ ընկերացեալն ան
չառելի՛ պա՛ճային լուսով։ ընդ աչմէ՛.
Ալ ընտրեա՛ս ի վերայ բանմանեաց քերբէ՛ի
թանգա՛ւոր խաղաղութե՛. հանդո՛ւ և զ մեր
զ ընկերացեալն ի վերինդ քո՛ երուսաղէմ.
ընդ աչմէ՛. Ա՛զ տե՛ր ծրհնեմ՛ զ՛ք —գ
ր փառակից արարէ մ՛ք զ նա յաւիտեան։
Ալ յայնժամիկըս հայրենի՛ կանաս. ընդ
հօր փառակից կենդանին յաւիտենից.
և իշխանութի՛ դատե զմ արարածս.
պո՛ն։ Ալ ինձա՛ն հայցմ՛ք իքէն նե՛ր չի
գին կընդա՛նարար. աղաչանո՛ք նե
աստուածոց ծառայել. արարիչն իւրոց մեղ
զ ընկերացեալսըն մըտանել ի յերկիր այլոկ
քո՛ նե՛ր առաջնաստ. եւ ընդ վերին գերան

եւ դասուրբնա յերանաւէտս յանթառամ
եւ յանապականս իւ կեանսդ։ իւր բոյ։

Ո՛ Ամենազգեզ ծիրանեն իշխանութեանդ եր
կնից թագաւոր փառաց. ամենանակալ ամե
նակարող Թոռղ ըզ մեղս մեր որ ջնջես լոյն.
եւ հանգիր խնդրանքն քոհմ իւրքայական
իւ հանգըստեան։ Որ ինախնուն ըզ մար
գարէն մօսէս լուսաւորեցեր աչսայլն
փառօք տեսլեամբ աստուածերդ քոյ. լոս
ատուր եւ ըզ մեր ըզ ընկնեցեալսն. եւ հան
արեխնուքդ ըզ ամենայն ծնողսն
եւ մօր քոյ յերեսս զգինս անեան քոյ տէր.
եւ դասուրբնա յերանաւէտս յանթառամ
եւ յանապականս իւ կեանսդ։ իւր բոյ։

Վասըք քրիստոսի. որ կենարարդ ես մեր
ամենեցուն Աստուածդիր Հոգւոց. ընկալ՛ զաղերս
նաբաննօղ Հոգիս յանմահական քո հանգիստ
Այրդատերուն հօր որդւոյ. որ պատկերացուցիր
եղեր Հոգւոյ ղննացս. և խաչեցար. ընկալ՛ ի
Լուսեղէնսն՝ ուր Հոգիք. որ անդ՝ծրարիր ես
նեղելոց. և մրրկեցուցիչ Հոգւոց. ընկալ՛
Ի հանգիստ քո տէր ուր ոչ ոք մնայ քո
հանդերձեալ զՀոգիս ծառայիդ քոց
ընդ սրբոյս քո հանգոյ մարդասիրեալ.
Ո՛հ՛ տէր ծ. որ իմովք եղերժօխս. զերկուս
նոսս մահուս լուծիր զի կանգնեալք արձակեսցեն
զբեր. և զՀոգիս ծառայիցդ
քոց՝ հանգոյ մարդա՛
Ամանակ գարձի իմոյ ի՛ՀԱս իյերկիր քոյ քա
ոդի որ ընկալ զծառայս քո. և Հոգիս ո
ուղիղ լինասցի ընթացս աչխարհի. արդ տէր.
նախանձեցիր ընթացս աչխարհի. արդ տէր.
զայցելութիւն քոյոյ սիրոդաց. յայնժամ
խնայեա ի ծառայս քո. և Հոգիս ո
Ո՛ղորմեա տէր ի Հոգիս մեր ընկալ՛ ցեղ

Ո՛վ հայրական իշխանութիւն և փառք տ
դասից եւս ձեր. ընծաեցից ես դատաւորս
հանդէս քո առաքելոցք. և առնեմ զձ
հաստուածս քոց արար ըստ օրինացս. Ո՛վ ու
սանիլ Աստուածային ընդ ձանաչս սըր
բոյ խաչին յաղթեալ բեմիւ ես բանիւս.
Ա՛ընտրեա՛լ զրկիս յայծեաց. և առնեմ
ըզ հաստուածս. Ո՛րդի աղաչեմ զձ քեզ քրիս
տոս ծրդեմ ատուածոյ. հանդերձ ընդ
ձերովսաղէմ. վի
մի դարձցի աչունակ ամմաեցեալ քոյ
ուր ա՛հեղ ա՛տենին.

Ո՛ղջմբեալքս խոնարհեալ փառաց սրբերու տ
թե. խոնարհեալ անձամբըք պաղատիմք.
դատաւոր կենդանեաց և մեռելոց քրիս
տոս ծրդեմ ատուածոյ. յայմ աւուր ա

յայ ջան կուլամ դառնամ։ Ա՜ՀԱ ես ա՜հ
ի՞ որ գալըստեան քոյ ամբ յորժամ շու
ժամ ո՞ն զօրութիւնք երկնից. արեգակն
կերպ ճառագայթիւք փայլեսս իւրում ելից
յայնմ։ Յորժամ հարկանի փո՛ղ գալըս
տեան քոյ ամբ. լինիցի՛ժամ և երկիրը
դիշերըդեալ վերաբերիցէ զնիջեցեալ

որք յադամայ. յայնմ։

— Օ՜ ա՜հագին համբաւ գալըստեան քոյ ամ
ըզ վերամբա՛ծ մի՛ծութ մբ. զաբհնութիւնք իւրե
կեսցէ՛ ի սպառնալեաց գեհենին. անդ
ջիւմբ ըզգիւղ փրկիչ. հանգո՛ւսցէ ըզ ամբ ըզ
նիջեցեալսն ընդ ո՛րբսքան. որ միա՛յնդ ես
բաղում ողորմ։ Յորժամ գաբթիւիցէ հարկա
նել ըզ տիեզերալուր ըզ բարբառ փողոյն.
և նոքա՛ցին հնո՛գիք նիկատին զերեզման
քա՛նչիւք տեղեան. անդա՛ր։ Ո՛տեանըն
դնի և դըպրութի՛նըք հրաշիւ՛ցն բանին.
և դատաւո՛րն ամ՛հեղ յականակնկիր իւր յա
րարածս՝ հատուցանել վարձս ըստ գոր

ծոց իւրաքանչի՛ւրոյն. անդա՛ր

— Ո՜հագին է օրըն դատաստանին. և դ
ղումն առաջի՛ բեմ միոյն. սարսափին հո
տակք սահանիք երկնիք. ըզ նիջեցեա

ԶՄՆԱՐԱՆՔՆ ԻՆՉՈՒ ՔՈ՝ՔՈ։ ԵՐԺ։

ԱՆՆԿՆԻՂԱՆ ԱՃ ՈՎԻՂԱՆ ԱՐԱՐՂՈՒԹԻՒ

ԻՆՔՄ ՀՈՎԻՒ Ս ԵԱՆԱՒՈՐ ՀՕՐԻ։ ԴԱՐՁԻ
ԱՒՐԸՐՁՈ ԿԵՆԱՑ ԽՄՈՑ. ԷԱՒ ՔԵԶ ԱՊԱՑ
ԱՅՑՔՍ ԱՆՁՆ ԼՄՈՐՀՆԵԱՑՔ ԸԶ-ՔԵԶ. ՉԱՒ
ԿԵՆԱՑ ԼՐԱՑԱՑՆ ԶՄԵՂԱՆԱՒՔԻՆ ԽՄՈՑ. ԵՐԺ։
ԳՈՒՆԴ ՄՈՐԴԱՒԵՐՈՒ ԹԵԳ. ԱՀՅԱՂԱՒՐԵՔԴ
ՀԱՒԱՏՔ ԱՐԱՐՈՒՆ ԶՄԵՂԱՆԱՒՔԻՆ ԽՄՈՑ. ԵՐԺ։
ՀԱՅՑԵՔ ԱՆՁՆ ԼՄՈՐՀՆԵԱՑՔ ԸԶ-ՔԵԶ. ՉԱՒ
ԱՒՐԸՐՁՈ ԿԵՆԱՑ ԽՄՈՑ. ԷԱՒ ՔԵԶ ԱՊԱՑ
ԻՆՔՄ ՀՈՎԻՒ Ս ԵԱՆԱՒՈՐ ՀՕՐԻ։ ԴԱՐՁԻ

Ա ԵՐՁԵՑԱՅԵՍ ԻՍՐՈՒԵԼՆ ԳԵՐԵԶՄԱՆԻՆ ԱՐ ՈՐ
ԵՀԱՍ ԻՆՁ ԺԱՄ ՄԱՆԱԿ ՄԸՏԱՆԵՒ Ը ԻՄԱՐ
ԳԱՒՈՒՏ ԵՐԿԻՒ ՅՈՐՄԷ ԱՍԵՂԱՆՔՆԵՐՔ ԱՒԵՒ
ԲԱՆ. ԸՆԺ ԻՒԿ ԻՄԱՍՏՈՒՆ ԱՀԱՐՈՒՄԱՊԱՏ
ՈՐԺ-ԸՂՁԵԱ ԶՆՈՒՆ ԻՄ ԶՄԻՒԱՆԴՈՒԹԵՆ.
ԱՐԱՐՈՂ ԱՅՍ ՀՈ ՍՈՒՐԲՔՈՒԹԵ ՄԵՐՈՅ. ԱՂԵՑԻ
ՀԱՒԱՏՆ ՔՈ ՊԱՀԱՊԱՆ ՍՆԱՆԻՆ ԻՄՈՅ. ԱՄՆ
ՔՈ ԲԱՐԻ ԱՌԱՋՆՈՐԴԵՍՑԻ ԻՆՁ ԻՄԱՐԴՈՒՆ
ՌԱՔԻ. ԸՆԺ ԻՒԿ։ ԱՂՂԱԿԱՆՑԱՒ ԱՒԵՍ ԸԶ
ԳՈՒՆԴ ՄՈՐԴԱՒԵՐՈՒ ԹԵԳ. ԱՀՅԱՂԱՒՐԵՔԴ
ԿԵՆԱՑ ԼՐԱՑԱՑՆ ԶՄԵՂԱՆԱՒՔԻՆ ԽՄՈՑ. ԵՐԺ։
ԼՑԵՑԻ ԱՆՁՆ ԼՄՈՐՀՆԵԱՑՔ ԸԶ-ՔԵԶ. ՉԱՒ
ԱՒՐԸՐՁՈ ԿԵՆԱՑ ԽՄՈՑ. ԷԱՒ ՔԵԶ ԱՊԱՑ
ԻՆՔՄ ՀՈՎԻՒ Ս ԵԱՆԱՒՈՐ ՀՕՐԻ։ ԴԱՐՁԻ

գեամբըն մեր բընդ ու՛ր բոյս քո՛ հանգու-
թիւն. աղաչանո՛ք հայցուա՛ծք իբեն ընդ-
ծե՛ զազգըս մարդկա՛ն ո՛ր ըզ յորդ-
մահո՛ւ ընկղմանուցէ. որ ծընա՛ր տըղայաբար ևվերա-
քո՛ զ ո՛ր գեղե՛ ն հրնչմունս. զքրիստո՛ս
ստո՛ւցանեն զերամա՛ծ շուտակա՛նաց զերանա-
մա՛տուցանեն զերամա՛ծ շուտակա՛նաց զերանա-
նախո՛ւ ամբս ե՛ զանա՛կ կէին. երգս ա՛ռեալ
ա՛զմերա՛մբ վերհա՛զուն իցըն հոյլըն յոգ
ա՛ն ողորմ դատե՛ն զմեղաւորս. և այժմ
ան ողորմ դատե՛ն զմեղաւորս. հրե՛շտակք
անաչառ դատաստա՛ն արդա՛ր. հրե՛շտակք
նատէրն ա՛հեղ կոչո՛ն ահաւոր. դատաւո՛րն
և այժմ հոգո՛ն եհ՛ սա վերին կոչողի՛ն. կոչ
Ա՛սկի՛ եղեա՛ր անպիտա՛նացայ. գեղեցկայո՛ր
մեր շինուա՛ծոյս քակտուա՛ծ. քաւ ստո՛ւնըդ
ծեր զազգըս մարդկա՛ն ո՛ր ըզ յորդ-
թիւն. աղաչանո՛ք հայցուա՛ծք իբեն ընդ-
գեամբըն մեր բընդ ու՛ր բոյս քո՛ հանգու-

Վասն Հեղինէի եւ Ասորոյ որդւոյ նորա

Յաւուրս Ասորոյ որդւոյ Նորա, որ մեռաւ ի
Հեղինէ կնոջէ իւրմէ, եղեւ սով մեծ ի Հայս
եւ ի Վրաստան, եւ ի Հեղինէ եւ ի որդւոցն
նորա, զոր ասացաք զնոսա ի սկզբան պատ-
մութեանս, եւ ի ժամանակս սովուն ելին
ի Հայոց աշխարհէ եւ գնացին ի Մարաստան
եւ ի Ասորիս, եւ ի Կիլիկիա, եւ ի Կիպրոս,
եւ ի Յունաստան, եւ ի Հռոմ, եւ ի Սպանիա,
եւ ի Գաղղիա, եւ ի Բրիտանիա, եւ ի Գերմա-
նիա, եւ ի Սկանդինաւիա, եւ ի Սարմատա-
ցիս, եւ ի Վիրս, եւ ի Վրաստան, եւ ի Կով-
կասեայ լերինս, եւ ի Կասպից դրունս, եւ ի
Մեծ Հայս, եւ ի Փոքր Հայս, եւ ի Կապադո-
կիա, եւ ի Պոնտոս, եւ ի Բիթանիա, եւ ի Գա-
լատիա, եւ ի Պամփիլիա, եւ ի Պիսիդիա, եւ
ի Լիկիա, եւ ի Կիլիկիա, եւ ի Կիպրոս, եւ ի
Ասորիս, եւ ի Մարաստան, եւ ի Պարսս, եւ
ի Հնդիկս, եւ ի Սերս, եւ ի Տաճկաստան, եւ
ի Հիւսիսական ազգս, եւ ի Հարաւական ազ-
գս, եւ ի Հարաւ, եւ ի Հիւսիս, եւ ի Մեծ ծով,
եւ ի Կարմիր ծով, եւ ի Պարսից ծոց, եւ ի
Հնդկաց ծոց, եւ ի Կասպից ծով, եւ ի Սեւ ծով,
եւ ի Մեծ ծով, եւ ի Միջերկրական ծով, եւ ի
Ատլանտեան ծով, եւ ի Գերմանիկեան ծով,
եւ ի Սկանդինաւեան ծով, եւ ի Բրիտանիկեան
ծով, եւ ի Գաղղիկեան ծով, եւ ի Սպանիական
ծով, եւ ի Միջերկրական ծով, եւ ի Կիպրոսեան
ծով, եւ ի Կիլիկեան ծով, եւ ի Պամփիլեան ծով,
եւ ի Լիկիական ծով, եւ ի Պիսիդիական ծով,
եւ ի Պոնտոսեան ծով, եւ ի Բիթանիական ծով,
եւ ի Գալատիական ծով, եւ ի Կապադոկիական
ծով, եւ ի Հայկական ծով, եւ ի Վրացական ծով,
եւ ի Կասպից ծով, եւ ի Պարսից ծոց, եւ ի
Հնդկաց ծոց, եւ ի Կարմիր ծով, եւ ի Մեծ ծով,
եւ ի Հիւսիս, եւ ի Հարաւ, եւ ի Հարաւական
ազգս, եւ ի Հիւսիսական ազգս, եւ ի Տաճկաս-
տան, եւ ի Սերս, եւ ի Հնդիկս, եւ ի Պարսս, եւ
ի Մարաստան, եւ ի Ասորիս, եւ ի Կիլիկիա, եւ
ի Կիպրոս, եւ ի Յունաստան, եւ ի Հռոմ, եւ ի
Սպանիա, եւ ի Գաղղիա, եւ ի Բրիտանիա, եւ ի
Գերմանիա, եւ ի Սկանդինաւիա, եւ ի Սարմա-
տաց

ՀԱՅՐԸ ՄԵՐՈՑ։ Որ սպասաւորեաց եւ
իսերծբնից. զգեցար զծառայի. կերպարա
նս. Ես խոստացար հաւատացեալոց ընկերեց
լոց յանուն քոմէ կեանս. ըզքեզ։ Որդ
խընդրեր մեր իբեն քոս արարչակից հօրեւ սե
հոգւոյն. որ դատաւորդ ես կենդանեաց
ևմեռելոց. զհոգիս նըմՀեցեալոց դասեա
ընդ սբեալս քո. ըզքեզ։ Որ զաւր սրհնեցիր
Որաւետեր ի բարձր ապրիլեր ըզնայուել
տեան։ Որ գալոցն ես ընդ ամպս երկնից ի
նորոգել զերեսս երկրի. Ես զաւրութեամբ
ըզնըՀեցեալսըն հոգւովդ ամսրբեր վա
ռաւ։ Որ ապրեաց աղաչեսցուք ըզքեզ
ուրըն մերքոս. զի մրժանի մրասցէ ըզնըն
Հեցեալսըն մեր. մըմտանել իյառատեան
ընդ իմմաստունն կուսանան. առաւ։

Որ քաղաւորդ ես յաւիտենից քոյ անքա
ընկալ ըզ ծառայս քո ի բաբի. եւ
զնորհեա ի յաջակողմեան քումդ դասել
Որ ունիս իշխանս. ըստ մահոյ եւ կենդան
հանգոյ զհոգիս քոց ծառայի. եւ
ղիւրաքանչիւր կարգի աթոռս տերութեանդ
քոյ. Ես հաստատեալ աստեան դատաստանին.
յայնժամ խընայեա ի ծառայս քո. եւ

ղ

ղ

ղ

ղ

Յ. Ա՛ծաւ՛ծոց փառաց քոյ այլ զքո՛ մարդ
նա՛ Յասանե՛լ քո զօրութե՛ւդ՝ ի՛ջր ի

լոյ յաջակո՛ղմանն դա՛ւա՛ն. մարդ։

Ա՛ծաւ՛ծոց փառաց քոյ ա՛զգի՛ մարդ
ա՛ն՛ձա՛ւոր փառաւոր քո ես ա՛ստուա՛ծ
ա՛ծե՛ղ քո փերկիչ մեր ե՛յոյս. ըզ նըն։

Ա՛ր արարի՛չդ ես արա՛րածո՛ց Հանգուցեալ
ի հրեղէ՛ն կա՛ռս. յի՛շեա՛՛ զՀոգի՛ս նըմ՛ր
ցեղոյ մե՛րոյ. և Հանգո՛ն ընդ ո՛՛ր ըս՛ս քո։
Ա՛ր երկայնամի՛տ ես ա՛ռ ամենեսեա՛՛ն.
և՝ ներ՛ծղ յանցա՛նաց մե՛րոց՝ յի՛շեա՛՛ զՀո՛։
Ա՛ր միւսանգա՛մ գալոց ես Հայրենի՛ փա՛ռո՛ք
նո՛ր՛ոգե՛լ զնախնեաստե՛ղծ՛ին ծ՛ընունդ. յի՛շ։

Ա՛ծաւ՛ծոց փառաց՝ ք՛ե ա՛նմա՛Հո՛ւթ՛ե՛ց
բա՛շխո՛ղ՝ ի փառաւո՛րեա՛լ գա՛լըստեա՛նըն
քոյ. արժա՛նաւորեա՛ զմ՛ զնըն՛ըցեալըն
մե՛ր. դա՛սակից լի՛նել սո՛ւրբո՛ւ՛՛ց քոյ. մա՛ր
դա՛խերա՛մ՛՛ պէս՝ ո՛ր ես մի՛շտ ի յա՛ծո՛ւս փա՛
ւաց։ Ո՛՛ր՛ս Հա՛ւատա՛ցեալ ընդ ն՛ը՛ըս քո.
Հա՛ղորդի՛ մա՛րմնի՛ս և՛ա՛րեա՛ն քո՛՛ն ս՛ը՛ր՝ այսօր
ընկալեա՛լ Հանգո՛ զՀոգի՛ս նոցա. կ՛ե՛նա
գո՛ր՛ծե՛լով ի կեա՛նսը՛դ յա՛ւի՛տեանի՛՛ց մա՛՛ր՛դ։
Ո՛՛ր՛ժա՛մ առնես զՀա՛տուցո՛ւմ՛ըն ն՛ը՛ր և
ն՛ը՛ըս՛ք քո այո՛ր՛ե՛ալն ի՛՛ք՛ե՛զ. յայնժա՛մ
խնայեա՛ ի դա՛ւա՛նո՛՛ղըս քո՛. դա՛ւա՛ւո՛ր՛ե՛լով
լոյ յաջակո՛ղմա՛ն դա՛՛ւա՛՛ն. մա՛՛ր՛դ։

յերկնից կենագործելով զանարատ էութիւն
քոյ ստեղծուածոց. զապաւինեալն ի քեզ
զհոգիս նընջեցելոց մերս ընկալ յանապատում
իկեանսդ. որ օրհնիս ի երգով հրեշտակաց զա-
ւարթնոցն. յերեւիլ հրաշեցոյ արփիահրաշ
փայլմամբ. ի քառակերպեան նըշանի քոյ
ահ. և զօրք երկնից ի յերկիր ծաչալ ն.
զապաւ. ի հանկանել փողոյ հրեշտակապե
տին մեծի. ի բանալ գերեզմանացն զմեր ի
ցեն մեռեալքն ա նապական մարմնով. զոր
դարձն ընդ անդրջ քո ահ. զապաւ.

Որ ի հօրէ առաքեցար մարդասէր կարօղ
փըրկիչ. և զոր մեզուցեալ զմարդըն բըժ
շկեցեր. ողորմա՛ ահ հրաժարեալոյս. զոր
հրաւիրեալ առ քեզ կոչեցեր. Որ ի խաչին
քեւեռեցար մարդասէր կարօղ փըրկիչ. և
ընդ ցող անապական արեանդ ցօղեցեր տիե
զերաց. ողոր. Որ զոչ դըժոխս աւերեցեր.
և զոչ գերեալսըն փըրկեցեր. և զարդեալ
սըն վերածեր ի յոյս կանացըն յաւիտենից. ողոր

Ա՛ս անայցի ահ ողորմա հոգւոյ իմոյ զայ
մամբդ. որ բնակեալդ ես ի յերկինս և յայն
մարմնոյ փառաւորեալ. յիս մարդասիրեա
քանզմեծագութ փըրկիչ և փարատեցո զցանս
անձին

Ո՛վ հոգի՛ լուսոյ, լոյս ծագեցար մեզ եւ
ի հոգւոյ ճշմարտութեան, զոր ոչ կարէ աշխարհ
առնուլ, զի ոչ տեսանէ զնա եւ ոչ ճանաչէ
զնա, դու կաս ընդ մեզ եւ կայցես յաւիտեան։
Ո՛վ հոգի՛ ճշմարտութեան, եկո՛ւր յաշխարհ.
զի մարդասէր իսկութեան քո պարտեաց՝ հանդո՛ւրժ զնոյնս ընդ մեզ,
Ո՛վ հոգի՛ լուսոյ, լոյս ծագեցար մեզ եւ

Տեառն ներբեսի կաթուղիկոսի տաղն ի ծրիսոս հնչելոց.

Ա անեղ անժամանակ, հայր անբա դձ
հիւրգն և աւքանակ. որդւոյ պատ բկ
ճառ ծնընդեամբ անճառ՝ հոգ
ւոյն բնչխամբ անքննաբար. աղաչե՛մք ձեռ
ընդեղ գնՀած՝ երկայնամիտ և ողորմած.
ողորմեա քոյ ստեղծուածոյս իբեղ յաւետ
ընկալեցելոցս։ Լսա՛նդ որ ի ծոց հօր միածին

Ո՛ր յանէից ստեղծօղ գոյացուցիչ ամբ
ջակից հօր բանդ աքդ. Թողուլին հնար
հեա՛նըընկեցելոց քոց ծառայից. յորժամ
գա՛ս գա՛ստ տէր. զոր անարգա՛ձ
ռօք ստեղծեր։ Ո՛ր ի հօրէ ա՛ւետեաց
ցար, Ա՛ժարժանացար լսո՛ւել հնա՛ւետն. Թողո՛.
Ո՛ր ի խաչին անշըն՛ջացար. զմա
հո՛ւ լուծեր զի՛ շհանո՛ւեցի. Թողո՛ւ.
Ո՛ր պատանեցեր ես քոց սբ՛ա՛ւրբցդ. Ա՛
անվախճան բաշրեաց բարհօղ. Թողո՛ւ.

և կերպարան սկզբնատրելին. որով երբ
ինքը գոյացան՝ աշխարհ լերին հաստա
տեցաւ. հայցեմք իքն ետր և փերկիչ ամեն
ադրմ և կեցուցիչ. ողորմ. Աստուածն չնոր
հաց՝ քաշխող երկնաւորաց և երկրայնոց.
կանանք և կենաց տնօրէն հոգի՝ հօր և որդ
ւոյ արարչակից. խնդրեմք և քեզնէն աղե
ւոր՝ քարեաց արբունացնողդ ծարաւեաց.
ողորմ. Աստուածմբ ընդ արուքեից զկենդա
նարարդ համայնից. երկր սերբեան մի
ակրուքեն հայր և որդի և սուրբ հոգի. յոր
հանգուցեալքս մկրտեաւք և հաստատով
խոստովանանալ. ողորմ. Աստուածդ թիւս կա
տարեալ յերկիս՝ անձինըս քաւժանեալ. ան
ուքեն միաւորեալ մի տվ բնութեն հաւատա
րեալ. յորմէ կապեալք և արձակիմք և
վերջաստին անլոյծ կապիմք. ողորմ. Ո՛ք
կենցդ հօր՝ զորդի՝ փառաւորեմբ անլը
ռելի. որ իջեր յարգանտ կուսին՝ զադա
մայինն առեր զմարմին՝ աղաչանօք ծածկ
նին՝ անապական քումդ ծընողին. ողորմ.
Աստուածդ մարմնով յերկրի. որ ի հօրէ ան
մկնելի. ընդ հոգիդ՝ հնոդիդ՝ քնակեցար՝ ի
նաց երկրպագելոյ՝ պաղատանօք

ցեալ։ ըզ մըկըրտեալս նովին՝ Տօգուտ յոր
գին իջեալ առ Յովհաննէս իւր Հանգու-
ցեալ։ զի մըկըրտեալ ի Տնուն Հոգւոյն
Երկնաւորաց՝ փառաբանիչ քոց Հրէշտա
կաց։ ոդոր։ Ա. Տստ օրինացըն մեծիսկ ընծայե
ցար իտաճարին։ զի ըզ բնութիւնս մարդ
կային՝ ընծայեացես Տօր էյերկինս։ լըսեդը
ուածովք սըբ ծերունուին՝ զեւ ի կախից ար
ձակելոյն։ ոդոր։ Ա. Ազաւորըդ Հրեղէ
նաց որ ընդ մարդկան Տոդեղինաց։ չըլքէք
ցար տնօրէնաբար կրեցեր ըզ կնըքս մարդ
կաբար։ որ վասըն մեր զայս ամ իյանձն
առեր խոնարՏութիւն։ ոդոր։ ✠

Ա. ոդոմվերջըս ի Տրաժարուումըն ծաւաչէն
քոյ յաչխարՏէ։ Տպացեմք իքէն արտասո
ւելով և պաղատիմք զայս ասելով։ Ճանա
պարՏընդքեզ ելից՝ Տանգուցեալս լեր ու
ղեկից։ իյօթևվանս Տօր՝ քոյ լուսոյ՝ ընդնէն
ջեցելոյս մեր Տանգո։ Ա. փըրկուածեանս մե
րոյ՝ սիրելեան՝ մըկընտեցար իյորդանանէն.
զոր չնորՀեցեր նոր աւազան՝ իմաքրութիւ
մեղաց մարդկան։ Տայ ցմամբ կըրկին կա
րապետին՝ մեծին իծնունդըս մըկըրտչին.
իյօթ։ Ա. ծառաւորը Ճայնիս յերկինից՝ զքեզ
գաւանեաց Տայր եաւից՝ պաղատանակերպ Տի
գին իջեալ առ Յովհաննէս իւր Տանգու

ակ
գկ

ելգ՚ել քեզ փառս ընդ զբաւթինոցն։ Պարսափին տարեալք երկրի յորժամ փա ուռք գան հայրենի։ արեգական լոյս խաւա րի լուսինն աստեղքըն նըւաղին։ ըզ սա յաւուրն աներթիկ լուսաւորեա լուսով քոյին։ դասա։ Երնակեան զօրացըն պետ փողե զբաբըռատ աւետաբեր՝ արիք մեռ եալք որք յաղամայ՝ քանզի ահա եկըն փեռայ։ ընդ հարանացեալ մաքուր՝ հոգւոց կարգեան ըզ սա իթիւ սրբոց։ դասա։ Երնակեան աթոռ նըստիս՝ յարարածոց երկ րպագիս։ արդարութիւք զանչափ դատես։ վարձս ըստ գործոց հատուցանես։ յայնժամ ընդհեծ ողբմութիւքն նըւիջեցեալոյս մեր զթո ղութին։ դասա։ Ամենակալ մարդկեան ազգ ժողովին՝ որք յաղամայ ծընեալք լինին։ եւ հրեղինաց դասք երկնային համանգամայն վայրաբերին։ իյոյնժամ ահիղ հրապարակին՝ յիշեա ըզ սա յօրն ահագին։ դասա։ Ձուրա նին գաղտնիք՝ մարդկան իւրաքանչիւրք որք գործեցան։ բարեաց գործօղքըն պըսա կին՝ չարացն՝ իհուրն անշէջ մատնին։ յայն ժամ յիշեա զօրաբարին գործըք մեղ ըցըն ջընջեցին։ դասա։ Ինչ ասիցեն պըսակք զանա

ոսին երբ՛ դու թեև երբեակ անձին
Դ՛ ա՛րարիչ ք՛ւմ՛ բդա՛սէ՛ր ան՛ խա՛կա՛ր
Լ՛քա՛ր ե՛գ՛ն՛ ո՛րդո՛լի՛ սո՛ւ իս՛ր՛ ե՛ն՛ի՛՛ց
ա՛ր դ՛ատա՛ւո՛ր ա՛րդա՛ ր՛ու՛թ՛ն՛ ընդ սը՛ր
ր՛ո՛՛ց ա՛ա՛ւ ք՛ե՛լ՛ի՛՛ց ա՛՛ր ա՛ր՛ա՛ա՛կ՛ա՛ ը՛զ
մ՛ե՛ր ն՛ը՛ ն՛ջ՛ե՛ց՛ա՛ն՛. ո՛զ՛ա՛ր՛մ՛ ե՛ ա՛ր ո՛՛ղ
օ՛ր՛մ՛ա՛՛ հ՛՛ո՛գ՛ա՛ց՛ն՛ մ՛ե՛ր ն՛ը՛ն՛ջ՛ե՛ց՛ ե՛ն՛ի՛՛ց՝
Հ՛՛ո՛ր՛ժ՛ա՛մ գ՛ր՛ե՛ա՛ ն՛՛ջ՛ը՛ն կա՛՛ տ՛ա՛ր՛ի՛՛՛ն ո՛ր
գ՛ա՛յ՛ն ա՛ա՛ւ՛ո՛ւ մ՛ե՛զ պա՛՛ տ՛ա՛մ՛ե՛ց՛ի՛ն՛. մ՛ո՛ր գ՛ա՛ր՛ե՛
ի՛՛ն՛ ե՛ ա՛ն՛ք՛ը՛՛ն յ՛ո՛ր դ՛ի՛՛՛ն ա՛՛ն՛ա՛ք՛ե՛ղ՛ը՛ն՛
վ՛ը՛՛ն ք՛ի՛ն՛ ո՛ղ՛ո՛ր՛մ՛ա՛՛ ե՛ ի՛՛՛ վ՛ի՛ք՛ի՛՛՛ն ե՛ր՛ա՛՛ն՛ ե՛՛

ծողեդ։ ծգն։ Յանկամայ խոչն հոգ-
ւոյս՝ իմմարմնոյս։ իքակտիւ խոչ լգեղեցիկ
շինուածոյս։ զարհուրիւ խոչմ իսպառնա-
լեաց թագաւորին։ թէ պանդխտիկ խոչ
յինէն զառաղաղ պատուիրանին։ ծգն։
Կուսածիկ խոչն մարդացեալ ասծ իմ յի-
սուս։ յայնմ աւուր խոչւոր աչեղ ասեինն։
զի՞նա արեա խոչն քոյ մի դատապարտ
տեր։ ծգն։ Սակաւիկ խոչէ ծր վախճանի։
և ահեղ խոչդ է օր քոյ դատաստանին։
յայնմ աւուր խոչւոր աչեղ ասեինն զի՞նա
արեա խոչն քոյ մի անտես առներ։ զի
պատկէ խոչր եմ բարերար ստեղծուիդ։
ծգն։ Ահաւոր խոչր դատաստան դատա-
ւորին տեսի՝ և զարհուրեցայ խոչյ։ զի ան
պատրաստ եգիտ զիս՝ ի հրամանաց խոչդ
քոց թագաւորի յաւիտենից։ ծգնեա՛ խոչ։
Լծաւծիր խոչն անարատ մայր ասն՝ և կոյս
ն՝ բարեխաւսեա՛ խոչաւ ծրդիդ քո մի
ածին զի փրկեսցէ խոչ զմեզ ի սպառ-
նալեաց գհերնոյն։ և պսպղեսցէ խոչ
մեզ զերկնից զարքայութիւնն։ և հանգուս
ցէ խոչ զհոգիս մեր ընդ ջերմեցելոցն։ ծգն
հայր մեր։

ԱՂԱՉԱՆՔ ՈՐ ԵՐԳՔ

Տէր Աստուած մեր, որ ամենայն ինչ կարող ես առնել, եւ ոչ մի բան անկարելի է քեզ. որ ամենայն ինչ գիտես, եւ ոչ մի բան քեզ անծանօթ է. որ ամենայն ինչ լսես, եւ ոչ մի բան քեզ անլսելի է. որ ամենայն ինչ տեսանես, եւ ոչ մի բան քեզ անտեսանելի է. որ ամենայն ինչ ճանաչես, եւ ոչ մի բան քեզ անճանաչելի է. որ ամենայն ինչ կարես, եւ ոչ մի բան քեզ անկարելի է. որ ամենայն ինչ գիտես, եւ ոչ մի բան քեզ անգիտելի

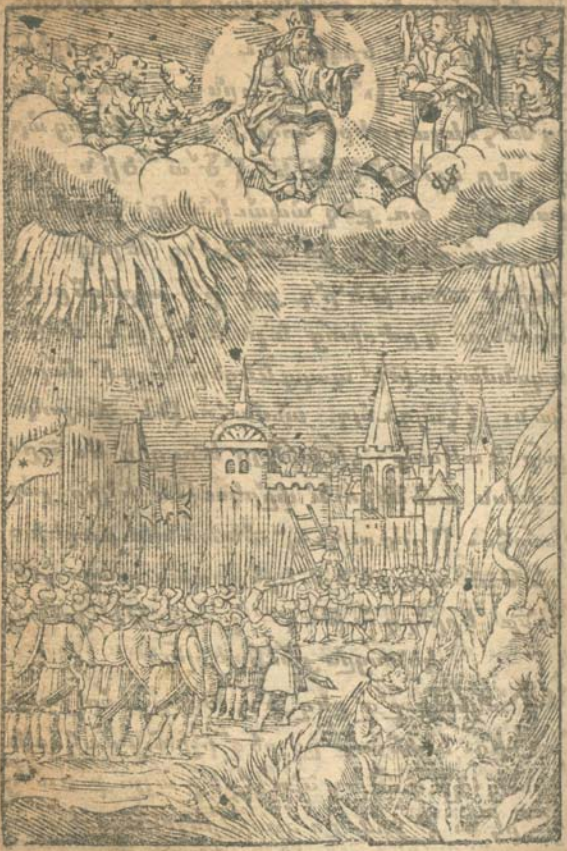

ՅՈՎՀԱՆ. ԳԼԽ. 9. 646

ՀԱՅԿԱԶՆ ՅԱՒԻՏԵՆԻՑ։

ՅԱՆԱՅՔ ԸՂ ՔԵԶ ՔՒ ԹԱՓԱՒՐ ՅԱՒԻՏԱՆ
ՏԵՒՆԻՑ. ԼԱՒՈՒԱՔ ԶՔԵԶ ԻՇԱՆ ՄԱՀՈՒ ԵՒ
ՀԵՆԱՑ. ԶԻՆ ԴՈՒ ԵՒ ԱՒՐ ԼՔՒՐՔ ԱՂՒՍ ԲԱՑ
ԻՆՁ՞ ԵՒ. ՅԻՋԱՎ ԴՈ ԲԱՐՁՐՈՒՑՈՒ ԱՒԳՅՈՒ ԶՂ
ՎՐԿԱՒ ԻՒՐՈՂՈՒՄՆ. ԼՔՆԵՈՒՔ ԴՈ ԱՒՐԲ
ՑԵՆ ՁԱՒՐՆԵՆ. ԶԻՆ. ՅԱՒ ՅՈՐԻԱՒՐՈՒՔ ԽՄԱՒ
ԼՈՑ. ՆՈՐՈՒՔՑԵՑՔ ՁԱՂԳԸՍ ՄԱՂԿԱՆ. ՍՔՐ
ԲԱՒՀՈՑՆ

ՅՐՈՎ ԱԾՈՒԹԵՆՔՂ ԴՈՑ ՀՐ ԱՂԵՑՔԸ ԶՂ ԶԻՀ
ԳՈՒՆՔՈՍ ԳՐԺՈՒՀՑ ԼՈՒԾԵՔ՝ ԶՂ ՄԱՀ։
ԼԱՁԱՄԱՀՈՒԹԻՒ ԱՊԱՂԱՒԵՑՔ՝ ԱՂՂԻ ՄԱՂԴ
ԿԱՆ։ ՅՆՑԱՒՈՒՂԴ ԱՒՄԱՀՈՒԹԻՒ ՀԱՀԱԿԵ
ՑՈՒՔ ԼՈՒՆԱՒՔ. ՎԻ ՔԱՂՂԸ ԼՈՒՂԻՂ ԵՆ ԱՐ.
ԼՎԱՆ ՈՒՆԵՑՈՒՆ ՓՐՐԿՈՒԹԻՆ ԵԿԻՐ ՅԱՂ
ԽԱՐՀԱ։ ՊԸՐՔՈՒՀՈՒ՝ ԱՂԾԱԾԻՆԻՆ ԲԱՂԵՒԱ
ՈՒՆԹԻՒ՝ ՊԱՐՔԼԻՆԱՔ ԵՐԿԸՊԱՊՈՒԱՑԱ ՈՒՄԻ
ՆԱՂԲ ԵՐԲՈՒՂՈՒԹԵՆՔ՝ ԶՅԱՐՈՒԹԻՆ ՅՈՒՍՈՒՂ

ՀԱՅ Աստուածածնի՝ իմ լեր ապաւէն. որ յայսմ ծուխ խաչիւ քո զգեցար մարմնեղէն. զանկեալսն կանգնեցեր զգետս զադամայ. (՝) գնեաց փըրկիչդ՝ ամբ ծ. սրբոյ Հոգւոյն ի խաչէ քո յոտսոլաց իքեզ ապար. և փըրկեաց միայն բանաբար իվըտանգէ զանձինսըս մեր։ (՝) Ի քարն օգնականի կամ նայս. մայր և միշտ կոյս և իմանալի լոյս. ծընօղ արարչին մերոյ անդադար բարեխաւսեցարուք։

ՀԻՇ Ա գիշերացդ կանխեցար վերս ծագելոյն զքեզ քոյ ընծայ. որ վասն մեր խոնարհեցար. յանձն առեր ոտն մարդկան հաստի հաճեցեր. ուստի ոչ ընդունեցար. ի հրամանաց քոց թագաւորեցաք. որ զմահու լուծ զմեզ ջնջանուր թող. յանձն առեր. վասն երկրի կան թեզ պատանեկացար. սըրբուհի ծնող. կոյս և մայր և բնակարան աստուածութեան. վերս օգնական յոյժ մատուցելոյ քարեխաւսեցիր։

ՀԱՅ Ե յարութեան ապգի մարդկան էիր աղբիւր. զկնի անդունդս ի հոգւոյ եմայ կենդանացուր։

ընտանեկան

մերձաւորն քարոզող նինուէացւոց. զայն
քրտնեցուցանէ ամենայն. Այլ ընտրեցեր քեզ
թըշնամւոյն փրկիչ գոլով. որ ընտրես
վայնէ կիտէն. ապերեցո և զնոյաներևոյթ
Թըշնամւոյն փրկիչ գոլով. որ ընտրես

քանն իւրերկինս ձայնիւ.

Այլ լըսեալ աշխ գոչմանըն յօնանու յորո նոյն
գնաւն այսօր ի մեռելոց. զհամբարձեալ
կենդանութիւն ազգի մարդկան. որ յայ
ծանաւ ի վերելոց. զհամբարձեալ
Յաղթեալ ի հօրէ փառակից որ հոգւոյն
ամպիկ. զի ջեալ բանն ի գիշերոյս ձայնիւ.
գեալ լուսատարած ընկղմեցաց զանբրեալքն
գնաւն ի վերելոց. զհամբարձեալ
գնաւն այսօր ի մեռելոց. զհամբարձեալ
Այլ լըսեալ աշխ գոչմանըն յօնանու յորո նոյն
վայնէ կիտէն. ապերեցո և զնոյաներևոյթ
Թըշնամւոյն փրկիչ գոլով. որ ընտրես
քրտնեցուցանէ ամենայն. Այլ ընտրեցեր քեզ
մերձաւորն քարոզող նինուէացւոց. զայն

ՀԱՅՐԵՆԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ

Ով որ հայրենասիրութեան ոգին չունի իր մէջ, նա մարդ չէ, նա անասուն է, նա գազան է, նա ոչ-ոքի է։ Հայրենասիրութիւնը ամենամեծ առաքինութիւնն է, ամենամեծ պարտքը, ամենամեծ սէրը։ Հայրենասիրութիւնը ամենամեծ զոհողութիւնն է, ամենամեծ ուրախութիւնը, ամենամեծ ցաւը։ Հայրենասիրութիւնը ամենամեծ ուժն է, ամենամեծ կարողութիւնը, ամենամեծ գիտութիւնը։ Հայրենասիրութիւնը ամենամեծ ճշմարտութիւնն է, ամենամեծ գեղեցկութիւնը, ամենամեծ բարին։ Հայրենասիրութիւնը ամենամեծ աստուածն է, ամենամեծ աստուածութիւնը, ամենամեծ աստուածային ոգին։ Հայրենասիրութիւնը ամենամեծ հոգին է, ամենամեծ մարմինը, ամենամեծ էութիւնը։ Հայրենասիրութիւնը ամենամեծ կեանքն է, ամենամեծ մահը, ամենամեծ յաւիտենականութիւնը։ Հայրենասիրութիւնը ամենամեծ ամէնը է, ամենամեծ ոչինչը, ամենամեծ ոչ-ոքին։ Հայրենասիրութիւնը ամենամեծ ես-ն է, ամենամեծ դուն-ը, ամենամեծ նա-ն։ Հայրենասիրութիւնը ամենամեծ մենք-ն է, ամենամեծ դուք-ը, ամենամեծ նոքա-ն։ Հայրենասիրութիւնը ամենամեծ ամբողջութիւնն է, ամենամեծ մասը, ամենամեծ զատորոշութիւնը։ Հայրենասիրութիւնը ամենամեծ միութիւնն է, ամենամեծ բազմութիւնը, ամենամեծ անհատականութիւնը։ Հայրենասիրութիւնը ամենամեծ ընդհանրականն է, ամենամեծ մասնաւորը, ամենամեծ անհատը։ Հայրենասիրութիւնը ամենամեծ ընդհանուրն է, ամենամեծ մասնաւորը, ամենամեծ անհատ

անձաց մերոց,

փրկեսցէ զանձինս մեր. եւ զայս ամենայն
ընդ մեզ ի գործ արասցէ. զի նա փա՛ռք է եւ
ոյժ յաւիտեանս. ամէն։

Ա՛յժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։
Ամէն։

Ողորմեա՛ մեզ, Տէր, ողորմեա՛ մեզ, զի
յոյժ լցեալ եմք նախատինաւ։ Զի յոյժ լցեալ
է հոգի մեր նախատանաւք ամբարտաւանաց,
եւ նախատինք հպարտից։

Ողորմեա՛ մեզ, Տէր, ողորմեա՛ մեզ։

Զի յոյժ լցաք զանարգանս

ՀԱՍ Ես եմ Հաստատուցա՛ իքեզ Հաւատով

ՀԱՍ Ուր բորբոքեցա՛ իզօրութէ խաչի քոյ քրիստոս. կիզձլով զդ թըշնամին իվե՛ր բայ երկրի. որ Հակառակիքը ըստ՛ղծուա ծոց ձեռին քոյ։ Լանելով քո իդը ժոխս գերապանծ իշխանութէ յաղթե ցիր մահու Հզօր զօրութէ. կենագործ ելով զմեռելոնեան առ ինամնէ։ Անուցաւր տիեզերաց ապծ ևմարդ գո լով. մարմնացաւր ինբ կուսէն իփրկու թեն ազգի մարդկան. միշտ փառաւորեալ յանմարմնոց զինուորութէց։

ՀԱՆ Ես բերկրեմ ի ծանկաբ. որ յա ռաջ քան զ յաւիտեանըս բանն ապծ. ի Հայրական ծոցոյ խոնարհեաւ վասբ մեր։ և ոչ ունբ էրե այլ ապծ բացի նմանէ։ Որ բարձրացեալ բազմաւ իվերոյ խոչին. խըռտակեաց զապնստամբ զդ թըշնամին. իջանելով ի ստորինս ազգատութէն Հնոցէ ազգ նըստեալոցն ի խաւարի. և ոչ ունբ էրե։ Նախատ տաձար ապ՛ բան նին. որ զդ նա խամճրն և այլ զանկ ծնըն բարձեր. անձա ռելի ծընընդեամբն իքէն. առ նա միշտ բարեխօսեա վասն անձանց մերոց։

ա՛ղջեցան ոչ ոք իմ ի տեսանելոց։ Այլ նոյն
և լսեաւ ձայնի խընդրուածոց իմոց։ զինո-
ՈՒ զղջացեալ ըզ բազմամեղս զմանուշակ։ եւս
և յայտնեցաւ միւսեցին երկրորդութե՛ն։
ամենայն աշխարհ զանձամբ հոր ծընունդ։
վանացեալ միայն սըրբոյն հոգւոյն ծընունդ։
յարուածէդ երկնից։ Հոգւոյն ըզգեա հո
քեզ աշխարհ զանձամբ հոր ծընունդ։ Ա-
ՈՒ ոչ ոք ըզմարիտ քեզ աշխարհ։ առ քեզ հոգի դեր
ամարդկան։ առ նա միշտ բարեխօսեա
վանն անձամբ ոչ միւրոց։

քո՞ւ որ զդատաստիկ մահո՞ւրեան թե՞ր իմ
կինա՞ն եւ յերկրի։ Տ ընծող խաղաղութե՞ն
յերկնից։ արարե՞ր զխաղաղութե՞ն իմեր
բանդ ա՞ր։ որ վաթսն իմ խոնարհ՞ցար ի
գիշերա՞ց կանխեցից վառաւորե՞լ զդ
ա՞ր վաթսն մերոյ փրկութե՞ն։
Ո՞ր վաթսն մեր խոնարհ՞ցար ի յերկի
նից։ ծա՞ն ես զի յիշես զմարդ եւ հոգ ծա՞ն
առնես։ որ վաթսն մեր խոնարհ՞ցար ի յերկի
նից։ ծա՞ն ես զի յիշես զմարդ եւ հոգ ծա՞ն
առնես։ որ վաթսն մեր խոնարհ՞ցար ի յերկի
նից։ ծա՞ն ես զի յիշես զմարդ եւ հոգ ծա՞ն
առնես։ որ վաթսն մեր խոնարհ՞ցար ի յերկի
նից։ ծա՞ն ես զի յիշես զմարդ եւ հոգ ծա՞ն
առնես։ որ վաթսն մեր խոնարհ՞ցար ի յերկի
նից։ ծա՞ն ես զի յիշես զմարդ եւ հոգ ծա՞ն

ժ՚ինըս վ՚ըսածեանց զՀոգին։ Ա՚ըսա Յեսու
ցեա՚ըսն կենաց գործեաց՝ զի չէլցն Իս
ռայէլ զամենայն կենաց գործս Տեառն՝ զոր
արար Տէր ընդ Իսրայէլ։ Եւ ասէ Տէր
ցՅեսու՝ Ահա ես մատնեցի զանօնենսն
Երիքովայ ի ձեռս քո՝ զարքայն նոցա
եւ զզօրս հնարաւորս նոցա։ Ելէք
դուք ամենայն պատերազմողք զգնա
ցէք զշուրջ զքաղաքն՝ որ գոյ
մա՚ըք ձեր ընդ պատերազմն քառի
վանեաց։ Եւ՚ըք մատհասա՚ըք ընդ մեհ
ենեաւն կենաց գործեաց՝ զի չէլցն Իս
րայէլ զամենայն կենաց գործս Տեառն՝
զոր արար Տէր ընդ Իսրայէլ։ Եւ ասէ Տէր
ցՅեսու՝ Ահա ես մատնեցի զանօնենսն
Երիքովայ ի ձեռս քո՝ զարքայն նոցա
եւ զզօրս հնարաւորս նոցա։ Ելէք
դուք ամենայն պատերազմողք զգնա
ցէք զշուրջ զքաղաքն՝ որ գոյ
մա՚ըք ձեր ընդ պատերազմն քառի
վանեաց։ Եւ՚ըք մատհասա՚ըք ընդ մեհ
ենեաւն կենաց գործեաց՝ զի չէլցն Իս
րայէլ զամենայն կենաց գործս Տեառն՝
զոր արար Տէր ընդ Իսրայէլ։ Եւ ասէ Տէր
ցՅեսու՝ Ահա ես մատնեցի զանօնենսն
Երիքովայ ի ձեռս քո՝ զարքայն նոցա
եւ զզօրս հնարաւորս նոցա։ Ելէք
դուք ամենայն պատերազմողք զգնա
ցէք զշուրջ զքաղաքն՝ որ գոյ
մա՚ըք ձեր ընդ պատերազմն քառի
վանեաց։ Եւ՚ըք մատհասա՚ըք ընդ մեհ

Թէ դ՛ը մեզ կենագործեցեր։ Աւրա համ
խեաչ ըզ գլուխ վիշապին ։ Սէր յարու
կառոյ զո փըրկութեանդ եւ խաչիւըն զա
նեալ ըզ քո քաջութիւնդ։ ասե երբ գու՞ք
ըզ քո քաջութիւնդ։ Պարտարէին Հայեցաւ
պատասխանի տուեալ ընդ ընդ անհա
ղորդ։ Եւ զարմացայ ընդ քո

աստուածոյ։

Նայ

Յերբ նիզ լսո՛ նարեհեցաւ. Ա՛նայեցաւ ի
սքանչելիս օրինաց քոց տէ՛ր. կենդա
նո՛ւթեա՛ց տո՛ւր ա՛՛զգի մարդկան.
Ա՛ակ փայլ լսայէ քոյ կե՛ նամուտս գա՛տա
զան զբո՛ւեցեր. յայտնեցա՛ւ տուէզերա՛կ
եկեր. կո՛տո՛ւր ի լսա՛ւ վա՛ս արարածո՛՛
փերկո՛ւեցեր։ Ա՛ւրա՛խ լեր մարիամ նո
տո՛ւնկ բո՛ւրա՛ստանն. Երկնագործ ա՛յ
նա՛կ ձո՛յլ ոսկի և՛ արծա՛թան բանի

Հակ

Արա՛ծն հա՛նդերձ կա՛ռաքն ընկ
ղմեցա՛ւ ի հոսա՛՛նս ջո՛ւրց. Ե՛ւ որ
դիքն իսրայէլ ի գնացքին ընդ ցա
մաքն լի՛՛ էջ ծո՛վն։ Յորժամ հերձեաց
մանէն լսա՛յա իջ գա՛ւազան նո՛ւն. այ՛տ առ
ցան անդո՛ւնք. և՛ առաքնորդէր նոցա
անմի՛ւ ելի՛ւոյն։ Ա՛ա էր քան զատրճա՛ծ.
ո՛ր յառա՛ջ քա՛ն զյա՛ւի տեառն։ ա՛ն ձա՛ռ
էի գաղտնութեա՛նքն իւրո՛ւ ի յայտնեցու
ո՛՛ւքն զերց ծընեա՛՛լ ի կո՛ւսէն։

Ողորմած Աստուած իմ լեր ինձ եւ ներեա վրիպուս հա-
ւատոյ անսպատումն քոյ եւ կուսութեան. ապ-
ստամբեցայ ի քէն տէր ամենակալ. ոչ ճանա-
չեցի զքեզ զարարիչ իմ. եւ ոչ ինդրեցի ի քէն
զողորմութիւն. զի ոչ ունէի զքեզ ինձ ողորմ
եւ ողորմելի. ոչ ունէի զքեզ ինձ հեզ եւ խոնար-
հեալ. ոչ ունէի զքեզ ինձ հանդարտ եւ զգաստ.
ոչ ունէի զքեզ ինձ ուղիղ եւ ճշմարիտ. ոչ ունէի
զքեզ ինձ ողորմած եւ ներող. ոչ ունէի զքեզ ինձ
ամենակալ եւ ամենազօր. ոչ ունէի զքեզ ինձ
ամենագէտ եւ ամենատես. ոչ ունէի զքեզ ինձ
ամենայն բարութեանց լի. ոչ ունէի զքեզ ինձ
ամենայն բարեաց տուիչ. ոչ ունէի զքեզ ինձ
ամենայն բարեաց ընդունիչ. ոչ ունէի զքեզ ինձ
ամենայն բարեաց ընկալ

Ի՛մանալի բանաւոր տա՛ստեա՛ւ և անտարամ
դրելի

Ա՛նդ ամենայն ոք ի ձեռն զինու տէ
գին հոսանեցոյ վըտակ՝ ց զոր ծիցեր. զովա
ցուցանել զանձինս ի ձեռն զինու տէ
գին հոսանեցոյ վըտակ՝ ց զոր ծիցեր. զովա

Ա՛նդ ամենայն ոք ի ձեռն զինու տէ
գին հոսանեցոյ վըտակ՝ ց զոր ծիցեր. զովա
ցուցանել զանձինս ի ձեռն զինու տէ
գին հոսանեցոյ վըտակ՝ ց զոր ծիցեր. զովա

Ա՛նդ ամենայն ոք ի ձեռն զինու տէ
գին հոսանեցոյ վըտակ՝ ց զոր ծիցեր. զովա
ցուցանել զանձինս ի ձեռն զինու տէ
գին հոսանեցոյ վըտակ՝ ց զոր ծիցեր. զովա

Ա՛նդ ամենայն ոք ի ձեռն զինու տէ
գին հոսանեցոյ վըտակ՝ ց զոր ծիցեր. զովա
ցուցանել զանձինս ի ձեռն զինու տէ
գին հոսանեցոյ վըտակ՝ ց զոր ծիցեր. զովա

գրքի տառերը մօսիսական օրինաց. որ
զեռ ամենեցուն իսկապէս մարմնով ի գիր
կոս քո քարձի մարիամ. ներբողական
ձայնիւ եղանակութիւք քեզ զերգս օրհնու-

թիւն ամէն օրհնեալ ես ի կանանց։

Եւ նէղին եղեալ մարդ տեսանէ զարմա-
նայր մարգարէն. և հեղուսեալ բևեռաք
զմարմին ի խաչին ներգործեալ ի մէջ
երկուց կենդանեաց։ Պատմեսցեն երկինք
զքո վայելչութիւն փառաց քոյ. և ընկալեալ
լուսաձեմ տարերցն զքո գոյնս արեան անե
ղին. և օրհնութեաբ խաչելոյն լեցան տիե
զերք. Ձիաւորեալ ոչ միայն իվերոյ քոյ
ամբառն արմատոյն. այլ քրօքնական կա
ռոյցն ըստոր իջեալ իդրժոխս. կենդանագոր
ծեաց հնոցոր եղապետին զերանման աղտարուց։
Պղտակները ածային քարբառուրն ար
կիսուս ի խաչին. և ընդդեմ անտեղաց
կընքեր հրաշեալ ոճ ծային ոչ ձեռօքն. և
բարկութիւք զլթուեալ ի վերոյ խա
ւարասէր իշխանի ոս։ Ցերթևեկն անապատ
մայր ես ն և ի կոյս մարիամ. քրօքնական
պիտոս ընդքեզ տնաւաք իմիրկրի. բարեխօս
ասա առ որ վասնզի ազգի փրկութիւն։

(Դնաց

թագը

դէ

Ո՛րդանական ընդունե՞ր ի՛մ եղէը ինձ
ոչ՛ր ինձ ի փրկի՛չ ելնի՞. սա
ի՛մ իմաւ և փաղաւորեցից զսա. Ահ
Ի՛սկզն ելեւեւ ցաւ և զգլխոյն՞ ցն
եղծ զգ բանն՞ ելնի՞. սա. Որ մ՛ն
աւմբն հզոյծ ըզ ժող. Ա՛յսորէ թ՛ն
դնախաչ՛ն ըզ ջ՛ն ելնի՞ զ. սա
Ի՛ծ՛ն դու ես յոյս և ապաւէ՛ն
խոստով՛նողացս ըզ քե՛ զ օրդ՛ն
և այ բարեխօսեա կեցուցանել զմե՛զ

Ապ՛ն ցաւերուք երկի՛նք և խօսեցայց և վ՛ն նայ
ըզհն՛ն ի զբե՛ս փա՛ռաց Թագաւո՛ն.
փառք ըզ քե՛զ. որ յարեաւդ ի մեռելոց քրի՛.
պարգևեցեր ըմե՛զ զկեա՛նսն յաւիտեան՛ց
Ա՛ծե՛ խօսեա անդադա՛ր առ որդի՛դ քո
ա՛ն ըմե՛ր. Ծընո՛ղ և աղաչի՛ն ա՛ն.

Ծա՛ին հա՛ր կենդանի՛ զբերութի՛ն ե՛ զ
հոգւոյն սրբա՛ց զդրուն դըժոխոց.
և զարգելեա՛ն ինձ կորչեա՛ց ի կեա՛նա
և պարգևեաց ըզ կենդա՛նութի՛ն.
Ի՛ն ամենակա՛ն իւրգուն ձա՛կեցին զբ
ա՛ռաքեա՛լք. Ա՛ն զ հրաշագոր՛ծ դ՛ն
Թե այրանն ընկալեա՛ սո՛ր մ՛ ի յաւե
ըզն տէրոմա՛ն. Ի՛ բարեխօսո՛ն փա

Ալ տաքար ըզ բանն ալ ծայրագանտ քրմ-
քերը ըզ պատերազմ. բո հրեղը զբրութիւն։
Ո՞ւր է ձեր աստուածն որ ձեզ ի ձեռն մեր
ազատեսցէ ի մեզ. զի ահա ես եմ ի ձեռն
իմ ազատեցուցանեմ զձեզ ի ձեռն մեր։
Եւ ասացին ցնա. մի՛ այդպէս ասասցէ
քեզ. զի՛ մարգարէն կոչեա։

Եւ ասացին ցնա. ո՞վ ես դու. եւ զի՞նչ
անուն կոչիս զքեզ։ Եւ նա ասէ ցնոսա.
Ես եմ Եղիա Թեսբացի։ Եւ նոքա ասեն
ցնա. Ո՞ր է Աստուած քո. որ ի ծոցոյ
հօրդ յառաջ քան զյառնելդ մերոյ. վա-
ռանաւորեալ ի՞ մեզ որ եկիր ի փորկիդ։ ապա-
ծը քո. Ո՞նձա՞ն անօրէնութիւն ի՞մ ես
կոտակն զանիծեցեալն բարձեր զդատա-
պարտութիւն։ Ո՞կամաւո՞ր խաբեալ քեզ քո՞ր
կնա՞նըս չնորձեցեր անմահակա՞ւ փառքին։
առա՛ւել ո՞ր վեր օրհնէք. եւ ընկերապա-
գեմք։ որ ուրախութիւնդ եւ երկիւղ եւ երկ
ըլի՞ք ես ահեղ։ Պատասխանեաց ի քո բարեխո-
սութիւդ աճածին մարիամ. մա՞ր տեառն
Հիսուսի աջ. հարան երկնից և գետնոյ կեղ
քեալ. զնո՞ր մարգարէն կոչես։

Եւ ասացին ցնա. սիրտ իմ լի՞ ար. և բարձ
բանաւ եղջիւր իմ յաղթ ինձ. զի՞ փառա
նոր յարութեանն իւրով աւերեաց ըզ դե
ժո՞ղս։ Եւ նոքա արձակեցաւ բերան իմ
ահ ի վերայ թըշնամեաց իմոց։ քանզի հա
ճեցե՞ր ըզ պատերազմ՞դ հրեղէն զբրութեա՞ն։

++ ++ ++

թե վասն այնորիկ հաւատացաք մեք իւրոց
նեղ ըզքո՛ւ ե՛ը ըզ ջարշարանս։ Ո դրունըս
դժոխոց զքո՛ղընդէիս խորտակեցեր քո՛։
յորժամ յարեար ի մեռելոց հրզո՛ր զօրո՛ւ
թե. վասն այնորիկ հա՛ւատացաք մեք իւրոց
նեղ ըզ քո՛ւ ե՛ը ըզ յարու թիւդ։

ԳՀՐ ԱՒր բանիւ հրամանիդ հաստատեցեր
զերկի՛նս և զերկիր. արարիչդ ամ եղա
նուիրեց. վասն զի լոյս են հրամանքդ
քո՛ի վերայ երկրի։ Աւր ի ձեռն փըրկիչ
կան խաչի՛ քոյ. լուսաւորեցեր ե՛ը զնիւ
զեցին. և ետուր զարմանալ ամրութե՛ն հաւա
տացելոց. վասն զի։ Աւր սկիզբ իմաստու
մըն կանխատաց՝ մարգարէիցն. յանձն ա՛
ուեր մարմնանալ խաչելոյ. կո՛ւսէն մարդ
ձըշմարտապէս. վասն զի։

ՅՀյա կենդանութե՛ւ և փըրկու թե՛ իմոյ
ո՞ր աչքն իմ. յիշեա զիս ոմն երբեմն
զնզեկեան։ և դարձո զՅո՛գի իմ ի դրանց
դժոխոյց Աւր կամաւոր մահո՛ւաձք քո՛ մե
ռո՛ւցեր ըզ մահ քրիստո՛ս աչք։ և լու
սաւո՛ւր յարութե՛ւք. զո կենդագործեցեր զաշ
խարհս. կենդագործեա և զի՛ս զմեզս ըզ
մեռեալս։ Ո՛չ քեզ ապաւինեմք ե՛ը ձեզ

ճին. բանիսասեան անդադար առ որդիդ
քո և աղօ մեր. փրկել զմեզ ի փոր
ձութենէ և յայ վըտանգէն մերոց։
Օ անձառուդ քոյ փառաւորութիւնդ մեր օրհ
դանակ. ի գըլխոյ վերանց հրատարա
կեմք զքո քաջ թիւդ. քանզի հաւատ
զպատերազմ եկաւդ ի փըրկութիւն մեզ։
Օ յաղթօղդ քո աջ գովեմք զի զօրօս
թիւ. քանզի վանեցեր զընդիմամարտս թըշ
նամին. և դարձուցեր զի գերըթիւ եղեւ.
ի քէ ղեկեալ երկիր զովօրմութիւն. և նորա
ցօւոցէ զօրհնութիւն. քանզի ամէն ծընող
զեամբ եմիշտ կուսին ի փըրկութիւն մեզ
յաւիտեանս. ամէրեաց ըզ դըժոխս։
Այր լըսեալ ամէն մարգարէին ձանի գոչ ընդ
մանն. և եսայի գոչէ. և զնա
մի անտես առներ. այլ պահ պատրաս
կան և ասէ խաչիս քո։ Այր քրիստոս
նաւդ ըզ մահս լուծեր զնչխանութիւն. և
անկ ծից եղեր քակտումն. և զի՛ս։ Այր ի
քեզ իյերկնից. և մարդ ձայնդ իմ գուշին.
անձառելի քոյին ծնընդեամբդ. և զի՛ս։
Տէր ըզ լըսեալ քո լուսոյ. վեր օրհնակդ ի
բազմաչեայս. և տեսանք ըզ քեզ մարմնով

Ո՛վ Հայր ողորմածութեան եւ Աստուած ամենայն մխիթարութեան, որ մխիթարես զամենայն տրտմեալս եւ զհեզս ի վշտաց, մխիթարեա՛ զհոգիս ծառայից քոց զոր ի քեզ հանգուցեալ են, եւ զմեզ ողորմեալ ի նոցանէ ընկերակցեա՛ արդարոց քոց ի լուսեղէն բնակարանի քում, ի տեղի ուր ոչ է ցաւ եւ ոչ տրտմութիւն, ոչ հեծութիւն եւ ոչ հառաչանք, այլ կեանք անվախճան, ուր ամենայն սուրբք քո ի հանգստեան են, եւ ուր ոչ է հեռանալ ի քէն, այլ ամենեքեան ի միասին ուրախանան ի լուսոյ երեսաց քոց, որ ամենայնի տեսանես զանձինս մեր եւ զհոգիս ծառայից քոց զոր ի քեզ հանգուցեալ են, եւ զմեզ ողորմեալ ի նոցանէ ընկերակցեա՛ արդարոց քոց ի լուսեղէն բնակարանի քում, ի տեղի ուր ոչ է ցաւ եւ ոչ տրտմութիւն, ոչ հեծութիւն եւ ոչ հառաչանք, այլ կեանք անվախճան։ Ո՛վ Հայր ողորմածութեան եւ Աստուած ամենայն մխիթարութեան, որ մխիթարես զամենայն տրտմեալս եւ զհեզս ի վշտաց, մխիթարեա՛ զհոգիս ծառայից քոց զոր ի քեզ հանգուցեալ են, եւ զմեզ ողորմեալ ի նոցանէ ընկերակցեա՛ արդարոց քոց ի լուսեղէն բնակարանի քում, ի տեղի ուր ոչ է ցաւ եւ ոչ տրտմութիւն, ոչ հեծութիւն եւ ոչ հառաչանք, այլ կեանք անվախճան։

Ո՛վ Հայր ողորմածութեան եւ Աստուած ամենայն մխիթարութեան, որ մխիթարես զամենայն տրտմեալս եւ զհեզս ի վշտաց, մխիթարեա՛ զհոգիս ծառայից քոց զոր ի քեզ հանգուցեալ են, եւ զմեզ ողորմեալ ի նոցանէ ընկերակցեա՛ արդարոց քոց ի լուսեղէն բնակարանի քում, ի տեղի ուր ոչ է ցաւ եւ ոչ տրտմութիւն, ոչ հեծութիւն եւ ոչ հառաչանք, այլ կեանք անվախճան։

զբ

Տ՛ուրս մեր ար
րչ գիտեմք մարդա՛ս մ՛սէք։ Ա՛ր
մեզ ա՛ր։ վասչն զի բաց ի քէն զայլ չ՛
Ա՛գիշերոյ կանխեա՛լ աղաղակ կ՛մբք լսէր
ի փորձոյ թենէ։

Հաս

Այսպա՛տճ՛ան սիրոյդ մեր ա՛ս քեզ
քո՛ս աչք։ Ա՛ուրս խաչաձ՛ք մեք ի փըրկու
թե՛ քո՛ւմ. ընկա՛ր ո՛չ զաղաչանըս մեր
մ՛ան մարդասէր։ Ա՛ր պա՛տրաստեցեր
քո խնամոութե՛դ ընդ գիտութե՛ն յայն
րածս. և ծանուցեր քո յայրո՛ւթե՛դ ընդ
յայրո՛ւթի՛ մեր. ընկա՛ր ո՛չ զաղաչանըս
Ա՛չնագա՛ մարկա՛ւ. ո՛ր եղեր մեր քո։ և
աղաչեա՛ զա՛ս ի քէն ընդ մարմնացեա՛լ
բանն աստ. զի՛ փըրկեսցէ՛ ընդ մե՛ռ՛ոչ
ի փորձոյ թենէ։

զքո՛ զնաղանդս ուրախ. և փըրկեա՛ ի չա-
ռացանօրինաց խըստասիրտ ցանգըստասըղաց.
վասըն զի քո ես Աստուած ապրեցուցիչ ծըն-
ղոյ ևմիշտ կուսի. հայցեմք ի քէն ձեռ-
փըրկիչ աշխարհի. վասըն զի։

Ի վերայ անկ լինիմ ուսուցից իմոց զ՚ճանապարհս
ծգնեա՛ ինձ միաբան մաքրասիրտ. Օ՛ հաւատա-
րարեալ ծառայ ևմահու յանձն առեր.
ա՛ռ ինձ ծգնեա՛ Աստուածասիրեալ ձեր
ա՛ծ ածնի ևմիշտ կուսի. տո՛ր ծգնե-
ա՛ մեզ եղբարդութեանդ երկնըրպա-
դեա՛ զոյգ երկնայինք. և ստեղծուածքդ
անարատ ձեռացգ. փա՛ռաւորելոյ վ ըղ
տիրութենէդ քո հանապատ։ Մենակօր
խաչի քոյ ա՛ր երկնըպատեսցուք. որով
բանձեր ըզ դատաւկնիք մա՛ղթու քո արա
րածոց. փա՛ռաւորելոյ վ։ Մենօրհնեալ
ա՛ծ ամեայր մարխամ. քերբեռական աթոռ
ա՛րարչին մերոյ տընօրէնութե՛ն զոր երա
նելի՛ն ամենի՛ն հանապատ։

Ա՛ր գա՛րնէ ի վորոյ կիրեն ա՛ղպիւր
կեր և ա՛ման ա՛եր. տա՛ մեզ զքո ա՛յ-
սիկ և՛ մի տար զինս հեղծուիլ ա՛յս
Զա՛յն բաղձից ի խորոց անդընդոց ա՛ռ-

ասէց խըմբին. սլացեալք ոմն զարձրեալ
յեղեմ քաղաք հասին. բարեխօսեալ
Ի՛նակ եկեալ բաղմեալ աշակերտաց նո
ըոյ կտակին. ի փոխումն անձանձին մայր
զարտափալ սըրբոյ կուսին. բարեխօսե.
Ոյս երկոսիդ հըր ծոցածին իջեալ յերկ
նիս յաշխարհ ստորին. դա՛ք անմարմնոց
ընդ քեզ իջին իբ պատիւ մօր քոյ Եկուսա
նեըբուղեալ զայս ասէին. դու ես ծածկալ
անեզ բանին. Խօրին խորհուրդ ան
քննըն ծածկեալ յապըշ յաւիտենին.
յայտնեցար յամրս վերջն ի փըրկուքեն
մարդկան սեռին. զոր տեսանողքըն ծա
նուցին կուսին ծընօղ լինել բանին.
Ծածկեալ խորհուրդ յաւիտենին լըսե
ցեալ Ճանճառին. ի հանապազ ժամանակին
պարգեւեցաւ մարդկան ազին. Քակէն
բնութեն բանին խառնեալ անշփոթ ի մեր
բնութեն. Կատարեալ տնօրինութեբ. զո
իմերկրի նեը մարդութեբ. զոր ի վերջին
դարուցս վս լսեան կատարեցեը վասն
մարդկան. այսօր յերկնից իջեը հօր քան ի
յոր կուսի մօր քոյ ընըկմայս. Հոյլք վերին
զբաց իջեալ շուրջ ըզ կուսիքըն պարա

ռեալ. զերգս օրհնութեան եզանակեալ.
քաղցրը ձայնիւ. ակնմբ առեալ. զեռա
հիւսակըն նուագեալ զմի որութենի երգ
բանեալ: Ձայնակից նոցին եղեալ դասք ե
ջանիկ պետացն ընտրեալ. ի հոգւոյն վերայ
բերեալք. որք յընդ հանուր աշխարհ ըստ
ռեալք անյարմնոցն համաձայնեալ ըզ կոչ
սըն ընդ երգաբանեալ: Ա ամբարտաւոյլ զա
հիւք լուցեալ ընդ կռնասանցն գուամար առ
եալ զերգս օրհնութեան, նըշագեալ ի պատ
տիւ մերն ամէն օրհնեալ. բարեբանեալ
ես կոչս գովեալ յորմէ ամէն ծնեալ:
Ղամառգայթ հօր ծոյծ ինն յորժամ ելը
առ հայր յերկինս. խոստանայիր բանիւ
քոյին ի կատարումն ածանին. քեզ միայ
նոյ զօրօք քոյին գալ ի փրկութիւն մեր շատ գու
սին: Ա արգարեւտ լուսափայլ հոգւոյն սըբ
բոյ տունն լեռամաճար. մարգարէիցն բանք նա
խաձառ այսօր լըցան ի քեզ գուամար. մեծա
դասուքն իւրովք իսպառ իպատիւքո անդ
զօրանայր: Ձայնակից եղեալ ձայն նոր բռնկեալ յու
րախութեամբ օր քոյ տօնի. հանդերձ նորոգ
նոր բռնկեալ առաքելոց դասուց խըմբի. աւան
դեցեր զքո զնբ հոգի իձեռն որդւոյ քոյ

Բ աղօթք օրհնութեան. ածեալ ոչխարանոյ.
Եւ մի արիր ըստ եղբօրէնէ պարտիցն.

Ա ՀԱՅՐ ԵՑԵՔ որդեալք սիոնի երգ 5
Ա ակից հօր և հոգւոյն. ան 35
Ա ՀՐԱՇԱՓԱՌ ԾՆՈՒՆԴ քո է 47
Ա ՐՔ ՀԱՐՑԻ ԱՅՐՈՒԱՑՔԱՐԱՆՔ ՏԻՐՈՋ 35
Ա յսօր յայտնեցաւ մեզ բարձեալքն 47
Ա ծած ին խորան լուսոյ անվախ 22
Ա ծած ին սիոն լուսոյ ամպ հո 669
Ա նապատական կոյսըն մարքիամ ած 670
Ա տաճար անապատական բանին հօր 670
Ա յսօր ցընծան զասք առաքե 372
Ա ռաւն վիմածին աղբիւր յորդ 618

Վառք հօր և որդւոյ.

Ը նախիմաց իմաստութեանն տնօրէն 13
Բ ագաւորքն բոլորից պարած ած 38
Ը զած այն զօրութիւնդ քո 479
Յ անասահման ծովէն հայր գթի 103

Հրեշտակային ձայնըն օրհնեսցուք 6
Ասորհուրդ մեծ և սքանչելի որ 29
Գ. յսօր քանն ի հօրէ անժեռնելի և 32
Գ. ծածին ահ կոյս. անապական 23
Գ զքեզ ահ ծածին. աղբիւր անըսպ 39
Գ. սծածին և սրբբուհի. որ ըզ 43
Ահայսոյ քեզ ի կանայս կոյս յետ 678
Գեզ միայնոյ մարմնացեալդ ի ահ 679
Ես ընդա մարիամ. որ եղեր մայր քրի. 680
Ոգիք հրեղինաց այսօր տօնեն 371
Որ ի հօրէ առաքեցար մարդասէր 631
Գ. յսօր քանն ի հօրէ առ ի կնել և 32 դկ
Գրա ծընեալ այսօր իթէթլհեմ 37
Որ ի հրեղէն աթոռ ընդ հօր 40 ղ
Ահանտես և անքընին. քառակերպ 44
Որ կերպարան հօր. և արարչակից 36
Որ երն ի սկըզբանէ առ աստ. 43
Գարեխաօսութիւն ծընողի քոյ և միշ 681
Գմին օրհնեալ ահ ամայր մարիամ 681
Գարեխաօսութիւն ահ ահ ծածնի. և 682
Գզբիւր կենաց. քաշխաղ ընորհաց 376
Որ արարիչ դես արարածոց հա 630
Գակից հօր և հոգւոյն. անըսկիզբ 35 գ
Գրաշափառ ծընունդ քո ի ահ կու 47
Գառ կենաց տընկեալ յադին ահ 9 ը
Գծածին խաղան գուսոյ անվայ 28

Յայր և կոյս աղաչեմ քեզ՝ որ քա 63
Աղբիւր կենաց բղխեալ յեդե 144
Ծածկեն սիւն լուսոյ ամպ հով 669
Անապական կոյսըն մարիամ ած 670
Անընդհատ ընդ բնաբար բղխումն ի 372
Եառնն վիմածինն աղբիւր յորդա 618
Յսոյր գաբրիէլ ցընծութիւք երգե 38
Յսոյր որ յաթոռս փառաց ընդ 41
Ընդհատ ընդ բնական տեսիլ փառաց 45
Ծառագայթ և կերպարան էութե 31
Պատք անմարմնականք երկնաւոր 34
Անշառելի լուսոյ մայր՝ և բզ 27
Ընտանեցելոյն տաղաւար բարձոյ 160
Որ վառեցար ի յարփւոյն և ոչ կիզ 161
Ծածկեն դու ես յոյս և ապաւէ 665
Բեգակն արդարութե ինձ ծագե 369
Որ խոնարհեցար յերկնից գանդ 612
Յսոյր որ յաթոռս փառաց ընդ 41
Որ յերութե դես հօր և ոբ հոգւոյ 45
Ձեն իմաստ ամենից հայր բազմաղ 30
Ահաւոր բարբառըս վերը 33
Աբրահ լեր ծածկեն յոյս և փըրկու 30
Ձածածկեն օրհնութիւք մեծա 51
Առեխաստեա անդադար որդիդ 665
Բարեխաստութի փութացիր մեզ 666
Պաւինիմք ի քո բարեխաստութի 666

Ալ համագոյ դէմ հօր և որդւոյ· 370
Բարբաղորդ աղջ զարարածըս քո 613

Ընծակըզբնական տեսիլ փառաց 45 գէ
Զ ծնեալն իսըրբոյ կուսէն 42
Սծածինն երկնային դուռն· ած 62 ժ
Այս լուսոյ մայր· և կենարար բա 33
Ընծակըզբնական բանին հօր 37
Ալ տարար զգ բանն ած յարգա 667
Ոգւոյն սըրբոյ հովանացեալ զքե 667
Անարատն օրհնեսցուք զածածնի 667
Տարեխօսութեաբ սբ ածածնին պահ 668
Յլ մեք ձայնիւ վերնոցն փառա 668
Ի իքէն ցընծութեի ծընաւ տիեզ 669
Ոգիդ Ճըշմարիտ որ զածային 378
Բարբաղորդ աղջ· որ յոչընչէ 613

Ընեղանելի բընութեի· որ յեռու 48 բէ
Քեզ հայր յառաջ քան զյաւէ 48
Ւրախացիր սըրբուհի գաբրիէլի 25 ժա
Նկան իմք առաջի քո ածածնի 26
Ա և ածածնին մարիամ ցանկալի 61
Տարեխօսեա վս մեր ածածնի 655
Քեզ եմք ապաւինեալ· որ մայր 656
Ր զգ հուրն աղջ յորովայնի քումմ 656
Արասաւելի հողմոյ նըման· ահեղա 363
Ձայն փողոյ գալըստեան քոյ աղ 602
Այս լուսոյ ի հօրէ առաքեցար·

Ո՛ւագումէն հրաշալի. որ անյայտ 27
Ը՛ռաւօտ խաղաղութե՛ւ աղաւաղակ 15
Մ՛երախ լեր մարիամ՝ որ ծածկին. 21
Ի՛ զքե՛զ օրհնութի՛ւն մեծացուցանեմք 63
Մ՛ի տարար յորովայնն զանտանելն 674
Տ՛եսին դասք իմանալի զօրութե՛ւ 674
Ը՛ծածկին ապաւէն մեր և յոյս 675
Ը՛ռաքելոյ աղաւնւոյ իջանելով մե՛ 359
Ը՛նդսկիզբն՝ ծածկ սկիզբն արարչու 626
Ա՛ռաքինացեալդ ի կուսէն նախայայ 67
Ը՛յսօր անբասկըզբնական ծընունդ 67
Ո՛յս ի լուսոյ ի՛ջօրէ առաքեցար և 53
Մ՛ի ունիմ ի՛շխանութի՛ւն մահու և կե՛ 439
Օ՛գալուստ քո՛ քեզ այսօր յերուսաղ 230
Ի՛ուսաւորեաց երուսաղէմ զարդ 434
Ը՛նարատ կոյս ծածկին մարիամ 63
Ի՛ննգ անարատ ուրծ մարդասէր Հո 359
Բ՛ազմերամբ վերհաղունեցըն Հոյ 626
Մ՛ի գերազանցեալ գըտար առաւ 72
Ա՛րարչէտ ազգայութե՛ւ երկնից 284
Մ՛իք իսկըզբանէ պատուեալք եղե 103
Ե՛րգս առեալ մարգարէիցըն Հրա 484
Ը՛ռաքինասէր վարուք հաճոյացա 558

Ձագաւ գուլբանէն. հանգոպեան. ծածկին. եւ նուէր. փառք.

Մ՛ի զերկնաւոր թագաւորու 76

Ա աշխարհ քոյ ձեռ երկրըպագեն արար 47
Ա՛ս ասացի ՚ի ողորմածդ Հոգւոյ ի 63
Ա՛ղբիւր կենաց թաշխատ ընդհատ 37
Ա՛րդարութեան երկնային իջեալ ի 10
Ա՛րդ են յերուսաղէմ որդի միշտ յիւր 96
Ա՛ռաքեալ ևնախավկայ ձեի ՚ի՛ր 86
Ա՛ստուածային զօրութեանդ ըզ խաչ քո 45
Ա՛նձն զքեզ օրհնեն լուսանութեն 62
Ա՛ղաւորի փառաց ՚ի՛ն Հոգիդ կե 18
Ա՛ղաւորն երկնաւորի ՚ի՛ր զօրա ՚ի՛ր 1
Ա՛ղաւորքն քոյորից պարած ՚ի՛ր 31
Ա՛ղաւորքն երկնաւորի ՚ի՛ր զօրա ՚ի՛ր 1
Ա՛ստուածային զօրութեանդ ըզ խաչ քո 45
Ա՛ռաքեալ ևնախավկայ ձեի ՚ի՛ր 86
Ա՛ստուածային զօրութեանդ ըզ խաչ քո 45
Ա՛ղաւորի փառաց ՚ի՛ն Հոգիդ կե 18
Ա՛նձն զքեզ օրհնեն լուսանութեն 62
Ա՛ռաքեալ ևնախավկայ ձեի ՚ի՛ր 86
Ա՛ղբիւր կենաց թաշխատ ընդհատ 37
Ա՛ստուածային զօրութեանդ ըզ խաչ քո 45
Ա՛ռաքեալ ևնախավկայ ձեի ՚ի՛ր 86
Ա՛ղբիւր կենաց թաշխատ ընդհատ 37
Ա՛ստուածային զօրութեանդ ըզ խաչ քո 45

ծ՚այ այսօր եկեղեցի ՚այ յիշա 38
մահ արքային անարուեստ 408
ըՀՆեցէք ըզ ՚ին յօրՀնուԹի ի 83
յսօր ցընծան Հրեշտակք իւեր 389
ըաշափառ ՚ացի. և միշտ բարեխ 395
ենդանարար ՚ացի. մարդասէր Հո 359
ը Հայրական իշխանուԹ՚ե և փառ 623
յսօր ժողովեալ սրբոցն ի միաս 436
Ե ՚ացի մեր ընորՀեա մեզ ընդ 423
ո էն յԷուԹեան որդւե միշտ յեե 96
աքեալ և նախաւրհակ ՚քի ՚ե 86
օրհնակ երկոտասան առաքելոց 108
օր ուրախացեալ ՚ե եկեղեցի 499
յսօր ցընծայ եկեղեցի ի Հոգևոր 390
ոգիք Հրեղինաց այսօր տօնե 371
այեցայ ի քաՀՀունս առ քեզ կա 632
Ե՚սեալ բամից դասուց սրբոց. ք 688
ը յանըսկիզբն յԷն անյեղաշարժ 430
ըալն ՚ե առաքեալք Հրաւեր 101
ուաքեալ ըն յայ կարապետ մե՚ 392
յսօր տօնէ եկեղեցի ուրախուԹ՚ե 204
ողովեալ ՚ե Հայրապետ՚ըն Հրաւ 500
ը արժանաւորեցայք կոչիլ յաշակ 524

Ա՚ՓՈՓՈՒ ԳԱԼՈՒՍՏԵՒՈՆ. ԳՈՒՆԴԱԿԵՒՈՆ. ՅԱՅՏՆԻՒ.
ԱՒՈՒՏԻ: ՓՈՍՏ.
մատուցանել երկնային ինձեալ իւվ 108

Ո՛ր կեն յԵսուեանն որդին միշտ յԿե 96
Առաքեալ Աւետարանչին Յովհ. 86
Մարգարէից գերագոյն Եւթծ ի 389
Յսոյ զհմանալն լուսոյն Ծագօղ 203
Հարաշարժ յաղբերբէն անհատ 377
Ագաւաղ փառաց Քո անմահութ 630
Յսոյ զանձառելի Ծնընդեան քոյ 440
Ջմիածինն ի Հօրէ եւ լոյս փառաց 434
Ան որ ընդ Հօր յԵսուեան եւ 119 դկ
Ո՛ր ողորմութէ զգեցար զմարմն 209
Որահրաշ տեսլեամբ յարուեաւ 209 Երե

Ոչս ոչ եղիցի ապաշխարութիւն ասա. աճծնէ.
Եհաւէլ. փոխ.

Ո՛ր զօրինեալ սրբութեան պահօց 131 դէ
Թաւթաւր իւրերին ձեւացուցեր ըզ 422
Ո՛ւ ահրծ մեր. Հնորհեա մեզ 423 Երէ
Յսոյ ըզ խորհուրդ քո կերկ 423
Աստուած արդար. որ հաստատեց 183
Ո՛ր փառաբանիս ի հրեշտակաց 184
Ո՛ւ եզ վայելէ օրհնութիւն ահրծ. 192

Աճծնէ. խոչէ. Եփոխ հօր։

Ո՛ր ընդ աղքատաց 161 Ի
Ո՛ւ Հնորհեա մեզ ահր ընդ 161 Ի

Ո՛ր ըզ լոյս ածայինդ քոյ բանիւ • ծագ 163
Ո՛ անըսկիզբն աստ զՀայրն ամե 171
Ո՛նըսկիզբն աստ և ի ծագաւորդ երկ 172
Ո՛ծառունկ խընկաբեր ծառ 162
Ո՛վ քառաթեւ լուսածին գերապատ 467

Ո՛ աթոռն ջրհնունքին ի խորհրդոյ էջգնոյ տա-
րուդս ևթեսոյ տեղոյ գրելոյ է.

Ո՛ր արարեր զօրութիւք զհմանալի 160
Ո՛ յօր որ էն ի յերկինս բան և ածը 428
Ո՛վ յանապատեաց իյաթոռ բազմեալ 429

Ո՛ պատարագի ապաշխարութեան տաս. ածածնի.
և խուէի փոսոփ հօր.

Ո՛յսօր ընդ անմարմնոցըն դաս պա 175
Ո՛վ երջանիկ Ճառագայթ. առա 89
Ո՛ստուանող քրէ ձերշարիա վկայ • ը 195
Ո՛յսօր ցընծայ եկեղեցի ընդ անմար 404

Ո՛ր ըստ շարականն խորհրդոյ տաս. ածածնի.
և խուէի. փոսոփ.

Ո՛ր պատուիրան ձերշմարտութեան 181
Ո՛ առագայթ փառաց հօր որդեդ 425
Ո՛ր գերագոյն փառաւք պայծառացոյ 426
Ո՛նդ լուսափայլ զըսարթնոյն ըզյա 145

Ո՛ր ըստ որ երկնից ապաշխարութեանն տաս. ածածնի.
խուէի և փոսոփ.

Ո՛յսօր զուարճացեալ ցընծայ եկե 193

Ի Ջուրջին. Խուչի. փառ.

Ալ ըզ խորհուրդ քոյ գալըստեաս 206
Յաճախին ձայնէ գոչմանըն սարսե 221
Ընեղն ի հօրէ ծընեալ որդի յանէի 232

Ողջոյն ըզ էրինէյ ոտոշխոտանէ տաս. ածոճնի.
Խուչի. փառ.

Ցսօր գոլով իբեթանիայ քո ամ 220
Յաճախին ձայնէ գոչմանըն սարսե 221
Կայք որդիք մարդկան այսօր. ող 232
Ալ ըզ խորհուրդ քոյ գալըստեաս 206
Ալ իմերդ ես քան զամ ըզ միտս և 147
Յարատևելի հոգւոյ ներման. ահեղաս 363

Հանդիսոն. ածոճնի. Խուչի. փառ.

Ալ վեր օրհնիս յաթոռըս քերօբէից 225
Ցսօր գոլով իբեթանեայ քո 220
Կենդանութեց բաշխող քոս. 220
Ալ իլերինն այլակերպեալ ցուցեր 421
Օ փառաւորեալըն յամ արարածոց 649
Ալ իքերօբէական կառւորդ հանգչի 361
Զայն արհեալ կենարարին ածոյին 596
Պարմնացեալդ ի կուսէն նախա 67
Խորանի քոմ սրբութեն. զոր 450
Ընեղն ի հօրէ ծընեալ որդի յա 232
Թագաւոր փառաց քեզ սպասես 236
Ալ նրստիս իքերօբէս ահեղ բանդ. 237
Ընորհեա մեզ ահր արժանութեն 237

Ի վերդ ես քան զամ զմիտս և
այն և ննջման հօր և որդւոյ. հոգի
ըեշտակային ձայնիւն օրհնեսցուք
զքեզ կոյս և մայր և բնակարան աճ-
ման աղբիւրեն տուաւ հող 4

Մատեան կուսանքըն պատրաստե 23
Առաւգայթ փառաց հօր որդիդ 42
Երանելըը եկեղեցի ըե. ի գալըստ 227
Տառաւօր արդարութե հաստատ 181
Ո երկիր տուք փառս այնմ 154
Ըեր ըեր ողորմութը քո յաշխարհս 374
Ողջ է միածինն փրկով և փառօք 605
Ո քեզ ըեծ-ծին. որ վերը օրհնես ի 61
Վերջ վիմի հաւատոյ շինեցեր ըզ 449

Ը յանդուն փառաց բազմեալ ընդ 238
Երաշգօղն երկնից մըշտընջենն 242
Ըկօղդ ըզ լոյս ոչ զօթոց. այս 245
Ը անըսկիզբն յէութեդ ես աստուա 246
Կեալդ իմըրկութեն ազգի մարդ 251
Ըեգակն արդարութեան քո ծագ 369
Ձայն մեծի զուարթնոյն. և ի ը 611
Յսօր գաբրիէլ ըննծութը երդե 38
Յսօր ըննծեան դասք հրեշտակայ 464

Երաշգօղն երկնից մըշտընջենաւ 242
Ը համագոյդ ես հօր և որդւոյ 370
Ը երկայնամիտդ ես որ քաղցը և 612
Յէութեդ ես ընդ հօր և որ հո 45
Յսօր ուրախացեալ ըննծեան երկ 462

Ո՛րդեակ կըղձիք առ ա՛ծ եկե՛ք 285
Ո՛րդեակ կըղձիք առ ա՛ծ եկե՛ք 285
Ո՛րդեակ կըղձիք առ ա՛ծ եկե՛ք 285
Ո՛րդեակ կըղձիք առ ա՛ծ եկե՛ք 285
Ո՛րդեակ կըղձիք առ ա՛ծ եկե՛ք 285
Ո՛րդեակ կըղձիք առ ա՛ծ եկե՛ք 285
Ո՛րդեակ կըղձիք առ ա՛ծ եկե՛ք 285
Ո՛րդեակ կըղձիք առ ա՛ծ եկե՛ք 285
Ո՛րդեակ կըղձիք առ ա՛ծ եկե՛ք 285
Ո՛րդեակ կըղձիք առ ա՛ծ եկե՛ք 285

Հոգւոյ գալստեան. հանգստեան. աճման. և
խաչի փառք.

Ցայս շաբաթուս օրհնութիւն վերջ որ երթիւք տա
էյայնէն. և միւս հոգւոյ գալստեան. հանգստեան.
աճման. և խաչի. փառք.

Ո՛րդեակ կըղձիք առ ա՛ծ եկե՛ք 285
Ո՛րդեակ կըղձիք առ ա՛ծ եկե՛ք 285
Ո՛րդեակ կըղձիք առ ա՛ծ եկե՛ք 285
Ո՛րդեակ կըղձիք առ ա՛ծ եկե՛ք 285
Ո՛րդեակ կըղձիք առ ա՛ծ եկե՛ք 285
Ո՛րդեակ կըղձիք առ ա՛ծ եկե՛ք 285
Ո՛րդեակ կըղձիք առ ա՛ծ եկե՛ք 285
Ո՛րդեակ կըղձիք առ ա՛ծ եկե՛ք 285
Ո՛րդեակ կըղձիք առ ա՛ծ եկե՛ք 285
Ո՛րդեակ կըղձիք առ ա՛ծ եկե՛ք 285

...ոյր Տրոշաւակը իւրերկինս ուրա 276
...որժամ եկին իգերեզմանն իւղաբե 349
...Հրեշտակն յերկնից աւետաւորը 359
...րեշտակ քո որ որ զյարուցեալն 353
...Տարաշարժ յաղբերէն անհատա 377
...արարիչդ ես արարածոց Հանգո 630

...ծոծնիկ. Ի խուչէ փառս.

...Հաս որըն մեր յերկինս. 337
...Հա...նեւրդ քո ըն իվերայ 332
...առաւա...ց Հոր որդի. որ վաս 339
...անձ...ւրդ քո ըն փառաւորեմք 677
...նեալց զաներդ Հոր և եղիջոց պա 333
...ասէ. ի աղաւնւոյ իշանելով մեծ 359
...արձրեալ Թագա... որ յաւիտեանից. 621
...խոնարհեցար յերկինից. անմահ 447
...ծայ այսօր փառօք միածնին. 427

...ծահրաշ այս խորհուրդ առան 344
...շանառէ ենք երկինից զարհուրե 338
...յսօր Տրեշտակք իյերկինս ուրախ 276
...րեշտակացըն գասք. յերկնից իյեր 351
...ուցեալ է որն ի գերեզմանէն 354
...համբառնալ բանին յերկինս և ի 377
...և ի Տրէ առաքեցար մարդասէր 631
...յսօր բանն ի Տրէ ամենելի և ան 31
...յսօր նըշան յաղթող երևեալ ի 470

...առնելոյ աղաւնւոյ. իշանելով մե 359
...ահարար բաժակ Տեղեալ 375
...ոչ ին ոք եր միշտ. և և եղիցի. ե 379

Համբար

366
374
428
374
158
158